DEUTERONOMY

Formatting by Nathan Kasimer

With the Targum, 1917 JPS Translation, and Rashi

©Nathan Kasimer, 2021 (5782). This text may be re-used under the terms of the Creative Commons Sharealike 2.0 license (CC-BY-SA), the terms of which are available here: https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/. This book includes the following texts:

- Migra According to the Masora
- License: CC-BY-SA
- になってメーゼ(ここ) Cource: https://he.wikisource.org/wiki/wikisource.
- Targum Onkelos, vocalized according to the Yemenite Taj
- License: CC-BY-SA
- TTLL %[[4] NICOTO Source: https://he.wikisource.org/wiki/Olive.https://he.wikisource.org/wiki/Olive.https://he.wikisource.org/wiki/Olive.https://he.wikisource.org/wiki/Olive.https://he.wikisource.org/wiki/Olive.html
- Rashi Chumash, Metsudah Publications, 2009
- License: CC-BY

All these texts were retreived from Sefaria. It was typeset and formatted using IMEX, using the Shlomo font by Shlomo Orbach from https://sites.google.com/site/orlaeinayim/download and the EB Garamond font by Georg Duffner from http://www.georgduffner.at/ebgaramond/index.html. Both of these were used under the terms of the SIL Open Font License.

iii

הפטרת הפטרת דברים הפטרת ואתחנן הפטרת עקב הפטרת ראה	891
שירת הים ועשרת הדברות עשרת הדברות במעם עליון	 191 191
פרשת תאת הברכה	125
פרשת האונו	141
פרשת וילך	136
פרשה נצבים	129
פרשת כי תבוא	111
פרשת כי תצא	83
פרשה שופטים	LL
פרשת ראה	22
פרשה עקב	32
פרשת ואתחנן	18
פרשת דברים	I
Usage Guide	ÌV
Introduction	Λ

תוכן העניינים

OGΓ 7□Γ'□ - noitoubortnI

הפטרת שבת ראש חודש הפטרת שבת מחר חודש			• • • • • • •	• • • • • •	001
הפטרת שבת ראש חודש	• • • •	• • • • •			781
מפטיר לשבת ראש חודש .	• • • •	• • • • •			781
הפטרת וילך	• • • •	• • • • •			
הפטרת האזינו	• • • •	• • • • •			181
הפטרת וילך	• • • •				671
הפטרת כי תבוא	• • • •	• • • • •			
הפטרת כי תבוא	• • • •				175
הפטרת שופטים	• • • •		• • • • • • •	• • • • • •	47I
הפטרת שופטים				• • • • • •	271

Introduction

This humash is intended primarily for learning Shnayim Mikra veEchad Targum, but to be versatile enough to be usable in a synagogue. To that end, it includes multiple texts used as the "Targum"—Targum Onkelos itself, the commentary of Rashi, and a translation into English. For Haftarot, special Maftir portions, and Shabbat Minha readings, only Hebrew and English are printed, since these sections are included for ease of use in synagogues rather than for study use.

The text of the Torah itself is from the Mikra al pi Masorah project. The text was selected for its open licensing, extensive source documentation, and accuracy in presenting the masoretic text. The text of Targum is the Wikisource Targum, which is based on Yemenite texts (particularly the 1901 edition of the Taj). It was selected for its accurate vocalization. The English translation is the from Sefaria. Data for aliya divisions, haftarot, and lengths of parshiyot was pulled from Hebcal. Information on which special Mastir and Hastavot can occur on which Sabbaths is from the Koren Information on which special Mastir and Hastavot can occur on which Sabbaths is from the Koren Shabbat Chumash. Sedarim data was pulled from Mikra al pi Masorah.

I hope this text will be helpful to those who use it.

Usage Guide

rotes.

This text has minimal notations about various textual differences in the Masoretic text of the Torah. For information where this text varies from others, see the notes of the Mikra al pi Masorah project, or notes in Minhat Shai. The Mikra al pi Masorah project also has information in its notes about variations in customs about where to divide aliyot. Only differences that affect the consonantal text as it appears in a Seder Torah are noted. Kamatz Katan is indicated with a special symbol for the text of the Targum. Paseq is indicated with a vertical bat with a space on both sides, but the line indicating a munah legarmei has no space between the line and the preceding word.

To reduce confusion, different numbering systems used for running verse references are numbered differently. Roman numerals are used for chapters, Hindu-Arabic numerals for verses, and Hebrew letters for Sedarim. In verse references in notes, however, chapters are listed in Hindu-Arabic numerals. Where there are attested seder divisions that are not included in the traditional 154-seder count, the number is printed with an asterisk, indicating that it is a seder break but the seder number has not increased. Instances where there are variations in tradition for the start of a seder are in brackets or parentheses.

Names of parshiyor, aliyor, and the number of verses in each parsha are noted in Rashi script. The weekday aliyot can be assumed to end where the second aliya begins. The ending is noted if that is not the case. "Is and saling indicate the weekday aliyot. Aliyot for doubled parshiyot are in parentheses.

Parsha breaks are indicated with a Dor O in parentheses. A petuha is a paragraph break that ends a line, a setuma is a break where a blank space is left mid-line. Keri ukhetiv instances are noted with brackets and letters indicating which text is the keri and which is the ketiv.

Large/small letters are printed in the text. Note that in an actual Seder Torah the large/small letters have the top of the letter aligned with the rest of the text. They are printed aligned with the bottom line here due to typesetting considerations. Other special letters are indicated with parenthetical

וֹבׁנֹ זַבְיֹב: פֿאבון יבון הַנָפֿג וֹלְבוֹן וֹנוֹגֹנִים בּמִימָבֹא לַשְבוֹג זם סוּנ בּמִּגַבְּר בָּמִּבַבְעַ מָנִכְ סָנַבּ בַּנֹן בַ בַּטִבנּ בַּמִגַבָּנִא נִמַּכְ בַּאַבַנִּיִנִּי

ער־שַּׁמִיר עַר קַבָּשׁ בַּרְנַעַ: ג אַּחָר עְּשֶׂר יוֹם מֵחֹרֶב דֶּרֵךְ.

אַמָּר צִּנְיִר יְרוֹנֶה אָנִי אַכֹּוֹם: קאָבן אָגַבלוּג וֹאָבָאָגן לָּכֶגן ً עַשְׂר וּלְדָשׁ בְּאָחֲר לַחָּדֶשׁ *דּ*בָּר ווֹטוּ, בֹאַבַבּמוֹם מֻּוֹנִע בֹמֹמָשׁוּ._

> ומל דעברי מינל דדהב: יבְּחַבְּירוֹת אַרְגִיזוּ עַלְ בְשָׁרָא בְּפַאְבֶן אִטַפַּגִי נמָבאב בֹמֹבֹנא אַבְּוּן פַּטִוֹּמוֹא בַּמִבְּיִל מָמָּע

<u>ξ</u>′ŸΠ: אוַבְח מוּרָא דִּשִּׂמִיר עַּד רַקַם מהלף חד עשר יומין מחובב

לכל הפקיד יי ימיה לותהון: מַבֶּיל מֹשֶׁה עָם בָּנֵי יִשְׂרַאָּל המב ובטון בסד לורסא וֹנִינִנְי בֹאַנִבֹּגוּן הָּנָוּן בַּנַוּע

> Hazeroth, and Di-zahab. Paran and Tophel, and Laban, and Arabah, over against Suph, between Jordan; in the wilderness, in the spoke unto all Israel beyond the These are the words which Moses

way of mount Seir. Horeb unto Kadesh-barnea by the It is eleven days journey from

twaya oaun had given him in commandment according unto all that the LORD spoke unto the children of Israel, first day of the month, that Moses year, in the eleventh month, on the And it came to pass in the fortieth

רוב זהב שהיה להם, שנהתר וֶכֶמֶף הַרְבֵּימִי לָפּ וְזְהָבּ עָשׁוּ לַבְּעַל (הושע ב, י): ממס שעשימי למריס במלרות בשביל לשון סרע (ספרי ל), ואמס נדברתס במקוס: ודר זהב. סוריקועל סעגל, שעשו בשביל כל, ס), ועל מס שעשו במדבר פלורן ע"י המרגלים: וחצרות. במחלוקחו של קרח. דבר לחר, למר להס, היה לכם ללמוד ולא מלינו מקוס ששמו מופל ולבן, אלא הוכימן על הדבריס שמפלו על המן שהוא לבן, שאמרו וַנַפְּשֵׁנוּ קַבְּה בַּנְּמָס הַקְּלֹהֵל (במדבר שַל יָס בְּיַס פוּף (מסליס קו, ז), כדאימא בערכין (מו.): בין פארן ובין חפל ולבן. אמר רבי יומין, מזרני על כל סמקרא, על מס שהמרו בים מוף בבואם לים מוף, שאמרו הַמִּבְּלִי מִין קבְרִים בְּמִלְרַיִם (שם יד, יא), וכן בומעם מחוך הים, שואתרו הַמִּבְלִי שלמרו מיי יפן מיביני (שמוח מו, ג): בערבה. בשביל סערנס, שחמלו בבעל פעור בשמים בערבוח מולב: מוד סוף. כל מי שיש לו משובה ישיב: – במדבר. לה במדבר היו הלה בערבות מוחב, ומהו במדבר, הלה בשביל מה שהכעימוהו במדבר, שומעים מבן עמרס ולה השיבוחם דבר מכך וכך, הילו היינו שם היינו משיבין הוחו, לכך כנסם כולם והמר להם הרי כלכם כהן, סדברים וסוכירן ברמו, מפני כבודן של ישראל: אל כל ישראל. אילו סוכים מקלמן, סיו אלו שבשוק אומרים, אםם סייםם (ו) אלה הדברים. לפי שהן דברי מוכחוח (מפרי א), ומוה כאן כל המקומוח שהכעימו לפני המקום בהן, לפיכך מחם אח

יסא מבירו רואסו וממבייש ממנו כו', כדאימא בספרי (ב), וכן יסושע לא סוכים את ישראל אלא סמוך למימס, וכן שמואל, ומלך ומדבק בעצו אמי, ומפני ד' דבריס אין מוכימין אם האדם אלא פמוך למימה, כדי צלא יהא מוכימו ומוזר ומוכימו, וצלא שלא סוכיה את בניו אלא סמוך למיסה, אמר, ראובן בני, אני אומר לך, מפני מה לא סוכהתיך כל סַשְּׁנִים הללו, כדי שלא תניהני (3) ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר הדש באחד לחדש. מלמד שלה סוכיהן הלה פמון למיהה, ממי למד, מיעקנ וכל כך סימה השכינה מִמְלַבֶּשֶׁמ בשבילכם למהר ביחמכם לחרץ, ובשביל שקלקלמם, הפב חמכם פביבות הר שעיר מ' שנה: בקברום המאוה, שאכלו הבשר חדש ימים, ושבעה ימים שעשו בחזרות להסגר שם מרים, נמזא בג' ימים הלכו כל אומו הדרך, שַּשְׁנִי בְּעָשְׁרִיס בַּמֹדֶשׁ וּגוי (כמד כר י, יל), וככ"ש במיון שלחו את המרגליס מקדש ברגע (מענית כע.), נא מהס שלשים יוס שעשו ו מֿף סואֿ מסלך י"מֿ יוס, ואֿמס סלכמס אומו בשלשה ימיס. שהרי בעשריס באייר נמעו ממורב, שואמר וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּמֹדֶש (2) אחד עשר יום מחורב. אמר לסס משס, ראו מס גרממס, אין לכס דרך קלרס מחורב לקדש ברגע כדרך סר שעיר,

שנאמר הְנְיִי שַׁנוּ בִּי (שמואל-ה יב, ג), וכן דוד את שלמה בנו (מ"ה ב, ה):

בּׁמֹמִטֹבׁע בֹּאַבְבוֹמֹג: نْݣُلْ مِنْ يُرْكُكُ لِي خُمِّلُ كُمُّ لِي الْمُحْلِي لِي الْحُمِّلُ لِي الْمُحْلِي الْمُحْلِي الْمُ ڈر، קאָמֹרִי אַשֶּׁר יוֹשֶׁב בְּחָשְׁבָּוֹן אַחַבֵּי תַכּתֹוּ אָת סִיחֹן מֶלֶךְ בָּתַר דִּמָחָא יָת סִיחוֹן מַלְכָּא

הַוּאָה לַאִּמָר: הואַיל משֶׁה בַּאָר אָת־הַחּוֹרֶה דְּמֹיְאַב שָּׁרִי מֹשֶּׁה פְּבֶּישׁ יָת

<u> दृ</u>त्त त्युतः בְּחְבֶר לֵאִמְׁר רַבַ־לְכֶּם מֻּבְּת לְמִימָר סִּוּי לְכִוּן דִּימִיבְתּוּן יְנְינָנְינִי צַבֶּינִר אָבֶנִינִי גִּבָּינִר אָלְנִינִי אָלְנַיָּנִא מִּלְיַלְ הֹמִּנֹא בַּעוְנִבִּ

אָבֶּא בַּלְּנְגִּוֹ נְבַלְבָּנְגִוֹ יבשְפּלֶה יבנגָב יבְחַוֹף הַיָּם ע נֹאָקַ בֹּקַ מְּכֹוֹנֶעָ בֹּמֹנִבָּעוּ בַּעָּרָ בְּמֵנֵגָא פְּנֵיוּ וּסְעַנִּי לְכֶּם וּבָאוּ תַר הָאֵמִרִּ, אָטְפָּנִי וְטִּילִי לְכִוּן

بيزيرا بيزباك زيرا جوراء:

461,00

ישראל הַאָּהֶץ בַּאִּי יִרְעָּי אָתַ־הַאָּהֶץ

الثك

וֹמֹא אֹנַת כֹּנֹתֹלֹאָנו וֹלִבֹנֹוֹ תֹּע ובֹמֻפּׁגְלַטַא ובֹבַבוְתָא ובֹסַפּֿב

אילפן אוֹרוָהָא הָדָא לְמִימָר:

מגי מַלַכֹּא בַמַּטִוּן בַּוֹטֵיִב

אמונאי בוטור במשבון וות

בְּעַשְׁתְּשִׁרוּוִת בְּאָבְרֶתִּי:

בְּטוּרֶא הָדֵין:

וֹנִיבְא בַבֹּא וַנִיבָא פַּבַנִי:

Bashan, who dwelt in Ashtaroth, at Heshbon, and Og the king of of the Amorites, who dwelt in after he had smitten Sihon the king

expound this law, saying: Moab, took Moses upon him to beyond the Jordan, in the land of

long enough in this mountain; in Horeb, saying: 'Ye have dwelt The Lord our God spoke unto us

the great river, the river Euphrates. Canaanites, and Lebanon, as far as the sea-shore; the land of the Lowland, and in the South, and by the hill-country, and in the nigh thereunto, in the Arabah, in Amorites and unto all the places and go to the hill-country of the turn you, and take your journey,

their seed after them.' to Jacob, to give unto them and to fathers, to Abraham, to Isaac, and which the Lord swore unto your you: go in and possess the land Behold, I have set the land before

מסס, וסוא שנאמר וַיַּבּא סַפַּלִיע (שס יג), ואומר כי רק עוג מלך הצשן נשאר מימר הרפאים (לקמן ג, יא): 🗆 אררעי. שַס היא עשמרות קרנים שהיו שם רפאים שהכה אמרפל, שנאמר 1יַפּוּ אֶמ רְפָּאִים בְּעַשְׁמְּרֹם קַרְנַיִם (בראשים יד, ה), ועוג נמלע אשר יושב בעשתרות. סמלך קשס וסמדיים קשס: עשתרות. סול לשון נוקין וקושי כמו עשמרות קרנים, ועשמרות וס, ו הילו הימה עיר המרמ ומימון שרוי במוכה, הימה קשה, שהמלך קשה, על המת כמה וכמה, שהמלך קשה והמדינה קשה (שה): בך סוכימן (ספריג): - סיחון וגרי אשר יושב וגרי. מילו למ סיס מימון קשס וסיס שרוי במשבון, סיס קשס, שסמדינס קשס, . אלא לקנסר ולמצוא עילה, שאין בו כח להכניסנו לארץ, לפיכך הממין עד שהפיל סיחון ועוג לפניהם והורישם את ארלם, ואחר (+) אחרי חבוחו. אמר משה, אם אני מוכיוםם קודם שיכיפו לקלס הארן, יאמרו מה לוה עלינו, מה הימיב לנו, אינו בא

(a) הואיל. סממיל, כמו הַנֶּס נְחׁ הוֹתַלְמִי (נרחׁשִימ ימ, כו): באר אח החורה. נשנעיס לשון פירשה להם: המלכות:

מנורס וכליס, קבלמס מורס, מנימס לכס מנסדרין שרי אלפיס ושרי מאומ: (6) דב לכם שבת. כפשומו, ויש מדרש הגדה, (ספרי ה) הרבה גָדַלָּה לכס ושכר, על ישינחכס בהר הזה, עשיחם משרן

מכְנִ ' שַבְּבַּע לְחֲשׁנֹב וּיִשְׁמְּחִוּי לְנִ , קְבָבַּי דְּהִינִם וְשִׁי לְבַבַּע הַבְּיִבָּי הַ הַיִּים מוי: וקסרי וכוי, כדאימא בספרי (ו): עד הגהר הגדור. מפני שנוכר עס ארך ישראל קוראו גדול, משל הדיוע אומר, עבד מלך בערבה. זס מישור של יער: בהר. זס סר סמלך: ובשפלה. זו שפלם דרוס: ובנגב ובחוף הים. אשקלון ועוס (ד) פנו וסעו לכם. זו דרך ערד ומרמס: ובאו הד האמודי. כמשמעו: ואל כל שכניו. עמון ומולג וסר שעיר:

<u>לאַ אַנַלַלְ לְבַּגִּי, הָאָט אָטַבֶּם:</u>

לְסִוּבְרָא זְטְׁכִוּן: ַלְמֶּימֶׁר בִּינוּ אֲׁנֹא זֹכִילְ בַּלְעוִיבַי נְאָמַר אֵבְלְכְם בֹּמֵּט עַנִינְא לְאַמָּר נַאֶּמַרִים לְּכוֹן בִּעְּדְנְאַ תַּהוּא

myself alone; saying: 'I am not able to bear you And I spoke unto you at that time,

ځلت ְּנְׁעַנְּבֶּׁם עַּנְּנְם כַּבְנְבֶּבֶּרְ עַמְּמְנִם גֵּנְעַבְּנְן עִמְא בֵּנן כִּבְנְבָבֵּר בְּעַנְיִם אָבְנִיבֶם עַנְבָּבָר אָטַבָּם גֵּנְ אָבְנִיבִוּן אָסִנּּר נִטְבִּוּן נִטָּא

שְׁמַנְאַ לְסִנְּנִי:

ځڅ□∶ וולבן אַנְכָם כּאָאָר عدر مُرَدُت حُدُت الْأَلَاء فَمُثَابِ مُرَادِ مُرْدِيا خَلْنَدِيا الْمُثَالِةِ عَلَادًا فَمُثَالِهِ عَلَا الْمُثَالِةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَالِةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَى الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِّةِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثْلِقِ عِلْمُ الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِيلِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عِلْمُ الْمُلْمِيلِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عِلَيْكُم الْمُتَلِقِ عَلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُثَلِقِ عِلَيْكُم الْمُثِلِقِ عَلَيْكُم الْمُعِلِقِي عَلَيْكُم الْمُلْعِي عَلِيم الْمُعِلِي عَلَيْكُم الْمُلْعِلِي عَلِي عَل יְהְנֵה אֶבְיהַיִּ אֲבִוּהַכֶּם יְמַל יִי אֶבְהָהָא דַּאֶבְהָהָבוּן יוֹמִיף

וולבוף והכון פמא דמפול

אַמּא לַבַּנֵי מַנַעַכָּם אַנכִּנוּ אַסְוַבָּנ בֹלַעוָנַוּ

וּמֹמֹּאַכֹּם וֹבׁוּבֹכֹם:

שובחיכון וִמְסְבוֹיכון וֹדִינְכוּן:

וֹאָמִונִם בֹּבֹאמוּכֹם: נאַמנּגנון בוּהָגן הַּלִיכוּן: לְאִּבֹּמִּיכִם וֹסִיכִּלְטִּוֹו יִתּוֹבְגוֹ לְאִבֹּמִיכִוּן ַ ﻛַבְּׁם אַּנֹאָנם עַבּלּמִנם עַבּנּ לַבּנָן װּבָּנִגוּן עַבִּנִמּגוּ

> How can I myself alone bear your as He hath promised you! many more as ye are, and bless you,

The Lord, the God of your fathers,

this day as the stars of heaven for

multiplied you, and, behold, ye are the Lord your God hath

make you a thousand times so

cumbrance, and your burden, and

heads over you.' knowledge, and I will make them To Iluf bns , gnibnsterebnu tribes, wise men, and Get you, from each one of your

your strife?

multitude.—

כדאי לעלמו, ילחק כדאי לעלמו, יעקב כדאי לעלמו: למלחמס, אלו לא שלחו מרגליס, לא סיו לריכין לכלי זיין: - לאבחיכם. למס סוכיר שוב לאברסס לינחק וליעקב, אלא אברסס (8) ראה נחחי. בעיניכס אמס רואיס, איני אומר לכס מאומדומשמועה: - באו ורשו. אין מערער בדבר, ואינכס לריכיס

אלילים, שאם דן והורג ומכה וחונק ומעה את דינו וגוול אין בכך כלום, אני אם חייבתי ממון שלא כדין, נפשות אני נתבע, בו וַיֶּמְפַס מָבֶּל בְּסְבְּס (שם ס, יא), אומר מי יוכל לשפומ, אלא כך אמר שלמס, אין דייני אומס זו כדייני שאר האומות עובדי . אֿמ העונש מכס ונמנו על הדיינין. וכן אמר שלמה, פִי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּע אָמ עַמֶּךְ הַפְּבֵּד הַאָה (מלכים־אֹ ג, ע), אֿפשר מי שכמוצ - סמן, וסגיז את סשליו, לא סים יכול לדונס, אלא כך אמר לסס, ס' אלסיכס סרצה אתכס, סגדיל וֶפֶרִים אתכס על דייניכס, נעל אוכל לבדי וגוי. אפשר שלא היה משה יכול לדון את ישראל, אדם שהוליאם ממלרים, וקרע להם את הים, והוריד את (9) ואומר אליכם בעת ההוא לאמר. מסו לאמר, אמר לסס משס, לא מעלמי אני אומר לכס, אלא מפי סקצ"ס: - לא

בושמר וְקַבַּע שָׁם לְבָּעֵיקָס נְפָבָ (מבלי כב, כג):

סנכס משולים כיום, קיימים לעולם כחמה וכלבנה וככוכבים: (10) והגכם היום ככוכבי השמים. וכי ככוכני סשמים היו נמומו סיום, וסלא לא סיו אלא ששים רצוא, מסו וסנכם סיום,

לברכחנו, כבר הבעיח הקב"ה את אברהם שַׁשֶׁר אָם יוכַל אִישׁ לְמְנוֹם וגוי (בראשית יג, מו), אמר להם זו משלי הוא, אבל הוא (11) יוסף עליכם ככם אלף פעמים. מסו שוב ויברך אמכם כאשר דבר לכם, אלא אמרו לו, משה, אמה נותן קלבה

עליכס ענום רעום וחושב עליכס מחשבות (ק"ה מנות וחשבונות): ודיבכם. מלמד שהיו רוֹגְנִיס: בן עמרס לנאמ, שמא אינו שָפּוּי במוך בימו, אימר לנאמ, אמרו מה ראה בן עמרס שלא לנאמ, מה אמס שבוריס, יושב ויועך לסביא, יש לי ראיות לסביא, מומיף אני עליכס דיינין: ומשאכס. מלמד שסיו אפיקורסין, סקדיס משס ללאת, אמרו מס ראס אלא מפי הקב"ה: שרחכם. מלמד שהיו ישראל מרחנין, היה אחד מהם רואה את בעל דינו נולח בדין, אומר יש לי עדים (בו) איבה אשא לבדי. אם אומר לקצל שכר לא אוכל, זו סיא שאמרמי (ק"א שאמרנו) לכם, לא מעלמי אני אומר לכם יברך אמכס כאשר דבר לכס:

ששיר, כשמציאין לו דינרין לראום רואה וכשאין מציאין לו יושב וחוהה, נבון דומה לשולחני מגר, כשמציאין לו מעום לראום כסופים: - וגבוגים. מדינים דבר מסוך דבר. זהו ששאל אַרֶּיוֹם אֹם ר' יוםי, מה בין חכמים לגדונים, חכם דומה לשולחני (13) חבר לכם. הומינו עלמכס לדבר: אנשים. וכי מעלה על דעמך נשים, מה מלמוד לומר הנשים, לדיקים: חבמים.

אָמֶּג צַבְּרָהָ כַּגָּמִּגִי: לי וֹשֹׁמֹּנֹנִ אִנֹי. וֹשַּׁאִמֹרְנִ מִוְּדְ_עַבַּבְּבַרְ וֹאִנִי. בַּשׁנּוֹ זִטְׁ. וֹאַמְנַבְשׁנּוֹ שַּׁצֵּוּן

﴿مِثَاثِمَادُمُاءُ حَالَاتُهَا مُعْادِثُمُ الْمُعْادُمُ الْمُعْادُمُ الْمُعْادُ الْمُعْادُ الْمُعْادُ الْمُعْادُ שמלבי לאבני לאבני לאלבים אַלפָּים וֹמָבִי מָאָנִי וֹמָבֹי אִנִינָם בֹאָמִּגם הֹבְנִבִּים הַּנְנ אַּנְשָׁים חַבְּמִים וְיִדְעָים נְאָמֵן

אַנונו װבּרן גַרו: بِهُوَمُقُلَ مُثِيرًا حُيلًا هِنِم بَدِيلًا י ההוא לאמר שְמִעַ בּין־אַהיכָם אֶת־שֶׂפַמִּיכֶּם נאַגנע

עַקר לון אַלַי וּשְׁעַעָּיִי: עוּא וְתַבְּבַרְ אָּמֶּר יִלִּמָּר מִכָּם אָנִה כַּנְ עַמִּהְפָּׁה לָאַלְעַנִים בַּנַּבְלְ טַּמְּמֹמָנוּ לְאָ טַנְיִבוּ מִפַּנוֹ. לאַ־תַּבְּיִרוּ פְּנִים בַּמִּשְׁפַּׁם כַּפַּמָן לָא הַשְּׁהְּתִּין אָפּּי בְּדִינָא

فنأتأم ليمرز خنم خمم لأشراء

نمُنحُدا خِمُحَمَّدِيا: AŻĠ. liċi, dxidx liċi, זטעון בישון אַכּיכון בּבּני יניבון הבימין ימדען ימניהי אָבֹמּיבֶּם וּדִבָּרִית נָת בַישִׁי שִּבְמִיכוּן

لأدلك: גוּבְרֶא וּבֵין אֲחוּהִי אַבוּכוּן וּהָדִינוּן קוּשְׁטָא בֵּין בווא למימר מְתַּמוּ בַּוֹן יפפידית ית דייניכון בעינא

ينظهر هنحيا فكلحنا خنف אַבו בולא בול בוא ופּטֹלמֹא לא טֹבְעַבוּן מון פֿבָם װּבָבא מבן וְמִּוֹבֶא בַּבְבָּא שַׁמָּטִמוּן

> Good for us to do? thing which thou hast spoken is And ye answered me, and said: 'The

tribe by tribe. and captains of tens, and officers, of hundreds, and captains of fifties, captains of thousands, and captains and made them heads over you, wise men, and full of knowledge, So I took the heads of your tribes,

with him. brother, and the stranger that is righteously between a man and his between your brethren, and judge time, saying: 'Hear the causes And I charged your judges at that

'nį. shall bring unto me, and I will hear cause that is too hard for you ye the judgment is God's; and the afraid of the face of any man; for and the great alike; ye shall not be judgment; ye shall hear the small Ye shall not respect persons in

מלויום בראשי דייניסס, שסיס לסס לממום ולכוון אומס לדרך סישרס: בראשיכם. כאשים ומכובדים עליכם, שמסיו נוסגין בסס כבודויכאס: - ואשמם. מסר יו"ד, למד שאשמומיסס של ישראל . איני יודע מי סוא, ומאיזה שבט סוא, ואס הגון הוא, אבל אחס מכיכין בו, שאחס גדלמס אוחו, לכך נאמר וידועים לשבטיכם: כואס, וכשאין מביאין לו סוא מְשַוֵר ומביא משלו: וידועים לשבטיכם. שהס ניכרים לכס, שאס בא לפני מעומף בעלימו,

לו דורון וסוא נושל לנו פניס (ספרי יד): לעשות. אס סיימי ממעלל, אמס אומריס עשה מהרה: ממך שנלטערם עליה, אלא ידעםי מחשבוחיכה, שהייחה אומריה עכשיו יחמנו עלינו דיינין הרבה, אה אין מכירנו אנו מביאין (14) וחענו אוחי וגוי. מלממס את הדבר להנאמכס, היה לכם להשיב, רבינו משה, ממי נאה ללמוד ממך או ממלמידך, לא

שרי אלפים. אחדממוה על אלף: שרי מאוח. אחדממוה על מלה: ושושרים. מנימי עליכה לשבעיכה אלו הכופמין עליכם. שמנהגו בהם כצוד, ראשים צמקח, ראשים צממכר, ראשים במשא ומחן, נכנס (מציחו לצ"ה) אחרון ויולא ראשון: משבע מדום שאתר ימרו למשה, ולא מלא אלא שלשה, אושים לדיקים, חכמים, וידועים (ספרי מו עיין בחוקוני): ראשים בני אדס שנקראו אמים וְבֵמִיס, מלק ונמלה, וכל לשון מבה: אנשים חבמים וידועים. אבל נבונים לא מלאמי, זו אחת (EI) ואקח אח ראשי שבטיכם. מְשַׁכְמִּיס בדבריס, מבריכס, על מי במחס להחמנוח, על בני מברהס ינחק ויעקב, על

גרו, אף על עסקי דירס, בין חלוקם אחים, אפילו בין חנור לכיריים (סנסדרין ז:): (סערענד), כמו זַכוֹר (שמוס כ, ז) וְשָׁמוֹר (לסלן ס, יב): ובין גרו. זס בעל דינו, שאוגר עליו דברים, (ספרי) דבר אחר ובין כלשעבר, לשעבר הייחס ברשוח עלמכס, עכשיו הרי אחס משועבדים ללפור (ספרי שס): - שמוע. לשון הווה, אודנ"מ בלע"ז דין זה לפני פעמים הרבה, אלא היו נושאים ונותנים בו (מפרי עו): 🗆 בעה ההוא. משָׁמָנִימִים אמרתי להם, אין עכשיו (15) ואצוה את שפטיכם. אמרמי להם הוו ממונים גדין, אם בא דין לפניך פעם אחת שחים ושלש, אל מאמר כבר בא וטמכין ברלועה על פי הדיינין:

קרובי אושיבנו דיין בעיר, והוא אינו בקי בדינין, נמלא מחייב את הוכאי ומוכה את החייב, מעלה אני על מי שֶׁמֶּנֶהוּ כאילו (דו) א חבירו פנים במשפט. זה הממונה להושיב הדיינין, שלה יאמר היש פלוני נאה או גבור אושיבנו דיין, היש פלוני

خرينيخيره لاهد يهما: " נְצִּׁצְנְּהַ צְּהְכֶּם בְּצָּהַ הַהָּגָּא צָּת וּפַּפַּירִית יָהְכוֹן בְּעִּדְּנָא הַהוּא

וּנֹבֵא מֹּב בֿבֹתְ בַּבוֹנֹה: פַאַמֶּר צְּנָה יְהְנָה אֶלַהֵיני אָלָנִיּ אַמָּר רְאִימָם בּרָר הַאָּמִרִי פּי הַמֶּדְבָּרְ הַנְּדְוֹלְ יְהַנּוֹלְאֵ הַהְּאִ כָּלִ עַּדְבָּרָאִ רַבָּאִ יּדְחִילִא וּנִּסַּׁת מִּעוִיָּד וַנְּּלְבְּ אַנוּ כַּלְ_ וּנִמּלְנָא מִעוִיבר וַעַלִּילָנָא נִע

ځاړن: בְאֵמְנְרִי אֲמֶבִינְהוְנָע אֶלְנַינִי נְעֵן מִירָא בָּאֶמִוְרָאָר בַּיִי אֶלְנִינָא נאַמָּר אָבְבָבֶם בַּאַטַם עַד־הַר נַאָמָרִית לְכוֹן אָהַיתוּן עַד

אַגַשׁוֹעׁי וֹאַגַשַּׁיוֹעיּי يجد بمثم هِكير هِخمِرة كِهِ ي אָת־הָאָבֶין עַבַּה הַשׁ כַּאָשֶׁר אַרְעָּא סַק אַהְסֵין בְּמָא דַּעַבֵּיל בַּאָּע לַּעַוֹּ וֹעַזְּע אֶבְמַינִּנְ בַבְּלֵּנִנְ עַנִּינִ בּיִעָּב הֹי אֶבְטִנְ שַׁבַּמָּנִי הַיַּ

\$٢.21: לְּנִי נִאָּנִי נִימֹנְיִם אָמֶּב לֹבֹאָ בְּבֶׁר אָנוַ וַנְגַנְבוֹ אָהָוֹר נַעַּכְנוּ -לנו אַנוַ נוֹאַבוּ אָנִינִי בּוֹבֹמֹלִא וֹנַאַלַנִין אַנישי נְשְּׁלְנְחָׁר אָנִשִׁים לְפִּנְינוּ וְיַחְפְּרוּ تنظئت لاجر خُذُرُ تِ تَعِيدُ بِ

ני כַּלְ פַּטַׁנְמִנָּא בַּטַּהְבָּבוּנוֹ:

אָבְעוֹא וֹעוֹא וֹאִנוֹא הֹג בַבוֹ באמובאני פַּמָא בַּפַּמּיד ההוא דְּהַוֹיִתון אורַח טוּרָא

גַבְיב לַנָא:

שׁבְעַל וֹלָא שִׁשְׁבָּר: ... אֶלִיֹם בֹּאַבֹּטִטֹּנַ לְנַ לְאַ

אַבְעָא וְיָהְיבוּן יְתַנָא פָּתְנַתָּא بظت،خلال CIĆCIL

> all the things which ye should do. And I commanded you at that time

> Kadesh-barnea. commanded us; and we came to the Amorites, as the LORD our God by the way to the hill-country of dreadful wilderness which ye saw, went through all that great and And we journeyed from Horeb, and

God giveth unto us. Amorites, which the LORD our unto the hill-country of the And I said unto you: 'Ye are come

07

fear not, neither be dismayed.' thy fathers, hath spoken unto thee; possession, as the LORD, the God of the land before thee; go up, take Behold, the Lord thy God hath set

shall come.' go up, and the cities unto which we word of the way by which we must the land for us, and bring us back men defore us, that they may search one of you, and said: 'Let us send And ye came near unto me every

כוסה, ומיממי סודיעו, כשבא למשוח אם דוד, וַיַּרְא אָם מֻלִּיֹאָב וַיּאֹמֶר אַךְ נָגֶד ס' מְשִׁיחֹ (שם מו, ו), אמר לו סקצ"ה, ולא אמרת בנום ללפחד (ספרי יו), וכן שמואל אמר לשאיל אָלכִי הַרֹאָם (שמואל-אַ ט, יט), אמר לו הקצ"ה, חייך שאני מודיעך שאין אחד כדין, אמס מוקיקני לסחיר לו, נמלא שֶׁהַשֵּימָ עלי המשפע (סנהדרין ה.): - הקרבון אֵלִי. על דבר זה נסחלק ממנו משפע לא מגורו, לא מכנים דבריך מפני איש, לשון אֹנֵר בַּקַיִן (משלי י, ס): כי המשפט לאלהים הוא. מס שאמס נועל מוס שלא דינר, אוכנו עכשיו, וכשיצא למוץ אומר אני לו, מן לו שאמה מייב לו: לא הגודו מפני איש. לא מיראו (ספרי יו). דבר אמר יתְצֶׁנֶה לפרנסו, אוכה אם העני ונמלא ממפרנס בנקיוח. דבר אחר, שלא מאמר, היאך אני פוגם בכבודו של עשיר זה בשביל לפניך, לא מסלקנו לאחרון (סנהדרין ה.). דבר אחר כקטן כגדול משמעון כחרגומו, שלא מאמר, זה עני הוא, וחבירו עשיר הכיר פנים בדין (ספרי יו): - בקטן בגדול חשמעון. שיהא חביב עליך דין של פרומה כדין של מאה מנה, שאם קדם ובא

(18) אח כל הדברים אשר חעשון. אלו י' דברים שנין דיני ממונות לדיני נפשות: מׁנכי הרומה, מַל מַבֵּע מֶל מַרְמֵהו (שם ז):

(19) המדבר הגדול והנורא. שסיו זו נחשים כקורות, ועקרזים כקשמות:

אליהן. ממלה לכנוש: דבר. בליוס לשון סס מדבריס (מפרי כ): אח הדרך וגרי. לין דרך שלין בס עקמימום: ואח הערים אשר גבוא לפניסס, אבל כאן, ומקרבון אלי כולכס, בערבוביא, ילדיס דומפין אם הזקניס וזקניס דומפין את הראשים: וישיבו אחבו וגו' (לקמן ס, כ), אומס קריבס סימס סוגנמ, ילדיס מכבדיס את סוקניס ושלחוס לפניסס, ווקניס מכבדיס את סראשים ללכת (22) וחקרבון אלי כלכם. פערצוציא, ולסלן סוא אומר וַמִּקְרְצוּן אַלִי בָּל בָאשׁי שִׁבְּשִינֶס וְזִקְנִינֶס, וַמֹּחֹמֶרוּ בֵּן בֶּרֶקָנִי

ς

رَمُّ בُم: מְנֵנֶם מְמָּב אֵנְמָנִם אָנָמָ אָנוֹע אַנוֹע אַנוֹע נווסר במונו עבבר ואפע מפס ומפר במונו פטומא ודברות

זַנַר אָמֻבָּל וֹנְרַגָּלִי אָטָר: לב ניפְנוֹ נַיַּעֲלֵוּ הַהְרֶהְתְּ וַיְּבְאוּ עַ*ד*־ וְאִהְפְּנִיאִּ וּסְלִיקוּ לְטוּרֶא נַאֲתוֹ

אַשֶּׁר־יְהְוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לְנוּ: בְבְר וַנְאַמְרוּ מוֹבָָר הַאָּבֶץ آداذك الأكراد أذبها الألاد בידם מפָּרֵי הַאָּבֶץ

ۋر יְהוָה אֶלהֵיכֶם: ⁹⁰ וֹלָאָ אַׁבֹּינִים לַהַּלְיֵע וֹשַּׁמִבְי אָעַב וֹלָא אַבִּינעוּן לְמִפַּע וֹסִבִּיבִּעוּוּ

בְאָמְנִי לְנַהָּמִּנִינִי: מאָבוּ מגּבוום לַשָּׁר אָשָׁנוּ בּוֹר ⁷² בְּשִׂנְאָת יְהֹנְה אֹהְנִי הוֹצִיאָנִי וּשֹבׁלֹנוֹ בֹאֹנִיקׁנִיכֶּםְ

₩□: בּמֹּלִוֹם וֹנִם_בֹּנִוּ מֹּלֹטִוּם בֹאָנוּוּ לבׁם מפוני אבונס גדלת וכאונת 85 אָת־לְבְבַנוּ לֵאמָר עַם גַּּדְוֹל אָנָהו אָנַהְנוּ עֹלִים אַהַׁינוּ הַעָּסוּ לְאָן צַּנִהְנָא סְלְקִין צַּחָנָא הְּבָרוּ

> חַר לְמִבְּטָּא: מולכון שבו ההב נולבון נולבא

תַּר נַהְלָא דְּאָהְבָּלָא וַאַּלְיִלוּ

אֶלְעַלָּא וְעִוּד לַנָּא: פּטׁנֹמֹא נֹאֹמַבוּ מֹלֵא אַבֹּמֹא בַּיִּנֹ וֹאָטִועוּ לַנֹא וֹאָטִוּדוּ וֹטַנֹא וּנֹסִיבוּ בְּיַרְרוֹן מֵאָבָא בַאַרְעָא

מּלְ מֵימִרְא דַּיִין אֶלְהַבֹּוֹן:

ڂۺ؞ڴ؞ڹٮٙڎ۬؉؞ לְמִמְּסָר יְתַּנְא בִּידָא בָּאֲמִוְרָאִר ぶらされ ごぶしんな נאָמֹבשׁנו בּבּמָנִי בְּמַמֶּבְנִיכִוּן ואטבתטטון

נּבּוֹבא שַׁוּגלא שַּמָּו: יכְּרִיכְן עַּר צֵית שְׁעַיָּא וְאַרְ בְּנֵי أنظيك خفأه ككنا تككأ וֹנו לַבּוֹא לַמִּוֹמָר מַּם רַב

> for every tribe; I took twelve men of you, one man And the thing pleased me well; and

valley of Eshcol, and spied it out. the mountains, and came unto the and they turned and went up into

'su otau which the Lord our God giveth word, and said: 'Good is the land down unto us, and brought us back land in their hands, and brought it And they took of the fruit of the

LORD your God; against the commandment of the Yet ye would not go up, but rebelled

destroy us. the hand of the Amorites, to the land of Egypt, to deliver us into is, He hath brought us forth out of and said: 'Because the Lord hated and ye murmured in your tents,

Lτ

77

of the Anakim there.' and moreover we have seen the sons great and fortified up to heaven; and taller than we; the cities are melt, saying: The people is greater brethren have made our heart to Whither are we going up? our

שנים עשר אנשים איש אחד לשבט. מגיד שלל היה שנע לוי עמהם (שם כל): לדבריכס, שמא מחורו בכס כשמראו שאיני מעכב, ואמס לא חורמס בכס: ואקח מכם. מן סברוריס שבכס, מן סַמֶּמֶלְמִיס כלוס, אמר סלוקח בלבו, בעוח סוא זה שלא אמלא בו מוס, מיד אמר לו עול מעותיך ואיני מנסהו מעחה, אף אני הודימי ל שבירו מכור לי חמורך זה, אמר לו הן, נוחנו אהה לי לנסיון, אמר לו הן, בהרים וגבעוח, אמר לו הן, כיון שראה שאין מעכבו (23) ויישב בעיני הדבר. בעיני ולא בעיני המקוס, ואס בעיני משה היה עוב למה אמרה בתוכחות, משל לאדם שאומר

(פב) ויורדו אלינו. מגיד שלרך ישרלל גבוסס מכל סלכלום: "יאנורו טובה הארץ. מי סס שלמכו עובסס, יסושע (24) עד גדל אשכיל. מגיד שנקרא על שם סופו: וירגלו אוחה. מלמד שהלכו בה ארבעה אוֹמֶנִין שֶׁמִינְעֵרֶב (שם כב):

(26) ותמרו. לשון המרקה, המרקמם כנגד מאמרו: ις(ε (**20 ct**):

וסוליאנו ממלרים למם לנו אם ארך כנען: נומן של שקים, ולמי שסום שונה נומן לו של בעל, מרך מלרים של שקים סים, שנילום עולה ומשקה פומה, ופרך כנען של בעל, סונאמו לשנאס סימס, משל למלך בשר ודס שסיו לו שני בניס, ויש לו שמי שדות אחת של שַקְיָא ואחת של צַּעַל, למי שסוא אוסב אמס שונאיס אומו, משל הדיוע אומר, מה דְּבְּלְבָּךְ עַל רַמַמֶּךְ מַה דְּבְלְבֵּיִה עֲלֶךְ: בשנאח ה׳ אחנו הוציאנו מארץ מצרים. (TS) וחדגנו. לשון סרע, וכן קְבְּנֵי נְרֶבֶּן (משלי יח, מ), מודס סמולים דבס: בשנאח הי אחנו. וסום סים פוסב פֿמכס, פֿבל

(82) ערים גדולות ובצורות בשמים. דנרו סכמוניס לשון מַבְּמִי:

מְשְׁבְּי אִשְׁכֵּם בְּמִגְּרָוִם לְמִּנִוּכֶם: הוא ילְחָם לְבֶּם בְּבֶּל אֲשֶׁר מִימְרֵיה יגִיחַ לְכוֹן בְּכֹל משה אחכם במצרים לעייירם . דְּעָבַר עִּמְּכוֹן בְּמִצְרַיִם و بِمَزْمَ هُجُ مَرْجُونَ مِمَكِّ جُوْدِيْجُهِ ייראין מהם: ⁶² נְאָמֶׁר אֵּלְכִּיׁם לְאָרַעַּמָּרְגֵּוּן וֹלְאָר נִאָּמָרִית לְּכִוּן לָא טִתַּבְּרִוּן

<u> הַּלְּרִם הַגָּּה:</u> אַּמֶּר הַלַלְמָם עַּר־בּאָבֶם עַּר־ ישְאַ־אָישׁ אָתַ־בְּגָוֹ בְּכְלְ־תַּבֶּרֶךְ מִּבְּרָאְ יָת בְּרֵיה בְּכָלְ אִיְרָחָאִ و بېپېې بىزى چۈپەد <u>بې</u> يحفيك المراجة المراجة

בַּיהוָה אֶל'הַיכֶם:

שַּׁלְכוּ בְּשׁ וּבּמְּנוֹ וּנִמֶּם: حِنكِت حَلَيْنُكُم حَيْثِكِ يُجَمَّد בְּלֶכֶם מְלֵנִם לַשְׁלִנִים تبيي خفينه حيث لا خبره

ניקצף נישְבָע לאַלְר: זְּנֵי וְיִשְׁמֵעֵּ יְהְוֵֹה אֶת־קַּוֹל דְּבְּרֵיכֶהַם

אָם_וֹרְאָה אִישׁ בְּאָנְשָׁים הָאָּכֶּה אָם

﴿ كَلَّ لِسَارِكُ لِمَا ذَا الْمُوافِقِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِةِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ בּׁמּוּבָּׁר אָמֶּב נְמִּבְּגֹּטִּ לְנִישׁ אָבְׁמֹא מִבְּטִא בּבּיִנִים לְמִטּוּ « תַּדְּוֹר הְרֶטְעַ הַאָּה אָח הְאָבֶרוּ הָאָבֵיו דְּרָא בִּישָׂא הְבֵיוֹ יָה

וֹלֵא עֹבְעַבוּן מִנְּעַוּן:

נו אָלְנִיכוּן בּמִּנִבּנִ שַּׁנִמִּיכוּן

אָלִבוֹב בֹמֹא צַמְסִוּבַר ݙ<u>ݜ</u>ݜݚ

אַנְרָא הָדֵין: דְהַלֵּיכְהוּן עַר מֵימִיכוֹן עַר

ニロロビババン شتال خاشرديا

كنكردا בּאווֹעאַ كغيشفه فخيذته خقفتينفحيا מהבי לאהבייהכין בעמידא לאַנְקְלָא לְכוּן אָנִר בֵּית במֹבַבּב בוֹבמוכנו באונומא المناعة المناء

יְבַעוּרָא צַעְּנָוֹא בּיִטְּטָא:

בְּהְגְמֵיכֵון וּרְגֵיז פְּהְגְמֵיכֵון וּרְגֵיז

in the cloud by day.' you by what way ye should go, and rents in: in fire by night, to show seek you out a place to pitch your Who went before you in the way, to

your words, and was wroth, and And the LORD heard the voice of

swore, saying:

the Lord your God,

Yet in this thing ye do not believe

until ye came unto this place.

his son, in all the way that ye went, God bore thee, as a man doth bear

hast seen how that the Lord thy

and in the wilderness, where thou

in Egypt defore your eyes; according to all that He did for you before you, He shall fight for you,

neither be afraid of them.

Тће Lord your God who goeth

Then I said unto you: 'Dread not,

4٤

78

31

30

67

give unto your fathers, the good land, which I swore to men, even this evil generation, see Surely there shall not one of these

(92) לא חערצון. לשון שבירה כתרגומו, ודומה לו בַּעֲרוּן נְמָלִים לִשָּׁכִּן (מֹיוּב ל, ו), לשבור נתלים:

ځېږېد:

מִבוּמִנּוּל

יד, יש), משל למהלך בדרך ובנו לפניו, באו לקמים לשבוחו וכוי: אם כישל וגוי: באשר ישא איש את בנו. כמו שפירשמי אלל וַיִּפַע מַלְפַוּ סְבֵּלֹהִים סַלְלֵּךּ לְפָּנִי מַבֵּנָה יִשְׁרָבֶּל וגוי (שמות (וצ) ובמדבר אשר ראיה. מוקנ על מקרא שלמעלה הימנו, ככל אשר עשה אמכס במלריס, ועשה אף במדבר אשר ראיה (05) ילחם לכם. נטני(כס:

(28) ובדבר הזה. שהוא מבמימכה להביאכה אל הארן, אינכה מאמינים בו:

בְּיִּוְרְשָׁלְ (מלכים־בּ מ, מו): (33) לראוחכם. כמו לסרמומכס, וכן לנְמִמָס סַדֶּרֶךְ (שם יג, כא), וכן לְשָׁמַעַ בְּקוֹל מּוֹדֶס (מסליס כו, ז), וכן לֶלֶבֶמ לְגִּיד

אַשָּׁר מִלֵּא אַדַּרָי יְרַוְּה: אַמֶּר בְּרַבְּבָּע וּלְבַּנְגִי יְמֵּל בַּרָרָנִ בַּע וֹלְבַּנְיִנִי שַׁלְּבַּ ٥٤ ١٣٠٠ ١٩٠١ إجابـ غيرًا זְּוּלְתֵּי בְּלֵב בָּן יְפְּנָה תַּוּא אֱלְתֵין כָּלֵב בַּר יְפָּנָה הוּא

בּאַמִּלִים בּטוֹר בּטִלְטָא בּיוֹ: אָטַ בַּאָבֶרְאַ יִהְזִינָהּ וְלֵיה אָהֵין יָה אַרְעָּאַ

wholly followed the Lord. and to his children; because he hath the land that he hath trodden upon, he shall see it; and to him will I give save Caleb the son of Jephunneh,

לאַעָר נַּם־אַטַּר לאַ־תָּבָאַ שֶׁם: ¾ זַּם_בֹּ, יַיִּטְאַזָּל יִינְיַע בֹּיִּלְכֵפֹם

ترمرح كِرتها: בְּדִילְכוֹן לְמֵימֵר אַף אַהָּ לָא אַל הַּלָ. בַוֹע בַתַּ מִן בַּבַם וֹנִ

הוא יָבא שְׁמָּה אַתַּוֹ הַוְּלַ כִּי־הָוּא הוּא יִיעוֹל לְתַמָּן יְתִיה תַּפּּרִף بتانهو جردرا بتغور جهزبه بتاهو جردرا بهها وبوا

אָבׁר הוא יַהְסְׁנְנָה לְיִשְׁבָּאַלִי:

אָטַלְּנָּׁי וְתֵּם וִירָאִוּיִם: מַנְבְ נְבְישׁ שִׁפְּיוּ יִבְּישׁ שְׁמִּי וְלְעַבֶּם מִּבְ יִּבִישׁ אִפּוּן יִיצְלְתַפָּוּן ענישי וְּבְנִילֶם אֲשֶׁר לְאִינְדְעִי הַיּנִם וּבְנִיכִוּן דְּלָא יִדִעּי יִימָא בוּן

יקהון אָהְנְנָה וְאָנוּן יִירְתוּנָה: نَمَفَرُصِ كُمُّد كُمَّدُنُون ذِكَرَ نِنَيْنِ الْمَفَرِّدِيا يَعْمَدُنِيا ذِحْنُهُ نِيبِا

ot אַנְיּם פּּלָנּ לְכִּים נְּסְׁמִּנִּ עַמְּלֵבֶּבְׁיִ נְאָּטֵּנִן אִנְפִּנִּנְ לְכִּנְן נִמִּגְנִּ

לְמַבְבְּרָא אִינַח יַמָּא דְּסִיף:

נְמָּבְינִי לַמְּלְנִי בְּלֵּבִי וֹשֹׁשׁלּיִרוּ אָׁישׁ אָת־בָּבֶרִ מִלְחַמִּׁשְׁוּ בּכָל אַמֶּר צְּוֹנִי יִדְוֹנִי אֶלְנִינִי צַּרָב בַּכְלְ דְּפּּקְּרָנָא יִי אֶלְנִינִא בּירוֹנְת אַנְחָנוּ נַעְּכֶּח וְנְלְחַמְנוּ בֵּדֶם וְיָּ אָנַחָנְא נַפַּס וּנְיִּנִים رْنَمُرُدُا رَنِهُمُكُ هُجَرِ لِيُضْهُرِ يَعْتَبَخُونَا يَعْمُكُ فِي لَا لَهُمُولِ الْعُمْلُولِ الْعُرْبُولِ

וֹאָבׁוּנוּנוֹ לְמִפַּל לְמִּוֹבֹא: וֹנְבְיִנְיִם נְּבָר יָת מָאָנָי עַרְבָּיִם

%¦⊏'Ç□: בּׁצְרְבָּבָה וְלְאָ שִׁלְּנִיפְוּ לְפְּׁנִי אָבִוּ לְיִם הַבְּיִנִים הַבְּיִנִים בּינִיכוּו וְלְאִ ַ <u>לְאַ עֹהְּלְנְ וֹלְאַ עִלְּלְוֹמְוּ כָּׁ</u>וּ אֲנֹוֹנִוּ לָאַ עִסְּׁפִׁנּוּ וֹלָאֵ עִיּנִעוּוּ פֿוֹבִ וַיּאַמֶּר יְהוֹלָה אֵלֵי אֶמֶּר לְהָם וַאֲמֵּר יִיָּ לִי אֵימַר לְהוֹן

טשלבון שב ההב, בלביכון:

shalt not go in thither; for your sakes, saying: Thou also Also the Lord was angry with me

shall cause Israel to inherit it. thither; encourage thou him, for he standeth before thee, he shall go in Joshua the son of Nun, who

will I give it, and they shall possess shall go in thither, and unto them knowledge of good or evil, they children, that this day have no said should be a prey, and your Moreover your little ones, that ye

the way to the Red Sea.' your journey into the wilderness by But as for you, turn you, and take

07

38

Δ٤

into the hill-country. deemed it a light thing to go up every man his weapons of war, and commanded us.' And ye girded on to all that the Lord our God we will go up and fight, according We have sinned against the LORD, Then ye answered and said unto me:

ye be smitten before your enemies.' fight; for I am not among you; lest unto them: Go not up, neither And the Lord said unto me: 'Say

(95) אשר דרך בה. מנרון, שוממר וַיְנֹמׁ עַר מָבְּרוֹן (נמרנר יג, כנ):

(עב) ההאוף. וממלהרוגז:

שעיר, עמס סמשכו ללד סיס ומקבבו את סר שעיר כל דרומו מן סמערב למורת: לכם. לאמוריכס, ומלכו במדבר ללד ים פוף, שהמדבר שהיו הולכים בו לדרומה של הר שעיר, היה מפסיק בין ים פוף להר (04) פנו לכם. אמרמי לסעביר אמכס דרך רוחב ארן אדוס ללד לפון ליכנם לארן, קלקלמס וגרממס לכס עכוב: פנו

(דף) ויחדינו. לשון הגניי וְשְלִינִי שָׁלְ הַמְּקוֹס (במדבר יד, מ), זה הלשון שהמרחס לשון הן, כלומר נודמנחם:

(ב4) לא תעלו. לא עלייה מהא לכם אלא ירידה:

עַיּהְבְּים בְּמָּגִיר וְיִירְאַי מִבְּם הַהְּוֹ צִּיִּטְבִוּן בְּמָּגִּוֹר וְיִרְחַלְיִּן children of Esau, that dwell in Seir; مَجْدُرِين خَذْدِيرٍ كُلِّيَادُونَ خُدْرٍ مَهْدٍ مُخْدِرًا خَنْدِين كُتَرْدِيا خُدْرِ border of your brethren the saying: Ye are to pass through the וֹאָטַ בַּוֹמֹתְ הַּנִּוּ בַאִמְרַ אַטַּׁם וֹנִטַ הַמָּא פַפֿוּד לְמִימָר אַטּוּן And command thou the people, خركات لإبوزات בבון אַנְפָּנוְ לְכוּן לְצִפּוּנָא: long enough; turn you northward. יַ בַבַּלַכֶּם סְבַ אָּטַ בִּינַר בַיַּגָּע פַּנִּי סַנִּי לְכִּוּן גַּאַמִּיפְּחִּוּן יָה מוּרָא Ye have compassed this mountain :Suives נֹאָמֹר !! לְנִ לְמִּנֹתִר: וּיָאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמָר: And the Lord spoke unto me, [[(a) בְּמְּמִנְ נְיְמֵנֵן סַּנְּיִאָנן: נְיִ מִּמִּנְ נִאָּמֵלֵּאִ נִּעַ מִּנְבָאִ mount Seir many days. אָלְגְׁ וֹלֵּסְׁדְ אָּעַרַבַרְ מָּמָּנִר וֹמָנִם spoke unto me; and we compassed way to the Red Sea, as the Lord TOOM CAU ָרְנָרַ אַנַרו יַמָּא דְסוּף בְּמָא דַעַּלֵיר II journey into the wilderness by the <u>וְיֵרֵוּ וֹאִטַבּוֹנֹא וּוֹמַלָּוֹא לַמַּוֹבַּלוּ</u>א رَبْطًا رَبْضُم لَامْلُحُلُلِ Then we turned, and took our abode there. כּוֹטִום אַמֹּב וֹמַבַשִּׁם: בְּיוֹמִיָּא דִיהֵיבְהוּן: according unto the days that ye ^{9†} וֹשֹׁהְבֹוּ בֹלֵבְה וֹהֵוּם וַבַּנִים וּיהִיבְּהִיוּן בָּרָקם וּמִין סִּיּאִין So ye abode in Kadesh many days, ۵۲،۵۵: ځېڅرحبا: gave ear unto you. ְּמְּמֵׂמְ נְּעִוְּעִ בְּבַּלְכְּם וְלְאִ עִאָּנִגוּ לַבִּּגֹי וְיִ בִּלְנִטְכִּוּן וֹלְאִ אַבֵּּיִנ hearkened not to your voice, nor the Lord; but the Lord וּנֹמָמֶּבוּ וַטַּבְּבֹּנּ לְפַּׁנָּוֹ וְיַנְיַע וְלַאָּ וְעַבְּטוּן וּבְבִּיטוּן שָבֹב וֹיִ וֹלָאִ And ye returned and wept before Tripin: نائات: ا Hormah. beat you down in Seir, even unto CÄÄL you, and chased you, as bees do, and [:LĿĠt XUCD LLIX בשבתייבון that hill-country, came out against וַנַּצָא הְאָמֹרִי הַיֹּשֶׁב בְּהָר הַהוּאֹ וּנְפַּק אֵמוֹרָאָה דְּיָהֵיב בְּטוּרָא And the Amorites, that dwell in went up into the hill-country. المَيْرَدُ لِمَلَالُكِ: נֹאַבְׁהַּמִּטוּן וּסִבְּיִלִּטוּן בְּמוּבֹאִ: LORD, and were presumptuous, and וּשֹׁמֹרוּ אָטַ שָּׁי יִבוֹנֵע וֹשֹׁנִצוּ וֹסִבוּלִשוּוּ הַלְ מִוּמִבֹא בּוֹנִ against the commandment of the ٤4 hearkened not; but ye rebelled וֹאָבבּב אַבובים וֹלַאָ הָמֹמֹמֹטִים וּמּלָוּלִיִע הֹפֹרוּוֹוֹלָא פֿבּילִשוּוֹ

ממיס:

(44) כאשר חעשינה הדבורים. מס סדנורס סומת, כשסים מכס מל סמדם מיד ממס, מף סס כשסיו ווגעים נכס מיד

מֹנְכִוּן וְטִסְׁטַמְּרֵוּן לַטְבָּא:

therefore;

7

94

77

So I spoke unto you, and ye

ye good heed unto yourselves

and they will be afraid of you; take

(אי) ולא שמע ה׳ בקולכם. כניכול עזימס מדמ רממיו כלילו לכזרי:

(14) וחשבו בקדש ימים דבים. י"מ שנה, שנאמר כימיס אשר ישבחם, נשאר המפעות, והם היו ל"ח שנה, י"מ מהם עשו

ללד סמדבר, שסוא בין יס פוף לדרומו של סר שעיר, וסלבו אלל דרומו מן סמערב למורח. דרך ים סוף. דרך יליאמן (ו) וגפן ונסע המדברה. מילו למ מממי, מיו עוברים דרך סר שעיר ליכנם למרך מן דרומו ללפונו, ובשביל שקלקלו, הפכו בקדש, וי"ש שנה הולכיה וממורפיה וחזרו לקדש, כמו שנהמר וַיְיָשָה בַּמִּדְבָּר (שה לבּ, יג). כך מלחתי בקדר עולם:

(3) פנו לכם צפנה. קוצו לכס לרוח מורחים, מן הדרוס ללפון פניכס ללפון, נמלאו הולכין את רוח מורחים, ווהו שנאמר ממלרים שסוח במקלוע דרומים מערבים, משם סיו סולכים ללד סמוכם: - ונסב אח הר שעיר. כל דרומו עד ארן מואב:

נּיִּבְטַ מִמִּוֹבַע מֲמֵבַ לְפֶבֶּל מִוְפָב (בופּמיס יֹם, יִם):

וֹנֹמִתְׁנַבְים בֹּאַב:

تار هٔ هٔ در: لْأَدْم خُدَانُهُك مِٰمَهُد ثَلَافَ هُلَا ﴿ قَلُونَ لَامْ هُلَّا لَانَفَع مِٰمَهُنَا ַ לְכֶּם מֵאַרְצְּׁם מַּר מִדְרָרָ בַּף־ לְכוּן מֵאָרַשְּׁהוֹן עַּר מִדְּרָךְ هَمِ ضَائِدًا جُهِ جُدِ جُهِ هُمَّا جُم نَائِدًا خَدِيا هُدَ، جُم هُمَا

בּכּפֹנ יִמִּטִימִם: لمُحَرَفُه لَاهِ مِنْهُ فَخُدُدُ مُعَقَّهُ ۖ إِنَّا خُرِدًا لَهُ لَا مُنْهُ فَأَخْذًا אָבֹּלְ שַׁמְּבְּרַנִּ מֵאִשַּׁם בַּכֵּסָב צַבּוּרָא שַּוְבָּנוּן מִנְּעַוָן בָּכַסָפָּא

مَقِكَ كِي سُمُكُ لَٰ يُحُدِدُ: צַרְבָּעָים שְׁנָה יְהְנָה אֱלֹהֶיף **אָת־הַמִּיְבֶּר הַנְּּדְל הַנָּּ**הְ זָהו ע לכל מֹגְמֹּה יָבְר יָבָה מַלְיִּלּיִּ

מֹבַלֹב מוָאֶב: تزقا تنقر ككك لِبُدُد (a) **בְּבְּר** ロジベムロ 8 [, 4] וֹנֹהַ בַ מֹאָנו אַנוֹנוּ בֹנִרַמָּמָוּ

בּׁנִ לְבֹּנִּי לְנִיםׁ נְׁעַׁטִּׁי אֶת־עֶּר מֵאָרַעְּהְוּן יְרוּהְאָ אָרֵי לְבָּנִי בַּר לְאַ־אָּשְׁוֹ לְבַּׁ מִאַּבֹּגוּ וְנִבְּּאָנִי הּמִּטוּן כַּנִר אָנוּ לָאַ אָּטוּוֹ לְבַּ מוֹאָר וֹאַגְשֹׁינוֹלֵי בּם מֹלְטַמֹי מוְאַרֹאֵ וֹלָא טִטַינֹר, לַמָמֹבֹר رفههر بتئت هِرَّ هِرَ مِرَ مِنْ لِهُمَا .

לבוק ובב ובם פהוטום: י הַאָּמָנִם לְפַּׁנִנִם זֶּמֶּבוּ בְּנִע מָם אֵנִמְטָנִוּ מִלְּפַּנִעוּ וֹטִיבוּ בַּוּ نَدُهُد:

:בְבָרת יָת מוּרָא דַשִּׁעִיר:

كثيرا جَرَفُكِم نيتهمرا:

לא בַסוֹבעא מבּמם: מומבא בון אַלִבַּב בּסֹהֹבַב ×μτα.Ι בּמְעַבְיבּ וֹעַ מַגַּבַּבָּא בַבּא מילבי ידף סיפיק לף צירקף !! אֹלִבוֹּ לַּוֹלִנִּ לַכַּי

מֹבְבְּרָא דְּמוֹאָב: ס נֹאִטַפּׁנִינָא נֹהַבַּבַנָא אַנַבַע מוּהְבֹא מֹאוֹלַנו ומֹהֹבֹּוּוְ לֹבַר ממו בוטלו לממור מאונם וֹמֹבֹוֹנֹא מֹלַוֹנו אַעֿוֹגא בוי

לוֹש יהַבִּית יָת לְחָיַת יְרוּהָּא: נֹאַמֹּר וֹלִ לְּ, לְא שׁׁהֵּנֵר הַּלְ

מם בד וֹסוּג וֹנוֹפֿוּל בֹּוֹבָּבוֹא:

possession. mount Seir unto Esau for a to tread on; because I have given so much as for the sole of the foot not give you of their land, no, not contend not with them; for I will

money, that ye may drink. shall also buy water of them for money, that ye may eat; and ye Ye shall purchase food of them for

'.gaidtoa with thee; thou hast lacked years the Lord thy God hath been this great wilderness; these forty hath known thy walking through thee in all the work of thy hand; He For the Lord thy God hath blessed

way of the wilderness of Moab. And we turned and passed by the from Elath and from Ezion-geber. Seir, from the way of the Arabah, the children of Esau, that dwell in So we passed by from our brethren

—.noissession. unto the children of Lot for a possession; because I have given Ar will not give thee of his land for a contend with them in battle; for I not at enmity with Moab, neither And the LORD said unto me: 'Be

a people great, and many, and tall, The Emim dwelt therein aforetime,

as the Anakim;

- (+) ונשמרחם מאד. ומסו סשמירס, אל מתגרו בס:
- כג), אחד מסס לעשו, ושניס לבני לומ, בשכר שסלך אחו למלריס ושחק על מס שסיס אומר על אשחו אחוחו סיא, עשאו כבנו: יד, ד): ירשה לעשו. מפברסס, עשרס עממיס נחמילו, שבעס לכס, וקיניוקניזי וקדמוני סן עמון ומופבושעיר (נ"ר מד, ומדרש אגדס (מנחומא ישן דבריס סוספס ו), עד שיבא יוס דריסח כף רגל על סר סוימיס, שנאמר וְשָמֶדוּ רַגֶּלֶיו וגו' (זכריס (פ) עד מדרך כף רגל. אפילו מדרך כף רגל, כלומר אפילו דריפח הרגל איני מַרְשָׁה לכם לעצור בארלם שלא צרשות.
- (6) חברו. לשון מקח, וכן ששר בְּרִימִי לִי (ברחשיח ו, ס), שכן בכרכי סיס קורין למכירם כירם (ר"ס כו.):
- (8) ונפן ונעבור. ללל לפון, ספכנו פנים להלוך רוח מורחית: (ק) בי ה' אלהיך ברבך. לפיכך למ מכפו (מ"מ מכפרו) מת מובתו לסרמות כמילו מתם עניים, מלמ סרמו עליתים עצירים:
- (10) האמים לפנים וגוי. אמה קנור שוו ארן רפאים שנחחי לו לאנרהם, לפי שהאתים שהם רפאים ישנו בה לפנים, אנל גרוי, בשכר לניעות אמס, שלא פרסמה על אביה כמו שעשתה הבכירה, שקראה שם בנה מואב (ב"ק לה:): ער. שם המדינה: ַ זַיְּנְרְ מוֹקְבּ מִפְּנֵי סְטְס (במדבר כב, ג), שסיו שולליס ובוזויס אומס, אבל בבני עמון נאמר וַשַׁל פִּקּנָר בָּס (לֹסלן פּסוק ימ), שוס (פ) ואל חחגר וגרי. לא אסר להם על מואב אלא מלחמה, אבל מָיַרְאָים היו אוחם ונראים להם כשהם מזויינים, לפיבך כחיב

שורס על סנגימיס, מלמ בשביל ישרמל: אנשי המילחמה. מבן עשרים שנס סיולמיס בלבמ: ללמדך שכל ל"ח שנה שהיו ישראל נוופיס, לא נחיחד עמו הדבור בלשון חבה פנים אל פנים וישוב הדעת, ללמדך שאין השכינה (16) ויהי כאשר חמו וגרי וידבר הי אלי וגרי. אבל משילוח המרגלים עד כאן לא נאמר צפרשה זו וידבר, אלא ויאמר,

- (פו) היחה בם. למסר ולסומס במוך מישנה, שלה יגרמו לבניסס עוד לסמעכב במדבר:
- (SI) יירשום. לשון סווס, כלומר נממי בסס כח שסיו מורישים אוחס וסולכיס:

ממרפומ: אמים. על שם שליממס מועלת על הבריות, וכן ובשעיר ישבו החורים ונחמים לבני עשו:

(II) רפאים יחשבו וגרי. רפליס היו נמשנים מומס ממיס, כענקיס הנקרמים רפלים, על שם שכל הרומה מומס יריו לא זו סיא, כי אומס רפאיס הורשמי מפני בני לומ, והושבמים מחמס:

מואָב אָנוַ_גָּר: 8. אַלְּה עֹבֶר הַנְּיִם אָרְגְּבָרִל אַקּ עְּבַר וִיִּטְא דֵין יָה הָּחִוּם

מוֹאָב יָת לְחָיַת:

border of Moab, even Ar; Thou art this day to pass over the

ע וֹנְדַבֶּר יְהַנְה אֵלֵי לֵאמִר:

ימקיל ון לו למימר:

that the Lord spoke unto me

۷t

91

Þτ

٤ī

<u>π</u>α: (σ) למונע جَاءِ هَٰذِيۡمُ וַיְהָׁי כַאֲשֶׁר־תַּׁמוּ

לְנַשַּׁבַ מַּנִיחַי קַבְּבָא לְמָמָת מִנִּי עַּמָּא: וֹבְוֹנִי כַּג הָּלְימוּ כָּלְ װּבָּנִי

from among the people, of war were consumed and dead So it came to pass, when all the men

<u>ជូឡូកូក ក្មត្តក្នុក ៥៣ ភូទុក:</u>

بن شيخ د بيان: לְהֵּיבְּיוּהְהוֹלְ מִנּוֹ מַשְּׁרִיתָא עַּר

until they were consumed. them from the midst of the camp, was against them, to discomfit

וַגַם יַד־יְהֹנְהֹ הַיְּמְה בְּם לְהַמֶּם

نَعْكَ مَنَعُ مَا كَلُهُ لَا يُتَلَا خَسِرًا

Moreover the hand of the LORD

יְהוָה לָהֶם: משבר בשוני באַמָּב נַהָּבָּמ שָׁם בַּלְ-חַבְּוָר אַנְשָׁי הַפִּלְחַמָּע בָּלְ זִּיְרָא נּיִבָּרִי מִנִּים. פַּרָבָא ئْرِت שְׁלַשָּׁים וּשְׁמֹנָה שְׁנָה עַדַ - בּבְנְתֹ מֹע אֵמֶב_מֹבְנִנְי אֵט_נֹנוֹ וֹעֹנֹמֶנִם אָּמֶּע עַלַכְּנוּו מִפְּעַרָּמִּ

ځايدا: מין מֹמֶבוניא כֹמֹא בֹלוּים וֹנִ שׁלִטוּן וְעַמִּנִי מִּנִוּן מַּד בַּסְוּ מר דעברוא יה נהלא דונר ווימיא דהליקיקנא מרקם גיאה

them. the camp, as the LORD swore unto were consumed from the midst of generation, even the men of war, thirty and eight years; until all the come over the brook Zered, were from Kadesh-barnea, until we were And the days in which we came

י מּשַׂע פֿמוּ וֹמּבֹרוּ לַכֶּם אָעַדַּנַעַ

: ١٤٠٤ וּטַבְא בַּזְבֶר וַהְּבַּבְרָא יִט וַטַבְא בְּעַן קְנְעוּ נַעֲּבָרוּ לְכִוּן נָת

the brook Zered. brook Zered.' And we went over Now rise up, and get you over the

אַּמֶּרַנְתָּן יְהֹוֶה לְהֶם: خَشِر نَشِرَةِ كُيْرًا نُرَهُبِ מפְּנִיהָם נַיִּמְּבִוּ מַחְמָּם כַּאָּמֶּר בי ירְבֵי מְשָׁי יִירְשִׁים וַיַּשְּׁמִידִּים بخشيند نِهٰدَ، بَبادِ،صِ خُفَرْني

<u>::</u> 44: וּשְּׁבְאֵּכְ כַאָּבֹת וְרוּטִּטִישׁ צַּיִּעַד ווטוכו פֿאַטֹבעון פֿמָא בּהֹבֹּע נשיציאונון שוביוון Ċί מלשבעין ובני עשי היורוון ∐LĽÄ. ιĖἀάιL نكيت

LORD gave unto them. land of his possession, which the in their stead; as Israel did unto the them from before them, and dwelt succeeded them; and they destroyed aforetime, but the children of Esau And in Seir dwelt the Horites

لْلَوْمُجْرَه نَكُلُمُهُ كِتُلَّهُ مُثِينًا: " בְּבָּאָים יִחְשְׁבָרִ אַרְ־הָם בְּעַנְקָרִ

ڲڔڟڷڐڔ: כׁנֹבָרַנֹּא וּמוִאַּבָאָּג לַבַּוֹ לִעוָן נבוֹא משומהלון אַנ אַנון

call them Emim. as the Anakim; but the Moabites these also are accounted Rephaim,

בּׁ. לְבְנֵי לְנִמְ נְתַּמָּי יִּנְיִי יְנִי יִּנִי יְנִי هُمَّا مَهْدٍ لا جَدِّ حَقِرًا جَاءً بِرَهُٰهُ ק שׁמֹבֶם וֹאַלְ שִׁעֹלֵּגָר בַּבָם בָּג לְאָ_ نْݣَلَكُمْ ثُمَّاتِ فَدْرُ فَدْرُ مَقِيلًا هَجٍ_ יְרוּיקְא אֲבֵי לְבְנֵי לֹה יִה יָהַבְּתַּה אַטון מאַנה בּנו המון לַשַּ לממבר ממיון קרב צרי לא לא טהור הֿל, בון ולא טטלב, וֹטִטְלַבר לָפֿבּיל בָּנִי עַּמִּיוֹ

וֹמּמוּלְאֵׁי קְרוֹן לְהוֹן הַשְּׁבְּנֵי: לְפַּנְים יַּבּבון וֹטִיבוּ בַשִּ מִלְּעַבׁמון \$11 لَـ فَهُرَ لَا يَتَاهُ لَا يَالِمُ عُلَـ مَا يُدَمَ الْحَلَيْمُ مَا يُنِمُ عُلَـ يَالِمُ

וְבְעַּמְנִים יִקְרְאָּי לָבָם זַמְּוְמֶּים:

וֹטֹנִיכוּנוֹן וֹנִינִרוּ בֹּאָעֹנִנוּן: וו מן בדמוניו מם בב וֹסוּי וִנַיפֿיף בְּיִבְּרַיָּא

נוגבאם נואבו טטטם تنفتنك מַם גַּרִוּלְ וְרָב וֹנִים כִּצְּיִנְים

בַּאָבַבַבוּן עַר יומָא הָדִין: בּבוּטִיבוּן וְטִּבוּכוּנוּן וִיִטִּיבוּ לממור במוגי נת חוראי מו במא במבר לבני משו היהקרון

क्षेप प्रश्च प्रप्तेपः מפּניהָם וּגִּירָשִׁם וּגִּשְׁבָּי מּשִׁבְּי خْشَمْرْد אַּמֶּב נימָּמָּנג אָנַר נַחַרִי حَجُّمُ لَا مُمْلِ كِكُرُّا مُمُّا لِنِمُكُنَا

נמוּג. בוטכון ברפום ער עונה

בשְּׁלִי בַּיִשְׁלָּי בַּיִּשְׁלָּי בַּיִּשְׁלָּי עַּיָּה כַפְּחֹרִים הַיִּצְאָים מִכַּפְּחֹר וְנֵיהַנִּים בּיַהֶּבָנִם בּנַבְּנִים הַּגַ_

מוגואווו ווטוכו פֿאַטֹבעון: לפוחלא. בופלו מלפוחלוא

ជុំក្នុជ្ជជ: אַרְצִי הְהָלַ ۵۵۴-۵۵۲۲ +2 רְצַהְ נְתַּמִי בְּיָּדְדְּ אָת־סִיהֿן לומו פֿהו וֹהֹבֶרוֹ אָנד נָחַל צַּרְוֹן

נת סיחון מַלְכָּא דְּחָשָׁבוֹן לומו סולו ועברו ית נחלא

هَمْمُ لِهَ لِللَّهُ لَلَّا لَلَّهُ لَا خُرُلُهُ لَيْكُ لِمُ خُرِّكُ اللَّهُ مُنْ اللَّهُ مُنْ اللَّهُ مُنْ ال جُح_تِشِٰمُرُنٰם ווֹבְאָּטִבְ הַּגְבַּבּוּ, בַּהַפָּוּם טַּבַע הנים הזה אחל תת פקדף

בּטַבוִע פֿב מִּמִּנֹא בּנֹמִמִתוּן מֹל אַפֿו מַטְטָוֹא ווְמֹא בַבוּו אַּהָבוּ בַמִּטוּ זוּהַטִּבּ מְמֶוּה קָרֶב:

מממש וווימון לושלבון מן

-.noissession. unto the children of Lot for a a possession; because I have given it land of the children of Ammon for them; for I will not give thee of the harass them not, nor contend with against the children of Ammon, and when thou comest nigh over

them Zamzummim, aforetime; but the Ammonites call Rephaim: Rephaim dwelt therein That also is accounted a land of

their stead; they succeeded them, and dwelt in destroyed them before them; and as the Anakim; but the LORD a people great, and many, and tall,

this day; and dwelt in their stead even unto them; and they succeeded them, destroyed the Horites from before that dwell in Seir, when He as He did for the children of Esau,

dwelt in their stead.— Caphtor, destroyed them, and Caphtorim, that came forth out of villages as far as Gaza, the and the Avvim, that dwelt in

battle. possess it, and contend with him in Heshbon, and his land; begin to Sihon the Amorite, king of behold, I have given into thy hand pass over the valley of Arnon; Rise ye up, take your journey, and

†7

77

07

and be in anguish because of thee.' the report of thee, shall tremble, whole heaven, who, when they hear upon the peoples that are under the dread of thee and the fear of thee This day will I begin to put the

(18) אחה עובר היום את גבול מואב וגר וקרבת מול בני עמון וגר. מכלן שלרן עמון ללדלפון:

: الْمُحَاثَ

- (02) ארץ רפאים החשב. מרן רפמים נמצבת מף סימ, לפי שסרפמים ישבו בס לפנים, מבל למ זו סימ שנתמי למברסם:
- לסוליא ארלס מידס (חולין ס:), וסבאמי עליסם כפחורים והשמידוס וישבו חחחם, ועכשיו אחס מוחרים לקחחה מידס: ַ שַּבְרָי פַּלְאָשִׁים בְּשַּׁשִּׁי וְבַשְׁאָבִי בְּשָׁאֲבַלְרָנִי בַּוֹּשִׁ וְבַׁמְּשִׁים בְּשָׁבִי בִי בְּבַעם לָשָבִיתִיל לָשָ יִבְלוּ יִשְרָשִׁ (23) והעוים היושבים בחצרים גווי. עויס מפלטמיס הס, שעמהס הס נמשניס נפפר יהושע, (יג, ג) שנהמר שַמֶּשֶׁמ

בַבְרֵי שֶׁלְוִם לָאִמָּר: كتربط مجر فركبا فتكك فيفخبا

אַבְיַבׁ לְאָ אַסִּיִר וֹמָין וּשְׁמָאִיל: ²⁷ ¾ÅČĽĽ ČÁĽŽĿ ČĽŮĿ ČŮŮĿ

בל אָהְבָּבְר בְּבַּלְּכִי ומום בבמש ששולים ושיכול ושיכול ושיכול לי هْرُكِر حَوَّمُكَ سَمِّحَدِيْرِ لَهُرَكِيْنِ مُحِينِهِ خَرَمُوهُم سُنَقِياً كِن

ڠٮڗڹڐڐٳۼڂڽۼڎ؇ۼۿڐ עַּיָּמְבִים בּּמְבִׁ מֹב אַמֶּב אָמֶב בְּיִנִים בּוֹ בּצְיִנִים מַב בּאָמָבּנ וְהַמַּוּאָבִים وم ١١٠٥١ جي المرابعة ÄÄL

خجب خظما ضفيا خئلك حنيه אָלהֶיף אָת־רוּהוֹ וָאִמֵּץ אָת־ og עַעְּבְּרֶנוּ בְּוֹ בְּיִרְהָקְשָׁה יְהְנְהַ إرِّي يُجِد وبنا فِرَدِ يَهِدُنا اَرَّةً

בְּבַלְ בְּהֵ לְבֵּהְתִי אָּטַ־אַּרְצִּי: د مور جوزاء هم مابا بهم عديا שבי ניָאמֶר יְהוָה אַלֵּי רְאָה הַחִלּתִי

ניגא סיוון לקן אבוני הוא וְכְלֹבַ

> ځېږېد: FÜWER ĠĽڙڙ, ふくひゃ לַבַימוֹת לַנָת סִיחוֹן מַלְכָּא XIEF'

לַנְמִׁנְאַ נְלְמִּמָאַלָאִ: לאוָבוֹא אָנוֹגַ לָא אָסָהָנ

וֹאָמִשׁי. לְעוִע אָמֹבֿע בֹעִלְי:

גֿבֿיב לַנָא: נְינִ זְבְּבְּנִא לְאַבְׁתֹא בַּוּנִ אֶּלְנִינָא בְּלֵא בַּהְּבַרוּ לָוּ בִּנִּוּ הַהָּוּ

ئاـــــــا: בּגול לְמִמְסְבוּיה בִּידָךְ בִּיוֹמָא יָם ביהַיה וְתַּפֵּיף יָם לְבָּיה خنسرميد لاتر هَكَمَا لَا لَاكِنَاكِ كشفولا خضفظته خضفد אַבַא סיחון מַלְכַּא

לְמֶּוֹנִי זְיִם אַּבְׁמִּוֹבִי: וֹנִע אַבְמִיה שָּׁבִי לְטָבְכוּמִיה לממסר בדימף יחוץ נֹאָמֶר וֹנֹ לְ, שַׁוֹּ, בַּמְּרִיִּטִּיּ

4:44: וֹכֹב הֹמִיה לְאִנְּחָא קְּרָבָא ונפק סיחון לַקַדְמוּתַנָא הוא

> peace, saying: king of Heshbon with words of wilderness of Kedemoth unto Sihon And I sent messengers out of the

> nor to the left. neither turn unto the right hand will go along by the highway, I will Let me pass through thy land; I

let me pass through on my feet; for money, that I may drink; only that I may eat; and give me water Thou shalt sell me food for money,

the LORD our God giveth us.' . over the Jordan into the land which Ar, did unto me; until I shall pass Seir, and the Moabites that dwell in as the children of Esau that dwell in

appeareth this day. might deliver him into thy hand, as made his heart obstinate, that He thy God hardened his spirit, and not let us pass by him; for the Lord But Sihon king of Heshbon would

begin to possess his land.' Sihon and his land before thee; Behold, I have begun to deliver up And the Lord said unto me:

31

87

Lτ

Jahaz. and all his people, unto battle at Then Sihon came out against us, he

a"1 (c): (es) החח כל השמים. למד, שעמדה ממה למשה ביום מלחמת עוג (מ"ה סימון), ונודע הדבר מחת כל השמים (מענים כ.

אלא שלחמני מן המדבר אל פרעה, לאמר שלח אם עמי בְּמָמוּן: מימון בדברי שלוס. דבר אחר ממדבר קדמום, ממך למדםי שקדמם לעולס, יכול סיים לשלום ברק אחד ולשרוף את המלריים, סקב"ס לימנס לישכאל מור אומס על עשו וישמעאל, וגלוי לפניו שלא יקבלוס, ואעפ"כ פמח לסס בשלוס, אף אני קדממי את (62) ממדבר קדמות. אע"פ שלא לוני המקום לקרוא לפימון לשלום, למדמי ממדבר פיני, מן המורה שקדמה לעולם, כשבא

מופב תל העברה בהרלך: (92) באשר עשו לי בני עשו. לה לענין לעבור הה הלכס, הלה לענין מכר הוכל ומיס: עד אשר אעבור אה הירדן.

(ופ) החלחי חת לפניך. פְּפָס שר של ממורייס של מעלס ממת רגליי של משס וסדריכו על לומרו:

القلد بجين المُسخِدُ المُسخِدِ مِنْ فَرَدِ مُنْ فَرَدِ الْمُسْتِدِ الْمُسْتِدِ الْمُسْتِدِ الْمُسْتِدِ الْمُسْتِدِ الْمُسْتِدِ المُسْتِدِ المُسْتِدِ المُسْتِدِ المُسْتِدِ المُسْتِدِ المُسْتَدِيدِ المُسْتَعِيدِ المُسْتَدِيدِ المُسْتَدِيدِ المُسْتَدِيدِ المُسْتَدِيدِ ال זַוּטַּדָּעוּ יִעַיָּע אֶּבְעַיוּנוּ לְפַּדְּנִוּ וּמַסְבִּיה יִוֹ אֶּלְעַדָּא בַּעַבַּמִּא

لِبَهُك حُرِي אָנוַ_כַֿל_מָבֿוּוְ

בְּלֶבְרָנִי: יי כל הַבְּהַלֶּת בְּוֹנִוּ לְנִוּ וּשְׁלַל לְחוֹד בִּעִּירָא בּוְנָא לַנָא וַעָּדִי.

نِشْكُلُونِ شُلِّي:

🛱 الله خوارد: שְּׁנְבְּה מִמְּנְנִ אָת־הַבְּל נְתַן יְהְנָה מִנָּנְא יָה כּוֹלְא מִסַר יִיָ אֶלְהַנָּא עַנּלְמֶּב לָאַ עֵינְטַׁנְ לַבְּיְנִי אַמֶּב נּלְמָב לָאִ עִוֹטַ עַנְהַאַ צִּטְקִיפִּט ¾בון וֹבְאָנר אַמֶּר בַּנְּנַלְ וְמַר בַּאַנוּן וַבַּרְמָא בְּבְנַנִלְא וֹמַר מַצַרשָּׁר אַשָּׁר עַל־שָׂפַת־נָתַל מַצַרוּצַר דִּעַל בֵּיף נַהֶלָא

ڲٛۮؚڷؚڐڹ בְּלֶר וְכָל אֲשֶׁר־צְּנָה יְהֹנֶת ر ظَلْـُـٰـــُـٰتُ خُرِــيَـــ וֹנוֹבְ וֹבִּבְ וֹהֹבֹּוֹ. פֿבּוּבִּיהִא פֿבְ כּוּנּ וֹנוֹבְ וּיִבְּשֹׁא בַרָק אֶבְאֶבֶּלוּ בְּנִי עַפְּוֹן לָאֵ לְחוֹד לַאֲבַע בְּנֵי עַפּוֹן לָא

ئْجُر_مَقْدِ حَقَادُلَمُكَ كُلُكُمْ:: מוג מֶלֶבְי הַבָּשָּׁן לַלְּרָאִהָנוּ הַוּא تتقا تبتد يثك يخفا تنقع

בּשׁמִרוּ אַמֶּר יוָמֶּר בּטַמְּבּוֹ: حَجُمُد مُمِينَ خُونِيا مُرْجُك בְּלְ עַמְּוֹ וֹאָטַ אַבְאָן וֹמְמָּוֹטִ כְּוָ ב אָעוִ כּֿי בְּיָּדְלָ בָּעַמִּי אָעוֹ בֹּאַעַ בּ رنهور بتزب هرن هر مرتبه

עובוא ווֹהַוֹא וֹמּבֹלא לא אָת־כָּלִ־עִיר הַהוּא וִנִּמִּרְנָא יָה כָּלִ קָרְנִיָּא בַּמָּע יִכְבַּמְּנָא יָת כָּל לַבְּווְתָי בָּמִבְּנָא

עבווא דַכְבַשְׁנָא:

וֹבֹבוֹנו מִוּבֹא וֹכִלְ צַּפַּבוֹנִ וֹלִ

كِهُدُلُهُ كُلُدُم خُمُلُدُمْ: לְלַבְּמִינִינָאַ בוּאִ וְכָל עַמֵּיה מטול וופל מוג מלפא במטול נאטפונא יסליקנא לאורח

※さたが נטהבור לוה בְּמָא דַשְּבַרְהָא ווט פֿל עמיה ווָת אַרְעִיה בידף מְסַרִית יָהִיה וֹאַמֹּר וֹוֹ לִוּ לָא שֹבֹעַל מִנִּישִּ

> people. kin, and his sons, and all his him up before us; and we smore And the Lord our God delivered

remaining; the little ones; we left none city, the men, and the women, and time, and utterly destroyed every And we took all his cities at that

cities which we had taken. unto ourselves, with the spoil of the only the cattle we took for a prey

delivered up all before us. too high for us: the Lora our God unto Gilead, there was not a city the city that is in the valley, even of the valley of Arnon, and from From Aroer, which is on the edge

forbade us. Wheresoever the Lord our God cities of the hill-country, and the side of the river Jabbok, and the Ammon thou camest not near; all Only to the land of the children of

all his people, unto battle at Edrei. Bashan came out against us, he and Yay to Bashan; and Og the king of Then we turned, and went up the

III

Hesppon, king of the Amorites, who dwelt at unto him as thou didst unto Sihon into thy hand; and thou shalt do and all his people, and his land, him not; for I have delivered him, And the Logo said unto me: Fear

(22) ויצא סידוון. לא שלת נשביל עוג לעזור לו, ללמדך שלא סיו לריכין זה לזה:

(פ) כל יד נחל יבק. כל מלל נמל ינק: וכל אשר צוה הי אלהינו. שלמ לכנוש, סנמנו:

(33) ואח בניו. לנו כמיב, שסיס לו לן גלור כמומו:

לשון בויון, כך ידרש בספרי (בלק קלה) בפי וַיִּשֶׂב יִשְׁרָהֵל בַּשִׁמִיס (במדבר כה, ה): סיו שבעים ומלאים, וסימס בוויס בעיניסס, ומקרעין ומשליכין בסמס ובגדים ולא נעלו כי אם כמף ווסב, לכך נאמר צַּאֹנוּ לֶנוּ (48) מחם. אנשים, בביות סימון נאמר בוונו לנו, לשון ביוה, שהיתה תביבה עליהם ובוווים איש לו, וכשבאו לביות עוג כבר

(I) תפן תעל. כל לל לפון סום עליים:

۲۲ ناز ۱۲۰۲: עַּמְוֹ וַנַּבְּּהוּ עַד־בִּלְתַּי הִשְּׁאִיר־ בְּל עַמִּיה ִיִּטְהַנְהִי עַד דְּלְא ְ אָּטַ מִּנִי מֶּלֶבְיַבַּבְּמֹּוֹ וֹאִטַ כֹּלְ . זִטַ מִנִי מַלְכֹּא בַּמַטַּוֹן וֹנִינַ נימן יְהְנָה אֱלֹהַינוּ בְּיָבׁנוּ בָּם וּמִסַר יִיָ אֶלְהַנְא בִּידַנָא צַרְּ

אָשְׁהַאַר לֵיה מְשֵׁיוַיב:

him remaining. smote him until none was left to Bashan, and all his people; and we into our hand Og also, the king of So the Lord our God delivered

ttäl: בְּלְ חֲבֶלֵ אַרְנְּבְ מַמְלְכְנִים מִנִי בֵּיח פַּבְּרָ מְרָכִוּנִא מַלְכִּוּיִנִיה לא־לַקְּהָנוּ מֵאָהְהָם שִׁשְּׁים מִירִ נְפִיבָּנְאַ מִנְּהְוֹן שִׁהִין קָרְוֹין בְּלִ הַהְּוֹא לְא הֵיְהְהֹ קְרְיְה אֲשֶׁר הַהִּוּא לְא הַנְה קַרְהָא דְּלְא رَوْجُ فِي هُن خُمْ مُثَرِّر خُمْن بَحْدَمُثُم بُن خُمْ كَلَيْنِ بَعْدَةُ لَا

בעוג בַּמָהָנוֹ:

kingdom of Og in Bashan. cities, all the region of Argob, the took not from them; threescore time; there was not a city which we And we took all his cities at that

מֹמְבֵׁי עַפְּבְוֹיִ עַבְּבָּע מִאָּב: לקטנ גלמום ולנים ללב בְּל־אֵבֶה עְרָים בְּצְרָה חוֹמָה

록마루: בו מפרני פּצִיהוּא דַסּגִיאָן שור כֶם הילהון השיו ועבריו خر بخظا كأكنا خديجًا مَكَاهًا

the unwalled towns a great many. high walls, gates, and bars; beside All these were fortified cities, with

ענים הַנָּשִׁים וְהַשָּׁרָ: خُفِينًا قُرْكًكُ فَهُفِياً يَنْتُكُم فَحِي וּנֹטִבֹם אַנִּטָּם כֹּאָאָב הֹאָנוּ

נְהַגֹּא נְתַבּלָא: זּמּבוֹא כֹב טבוֹגֹא יוּבֹבוֹא מַלְבָּא בַּמְאָבוּוֹ וֹנּמּבׁלֹא וֹטִבוּן כַּמֹא בַּהַבַּבוֹא

the little ones. city, the men, and the women, and Heshbon, utterly destroying every we did unto Sihon king of And we utterly destroyed them, as

¿ וְבְלִרְתַבְּהַבְּתְנְהַ וּשְׁלֵלִ הָשְׁלֵלִ הַ מְּנְרִים

۲۲: וכל בהובא והבו טבווא בולא

ourselves. the cities, we took for a prey unto But all the cattle, and the spoil of

ֶ מֹנְּע חֻּבֹּן מַלְכֵּוּ עַאָּמִנְוּ אַחָּוּ וַנְּקְּח בְּעָת הַהָוֹא אָת־הָאָבֶיץ

בֿגּונו בֿנו:

ئىڭلەرل: מֹנַטַלְא בַאַנוּוָן מַּבַ מוּנָא אַבוֹא מוּג טבון מַלַכוּ וּלֹםְנְלֵא בַּׁמֹבַּנֹא עַעוּא נִע

unto mount Hermon— Jordan, from the valley of Arnon the Amorites that were beyond the out of the hand of the two kings of And we took the land at that time

י אַגַינָים יקראָי לְחָרָמִוּן שָּׁרְיָּוֹ בַר חַרְּמִּוֹן: למכר נונגן מנני, אנון מני

لْلَّهُٰمِنِ، نَكُلِّهِ، كِلِ هُٰڑِيلِ:

נְאֶמוְרָאֵי מַרַן בֵיה שור תַּלְנָא: אַגעוּלאָג פֿבּן לְטַבְּמִוּן מָּבְיוּוּ

Sirion, and the Amorites call it which Hermon the Sidonians call

- למברסס, שנאמר וַיְּבֹּחׁ סַפְּלִיש (ברחשית יד, יג), וסוח עוג: (2) אל מירא אומו. (נדס פא.) ובפימון לא סולרך לומר אל מירא אומו, אלא מסיירא היה משה שלא מעמוד לו זכום ששמש
- בן רמליסו לפקמיס (מלכים־ב טו, כס), למדמי שכך נקראת שם סספרכיא: למדמי מצל ארגוצ הפרכיא היכל מלך, כלומר שהמלכום נקראם על שמה, וכן את הארגוצ דמלכים, אלל היכל מלך הַבְּגוֹ פּקח (+) חבל ארגב. ממרגמינן בים פְּלַךְּ מֶבְכוֹנֶמֹ, ורמימימרגוס ירושלמי (מרגוס שנים, ג) במגלם ממחר קורה פלמין מרכונין,
- (פ) מערי הפרזי. פרוות ופתותות בלה מומה, וכן פְּבְוּוֹת מַשֵׁבּ יְרוּשְׁלָסְ (זכרים בּ, מ):
- (8) מיד. מרשות: (9) החרם. לשון סוס, סלוך וכלומ:
- (9) צידנים יקראי לחרמון וגוי. ובמקוס אחר סוא אומר וְעַד אַר שִׁיאוֹ (לקמן ד, מח), סרי לו ארבעס שמוח,

למס סולרכו ליכחב, לסגיד שבח ארך ישראל שסיו ארבע מלכיום מתפארום בכך, זו אומרם על שמי יקרא וזו אומרם על שמי

הב". מַמַבְבַבי הַנֵּג בַּבַּהָּוֹ: لْخُمْ ـ يَكْمُهُمُ مَدِ ـ مَكْرُكُك لَيْكُكُمْ لَ يُحْمُ مَنْفُلًا مَدِ مَكْخُك لَيْكُكُمْ يَ خَرا مُدّر يَشِيهِد لَحُر_يَوْخُمُد حِم طَلَاد مُنهُدُمُ لَحُم وَجُمُ

X.W: וֹאַבְבָּע אַמָּוּת רְחָבָּה בְּאַמַּתּ בְּנֵנְ מַמְּנוֹ שַּׁמֵּמ אַפָּוּנִי אָבְבָּה מָנְשׁ בּּרְזָּלְ הַלְּהֹ הָנֹא בְּרַבָּת " מֹנֶטַּר הַרְפָּאִים הַנָּה עַרְשָּׁ בּׁ. בֹלַ מַנִי מֹבֹּלַ בַּבָּמָּוֹ וֹמִאָּבַ

ַלֹעֲטֹּג בֻּבְאַנ~~ְב~~ּלָג נְבַלְּצִבׁג: אּבְׁנֻן וֹשְׁבֵּּי עַבַיַנִּלְמָּבְ וֹמֹּבְיִנוּ בונוא מֹהַנְהַב אַהִּבר עַלְבַנַּעַל וֹאָטַ בַּאָבׁוֹ בַּאָבוּ וֹבַאָּהוּ בָּאָבוּ

ĽĠŸſ□: לְכָלְ עַבְּשָׁן עַנִיאִ יִּשָּׁרָא אָנֶא بر فرنس خر يرچر بهر برح ה ממלכש מוג לששו בשה ההבס تبزخير بجر يتجفا

ग्रुंगः אָת־הַבְּשֶׁן הַנָּת נָאָיר עָד הַנִּיֹם لْلَاقَامُحُنْدُ لَنَكُلُمُ هِٰئِٰتِ مَحْ مُثِنَا יָאֵיר בֶּן־מִנְשֶּׁה לְקַחֹ אֶת־כָּל־

מביתי ולְעָבִיר נָתָהִי אָת־תַּגָּלְעָּר:

לבו מלכומיה דעוג במחנו:

פּוּטִיַה בְּאַמָּה מִלְדִּ: אַטון אוורבה ואַרבע אַמון עוא בובע בני ממון השע מְרַשְׁיה עַרְשָׁא דְּבָרוֹלָא הַלָּא אמשאב ממאב יבוא בא אַבי לחוד עוג עַלְכָּא דַעַתְּנַן

לְהַּוּבָׁם בֹאִיבַן לְהַּוּבָּם לַּב: أكألابك נַחְלָא דְּאַרְנוֹן וּפַּלְגוּת טוּרָא בְּעָרָ הַרָּא מַעַּרוֹא בַעַנְיַבֶּר דְעַרָּ אַבוֹא בובא וֹבוּנוֹלֹא

עווא משלב, אָנַה וּבּּנוֹא: בנע פֿבְשׁ מִבׁכוִנֹא בַבֹב מִשׁנוֹ קפּלְגוּת שֶׁבְּטָא דִּמִנָשָּׁה כֹּל なべてにはいに

וקָרָא וָתְהוֹן עַל שָׁמֵיה יַת tatiku iketelo כַּלְ בֵּית פַּלַף טָרָכוּנָאַ עַּר מנשה נסיב

ילְמֶׁכִּיר יְתַבִּית יָת גִּלְמֶּר:

—.nshssa ni gO and Edrei, cities of the kingdom of Gilead, and all Bashan, unto Salcah all the cities of the plain, and all

after the cubit of a man. and four cubits the breadth of it, nine cubits was the length thereof, Rabbah of the children of Ammon? a bedstead of iron; is it not in Rephaim; behold, his bedstead was remained of the remnant of the For only Og king of Bashan

Reubenites and to the Gadites; cities thereof, gave I unto the hill-country of Gilead, and the by the valley of Arnon, and half the at that time; from Aroer, which is And this land we took in possession

Rephaim. Bashan is called the land of the region of Argob—all that unto the half-tribe of Manasseh; all Bashan, the kingdom of Og, gave I and the rest of Gilead, and all

Havvoth-jair, unto this day.— Bashan, after his own name, Maacathites, and called them, even border of the Geshurites and the the region of Argob, unto the Jair the son of Manasseh took all

And I gave Gilead unto Machir.

יר, יג), זכו עוג (נדס קא.): באמה איש. באמת עוג: (11) מיחר הרפאים. שהרגו המרפל והניריו נעשהרום קרניס, והוה פלע מן המלחמה, שנהמר וַיְּנֹה הַפְּלִיִם (נרהשים. יקרם: שניר. הוא שלג בלשון אשכנו (שנעע) ובלשון כנען:

ארגון. אינו מחובר לראשו של מקרא אלא לסופו, על נחמי לראובני ולגדי, אבל לענין ירושה עד הר חרמון היה: (בו) ואח הארץ הואח ירשנו בעח ההוא. סלמורס למעלס, מומל לרנון ועד סר מרמון: מערער אשר על נהל

(13) ההוא יקרא ארץ רפאים. סיל לומס שנתמי ללנרסס:

צליל בני עליון: עַנְּעַלְ וּלְבָּלְ וְמָּבְ וַבָּעַ עַנְּעַל

युवारी: וולמא בנטלא טטומא בלנו בְּאַרְנוֹן גּוֹ נַחְלָא וּהָחוּמֵיה וְעַּר יְהַבִּית מְן וּלְמָּר וְעַּר נַהְלָא ילְהֵּיבֶּם בֹאִיבֵן ילְהָּיבֶּם נִּב

;nommA is the border of the children of even unto the river Jabbok, which middle of the valley for a border; unto the valley of Arnon, the the Gadites I gave from Gilead even And unto the Reubenites and unto

אַשְרָת הַפְּסְגָּה מִוְרֶהָה: וְעָּב יֶם טְהֶּבְבַע יָם טַמֶּבָע מַּטַע וְמַאָּבַבְת וְתַּוֹבְבֵּן וּלְבָלָ מְכִּנָּנִת בְּמִבֹא מִבְנִבֹא: נמא דמלחא תחות משפר מי מֹנֹכּוֹסַב וֹמֹצ בַמֹנֹמֹבְא ימומבא ווֹבביא וטעומוע

slopes of Pisgah eastward. the Arabah, the Salt Sea, under the Chinnereth even unto the sea of the border thereof, from the Arabah also, the Jordan being

עַמַּבְרוּ לְפְּנֵוּ אֲנוּכֶם בְּנֵי הַאָּבֶץ הַוּאָת לְרִשְּׁמָה חֲלוּצֵים אַ יְהְזְּהַ אֱלֹהֵיכֶם נְתַּן לְכֶם אֶת־ וֹאָהַוֹ אַשַׁכְּם בֹּמֹש עַעַוּאַ בַאַמָּע

בְּנֵי וְשְׁבְאֵלְ בָּלְ מָזְבוּו הַוּלָא: מובון שהברון בדם צבוכון יָר אַרְעָא הָדָא לְמֵירָתַה למומר וו אלוביון ועד לכון יפּפֿידית וָהָכוּן בְּעָּדָּנְאַ הַהוּאַ

the men of valour. brethren the children of Israel, all shall pass over armed before your given you this land to possess it; ye saying: The Lord your God hath And I commanded you at that time,

בּׁמַּבׁוּכָּם אַמֻּב וֹעַעַי. לַכִּם: יַבְּאַטִּי בֶּי־מִקְנָה רַב לְבָּהַ וִשְּׁבוּ בל נשיקם ומפקם ימקנקם نَمُلَٰٰكُم خُم_خُدْر_لَاٰذِح:

ביתבית לכון: סֹנּג לַכְּוָן וֹטִבוּן בֹּלַנִוּכְוָן ושפלכון زنياحنا

your cities which I have given you; have much cattle—shall abide in and your cattle—I know that ye But your wives, and your little ones,

бι

להלבר ביוביו והלטם אוה אַשֶּׁר יְהְנָה אֶלְהַיכֶם נֹתָן לְהָם מפמיר בְּבֶם וְיָרְשָׁוּ גַם־הַם אָת־הָאָבֶץ ַאָב אָאָב יָנִיהַ יְהְוָה ו לַאָּהִיכָם

4511: ĽĒL المالك المالك المالك 上、正古、い %¢¤⊂!l زتار⊏ להבעון אַף אָנון יָה אַרְעָּאָ - אַר דּינִיחַ יָּיָ לַאֲּחֵיכוֹן בְּוָּחָכוֹן

have given you. man unto his possession, which I Jordan; then shall ye return every your God giveth them beyond the possess the land which the LORD brethren, as unto you, and they also until the Lord give rest unto your

كْيْلُهُمِي هُمُّد تَعَنَد حُوَّا:

מַלְכּוֹא שֹאַבוּוֹ כֿוּ וֹהַבּוֹג וֹיֹ כֹּלְ בַּגְּבַב וֹנֹ אֶלְבַבַּנוֹ לַטִּבוּוֹ

whither thou goest over. the Lord do unto all the kingdoms done unto these two kings; so shall all that the LORD your God hath time, saying: 'Thine eyes have seen And I commanded Joshua at that

אַמָּר אַמָּר עבָּר שְׁמָּה. ַנְעֲשָׁר יְהוָה לְכְלְ־הַמַּמְלְכֹּוֹת יְהְוָה אֱלֹהֵיכֶם ב לאמֶר עַינֶיף הְרֹאָת אֵתֹ כֶּלְ־ הַהוּא לְמֵיעַר עַינֶּף הַנְּאָה יָת וֹאָט וֹטוּמָהַ גַּנְּיטוּ בַּמֹט טַטוֹא וֹיִט וַטְוָמִהַ פּפּוּגוּט בַּמִּבִּיא

(1) חוך הגחל וגבול. כל הנמל ועוד מעבר לשפמו, כלומר עד ועד בכלל ויומר מכאן:

: الثاناك

(18) ואצו אחכם. לבני כאובן ובני גד סיס מדבר: לפני אחיכם. סס סיו סולכיס לפני ישראל למלחמס, לפי שסיו לשפתו עד כנרם, ווסו שנאמר וסירדן וגבול, סירדן ומעבר לו: (עב) מכנרח. מעפר סירדן סמערפי סיס, ונחלם פניגד מעפר סירדן סמורחי, ונפל פגורלס רוחפ סירדן כנגדס ועוד מֵעֶבֶר

Źτ

דבורים ואויבים נופלים לפניסם, שנאמר וְשָׁרָף וְרוֹעַ שַׁף מְדְּקֹר (לקמן לג, כ):

הוא הַנְלְחֲם לְבֶּם: (o) לא טוראַנּם פֿר יְהֹנְה אֶלְהַיִּכֶּם לָא טוּהַלָּנוּ מִנְּהוּ אָבִּר יִיִּ

אַלְנַבוּן מִימָביה מָּגִים לְכוּן:

fighteth for you. LORD your God, He it is that Ye shall not fear them; for the

77

The Haftara is Isaiah 1:1 - 1:27 on page 164.

١ ٢٨٩١: rgaad נְאֶטְהַנָּן אֶבְיִנְיוֹנְיִ בָּמֵה הַהָּוֹא נְצִּלְיִה קָּדֶם יִיָּ בְּעִּדְנָא הַהַנָּא

خمة الدناح الكالد בּמִּלוֹם וּבֹאַבוֹא אָמֶבוּוֹהמִשׁי וּאָט יָדְרָ הַחַיָּקָה אָשֶׁר מִי־אָל אַרְנֵי יֵהוָה אַמָּה

تِرِد مَوْنَد مِهِدَ بِرَجِدُلُ: נסולָנ אָמֶוֹר בְּעָּבָר הַיּרְבֵּוֹ אַלְבְּרָה נְאַ וְאָרָאָה אָת הָאָָרֶץ

בּגַבֶּר הַגָּה: לְבְ אַלְ שִׁוֹסָב בַּבָּר אָלָ, מוִצ ליי שְׁמַע אֵלְי וֹיּאִמֶּר יְהְוָה אֵלִי רַבּ

> באַטוֹאַב זֹט הַבֹּגוֹב זֹט וַבוּטֹנַ 炎ムにこ خيريد:

> ひんできる: מולא מולא ביון ובית מֹלֹטֹא בַלֹמֹלֹנֹא בַּוֹבוֹבַוֹּא אמבר כען ואָחָזי זָת אַרָעָא كيقتيد خميخكك يختخكثكك: מלמילא ושקים באַרעא ליה ٢٥٥٠٢٦٢ וֹנְתְיְיָבְיִהְ מַלִּיפְּתָא בַּאָהָ הוּא

למללא לבלה מנג בפטומא סֹנּג לַבַ לַאַ עוָסֿ,וַבּ לבולכון ולא פבול מני נאמר וּיְהְעַבְּר יְהְוָה בִּי לְמַמַנְכְּם וְלָאִ וַהַנָּה בַּנִי מִן צֵּבָם ;; צֵּלִי

> time, saying: And I besought the LORD at that

according to Thy mighty acts? can do according to Thy works, and is there in heaven or on earth, that and Thy strong hand; for what god show Thy servant Thy greatness, O Lord Gop, Thou hast begun to

and Lebanon. Jordan, that goodly hill-country, the good land that is beyond the Let me go over, I pray Thee, and see

more unto Me of this matter. me: 'Let it suffice thee; speak no unto me; and the LORD said unto for your sakes, and hearkened nor But the Lord was wroth with me

वेव देवाः - סנדר (ספרי שם): - לאמר. זה אחד משלשה מקומום שאמר משה לפני המקום, איני מניחך עד שחודיעני אם מעשה שאלמי מטשרה לשונות שנקראת מפלה, כדאיתא בספרי (כו): 🗆 בעת ההיא. לאחר שכבשתי ארן מיתון ועוג דְּמִימִי שמא הותר מאם המקום אלא מסנם סנם, לפי שאמר לו וְפַנִּמִי אָם אֲשֶׁר אָהֹן (שמום לג, יע), אמר לו בלשון ואחחון. דבר אחר, זה אחד (23) ואחחון. אין מנון בכל מקוס אלא לצון ממנת מנס, אע"פ ציצ להם ללדיקים למלות במעציהם העובים, אין מבקצים

רְמָׁם סַּמִלְּמִי מֵּח לְפַבֶּיִיף (דבריס ב, לא), סראני מלחמת ל"א מלכיס: אין מי ימחה בידך אם חמחול לי וחבעל גוירחך. ולפי פשומו, אחה החלום להראות את עבדך, מלחמת סיחון ועוג, כדכתיב אל וגור. אינך דומה למלך בשר ודם, שיש לו יועליון וְמַנְקַמַּדְּרִין, הממחין ביידו כשרולה לעשום חמד ולעבור על מדוחיו, אחה יו): ואח ידך. ווימינן, שסים פשומס לכל בלי עולס: החוקה. שלמס כובש ברחמים לת מידת סדין סחוקס: אשר מר (ספרי כו), כמו כן סיימי סבור לעשום עכשיו: אוז גדלך. זו מדם מובך, וכן סום מומר, נַעַּמָּס יִגְדַּלֹבֶם בַּהַ בַּהַיָּ לו ממך למדמי, שהמרה לי וְשַּׁמֶּה הַנִּיהֶה לִּי (שמות לב, י), וכי מופם היימי בך, הלה לפחוח פחח שבי היה הלוי להחפלל עליהם (+s) הי אלהים. מוס בדין: אחה החלות להראות את עברך. פממ לסיומ עומד וממפלל לע"פ שנגורס גוירס, למר

מרבה מוה שמור לך, רב עוב הלפון לך (ספרי פנחם קלה): בייבע למשט בּעַבירֶס (מסליס קו, לב): דב לך. שלא יאמרו סרב כמס קשס, וסמלמיד כמס מרבן מפליר. דבר אחר רב לך, (26) ויחעבר ה'. נחמלה חמה (ספרי כע): רמענכם. בשבילכה, ההם גרמחם לי, וכן הוה הומר, ויקליפו על מי מְרִיבָּה (פב) אעברה גא. מין נא מלם למין בקשס: ההר המיב הזה. זו יכושלים: יהלבנין. זס בים סמקדש (יומת למ:):

\$ىر_ت: لا تائد: ינְאַ בַּמֹבוֹנִע בַּמֹבוֹנִע כַּנִבְאָ עַמַּבְּע נַלְמָבוֹנִעא וֹטִוּ בַמָּנַנַ אָנִי לָאִ עַבַרו רַאָּשׁ הַפַּסְנְּה וְשָׂאַ עֵינֶרְ סַק לְבִישׁ רָמָהָא וּזְקַף עֵינָךְ

ÄÄL ÜLÄL: וְהְוּאֵ נְנְתְּיִלְ אִיְנְיִם אָתְ־הְאָבֶּץ שְּׁמָּאְ הָבֵּין וְהִיאִ נְחָסֵין נְהָהֹוֹ SS כִּי־הָוּא יַעֲבֹר לְפְּנֵי הְעֶּם הַנֶּה וְעַלִּימָהִי צָּרֵי הוּא יִעְבַר קַדָּם וֹבֵּו אָטַ יְרוּשֶׁתּ וְחַוֹּעֵבוּ וְאַמֶּבְעוּ וּפַבּגר יִם יְבוּשִׁתּ וְחַבּּיפִּי

ē₫(L: (**@**) בוט ווטוללא לטלטא לפבול בוט

אַבְעונפֿם וָעַוֹ לַכּפוּ: אָנַרַ בְּאָבֶין אָמֶּבְרַ יְבִּוֹנִי אֶבְבַיִּ לְמָּמֹן שְּׁשְׁיִּהְ וּבְאַטִּםְ וֹנְרְמִּשִּׁם וְמֵנִּמְלֵוּ וְמֵנִינִינוּ זִי אַּבְמָּאִ אָנְכָּׁנִ מַלְמָּבַע אָטַבֶּם לַהַּמָּנִע לַמָּבֶּבַע עַ הַהַּפִּתְ נְאֵבְ הַמִּהְּפַּמְּנִם אַֹאָב נּלְבִנּיָּא בּאָנָא מִבְּנְבּ יַהְכִּיּן للثاثيا

:□ڭڭ\$ אַלְעַיִּכְּם אַּהָּע אַנְכֹּו מַבּוֹע אָלָעַכִון גַאָּוֹא מִפּפֿוּע וֹטַכִוּן: בנקונו לשְׁמֹר אָת מִצְיֹת יְהְזָה מנֵיה לְמִפַּר יָת פִּפּוֹדַיְא דַּיִיְ ² אַנְכִי, מִּהֵנִּי אַטַבְּם וֹלְאָ טַּנְּרְעָּ מִפְּפַּנִיר יָהְכִּוֹ וְלְאַ טַמְּנְעוֹן לא מספו על הדָבָר אָשֶׁר

نهُمْريْر يُعِرِيْك الْمُحْرِيْنِ مُحْلِيْكَ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ الْمُحْلِينِ هُمُّد بَارَكِ هَنَاتُ، خَمْرِ فَمِيد ، بِهَبُهُ جِوْدٍيْ فِيْنَادِ وِدْ جِرًا ـ بَهُنَّهِ فَوَجَيَّرُ מְינֵיכֶם הֶרֹאָוֹת אֶתְ אֲשָׁרִיפְשָׁר יִינִיכְיוֹ הַנַּאָרִ יָתְ רַצְּבָר יִיִּ

ימה בר יה ירף גא קדין:

יָת אַרְעָא דְּתָחָזֵי:

אָבַ יִּכְׁמֹּן וֹמִּבְאֵבְ חֻּׁמָּת לַלֵּוֹמִיֹּא غديد:

בּוֹג אֶבְנִא בַאַּבְּנִינִיכִוּן וֹנִינִ

לָא שׁיִסְפּוּן מַלְ פַּטִּוֹמָא צַּאָּנֹא

בֿמֹלַא פֿמוָר מֻּיצִייה יוֹ אֶלַבַּוֹי

Jordan. eyes; for thou shalt not go over this eastward, and behold with thine northward, and southward, and and lift up thine eyes westward, and Get thee up into the top of Pisgah,

land which thou shalt see.' he shall cause them to inherit the shall go over before this people, and him, and strengthen him; for he But charge Joshua, and encourage

against Beth-peor. So we abode in the valley over

giveth you. LORD, the God of your fathers, in and possess the land which the do them; that ye may live, and go ordinances, which I teach you, to the statutes and unto the And now, O Israel, hearken unto

ΛI

command you. the Lord your God which I may keep the commandments of shall ye diminish from it, that ye which I command you, neither Ye shall not add unto the word

them from the midst of thee. LORD thy God hath destroyed that followed the Baal of Peor, the did in Baal-peor; for all the men Your eyes have seen what the Lord

(4'4): (22) וראה בעיניך. בקשם ממני ומרמס מם סמרן סמובס, מני מרמס לך מם כולס, שנממר גיַרָמֶסוּ ס' מֶם כָּל סְמָבֶן (לקמן

פניך, לא כך אמרמי למשה רבך, אם הוא עובר עוברין ואם לאו אין עוברין: על פניר, אמר לו קס לף (שם פסוק י), קס לך כחיב, אחה הוא העומד במקומך ומשלח את בני למלחמה, למה זה אחה נופל על ינמלו, ואס לאו לא ינמלו. וכן אמס מולא כששלה מן סעס אל סעי, וסוא יַשַׁב, וַיַּפּוּ מֶסֶס אַיָּשֵׁי סְעַי וגוי (יסושע ז, ס), וכיון שנפל שנענש רבי עליהם כך סופי ליענש עליהם, מבעימו אני, כי הוא יעבור והוא ינתיל: - בי הוא יעבר. אם יעבור לפניהם (25) וצו אח יהושע. על הערמות ועל המשלות, ועל המריבות: והזקהו ואמצהו. בדבריך, שלל ירך לבו לומר, כשם

לימחל לי (ספרי פנחס קלו): (92) ונשב בגיא וגרי. ונלמדחס לעבודה הליליס, והעפ"כ ועהה ישרהל שמע הל ההקים, והכל מחול לך, והני לה זכימי

(2) לא חוסיפו. כגון ממש פרשיות בתפילין, ממשת מינין בלולב, וחמש ליליות, וכן לא מגרעו (ספרי ראה פב):

אָלהוֹכֶם חַיִּים כַּלְכֶם הַיִּוֹם: ל וֹאִטֹם

אַבְבַבוּן בַּוֹּמָוּן כּוּבְבוּן בּיהוָה וֹאַמוּן הַאִּרְבִיקְמוּן בְּדַחָלְמָא

of you this day. LORD your God are alive every one But ye that did cleave unto the

ڔڗ؆ۺ٦: بَغْدًا كِيْ هَوْتُ جَيْرَت فَهُوْت فِهُمُ لَا كُونَوْا خُوْدُلُونَا فَيُ ٢٨٨٠ إج איי ומשׁפְּטִים כַּאֲשֶׁר צִּוּנִי יְחְנָר רְצְּחוּ לְמָּדְתִּי צֶּתְבֶּם חָקִּים

לממבר בו בגו אַרְעָא דְאַתּוּן ובונו פֿמֹא בּפּפֿבנו וֹן אֶּלְנִי שוו הצליפית יהכון קימין

land whither ye go in to possess it. should do so in the midst of the my God commanded me, that ye and ordinances, even as the LORD Behold, I have taught you statutes

מִם_חַבֶּם וֹנְבְוּן תַנְּיִּר תַנָּדִילִ ° TÇĞÇĞ

: ١١٤٢

מם שבנם ומנכלשו ממא בבא לומוֹא בֹאכון ווומבון לבונד אָ**ט** לַמְּנֵּנְ מַּטְׁמִּנֹּאׁ בְּנְמְּטְׁמֵנּן זִיטְ כִּבְ וסוכלטנוטכון וּהְמֹנִנִיםׁ וֹהֹהְוּטִים כֹּג בַוֹא וֹטִהְבוּן וֹעַהַבּּנוּ אַנַג בַּנא

understanding people.' great nation is a wise and these statutes, shall say: 'Surely this peoples, that, when they hear all understanding in the sight of the this is your wisdom and your Observe therefore and do them; for

ڰٛڔؾؚڗڹڂڂڔۓڶڰڗڹۼڋڹڹ אֶלְהָים קְרבָים אֵלְיִוּ כַּיהְוָה קְרִיב לֵיה לְקַבְּלְא צְלְוֹהִיה

מבו בּאַנטוֹנא מִבּכוּ פֿבמוָטִי: להבו הלינוע כּוֹג אָלִעוֹא לּכֹב אָמֶּב-לָוּ אָבּי מּאוֹ מִּם בִּב דִּלִיה אָלְהִ

call upon Him? LORD our God is whensoever we hath God so nigh unto them, as the For what great nation is there, that

يضر لاَبد الحُبدِ الْمُحَدِّدِ لَاكْدت المَا مَه لَد لَـ خُرْد كَنْمَا لَلـنئا

באַנָא יָהִיב קָּדְמִיכוֹן יוֹמָא

before you this day? righteous as all this law, which I set hath statutes and ordinances so And what great nation is there, that

Ľ.L□: עּוּאָט אַמָּר אַנכּי נתון לפְּניכֶם וּמִּמְּפַּׁמִּים צַּדִּיקָם כְּכִלְ הַמּוֹרֶה קַשִּׁימִין כְּכִל אוֹרָיָהָא הָדָא מ"כ במול

بنك بنك خودا خختك نخخت ختك: והיו מלבה כל יומי הניף פּטִינְמִוֹא בּטַוֹאַני מִינָרְ וְדַלְמָא לְנִוֹבְא בּלְמָא טִטְּנְאָּיִה יִּטִ ځېږي پخونور ځه نور زځغه

thy children's children; them known unto thy children and all the days of thy life; but make and lest they depart from thy heart the things which thine eyes saw, thy soul diligently, lest thou forget Only take heed to thyself, and keep

העמים: (6) ושמרחם. זו משנס: ועשיחם. כמשמעו: בי הוא חבמחבם ובינחבם וגוי. צומת מַּקַשָׁצוּ מכמים ונצונים לעיני

(8) חקים ומשפטים צדיקים. סגוניס ומקולליס:

ומס פְּעַוומוּ מומס ממוך שכמס, פַּמָשְׁבוּ שומיס: (9) רק השמר לך וגרי פן חשכה את הדברים. מו, כשלמ משכמו מומס וממשוס על מתממס, ממשנו מכמיס ונצוניס,

تَهْمَرُتُ بَيْهُكُ مِيْرًا يَهْدُونُ عَنِي الشَّكِ عَبِّلًا يَهْدُونُ عَنِي الشَّكِ عَبِّلًا يَهْدُ וְבְיַבְיב בַּמָּב בַּאָמָ מַּגַ_בֶב נשל בלו נשהליו שים ביני בַּאָבַלְע וֹאָע_בּּנִינִים וֹכִמָּבוּוֹ: تأثمر لأبهُد تأت تأذر هَال الأدم الأد خديد الأخوداء %⊓"⊓ฺ⊈҅□ אֶלְהֶיךְ בְּחִרֵבְ בָּאֵמֶּר יום אַשֶּׁר עַמְדָהָ לְפָּנָי

كابح: יהמונה אינכם ראים זולתי ت بهرت جناح بحداد هيوا تفريناه ווֹבּבַּר וְהוֹנָה אָבִיבֶם מִנַּוּנִּ

זְיִבְּשִׁבְּם הַּבְ_אָּנִוּ בְּשַׁנִים אָבָּוֹיִם: אַטַכָּם לַצַּשְׁוֹת צַּשְּׁבָת הַבָּבָרָים װ <u>ױרָּלְי</u> לְכֶּם אֱת־בְּרִיתֹּו אֲשֶׁר צְּנְֶּת

אַמָּם עּבְרָים שָׁמָּה לְרִשְׁמָּה: حِمْمِنْدُ אِنِٰם خَيٰدُا يُمْدِ 🔭 לְלַמֵּׁר אֶּנִיכֶּם חַצִּים נִמִּמִּׁפְּמִים וְאָהָי צְּנְּה יְהֹנְה בְּעֵּת הַהָוֹא

ជាចុក្រ ក្នុងឃុះ אָלֵיכֶם בְּחֹרֵב דְּמִלֵּיל יָן עִּמְּכוֹן בְּחוֹרֵבׁ מִגּוֹ אִישְׁהָא: י לא דאיקם בַּל־קְמוּנְה בְּיוֹם צֵבִי לָא חֲזִיחוֹן כָּל דְמוּ בְּיוֹמִא لْنَهُمَالُقُو مُعُهِد كِرَفَهِتِدَوُّو خَي لَنفُوَمُدِيا كِنْدُهِ كِرَفَهُنُدِياً

اللظ الله שְׁמִוּנָע כְּלְ סְׁמֶלְ מַבְּנָית זְבֶר אָוִ צֵּילֶם דְּמוּת כָּלְ צוּרָא דְמוּת قِل سَمَٰنَائِذَا نَمُّمُنَاتِ كُرْتُهِ هُمُمْ يَعَدِّمُهُ يَعَدِّدِنَا نَعَمُّدُتِنَا كُرِياً

> בלק_ כל ווִמוֹא בֹאפון שַוֹּומון הַלְ فنائذ كتنخصا خفكمح كلم בובתו נע הפא נאַהָּטֹה בון נע בחורב פר אַמר ין לי בנוש יומָא דְּקַמְּמָא מֵדָם יִיָּ אֶלְהָדְּ

[\(\dagger\) \(\dagger\) \(\dagger\) מַר צֵיח שְׁמַנָא הַשָּׁמַלָּא צַיִּמַלָּא צַּיִּמַלָּא מונא נמונא פֿמּנ פֿאָנמֿטא ילבילשון ולמשון לאפולי

ימבול ון עמכון מגו אישְרָא

בימיכון חוו אָלְבוּו קּלָא: طر فنأثما لاسدا هُمُمَا ينيمه

באשנו גבבון לַעַמוּן לַמִּינִבעי:

לאַלפֿאַ זטכען פֿזמען וֹבענע

ונינו פּפוּג ווֹ לַמִּגַּלֹא עַנוּא

זְטְׁכִוּן לְמָהְבֹּר הַּהְּבִא פַּטִּינִמּוּן

וֹנוּה לְכוֹן יָנוּ בְּיִנְמִיה הְפַּבֵּיר

אַבְנַיָּא:

only a voice. voice of words, but ye saw no form;

of the midst of the fire; ye heard the

And the Lord spoke unto you out

heaven, with darkness, cloud, and

burned with fire unto the heart of

the mountain; and the mountain

And ye came near and stood under

they may teach their children. they live upon the earth, and that

learn to fear Me all the days that

Me the people, and I will make

them hear My words that they may

the Lord said unto me: 'Assemble

the Lord thy God in Horeb, when

the day that thou stoodest before

thick darkness.

of stone. and He wrote them upon two tables you to perform, even the ten words; covenant, which He commanded And He declared unto you His

possess it. in the land whither ye go over to ordinances, that ye might do them that time to teach you statutes and And the Lord commanded me at

—ərit ədt do tebim spoke unto you in Horeb out of the of form on the day that the LORD yourselves—for ye saw no manner Take ye therefore good heed unto

temale, any figure, the likeness of male or a graven image, even the form of lest ye deal corruptly, and make you

91

71

٤ī

71

п

ואם סלפידים: יַלְמְּדוּן. יַלְפוּן לענמס: יְלַמֵּדוּן. יָשַׁלְפוּן לאַמרים: (10) יום אשר עמדת. מוסב על מקרא שלמעלה ממני, אשר ראי עיניך, יוס אשר עמדת במורב, אשר כאימס את הקולות

(14) ואחי צוה ה' בעת ההיא ללמד אחכם. מורס נעלפס:

17

שַּׁמִּנוֹם: שֹּבְנִיתִ כְּלְ צְּפָּוִר כִּנְוֹשׁ אַמֶּר דְמִיִּח כָּלְ צִפּּר נִפּא דְפָּרַח שׁבּׁנְיִנוּ כַּּלְ בַּּנִימָוּנוּ אַמְוֹנוּ בּּאָבוֹא בּבֹאַבוֹמֹא בּבֹאַבוֹמֹא

באור רקיע שמיא:

heaven, winged fowl that flieth in the the earth, the likeness of any the likeness of any beast that is on

ממַחַת לַאֶּבֶּץ: שׁבְׁנֵנִי בְּלִידְּגְנִוּ אֲמֶּבְיבַנֵּמִים דְּמוּה בְּלִ נוּנִי דְּבְמִיָּא מִלְּרַע Ċ**_**L;#@

בּאָבֹמִע בַּמוּט כַּלְ בִשְׁמָּא בַּבֹאַבֹּמֹא

water under the earth; . likeness of any fish that is in the creepeth on the ground, the the likeness of any thing that

עַּרִישְׁמָיִם: אָלְהַיִּף אָטָּם לְכַלְ הַמַּמְּיִם עַּמְּמִיּא הָּחוֹת בְּלְ שְׁעַיָּא: خْتَاْت لَمُحَلَّظُت هُمُّد بَاذِط نُعَبِّد يَعْمِيا نَرْ جُخْتِكَ يَضِيا خُحِم וֹאֶנו_וַלוִלָּדִים וְנֹבְאָנִם אָעַרַבַּהָּמָהָ וֹאָעַרַנִּיִּנְם ä.ţ.Ŀ

لْنَهُمَالُارُنُ لَنَاهُمْ. لَنَاهُدِي كِبِيا لَنَاهُكِنَاهُ. لَا גַּבָּא וֹנִע כּוִכְבַנֹּא כָּלְ עַוּלֵי מִּמַנֹּא וְטִטְוֹיִ נִע מִּמְמָא וְנָע כּיהָרָא נבלמא טוטוב מגלב לממיא

peoples under the whole heaven. God hath allotted unto all the serve them, which the Lord thy drawn away and worship them, and even all the host of heaven, thou be sun and the moon and the stars, heaven, and when thou seest the and lest thou lift up thine eyes unto

לְיִ לְעָּם נְחַלְה כַּיִּיִם תַּנֶּה: מכיר הברול ממצרים להיות נאטלפת לְאַשׁ וֹבְינֶב וּנְגָּא אִטַבָּם וַנִטַבְנוּ אַבּנב נֵג לְבִטַלְמִנִּבּ

אַוַסְנָא בְּיוֹמָא הַדֵּין: ממגלום למניו ביה לעם נאפגע זטכנן מכונא גבנגלא

are this day. Him a people of inheritance, as ye furnace, out of Egypt, to be unto brought forth out of the iron But you hath the Lord taken and

بتعنجُت هِنَهُد إِمَيْتِ هِكَاثِرَةِ ذِيرًا تتذبا بخخضيح مجيفاتا וֹמֶתְלֵה לְבֹלְטֵׂו הֹבֹנו, אֵטַ פֹטִלְמִוּכוּן וֹלַיּוֹם בֹנוּלְ צַּלְאַ זֹ, עַוְּעַ עַעַּאַנּוֹן בּי, מַּלְ צַּלָּבוּ, כִּטְ

בּוֹ אֶּבְטַבׁ נִבִּיב בָּבַ אַּטַסְנָא: בלא למומק לאבמא מלטא למהבני יון יודיא יבויל ימן בדם ין בנה דנה בני עלי עלי

God giveth thee for an inheritance; good land, which the Lord thy that I should not go in unto that should not go over the Jordan, and me for your sakes, and swore that I Now the Lord was angered with

46 [44:

מְבְּקא הָדָא: מֹבוֹנוֹ וְטִינוֹנוֹ זִנוֹ אַנֹמֹא בּֿג אַנְבָּג מִען בֿאַבֿוֹא עַנָּאָט אַנוֹנִג אַבֿג אַנֹא מָאַנִט בֿאַבֹּהֹא טַבָּאַ

go over, and possess that good land. not go over the Jordan; but ye are to but I must die in this land, I must

77

: בואלה נירשְמָם אָת־הָאָרֶץ הַפּוּבֶּה יני מבר אַט בּנּבנין וֹאַטִּׁם מְבֹּבְיִם בֵּנִם אַנֹּא מִבֹב זִט זִבֹבּנֹא וֹאַטּוּן

(91) 527, 2175:

- ζάζφ ἄιςι ζάζφ (σαζια ζι'τ): לא מנען מלטעות אחריהם, אלא החליקם בדברי הבליהם לטרדם מן העולם (ע"ו נה.), וכן הוא אומר, פִי הֶהֶלִיק אֲלֶיו בְּעֵינֶיו (e1) ופן חשא עיניך. לססמכל בדבר, ולממ לב לשוב לעעות המריסם: אשר חלק ה׳. לההיר לסם. דבר המר, להלוסות,
- (02) מכוד. הוא כלי שמוקקים בו את הוהב:
- (וב) החארף. נממלא כוגו: על דבריכם. על אודומיכם על עםקיכם:
- (שב) כי אנכי מה וגרי אינני עובר. מלחר שמח מסיכן יעבור, ללא אף עלמוחי אינני עוברין:

\$4.L: קְּמְוּנָת כֹּל אֲשֶׁר צְּוְּךְּ יְהְנָה דְּמִיּת כּוֹלָא בּבְרַע הַמְּבְּיִם נְהָהַהְיִם לְבָּם בְּפָבְ, הַמָּבְוּן וְעַהְבָּבִּוּן לְבִוּן הַּגִּבְם בּ בְּרָית יְהֹוֹה אֱלַבוֹלֶם אֲשֶׁר יָת קַנְמָא דַּיִיִ אֱלְהַכֹּוֹן דִּגְּוַר تَهْمُلُونَ كُوْتُ قُلْ مَهُدُلِهِ مُنْ مُفْمُونِ خُرِياً يَكُمُمُ مَنْتُهُما

ਲੇਂਪ ਹੋਵੈਲ: (ਫ) בּ בֶּי יְהְוְהַ אֱלֹהֶיף אֵשׁ אֹבְלֶה הָוּא אֲבִי יִין אֱלְהָף ְ מֵימְבִיה אִישְׁא

چْرِيْرك جُرَحُمْرهٰ: لَمُّمُ بِيُّامَ لِأَلَّمَ خُمْرَتُرَ لِللَّهِ لِيَقَعَدُوا لِيَحْرِمُ كَلُم لِذَيْ يُكِنِكُ ڠؚۉڂ ڬ۬ڎ۬ڹڐٮڎ בייהוליד בנים ובני בנים צבי מילדון בנין ובני בנין

مَجْرَبُ خِر بَهُمُ لِي فَهُمُ لِي مُعْمَلِ لِي مُعْمَلِ لِل خليمُظت جهرتهُدرگا אָנוַ_נַיּבְבְּוֹ מַבַר מַעַּל הַאָּבֶּץ אַשָּׁר אַהָּם ⁹² וֹאָנַר הַאָּבֶרוּן הַעִּידְתִי בְבֶּם הַיּוֹם אָת־הַשְּׁעַיִּם

אַמּב וֹנִבוֹי וֹבוֹנִב אַנַכֹּם מִּפֹּב: ְּהַבְּיִץ יְהְנְהַ צֶּחְבֶם בְּעַמֵּים בי היים יְהַנְה צֶחְבֶם בְעַמֵּים

لَّذِي إلَّه الرَبَّالِ: ונאון ולא והמקון ולא לאללון ער אַנִים הֹא נֹאָבוֹ אַהָּוֹר לַאָּב הַהֹּנִים הַנְּבָׁר נְגַרָ אַנְהָא אַהָּא הַהָּנִים הַנְבָּר נְגַרְ אַנְהָא אַהָּא וְנְבְּרְהָם שָּׁבְּיִה מַנְּשָּׁה

אַבְלָא עוא אָל עַנָּא:

לאַרְנִוֹא קַדְמוֹהִי: בְּלְ וֹעֹהְבֹּעוּן בֵּגִים בַּמִינִי כּוָלָא נְבַהְשַׁבַשְׁם נִיטִיהַנִּילוּן בַּאָּבָהָא יִטִיבַּלְנִוּ

بالإلمارة المرادة וומון מַלַע אָבו אָהָשׁוּגֹּאִע לַטַּמָּוּ לַמִּינִיטַיַ לַאָּ שִׁינִבוּוּ וֹנו אֹבֹא נוֹנו אַבֹּאֹ אַבוּ

בידבר ין יהכין להמן: נטמטאבנו גם במננו בגממנא וובבר זו והכון בינו עמניא

וֹלָא אַבְלָגו וֹלָא מָבִינִוּו: لقختٰه لَـجُه لَالَا لَجُه مِثْمُمَا أنظكنا قفا كمفقنه فكتا

> forbidden thee. which the Lord thy God hath even the likeness of any thing you, and make you a graven image, your God, which He made with forget the covenant of the LORD Take heed unto yourselves, lest ye

devouring fire, a jealous God. For the Lord thy God is a

God, to provoke Him; is evil in the sight of the Lord thy any thing, and shall do that which a graven image, even the form of and shall deal corruptly, and make shall have been long in the land, and children's children, and ye When thou shalt beget children,

utterly be destroyed. prolong your days upon it, but shall Jordan to possess it; ye shall not land whereunto ye go over the soon utterly perish from off the against you this day, that ye shall I call heaven and earth to witness

lead you away. nations, whither the Lord shall left few in number among the among the peoples, and ye shall be And the Lord shall scatter you

Lτ

†7

nor eat, nor smell. stone, which neither see, nor hear, work of men's hands, wood and And there ye shall serve gods, the

(33) חמונה כל. ממונה כל דבר: אשר צוך ה׳ השר לוך שלה לעשות:

- (44) אל קנא. מקוח לוקום הופרדמו"ע בלע"ו (הייפער) מִהְהָבֶה על רוגוו להפרע מערו"ם:
- ַ וַיְּבִימֶּסְ שְבֶּינוּ פִּי צַדִּיק ס' אֱנֹבִינוּ (דנימֹל מ, יד), נדקס עשה עמנו, שמסר לסבימֿס צ' שניס לפני ומנה (סנסדרין לח.): שמונה מחום וחמשים, והקדים שחי שנים לוגושנחם, כדי שלח יחקיים בהם כי חבד מחבדון, וזהו שנחמר, וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הֶרֶשָה (25) וגושגחם. רמו להם שיגלו ממנה לפוף שמונה מאות והמשים ושתים שנה, כמנין ונושנהם, והוא הקדים והגלם לפוף
- (26) העידהי בכם. הננימומינס להיות עדים התרימי בכם:
- (82) ועבדחם שם אלחים. כמרגומו, משאמס עונדיס לעונדיקס, כאילו אמס עונדיס לקס:

אֶּבְעֵּוֹע וּמִּגַּאָע בָּׁנְ עַבְּבְּהְאָנִי בַּנִּ אֶּבְעַבְּ וַעַּהְּבָּע אָבִּי עַבָּהָּי

מו פובתוני ללג גלנ יכלג אָם יְהַנְּה וְהָהְבְּעִין מִתְּשָּׁוֹ יָת בַּהְלְהָא

all thy heart and with all thy soul. Him, if thou search after Him with Lord thy God; and thou shalt find But from thence ye will seek the

הַאַּלֶּה בְּאַתַרִיתֹ הַיָּמִים וְשַׁבְּתַּ פִּהָנְמִיָּא הָאִלֵּין בְּסוֹף יוֹמִיָּא בַּצַּר לְלְּ וּמִׁלְּאָוּרִ כְּלְ תַוֹּבְרָנִם כַּר מֵיעוֹק לָבְּ וְיַמְּבְּחוּנָּךְ כִּלְ

بناظقنح خقيفتيك ݣْݣْرْبْنك لْمُقْمَعْتْ بنتيد كْبْلْنْزْمْ يْدَرْ كْرْبْك

His voice; Lord thy God, and hearken unto end of days, thou wilt return to the things are come upon thee, in the In thy distress, when all these

30

ځ۵□: אُن خَلْيَ אَٰדِثِينَ لَا كَيْضًا يَمْكُم يَرْجِ يَنْتُمُ يَنْ كَيْضَةٍ لَا كَيْضًا لَكُ خَلَيْكًا ي تَلْظَكُ لَكِم يَمْنَانَكُكَ لَكُم يَمْقَلِ كُمْ يَمْفَطَفُكَ لَكُم يُتَفَكِّفُكُ בּׁר אֵלְ בְּעִוּםְ יְּעִוֹּנִי אֵלְטְיֵּוֹ לָאֵ אָבִר אֵלְטִא בּטִמְּנֹֹא :; אֵלְטִׁוּ

<u> בלוום לעול:</u>

swore unto them. covenant of thy fathers which He destroy thee, nor forget the God; He will not fail thee, neither for the Lord thy God is a merciful

چېلان: כּגַבֶּר הַנִּרוֹל הַנָּה אָּוֹ הַנִשְׁמַע لْمَلَـ كُلَّمُكَـ <u> Ľ</u>ŔĊĬ. הג_באר גלמלגר ログは、ロ אָמֶּרְ בַּרְא אֶלְתַים ځڼا_ت،بِح בּׁג הַאַּגַרָנאַ לַנְמָנִם בַאַהַנָּנִם

בּאַמִּשׁׁמַת גַּבְּוֹשִׁיש: ئتىا ĽĖΧ מְּמִּיֹא וֹמֹר סִוֹפֵּי מִּמִּיֹא וַנַוֹנִי וֹן אַבְם מַלְ אַבְעָּא וּלְמִפָּוֹפָּוּ בּבוֹנוְ פַבְּבְּבֶּ לְמִן יוִמָּא בּבְרָא אָבׁוּ מְאַכְ כֹּמוֹ לְוִמוֹא עֹוֹמֹאָי

thing is, or hath been heard like it? been any such thing as this great unto the other, whether there hath and from the one end of heaven God created man upon the earth, were before thee, since the day that For ask now of the days past, which

אַטַּר נַיֶּחָי: ならに下しばぬる لَاشَمَامَ مُلِ كِبِرِ ݣُكِينِيك صَلَاقًا۔ لَيَشْمَم مَقٰه كُر مَيْفُلِه لَيَنْ

בְּמִמֹמְמֹא אַטֹּ וֹאִטְׁלַוּיִם: כּאַמוֹע_מַלַהֹשׁ טַׁמַלָּגַע מִוּנְ אִנְמָּטֹא כַּמֹא

live? the fire, as thou hast heard, and God speaking out of the midst of Did ever a people hear the voice of

לּגְלַים כַּכַל אָּמָגַרַגַּמָּטַ לַכָּם שׁנְלַבְ וּבְּוְרַוֹּגַ נְּמִוּנְבִי וּבְּמִוֹרָאָים ובמופהים كِلْ بَانِي فَرُوْلُ لِدَ بِيْ فِيْنُولِ فِهُلُولَ كِنْ فِورِم كِنْ بِي فِي فِي فِي الْمُورِدِ فِي اللَّهِ فِي צְּוֹו הַנְּמָָה אֱלֹהָים לְבֹוֹא לְלַחַת

خټرټرك:

לַכִּוּן וֹוֹ אֶלְנִבׁרָוּן בַּמִּגְנִוּם ילְמוֹנֹנוֹ נַלְנִבוֹ לַכָּלְ גַּהְּבַּג יביד הַקּיפָא יבְדְרָשָׁא מָרֶטְמָא באטון יבמופטון יבאבא או נפין עבר ין לאָהְגָלְאָה

Egypt before thine eyes? Lord your God did for you in terrors, according to all that the outstretched arm, and by great a mighty hand, and by an and by wonders, and by war, and by another nation, by trials, by signs, Him a nation from the midst of Or hath God assayed to go and take

כו), מן לם רפיון, טֶבֶף מִמֶנִי (לקמן ע, יד), הְמְרַפֵּם מִמֶנִי: ְיְנְאַ אַבְּפְפָּנּי (שיר השירים ג, ד), שלא ניקד אֶבְפְּנּּוּ. כל לשון רפיון מוסג על לשון מפעיל ומחפעל, כמו הַרְפַה לָה (מלכים־ג ד, (IE) לא ירפך. מלהחיק בך בידיי, ולצון לה ירפך לצון לה יפעיל הוה, לה ימן לך רפיין, לה יפריצ הומך מהללו, וכן שַׁפַוְמִיי

כדבר הגדול הזה. ומסו סדלר סגדול, סשמע עס וגוי: ומדרשו, מלמד על קוממו של אדם שסימה מן הארך עד השמים (מגיגה יב.), והוא השיעור עלמו אשר מקלה אל קלה: הגדורה (28) לימים ראשונים. על ימיס ראשונים: ולמקצה השמים. וגס שאל לכל הברואים אשר מקלה אל קלה, זהו פשומו.

הוא הְאֶלְהָים אֵין עִוֹד מִלְבַּדְיֹ: * אַמַּדְ הַרְאָנִי לְבְּעַּה כֵּי יִהֹנְה אַנִּ אַמַּחָנִינְא לְמִנֵּע אַנִי יִנְ *

ជុចុក្ កុន្ត២: אַשָּׁוֹ עַנְּרוֹלְה וּדְבְּרָוִי שְּׁמֵּעְיִ ود جُرَوْدُيْ بِعِدٍ لِيَجْدُمُ مِنْ لِيَادُ هُلِا مِنْ لِيَادُ هُلِا مِنْ الْجَادُ هُلِا مِنْ الْجَادُ هُلِا מן השְׁמָנִם הִשְׁמֶנִים אָמְיִבֶּלְנִי

خُطُرُد خُرِيْدِ يَادُيُكِم مُعَمِّدُنُو: אָהַבְ אֶת־אָבֹהֶיף

אָט_אַבְצֶּם נְחַלֶּט כּיִּנְם עַזֶּט: مفك مغثنك حتكنهك خصدخك לְעוֹרִישׁ גּוֹנֶם נְּדְלֵים וַעֲּצְּמָים לַתַּרְלָא

: ١١٦ מפָּהַל וְעַלְיבִיאָבֶא מִטְּתִר אָּוֹן « בְּי יְהֹנְתׁ הָוּא הֲאֶלֹהִים בַּשְּׁמָיִם لْنُلَمُنَّ لَا بِبِهِ نَكَهْجِنُ هُمْ كُرُّكُكِ لَنْكَمْ بِهُمُ لَـٰذَا لَنُنْدَ كَرْفُك

וְעוֹ לְנַ בְּלְ הַלְּ הַלְּיִם: (פּ) * אַמֶּר אָנְכֵּי מִצְּוֹּלֵבְ עַּנְּוִם אָמֶר בַּאָּנֹא מִפּפֿיד לָבְּ יוֹמָא דֵין וְמִּמֹרַטֵּׁ אָטַרַעֲבָּוֹי וֹאָטַרַמִּצִּוֹיָנוֹ

עוא אָלְנִים לִית מוֹד בָּר

אָרַשְׁרָא: בַבַּעָא יפַּתְנָמוֹרי שָּׁמַעָּהָא מִגוֹ מן הְמִּגְאַ אַהְמִׁמֹּבְ בִּין כַּיַלַ

בּבֹא מִמֹּגֹבוֹם: יחלף צבי רהים ית צַבְּהָהָף

אַבֹּהְבוּנוֹ אַבַּסְׁנָא כַּיִימָא בִּד לאַעַלוּתַך למִתַּן

אַרְעָא מִלְרַע כֵיה עוֹד: בֹּמִׁמֹּגֹּא מֹלְמֹּגלָא וֹמִּלְיִם מֹלְ אָבי יִיְ הוּא אֶלְהִים דִּשְׁכִינִמִיה

לטמר יח קימוהי ויח פקודוהי

is God; there is none else beside mightiest know that the LORD, He Unto thee it was shown, that thou

midst of the fire. thou didst hear His words out of the made thee to see His great fire; and instruct thee; and upon earth He hear His voice, that He might Out of heaven He made thee to

with His great power, out of Egypt, brought thee out with His presence, and chose their seed after them, and And because He loved thy fathers,

this day; their land for an inheritance, as it is thou, to bring thee in, to give thee thee greater and mightier than to drive out nations from before

beneath; there is none else. heaven above and upon the earth heart, that the LORD, He is God in know this day, and lay it to thy

68

38

Ζ٤

Sε

giveth thee, for ever. land, which the Lord thy God mayest prolong thy days upon the children after thee, and that thou go well with thee, and with thy command thee this day, that it may and His commandments, which I And thou shalt keep His statutes,

בם נפלאות, שהציא עליהם מכות מופלאות: ובמלחמה. צים, שנאמר פִי ה׳ נְלְמָם לָמֶם (שם יד, כה): אורל לעשות כן הרי זה נמיון: באוחוח. במימנין, להאמין שהוא שלותו של מקום, כגון עַה זֶה דְּיָדֶךְ (שם ד, ב): ובמופחים. פּמ"ח, סנסיס, סנשמע, בַּנְמֶּס, בַשְׁמַע: 🗈 במסוח. על ידי נסיונות הודיעס גצורוחיו, כגון הִהְפָּמֵׁר עָלַי (שמוח ח, ה), אֿס (48) - חוסה אלהים. וַבְּיַנִי עשה נמים שום הלוה לבה לקחת לו גוי וגו', כל ההי"ן הללו תתיהות הן, לכך נקודות הן בחע"ף

מת המתמונים ורמו שהוא ימידי, לכך נאמר אתה הראת לדעת: (פצ) הראת. כמרגומו פְּמָםְוַיְמָח, כשנמן הקנ"ה פֿת המורה פתח להם שנעה רקיעים, וכשם שקרע פֿת העליונים, כך קרע

יב), ואל מחמה על שהזכירם בלשון ימיד, שהרי כחבם בלשון ימיד, ויבחר בזרעו אחריו: שַּׁבְּלֶב וּגוי'ַניַלֶּךְ מֵחַשַׁבֵייָסֶס (שֹס יד, יע), דבר חמר ויוליחד בפניו, בפני חבומיו, כמו שנחמר נֶגֶד חֲבוֹשָׁס שָשָׁה פֶּלֶח (מהליס עם, (פ) ותחת כי אחב. כל זה מממ אשר אהב: ויוצאך בפניו. כאדה המהרי צנו לפניו, שואמר ויפע מלאף הָשֵׁלְהִים

(88) ממך מפניך. פרפסי ודרשסי, לסיריש מפניך, גויס גדוליס ועלומיס ממך: כיום הזה. כאשר אמס רואס סיוס:

ע למכר הירבו מורחה שמש: שלישי אָז יַבְדְּיל מֹשֶׁהֹ שֶׁלָשׁ עַּרְים

מְּטִׁמֵּא: לבוו למלבא בזבצלא מבנט בְּכֵין אַפְּרֵישׁ מֹשֶׁה הַלְת

:gaisinans beyond the Jordan toward the Then Moses separated three cities

אָבְאַנוֹני מִוֹ בְיֹמֹבֹים בַאָּבְ וֹבוֹי: ַלאַ-שִּנֹאַ לוַ מִשְׁמָל שָּׁלְאָם וֹנָס אַנַרַנְּעָנִ בַּבַּלְיַדַּעַת וְהָאָ رَزْه שُوْم دَنَوْمَ هِنُود بَرِوْمَ

E+ במּגְמָּב לְבְאִנְבֹנֹג וֹאָטַבְגִאַמְטַ מִגְמָבֹא לְמִּגִּכֹם בֹאִנְבוֹ וֹנִינ ※は_世紀に

حَاٰطِتِۿِٰ؞: בּנּלְמֹּגְ לַנִּגְיְ וֹאָטַ־נִּנְלֵן בַּבֹּמֵוֹ בֹאֵטָנִטַ בּנּלְמָגַ לְמֵּנִכֹם נִּבְ וֹנִטַ

خظر ختر نهل لاح: לפני בני ישׂראל: קני ישָׂראל: קני ישָׂראל:

ದದಸ್ಥೆ: ڹڟ۪ڶ؉۪ڂ إبرة שְׁפְּמִים אֲשֶׁר דְבֶּר מֹשֶׁר דְבָּר מֹשֶׁר דְּמַלֵּיל מֹשֶּׁה עָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

نظمٰ الله קמָבן יבְגַר וֹמִבְאָב בַּגַאַנוֹם אַשֶּׁר יוֹשֶׁב בְּחַשְׁבְּוֹן אֲשֶׁר חַבֶּּח סִיחֵוֹן מַלְבָּא אֵמִינִאָּח דִּיָחִיב o+ פְּמָוִר בְּאֶבֶע סִיחֹן מֵבֶלְב הָאָמִרִי לְבֶּבִיל בִּית פְּעּוֹר בַאֲרַע

جَائِلَ لِمُكْمَةً: ביאמני אָשֶׁר בְּעָּבָר הַיּרְבֵּוֹ מּנִי מֹלְבַּי עַבְּמָּוֹ מִהָּי, מּלְבָּי, מֵנִי מּלְבָּא בַּמִינוֹ שִׁבֵּיוֹ מַלְבִּי מּוֹגל אָנוֹ אַבאַלאָן וֹאָבאַלּאָן ווּגוני זין אַבאַנע זוֹן אָבאַראַוּ

> לְנַוֹּגְאַ מִּוֹ עַבְוּנִגָּאַ בַּאָבֶּנוֹ מאטמלי ימדקמוהי ויערוק מַדְּעָיה וְהוּא לָא שָׁנֵי לֵיה בולמול ות חקביה בלא خلاظا

برخا خمناتا خمخمع يمتهد: בא באוו באו בער בער באוע באוע

וְנְיִנְיִם אַבְּגוֹ סִׁנִיבְוֹנִיאַ נְלֵּיִמָּיָּאִ וֹבִינִּיִּאִ

בּהַבּר הַנּבּן בּנָּנֹא מוגן בּנוּט בּהֹבֹרָא בּנִרְבָּלֹא בּטַלְטֹא ಕೆಸೆಸಿಟಿಂ ಕಿಡಿತಿತಿಲ್ಲ ಡಿಡಿಸಿದಿಂ

نَّمُلُمُّدٌ خُمُوَكُٰ لِيَا مُفَمِّدُنُ لِهِ: בְּחָשְׁבֵּוֹן דִּמְחָאִ מַשֶּׁה וּבְּנֵי

אמונאט בלמלנא בּוֹנִצִּי

of these cities he might live: time past; and that fleeing unto one unawares, and hated him not in thither, that slayeth his neighbour that the manslayer might flee

Manassites. and Golan in Bashan, for the Ramoth in Gilead, for the Gadites; table-land, for the Reubenites; and Bezer in the wilderness, in the

before the children of Israel; And this is the law which Moses set

77

٤4

Israel, when they came forth out of Moses spoke unto the children of statutes, and the ordinances, which these are the testimonies, and the

they came forth out of Egypt; the children of Israel smote, when dwelt at Heshbon, whom Moses and of Sihon king of the Amorites, who over against Beth-peor, in the land beyond the Jordan, in the valley

Jordan toward the sunrising; Amorites, who were beyond the of Bashan, the two kings of the possession, and the land of Og king and they took his land in

שמש. לפי שקום דבוק נקודה כי"ם במעף, מורם של שמש, מקוס וריחת השמש: מלוס שלפשר לקיימס, לקיימיס (מכות י.): בעבר הירדן מזרחה שמש. בלותו עבר שבמזרתו של ירדן: מזרחה (I+) או יבדיל. נמן לב לסיום מרד לְדְבֶּר שִיבּדִילֹם, ומף על פי שמינן קולמום עד שיבדלו מומן שבמרך כנען, ממר משם,

(++) וזאח החורה. זו שקול עמיד לקדר למר פרשק זו:

(אי) אלה העדוח וגרי אשר דבר. סס סס אשר דבר צלאמס ממלריס, מזר ושנאס לסס בערבות מואב:

((אשר בעבר הירדן. שסים במורם, שסעבר סשני סים במערב:

אַרְנָוּ וְעַרְ שִׁיאָוּ הָוּאַ דִּאַרְנוֹו וְעַרַ שוּרֶא דִּשִׂיאוֹו געַריער אַשָּׁר עַל־שְׂפָּת נָחַל מְעַרוֹעַר הְעַל בּיף נַחָלָא s. מְעַרוֹעָר הְעַל

הוא הַרַמון:

mount Sion—the same is the valley of Arnon, even unto from Aroer, which is on the edge of

of the Arabah, under the slopes of Jordan eastward, even unto the sea

and all the Arabah beyond the

אַשְׁרָת הַפַּסְגָּה: (פּ) שׁבוני מֹמִפּּבׁ מִינְמִלֹא: מְּוֹרְחָה וְעָּר יָם הְעַּרְבָּה מַחַה עַרְנְחָא וְעַּר יַמָּא דְּמֵיִשְׁרָא لَحُد_لِيُمْلَحُك תַּנְבְבַן וֹכֹלְ מִנְאָבֹא הֹבֹבֹא בַּנְבַבּוֹא

حَمِّمَتُهِ: تنبع بذهبك بجنه بهمك تفحيا انهديا ذههدليين %ロ_ロロざし ردישי וַנְאַמֶּר אָלְהָם שְׁמָשׁ יִשְּׁרָאֵל וַאֲמַר לְחוֹן שְׁמַשׁ יִשְּׁרָאֵל יָח رَنْكُلُّم مِمْلِ مُحْرِقُحِ نَمُلَمُعُمِ

בּאַנוֹנֶכֶם פֿבַמוכון ווְמָא בון וְמֵילְפוּן ילבא מְמִּע לַכַֿלְ וֹמִּבָּאַלְ

observe to do them. that ye may learn them, and which I speak in your ears this day, the statutes and the ordinances and said unto them: Hear, O Israel, And Moses called unto all Israel,

Pisgah.

Hermon—

84

ַ יְהְנָה אֶלְהַנִּנִּ פְּרָה עְמְנִנִּ פְּרָה עַמְנִי פְּרָיה יַיִּ אֱלְהַנָּא גְּזַר עִמַּנָא קִיִם יַ יְהַי

us, who are all of us here alive this with our fathers, but with us, even The LORD made not this covenant

covenant with us in Horeb.

The Lord our God made a

אָכֶּה פָּה הַיִּיִם כָּבְּנִי חַיִּים: עַבְּרֵיח תַוְאָח בָּי אַלְּנִי אַנְּחָנִי יִח קִּיִטְאָ הָבֵין שָּׁלְמֵין עִּשָּׁנִי ָּ לְאׁ אֶת־אֲבֹהֵינוּ כְּרָת יְהֹוָה אֶת־

כולַלֹא לַוֹּימִון: לא מם אולבינוא לונ

אַנַקנא אַלֵין כָּא יוֹמָא דֵין

המכון במורא מנו אושקא: י פְּנֵים בְּפְּנִים דְּבֶּר יְהְזְיָה עִמְּבֶם עַמְלֵל עִם עַמְלַל עֵלֵיל יִי

—ərh ədr to face in the mount out of the midst The Lord spoke with you face to

בַּבוֹר מִהָּוּך הַאָּשׁ:

מפול באה ולא הלגימם בבר

וֹלָא סַבְּיַלְשִּיּוֹ בַּמִּיִרָא לַמִּימָר: אָב. בַּטוּלְטוּוֹ מוֹ פֿבִם אִימָּטֹא לְחַנְאָר לְכֵּוְן יָת פּּהָנְמָא דַּיִּיִ בּוֹ וכונוכון בַּמְבַּנֹא בַעוּא אָנְכִּי מִמֶּע בֿין יְנִינְיִע וּבֿינִיכֶם אָּנֹא עַנִייִי פֿאָם בּין מִימֶּרָא

.: Saniyae—tanom eta otai qu toa afraid because of the fire, and went the word of the LORD; for ye were at that time, to declare unto you I stood between the Lord and you

Elyon, see page 161. The Ten Commandments are presented here in Ta am Tahton. For the Ten Commandments in Ta am

- (3) לא את אבותינו. נלנד כרם ס'וגו', כי ממנו:
- שמוכר לנוקח, שרי המוכר עלמו מדבר עמכם: (+) פנים בפנים. אמר רבי ברכיס, כך אמר משס, אל מאמרו אני מעעה אמכם על לא דבר, כדרך שהסרסור עושה בין
- (a) לאמר. מוקב על דבר ס'עמכס בסר מחוך סאש לאמר אנכי ס'וגו'ואנכי עומד בין ס'וביניכס:

עוצאתוף מאֶרֶץ מצְרָיִם מִבָּיִת מֵאַרְעָּא

Egypt, out of the house of bondage. drought thee out of the land of I am the Lord thy God, who

Thou shalt have no other gods

क्याप्त श्रुक्षेत्र हर्ष्यस्य । संबेद्धे र रहा ﴿ جُهِ بَاهُمُ مِا خُلِكُ عُلِي اللَّهِ عَلَيْهِ عَلَيْهُ عَلَيْهُ مِنْ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللّ

ע לא יהנה לף אַלהים אַהָרִים לַא יהני לף אָלָה אַהָרוּ בָּר

מִלְבַת לִאַּבֹּתֹאִ: וֹאַמֶּׁרִ בֹּאָבְאֹ מִמְּנִעִי וֹאַמֶּר וְנִבְּאַבֹּהֹא מִלְנַה וְנִבְּמֹּיִא

under the earth. beneath, or that is in the water heaven above, or that is in the earth likeness, of any thing that is in graven image, even any manner of Thou shalt not make unto thee a

before Me.

9

ረዉ‡፠፡፡ خثات لمَح مِحْمُرت لمَح لحَمُرت אָל שַלָּא פַער הָוָן אַבֿוִע הַלַ_ ムダーはほぼにに ځ۲۵

בַּמָּנִם מִתַּחַת לְאֶבֶּץ:

الأخثيان الأخراء מֹמִּלְמִוֹ בֹּנִיֹא לַמִּשְׁמִּוֹ בַּעַר והק בו בבוהא להלא פו מֹסְׁמֹּב עוָבִי אָבְבַבוֹן מַּכְ בַּנֹין لَّذِي \$ نَصُوبِت كِتِيا لَكِم نَظَكِّنَهُ!

generation of them that hate Me, third and upon the fourth upon the children, and upon the visiting the iniquity of the fathers LORD thy God am a jealous God, them, nor serve them; for I the Thou shalt not bow down unto

ជន្ត់ជ្រុះ]: (០) (८, المُشِد يُؤمر كِهَمْ فِي حَامِيَاكُ،

מגועו)[ל, לְנִינִתְּי יִלְנְמָבִי פַּפּיִנִי: וֹמְבֵּוֹע מִוֹבוּ לְאַּלְפָּוּ בְּנֵוּן

commandments. that love Me and keep My thousandth generation of them and showing mercy unto the

נְהְנָה אָת אָּמֶרוִמָּא אָת־שְׁמָוֹ דְּנִימֵי בְשְׁמֵיה לְשִּקְרָא: יי אָלהוף לַשְּׁוֵא בַּי לַא יָנַקּה לְּמַנָּנְא אָרֵי לַאִּ יְיַבָּי יִיְ יָה

לָא טַומָו בֹּחֶּמָא בּוּוֹ אֶּלְטַׁבַּ

that taketh His name in vain. LORD will not hold him guiltless the Lord thy God in vain; for the Thou shalt not take the name of

שְׁמָנִר אָת־יִּוֹם הַשְּבָּת לְקַדְּשִׁיֹּ حَمَّلٰه: (٥)

Żarwin ęys reątr ;

commanded thee. holy, as the Lord thy God Observe the sabbath day, to keep it

₩₩₩₩: י מֻׁמָּט זְמָנִם טַּמְּדֶב וָמִמְּנִי כַּבְ מִּטַּא נִמָּנוֹ טַפַֿלְט וַטַמְּדֵנ. כִּבְ

حِهِٰڥُٰۤ٦ צِוְהָוֹ יְתְנֶת אֶלהֶוֹה:

نظفالم المنافة

all thy work; Six days shalt thou labour, and do

٤٢

π

(ק) על פבר. בכל מקום אשר אני שם, ווסו כל העולם. דבר אחר, כל ומן שאני קיים. עשרת הדברות כבר פרשתים:

(12) שמור. ובראשונות הוא אומר וכור, שניהם בדבור אחד ובחיבה אחת נאמרו, ובשמיעה אחת נשמעו (מכילחא בחדש

פ"ו): כאשר צוך. קודס ממן מורס במרס (שבמ פו:):

خيرك:

אֶּלְטִוּ לָא טַהַּבוּר כָּלְ הַּבִּינִא וווְמָא מִבוֹתֹאַר מִבּנוֹא בוֹבם וֹוֹ

ַבְהַהוֹע אָט_וֹנִם עַהַּ~~בָּּ~~ע: (ס) خبب بابت هجيدك משָּׁם בַּנֶר הַזָּקה יִבִּזְרַעּ נְמִנְיָה וֹנַבֹּבְעַׂ בַּּוֹבְמִיֹבִי בַיִּנְּעַוּ בַּאָבָא

יְתְוֶת אֱכְהֶיף גַהָּן לֶף: (ס) וּמֹּב לֵבׁ גֹּל בַשְׁגַּבׁם אַמִּוּ 91 CXAL ואָט אַמֶּב זפַר

ځك مَم هَدُمُه تَدنُ هُجُنك نُترِ ביירכון יומף ובדיל היישב

다<u>다</u>었다: (a)

סְבַּרוּהָא דְשִקְרָא: טלווכ ולא ססביר בחברה נְצֵאֶ לְא טַלְּמִינְ וֹפַּמְּ וֹלְא טִׁיוּנְ וֹלְא

資が: (0) <u>ځ</u>تي וֹבְאַ_עֹקְּדֶּע رة بَهِيْهِ: (a) וֹלַאָ טַּגֹּלֶב: (ס)

لمَحُدُد تَكُمُ لِي هِبِدُدِ تَظُمِدِ لَجُح

אַשָּׁת בַעָּדְ (ס)

هِٰشِ ٢ جُدَيْكِ: (٥)

יוֹמָבׁיה וֹכַל דַּלְחַבָּרָבִי:

וְלֵאָ הְהָאַנְיִר בָּיָת בַעָּף שָּבְהוּ ולא סטמור אסט סללב ולא

maid-servant may rest as well as that thy man-servant and thy thy stranger that is within thy gates; thine ass, nor any of thy cattle, nor thy maid-servant, nor thine ox, nor daughter, nor thy man-servant, nor thou, nor thy son, nor thy shalt not do any manner of work, unto the Lord thy God, in it thou but the seventh day is a sabbath

keep the sabbath day. LORD thy God commanded thee to outstretched arm; therefore the mighty hand and by an brought thee out thence by a Egypt, and the Lord thy God thou was a servant in the land of And thou shalt remember that

God giveth thee. upon the land which the Lord thy and that it may go well with thee, thee; that thy days may be long, as the Lord thy God commanded Honour thy father and thy mother,

thy neighbour. shalt thou bear false witness against Neither shalt thou steal. Neither shalt thou commit adultery. Thou shalt not murder. Neither

any thing that is thy neighbour's. maid-servant, his ox, or his ass, or his field, or his man-servant, or his thou desire thy neighbour's house, neighbour's wife; neither shalt Neither shalt thou cover thy

81

91

- (15) ווכרח כי עבד הייח וגוי. על מנח כן פדאך, שחסים לו ענד וחשמור מלוחיו:
- (16) באשר צוך. אף על כיצוד אב ואס ולמוו במרה (סנהדרין נו:), שואמר שָם שָׁם לוֹ מֹק וּמִשְׁפָּע (שמות מו, כה):
- (עו) ולא הגאף. מין לשון נימוף מלמ במשת מיש:
- (18) ולא חחאוה. לא מירוג, אף סיא לשון ממדס, כמו נֶמְמֶד לְמַרֶמֶׁס (בראשים ב, ע), דממרגמינן דְּמָרַבֵּג לָמֶםֵוִי:

אֹבֿוִים וֹיִטׁנֹם אֹלֶי: لْذِي نُصِّكَ لَنْخُنْجُتُ هَذِ عُبُلُكِ لَا يُزُي هُمُنَا يَخْتُونِا هَذٍ نُتِيا للْهُم لَامُثَا لَلَّمُلَهُم كَامِ ثَلَام هَيْمُنِه مُثَنَّه لَمُعَمَّنَه كَامِ لَح ממיםי אֶל־בֶּלְ קְתַּלְכֶּם בַּתַּר מִתְּוֹדְ עִם בָּלְ קַתְּלְכוֹן בְּמוּרָא מִוּוֹ אָת־תַדְּבְרֵים תָאֵלֶת דִּבֶּר ְיִהֹנְת יָת פִּתְּנִמִיִּא תָאִלֵּין מַלֵּיל יִיָּ

מבמיקם ווקניקם: בּאָה וֹשׁבֹּוֹבְיוֹ אָבְ, בֹּלְ בֹאָהָּוּ طونة بمانهة ĊĠĊŔĈロ

אָלְהָים אָת־הָאָדָם וָהֶי: הַיִּים הַגָּּה רְאָּתוּ בְּי־יִּדְבָּר נאָטַ לַלְוּ שְׁמַּעְׁתִּי מִתַּוֹב בַאָּשׁ אַלְהַינוּ אָחַ פְּבֹרַוֹ וְאָחַ גְַּּדְלֹוֹ נתאמרו הן הראנו יהוָה

אָקבונו מוד וַמְּהָנוּ: אַנַׁחָנוּ לִשְׁמֹעַ אָת־לִּוֹל יְחְנָָח

הְאָשׁ בְּלִנוּ נַיֶּהִי: אָלְנְיִם עַנְּיִם מְּבַבַּׁר מִשִּוֹבַ מִנְמִבָּא בּוֹן כַּוֹמָא מִמַבָּוּלְ מִצִּוֹ خْدَ ثَارَ خُرِـ خَمِْدِ يُجَمَّدِ مَاثَمَ طَنِحٍ يُحَدِّدُ مَا خُرِ خَمْدُهُ لِـَمْمَمَ كَرِ

\$ْكِيتْنَدَ جُكُنكَ لَهُمْمُدَدَ لَمُهُنِينَ: هَجْ رَاد هُلِ خُرِ ـ هُمُ لَ لَكِتِ لَكِتُكَ فَن خُرِ لَا رَاحَةً لِي ثَالِهُ مَقَالًا فَن خُرِ لَا هُجُلِكُ هُ ליב יאַבֶּוֹר יְהְנְוֹה אֱלְנַדְיִנוּ וְאַנְּחִוּ תְּבְּבֵּר וְנִ אֶלְנִינָא וְאַהְ הְעַבְּיִל עִמְּנָא · יְאַבְּיִר יְהְעָבְּיִלְ עִמְּנָא לַנַב אַמַּדְ וְּשֶׁלָּמ אָנו כָּלְ־אֲשֶׁר

كِنِيَّادِ كُلُولُونِكُ لِنِيلَا لِمُناكِ

ולבולטון לוטו כל בוהו נְיִנְיִנְיִר בַּמָּר יִיַמְוּכָא נְמִנְאַ בְּמָּר בְּאָנְשְׁיִאַ אָת־הַפּוֹל יַהַנָה בִּמִשְׁמַעָּכִין יָה קָלָא מִגּוֹ

וֹ מֹם אֹנֹמֹא וּמִעַּׁלַוּם: יוֹמָא הַבְּין הַוֹּינָא אַבִּי מִמַבִּיל מומבוע הַמֹּמֹלֵא מִנְן אִנהַשֹּׁלַא זמ ולבוני וזמ בבוטוני וזמ לכ נאַמֹבשוּן בַא אַבוּוֹנִלָּא נִוֹ אֶבְבַנֹּגָּא

מומבא בון אָלְבוֹא מוִד מוֹנִיוּן מוְסָפּׁגוֹ אַנְעוֹלָא לַמִּאָמָת נִע לַב אַגמֿטֿאַ בֿלַטֹאַ בֿבֿאַ אַם וְשְּׁמְּהְ לֶמְּהְ נְמִיּתְ בֵּי הְאִכְלְנֵוּ וּכְשְׁן לְמָא נְמִיּתְ צָּרֵי תִיכְלְנָּנָא

אַנְמָּטֹא כֹּוֹטַנֹא וֹאִטַׁלַוּיִם:

لأكتر لألمتد: לבב אַשׁ וּמִתֹּת וֹנו כֹּלְ בַּיִּתֹּב

> two tables of stone, and gave them no more. And He wrote them upon with a great voice, and it went on cloud, and of the thick darkness, of the midst of the fire, of the all your assembly in the mount out These words the Lord spoke unto

tribes, and your elders; unto me, even all the heads of your burn with fire, that ye came near darkness, while the mountain did the voice out of the midst of the And it came to pass, when ye heard

doth speak with man, and he liveth. fire; we have seen this day that God His voice out of the midst of the His greatness, and we have heard God hath shown us His glory and and ye said: 'Behold, the LORD our

God any more, then we shall die. we hear the voice of the Lord our for this great fire will consume us; if Now therefore why should we die?

the fire, as we have, and lived? God speaking out of the midst of hath heard the voice of the living For who is there of all flesh, that

thee; and we will hear it and do it.) LORD our God may speak unto shalt speak unto us all that the LORD our God may say; and thou Go thou near, and hear all that the

77

לְבַבְּטְוִם בּטִוּמוּ פוּמבּי: הקב"ה אינו כן, לא היה פוסק, ומשלא היה פוסק לא היה מוסיף, כי קולו חוק וקיים לעולם. דבר אחר ולא יסף, ולא הוסיף (19) ולא יסף. מחרגמינן ולה פסק, [לפי שמדה בשר ודס הינו יכול לדבר כל דבריו בנשימה החה, ולריך להפסיק, ומדה

אליו מאסבה, וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה, ולא ללמוד ממני: (אב) ואח חדבר אלינו. הַפַּשְׁמֶס אֹם כחי כנקנה, שנלמערחי עליכס ורפיחס אם ידי, כי ראימי שאינכס חרדיס להחקרנ

حُمْ لِيُهُدُ يُظُدُنُهُ السَّالِينَ السَّالِينَ السَّالِينَ السَّالِينَ السَّالِينَ السَّالِينَ السَّالِينَ ا הַנְּהְ אֲשֶׁר דִּבְּרָוּ אֵלֶיףְ הֵישִׁיבוּ קל פְּחָנְמֵי עַמָּא הָבֵין דְּטִּלִּילוּ ֻ מֻּׁמְמִּשׁׁנֵי אָּטַ-לְוּלְ בַּבְּבְי, בַבְּמָׁם וֹאָמָר וֹוֹ לְוִ מִּמִוּמַ בֹּבֹתוּ וֹנַ י בּ בְּרַבֶּרְכֶם אֶלְיִ וֹנְאָמֶר יְחוֹרָ אֶלַיִ בּּטִּלְמִיכוּן בְּמַלְּלְנִיּוֹכוּן מִמִּי נישְׁמָע יְהֹוָה אָת־קּוֹל דִּבְרֵיבֶם וּשְׁמִיעַ בֵּרָם יִיְ יָת קָל

לְנִים וֹלְבְנִינִים לְמָלָם: מְבְּנִינִים לְמָּבְם: לְנִיהָוֹ וְלְבָּנִינִיוּן לְמָּבְם: בְּבִינִוּ בְּלִ-הַּנְּמִים לְמָּבֹּן יִימָּב פֹּמִיִנִי בָּלִ יִנְמִּנִּא בְּדִילִ דִּיִישָּב عد كٰذَلَهٰ لا بَقْدَ لَكِهُمْدِكَ عُنَا قُحْرٍ خُمْلُمَحَ قُلْمَ، نَكِمْمَا ثَنَ قُحْرٍ فراتها بمبت جَجَدُه بُد حَقِه جُلا عَدد جَهِم مِيا جُمار

ڬۼڷڂڔڎڡ؞ ב בַּןְרְ אֶבָּוֹר לְנָהַם שִׁוּבוּ לְכָם אִינִיל אִימַר לְחוֹן חּוּבוּ לְכוֹן

ڔڗ؆۩ؚ؞ בְּאָבֵא אַמֶּב אַנְכֵּג נְעֵוֹן לְעֵּם בַּאַבְּבָּא בַאָּנָא נִעִיב לְעִוֹן لتفيفه مهد فرفته لغينه لاعترضها لنغفدنا אַלְיִף אָלָה בְּלְהַתַּמְּצְנְהָ וְתַּהְקָּיִם עִּמְּן יָה בְּלְתַּבְּּבָה אָנְהָיִא יִקְיִנִּיִּא אַנְיִנִיָּא יִלְיִנִיּא יִלְיִנִּא יִלְיִנִּא יִלְיִנִּא יִלְיִנִּא יִלְיִנִּא יִלְיִנְאָ נְאַמְּׁיִר פּּּּיִלְ עְּמְּׁיִר עִּמְּיִר יְאָמִי הְכָּא קִּיִּם בֶּּרָעִי נְאָנִבְּרָר יְאָמִּ הָכָא קִיּם בֶּרָעִי נְאָמִבְּיִלְ

ַ נְנֵּנֵנִי אֶּלְנֵיכֵם אָנִבְים לָאִ נַסְׁבֵּנִי בְּנְמִּנִּאִ נְלְמִּמְאֵלְאִי בְּנֵנְנִי אֶּלְנֵיכִם אָנִבְים לָאִ נַסְׁבִּנִּ נִּיִּ אֶלְנֵיכִנְוֹ נִיִּבְנִוֹ לָאִ נַסְׁמִנְוֹ ַלְּיָלוּ וּשִּׁמְאָל: ישְׁמַרְחֵָם לַעֲשְׁוֹת כַּאֲשֶׁר צְּנָה וְהִמְּרוּן לְמָעֶבַר כְּמָא דְפַּקּיד

נמום בֹּצֶבוֹן צַּמֶּב שִׁינִמִּוּ: שְּׁשְׁנֵינִ נְמָיִב לְכָּם נְעַאְּבַכְמָם בַּמִינוּן וְנִישָּב לְכִּוּן וְמִינְכוּן و אֶלְנִינִים אָשׁבֹים שַבְּרֵנ לְמִׁמֹּן אֶלְנִיכִון יִשְׁכִוּן שַּׁנִיכִוּן בּּנִינִ בְּבֶלְ תַּבֶּבֶרְ אֲמֶבְ צִּנְּיִנ יְתְנָיִ בְּבֶלְ אִירְתָא בְּפַּפֵּיר

خليشڭك: בְּאָבֶּאְ אֲמֶב אַמֶּם מְבְרָרִם אֲמָּה בְּבָרָרוֹ לְתַּמָּוֹ לְמֵירָתַה: אָבְעַיכֶּם לַבְמָּב אָטַבָּם בַהְּהָּוָע יִּטַבִּוּן לְמָּהָבִּב בַּאָּבַהֹּא בַאַשוּן יי וְהַמִּשְׁפְּטִים אֲשֶׁר צְּנָה יְהְנָה דְפַבֵּיר יִי אֶלְהַכוֹן לְאַלְפָא רואון

ממף אַהְקינו כָל דַמַלִּילוּ:

ځېښځتردبا:

ומון בְּצַּבְעָא דְּמִירָתוּן:

בְיִהַ וֹבְא מַפְּבֵּלְיִהָא בִּיִּהָלִים וֹבְא מַפְּבֵלְיִהָא בִּיִהָּלִים וֹבְא מַפְּבֵלְיִהָא בִּיִּהְיִם וֹבְא

that they have spoken. unto thee; they have well said all people, which they have spoken heard the voice of the words of this and the LORD said unto me: 'I have your words, when ye spoke unto me; And the Lord heard the voice of

children for ever! be well with them, and with their My commandments, that it might this alway, to fear Me, and keep all Oh that they had such a heart as

Lτ Go say to them: Return ye to your

87

give them to possess it.' may do them in the land which I thou shalt teach them, that they statutes, and the ordinances, which the commandment, and the Me, and I will speak unto thee all But as for thee, stand thou here by

aside to the right hand or to the commanded you; ye shall not turn the Lord your God hath Ye shall observe to do therefore as

in the land which ye shall possess. and that ye may prolong your days and that it may be well with you, commanded you, that ye may live, the Lord your God hath Ye shall walk in all the way which

—əi ssəssod in the land whither ye go over to teach you, that ye might do them the Lord your God commanded to statutes, and the ordinances, which Now this is the commandment, the

31

יאָבְבָן יָמֶיף: יבו בוף כל ימי הגיף ילמען אף יבר דר בר בל בל ימי אַשֶּׁר אָנבֶי מְצַּנֶּּדְ אַמְּדִל וּבְנְדְ וּפִּפּוֹדִוֹהִי דַּאָנָא מְפַפֵּיד לְדְּ לִשְׁמֵר אֶם־בָּל־חַפְּתְּוּוּ וּמִצְּוֹחִיוּ אֶלְחַוּ לְמִשַּׁר יָה כָּלְ קִיְמִוֹחִי לְמַעַן מִילְא אֶת־יְהֹוְה אֱלֹהָיף בְּדִיל דְּתִּדְתַל בֵּדֶם יִי

تأذبك بكدرح كترك دبالأك:

١<u>٣</u> ١ (פ) אַבּמִיּ, בְּ 'בְּבַבּ אָבְתּ זְבָּע טַבְּבְ בַּאָבְטַטַּה בָּהַ אָבָת הַבָּבָא מְאָר כַּאֲשֶׁר דְּבֶּר יְהְנְה אֱלְהַא לֵחָרִא פִּמָא דְּטִכּיל יִיָ אֶלְהָא י אָמֶר ייטָב לְלְּ וֹאֵמֶר הַרְבָּוֹן לְמָמֶבִר דְיִיטָב לְנַ יְדְהַסְּיוּן لْمُمَمُّ فَا نَمْلُهُمْ لَهُمَالُ فَا جَمُّمِينَ النَّاكَةِ مِنْ

שַׁלֶב יִּבְתַּיּ

י יְהְנְהוֹאָקְר: عم، ۿڟٙۿ نۿڵۼٚڔ نبڙب ۼٛڔؾڗڔ ۿڟۿڹۿڵۼڔڹٞۼٛۯٚڡٙڹۼ ڐڡٙٮۦ

بْدَيْد څُخينينه וֹאֶבֹבֹעַ אָב

يخْجُرِ رَفْهُكَ بِحُجْرِ رَفْهُكِ بِحُجْرِ نَحْمُكَ: اننكت أن !! \$\$ينك خدّم ذِخك

مُعَنَّكُ بَابُلُهُ مِنْ لِمَ الْمُحَلِّدُ اللهِ مُعَالِمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل ° וָרְיֵיּ הַדְּבְרֵים הָאַכֶּר אֲשֶׁר אָנֹבָי וִיהוֹן פּּחְּנְטִיָּא הָאִכֵּין דַּאֵנָא

مُوَظِيدٍ كِكِ يَبْمُعُ لِمَا مَمْ كِجُكِ:

حثثك نخهخكك بخديثك: ל וֹמִהְנִים לְבֹּנְגִּנְ וֹצִבְּנִים שׁם יִיִּטְהַיִּינִוּ

ĊĊĊĿ بناتاذر

نجين الأناب : بخفيئك فعيليع بخمهوكك

> prolonged. life; and that thy days may be and thy son's son, all the days of thy command thee, thou, and thy son, and His commandments, which I thy God, to keep all His statutes that thou mightest fear the LORD

and honey. thee—a land flowing with milk thy fathers, hath promised unto mightily, as the LORD, the God of with thee, and that ye may increase observe to do it; that it may be well Hear therefore, O Israel, and

GOD, THE LORD IS ONE. HEAR, O ISRAEL: THE LORD OUR

thy soul, and with all thy might. God with all thy heart, and with all And thou shalt love the Lord thy

upon thy heart; command thee this day, shall be And these words, which I

liest down, and when thou risest up. walkest by the way, and when thou in thy house, and when thou shalt talk of them when thou sittest diligently unto thy children, and and thou shalt teach them

- שַׁבְּשַׁבְּ מֻלְּ עַמִּיִם שֶׁפְּסְ בְּרוּרֶָם לְקָרֹחֹ כֻּלְּס בְּעָם סִ' (לפּניס ג, ע), ויחֹמר בַּיוֹס סַסוּחֹ יִסְיָם ס' שָׁמַד וּשְׁמוֹ חֶשָׁר (וכריס יד, ע): (+) די אלהינו הי אחד. ס'שסים פלסינו עמס, ולם פלסי ספומות עוצדי פלילים, סום עמיד לסיות ס' פֿמד, שופתר פִי פָּוֹ
- ובכל מאדך (ברכוח סא:). דבר אחר ובכל מאדך, בכל מדס ומדס שמודד לך, בין במדס עובס בין במדח פורענום, וכן בדוד ובכל נפשך. אפילו הוא נועל את נפשך: וובכל מאודך. בכל ממוגך, יש לך אדם שממונו הביב עליו מגופו, לכך נאמר מנימו וסולך לו (ספרי לב): בכל לבבך. בשני ילריך. דבר אחר בכל לבבך, שלא יהיה לבך חלוק על המקום (ספרי שם): (5) ואהבה. עַשֶּׁה דבריו מחֹהבה, חֹינו דומה עושה מחֹהבה לעושה מירחֹה, העושה חֿלל רבו מירחֹה, כשהוחׄ מטריח עליו,
- אנכי מציך היום. לא יסיו בעיניך בְּדְיוֹמְגְמָא ישנה שֹאין אדם מוֹפְנָה, אלה כתדשה שהכל כנין לקר המה (מפרי שם). דְיוֹמְגְמָא (6) והיו הדברים. ומסו סלסבס, וסיו סדברים סללם, שממוך כך למס מכיר בסקצ"ס ומדבק בדרכיו (פפרילג): אשר סום פומר, פום יְשׁוּשוֹים פִשְׁפׁ וגוי (מסלים קמו, יג) צָבֶם וְיְגוּוֹן פִׁמְצָם וגוי (שם ג):
- (לקמן יד, א), ואומר בְּנֵי שַּנְּבִיאָים אֲשֶׁר בֵּיִת אָל (מלכיס־ב ב, יג), וכן בחוקיסו שלמד מורה לכל ישראל וקראס בניס, שנאמר (ספרילד. קידושיןל.): לבגיך. אלו החלמידים, מלינו בכל מקוס שהחלמידים קרוים בנים, שנאמר בְּנִים חַׁמֶּם לַה' מֵלֹבִיבֶם (ע) ושננחם. לשון מדוד סול, שיסיו ממודדיס בפיך, שלס ישללך אדס דבר, לא מסא לריך לגמגס בו, אלא אמור לו מיד מלום סמלך סבאס במכמב:

לַמְּמַפְּׁע בָּיוֹ עֵּינֶיוּה: « نظهَلُقْت خُهُبِن مَحِـثَيُكَ لَتُنْ نَظَمُلُونا خُهُن مَحِ نُبُكَ نَبِيلًا *

خنفخدا قدا مَنك:

for frontlets between thine eyes. upon thy hand, and they shall be And thou shalt bind them for a sign

: ځات خ لنظخفوال ±نٹك ĖĊĞL قرثك أتأفيرخورا 47 Citties

upon thy gates. the door-posts of thy house, and And thou shalt write them upon

or 第二世界 L A ٦٩ڟ וְתְּלְּה בָּי יְבִיאֲהַוּ יְהֹנְה אֱלֹהָיף וִיהֵי אֲבִי יַשִּילְנָּף יָיָ אֱלִהָף

בְלֵא בִנִיטָא: לְאַבְּלֵא בְּלֵהִים

which thou didst not build, give thee—great and goodly cities, Abraham, to Isaac, and to Jacob, to which He swore unto thy fathers, to God shall bring thee into the land And it shall be, when the LORD thy

וּבְּשִׁים מִבְאָנם כַּבְ_סוּבְ אָמָהַ וּבַשׁוּוֹ מִלְוֹ כֹּבְ סוּב גַּלְא נמלת אַמֶּר לאַ־בָּנִיתָ: نَّذِيْهُ كُلُّ فَلْيَا فَلَيْ الْمُعْلِينِ فَيْنَا كِلْ طَلْنِيا لَحُلْخًا نَهُجًا كَيْخِينَاكُ كَيْخُدُنُو كَنَيْنُوكُ لَيْ الْمُعْرَافِ الْمُعْرَافِهُ الْمُعْرَافِ الْمُعْرَافِ الْمُعْرَافِ ا

-bəñsitas plant, and thou shalt eat and be olive-trees, which thou didst not didst not hew, vineyards and cisterns hewn out, which thou the which thou didst not fill, and and houses full of all good things,

رُאַ שַׁאָּרְשַׁ כְּּנְתָּׁנִם וֹזְנִינִים אָמָּר פַּסְלְשַׁאַ כּּנְמָנִן וֹזְנִינֵן צַּלְאַ ַ , אַבְּמִבֶּאֶעַ יִּדְרָע עַ הַגִּיבות אָהָוֹב מִבְנִים וֹנִיפָּנו פַּסִנְלוֹ צַּלְאִ

הَשְּׁמֶר לְדְּ פֵּן הִשְּׁכֵּח אָת־יְהוֹוֶה אִסְהְעַר לְדְּ דִּלְמָא הִתְּנְשִׁי יָת

לגּבֹשׁא וֹשׁיכוּל וְחִשְׁבַּע:

house of bondage. of the land of Egypt, out of the LORD, who brought thee forth out then beware lest thou forget the

מְבָּׁנִע הַבַּעוֹם: אַהָּב עוּלִיאַנּ מִאָּבֹל מִלְּבוֹם בּטַלְטַא בּיִי בְּאַפְּקָּר מַאַרְעָּא

מִרְיִרְנְּיִרְ מֵּלְמֵינִרְ מִינֵא וְאִנֹוּ יִתְיִנְ מֵּלְמַרְ מִדְּחַלְ יִקְּדְמִוֹחַנְי בְּמִבְּבוֹם מִבּוּנו מַבְּצוּנוֹא:

His name shalt thou swear. and Him shalt thou serve, and by Thou shalt fear the Lord thy God;

עַעְּבֶּר וּבִשְּׁמִוֹ הַשָּׁבֶּנִי

הְפְּלַח וּבְשְׁמֵיה הְקַיִּים:

the gods of the peoples that are Ye shall not go after other gods, of

לי לא טלקון אַטֿבי.

סְבִיבוּהֵיכֶם:

هِيرَرَات يَهِرَارَا رَبِوفَات هِنِهِا مَفِيدِيْمُ فِبْفَيْهِ وَجَوَبَرِيْرَازِ: אֶּלְעַּיִם לְאַ טְּחָכִוּן בְּתַּר מְּמָנִי עַּמָּ

round about you;

בְּנַי עַמְּה הַלֹּ מִשְׁלִי (דברי הימים־ב כמ, יה), וכשם שהחלמידים קרוים בנים, שנהמר בנים החם לה' הלהיכם, כך הרב קרוי הב,

בשבמך בבימך ובלכמך בדרך, דרך ארן דברס מורס (ספרי שם), זמן שכיבס וזמן קימס: מפל (ספרי לד): - ובשכבך. יכול אפילו שכב צמלי סיוס, מלמוד לומר ובקומך, יכול אפילו עמד בחלי סלילס, מלמוד לומר שנחמר שָבִי שָבִי כֶבֶב יִשְׁרָבֵוֹ וגוי (מלכים־ב ב, יב): ודברה בם. שלח יהח עיקר דבורך חלה בס, עַשֵׁם עיקר וחל פַעַשָׁם

(8) וקשרתם לאות על ידך. אלו מפילין שבורוע: והיו לשמפת בין עיניך. אלו מפילין שבראש, ועל שם מנין

(4.): (9) מזווה ביהך. מוום כמיב, שלין לכיך ללה לחם: ובשעריך. לכבום שעכי מלכום ושעכי מדינום ושעכי עייכום (יומה פרשיוחיהם נקרחו ממפח, ממ בכחפי שחים, פח בחפריקי שחים (סנהדרין ד:):

(11) חצובים. לפי שהיו מקום מרשין ופלעים, נופל צו לשון חליצה:

(12) מביח עבדים. כמרגומו מנים ענדומל, ממקוס שהיימס שם ענדים:

שמו מסא זסיר בשבועמך, ואס לאו לא משבע: (13) ובשמו חשבע. אם יש גך כל המדום הללו, שאחה יכא את ועוצד אומו, או צשמו תשבע, שממוך שאחה יכא את

סולרך לסוסיר עליסס ביומר: (14) מאלהי העמים אשר סביבוחיכם. וסול סדין לרמוקיס, ללל לפי שלמס רולס לת סביבותיך מועים לתריסס,

هُّذِ ثِرَبَاءٍ خِكَ لَنِهُمْرَنِكِ مِنْ مَ خَتَرَ دِيثِنَهُ يَرِزُ هُرْبِكَ خِكَ نِهِرِجَرَكِ ، چېرېچې چې^انيپېد هوارېپېد تودېد دېږه بېه خْد هْج طَأَمُّه نُالِنَا هُجِينَاكُ هُدَا هُجِ طَأَمُهِ لَذُ هُجُنَاكً

בּאַשֶּׁר נִסִיהָם בַּמַּסְּה: ٣٠ كِي نُبَرَهِ، هُنِ زُنِيُ هُكِ نِبَرَتِ كُم نُبَرَهِا كُلُهُ اللَّهُ عَلَيْهِا فَا اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهِا

πιμ: אֶבְעַיכִּם וֹמִּגְעַיוּ וֹעֲפֵׁוּ אִּמֶּב אֶּבְעַבוּוֹ וֹסִטִּגִּיִם נּפֹּיִמִנִינִ מְּמִנְר שִׁמְּמִרְיוּן אָת־מִצְּוֹתְר יְהַנְּר מִשְּׁר הַמְּיִר הִשְּׁר הַמִּיִרוּ אָת־מִצְּוֹת יְרְוֹּהְ

אָמֶּב וֹמֻלַּמ יִבוֹנִי כַאָּבִטָּיִב: \$u_<u>\</u>\ 口が存れ אי יְהְוֹהְ לְמַעֵּן יֵישֶׁב לְךְ וּבְאָהַ יִיְ בְּדִיל דְּיִישֶׁב לְךְ וְהֵיעוֹר لْمُشِينَ يَانِشُدِ لَيَصَٰلِحِ خُمْرَتِي لَيَمُحُنِدِ لِحُمِّدِ بِلَيْظِيا كَلُه

כַּאָמֶר דְבֶּר יְהְוָה: (ס) ة كِتَلِكَ هُلَ خُرِ هِنْكُنَكَ مَا فَئِنَكَ خُمُنْفَدَ بُنَ خُرِ فَمُكِّرَ لَيُخْتَكَ

אַשֶּׁר צְּנְה יְהְנְה אֵלְהֵינוּ אָהְבֶם: יְהְכִּוּי: מָר הִצְּרְת וְהָהָקִים וְהַמִּשְׁפְּטִים حْدَنَهُمْخُلِكَ حَدُكَ مُكَادِ خَمْضِدِ هُدُرِ نَهُمُّجُوفِكَ خَدُكَ مُعَادِ

ממגלנם לגר הולטר: לפרלה במצרים ויציאנו יהוָה לפרלה במצרים ואָפּקנא יי لْهُمَالُكُ كَٰ خَذَٰكٍ مُخَدُرُهِ فَارْدِر اَقَامَاتِ كِخُدُكَ مَحْدِرا لِقَامَةُ

לפּבׁלְע וּבְבַּעְבַינּוּנִי לְמִּנִלְנִוּי נגלים וְרָעַיִּם וְרָעַיִּים וּ הְיִמְצְרֵיִם יְהוָה אוֹתָת וּמֹפְּתִים

נְאָבַה לַאָּבִשְׁנוּ: אַטְׁוּנּ ﻛְּטִׁט ﻛְנִנְ אָט בּיֹאָבֹא אַמָּב בְאַמִּבֹא זֹטוֹא בְׁמִטוֹ בַוֹּא זֹט لْمِينَانَ، بِالْمَيْمُ مِنْهُمُ خُمِمَا بِنَاتُمُ النَّاتُمُ الْمُقَالِ خُلِيمِ

ממל אַפּי אַרְעָּא:

בְּמָא דְנַפֵּיתון בְּנָפִיתָא:

וֹטִיבַע וֹע אַבֹּהֹא מִּבֹעֹא בַּלּיִים

מו פֿבמב במא במביל יו:

למומר מא סברומא יקנמיא

إياللا ומופהין ממֹאַבוֹם בּוֹג טַפֿופֿא:

چېزنې: בְּפַּרְעֹה וּבְכְל אֱנְשׁ בֵּיהֵיה

אֹבֹמֹא בַלוּנִם לַאִּבֹעַעֹלֹא:

destroy thee from off the face of the kindled against thee, and He the anger of the Lord thy God be thy God, is in the midst of thee; lest for a jealous God, even the LORD

Ye shall not try the Lord your God,

as ye tried Him in Massah.

commanded thee. statutes, which He hath God, and His testimonies, and His commandments of the Lord your Ye shall diligently keep the

the Lord swore unto thy fathers, and possess the good land which thee, and that thou mayest go in LORD; that it may be well with right and good in the sight of the And thou shalt do that which is

sboken. before thee, as the LORD hath to thrust out all thine enemies from

our God hath commanded you? the ordinances, which the LORD testimonies, and the statutes, and to come, saying: What mean the When thy son asketh thee in time

out of Egypt with a mighty hand. Egypt; and the Lord brought us We were Pharach's bondmen in then thou shalt say unto thy son:

his house, before our eyes. Egypt, upon Pharaoh, and upon all wonders, great and sore, upon And the Lord showed signs and

unto our fathers. to give us the land which He swore thence, that He might bring us in, And He brought us out from

٤٦

77

17

91

(16) במסה. כשילאי ממלרים שנסוסי במים, שנאמר שַיֵשׁ סִי בְּקַרְבֵּנִי (שמות יו, ו):

(13) הישר והמוב. וופשרה לפנים משורת הדיון:

(61) כאשר דבר. והיכן דבר, וְהַמֹּה בָּתְהַ בָּלְהַ בְּעָה וֹבור. והיכן דבר, וְהַמּוֹח בֹּג, (שמוח כג, כו):

(20) כי ישאלך בנך מחר. ים ממר שסים מתר ומן:

הַנְּמִים לְחַיּתֵנוּ פְּהַיָּוֹם הַצָּה: بْسَلِّت هُكِيتَنَاد كُونَاك كُذِر جِكًا- هُكُمَانِه وَنَاهِ حَذِيهِ جَكِ نَاهِيْهِ ** הַהְקַּים הְאֵׁלֶה לְיִרְאָה אָת־ ניִצְנֵנִי יְהֹנְה לַעֲשׁוֹת אָת־כְּלְ־ וּפַקְּרָנְא יִיָ לְמָעֶבַר יָת כְּלִ

לנמיא האבנו למדחל קדם יי

alive, as it is at this day. always, that He might preserve us LORD our God, for our good do all these statutes, to fear the And the Lord commanded us to

לְפְּנֵי יְהְוָה אֱלֹהַינוּ כַּאֲשֶׁר חָדֶא קֵּדֶם יָיָ אֱלְהַנָּא פִּטְא צְּנְנוּ: (ס) ַ לַעַשְׁוֹת אָת־כָּל־הַמִּצְוָה הַוֹּאָת לְמָעֶבַר יָח כָּל הַפְּקֵידְהָא יּצְּבְקְרָ מְּהְנִיה בְּיִרְיִּשְׁתְרְ וָזְכִּיּהָא מְּהִי לַנָּא אָבִי נִמָּר

our God, as He hath commanded commandment before the Lord us, if we observe to do all this And it shall be righteousness unto

: ئاڭ: מבׁמֹנו נווֹם בבּנום וֹמֹזוּנוֹנום لتختظر لتغديد لتنادر لتدحرف مخثيك تانانير أتداديهم التهمير לְנִאָּטַׂיִע וֹלָאָּלִ עִּיִּים_נַבָּים פּניע, הְאָבֶץ אַשֶּׁר־אַהָּה בָא־שֶׁמָּה چر بچرېج بمیر هرڅره هر

סַנּיאָין וְתַקּיפִין מִנְּדְ: וְטוֹאֵ, וִיבוּסָאָ, מִבֹּגֹא גַּטִטָן ١٤٠٠ ווטבוב הטטון סיואון בּאַט מַלִיל לַתַּמָּן לָמֵירָתַה Šī, iā, ķi ii Šķi ķi ķī

greater and mightier than thou; and the Jebusite, seven nations and the Perizzite, and the Hivite, the Amorite, and the Canaanite, the Hittite, and the Girgashite, and cast out many nations before thee, thou goest to possess it, and shall bring thee into the land whither When the Lord thy God shall

ŮŮ;□: לא הקרה להם ברית ולא לא הקור, להוו קנם ולא י וְהִכִּימָם תַחֲרֵם מַחֲרִים אֹמָם بنمزه بدئيه هاكتبه جويبه

קרהים עליהון: النظفك الما الأكتك كألقك

neither shalt thou make marriages nor show mercy unto them; shalt make no covenant with them, shalt utterly destroy them; thou thou shalt smite them; then thou deliver them up before thee, and and when the Lord thy God shall

<u> ללנו ילטו לא טפֿע ללנה:</u> ַ נְלָאָ טִטְּטִטֵּוֹ בָּם בִּטָּבְ לָאָ טִמֵּוֹ يتوح ججرة: ישון לבְרֵיה וּבְרַמִיה לָא וֹלָא טֹטַׁטַטּוּ פַּׁטַוּוּ פַּוֹטַשָּׁי לָא

daughter shalt thou take unto thy not give unto his son, nor his with them: thy daughter thou shalt

QLL: וּמֹּבֹרוּ אֶבְעַוֹם אָעַנֻים וּטַבַר ÜXÜL. SU_CLL

הממלא *ווטפ*ב בינוא בוו לכון אַבו וֹמֹהֹוֹן וֹטְ כֹּבוֹב מִכַּטַר

He will destroy thee quickly. LORD be kindled against you, and other gods; so will the anger of the following Me, that they may serve For he will turn away thy son from

- ₹.): (2) ולא חחום. לא ממן לסס מן, אמרר לו לאדם לומר כמס נאס כומי וס. דבר אמר, לא ממן לסס מנייס בארץ (עבודס ורס
- מסמרי, סלס כי ישיר סם בנך וגו' (קידושין שמ:): מן סכומי קרוי בנך, אבל בן בנך סבא מן סכומים, אינו קרוי בנך אלא בנה, שסרי לא נאמר על במו, לא מקם כי ממיר אם בנך (+) כי יסיר אח בגך מאחרי. זמ של כימי כשישל למ זמן, יסיר לם זגן לשר מלד לו זמן מלמרי, למדנו שזן זמן סבל

ςę

שַׁעַבּׁבוּן נַאָּמִיבִיבוּן שַּׁלַּגִּגוּן

אַגעביהון הָמָרָעוּן וְקָּבָּעוֹ וְקַמָּהָהוּן

אָרֵי אָם כָּדֵין הַעָּבָרוּן לְהֹוֹן

بۈەركىڭ ئىشلىخىل خىم: نظياديه كالآكروا שמי ימצבקם C'-%D-ÇL העשטיי

ـ בְּעַלְּיִם צַּשֶׁר עַלְ־פְּנֵי הַצָּבְרֶהָה: خيرند خلا جُونِ مِهِجًا مِحَارَ جَمَارِيْ حَدِيهِ جُون مَحَادِ مُحَارِ هُرنَارِ جَاءً چَرِدا بِمَزِد هُرنَاء هُرنَاء چَرَاء چَاء هَرَاتِ اللَّهُ عَرَاهِ בֵּי עַם קַרוֹשׁ צַּהָּה לִיהוָה צַּרִי עַם קַּרִישׁ צַּהְ קַרָם יִי

אַמָּם הַמְּעָם מִכְּלְ הַעַּמְּמִים: יְהְנָה בְּבֶם נִיּבְתַר בְּבֶם בִּי־ رِي مُرْدُوْتِ مَرَحُرٍ لِيَمْفِيهِ لَيْمُوْلِهِ لِيَمْفِرِهِ

<u> تاټ</u>ظ ب ַנְשְּׁכַּתְ לַאַּבְּעַיִּכְּם עוָצָּיִא יְתוֹיָת %u_L@tgr ÄÄL. XUC0

וְנְיַדְעְּמְׁ בְּירִיְהְוֹה אֱלֹהֶוְהְ הָוֹא مُكِكِ مِجْدُنه: *جزء*ک なみていロ

بخِمِمُت، طِجُبِكُ، خَجُجُك لَـبِد:

ועממע

וֹגַּלְמֶּיִבוֹן מֵיקָרוּן בָּנוֹרָא:

מַנְינוֹא בַעל אַפּי אַרְעָא:

עַמְמַיָּא: לכון אָבו אַטון וֹהובון מֹכַּב מֹמֹמוֹא אֹכו !! לכון וֹאִנוֹבֹתוֹ לא מֹבַסֹנּיאָון אַשַנּן מַכַּב

בְּאָבְיַנִים בִאָּבְ בַּנָּאָמָוֹ שִּמָּר וניבה אבו ול אליב ביא

> their graven images with fire. down their Asherim, and burn dash in pieces their pillars, and hew shall break down their altars, and But thus shall ye deal with them: ye

upon the face of the earth. treasure, out of all peoples that are hath chosen thee to be His own **Говр** гһу God: the **Говр** гһу God For thou art a holy people unto the

all peoples people—for ye were the fewest of were more in number than any you, nor choose you, because ye The LORD did not set His love upon

Pharaoh king of Egypt. dondage, from the hand of redeemed you out of the house of you out with a mighty hand, and fathers, hath the Lord brought oath which He swore unto your and because He would keep the but decause the Lord you,

generations; His commandments to a thousand with them that love Him and keep who keepeth covenant and mercy God, He is God; the faithful God, Know therefore that the Lord thy

- ζζαια: (a) מובחתיהם. על נגין: ומצבותם. אנן אמה: ואשיריהם. אילנות שעוברין אותן (ענודה זרק מת.): ופסיליהם.
- (8) כי מאהבה ה׳. סרי כי משמש בלשון אלא, לא מרובכס משק סי בכס אלא מאסבת סי אמכס: ומשמרו אה השבועה. (שס לו, כ), ומירס שמתר פֿגִי מוֹשַׁבּ פֻלֹּבִיס יַשַׁבְּמִּי (ימוקחל כמ, ד). – כי אחם המעט. הרי כי משמש בלשון דהפ: שאמרו וְנַמְּנוּ מָס (שמום טו, ו), לא כנפוכדנלר שאמר שַׁדַּמֶּס לְעָלְיוֹן (ישעיס יד, יד), ושנחריב שאמר מִי בְּבָל שֵׁלֹבֵי הָשַׁבְּלִיֹם פט.): 😅 אחם המעש. הממעמין עלמכס, כגון אברהם שאמר וַאָּלכִי עָבֶר וַבַּבֶּר (בראשה היה בו), וכגון משה ואהרן (ד) לא מרבכם. כפשומו. ומדרשו, לפי שאין אחס מגדילים עלמכם כשאני משפיע לכם עוצה, לפיכך חשקחי צכם (חולין
- סעושין מאסבס: ולשומרי מצוחיו. אלו סעושין מיראס: לאלף, ולהלן שהיא פמוך אלל לאיהביי העושין מאהבה, ששכרה יותר גדול, הוא אומר לאלפים (פומה לה.): – לאוחביו. אלו (9) לאלף דור. ולסלן סוא אומר לַאַּלְפִיס (לעיל ה, י), כאן שהוא סמוך אלל לשומרי מלוחיו העושין מיראה, הוא אומר מחמת שמרו את השבועה:

36

الأم الألم المراقة الم

ממבים להון: ظلمين كِهُنِّهُبِيْدِ مُخْتُلًا يُخْتِياً לְאִוֹבוֹדִיהוֹן לָא מִאַּחַר עּוֹבָר كُلُمرين، ימשַּבִּים לַשְּׂנְאִיהִי שָּבָוֹן דַּאָנוּן

Him, He will repay him to his face. will not be slack to him that hateth to their face, to destroy them; He and repayeth them that hate Him

azil مرد"د تربيمٍونه אָנו_וַמְּגַּוֹנְע וֹמֻתוֹנִינַ

עּיִּוְם יוֹמֹא בׁין לְמָמֶבּדְהוֹן: נֹאָט_טַמָּהֶפָּהָנֶם נֹנִט צַּנִנֹּא צַּאָּנָא מִפַּפֿגב לַבַּ زڠٰں انقد ئا فقظائم لئا ظنمَهٔ א

them. command thee this day, to do and the ordinances, which I commandment, and the statutes, Thou shalt therefore keep the

The Haftara is Isaiah 40:1 - 40:26 on page 166.

تَتِثِوْدٍ كَيْمُدِ نَمُوُمْ كَيْجَوْنَكِ: אָלֹהֶיף לְףְ אָת־תַּבְּרִיתֹ וָאָת־ ぶごし השממון

ונת הסדא דקנים לאַבְהָתָּך: ווסר וו אַלטָר לָר וָת קוֹמָא الفخرا نظدرا نتغكدرا ثفدرا ויהי הַלְף דְהָקַבָּלוּן יָת דִינַיָּא

غَمُد نَمُحَمْ حَغَرَثُنَكَ كُثُونَ كُلَّا: حَغَدُنُكُ خُمُونَا كُك: וַלְּאַבְיהַ בּאָלָב בָּלַ בַּלְּאַב בּילַהַעָּבוּ ئندلہٰك ئنخنثِك ہُدَد \$حُونكِ er el. tatl tel. slååb ktt וֹאַבֹלבְ יבּוֹלְנִ וְיוֹנְבָּוֹ יִבְּוֹלַ

יה נלדא דמעה נאבא أنكتظفك نبخكخفك أتضقيفك

unto thy fathers to give thee. flock, in the land which He swore of thy kine and the young of thy thy wine and thine oil, the increase the fruit of thy land, thy corn and also bless the fruit of thy body and

thee, and multiply thee; He will

and He will love thee, and bless

covenant and the mercy which He

thy God shall keep with thee the keep, and do them, that the Lord

hearken to these ordinances, and

And it shall come to pass, because ye

swore unto thy fathers,

מֹער וֹמְעָרָה בָּאַ יְהֵי בָּרָּ اكة تأ∟ מְבָּלְ הַעַּמָיִם בְּרִיךְ

among your cattle. female barren among you, or peoples; there shall not be male or Thou shalt be blessed above all

Þτ

π

οī

- (10) ומשלם לשנאיו אל פניו. נמייו משלם לו גמולו סמוב, כדי להחבידו מן העולם הבח:
- (II) היום לעשוחם. ולממר לעולס סבה לימול שכרס:
- (12) והיה עקב השמעון. אס סמלום סקלום שלדס דש בעקביו משמעון: ושמר ה' וגוי. ישמור לך סבמחתו:
- נקרא שמס עשמרומ, שמעשרות את בעליסן: מבסר סלאן, כמו עַשְׁמְּלִם קַרְנַיִּס (בראַשׁיִם יד, ס) לשון מוזק, ואונקלוס מרגס וָעֶדְרֵי שָנֶךְ ורבומינו אמרו (חולין פּד:) למס (51) שגר אלפיך. ולדי נקרך, שסוקנס מעגרם ממעיס: ועשחרות צאוך. מוחס פירע פֿניגִי נְשֶׁן (חסליס כנ, יג),
- (11) עקר. שלינו מוליד:

: خَاتُاتُ مُثَانًا عَانَاتُ الْمُثَانِّةُ الْمُثَانِّةُ الْمُثَانِّةُ الْمُثَانِّةُ الْمُثَانِّةُ ا

tt_at%.L: יַבְּהֹטֹּ לַאִּ וֹמִּוֹמִם בְּּנֵב וּוֹטֹלִם בַּוְבַהַמֹּמֵא בֹּאֵ أَذُكِ مَكُارٌ مَمُّلِنَا لَأَلَمْنَا كَيُّهُكَ أَخُدٍ مَخْفَهُ، مَمُنَاهَ خَنِهَنْهُ إتتورب إتبزت ظفار جِكَ بَرَجُ، إيْعِيَ، بِرْ ظواء جِكَ ظِهِمَا

that hate thee. but will lay them upon all them which thou knowest, upon thee, none of the evil diseases of Egypt, thee all sickness; and He will put And the Lord will take away from

אָנראֶלַבוּיהֶם בֶּירמוּקִשׁ הָוּא שָׁצֵּוִיהוֹ צָּבִי לְתַקְלָא יָהוֹן קחוס עיין עלא העבר עיין עלא הפלה ית or יְהְנֶה אֶּלְהָוּ נְתֵּוֹ לְּוֹב לְאֵר אֶלְהָוּ יָהִיב לְוּ לָא הָחוּס וֹאָכֹלִטָּׁ אָטַ כַּלְ עַהְמָּנִם אַהָּב יּטִׁנִּמָּב זָט כַּלְ הַמְּמִנֹּא בַּנִּי

be a snare unto thee. thou serve their gods; for that will shall not pity them; neither shalt shall deliver unto thee; thine eye peoples that the Lord thy God And thou shalt consume all the

¿ulrivaa: עוונם באַבְּנו מפּוֹנוּ אַנְבָר אַנַכָּלְ הַמְּמָנִּאַ בַּאָבְּוו מִנּוּ אַנְבָּדִוּן לי בֿי האַמָּרֶ בֹּלְבָּבֹּיְ רַבָּנִם אַנִי שִׁמָּר בַּלְבָּבּוּ סַּנְּאָוּ

אכול לטרניהרון:

thou shalt well remember what the thou shalt not be afraid of them;

nations are more than I; how can I

If thou shalt say in thy heart: 'These

dispossess them?

91

خَفَلَمُكِ نِخُحُرِ مِٰٓ مُثَالِنُونَ אָת אַשֶּׁר־צְשְׁהֹ יְהֹנֶה אֶלהֶיף הִדְּכִר יָה דַּצְּבִר יִין אֵלִהָּךּ לא מירא ממים זכָר מּזִכָּר לָא מִדְּחַלְ מִנְּהוֹן אַבְּכִּרָא

לפּבׁמִע ילְכָּלְ מִגִּבְאֵי:

and unto all Egypt: LORD thy God did unto Pharach,

אַמֶּב_אַנַב וָבָא מִפּּוֹנִבֶּם: بِمَرِّم هُرَيْنِة جُجِرً بِرِفِيهِ ا تنظهِ بِينِ هِرَيْرِهِ جِلَّهِ فِي الْقِهْبَ הַחַזְּקְה וְהַזְּרָעִ הַנְּטִּינְה אֲשֶׂר ע עיניף וְהָאֹתָת וָהַמִּפְּתִים וְהַיָּ*דַ* ヹ゚゚゙゙゚゙゙゙゙゙゙゚゚゚゙゙゙゙゙ヹ゚゚゚゚

לכָל עַמְמָנִיּא דְאָהָ דָחֵיל מָן ואָנוֹא ומופֿנוֹא וובא נוּלַבּלא אַמֶּר בְּאֵנ נפון בַבְּרָבֶן בַּטִּוֹאָר מִינָרָ

the peoples of whom thou art afraid. shall the Lord thy God do unto all LORD thy God brought thee out; so outstretched arm, whereby the and the mighty hand, and the saw, and the signs, and the wonders, the great trials which thine eyes

نتنفيات معددا: אַל הוף בָּם עַד אַבֿד הַנִּשְׁאָרָים בְּהַוֹּן עַר דְּיִיבְּדוֹן דְאִשְׁהָאַרוּ الاص אַטַר הַאַרְלָּה וְשָׁכָּה וְהַנָּה וְאַלְּיִוּ וֹאַלְ יָה מִּבְיִּה יִי אֶלְיִוּ

بْلَهٰمُمَادِ مِنْ كِتُمْكِ:

hide themselves, perish from before they that are left, and they that send the horner among them, until

Moreover the Lord thy God will

ݣْݣْرْيْرلى خْطْلْچْك ݣْݣْر الْكَيْر مُجْرْيْك مُحْرَثْيْن خْرَكْ لْمُحْرِثْيِن خْرَكْ لْمُحْرَثِي לא תַעַּרִיץ מִפְּנִיהָם בֵּי־יָהוָה לַאִיהְהָבּר מִן בֵּדְמִיהוֹן צַּבִייִין

בְבָּא וּבְחִילָא:

.lutwa the midst of thee, a God great and them; for the Lord thy God is in Thou shalt not be affrighted at

- לא מירא מסס, ולא ימכן לפרשו באחח משאר לשונות של כי, שיפול עליו שוב לא מירא מסס: (עב) בי האמר בלבבך. על כרמך לעוך דלמה היה, שמה ההתר בלבצך, מפני שהם רבים לה הוכל להורישם, הל ההמר כן,
- סמופלסום: והיד החוקה. זס סַדֶּבֶּר: והזרוע הנטויה. זו סמרג של מכם בכורום: (19) המסוח. נסיונים: והאוחוח. כגון וַיְסִי לְנָמָם (שמוח ד, ג), וְסִיי לְדֶס צַּיַּבֶּשֶׁת (שס מ): והמפוחים. סמכות
- (20) הצרעה. מין שרך סעיף, שסיים וורקה בסם מרס ומסרממן ומְשַמְּמְס אֹם עיניסט, בכל מקוס שסיו נסמרים שס (פועס

ζ(,):

لا الله المنظرة תוכַל כַּלְתָם מַנְיִר פַּן־מִּרְבָּת לָאְ תִּכּוֹל לְשֵׁיצְיִּינְתוֹן בִּפְּרִיעַ ַנְגְּ בְּאֵבְׁ בְּפְּבְּנֵוֹ בְּלְהָהַ בְּלְהָהָ בְּאֵבְּנִוֹ בִּוֹ בְּלְבָּבְּוֹ בִּוֹ בְּבָּבְּוֹ בִּוֹ בְּבַבְּ إَنْ مِنْ يَالِدُ الْمُحْرِثُرَاتِ الْمُسْتِدِيْتِ الْمُسْتِينِ الْمُسِينِ الْمُسْتِينِ الْمُسْتِينِ الْمُسْتِينِ الْمُسْتِينِ الْمُسْ

דַלְמָא תַסְגֵּי עֲלָדְ חַיַּת בָּרָא:

beasts of the field increase upon consume them quickly, lest the little and little; thou mayest not out those nations before thee by And the Lord thy God will cast

正常总计口: ينزين نبزب هُرِينية خَفَرْنِهِ نَرَمُونِينا نَرْ هُرْبَاهِ كَنْدُهُ

דישהיצון:

نئتقح بخبم خفثيك متد ينممنكك ** אָה־שְׁמְם מִמַּחַת הַשְּׁמְנִם לְאִ־ ازئوا فرجَديهم جزيَّك إنهُجَائِ إنهُو مَرْدِينا جنبِه إمارة.بـ

לא יטמטר אות פולער מר יָר שומָהון מִהְּחות שְּעַיָּא

:םטֿאַ

ון אֶלְהָרְ הוא: טשׁפֿיל בּיה אָבי מְרַחַל בָּרָם בּהֹּלִיחוֹן וְהִפַּב לָבְּ בּלְמָּאִ ڠؙ٥٠ڂ؞ ڰڬ[۪]ؾ؞ڷڡ ڬۺؙڶۿڹٲڂڰٚۺۦڿٛڂۺ؞ڞؙٞۯڽڽڹٳ؈ڒڂڽڹٲڂڛڎۼ

תוְעַבָּת יְהוָה אֶלְהֶיף הָוּא: لْمُعَلَّنَ لَيْ هُلِ سُنْكَمِ جِبِ خُرِ י לא תַחָמִר בָּסָף וְזָהֶב עַּלִיהֶם לָא תַחָמֵיר כַּסְפָּא וְדַהְבָּא

ئھۈ≲ئىد ئىغى ئىتىظىدىد וּשׁבוּ בוֹבֹמֹא כֹּוֹטִיה שַּׁלַּגֹּא וֹלְאִ עַהָּגַ צַּמֶּנַעַל לַבָּיִטַּבַ

All the commandment which I thing. utterly abhor it; for it is a devoted utterly detest it, and thou shalt be accursed like unto it; thou shalt

abomination into thy house, and

an abomination to the LORD thy

is on them, nor take it unto thee,

shall ye burn with fire; thou shalt The graven images of their gods

to stand against thee, until thou

their name to perish from under

And He shall deliver their kings

discomfiture, until they be

discomfit them with a great

them up before thee, and shall

But the Lord thy God shall deliver

heaven; there shall no man be able

into thy hand, and thou shalt make

have destroyed them.

destroyed.

٤٢

lest thou be snared therein; for it is

not covet the silver or the gold that

And thou shalt not bring an

תַרֶם הָוּא: (פּ) שה של מו שות ליו של הליו בי. مَّ اِبَرْبَ يَارُهُ خِيْدَ سُمِّاً וֹכְאַ טַבָּוֹא טַוָהַבָּע אָכְ בַּוּטָּבּ

אָב'י הֶרְמָא הוא:

ַבְא<u>ֶ</u>בִנוּכֶם: אָנַר הְאָבֶּץ אָשֶׁר נְשְׁבָּע יְהַלָּה שׁבְּיִּנְלְ וּבְׁבִינִיִּם וּבְאִמִם וְיִבְאִמִּם בְּבִילְ בְּתִיחוֹן וְתִּסְּיָּוֹ וְתִינְּלִנְוֹ אי היוֹם השִׁטְּבְרוּן לַמְּשִׁוּה לְמָעוֹ לָךְ יוֹמָא בֵין הִשְּׁרוּן לְמָעָבִר

ומובעון זע אַבֹּא בֹלוּים וֹזָ בּלְ_הַמִּגְּוֹהְ אַֹמְּר אַנְכֹּו מִגְּוֹנֵ כֹּלְ הַפַּׁפְּרִיִּהְאָ הַבְּּצִּיִּ מִפְּבֵּיִר

your fathers. land which the LORD swore unto multiply, and go in and possess the observe to do, that ye may live, and command thee this day shall ye

IIIV

97

(22) פן חדבה עליך חית השדה. יכלה הם עוצין כניני של מקום הין מחיכהין מן החים, שנהמר וְחַיַּם בַשְּׁדֶה בְשְׁלֶמֶה

כמ, כמ), כולו יקוד, לפיכך מליו קמ"ן ומליו פמ"מ, כשמר פעל של שלש מומיומ: (33) והמם. נקוד קמ"ן כולו, לפי שלין מ"ס למכונס מן סיפוד, וסכי סול כמו וסס לומס, לצל וְקַמַּט גּלְגַּל עֶגְלָמוֹ (ישעיס לְּבְּ (טְּגִוּבְ בִּי כִרִ) י טְלְטַ דְלְוּגִ בִּיִבִ לְפַנִגִּוּ בַמִּמִיִּגִּוֹ לְטִמוּטָ:

בסס לסעלומס, אלא לפי שלא הספיק לגומרה וגמרוה ישראל, נקראת על שמס: שם הגומרה, שנהמר וְמֶׁח עַלְמוֹח יוֹשֵׁף מַשֶׁר הָעֶלוּ בְגֵי יִשְׁרָמֹל מִמִּלְרַיִם קַבְּרוּ בִּשְׁבֶּס (יהושע כד, לב), והלה משה לבדו נחעסק (1) כל המצוח. כפשומו. ומדרש אגדה (מנחומה עקב ו), הם החחלם במלוה גמור הוחה, שהיה נקרהם המלוה הלה על

68

48: مَثِنَاءِ خُدَفِنَاءِ خُيَمَتِ عُنِي يُشَدِ אַנְבַּמִּים מָּנְיִנִי בַּמִּנְבַּנִי לַמָּמַוֹ ڲٛڔؿڶ ننحكة ڠٮڂڔٮؿؿك هٙۿ۪ٮ

ַנְהְיֶה הַאָּבֶּם: מַלְבַלְתוּגָא פָּרְיְנְתוֹ על־הַכֶּהָם לְבַּדּוֹ יִהְיָה הָאָדְם אַבמָיף לְמַעוּ הוֹדִיעַּוּ בִּי לְאִ יּ עַפּּׁן אָמֶגע כְאַ־וֹבְהֹשׁ וֹלְאָ וֹבֹתוּן תַּנָּאַ וַבֹא וַבְהֹשׁאַ וֹלְאִ וֹבַתִּנּ تلأمة لي تتكمثيك تتكافخك كالمداهة الاخطاد المبخك الم

شِرِّا: اْلَاذُكِكَ كَهِ حُمَّكُكِ بُكِ هَلَحُمْنِكِ اَبْضُؤْكَ كِم اُنْانِونِ كَرًا هَلَحُمْنِا شِمْرُنَانِ كِي كَرْنَانِ مُرَمَّرُكُ خُوسُنَاكً كِي خَرْبِيَاتِ مَثْلًا

جْرَوْتُكَ: יַנַפַר אִישׁ אָת־בְּנֹוּ וְהַנְוֹה אֱלֹהֵוּף דִּטְּכֵּיף מִּבְרָאְ נָת בְּבֵיה יִיָּ וֹנְבַהְטֵּׁ מִם לְבָבְבַׁיׁבַ בִּי בַּאַהָּב וֹטַבַּה מִם לְבָּבָ אָבַי בָּמָא

خَكَّدُت خَلَادُن نِخْنَاهُن هِنَانِ: ، إنْوِرْدَ هِمَ مَعْ إِمَ إِمَالِهُ هُمُ تِرَاِّهُ مُ

نطَتُٰد: הונט וטבמט האום פּבּטַמב אָבֶץ טוּבָה אָבֶץ נַחֲלֵי מָיִם לַאַרְָשָּׁא שָבִּהָא אַבע נְגָרָא בַּי יְהַנְהַ אֶּלְהָיִף מָבְיאַף אָלַ

וֹבמוֹ אָבֹּגֹ<u>וֹ</u> בַּנִינַ מִּמֵּוֹ וַבְּבֶּמ: אֶבֶץ חִמְּה וּשְׁעֹּרֶה וְגָפֵּן וּהְאַנָה

> דּבְקְבְּיְ הָתִּמֶר פִּקּוֹדוֹהִי אָם לְּמֹּנִׁייִישַׁבַ לְנַּסִּׁיִּישַׁבַ לְמִבַּת וֹעַ

> אַנְשָא: אַפּּלוּנו מִימִר מִן צַבָּם וֹן טִוּי מִטַלוֹם אֹנֹחָא אָבוּ, הֹלְ כַּב לא על לַהְמָא בָּלְחוֹדוֹהִי

المُحْرَفِكُ لِمَامِينَ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَا

בּבְּמִנְיֵג נְלֵמִבְׁעַלְ זָנֵיגִי: בָאַנְרָחָן ٤١٤٤ נטסר ית פקידיא דיי אָלִהָרָ

יִבְמִירִין: ثظظرا נטבון בסנון מכנמו מנלנון אָלִבוֹּב מִהָּגַל לַנַּ

ŗţw: מֹבֹבוּן מִמְּטֹא וִנִיא מֹבֹבֹא וֹטֵינִין וֹבְמוּנִין אַבְעָּא בְּיִינִיםְאַ אַבה טַסון וַהַּגַּבון וַיִּנּפֹּנון

> or no. wouldest keep His commandments, was in thy heart, whether thou thee, to prove thee, to know what wilderness, that He might afflict led thee these forty years in the way which the Lord thy God hath And thou shalt remember all the

> man live. out of the mouth of the Lord doth but by every thing that proceedeth man doth not live by bread only, He might make thee know that neither did thy fathers know; that manna, which thou knewest not, thee to hunger, and fed thee with And He afflicted thee, and suffered

these forty years. thee, neither did thy foot swell, Thy raiment waxed not old upon

chasteneth thee. son, so the Lord thy God heart, that, as a man chasteneth his And thou shalt consider in thy

fear Him. God, to walk in His ways, and to commandments of the Lord thy And thou shalt keep the

sllid bas depths, springing forth in valleys brooks of water, of fountains and To base a cood land, a land of For the Lord thy God bringeth

and honey; pomegranates; a land of olive-trees vines and fig-trees and a land of wheat and barley, and

- (2) התשמור מצוחיו. עלה מנקסו ולה מסרסר המריו:
- סיס גדל לצושן עמסס, כלצוש סוס של מומע שגדל עמו: לא בצקח. לא נפחס כצלק, כדרך סילכי יחף שרגליסס נפוחות: (+) שמלחך לא בלחה. ענני כצוד היו שפין בכפוחם ומגהלים אוחם כמין כלים מגוהלים, ואף קעניהם כמו שהיו גדלים
- (8) זיח שמן. זימיס העושים שמן:

ימהַרָהֶיהָ פַּהְצָב נְחְשֶׁת: כל בָּה אֶבֶץ צִּשֶׁר אַבָּנֵיהָ בַרְזֶל Xã⊓ √X

אַמֶּר נְתַּן־לָּדְ: المثرة هُكِيناء مَكِ بَهُدُا لِيَصَدُنَا الهُجُنَاء مَحَ هَلَمُه مَدْنَه عَالِمَا لمُحَذِقُ لَمُخَمَّفُ يَحْلَدُفُ مُنِي

מְצַּוֹנְ הַיִּוֹיִם: ומהפּסוו וווֹפטו אָהָר אָנכֹי عد، هُمِينَاك خُرِخِرَظِ، هُمُلِد مُعْبَنَار त्थ्युद्धंट द्रो~~ने~~ बुर्ग तथ्युद्धा श्रुत्य गर्मात

نفكثك لنشكف:

لَلْكُ لَا لَكُ لِذِهِ يُجْمُدُ خِلْكُ لَيْنَافِي نَفِقِر كِكِ لَحِمْ لَكِكِكُ بظكلك الأبجئك نكفيا نقفك اسبئك

מֹבְבוֹם מִבּּנִע הַבַּבונם: **گ**ریرك המוציאַהָּ üääl

לְּבְ מָנִם מִּצִּיִר עַעַבְּמֶנְמִי: וֹגֹפֹּאַנוֹ אַמֹּב אֵנוֹ_לַנֹם בַּמוּגֹּנִא וֹעַנּוְבֹא לֹעַהָּ ו הָּבָּׁלָ וֹמַלַּבָּׁד ĒĠĹĒLI تطنظرج

: طَقَالِدِينَا لِنَهُجَ عِفِرِيانَ ، جُونَعُ لِا فَمِيَاءَ جُلِيَامِ جِهِ ، جَهِرَ جُ جُوهِ ، جَهِ جُهَامُ جُهَامُ جُهَامُ ج ⁶¹ לא־יַדְעַוּן עמאַלְלַנִ מִּןְ בַּמִּנִבְּרַ אַמֶּר נַאִיִּכְלָנַ מִנָּא בַּמִּנִבְּרָא נַלָּא

עַשְׂר לֵי אֶת־הַחָיִל הַזֶּה: الْهُمَالُكُ خَذِٰخُكُ حِنْ لِمُمُّلُ بُنِي لَاتِيمَا خُذِٰخُكُ تَارِخِ، الأَطْلِكَ أَيْدِ،

> יממיבבא הפסיר מֹבַאָּם כַּע אַבְעָא בַאַבְנַנַעא בּשׁ לַשְׁמֹא לָא מַשַּׁסָר כָּל למספוע אַנהא בּלְא למספונו שוכוִל

ומיכול ומשפע ומקביה ימ יי

יפומיהי באָנָא מפּפור לָבַ בְּלָא לְמִמָּר פֹּלַנְרַנְיִי, וֹבִיתִינִי, ני בּטַבְטֹא בּוּנֹ אֶּבְטַב בּבוּנְ אַסְטְּמָר לְבְּיִבְלְמָא תַּתְּנָהָיִ

iạț ioril icoex מַּפּׁנְבֵּנוֹ טַבְּנֵי וְטַטַּיִב:

עַבְדוּקָא: アなギアパロ なぜいし **ビダレネメ** خائ

מְמִּנְרָא עַפִּיפָא: בונו מוֹא באפוט לב מוֹא וֹמֹלַוֹבֹוֹ וּכִּוֹטַ גַּעַוֹּוֹנֹאַ אָּטַוּ יבוילא אַסר דיוינון

خُرَيْمَا يُتِمِد كُمُثَاثِكَ خُنِيرَ خُمَةَرِينَكِ

ללא לו גר נכסיא האבון:

hills thou mayest dig brass. stones are iron, and out of whose lack any thing in it; a land whose without scarceness, thou shalt not a land wherein thou shalt eat bread

good land which He hath given and bless the Lord thy God for the And thou shalt eat and be satisfied,

I command thee this day; ordinances, and His statutes, which commandments, and His thy God, in not keeping His Beware lest thou forget the LORD

and when thy herds and thy flocks houses, and dwelt therein; satisfied, and hast built goodly

lest when thou hast eaten and art

hast is multiplied; gold is multiplied, and all that thou multiply, and thy silver and thy

:>gsbnod land of Egypt, out of the house of who brought thee forth out of the thou forget the Lord thy God, then thy heart be lifted up, and

forth water out of the rock of flint; was no water; who brought thee scorpions, and thirsty ground where serpents, hery serpents, and dreadful wilderness, wherein were who led thee through the great and

thee good at thy latter end; that He might prove thee, to do not, that He might afflict thee, and manna, which thy fathers knew who fed thee in the wilderness with

hath gotten me this wealth. power and the might of my hand and thou say in thy heart: 'My

۷ī

91

Þτ

zτ

π

다. (e) XAL_tata ム袋口は、上 וְיָבְרְמְ אָת־יְהְוָה אֱלֹהָיף בָּי

כּנֶּוַם בַּלּנִים לַאַּבֹּטִטַב בּנִמָּא טַבּנוֹ: ַ בַּבַוּ מְּעַ בַּבַוּנָנוּ וַבַּסֹוּ בַּבִּוּכַ בְבַּוּמֹאַ זֹע בַּנֹמִי בַּ לְנֵי כְּעַ לְהֵּהָוֹע עִיאִ יִנִיב לְנַ הַּיִּבָּא לְמִלֵּנִי וֹטֹבֹכֹר זִטְ 'וֹן אֶּלְטַּבּ 'אָּבוּ

this day. He swore unto thy fathers, as it is may establish His covenant which thee power to get wealth, that He thy God, for it is He that giveth But thou shalt remember the Lord

עַיָּנִם כַּנְ אַבְרַ עַאָבּרָנּוֹ: וְהִשְׁמַהְוֵיהְ לְהָהַם הַעּּדְיִהִי בְּבֶם וְהַסְּּנִיד לְהֹוֹן צִּסְְהֵידִיה בְּכִוֹן ه بْسَالِّت ݣْݣْرْبْدك نْشْرْخْدْنْ كَالْلَّدْر يَسْخْرْمْي يَدِرْ كْجْرْبْك سْنْبْك וְּהָוֹר אָם־שְׁכָה הִשְּׁבָה אָת־ וִיהֵי אָם אָהָנְשָּׁאָה הָהָנְשִׁי יָת

יומא בין אַבי מיבָר מִיבְרוּן: تَمَّدَكُنُّكُ خُمَد مُمَّلُهُ مَمْمَةً؉ لَنَظَمْ إِنَظَالِهِ لَيَ

day that ye shall surely perish. worship them, I forewarn you this other gods, and serve them, and the Lord thy God, and walk after

And it shall be, if thou shalt forget

رِه بي بي بي الله الله خكابح م برجيا چا שאבוון מַבָּר פוֹנִמוּכוּן יהןה מאָבָיר פִּעַּמִיּאַ

₩¢¤cil: בלא סבולשון למומבא בוו

mightier than thyself, cities great dispossess nations greater and the Jordan this day, to go in to Hear, O Israel: thou art to pass over

not heatken unto the voice of the shall ye perish; because ye would

maketh to perish before you, so

As the nations that the LORD

LORD your God.

07

נְּבְלָנִי וּבְצֶּבְנִי בַּמֵּמֶנִם: فيزره تقفياه مقلا فيره אָט בּיּנְיִּן לְבַאָּ לְנֵימִּט יּוּיְם בּנוֹ זִט וֹנִבּיֹא לְמִנֹמּלְ לְמִנִנִים מְּלֵּלֵת וֹמִיבְאָבְ אַּשְּׁע מִבֹּר עַוּנְםְ מִּמָת וֹמִּבָאבְ אַשׁ מֹבַר ווִמֹּא

. בוון בּבְרָלו וּכְרִיכָּו עַּר צֵּית אַמְמִון בּבְּבְבון וִנַפִּופָון מִנָּבַ

and fortified up to heaven,

וטוּגָּב עפוו פון הוטוּגָּב אַטָּר יָדַעְיְהָ וְאַהָּר שָׁהַעָּהְ הָוֹ מֹם ַנֹגוַכְ וֹנֵם בֹּדָּוֹ הֹּנֹצוֹם אָהֶב

למפם פור פוני פוליא: נבהשא נאש המהשא מו נכור מם בב ונופוף בני גבביא דאף

نهيقيينا نسبع نتجابنا كأفك

מומבוב אומא אכלא בוא

במא במבוב ול לב:

Anak? Who can stand before the sons of and of whom thou hast heard say: the Anakim, whom thou knowest, a people great and tall, the sons of

מִבֶּר כַּאַמֶּר דְּבֶּר יְתוֹר כַּדְּ: ¿ĠťiĿ lulūáďa luštuda בוא המלובם לבוא וכלומם נּ הְוּאַ־הַעַּבֶּר לְפְּנֶיּךְּ אֲשׁ אְּכְלָה إبريمور يوأنه جرابات بهكثراج

LORD hath spoken unto thee. make them to perish quickly, as the shalt thou drive them out, and bring them down before thee; so He will destroy them, and He will over before thee as a devouring fire; LORD thy God is He who goeth Know therefore this day, that the

(1) גדולים ועצומים ממך. למה עלוס, והם עלומים ממך:

מונוגהם מפלונ: יּבְרִשְׁעַתֹּ תַּגּיָנִם תְאָּכֶּת יְתְנָת לאמר בגרקתי הביצני יהוה عربع، بِسَلِمَ كَيْرَابَ كَيْرَا لَا يُؤَوِّنُ إِنْ يُؤْمِهِ بِمِسَالًا مِنْ عِيْدِمِهِ

יוְאַכַּה יְרוֹנְעַ כַאַּכְטָּיִר ְרָאַבְרָנִים וּלְמַעַן הָקָים אָת־הַדְּבָר אֲשֶׁר יּבְּדִיל לְקַיִּימָא יָת פּהְנָטָא بْدَلْمِد ݣِݣُونَا مَانَدَنْهِٰڡ مُحْوَدُتِ كُرْمَة فِمُونَا فَرَعْتِيا مَا كِيتَمْك אַעָּר בָא לְנָשֶׁת אָת־אַרְצָּר לא לאולטף ילישר לללף

خشد مثل منفد: הַמּוֹבֶה הַוּאָת לְרִשְׁמָה בָּי עַם־ וֹנְבַמְּשָׁ כָּג לָאַ בֹּאַנְעֵיטִׁבְּ וְבִינְיַנִ וִיטִבּת אָבָג לָאַ בֹּזֹכִיּטִבּ וֹנִ

ליצחק וליעלב:

בווים מם יהור: בְּאֲכֶם עַּדְ־הַמְּקַוֹם הַזָּה עַמְּרִים ڲٚۿؙٛٛڶۦ אָנו_יִרוָנִר \$4.2°L ţĊĽ ¾₹¬ŖŸĠĦ אָר אָשֶּׁרַ_

: ۩ػڶڰ 止される。 אָנוַ_יִדוֹנְד

ھٰٹرین: בא אַכְּלִטֹּו וּמִוֹם לַאָּ אַבְבָּמִים יוֹם וֹאַבְבָּמִים כַּוֹמ פַּבַרת יְהוָה עִּמְּבֶה נְאֵשֶׁב בָּהָר ַ הַאֲבְנִים לוּהָת הַבְּּרִית אֲשֶׁר־ בּעְּלתַי הָהָרָה לָלַחַת לוּהָת

> ַ לַמְּיַרַע וָתְ אַבְּעָא הָדָא יִבְּחִוּבֵי בּבַבַּבַ לָא שׁוּמָר בַלְבַּבַ בַּבוֹעַבַּר

בלוום וו לאַבְּנִימָב לאַבְנִים עוונם באַבְּע אָב, בּטוִב, הַמִּמֹא באַבָּון ... אַטַ מְּלֵיל לְמֵירַת יָת אֲרַעָּהוֹן לא לוכוטב ולפשוסוט לפב

كَيْمُدُ كُلُّكُمْ يُفَاتُ מַבְּקָא הָדֶּא לְמֵּירְתַה אֲבֵי עַם אָלְטַבּ יָבִיב לָבּ יָת אַבְעָּאַ

בבין מפרביו מֹאַבֹּהֹא בַמֹּהַבִּוֹם הַב מִּנִינַיכוּוֹ למו למו יומא דופקמא בּאַניוּטֹא כֿבֹם וֹנ אָלַבַּנַ בוו דקיר לא החולשי ית

לשׁיצַאָר יָהָכוּן:

בְטַׁמֹא בֹא אַכֹבוּט וּמֹוֹא בֹא להון וממון וֹאַבְלהון בובֹוֹן שלולוא גיוור בֹּמֹפַׁלֵּג לְמִוּבֹא לְמִפַּד לְוּטִוּ

> them out from before thee. these nations the Lord doth drive land'; whereas for the wickedness of hath brought me in to possess this For my righteousness the LORD them out from before thee, saying: that the Lord thy God hath thrust Speak not thou in thy heart, after

Abraham, to Isaac, and to Jacob. LORD swore unto thy fathers, to may establish the word which the out from before thee, and that He the Lord thy God doth drive them for the wickedness of these nations thou go in to possess their land; but the uprightness of thy heart, dost Not for thy righteousness, or for

stiffnecked people. to possess it; for thou art a thy God giveth thee this good land thy righteousness that the LORD Know therefore that it is not for

rebellious against the LORD. unto this place, ye have been the land of Egypt, until ye came day that thou didst go forth out of wroth in the wilderness; from the thou didst make the Lord thy God Remember, forget thou not, how

with you to have destroyed you. wroth, and the Lord was angered Also in Horeb ye made the LORD

8

eat bread nor drink water. days and forty nights; I did neither then I abode in the mount forty which the Lord made with you, even the tables of the covenant mount to receive the tables of stone, When I was gone up into the

- (+) אל האמר בלבבך. לדקמי ורשעם סגוים גרמו:
- (a) לא בצדקחך וגרי אחה בא לרשת וגרי כי ברשעת הגרים. סרי כי משמש צלשון מלמ:

تظثر: ממכם בבר מפור הצים היום ڲٛڔڵڔ۩ رِبْقِا بِدَرُد هِرَّ هِدَ تِهِرَ خَبَبَدَ

בְּיוֹמָא דַקְּהָלָא: ון עמכון בְּטוּרָא מִגּוֹ אִישְׂהָא تقظيبيا خضع فنثقته يقظيع אַבׁנוֹא כַּטִוּבִון בַּאָגַבֹּהֹא גַּוֹוֹ أبلت أز في أله لألبا فإلبا

fire in the day of the assembly. the mount out of the midst of the which the Lord spoke with you in written according to all the words, the finger of God; and on them was the two tables of stone written with And the Lord delivered unto me

هُل هُلْ ذُلِل لَهُ خُرُبُ كَيْ خُرُبُ لَا يُعْرِبُونَ فَدِياً كِينَا، هَدُرُهُ جِينَا، كُرْمُهِ: וֹאַבְבֹּמִּתִם לְנִבֹּעַ לַּעָּן וֹעַוָּע אָכָּן. וֹאַבֹּבֹּמּוּן כִּילָוֹן וֹעַב וֹוֹ לִי וֹעַ מפא אַבְבָּעִים ۲۲۵

וְבַוֹנִי מִסִּוְלֵ אַנִבֹּמֹוֹ וֹמָמוֹן

אַמָּר צִּוּיהָם עִּשְּׁוּ לְחָם מַפַּבֶּר: ממגבנום פרי מהר מו־הדֶּרֶף ²¹ מֹּנֶה בַּי שְׁתַּת עַמְּּדְּ אֲשֶׁר הוֹצֵאִתְ ניאטר יהנה אַלִי קוּם בֶד מַהֵר נְאָמֶר יִן לִי קוּם חוֹת בּפְּרִיעַ

עַבַרוּ לְהוֹן עַהְּבָא: בפריע מן אורקא דפקידהנון ದದ್ದು⊏ ĊĊΧ

אַב בינא: אָמַ הַעָּם הַנְּה וְהַנָּה עַם־קְשָׁה עַנְאַ הָדֵין וְהָא עַם קַשִּׁי קָדֶר ַנּלָאָמֶׁר יְּדְוֶֹּׁר אֶּלָוּ לֵאִמָּר בֹאָנִי, נֹאָמָר יִיָּ לְהִימָּר יָּבְי בֹּבְתַּי

TFX:

ÇİĞİEL: נֹאֵהְמִּעְ אִנִילַבְּ לִינִגַּהֹּגִּנִם וֹנִבר ** ※R-ŸŸ بيرا برفزز إلانهميت إلاجيرا

למם שלוף וסגי מנהון: משטונו המוא נאהבוג ושב וֹאֲהֵגְתוּן וֹאָמִבוּ בָּי הוּמִבוּוֹ

ሕረ <u>ሕ</u>፱. ፡ቷ.፡ בער בָּאָשׁ ישְׁנֵי לִיּחָת תַבְּרִית زغوا إعتا ماتبئت ببيت

קינו לומא מק שלשו ובו: וֹמוּבֹא לֹמֹב לֹאִימִּטֹא וּטִבוּן נאט בוע הובא

אַשְׁרַ־צִּנְּה יְהְנָה אֶהְכֶּם: מַפְבָּה פַרְהָם מִהֵר מִן־הַבֶּרֶף אָלְעַנְכָּם הֹֹמִּנִים לַכָּם הֹוֹנִ נְאָרֶא וְהַנָּה הֲטְאָהָם לִיהֹוָה

אובוא בפּפור ין יחבון: אַלבוכנו הֹבּבשנו לכנו הגינ וְםְוֹנִי וְהָא הַבְּּהוּן בֶּוֹבֶם וְיִ

> covenant. stone, even the tables of the LORD gave me the two tables of forty days and forty nights, that the And it came to pass at the end of

them a molten image.' commanded them; they have made turned aside out of the way which I dealt corruptly; they are quickly brought forth out of Egypt have for thy people that thou hast get thee down quickly from hence; And the LORD said unto me: 'Arise,

təjdoəd and, behold, it is a stiffnecked me, saying: 'I have seen this people, Furthermore the LORD spoke unto

greater than they.' of thee a nation mightier and from under heaven; and I will make them, and blot out their name let Me alone, that I may destroy

covenant were in my two hands. with fire; and the two tables of the the mount, and the mount burned So I turned and came down from

commanded you. way which the Lord had had turned aside quickly out of the ye had made you a molten calf; ye sinned against the LORD your God; And I looked, and, behold, ye had

- (9) ואשב בהר. אין ישיבה אלא לשון עכבה (מגילה כא.):
- (10) לוחת. לממ כמיב, ששמיק שוומ:

ځڅږڙږڅ□: י נאָטְפְּשׁ בִּשְׁנֵי הַלְּחְה נָאַשְּׁלְכֶּם נַאָּחַדִּיה

انتخلنتنا خمتدربا: הְשׁׁנֵּג יֹבִגֹי וֹאָהְבֹּבִנִם וּבְמִינִיפּוּן מִהַּבְ שַּבְשׁוּ יֹבִּג

and broke them before your eyes. and cast them out of my two hands, And I took hold of the two tables,

יְהְנְת לְהַבְּעִּיסִוּ: חַסָּאִיְם לְגַּמְּוֹע חַרָע בְּעָּנִי לְמָּעֵּבַר הְּעַוֹעוּ מַּלְ כַּלְ_עַסָּאִעַכָּם אָהָוֹר צַּרְבְּעִים יוֹם וְצַּרְבָּעִים לֵילְדַ إهْمَانِوَحِ حُفَيْرٍ نُعَلِّبِ خِنَهُمَيْنِهِ

לאַרְנִוֹא קָרְמוֹהִי: אַבלית ומיָא לָא שָׁתִיתִי نَعَلَحُمْنًا كِنَامُهُ كُمُ

LORD, to provoke Him. which was evil in the sight of the which ye sinned, in doing that drink water; because of all your sin nights; I did neither eat bread nor as at the first, forty days and forty And I fell down before the LORD,

אָלַג עָּם בַּפַּעָם הַהָּוֹא: לְנַיְּשְׁמֵּנִיר אָּנִיבֶבֶם וּיִּשְׁמֵּמ יְדְּוָּדְ לְשִׁיִּצְאָר יִהְכִוּן וַפַּבּיל יִיָּ יְהְיָה עֲלֵיכֶם בַּי יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַלְ וְתַּחֵמְת

גַּבְוָטִי אַרְ בָּוֹמָנָא הַבוּא: אָב. בְּהֵילִית מוְ בֶּרָם רְוּגִּוֹא

hearkened unto me that time also. destroy you. But the LORD LORD was wroth against you to hot displeasure, wherewith the For I was in dread of the anger and

אַבְרָן בְּעָת הַהָּוּא: خْلَاشُوْدَيْا، أَكُنْ فَكَرْحِ الْقَافُمُ لَذَا جَنْكُ لِمُ خُشِيمُ نَاتِيكِ لَمْخَيْنَ، וּבְאַבַוּן הַהְאַבַּן יְהַלְאַב יְתְּלֶב הָאָב וְעַלְב אַבַרוּן הַנָּה רָנִי מָן בֶּוֹים

אַּב הַּכְ אַנִּבווְ בַּהֹבַּנֹא נַבוּא:

same time. and I prayed for Aaron also the with Aaron to have destroyed him; Μοτεονετ τhe Lord was very angry

07

бі

۷ī

ער אַשֶּׁר־דַּק לְעָּבָּר וָאַשְּׁלְךְ יִאִּיח עַּר דַּהָנְה דַּקִיק לְעַבָּרָא ו בְּאֵשׁ נְאֶבֹּת אֹתְוֹ מְחוֹן הֵימַב בְּנוּרָא וְשָׁפִּית יָמֵיה בְּשִׁוֹפִינָא אָטַ עַמְּלֵּגְ לַלְּטֵשׁמֹי, וֹאָמִּוֹנְ אִנִוּ מִּנְלָא נֹסֹּנְבִּית וֹאִנְפֵּיִבִית וֹמִיהַ בבובמאיקבם

וּוֹמִים וֹט מֹפֹּבויִם לַנָּטַלְאַ אַהָּבְאַהַהַהַיִּהַ וֹנִט טוָבַטַבוּן בַּהַבַּבַשוּן נִט

-: unow the brook that descended out of the dust; and I cast the dust thereof into very small, until it was as fine as and beat it in pieces, grinding it ye had made, and burnt it with fire, And I took your sin, the calf which

מָן_בַבַּר: 84_414 XLTQGLL

Говр wroth. at Kibroth-hattaavah, ye made the And at Taberah, and at Massah, and

រូកព្រះ בְיַבְּאָנְיִר מַלַּגְּבָּׁנִם בְּיִנְיִנֶם אָנַרַ בַּמְׁהַאָּבִי מַבְּנִּיוֹ בַּיִנִינוֹ בַבַּיִ بختيج باجتوف بجرج بدائر بحدر كالأم بجبوا المناهبة

של לוחום אחרונים וָאַנֹּכִי שַּמַדְּמִּי בְּבֶּר בַּיְמִיס בָּרִאַלְנִיס (לקמן י, י), מה הראשונים ברלון אף אחרונים ברלון, אמור משחה, ואמר לו למשה שַלְּהָהִי בְּדְּבֶּרֶךְּ (במדבר יד, כ), לכך הוקבע למחילה ולפליחה, ומנין שנחרלה ברלון שלה, שנאמר בארבעים לו למשה פְּבֶּל לְךְ שְׁנֵי לָהֹח (שם לד, ה), עשה עוד מ' יום, נמלחו בְּלִים ביום הכפורים, צו ביום נתרלה הקצ"ה לישרחל צשמחה . נמעכבמי ארבעיס יוס, נמלאו בֶּלִיס בכ"ע באב, שסוא עלה בשמונה עשר בממוז, בו ביוס נמרלה הקדוש ברוך הוא לישראל ואמר (18) ואחנפל לפני ה׳ כראשונה ארבעים יום. שנאמר וְעַּמָּס אֶעֶלֶס אֶל ס' אוּלִי אֲכַפְּּרֶס (שמוח לצ, ל), צאוחס עלייס

ואחפלל גם בעד אהרן. וקועילק מפלמי לכפר ממלק, וממו שניס ונשחרו קבוניס: (OS) ובאהרן ההאוף ה׳. לפי ששמע לכס: להשמידו. זס פְּלִּיי בּניס, וכן סוֹח מומר וַמַּשְׁמִיִּד פָּרְיוֹ מִמַּעַל (עמום בּ, עו): למלעיים היו בכעם:

(IS) שחון. לשון סווס, כמו קלוף (ברמשים יב, ע) וְכְלוֹת (דבריס כת, לב). מולמי"ע בלע"ו:

אָטַבְּפָּׁגְּ נְטִנְּעִ אֶּלְנַיִּכְּם נְלָאְ נַסְבִּינִבְּטֵּנִן מַּכְ מָנְמָבָאְ זָּנִיִּ בַאָּבֹּא אַמֻּב וֹנִינִי לַכִּים וַשַּּמִבוּ יָנִי בּ בַּבְנְהָ בַאמֶב הֹבְנְ וּבְהַהּ אֵנַב זִּגֹאַב לְמִנמֹב סַבּוּ וֹאַנַסְנוּנוּ بجשְׁלְיִם יְהְנְיֹה אֶהְבֶּם מִפְּבֵשׁ וְכֵּר שְּׁלִח יִיָּ יָהְכוֹן מֵרְקַם

בידעית יהכון:

نظم كخيخ إيدا خقيفتيك:

עַלְּיִלְעַ אָּמֶהַר עִיתְּנְּפְּּלְטִּי בִּיִּר sz אֹבְבֹּהֹים הַיִּוֹם וֹאָנַרַאַּבְבָּהִים خفتر نديد

تَمُنَّا يُكُلُّ ٢٠

אַמָּר יְחוָה לְהַשְּׁמָיר אָהְכֶּם:

וָן לְשֶׁיצְאָה וָהְכֹּוֹן:

ענגאַל ממגלום בּוֹע שַׁזַּלע: אַמָּר פּוּיִים בְּנְּדְיָבֶיְהְ אָמֶרְ مُ يُبَانِّت هَا مَنِهُ لِيَامِ مِنْكُ إِنْ لِيَكُرِبُكُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِن زאָטַפַּבָּלַ אָלְ_יָּהוָנִין נִאָמָרַ אָּדְנָיַ

ਹੁਰ੍ਵਾਊਂ×: 上を選べばな lāidtāk kēlāda tudāk אָקַבִים לַאָּ טַבַּבּיק וֹגּלִינִי שבׁם וֹי וֹאָמָרִינִי וֹיִ

تَئِب لَمُح_لَهُمُ لَمُحَلَّمُ مَنْ لَمُحَلِّمُ مَنْ يَا لَّذُ نَمُّكُ هَم يَقِقًا هُم كِهُمْ يَنَمُّكُ نجر حَمَّدُثِ،كَ خَهَدُدُتُه خَنَمُنُكُ

بْرَامِيْ.بِينَا: خُطَهُدن مَقْع تُدَا نَخْسَبِدُنْ بِإِل לַנֹגַּעַב לָאַ עַעַפַּנָּנ KATLL KATLUD

خَمْلُكُد: ムガははロ 炎に行□ ⁸⁷ עוּגאטינו מֹמִּסָ מֹבֹלִי @|_'%¢\\r

هَقَاطُولاً خُطَمُحُولَتِهِا ייקלא קרם יין לאַעליההרוֹן וְכְבֶת דְאַפֵּיקתּוֹא بنيفز אַהָּב בּלַמֹּא וומֹבוּן בַּוֹיבוּ אַבֹּמֹא

ענגאט לכטנ עלעב ילונגנ نقنافنتك

> hearkened to His voice. God, and ye believed Him not, nor commandment of the Lord your you'; then ye rebelled against the possess the land which I have given Kadesh-barnea, saying: 'Go up and And when the Lord sent you from

LORD from the day that I knew Ye have been rebellious against the

said He would destroy you. fell down; because the Lord had forty days and forty nights that I So I fell down before the Lord the

forth out of Egypt with a mighty greatness, that Thou hast brought Thou hast redeemed through Thy people and Thine inheritance, that said: 'O Lord Gop, destroy not Thy And I prayed unto the Lord, and

their wickedness, nor to their sin; stubbornness of this people, nor to Isaac, and Jacob; look not unto the Remember Thy servants, Abraham,

to slay them in the wilderness. them, He hath brought them out unto them, and because He hated into the land which He promised LORD was not able to bring them broughtest us out say: Because the lest the land whence Thou

outstretched arm.' out by Thy great power and by Thy inheritance, that Thou didst bring Yet they are Thy people and Thine

aul iri; (25) ואחופל וגוי. אלו הן עלמס האמורים למעלה, וכפלן כאן, לפי שכחוד כאן פדר הפלחו, שנאמר ה' אלהים אל השחח

لَمُمْنَ ذَكَ كُذِبِا مُمَا: פֿבּאַמְּנִים וֹמְּלִי אָלִי עִבְיֹבׁי פֿפּגַמָּאָ וֹפַפּ לְפָּבָתָּ לְמִּנִּאַ ْ ﴿ ﴿ فَهُمْ لِمَا يَا مُلِادً لِمِنْكِ الْمُحَدِّدُ مِنْ فَصْمَا كِيْنَا لِمُنْتَا لِمُحْدَثِهِ

בוראַמָּנִים אָמֶּר מִכּּנִנִים וֹמָּמִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הַיֶּי עַל־הַלְּחָת פִּהָגָמִיָּא דַּהַוֹי מַלַ-עַלָּאָנ

رْهُمْم بَائِدُت نَهُرٌ، يَاذَبُن جُزُيًّا: ا

יְהְוָה אֵלֶי: ממוף האש בוום הקהל ניהנם אַשֶּׁר דִּבֶּר יְהְוֹה אֲלֵיכֶם בְּהָר לַנְאָמָוֹן אֵט הֹמֹּלֵנִים עַבְּבְנִים מַל_הַלָּחָנ

ונהיי שָׁם כַּאֲשֶׁר צַּוָנִי יְהְנֶה: אָת־תַלְּחֹת בְּאָרִוֹן אֲשֶׁרַ עִּשְׂיִתִי נאַפֿן נאַבר מן־הָהָר נאָשָׁם

نابائار: נופבר שָם נוכהן אָלְמָוֹר בָּנוֹי י יְעְקְן מוֹסְרֶה שְׁיַם מֶת צַּהַרֹן בְּנֵי יִעְקָן לְמוֹסָרָה חַּמָּן מִיִם بختر نَشِدُ بَحْرُ ثَوْمُ، مَافِعَدُن خُتر بختر نَشِدُعَمِ تَمَرِد مَفَعَدِين

ַכְּנְיִּנְיִ בְּעָּׁנִיְ בְּעָּנִיְּאַ אָּמָּרִ יְּהְנְיִה אֵבֶּיִר בְּעָרָנְאַ הַהוּא אֲמָר יִיְ לִי

せなしばな:

יטבול ליחיא בידי: לאַבְעָלאָג וּסְלֵיקות לְמִוּרָאִ יפְּסַלִית מְבֵין לוּהִי אַבְנַיָּא נאַמה אָבוּן הַבָּּוֹ הַסְּיִם נֹאָפַסְלְ וַהַּבִּיִנִי אָבוָהָא בַּאָה. הַסָּוּן

מל לוחיא ככחבא

וֹמּוּיִנִי נְתְ לְוּחַנִּאְ בַּאָּרְוָנָאִ וֹאִטַפּׁנִימִי וּנִיםַמִית מוֹן מוּרָא

אֶלְתֹּזֶׁר בַּבוּיה הָחוֹתוֹהי: אּבֿרון וֹאִיקְקְבר תַּמָּן וֹשְׁמֵּישׁ

> thee an ark of wood. unto Me into the mount; and make like unto the first, and come up me: 'Hew thee two tables of stone At that time the LORD said unto

X

shalt put them in the ark.' which thou didst break, and thou words that were on the first tables And I will write on the tables the

mount, having the two tables in my unto the first, and went up into the and hewed two tables of stone like So I made an ark of acacia-wood,

assembly; and the Lord gave them midst of the fire in the day of the unto you in the mount out of the ten words, which the Lord spoke according to the first writing, the And He wrote on the tables

commanded me. there they are, as the Lord the ark which I had made; and the mount, and put the tables in And I turned and came down from

his stead. ministered in the priest's office in buried; and Eleazar his son there Aaron died, and there he was Beeroth-benejaakan to Moserah; journeyed from And the children of Israel

ואומו שעשה בללאל לא ילא למלחמה אלא בימי עלי, ונענשו עליו וָנְשָׁבֶּה: על מלאכם המשכן, ובצלאל עשה משכן מחלה ואחר כך ארון וכלים, נמצא זה ארון אחר היה, ווהו שהיה יוצא עמהם למלחמה, סיכן אמנס, ולא זס סוא סאכון שעשס בצלאל, שסרי משכן לא נמעסקו בו עד לאחר יוס סכפוריס, כי ברדמו מן ססר צוס לסס (1) בעה ההיא. למוף מ'יוס נמרלס לי, ומתר לי פמל לך ומח"כ ועשים מרון, ומני עשיםי מרון מחלס, שכש מלו חלוחות בידי

בני ישקן ומשם למוסרה, שם נלחמו לכם בני לוי והרגו מכם ואחם מהם, עד שהחזירו אחכם בדרך חזרסכם, ומשם חזרחם שנה ונסמלקו ענגי כבוד, יָבַמֿסֶס לכס ממלחמת מלך ערד, וּנְתַּסֶס רמש לחזור למזריס, וחזרחס לחמוריכס שמונה מסעות עד וממלא שמונה מסעום ממוסרום להר ההר, אלא אף זו מן החורחה, ועוד עשיחם ואח, כשמת אהרן בהר ההר לחוף ארבעים ממוסרום באו לבני יעקן, שנאמר וַיִּמְשוּ מִמֹּמֵבוֹם וגו' (במדבר לג, לא), ועוד שם מם אסרן, וסלא בסר ססר מם, לא וחשוב (6) ובני ישראל נסעו מבארוח בני יעקן מוסרה. מס ענין זס לכאן, ועוד וכי מבארום בני יעקן נסעו למוסרה, וסלא

עַנּוֹנְינִי יְמְבְּטִינִי אָנֵא זָטַבְי, לְנִמְבִּי אָנַה מִּנִּגְא זָטַבְי, נַסְעָּוּ הַגַּּדְגַּדְה

לְאֶּבְוּעוּ וּלְבָּבַבְּ בִּאָמוּ עַּר הַיִּוֹם בְּרִית־יְהְוְהְ לַעֲּמִר לְפְּנֵי יְהְוְה קְיָמָא בַיִי לְמָקָם בֵּרָם יִיָּ י שַּבְּטִי הַלְּיִי לְשָּׁאִת אָת־אֲרֵוֹן שִּבְּטָא דְּבֵוֹי לְמִשָּׁל יָת אֲרֵוֹן בְּעָרְ הַהְוֹא הִבְּרֶּיל יְהֹוֹה מֶתְ בְּעִּיְנְא הַהוּא אַפְּרִישׁ יָיָ יָתִ

: ١٤٠

گاریان کان ⁹ וַנְחַלָּה עִם־אָּחָיִר יְהֹּנְהֹ הָוּאַ מּכְ בֵּוּ לַאֲ בֹוֹנִי לַכְנֵי, בַוֹלֵע מּכְ כֹּוּ לָא בַּוֹיִ לְלָוֹי נוּלְע

אָלַי גַּם בַּפַּעָם הַהָּוֹא לאַ־אָבָה נאַרְבָּעִים לְיֵלְה וַיִּשְׁמַע יְהְוָה סו בְינֵאאָמָלָים ダレロジュロ וֹאַנְכֵּו מַמֹּבְשׁוּ בֹבְיַב כּוֹמִום נִאָּלֹא בַוֹוִטוּ לַאָּום בֹּסוּבַא

לְאֶׁבְעָם לְעָּע לְעֵם: (פּ) אָמֶּע וֹמִּלֹמִינוּ אַנְמֹא צַׁכּוּיִמִינוּ כְאַבְּטִינוּעוּן ַ ְ לְמַפַּׁמַ לְפַּׁנָוֹ עַבְּמִי וֹנִבְאַנְ וֹנִירָהַנִּ פֿבַם הַמָּאַ וֹנִיהַלְנִוּ וֹנִירַעוּוּ וֹעַ נּגְאַמֶּר יְּבִילָּנִי אֶלָנ עוֹּם בַנְ נֹאֵמָר יִי לִנִּם אִנוּגַ לְמִמּנִּק יהנה השהיהף:

סגדגדס סום מר סגדגד:

اجرًا - جرور إيمار برياد بالايادية المرابية الارتباء

לְשַּׁמְשִׁנְיִבִי וּלְבְּרֶבְא בִּשְׁמִיה

 בְּמָא בַּמְבָּיִלְ וֹן אֶלְטַבְּ בְּיִבֵּי:
 ביהב ביה ין אנון אַהְסָנְהֵיה וֹאַבַּסְלֹא מִם אַבַוְבִי, מַשַּׁלוֹ

הֹלְוָטֹּג אַב בּוֹמִלֹא טַבוּא לָא نقلختا ترذاا اكتر בותוא פולאו אולהו ומטון

אָלא וֹן לְעַבּּלְיִּעָבִי:

And the LORD said unto me: 'Arise,

them. unto their sathers to give unto and possess the land, which I swore to set forward, that they may go in go before the people, causing them

unto me that time also; the LORD

nights; and the Lord hearkened

the first time, forty days and forty

Now I stayed in the mount, as at

according as the LORD thy God

nor inheritance with his brethren;

Wherefore Levi hath no portion

Him, and to bless in His name,

before the Log to minister unto

At that time the Lord separated

the covenant of the Lord, to stand the tribe of Levi, to bear the ark of

Jordah, a land of brooks of water.— Gudgod; and from Gudgod to

From thence they journeyed unto

the LORD is his inheritance,

would not destroy thee.

-min on a spoke

unto this day.

לו מס שלמרו נמנס ראש לפרוש ממנו, כיוס שעשו בו את סעגל: משם מוכחם זו לשבירם סלוחות, לומר שקשם מיסמן של לדיקים לפני סקב"ס כיום שנשמברו בו סלוחות, ולסודיעך שסוקשם (ד) ומן הגדגדה וגרי. ובמוסרה עַשַֿימָס הַבֶּל כבר על מיחחו של ההרך שגרמה לכס ואח, ונדמה לכס כאילו מח שס, וסמך

देवंखी देत्ती:

- ובני לוי לא טעו הבדילם המקום מכס. וסמך מקרא זה לחורת בני יעקן לומר שאף בוה לא טעו בה בני לוי, אלא עמדו באמונתם: (8) בעת ההוא הבדיל הי וגוי. מופג לענין סרמעון: בעת ההוא. בענס סרמעונס ללמסכס ממלריס, ומעימס בעגל,
- לשאח אח ארון. סלויס: לעמוד לפני ה' לשרחו ולברך בשמו. סכסניס, וסוח נמיחה כפיס:
- מוומן מבים המלך: (9) על כן לא היה ללוי חלק. לפי שקובדלו לענודה מונה והיק פתיין להרוש ולורוע: ה' הוא נחלחו. נועל פרם
- בס: כימים הראשונים. על לוחות סראשונות, מס סס ברלון אף אלו ברלון, אבל האמצעיים שעמדתי עס לסתפלל עליכס, (10) ואנכי עמדחי בהד. לקנל סלומות סאמרונות, ולפי שלא פירש למעלם כמס עמד נסר בעלים אמרונס זו, חור וסמחיל
- (II) ויאמר ה׳ אלי וגר׳. מע"פ שמרמס מממריי ומעימס בעגל, ממר לי לַן נְמֵה מֶם סְעָס וגו' (שמומ לב, לד):

نځځ۲_نځښك: هُنا بُنالِنا هُمْ إِبْنَا خُخُمْ خُرُفُكُ דְרְכְּיִלְ יִּלְאַנְבֶּבְר אָנְיִוֹ וְלִמְּבִר אָנְוֹיִן אָת־יְהְוֹה אֶלְהָיִף לְלֶבֶה בְּכְלִ- אֱרִים יִיִּ אֶלְהַוּ לִמְהַוּ בְּכָלִ ממישי שַּאָל מִעְּמָּוֹרְ בֵּי אָם־לְיִרְאָּר מִבע מִנְּרִ אֶלְחֵין לְמִּדְּחַלְ إلامِمَا السَّاحِينَ مِن إِمَالِهَ يُحَافُرهِ الجِلادِ السِّرَيَادُ مِن إِلَي يُحْلِمَهِ

למוֹב לֵוּ: הקליר אַשֶּׁר אָנְכֶי מְצַּיְרָ הַיִּלְיּ הַיִּלְם קְּיָמִיה בְּאָנָא מְפַפֵּיד לְּדִּיוֹמָא לְשְׁמֵר אָת־מִצְּוָֹת יְהֹנְתֹ וְאָתַ לְמִפֶּר יָת פִּפִּוֹדִיָּא דַּיִיָּ וְיָת

تِهُمُّزُنَ تُكُدُّا لَحُرِيُّهُدِ خُكِ: هُمُنَّة هَلَمُّة لَحُر لَحُك: בַּרְרַנְּרַ אֵּבְלְהָרְ הַשְּׁמָנִם יִשְׁמֵנִ הָא צַיִּנְ אֵבְּלָהְךְ שְׁמַנְּא יִשְׁמֵי

אַטַביּהָם בָּבֶם מִכָּלְ הַעַּמְּיִם בִּבְנִיהוֹן בְּּהָוֹ מִכָּלְ י לאַהְבָּה אוֹמָם וּיִּבְחַר בְּזַרְעָם לְמִרְחַם ほなん בּאַבמָיגַי

וֹהְבַבֹּכִם לַאָ עַלַהְוּ הֹנָב: יי וּמַלְמֶּם אָט הֹנַלָט לְבַּבְּבֶים וֹטַהְּבוּוּ זִט מַפַּׁמָוּט לְבַּכוּוֹ

יַשָּׁא פָּנִים וְלָא יַקּח שִׁחַר: עַגָּרֶל תַגָּבֶר וְתַבּוּרְא אַשֶּׁר לֹאַ- רַבָּא נִבָּרָא וּדְתִילָא דְּלֵית ے בُאֶלְנְיִם נַאָּבְנִיׁ בַּאָבְנִים בַאָּלְ בַּיִּנִּנוּ נַמָּבִי מַלְכִּיוֹ אֶלְנִיׁא

וֹמִּטְבַיׁנִי: קמָּבׁב מַמַּפּֿס נַטַּנָם נַאַּבְמָנִי מַבּיִג בּין יִיתַם נַאַּרָמָלָא

בין דִייִשֶׁב לְבִּי

עמְמִיָּא בְּיוֹמָא הָדֵין: إبرأب خسبد فهُدُنانك

ילבלכון לא עלהון מוד:

בֻּי יְהְנְה אֱלְהַיֹּם ֻהוּא אֱלֹהֵי צֵּרִי יִיְ אֱלְהַכּוֹן ָהוּא אֱלָה

לַלַבֿלָא מִּגְּעִוֹיבָא: בּוֹלְמוֹהָי מִסַּב אַפּוּן וְאַף לְא

يرُون: לַטָּע לָוִ לַטִּם וֹבִינִם בּּיִּנִגֹא לָמִשּׁוֹ לִיִי מִּזִּוֹ

> all thy heart and with all thy soul; and to serve the LORD thy God with in all His ways, and to love Him, to fear the Lord thy God, to walk LORD thy God require of thee, but And now, Israel, what doth the

this day? His statutes, which I command thee commandments of the LORD, and to keep for thy good the

all that therein is. heaven of heavens, the earth, with belongeth the heaven, and the Behold, unto the Lord thy God

above all peoples, as it is this day. their seed after them, even you, fathers to love them, and He chose Only the Lord had a delight in thy

stiffnecked. of your heart, and be no more Circumcise therefore the foreskin

91

Sī

Þτ

٤t

nor taketh reward. awful, who regardeth not persons, great God, the mighty, and the of gods, and Lord of lords, the For the LORD your God, He is God

and raiment. the stranger, in giving him food fatherless and widow, and loveth He doth execute justice for the

- ליראס וגוי: בי אם ליראה וגוי. רבומינו דרשו מכאן, סכל בידי שמיס מוץ מיראם שמיס (ברכום לג:): (12) ועחה ישראל. אע"פ שעשימס כל ואת, עודנו רחמיו וחבתו עליכה, ומכל מה שהעאתה לפניו אינו שואל מכה כי אה
- (13) לשמור את מצות ה׳. ואף סיא לא למנס, אלא לעוב לך שמקבלו שכר:
- (14) הן לה׳ אלהיך. סכל, ומעפ"כ רק במבומיך משק ס'מן סכל:
- (15) בכם. כמו שלתם (רולים לתכם) חשוקים מכל העמים היום הזה:
- (1) ערלה לבבכם. אומס לננכס וניקויו:
- (17) ואדוני האדונים. לא ייכל שום אדון להליל אמכם מידו: "לא ישא פנים. אם מפרקו עולו: ולא יקה שחד.
- (18) עשה משפט יחום ואלמנה. סרי גבורס, לול גבורמו למס מולל עממנומו (מגילס לל.): ואוהב גר לחח לר לפייםו בממון:

كَانَاتُهُ خَيْدًا مَا يُعَدِّنُهِ:

בַוועון בָּאַרְעָא דָמִצְּרָוִם: <u> ڈر بڑٹرے</u> انٹلیٹھدا ئن ندبٹھ تجد، کذرنہا

Egypt. ye were strangers in the land of Love ye therefore the stranger; for

نھُڐھ:

וּבָּוּ טִבְּבְּל וּבִאָּמוּ טַבּּבָע וּלְבַטַלְטַוּש טַטַבַּלַב אָם וְהַלְּיִם אֶבְיָבֶוֹנֶ שִׁיבֵא אָהַוּ זִּם וְיִ אֶּבְהַוֹּ שִּׁבְּהַ יִּבְיִבּוֹיִ מִּבְּהַיִּ

shalt thou swear. shalt thou cleave, and by His name Him shalt thou serve; and to Him Thou shalt fear the Lord thy God;

He is thy glory, and He is thy God,

<u> ترژرك:</u> لْאُש עَלִיגְאַעְ עַאָּבֶּע אַּהָּע בַאַנ עַסָּתְּטָא עַאָּבֶּו צַעַּוֹאָע הַתָּנֵּי: אַמָּב מַמַּב אַטַב אָט בַנּבְלָט בַּמָּב מַפָּב יָטְ בַבְּבַבַּטְאַ וָּיִטְ

thine eyes have seen. and tremendous things, which that hath done for thee these great

هُمْ يَبِيكَ خُرِيدُتُ، لَاهُمُّانِكَ مُلِكِ: خُرِيدُتِ، هُمَّيْءٌ مُولِّا: בּׁמִּבֹלֹנִם וָבּמַת וֹבֹבוּ אַבְעָנוֹב בַמַבֹּגוּו וּפַּמָוּ וֹטַעוּ אַבַעַנִים בַּמַבַּ

ן עַּמְּר שְׂמָך יְהְנָה לִמִּצְרִים יִּכְעַן שַׁוְיָך יִי אֶלְהָרַ

thy God, and keep His charge, and Therefore thou shalt love the Lord multitude.

made thee as the stars of heaven for

and now the Lord thy God hath

with threescore and ten persons;

Thy fathers went down into Egypt

IX

77

61

نظهٔ فَمْنِ نظمُ بِكُن خُرِ لِنَظُرِكِ: וְחַקֹּנְיֵנִ מַמָּבִע Ç

וֹבׁנוְבִי וּפֹּפוּבוְבִי כֹּבְ נִתְּוֹּא: אֶבְעַיִּנְ וֹטֹבִעם זֹט וֹז אֶבְעַבׁ וֹטִהָּב

and His commandments, alway. His statutes, and His ordinances,

הַחַוְקַה יוְרעִי הַנְּטִייָה: אָלְבִיכִּם אָנוַינְּדְלָן אָנוַיִּדִי ムダーゲダド **※**ロ_ならひし ב בְּנֵיכָה אָמֶּר לְאַ־יָּדְעִי וֹאָמֶּר יְתְ בְּנֵיכִוּן דְּלָא יָדַעוּ וּדְלָא וְידַעְּמָם הַיּוֹם בָּיו לָאִ אָתַ

מוה מְרְמְמָא: יְת רְבוּתֵיה יְתֹ יְדֵיה תַּקּיפְּׁהָא יְהְוָה הַזּוּ יָת אוּלְפָּנָא דִּייִ אֶּלְהַכוּוֹ וויב בון אַבו לָא בון אַבו לָא

hand, and His outstretched arm, God, His greatness, His mighty the chastisement of the Lord your not known, and that have not seen not with your children that have And know ye this day; for I speak

מֹבְעַבְעַבְּבוֹים נִבְכַבְאַבָּוֹבִי עְשֶׁה בְּתַּוֹךְ מִצְּרָיִם לְפַרְעָּה דַּעֵּבִר בְּגוֹ מִצְּרָיִם לְפַּרָעָה

ﮔﻠﻠﻨﻨﺎﻧﺪ ひいいい וֹאָטַ-אָטָטָגִן וֹאָטַ-מַהֹּהֶּגִּ אַהָּבַ וָנָט אָטַנָטַגִּיַ וַנָּט הָנָבַבְעָנִי,

and unto all his land; unto Pharaoh the king of Egypt, which He did in the midst of Egypt and His signs, and His works,

יְהוָה עַּר הַיִּים הַגָּה: אָרַבוּיִי باناه_ه: ٠٠ ݣُونۇر، بۆلۈچى ئېشد تىغىك ئونۇنىدىل رאַשֶּׁר עִשְּׂהוֹ לְהֵוּל מִצְּרִיִם וְדַעְּבַּר

וֹאַבּׁנגוּנוֹ וֹוֹ מֹּג נוֹמֹא בֹבֿנוֹ: ניאַבְּבֶם אַפּיהוֹן בְּמִרְיַפְהוֹן בְּחָבִיכּוֹן מַל־פְּנֵיהָם דְּאַמֵּיף יָח מֵי יַמָּא דְסוּף עַל לַמֹּמִהוני

them unto this day; how the Lord hath destroyed them as they pursued after you, and water of the Red Sea to overflow their chariots; how He made the Egypt, unto their horses, and to and what He did unto the army of

לחם ושמלה. ודבר משוב סוא וה, שכל עלמו של יעקב אבינו על וה המפלל, וְנָמַן לִי לֶמָם לָמֶבֹל וּבָּבֶד לְלָבֹשׁ (בראשית כת, כ):

(פו) כי גרים הייחם. מוס שבך אל מאמר למברך:

(ב) וידעחם היום. מנו לב לדעת ולהבין ולקבל מוכחתי: כי לא אח בניכם. אני מדבר עכשיו, שיוכלו לומר אנו לא (O2) אח ה׳ אלהיך חירא. ומענוד לו ומדנק נו, ולאמר שיסיו גך כל סמדומ סללו, או בשמו משנע:

ידענו ולא ראינו בכל זה:

בּצְּכֶם עַּר־הַמְּקִום הַזֶּה: י נֹאֵמֶׁר מַמֶּׁר לְכֵּם בּפֹּוּבַר מַר 'נִנְמָבַר לְכִּוּן בַּמַבַבָּרְא מַר

מומוכון עד אַתָּדָא הָדֵין:

wilderness, until ye came unto this and what He did unto you in the

خَكَالُت خَر_نَهُلَيْخ: خَرِينَاطِي كُيْمُلِد خَلَائِينُاتِ لَهُن خَقَرَبُوا لَهُن كُلُوِّ لِللَّهُ لَا يَعْمُ خَقَرَبِهِا لَيْنَ مَهُخَدُرِبِهِا إِنْنَ عَمْنُك لِيُجُدُمُ مُن فِيكَ زَفَتُكُمُّونَ مَا خَلَمُهُ ثَلَ عَنْقِكَ بَتُكِمْنَانَا أَنْك ° לֵנֵוֹ אֶלְגִאָּרְ בַּּוֹ בֹּאִנְדֹן אָהֶב אֵּלְגִאָּר בַּר בַּאִנְדוֹ בַּפַּעַעַעַי נאָמָר עִּמְי לְדָתָן וְלַאָּבִירָם

בָּל וְקוּמָא דְּעִמְּהוֹן בְּגוֹ בָּל ובהבע לבטו ולאכובם לני

all Israel; that followed them, in the midst of tents, and every living substance and their households, and their her mouth, and swallowed them up, of Reuben; how the earth opened Abiram, the sons of Eliab, the son and what He did unto Dathan and

מְּמְשָׁה יְהֹוֶה הַנְּדֻל אֲשֶׁר עְּשֶׂה: י בּי עַינִיכָם הֶרֹאָת אָת־בָּל־ אֲבִי עַינַיכוּן הַוַאָּה וָת בָּל

מולבא בון בלא במבר:

work of the Lord which He did. but your eyes have seen all the great

خلي الله الله יִבְאַטֶּם וֹיִרִשְׁמָּם אָתַרַהְאָּבֶּא אַנְבֶּי מְצְּנְבֶּי מְצְּנְבֶּי מְצְּנְבֶּי בְּעָבֶּי בְּעָבֶי בְּעָבְּיוֹ בְּעָבְּיוֹ בְּעָבְּיִי בְּעָבְּיִ ישְׁמַרְמָּם אָת־כָּל־תַמִּצְנְה אֲשֶׁר

<u>הַבְּוּגוֹ לְטַמֵּוֹ לְמִגוֹנִינִי:</u> ומובעון נע אַבֹּאָא בּאַעון ينتظهرا نترةررا נטמבון נע פֿל, עַפּבּוּדִתָּא and that ye may prolong your days whither ye go over to possess it; and go in and possess the land,

thee this day, that ye may be strong,

commandment which I command

Therefore shall ye keep all the

אָבֶץ זְבָת חַלֶּב יַּדְבֶּשׁ: (סֹ) לְאַבְּטֹּגְכֶּם לְעָשׁׁבּ לְעִשׁׁם וּלְזִוֹבְמִּם לְמִשּׁׁן לְעִיּוּ וֹלְבֹּדִּגְעִוּן אָבִּתּ ⁹ הַאַרְמָה אַשֶּׁר נְשְׁבַּע יְהְנְה צַרְעָא דְּקַנִים יְיָ לֹאֲבְהַהְכִּוֹן וּלַמָּמּן שַּׁאַבֿיכוּ זֹמִים מַּלַ וּבִּדִיל דְּטִירְכוּן יוִמִין מַּל

הֹבֹּבֹא שׁלִב וּבְבָה:

flowing with milk and honey. unto them and to their seed, a land swore unto your fathers to give upon the land, which the Lord

אָט_זַרְעָּלְרָ וְהַמְּמָיִהָ בְּרַגְּלְרָ בְּגַוֹ אַמָּר וְצָאַטִם מִמָּם אָמָּר הַוֹּרַעֹּ ממי לְרִשְׁהָה לֵא כְאָרֶץ מִצְּרֵיִם הָוֹא לְמִירְתַּה לְא בְּאַרְעָא הְמִצְרִים جَر بَغُدُ لا يُجْدُ لا يُخْدُ كُونَا جَع مُؤْمَا يُعَدِّد عَلَامًا جُعَنَا مُرْدِم ذُومَوْا

בְּינְנְּע וֹבְלֵּא: יְע זַבְּלְּבְּ יִתְּמְׁבֵּיִע בְּיִבִּ בְּבַּיִּלְבַּ עיא דּנְפַקְתוּן מִתַּמָּן דְּתִּוֹרַע

garden of herbs; didst water it with thy foot, as a where thou didst sow thy seed, and Egypt, from whence ye came out, to possess it, is not as the land of For the land, whither thou goest in

نَا: أَنَا:

(ד) בי עיניכם הרואות. מופג על המקרה האמר למעלה, כי לה את בניכם אשר לה ידעו גוי, כי אם עמכם, אשר עיניכם אשר ברגליהם. זה ממונו של אדס, שמעמידו על רגליו (פקמיס קימ.): אמר לו שנעשים הארן מדרון כמשפך, וכל מקום שהיה אחד מהם, היה מחגלגל ובא עד מקום הבקיעה: ואח בל היקום רבי נחמיס, וסלא כבר נאמר וַמִּפְשַׁח שְטְבֶן אָם פִּיק (במדבר מז, לב), ולא פיומיס, אמר לו ומס אני מקייס בקרב כל ישראל, (6) בקרב כל ישראל. כל מקום שסים אחד מסם צורח, סארץ נצקעם מחחחיו וצולעחו, אלו דצרי רצי יסודם, אמר לו

אדם בונה אם הנאה ואחר כך בונה את הבשמיר (מ"א הגרוע), שפשולתו של ראשון הוא נומן בשני, ובכל מקום המביב קודם, לומר וְמַבְּרוֹן שֶׁבַּע שְׁנִיס נְבְּנְמָס לְפְנֵי וגוי (במדבר יג, כב), מדס מחד בנמן, ומס בנה לועול ימלרים בנו ומברון לכנען, דרך מרך לא נבוא אל ארך מובה ויפה כוו, יכול בגנוחה הכחוב מדבר, וכך אמר להם לא כארך מלרים היא אלא רעה הימנה, חלמוד (10) לא כארץ מצרים היא. אלא מונה הימוה, ונאמרה הנעתה זו לישראל ביליאתה ממלריה, שהיו אומרים שמא בנופופ ודו:

ನೆಥೆಲ್ ಗಳಿದ್ದರ ಥಳಿಥಗ ಥೇರ: לְנַהְשִּׁשִׁ אָבוֹא עַבוֹנִים וּלְפֹֿמָע לַמִּנְנִים אָנַה סוּנִוּן וּלְפֿהֹּן إتِهُدُا هُنُهُ عَنْهِ مَجْدُره سُقِط إِهَامُ لِهَامِهِ يَعْمِيا فَجَدًا كُمَقِا

בְּׁה מֶרֵשִׁיתֹ הַשְּׁנְּה וְעָּר צַּחָרֵית אַמָה מְּלִירִי עֵינֵי יְתְּוָה אֱלֹהַיִּךִּ מְדִירָא עֵינֵי יָיָ אֱלִחָּךְ בָּהּ בַּהְ מִרְשִׁיתְ הְשְּׁנְה וְעַר אַחְרִיתְ מֶרֶיִשְׁהְ דְּשִׁמָא וְעַדְ סוֹפָּהּ אָבּא אַשָּׁר יְהְנָה אֶלְהָוּ דּבֵנִשׁ אַרְעָּא דַּיִיָּ אֶלְהָוּ הָבַעּ יָחַהּ

אָהְבֶּם הַיְּוֹם לְאַהַבֶּה אֵתַ־ יוֹמָא דֵין לְמָרְחַם יָת יָיָ וְטִיְנִי אִם ְמִּמָה שֹמִּמֹהוּ אֶבְ וֹיִנִי אִם עַבָּלָא שַׁעַבּׁנִוּ थ्रापः (a)

خُدَدُوں نِدُدُحِ۔ تَغَمُوُں: بْلِيْنِ אُكْرِيْدُو بْكِٰمَّتُهِ، خُوْجٍ الْجُرْيُونِلَ بْخُمْفَكِنِ كَيْتُمِينِ،

اندلهك انخثكك: יוֶבֶה וּמַלְאָנְה וֹאַסִבְּעָּ בַּלְּיִב בַּכִּיר וַלְאָנִים וְמִבְּנִיִה עָּבִירָב מַמַּבְאַבַאַב

לְמְׁמָר מְּמִנֹּא מִּלִּיֹא מִנֹּא:

下型点的:

לכל ללכון ולכל ופֹמָכוּן: מְבַּנִינִ לְפַּפּוְנַוּ נַאָּלֹא מִפּפּוּנ יָטְׁכוּן

نتخئك يظففك: בֹּמִשׁׁן נֹאִשֹּׁוֹ מִסָּר אַנַמִּכוָוֹ בֹמֹבַנִינִי

> rain of heaven cometh down; valleys, and drinketh water as the possess it, is a land of hills and but the land, whither ye go over to

end of the year. beginning of the year even unto the God are always upon it, from the careth for; the eyes of the LORD thy a land which the Lord thy God

heart and with all your soul, God, and to serve Him with all your you this day, to love the LORD your commandments which I command hearken diligently unto My And it shall come to pass, if ye shall

and thine oil. gather in thy corn, and thy wine, the latter rain, that thou mayest in its season, the former rain and that I will give the rain of your land

כגן הירק. שמין די לו בגשמים ומשקין מומו ברגל ובכמף: מן סנמוך לגבוס, אבל זו למטר סשמים משםה מים, אםה ישן על מטפך והקב"ה משקה נמוך וגבוה, גלוי ושאינו גלוי, כאחם: לכיך לסביא מיס מנילום ברגליך, ולסשקוחס לכיך אחס לנדד מִשְׁנָמָךּ ולעמול, וסנמוך שוחס ולא סגבוס, ואחס מעלס סמיס מרן מלרים, שנמתר בְּמִיעַבּ סְמְבֶּן וגוי (ברמשים מו, ים), מף סים מינים במרן ישרמל: והשקיה ברגלך. מרן מלרים סיים לבנו הגדול, הלה שֶׁמְבוּנֶה על החד משבעה בלוען: אשר יצאחם משם. הפילו הרך רעמסם השר ישבחם בה, והיה במימב ממיס, ואע"פ כן סיא יפס מצוען (ספרי לו). ובכמובוח (דף קיב.) דרשו בענין אחר, אפשר אדס בונס בים לבנו הקען ואח"כ סים, שסימס מקוס מלכום, שכן סום מומר פִי סִיוּ בְּנֹעַן שֶׁרֶיו (ישעיס ל, ד), ומזכרון פּמולמס של מרך ישרמל, לכך סָקְנֹיּסָ לקזורמ של למדם שחברון יפה מלוען, ומלרים משובחת מכל הארלות, שנאמר פָגַן ה' פָּמֶבֶן מִלְבַיִּס (בראשית יג, י), ולוען שבח מלרים

(11) ארץ הרים ובקעות. משונה ססר מן סמישור, שסמישור בנים כור אמס זורע כור, אבל ססר, ביה כור ממנו המשה

יסל בקופה (ר"ה ת.): מס סיא לריכס ולמדש בס גורות, עמיס לעובס ועמיס לרעס כו', כדאימא בר"ס (דף יו:): מרשית השנה. מר"ס גדון מס כביכול אינו דורש אלא אומס, וע"י אומס דרישס שדורשס, דורש אם כל סארלום עמס: - חמיד עיני ה׳ אל היך בה. לראות (בו) אשר ה׳ אלהיך דורש אוחה. וסלה כל סהכנות סוה דורם, שנהמר לְסַמְמִיר עַל בֶּבֶן לֹה הִיצֹ (היוצ לת, כו), הלה כורין, מרבע ממרבע שפועיו וממד ברמשו: ובקעות. קן מישור:

לַפּ וגו' (שס יא), וכן בדוד סוא אומר, פִפּוֹן פְפִּלְמִי קְעֹנֶת לְפְנֶיךְ (מסליס קמא, צ): בכל לבבכם ובכל נפשכם. וסלא עבודה, שנאמר שֶׁלְּקְּךְּ דְּי טַׂנְּמָּ פְּלַם לֵּשְּ בְּמְדִירֶהׁ (דניאל וֹ, יוֹ), וכי יש פולמן בבבל, אלא על שהיה ממפלל, שנאמר וְבַוּין פְּמִימָן עַשוּ מחֹסבּס, ופוף סכבוד לבא (נדרים פב.): ולעבדו בכל לבבכם. עבודס שסיח בלב, וזו סיח מפלס, שהחפלה קרוים לאחבה אה ה׳. שלה מהמר הרי הני לומד בשביל שהסיה עשיר, בשביל שהקרה רב, בשביל שהקבל שכר, הלה כל מה שמעשר במגלה אם מעובני יום יומים אעובך: מצוה אחבם היום. שיהיו עליכם מדשים כאילו שמעמם בו ביום (פפרי ראה נת): משמע בישן משמע בחדש (מוכה מו:), וכן אָם שֶׁכֹּח מִשְׁבַּח (דברים ח, יע), אם המחלת לשכוח, מופך שמשכח כולה, שכן כמיב (13) והיה אם שמוע. וסיס, מוקג על סחמור למעלס למער סשמיס משמס מיס: והיה אם שמוע חשמעו. חס

(+1) ונחחי מטר ארצכם. עשימס מס שעליכס, אף אלי אעשס מס שעלי (ספרי מא): בעחו. בלילות, שלא ימרימו אמכס. כבר סוסיר בכל לבבך ובכל נפשך, אלא אוסרס לימיד אוסרס לליבור:

لَّهُ حَكِٰ لَيُ لَمُ كَمِّنَا اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه ٠٠ أَرْمَقْ، مَّهْد خُهُلُكُ كِخْمُقُكُ لَهُقَالًا

אַבוּנִים וְבַיִּשְׁמַבוֹנִימָם לַבֵּם: וֹסֹבְעָם וֹמֻבֹּבַעָם ڲٛڔ۩ؚٮڡ بَهُٰمُٰدُدُ كَٰذِهُ قُلْ نَفْقُكَ كُحَٰدُكُمُ لَا يُظْمُلُدُ لِأَجْدُكُمُ اللَّهُ لَا يَقْطُلُوا اللَّهُ اللّ

הַפּבְה אֲשֶׁר יְהֹוָה נִתָּן לְכֶם: تؤجه والثبات ومرابع المرابع נְתְּאָבְטָּה לְאִ תְתֵּן אָת־יְבוּלְהְה וֹאַרְעָּא לְאִ תְתֵּין נִת עָלְתַּהּ י אָת־הַשְּׁמִיִם וְלְאַ־יִהְיָהַ מְטְּר יָה שְׁמִיָּא וְלָא יָהִי מִטְּרָא וְטַבְּע אַּבּוֹעַלָּע פַּבֶּם וֹמֹּגַּע וֹנִטַפֿג בוּנִוֹא בּוֹ בַּכוּן וֹיִיטוָג

למומפת בון עיניקם: אָעָם לְאִנִע מַּלְ יִגְׁבָּם וֹנִינִי إلا خِتَاثُو المَّارِ الْفَاهُدُو الْخَامِ الْفَاقِ اللَّهُ الْعِلَالِي الْمُلْعِلَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّالِمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُو וֹהַמְטַּם אָּעַ-בַּבַרוֹנ אָבֶּע הַּבְ_ וּטַהָּוּוּן זִע פּטַיָּמָנ אַבָּוּן הַּבְ

> ללהילב ומיכול ומשבת: משׁבַא

ځيږل: ٢٥٪ النفائدا אַסְקְּעָרוּ לְכוּן דִּלְמָא וִמְעָּי

מְבְּׁנִא דַּיִינְ יָבִוּרַ לְכִּוּן: ושולבון לפונה מהל אוהא

לטפלין בין עיניכין: זְטְבוּוְ לְאָשׁ מַּלְ זָדְכוּוְ וֹיִבוּוֹ

> satisfied. thy cattle, and thou shalt eat and be And I will give grass in thy fields for

٢٢

tuəq1 and serve other gods, and worship heart be deceived, and ye turn aside, Take heed to yourselves, lest your

LORD giveth you. from off the good land which the her fruit; and ye perish quickly rain, and the ground shall not yield the heaven, so that there shall be no kindled against you, and He shut up and the anger of the Lord be

be for frontlets between your eyes. sign upon your hand, and they shall soul; and ye shall bind them for a words in your heart and in your Therefore shall ye lay up these My

הקשין (שם): - ואספה דגוך. המה מהספנו הל הבים ולה בויביך, כענין שנהמר הם שָּׁמֵן שֶׁם דְּנָגֶךְ וגו' פִי מְשַׁמְפִיו יֹהֹרְלָהוּ - סמאוחר, כדמחרגמינן וְסְיָס סְשַׁמֻפִּיס לְלָבֶן (בראֹשים ל, מצ), לָקשַׁיָא. דבר אחר, לכך נקראח מלקוש, שיורדה על סמלילום ועל סארך ואת הזרעים (תענית ו.): - ומדקרש. רביעה היורדת תמוך לקליר, למלאות התבואה בקשיה (שם), ולשון מלקוש דבר דבר אחר בעחו, בלילי שבחוח (ספרי מב), שהכל מלויין בבחיהה: היודה. היא רביעה הנופלח לאחר הזריעה, שַמַּרְנָה אח

מחרח, שחסא ברכה מלויה בפח בחוך המעים, ואכלת ושבעת: בסממך, ואמס מונע ידך ממוס שלשים יום קודם לקליר, ואינם פוחחת מְדְּגָנָה (ספרי מג): ואבלה ושבעה. סרי זו ברכה (15) ונחחי עשב בשרך. שלה הלמרך להוליכה למדבריות. דבר החר, שחסיה גווו תבוחתך כל ימות הגשמים, ומשליך לפני (ישמים סב, מ־ט), ולה כענין שוהמר וְקִיָּה הָס וְרַע יִשְׁרָבֵּל וגוי (שופמיס ו, ג):

מונטו (פפרי מג), נמלה עשוי לו כנכרי: מגורש מלעסוק במורס, סריני קרוב לעבוד אלסיס אחרים: אלחים אחרים. שסס אחריס לעובדיסס, לועק אליו ואינו וכן דוד סוא אומר, פִי גַּרְשׁוּנִי סַיּוֹס מֵהְשְׁפַּמַ בְּנְקַלַמ ה' לַאמֹר לֵךְ עֲלֹמֹ רוּגִי (שמואל־ה בו, יש), ומי אמר לו כן, אלא ביון שאני וסרחם. לפרוש מן המורה, וממוך כך ועבדמס אלהיס אחריס, שכיין שאדם פורש מן המורה הולך ומדבק בעבודם אלילים, שנאמר פּן פֿאַכַל וְשְׂבָּעְמָּ (דבריס מ, יצ), וּבְּקַרְךְ וְנְאָבְיִ (שׁם יג), מה הוא אומר אחריו, וְרָם לְבָּבֶּךְ וְשָׁבַמְמָ (שׁם יד): (16) השמרו לכם. כיון שמסיו מוכלים ושבעים, השמרו לכם שלה מבעמו, שהין הדס מורד בהקב"ה הלה מתוך שביעה,

10): שנאמר וְסִיוּ יְמָיוּ מֵאָסׁ וְעָשְׁרִיס שְׁנֶס (בראשׁים ו, ג), דור המבול לא היה להם ממי ללמוד, ואמס יש לכם ממי ללמוד (ספרי וצרגליו וזרקוסו אמורי פלערין (ספרי שם): מהרה. איני נומן לכס שְׁרְבָּחֹ, ואס מאמרו וסלא נמנס שְׁרְבָּחֹ לדור סמצול, יומר מלרכך שמבא נקי לבימך, ולא השגים הבן ההוא, אכל ושמה יומר מלרכו והקיא וענף את כל בני המשיבה, נעלוהו בידיו כל שאר היסורין אגלה אחכם מן האדמה שגרמה לכם לחטוא, משל למי ששלח בנו לביח המשחה, והיה יושב ומפקידו אל מאכל (עו) אח יבולה. אף מס שלמס מוניל לס, כענין שנלמר וְרַשְׁמֶס סַרְצֵּס וְסְבֵּאׁ מְשְׁע (חֹני חֹ, וֹ): ואבדחם מהרה. על

כשמחורו, וכן סוא אומר שַפְּיִבִּי לְךְ לְיֵנִים (ירמיה לא, כ שפרי שם): (18) ושמחם אח דברי. אף לאמר שמגלו סיו מלויינים במלום, סנימו מפילין, עַשוּ מוווים, כדי שלא יסיו לכס מדשים

بخطينيك: نظڅځكك

iūćgil

thou liest down, and when thou thou walkest by the way, and when thou sittest in thy house, and when children, talking of them, when And ye shall teach them your

نخۿۿڎؙڶڬ: על־מוויוות خرتك

: خاتانىڭك: ĊĊĞ

upon thy gates; the door-posts of thy house, and And thou shalt write them upon

risest up.

パアパイル) (0) (בספרי תימן הְאֶבֶן: בצר״י 口道は、ロ יְהְוָה לְאֲבֹהֵיכֶם לְהַתְּ לְהָח לַמָּגּן וֹבַבֹּוּ וֹמִיכִּם וִימָּוּ בַּדוֹכָּם

מַּלְ עַּאָרֶן: מִמָּנָאִ מַּלְ אַרְעָּא: حَيِّدُتُنُحِيا خُشِيَا خُدِيا خُدِيقِ، בנוכון על אַרְעָא דְקַוּים וָיָ בְּדִיל דְיִסְגּוֹן יוֹמֵיכוֹן וְיוֹמֵי

the days of the heavens above the unto your fathers to give them, as the land which the LORD swore and the days of your children, upon that your days may be multiplied,

ַבְלָנוֹ וּלְבְבַלִנִיבַוּ: יִרוֹיָה אָלְהַיכֶּם לַלֶּכֶה בְּכָּלְ אָטְבֶם לַעֲשׁתְּה לְאַהַבְּה אָת־ בִּיְ אִם ַהְּמָר שֹהֻמֹּרְוּן אָת־בָּלַ ַ

בׁטֹפׁלוֹ פֿבֹמוְנִי. ילִאִנִיפֿוֹבֹא ון אֶלְנִיכוּוּ לְמְּנִהְ בְּּבְלְ אִיְרְחָוּ זְמְבְוֹן לְמִלְּבְּרֵה לְמִרְחַם יָת עַפֿעֿגעֿע בוּבא באָנא מָפֿעֿגע אָבוּ אָם מִמָּר שִׁמָּרוּן יָת כָּל

ways, and to cleave unto Him, LORD your God, to walk in all His command you, to do it, to love the

this commandment which I

For if ye shall diligently keep all

שניעי הַמִּצְּנְה הַזְּאָ**ה אֲנֶשֶׂר אָנֹבֶי מְצַנֵּ**וֹה

לּגַלַנם וֹהַּגַּמנת מפֿם:

خائديا: īĖĿĖIJ لانتانا האלה מלפניקם וירשָתָם גוּיִם באבון מו פובמוכנו ושובשו וְחוֹרֵישׁ יְחוֹנֶת אָמ־כָּלְ־חַגּוֹנֶם וּיִמָּרֵיף יִיָּ יָּיִ יָּיִ כָּלְ עַּמְמִּיָּא

and mightier than yourselves. ye shall dispossess nations greater these nations from before you, and then will the Lord drive out all

٤٢

77

17

לדבר, אביו מסיח עמו בלשון סקדש ומלמדו חורה (ספרי מו), ואם לא עשה כן, הרי הוא כאלו קוברו, שנאמר ולמדחם אוחם (91) לדבר בם. משעם שסבן יודע לדבר למדסו מורס לוס לנו משס, שיסם זס למוד דבורו, מכפן המרו, כשסמינוק מתחיל

לאר: לחח להם. למם לכס אין כמיב כאן, אלא למם לסס, מכאן מנינו למדיס ממיים הממיס מן המרכה (ספרי מו): (IS) למען ירבו ימיכם יימי בניכם. אם עשימם כן ירצו, ואם לאו לא ירצו, שדצרי חורם נדרשין מכלל לאו קן ומכלל קן את בניכם לדבר בס וגוי:

ובמכמים, ומעלה אני עליך כאילו נדבקת בו: כמוס, סוא גומל מסדים ואמס גומל מסדים: ולדבקה בו. אפשר לומר כן, וסלא אש אוכלס סוא, אלא סדנק צמלמידים (22) שמר תשמרון. אוסרם שמירות סרבס, לסוסר במלמודו שלא ישמכם: - ללכת בכל דרכיו. סוא רמוס ואמס מסא

aco: שישראל גבורים, מס סשבח ססוא שמשבח אם סאמוריים לומר וענומים מכס, אלא אתם גבורים משאר סאומות, וסס גבורים (ES) והוריש ה׳. עשימס מס שעליכס, אף אני אעשס מס שעלי: ועצמים מכם. אמס גצוריס וקס גצוריס מכס, שאס לא

יַהְיָה גְּבֶּלְכֶם: להר פְּרָת וְעַל הַיָּם הַאַּחַרֹוֹן مَالِـ تَمْكُجُد لَيَخْجُرِبَا مَالِـ يَوْتُدُ مَلَحُدُمُ لَخِجُوا مَا وَبُدُمُ وَبُدُمُ \$4_I\$\$\d!\\

פֿבני וֹמֹר יַמֹּא מַמְּרְבָּאָר יְבִי בּוּ לָבֶם יַהְיָה הַנְּלְכוּן בֵּיה דִּילְכוּן יָהֵי מִן ن ل زاد څر ټند له لخندبه هاوب

your border. even unto the hinder sea shall be from the river, the river Euphrates, from the wilderness, and Lebanon, your foot shall tread shall be yours: Every place whereon the sole of

﴿ رُوٰت: (٥) אָמֶה שֹבְרְכוּ בְּשׁ כַּאַמֶּר בַּבָּר בַּיָּטְבָרָכוּן בַּעּ בַּמָא בַמַכָּיִכְ אָלְעִיכָּם הַּלְבַפֹּוֹג בֹלְ עַאְנָא אָלְטַכִּוּן הַּלְ אָפֹּוּ בֹלְ אַבֹּהֹא day פּבוֹגַבֶּם נמוֶנַאַּבָּם נשׁנִו גַּבוֹנִי בּבוֹבִנִיכוּן נֹאַמּטֹכוּן נשׁנו גַּגַּ ムジー・はごだけ X

ַ בַּבְּנַנְכֵּטַ לָא וֹטַמַּטַּר אָּנָשׁ בַּבְתוּכוּוֹ

spoken unto you. ye shall tread upon, as He hath dread of you upon all the land that shall lay the fear of you and the against you: the Lord your God There shall no man be able to stand

The Haftara is Isaiah 49:14 –51:3 on page 168.

בְּבְבָר יִקְלָלְת: دؤم רְאָה אָנְבֶּי נְתֵּן לְפְּנֵיבֶם הַיְּוֹם הַזִּיֹ דַאָּנָא יָהִיב קֵּדְמִיכִוּן יוֹמָא

בון בּוְבָן וּלְנָמִון:

you this day; LORD your God, which I command unto the commandments of the the blessing, if ye shall hearken

Behold, I set before you this day a

blessing and a curse:

Lτ

97

†7

מְצַנְת אֶנְכֶם הַיִּנִם: מִצְּוֹתְ יְהְנָה אֶלְהַיְכֶּם אֲמֶּר אָנְכֶּי לְפִפּוֹדִיָּא דַּיִיָּ אֶלְהַכוֹן דַאֵּנָא ^ر אָת־הַבְּרְבָּה אָשָׁר הִשְּׁמִיּעִי אָל⁻ יָת בּרְבָן

×□_**Ć**×

לאַ_וֹבַמֹּטֵם: (ס) אַבור. אָבְעוֹנִם אַבורנם אַמָּר הַהָּנִע הַּמִּנִע בּלָא גֹרַהַּשִּוּן: מְצְּנֵיִם אַטְבֶּם הַיְּנִם לְלֶבֶבי יִהְכִוּן יוֹמָא דֵין לְמִּהָרְ בָּתַר נַסְרְמֵּלְים מְּלְתַיְבֶּׁהְ אֵמְּהְרֵ אֲמְּרֵ אֲלְתַיְם לְפְּמִּיְרִיּאְ בַּיִּגְּלְּא מְפַּפֵּיִר אָלְתִילָם מְּלְתַּיְם לְפְּמִיּרִיּאְ בַּיִּיִ אֶּלְתַיִּם לְפִּמִּיִּרִיּאְ בַּיִּיְ אֵלְתַכִּוּן וְיִסְׁסִוּן بخيوبا

aside out of the way which I of the Lord your God, but turn hearken unto the commandments and the curse, if ye shall not

known. other gods, which ye have not command you this day, to go after

ומוראכס על סרמוקיס: פחד. לשון בעימת פתאוס: מורא. לשון דאגס מימיס רביס: באשר דבר לכם. וסיכן דבר, מלמוד לומר איש, אפילו כעוג מלך הצשך (ספרי נג): פחדכם ומוראכם. והלא פחד הוא מורא, אלא פחדכה על הקרוציה, (25) לא יהיצב איש וגר. אין לי אלא אים, אומס ומשפחס ואשס בכשפיס מנין, מלמוד לומר לא ימילב מכל מקוס, א"כ מס

(62) ראה אנכי נותן. ברכה וקללה. סממורות נסר גריזים ונסר עינל:

(עב) את הברכה. על מנת אשר משמעו:

הדרך שנלמוו ישראל, מכאן אמרו, כל המודה בעבודה אלילים ככופר בכל החורה כולה (ספרי נד): (82) מן הדרך אשר אנכי מצוה אחכם היום ללכח וגוי. סא למדת, שכל סעובד עבודת אלילים, סרי סוא סר מכל

بَاظُمُ كُلِي هَمِـ لِنَالِ هَرَظُمُ: הַבְּרָבְה עַלְ־תַּר גְּרִוֹּיִם וְאָתִר עַלְ שְׁמְּה לְרִשְׁמָה וְנְתַמָּה ٳڹڗڔؙڹ ڿڔۦڔڿڗۿٳ؞ٝۦڔؿٳڹ ۿۣڬؙۻ۫ڗ؋ۦڔ؞ؿڎڔۦۑۅڗڂۄ؋ۦڔ؞ۿڮڔ؋؋

ַמוּלְ חַוּּלְּלְּלְ אָבֶל אָבֶל אָלוֹנָי מִנֵּח: בּאָבוֹן בַבְּנֹהֹנִי בַּנְחֵב בַּהַבַבַב وه الألتار كثالاً 江口に **ロムダー 口食口** ĖÄËL

וובהמס אטב ווהלסס לב: אָלְהַיכֶם נִתַּן לָכֶּהַ ַ בְּבְאָ בְּנֵהֵמִע אֵעַבעֹּאְבֹּוֹ אֵמִבּב בְמָנִהַב בְמָנִהַב בְמָנִהַע זְּעַבְּאַבּוֹלִאַ אַנִּהֹּא בּנִלִּ כּֿג אַטַּסְ מָבְבַנוֹם אָטַבַנוּנוֹבָּוּ אָנוּ,

אַנְבֶּי נְתֵוֹ לְפְּנִיכֶם תַּיְיִם: בַנְהָקוֹם וֹאָנַרַהַמִּשְׁפְּמִים אָשֶּׁר וּמִּמֹנִשִּׁם לַמֹּמְוָע אָע פֿל_

עַנְיִם מַּלַ_הַאָּבְּמֶה: לְנְאָנִינִ בְּּלְרְיַנִיּמְיִם אֹמֶרְרְאַנֵּם בָּלְ וְתִּנִּא דְּאַמֵּנִן בַּנִימִן מַנִּ ژبَا ،ْسَابِب هُجيَّة، هُجيَّة،كَ جَاكَ هُجْنُهُ مَهُجُفَعَكَ جَادِ خَمَّرَانِكَ الْ אַ שַּׁמְּלֵבוּנוּ כַהְּמִוּעַ בּּאֶבוֹל אָמָב לַמִּהְּבַב בּאַבהא בּיִנַב هُكُبِ لَالْكُرُوبِ لَالْفِهُ فَمَالِ كُيُّلِ لِيَاكُمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ

> מקטטיא על טורָא דעיבל: אָּעַב לְמִּׁוֹנִעִּי וֹטִשֵּׁוּ זִּע מִּבְּנִבְיֹּא

למנמנא לפבנע הַשְּׁמָשׁ אַחוֹבֵי אוֹרַח מִעָּלְנֵי שִׁמְשָׁא ענובן עלא אוון במברא בורונא

נְתַּה וְתִּקְבוּוֹ בַּה: אָלְנַבוּן וָנֵיב לַכוּן וַנִּירִנּוּן

בו: בולא בין: לומוֹא ווֹט בּווֹוֹא בּאֹנֹא וֹבִירַ ننفديا خققحه

אבון לומוא ובווא בטמבון

the curse upon mount Ebal. blessing upon mount Gerizim, and possess it, that thou shalt set the the land whither thou goest to LORD thy God shall bring thee into And it shall come to pass, when the

the terebinths of Moreh? Arabah, over against Gilgal, beside Canaanites that dwell in the of the sun, in the land of the behind the way of the going down Are they not beyond the Jordan,

shall possess it, and dwell therein. LORD your God giveth you, and ye go in to possess the land which the For ye are to pass over the Jordan to

set before you this day. statutes and the ordinances which I And ye shall observe to do all the

live upon the earth. thee to possess it, all the days that ye the God of thy fathers, hath given to do in the land which the LORD, ordinances, which ye shall observe These are the statutes and the

IIX

78

ıε

30

67

כלפי הר עיבל, ופתחו בקללה (סומה לב.): ופממו בברכס ברוך סאיש אשר לא יעשס פסל ומסכס וגוי. כל סארוריס שבפרשס אמרו ממלס בלשון ברוך, ואמ"ר ספרו פניסס (92) ונחחה את הברכה. כמרגומו, ימ מצרכים, אם המצרכים: על הר גרזים. כלפי הר גרזים. הופכים פניהם,

ספוך, ודרך בפשמא ורפה: - מול הגלגל. רחוק מן סגלגל (סומה לג:): - אלוני מודה. הוא שכה, שנאמר עַד מְקוֹס שְׁבֶס שעמים, אחרי נקוד בפשמה, ודרך נקוד במשפל והוא דגוש, ואם היה אחרי דרך דבור אחד, היה נקוד אחרי בַּמָשְׁרֵח בשופר . אמרי, מופלג סוא: - דרך מבוא השמש. לסלן מן סירדן ללד מערב, ומעס המקרא מוכית שהס שני דבריס, שננקדו בשני (39) הלא המה. נמן בסס פימן: אחרי. אמרי סעברת סירדן סרבס וסלאס למרמוק, ווסו לצון אמרי, כל מקוס שנאמר

(IE) כי אחם עוברים אח הירדן וגוי. נקיס של יכדן יסיו קימן בידכס שמבומו ומירשו מת סמרן: עַר מַלוֹן מוֹכֶה (ברחָשִים יבּ, ו):

בּבּבוֹ: וְעַלְיהַ וְתַבְּיוֹם בֶּלְ־עֵּאַ וּהָחוֹת בָּלְאָילָן עַבּוּף: אָבְעַנִינִים הַּבְעַנִינִים עַבְעוֹנִים הַבְּאַ בַּמִּגֹּא נַמָּגָא נַמָּבְ בַמָּעַא אַמָּר עַבְּרוּ־עָם תַּגּוֹם אַעָּר דְּפְּלַחוּ תַמָּן עַמְּנִים דְּצִּתְּוּן هِجِر مُهِجَرُا هُمَ جِذٍ يَنظِظِينَ هِجِرِه بِهِجِرا بِم جِدٍ هِمِرِيهِ

hills, and under every leafy tree. the high mountains, and upon the dispossess served their gods, upon wherein the nations that ye are to Ye shall surely destroy all the places,

口口にお: נֹאַבֹּגַשָּׁם אַנַיַמְמָם מִּוֹיַנַמָּלִים بظفرير ڗۼٚڟ۪ڐٮڟڝ TX: ٤ إَشِدَلُكُمْ אָר־מַצֶּבקַם ונעלטָב %L_CITCTC

ĽĽĽX: וֹטֹבּׁבוּן וֹט מֻוּמִבוּן מֹן אַטֹבֹא انكلالهازا ダババア・ドバ

place. shall destroy their name out of that graven images of their gods; and ye with fire; and ye shall hew down the pillars, and burn their Asherim altars, and dash in pieces their And ye shall break down their

לא־תַּעֲשִׂין בֶּן לַיחֹנֶח אֱלֹהַיבֶם:

خَر אָם־אָלִ־הַמְּלְוֹם אַשֶּׁר־יִבְּחָר אֶלְהֵוֹ,

نتربيا كنفا: **WCTRIFF くなけしめ**

לא עללבון כן בוב

seek, and thither thou shalt come; even unto His habitation shall ye your tribes to put His name there, your God shall choose out of all

But unto the place which the LORD

Ye shall not do so unto the Lord

your God.

נְבַוֹבְאַנֵים ינדרשו ולאָל שְּמַר:

حُمْنِهِ عُنامِمُنِ مُنْهِ خُمْدُنِهِ י יְהְנְה אֶּלְהֵיכֶם מְבְּלִ־שְׁבְמֵיכֶם ; אֶלְהֵכוֹן מִבְּלִ שִׁבְמֵיכוֹן

ונע אַפֹּבְשוּט נִדְכוּן וֹנִדְבַיכוּן מַּגֹּמֹבְ בַוֹיבֶם という はってい ווש מההביכון انتاعبا خنفا لتخثفحبا لنخمه מּלַנוּגפֿם WGIT

څڅاتربا:

of your herd and of your flock; freewill-offerings, and the firstlings your hand, and your vows, and your and your tithes, and the offering of burnt-offerings, and your sacrifices, and thither ye shall bring your

נצאָנָבֶם: ישראל וְזְבְחֵיבֶם じなご

(dd ar.):

המקומות אשר עבדו שם וגוי. ומס מלגדון מסס, למ ללסיסס לשר על ססריס: (2) אבד האבדון. אבד, ואמ"כ מאבדון, מכאן לעוקר עבודם גלולים שלריך לשרש אמרים (עבודס ורס מס:): אח כל

(a) לשכנו הדרשו. זה משכן שילה (מפרי מנ):

(5) מזבח. על אבנים הרבה. מצבה. על אבן אחת, וסיא בימוק שעוויה במעוף (שם מז:), אבן שחלבה מחחלתה לבימוק:

אשרה. אילן סיעבד (שס מת.): ואבדהם אה שמם. לכנות לסס שס לגואי, בית גליא קורין לס בית כריא, עין כל עין קוך

נומלין את המזבחות, אלא שלא מעשו כמעשיהם, ויגרמו עונומיכם למקדש אבומיכם שיחרב (ספרי פא): לא מעשרן כן, אוסרס למוחק אם סשס ולנותן אבן מן סמובח או מן סעורס, אמר רבי ישמעאל, וכי חעלס על דעתך שישראל (+) א הששרן בן. לסקמיר לשמיס בכל מקוס, כי אם במקום אשר יבחר. דבר אחר ונחלחם את מזבחוםם ואבדחם את שמס

(6) זבחיכם. למיס של מובס: מעשרוחיכם. מעשר בסמס ומעשר שני ללכול לפניס מן סמומס: חרומח ידכם. ללו

סבכוריס, שנאמר בסס וְלְקַמּ סַבּּמֵן סַשֶּנֶא מִיָּדֶךְ (לקמן כו, ד): ובכרח בקרכם. לממס לכקו ייקריבוס שס:

25

בְּרַכְף יְהֹוֶה אֶכְהֶיף: ג'בב אַטַּם וּבַטוּכִים אַהָּב ے پیڑ היچٰם ישְׁמַחְהָּם בְּכֹל מִשְׁלֵח וְתִחְדוֹן בְּכֹל אוֹשְׁמוּת יַדְכוֹן

מְמֶּנִם פְּעַ עַנְּנְם אָנְתְּ בַּלְעַנְיִהְתָּה הַבְּרֵנוֹ כָּא נִוֹמָא בֵנוֹ נִּבָּר כָּלְ לא עַעַשְׁיוּן כְּכַל אַשֶּׁר אַנָּחָר לא תַעְּבָּרוּן כָּכַל דַאָּנָחָנָא

بْسَلِّت هُمْ تِيْرَا جُلِّتِ: עַמְּנִיחָה וָאֶל־הַנַּחֲלֶה אֲשֶׁר־ נִיְחָא יּלְאַחְסָנָהָא דִּייָ אֶלְהָרְּ בָּׁר לֹאֲ־בְאַטֶּם עַּדִּישְׁמָּה אֶלֵּ אֲבֵר לָאִאָּהַיִּחוֹן עַּדְּבְּעָן לְבֵּיִה

וֹגַהַבְּטִּם_בָּהַעוּ: なゆルバロ מְכָּלְ_אָגֹּבֶגְכָּם מֹנְעַוֹּ אָשׁבְּיִם נְעַנְיִעַ לְבָּם נְעַבְּוֹ נִינִּיִעַ לְבָּם נְעַבְּוֹ נִינִּיעַ בְּבָּוֹ נִינִּיעַ or בְּאָבֶּץ אֲשֶׁרְיְהְוָה אֱלֹהַיבֶם בִּאַרְעָּא דִּייָ אֱלְהַכֹּוֹן שַּּחְפֵין تَمْحَلُكُمِ جُنَانِدَلِي لَيْمَخُكُم لَنَمْخُدِيا ثَنَ يَلَٰذُهُ لَنَفَحِياً

نائك المرابات ثَلُجُم لَحِحْ مُخَلَادِ تَلُدَّ، جُم لِجَمَّد נובשוכם מממושוניוכם ועובמע אַנְכַּוּ מִצַּנֵּר אָטַבָּם מּנִקְמַנַכָּם שְׁמַּבְי עַבְּיאִי אָת כָּלְאַמֶּר אָבְעַנִיכָּם כּוְ לְהַכֹּּן הִמּנְ הָּם וְהָיֶה הַמְּקוֹם צַּעֶּר־יִבְחַר יְהוֹה

> المَالَكُ اللَّهُ اللّ Aud iäta tülcil itlet it יְהְיָה וְהֵיכְלוּן הַמִּן בֵּדָם יִי אֶלְהַכוּן

<u>יְבִיב לְבִּי</u>

עלותכון ונכסת קודשיכון כַּלְ דַּאָנָא מִפַּפֿיִר וָחָכוּן

> LORD thy God hath blessed thee. and your households, wherein the in all that ye put your hand unto, ye LORD your God, and ye shall rejoice and there ye shall eat before the

is right in his own eyes; here this day, every man whatsoever Ye shall not do after all that we do

LORD your God giveth thee. and to the inheritance, which the for ye are not as yet come to the rest

so that ye dwell in safety; from all your enemies round about, inherit, and He giveth you rest LORD your God causeth you to and dwell in the land which the But when ye go over the Jordan,

which ye vow unto the LORD. hand, and all your choice vows your tithes, and the offering of your burnt-offerings, and your sacrifices, all that I command you: your dwell there, thither shall ye bring shall choose to cause His name to place which the Lord your God then it shall come to pass that the

- (√) אשר ברכך ה׳. (פי סנרכס קנַה (מפרי מד):
- כל סישר בעיניו, נדריס ונדבות שאתם מתנדבים על ידי שישר בעיניכס לסביאם, ולא ע"י חובה, אותם תקריבו בבמה (ובחים שסיא עמכס ונמשח, וסיא כשר לסקריב בו חעאום ואשמוח נדרים ונדבוח, אבל בבמס אין קרב אלא סנידר וסנידב, וזסו איש מיד מוחרים אחם להקריב בבמה כל י"ד שנה של כבוש וחלוק, ובבמה לא חקריבו כל מה שאחם מקריבים פה היום במשכן, (8) לא חששון ככל אשר אוחנו עושים וגר. מוסג למעלה על כי אחם עוברים את הירדן וגוי, כשמעברו את הירדן,
- (פ) כי לא באחם. כל מומן י"ד שנס: עד עחה. כמו עדיין: אל המנוחה. זו שילס (שם קיע.): הנחלה. זו
- כבוש ומלוק ומנומה שַגּוֹיָם מֲשֶׁר הְפִיַם ה'לְנַפּוֹת בְּם מֶׁם ישְׁרָמֵל (שופטים ג, מ), ומין זו מלח בימי דוד. מז: (10) ועברתם את הירדן וישבתם באדץ. שממלקוס, ויסל כל למד מכיכ למ מלקו ולמ שצמו: והניה לכם. ללמר ירושלים:
- שילס ובאו לנוב ומרבה נוב ובאו לבבעון, היו הבמות מותרות, עד שבאו לירושלים (שס): מבחר ברריכם. מלמד שיביאו שמה חביאו וגוי. למעלה אמור לענין שילה וכאן אמור לענין ירושלים, ולכך חלקם הכחוב, לימן היחר ביץ זו לזו, משחרבה بروَّد مُزدِّد، ريْمُور حِهِرُاء فَدْ بِهِا حَوْدِ بُو جَفَا جَوْد بُنُكُ فِدِد ، نُكَدَّ فِدِدَه فَرَاء حَ إِمَا حَوْدُ بُنَاكِ فِي بُورِ بَرْكِ فِي فِي اللَّهِ عِدْدَه فَرَاء مِنْ أَرْدَه بُنَاكُ فِي فَرْدَ بُنَكِ فِي اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد مِنْ اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد بُنك فِي اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَرْد عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَرْد بُنك في اللَّه عَلَيْهِ عَرْد اللَّه عَلَيْهِ عَرْد اللَّه عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَرْد اللَّه عَلَيْهِ عَرْدُ عَلْمَا عَلَيْهِ عَلَيْكِ عَلَيْهِ عَلْمَا عَلَيْهِ عَلَي (11) והיה המקום וגוי. צנו לכס צימ סצמירס צירוצליס, וכן סול לומר צדוד, ויָסִי פִּי יָשַׁצַ סְמֶלֶן ּ בְּצַימוֹ וַסִי סֵּנִימַ לוֹ מִמְּבֵּיצֹ

װַכְּט וֹנְעַבְי אִשְׁכֶּם: אָמִּבׁר בְּמִּלְּבוּכְים בַּּר אָנוּ לְנִי لمَّتُدرُه لَمَّمُ بِنَدَّتُه لَكَمْنِ لِمَمْنُ ثُمِيا لَكِرْنَهُ لِيَخْطُلُ رَبِياً 71 XÜ 🗖 الإلام المراثية المرات الأرادية

אָבׁוּ בִוּע בִוּע טוּלָע וֹאַטַׁסָּנֹא וניטבון פבס גל אָלַבַּכוּן אַשוּן

و بَاشِوْت جَابَ هِا مَنِدِيْتَ فَكَارَبُهِ مِوْمِوْت جُابَ جَجْفِه مَوْدَة

בְּבֶלְים אֲמֶבְ מִּרְאֵבִי: הְּלְנִוּטִבּ בַּכֹּלְ אַטִּבָּא בַּטִבּוֹיִגִי:

אַנכֿו מַׁגַּוֹנַב: מְלַמֵּיִרְ וְאָשׁׁם שַּׁמְּאָבִי בָּלְ אָאָב צֵּלְוִיִםְרִּ וְשַׁמָּוֹ שַּׁמְּבִיר כֹּלְ יִרְנְהִלְ בְּצַּחַר שְׁבְטֶּיְרְ שֶׁם תַּעֲבֶוֹר בַּחָּדְא מוֹ שִׁבְטֶּדְ תַּמֶּוֹ תַּפֵּיק׳ אִם בּמִּעַנִם אַמִּב וּבְעוֹר אָלְבוּוּ בֹאַעֹרָא בּוֹעַבֹּמִּ

בַּגָּבְׁ, וְכַּאַנִּ'בְ: שְׁעְּבֶּיִי הַשְּׁמֵא וְתַשְּׁתִוּרִ יִאְכְלֶנִּוּ מְסְאָבָא الأديثين الأهد المتارخك الخذم الأخير الأداء المتحرب المتعارض المتع אַ וֹאִכֹּלְטֵּׁ דֹמֶּׁב כֹּבֹבְנְעִי וֹבִיוָֹב וֹנִיכִּוַלְ בֹּמֶּבֹא כֹּבֹבַכֹּטֹא בּוֹלִ تر چَجْر هَبْن يَغْمُكِ مَائِكِتِي خُبِيد خَجْر لِـ مِن يَغْمُكَ مَعِيهِ

כֹּבֹתַּר מַבִּיָא וֹאַוֹלָא: וֹבְבְינֹא הַבְּבְנִנּוּנִי

באלא מפפיר לף:

نيمُؤكِر دَيَّارَت: יי נַל עַבְּיָם לָאַ עַאָכֹילָנִ מַּלְ עַדְּאַבֶּיוֹ מַלְ

אַרְעָא הֵישְׁרַנֵּיה כְּעַיָּא:

: בַּבוֹב בַּבְיבוּ בּבְיבוּ לבבול אַמָּב טבר וּנִדְבַטָּיף ילכני ללונ להאונ ולכ_ לאַ עוּכֻּלְ לְאֶכָּלְ בֹּהֵהֹנִינִי לִינִ לְנִי בִּוּע לִנִי בְּהִי לִמְיִכֹּלְ בֹּלִנִוֹנִי

וּאַפֿבֿמוּט גֹבַב: ימהים ילכוני שובב והאלב ###

> with you. he hath no portion nor inheritance is within your gates, forasmuch as maid-servants, and the Levite that men-servants, and your and your daughters, and your LORD your God, ye, and your sons, And ye shall rejoice before the

place that thou seest; not thy burnt-offerings in every Take heed to thyself that thou offer

shalt do all that I command thee. burnt-offerings, and there thou there thou shalt offer thy shall choose in one of thy tribes, but in the place which the LORD

gazelle, and as of the hart. clean may eat thereof, as of the given thee; the unclean and the Lord thy God which He hath according to the blessing of the after all the desire of thy soul, and eat flesh within all thy gates, Notwithstanding thou mayest kill

earth as water. thou shalt pour it out upon the Only ye shall not eat the blood;

91

nor the offering of thy hand; vowest, nor thy freewill-offerings, nor any of thy vows which thou firstlings of thy herd or of thy flock, wine, or of thine oil, or the gates the tithe of thy corn, or of thy Thou mayest not eat within thy

(13) השמר לך. לימן לה מעשם על סדבר (מפרי ע): בכל מקום אשר חראה. השר יעלם בלבך, הבל החם מקריב

(14) באחד שבטיך. במלקו של בנימין, ולמעלה (פסוק ה) הוא אומר מָבֶּל שֶׁבְּמֵיכֶס, הא כינד, כשקנה דוד אם הגורן ש"פ נביא, כגון אליסו בסר סכרמל:

(ויקרא ז, יש), סולרך להחיר בו שמחא ומהור אוכלין בקערה אחת (יבתוח עג:): בצבר וכאיל. שאין קרבן בא מהם: על ידי ובימה (בכורות עו.:): השמא והשהור. לפי שבאו מכח קדשים שנאמר בהם וְהַבְּשָׁר מַשֶׁר יִנַּע בְּבֶל עָמֵח לֹה יַמְבֵל בכל מקוס (ספרי עא), יכול יפדו על מוס עובר, מלמוד לומר רק: - חזבח ואכלח. אין לך בסס סימר גיוס וָמָלֶב, אלא אכילס מחר, פִי יַרְמִיצ ס' מֵלֹטֶייְ בְּמָה נְּצַלְּךְּ וּגו'ן מְׁעַרְמָ מֹלְנָק בְּשָׁר וּגו' (פֿמוק כ), במס זס מדבר, בקדשים שנפל בסס מוס, שיפדו וימכלו (21) רק בכל אוח נפשך. במס הכמוב מדבר, אם בבשר מאוה, להמירה להם בלא הקרבת אימורים, הרי אמור במקום מַשְׁבַוֹנְסְ סִיבוּסִי, גבס סוסב מכל סשבעיס, ומכל מקוס סגורן בחלקו של בנימין סיס:

לריך כסוי (חולין פד.). דבר אחר, הרי הוא כמים להכשיר את הזרעים (ספרי עא): (16) רק הדם לא האכלו. מע"פ שמתרמי שמין לך צו זריקם דם צמובם, לא ממכלנו: השפכנו כמים. לומר לך שמין בצבי וכאיל. לפומרן מן הזרוע והלחיים והקנה:

؛ بيرت پهرخ بې چې د پېځه ؛ چې د بېځه ؛ יִבְמָך וְעַבְּיִר וַאֲבְּטְרָ וְתַבַּוֹי رِبزِن هِرَنَرُ بَ قِنْ هِفِن بَجِزِهِ אַ האַכְלֶּנּוּ בַּמֶּלוֹם אֲשֶׁר יִבְחַׁר جُّ، هُمَـرُفِيْرُ بِمَزِّمَ هُرُنَٰرُهِ هُرُنَاً

ין אַלהָרְ בְּכֹל אוֹשְׁטוּת יְדֶרְ: ii kili eiu ku itil せぶいしゃ ⊒لٰت

 چ
 ن

 و
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن
 ن

 ن</ و، השְׁמֶר לְדִּ פֵּן חַעֲּוֹב אֶת הַלֵּוֹי אִסְהָמַר לְדִּ דִּלְמָא הְרַחֵיק יָת

לינאַה בָּל יוֹמָךְ עַל צַּרְעָּדָ:

עאַכֿל בַּשְּׁר: كْݣْݣْرْد خْشُد خْخْد هَنْ لا تْخْد هِنْ لا تْخْمُك אַכְּקְר בְשֶּׁר בִּירהְאַנֶּת נַפְּשְׁרָּ يم انكراني دَهُمَّات لَـ قد حَالِي لَهُمَالَ مَنْ خَمْم لَـ مَحْرِدِ حَالَا لَمَامَاتِ هَادَبِهِ בְּיִינְהְתִיבְ יְהְנְה אֶלְהֶיף אֶתַ

تَظْمُكُ عَامِرِي خَمُلُهِ: למוכל בשורא בכל המות خَمُلُهُ \$ُدِّ، نَانُلُمْ، رَفَمُكُ هُدر تَفَقَر لَرُ هُكِٰ بَلَكُ مُن فَالِهُ لِهُ اللَّهِ عَلَي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

عَزَى رَخُمُكَ عَنَا لَا خُمُكُ اللَّهُ عَنَا لَا خُمُكُ اللَّهُ عَنَا اللَّهُ اللَّهُ عَنَا اللَّهُ اللَّهُ ا אַמֶּר נְתָן יְהְנָה לְדְּ כַּאֲמֶר מם ווֹכוֹשׁ מִבֹּלִנְנִ וּמִגֹּאִנֹנִ יִבְּחַׁר יְהְנָה אֱלֹהֶיף ֻ לְשִׁיִם שְׁמַּוֹ چייירַהַל מִמְּוּ הַמָּלוֹם אֲשֶׁר

שְׁכִינְתֵיה תַּמֶּן וְתִכּוּס מִתּוֹדְף יתרחק מנף

> hand unto. thy God in all that thou puttest thy thou shalt rejoice before the LORD Levite that is within thy gates; and and thy maid-servant, and the daughter, and thy man-servant, thou, and thy son, and thy the LORD thy God shall choose, LORD thy God in the place which but thou shalt eat them before the

eat flesh, after all the desire of thy desireth to eat flesh; thou mayest 'I will eat flesh', because thy soul promised thee, and thou shalt say: enlarge thy border, as He hath When the Lord thy God shall

thou livest upon thy land.

forsake not the Levite as long as

Take heed to thyself that thou

gates, after all the desire of thy soul. thee, and thou shalt eat within thy given thee, as I have commanded thy flock, which the Lord hath thou shalt kill of thy herd and of there be too far from thee, then God shall choose to put His name If the place which the Lord thy

may eat thereof alike. thereof; the unclean and the clean hart is eaten, so thou shalt eat Howbeit as the gazelle and as the

וְהַשְּׁבְוָר יַהְדָּוֹר יֹאַכְבֶנוּ:

"،خڬڐ،ڬ: וֹאָט עַאַלְּגָי בּוֹ שַאָּבְבְנְינִי עַמְּמָאָ מָבְּנָא נַאָנִלְאַ בּוֹ שַּׁיִבְלְנִּיה אַּב פֹאַמְּב יֹאַכֹּלְ אָטַבְעַהֹּבֹי, בָּבִם בַּמָא בַּמִטְאָבִּי, בַּמָּב

- מת סענועס: ובכרת בקרך. מוסרס לכסניס: ותרומת ידך. מלו סנכוריס: מפורש בפרקי דרי אלישור (פרק לו), והוא שנאמר פִי אָם בֶּמִירָךְ בָּעַוֹרָיִם וְהַפְּמָהִים (שמואל־ב ה, ו), נלמים שכחבו עליהם שכרת להם אברהם ברית כשלקת מהם מערת המכפלה, ולא יבוסים היו אלא חחיים היו, אלא על שם העיר ששמה יבוס, כך ַ רשמי. כיונא בו, וְמָת סַיְבּוּמִי יוֹשְׁבֵּי יְרוּשֶׁלַס נֹחׁ יְכְלוּ בְּנֵי יְסוּדֶס לְחֹוֹרִישֶׁס (יסושע מו, סג), יכוליס סיו, מלה שמינן רשמין, לפי (עב) לא חובל. בא סכמוב לימן לא מעשם על סדבר: לא חובל. רבי יסושע בן קרחס אומר, יכול אמס, אבל אינך
- שני, אין לך מעשר עני, הומינהו על שלמיך: (13) לפני ה. לפנים מן המומה: והלוי אשר בשעריך. אם אין לך למם לו ממלקו, כגון מעשר ראשון, מן לו מעשר
- (91) השמר לך. לימן למ מעשה על הדבר: על אדמוחך. מבל בגולה מינך מוזהר עליו יותר מעניי ישרמל:
- אות נפשך וגוי. אבל במדבר נאסר להם בשר חולין, אלא אם כן מקדישה ומקריבה שלמים: (02) בי ירחיב וגוי. למדס מורס דרך מרך, שלמי ממוס מדס למכול בשר, מלמ ממוך רמצמ ידיס ועושר (מולין פד.): בכל
- (IS) כי ירחק ממך המקום. ולה מוכל לבה ולעצות שלמים בכל יום, כמו עכשיו שהמשכן הולך עמכה: וזבחת וגר
- (22) אך כאשר יאכל אח הצבי וגוי. לינך מווסר ללכלן במסרס, לי מס לבי וליל מלבן מומר לף מולין מלבן מומר, מלמוד באשר צויחך. למדנו שיש לווי בובימה היאך ישמומ, והן הלכות שמיעה שנהמכו למשה מסיני (מולין כת.):

בּוֹכֹּמ מִם_בַּבֹּמֶב: و رِم חِنَم לְבְלְחִי אֲבָּל חַבְּׁם בִּי לְחִיד הְמַף בְּדִיל דְּלְאִלְמֵיכַל

לא עאַללְנוּ הַּגְ בִּאַבׁה לְאִ עִהְלֹלְנוּ הַגְ אַבְׁהֹאָב

לדשים שיקריבו (בכורות יד:):

(אב א האכלנו. אוסרס לדס סממלימ: הבשר. מוסרס למבר מן סמי (מולין קב.):

בְּעֵינֵי יְהְוָה אֱל[ְ]הֶיף: (ס)

אָלְיָוֹרְ וְתַבְּשָׁר תּאַבֶּל:

אַמֶּב וֹלִנַר יְּבוֹנִר:

إچڼرې بېچې لاح-دېږد بېږد

^{קב} עַל־מוְבָּח יִהוְה אֱלֹהֻיִף וְדַם־

סבימס לבית סבתירס:

לומר אך:

עַבָּט עַנּאַ עַנְּפָּשָׁאַ וֹלָאַ עַאָּכַלְ עַמָּאַ אָנִי עַמָּאַ עַנָּאַ נָּפָאָאַוֹלָאַ

שוכול נפְשָׁא עם בִשְּׁרָא:

خُــ لَامُشِك كِكَ أَكِ خُدُكَ خُنْدُكَ هُدَ، لَامُحَرَّب י לאָ האַכְלֶנְנִי לְמָּעַן יִישָּׁב לְּדְּ לָא הַיִּכְלְנֵּיה בְּדִיל דְּיִישַּׁב

تِم جَابَهُمْ يَهُد نَبَرُهُ كُلَّهُ خُلِيهِ طِيهُ عِدْبَاءً كُلِّهِ

נְבְסָת קּיִרְשֶׁךְ יִשְׁהְפֵּיךְ עֵּלְ מַן מַוְבְּטָא בּוֹן אֶלְטַוּ וֹנִם لْمُشَيْنَ مَحِيثِيكِ يَاحُشُكِ لَيَةٍ ◘ إِنْ فُحَدِي مُحْزَنِهَكِ حَشِيًّا * لَيْهُ اللَّهُ * لَيْهُ

لارحيح: مَلَحُنَّة يَنْ جُكِنَك بَحَمُلَة

19

שָׁנִימָ, חֿפשר שמשמע ומקייס, סחֿ כל שחינו בכלל משנה, חֿינו בכלל מעשה (ספרי עע): אח כל הדברים. שמהחֿ מביבה (82) שמור. זו משנה, שלחה לריך לשמרה בדמיך שלל חשכח, כעיין שנאתר, פִי נְשִים כִּי מִשְׁמֶבֶם בְּבַּמֶנֶךְ (משלי כב, יח), ואם

ואח"כ וסבשר מאכל. ועוד דרשו (ספרי עו) רק קדשיך, שבא ללמד על הקדשים שבחולה לארץ, וללמד על החמורוח ועל ולדוח (קב) ועשירה על היך. אם עולות הם, תן הבשר והדם על גבי המובת, ואם ובחי שלמים הם, דם ובחיך ישפך על המובת תחלה,

(62) רק קדשיך. אע"פ שאמה מומר לשמוע מולין, לא המרמי לך לשמוע את הקדשים ולאכלן צשעריך בלא הקרבה, אלא

(as) לא האבלנו. אוסרס לדס סאיצריס: למען יישב לך וגר. לא ולמד ממן שכרן של מנומ, אס סדס שנפשו של אדס

שסים קל לסשמר ממנו, שפין פֿדס מספוס לו, סילרך לפוקך בפוסרפו, ק"ו לשפר מלום (ספרי עו): ולא האכל הנפש עם רבי יהידה, רבי שמעון בן עואי אומר, לא בא הכמוב, אלא להוהירך וללמדך, עד כמה אחה לריך להמחוק במלום, אם הדם (33) רק חוק לבלחי אבל הדם. ממס שנאמר חוק, אחס למד שסיו שמופים צדס לאכלו, לפיכך סולרך לומר חוק, דברי

بلخمد كلت لل هُذِيك:

עוֹלְם כֵּי תַעַּשְׁרְ תַּשְּׁרְ וְתַיִּשְׁר עִּלְקָא צָּבִי תַעַּבִיִּר דְּתַקּוֹ

ننهُد خُلِهِ فَخُدُنَّكَ هِلَاثُرِكِ هَدِ لَـ نَنْهَد خُكَ لَخِدُنْكَ هَدِ

אָהָר וְאָמִהְיִּ אָׁנִי כֹּלְ נִינִי בְּרָ בַּינִינִים מַר יִנִיכַבַּילִ יִנִי כַּלְ פַּנִינְמִיּאִ

عد لَا يُحْدُد يَجَمُّد كَبَرَدُد شَعَيْنَا خُرْمَمًا لِ يَعْجَدًا يَـ يُعْتُم شُوطَنِد ذِكَ خَدَدَ ج

קלס ממנו, ספורש ממנו זוכס לו ולבניו אחריו, ק"ו לגול ועריום שנפשו של אדס מחאוס לסס (מכוח כג:):

LORD shall choose;

and go unto the place which the Only thy holy things which thou

right in the eyes of the LORD thy thou doest that which is good and

children after thee for ever, when

go well with thee, and with thy which I command thee, that it may

Observe and hear all these words

the altar of the Lord thy God, and

sacrifices shall be poured out against

blood, upon the altar of the LORD

burnt-offerings, the flesh and the

thy God; and the blood of thy

thou shalt eat the flesh.

and thou shalt offer thy

S٦

†z

٤٢

hast, and thy vows, thou shalt take,

eyes of the LORD. shalt do that which is right in the children after thee, when thou well with thee, and with thy Thou shalt not eat it; that it may go

pour it out upon the earth as water. Thou shalt not eat it; thou shalt

flesh.

thou shalt not eat the life with the blood; for the blood is the life; and Only be stedfast in not eating the

בְּיִיַבְרִיתֹ יְחִנְּח אֶלְהָיף אֶתַ

אַבו וְשִׁיצֵי וְן אֶלְהַדְּ וָת עַּמְטָנִיאַ

When the Lord thy God shall cut

בּישְׁמֶּר לְדְּ פַּּן שִׁנְּבַתְּ אַנַרִינְיִם אַסְהָמָר לְדְּ בּלְמָא הַהְבֵּילִ

after their gods, saying: 'How used thee; and that thou inquire not that they are destroyed from before not ensnared to follow them, after take heed to thyself that thou be

אָלַבוּיהָם וֹאָמֵּשִּׁעַ_כּוֹ נַּם_אָנִי: יַעַבְדוּ הַגּוֹיָם הָאַכֶּהוֹ אָת־ הִדְרֹשׁ לֵאלְהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָּה ∞ ¥ūĽ, ĽÁĊĽO ČĚĽL ŒL

מהוטעון וֹאַהְבוֹג בּן אַב אָנֹא: פֿבַעוו מַמִמוּא עַאַבוּו וֹע וֹבְלְמֹא טִטְבַּה בְּטִבוּעוּן בָּעַר

thy God; for every abomination to Thou shalt not do so unto the Lord even so will I do likewise.' these nations to serve their gods?

יי פִי ְכְלְ־תּוֹעֲבָּת וְהֹנְה אֲשֶׁר שְׂנֵא אֲבִי כְלְ דִּמְרַחַק קֵדָם יִיָ דְּשְׂנֵי לא תּעַשָּׁה בוֹ לַיהנָה אֵלְהָוּ לָא תַעָּבִיר בּוְ בֵּדָם יִי אֶלְהָוּ

בנולא למענהרון: לניהון וְיָה בְּנְהְהוֹן מוֹקְהָיוֹן

they burn in the fire to their gods. their sons and their daughters do they done unto their gods; for even the Lord, which He hateth, have

בַּאָה לַאַלְיהַיהָם: בּנוֹנִים וֹאָנַרַבּנִנִינִם וֹמֶּבַפּנִ מַשׁל לַאַלְבִינְיִם בַּיּר עַם אָטַר עָּבְּרִין לְטְעָּנְיִםוּ אָבִר אָר יָם

All this word which I command

לְהַּמְּוִע לַאִּעִסְבּ הַּלְּוּע וֹלָאַ לָאִ שִׁנִסְפּוּן הַּלְוָעוֹ וֹלָאַ טִמְּלָהוּן מְצְּנֵוֹר אֶבְבֶׁם אָבוֹוְ בַיְּמְמְבֵר יִהְכַוֹן יִמִיה הִשְּרוּן לְמָנֵּבַר אַנו פֿלַעניבָר אָמֶוֹר

אָנָכֹן וֹנו כַּלְ פַּנִוֹנִמָא צַּאָנָא מִפַּפֿוּד

79

(ב) ונחן אליך אוח. בשמיס, כענין שנאמר בגדעון וְשָשׁיִם לִּי אוֹם (שופעיס ו, יו), ואומר יָהִי גָא הֹבֶּב אֶל הַבְּיָּה וגוי (שֹס

מעשה הוא (מכוח יג:), אלא שאין לוקין על השמר של עשה: לא חסף עליו. המשה מומפוח בהפלין, המשה מינין בלולב, (I) אח כל הדבר. קלס כממורס: חשמרו לעשוח. לימן לא מעשס על עשס סאמוריס צפרשס, שכל סשמר לשון לא

(13) כי גם אח בניחם. גס, לרצוח אח אבוחיסס ואמוחיסס. א"ר עקיצא, אני ראיחי נכרי שכפחו לאציו לפני כלצו, ואכלו:

הינשמים לגבוה, בא ולמדך כאן, שאם דרכה של עבודת אלילים לעבדה בדבר אחר, כגון פוער לפעור וזורק אבן למרקולים, זו לפי שלא ענש על עבודת אליליס, אלא על ובוח וקמור ונסוך והשחחואה, כמו שכחוב בְּלָמִי לַס' לְבַּדּוֹ (שמוח כב, ימ), דבריס מס נשמדו אלו, מפני מעשים מקולקלים שבידיסם, אף אחה לא מעשה כן, שלא יבואו אחרים וישמידוך: איבה יעבדו. רביס, ויסיו מחזיכין ומחנקשין אחר ממונו: - אחרי השמרם מפניך. אחר שחכהם שאמידס מפניך, יש לך לחם לב מפני פן מערף אמריסס, לסיות כרוך אמר מעשיסס, וכן יְנַקֵּשׁ נוֹשֶׁס לְכָל אֲשֶׁר לוֹ (מסליס קע, יא), מקלל את סרשע לסיות עליו נושיס שנופל ממנו, מבל בלשון מיכוף וקשקוש מלינו נו"ן, וַפַּרָבַבָּבָה דָּמֹ נְקַשָׁן (דנימל ה, ו), ומף וה מני מומר, פן מנקש ממריסס, (30) פן חנקש. אונקלום מרגס לשון מוקש, ואני אומר שלא מש לדקדק בלשון, שלא מלינו נו"ן בלשון יוקש, ואפילו לימוד

> diminish from it. thou shalt not add thereto, nor you, that shall ye observe to do;

IIIX

ıε

30

برزر بر بر بر بر (ح)

טרבע ברכות בברכת כסנים (פפרי פב):

dreams—and he give thee a sign or prophet, or a dreamer of If there arise in the midst of thee a

הַלְּוֹם וְנְתַּן אֵלֶיְף אָוֹת אָוֹ מוֹפֶת: הַלְמָא וִיִּמִין לֶּף אָת אוֹ מוֹפְת: יא בּירוְקְוּם בְּקָרְבְּף נְבִיא אָוֹ חֹבֵם צַבִּיי יְקוּם בִּינָף נְבִיא אוֹ חָבִים

a wonder,

עליך מלוס קלס כמלוס חמורס (ספרי שס): הטוב. עיני סשמיס: והישר. בעיני אדס:

סים עבודמס ומייב, פבל ובומ וקעור ונפוך וסשממופס, פפילו שלם כדרכם מייב:

ְּנִׁטְטֵּיִב בַּאְנַגְּבְּיוּן: יְנְיִבְיוּ מִוְ צְבִּבְּיִנְ וְמִינִים יְנְיִבִיוּ ¿Câu xiào détil lilàti عَدْرُعُ، بَيْدَارُكُ كِيْضُ كِيمُ لِي هِيْ لِي خِيرُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ خِيرُامُ إِنْ رَامِهِ الْمُعْلِمِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللّلْمُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّالَّ اللَّهُ اللَّهُ اللَّاللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّالِي الل

and dwellest in their land; them, and thou dispossessest them, whither thou goest in to dispossess off the nations from before thee,

אַנִם נֹגֹמֵּבְׁנֵי בַּאַנִּבְּים:

וּבֹלִים וֹלֹּהֹלִים: אָלְהָים אָהָרִים ַ בְּבֶּר אֵלֶוּבְ לֵאמָר וֹלְלֶבֶר אַנִוֹנְי עִּמֶּוּ לְמִוּמָר . נלא האות והמופה אַשֶּר וְיִימִי אָהָא ימופָהָא דְּמַלֵּיל

خُدَدُوں نِدُدُحِ۔ تَغَمُوُں: אַטַבְּם לְגַּמִּט בְּוֹמְמִים אָנִבְים נִטְּכִוּן לְמִנֵּמ בַּאִימִיכִוּן בְּנִםמִּוּ עַהָּיא בֵּי מְנַסֶּׁה יְהְנָה אֶלְהֵילִם הַהִּיא אָרֵי מְנַסֵּי יִי אֶלְהַכִּוֹן ¬ הַהֹּיֹא צִּיֹ צֶל־חֹיֹלֵם הַהַּלְיֹם הַהִיּא צִּיֹ מְן הְלֵים הֶלְמְא לְאֵ עַהְּתָּתְ אָּלְ וַבְּלֵבו, עַוּּלָנִא לְאִ עַלַפּנִילְ לְפַּעַנִּתְּיִ נְבִּנֹא

> ننظخيندرا: אַמֶּב לאַ מֹהֹנִי הֹמִתֹּגֹּא בַלָּא נְבַהֹּטִּנִּוּן

َيْمِ ـ الْقَصْدِيا: الْمُكِيَّدَةِ فِي الْمُكْمِ اللّهُ الْمُكَامِيا فَحُمْ الْمُقْدِيا فَحُمْ الْمُقْدِيا

עֹהְּבְינ יִבְיִ עִבְבְּלֵינוֹ: שַׁלַבְּלֵון וּלַבְמוּהוֹי, הַפָּלְחוּן השמרו ובקלו השמעו ואחו פקודוהי הטרון ולמיטביה שׁביל וְיָביה הַדְּבַלוּן וְיָה אַקְרָּיִי יְהְנְּיָה אֶלְהַיִּכֶּם מַלְכוּ בְּתִּר פּוּלְחָנָא נַיִּין אֶלְהַכּוֹן

בַּה יבְעַרְהָ הָרָעַ הָרָעַ הָקָרְבֶּף: (ס) אַשֶּׁר צְּיְרְּ יְהְנָה אֵלֹהֵיף לְלֶבֶׁתִּ מאָבוּן מִצְּרִים וְתַפְּּרְדְּ מִבֵּית יְהוְה אֱלְהֵיכֶם הַפּוֹצָיא אֶהְכֶּםוּ הַהוּא יוּמָת בֵּי דִבֶּר־סְרֶה עַל־ וְהַנְּבֶיא הַהֿוּא צָּוֹ חֹלֵם הַהֲלֹוֹם

نظت ثالك: אַהְרִים אַשֶּׁר לָא יָדִעְּהָ אַהָּר לאמֶר וֹלְכָּׁנו וֹלַמַּבָּנוֹ אֶלְנַיִם אַּנ בוֹמַבְּ אָמֵב בּנַבּמבּ בּפַטַב ע בוָף אִירבִהָף צִּיוֹ צֵּשֶׁת הַיקָף בָּי יְסִיתְּדְּ אָתַיִרְ בֶּוֹ־אִמֶּרְ אִיֹ־

> קאַמְעְיוּיהָדְּ יובולנ מבית עַרָּיוּקא ÜĀĹĠŊ ドなさじにロ סְטְיָא עַל יִיָ אֶלְהַכִּין דַאָּפִּיק בַּבוּא יִנְקְשָׁמִילִ אָבוּ מִבָּילִ וּנְבְיָא הַהוּא אוֹ חָלִים הַלְמָא ילַבְּוֹלְמֵיה מִתְּקָרָהוֹ:

לַסְטְרָא לְמֵימָר נְהָךְ וְנִפְּלְחַ بنود، مُدِّيه لِخرم مُدِّينًا: يُوظِيُّكُ لِذَ يُخْتِكُ خِمْتِكَ فِهِ

عَنْ نَعْدُنُكُ: לְּמְהְוֹנִי הַמְׁמָנִיא בְּלָא וֹבֹהִטֹּא אַן כֿבַב אַן כֿבַטַב אַן אַטַע אָב, וֹמִלְכֹּנִּבְ אָבוּנִבְ בַּר אָמָּבַ

> and let us serve them'; gods, which thou hast not known, thee—saying: 'Let us go after other pass, whereof he spoke unto and the sign or the wonder come to

> with all your soul. your God with all your heart and know whethet ye do love the Lord your God putteth you to proof, to dreamer of dreams; for the LORD words of that prophet, or unto that thou shalt not hearken unto the

Him shall ye cleave. and Him shall ye serve, and unto and unto His voice shall ye hearken, His commandments shall ye keep, walk, and Him shall ye fear, and After the Lord your God shall ye

If thy brother, the son of thy evil from the midst of thee. walk in. So shalt thou put away the LORD thy God commanded thee to aside out of the way which the the house of bondage, to draw thee Egypt, and redeemed thee out of brought you out of the land of against the Lord your God, who because he hath spoken perversion of dreams, shall be put to death; And that prophet, or that dreamer

nor thy fathers; which thou hast not known, thou, Let us go and serve other gods,' soul, entice thee secretly, saying: or thy friend, that is as thine own daughter, or the wife of thy bosom, mother, or thy son, or thy

נומן לו הקצ"ה ממשלה לעשות אות, כי מנפה ה' אלהיכם אתכם: לט): - או נזופח. בארץ, דרמיב אם טל יקינה על הגיף לַבַּיְּה וְעַל כָּל הַאָרָן הַבָּי וֹלִם האמע לו. ואם האמר מפני מה

ובו הדבקון. סדבק בדרכיו, גמול מסדיס, קבור ממיס, בקר מוליס, כמו שעשס סקב"ס (מועס יד.): (פ) ואח מצוחיו חשמורו. מוכס מסס: ובקולו חשמעו. נקול סגניליס (ספרי פס): ואוח מעבודו. נמקדטו:

שפילו פין לו עליך פלה שפדהך, דיו (ספרי פו): (6) סרה. דבר סמומר מן סעולם, שלא סיס ולא נברא ולא לוימיו לדבר כן, דישמודר"א בלע"ו: והפדך מביה עבדים.

מולב מפופו אַבהא והב פופו

וְעָּרִי הְאָבֶרִי הַאָּבֶייִי הַרְחַקֵּים מִמֶּוְךְ מִקְצָּה הָצָּהֶץ ⁸ סְבִּיבְהַתְּלֶם תַּלֶּוֹבְנִים אֵלֶיךְ אָנִ דְּקְּנִיבִין לְּךְּ אֵנְ דְּרַחִיקִין びがんだい ŢŸĠ'□ אַמָּב מֹסֹהֹנִע הַמֹמֹנִא בַבַּסַעַבוּנוּכוּן

עַהְעָלְ וְלְאִ_הְבָּפֶּה עְּלְּיִוּ: וְלֵאְ חָחָוֹס עֵינְךְּ עְּלְיֵוֹ וְלְאֶׁ מִנְיִה וְלְאִ חָחוּס עֵינָךְ עֵּלְיִהִי לאַרואָבָר לוּ וְלְאַ הַשְּׁמֵּעִ אֵלְיִוּ לְאֵ הַיִּבָּיִ לְאָ הַיִּבָּיִ לְאָ הַיִּבָּיִי לְאָ

בְּאַבְרַנְיבִי: בּוֹ בְּרַאָּמִוּנִיע כַעַּמִינִע וֹנִע בַּבַ בּי הָרֹגֹ מַתַרְגָּפִי יָרְדָּ מְּהָיָה.

המוציאַף מאָרֶץ מִצְרָיִם מבָּית לְנִיצֵּׁי נִוֹשָׁ מִמֹּלְ, יְנִינְיִנִ אֵלְיִינִּי בֹּמֹא לְאַמִּמֹנִינִינִי מִנִּטִלְטָא نَّ فَكَاذُ لَيْ خُمُّ خُدُنُ لَا لَيْنَا خُدَ خَقِمَ أَن لِيُرْدُنُونُ خُمُخْدُنُمُ نَرَوْنَ لِمُتَ

لَجُحِـنَشِلَةِح نَشَطُمُهُ لَأَلَهُ لَا لَحُحِ نَشِلَةِح نَشَطُمُنَا لَنَالَحِنِا

װ**ְּ** מְאֵלֵר:

تيْد جَرَاجُك: (٥)

וְלְאִ־יוֹסְפוּ לַעֲשְׁוֹת כַּדְּבֶר הָרֶע וְלָא יִיסְפוּן לִמְעֵּבִר כִּפִּחְגָּטִאּ הַיִּשְׁא הָדֵין בִּינֶד: (ס)

בְּטִבְּבוֹם מִבּוּט מַבְּרוּהָא: īl ŠĆĖL LAGŽL GALAX

לַמַלַּמְלַיה וּידָא דְּכָּלְ מַּמָּא

וֹלֵא עַבַעוּם וֹלָא עַבַפֿי

なはみん

שַׁבוּ בוּע בַּעַרְעֵיהָא

הקקטלניה

בְּבְּעִבׁינִא:

بترابار:

بْسَرْس بِهُمْ يُرْبِ فَهِا كِلْهِ كِنْهُومَ يَدِيدُ هُرُفِهِ بَوْدَ كِلَّهِ فِي خُفْهَد " בְּיִ הִשְׁמָה בְּאַנִוֹע הֹנְיִּוֹב אַמֶּר אַבּי השְׁמִּה בַּנִוֹדְא מוּ קרָוִּ

> other end of the earth; end of the earth even unto the or far off from thee, from the one round about you, nigh unto thee, of the gods of the peoples that are

conceal him; shalt thou spare, neither shalt thou shall thine eye pity him, neither nor hearken unto him; neither thou shalt not consent unto him,

hand of all the people. him to death, and afterwards the hand shall be first upon him to put but thou shalt surely kill him; thy

house of bondage. out of the land of Egypt, out of the Lord thy God, who brought thee sought to draw thee away from the stones, that he die; because he hath And thou shalt stone him with

wickedness as this is in the midst of and shall do no more any such And all Israel shall hear, and fear,

:Sarives thy God giveth thee to dwell there, one of thy cities, which the Lord If thou shalt hear tell concerning

אחה ואבחיך. דבר וס גנמי גדול סומ לך, שמף סמומום מין מנימין מס שמסכו לסס מבומיסס, ווס מומכ לך עווב מס שמסכו בסווס, שמין דברי מפים מלה בסחר, וכן סוה הומר, בְּנֶשֶׁף בְּעֶבֶב יוֹס בְּהִישׁוֹן לַיִּלֶּס וַהַּפֵּלֶה (משלי ז, ע): אשר לא ידעת יד), מיפוד המקוע בארן: אשר בנפשך. זה אביך, פירש לך הכמוב את המביבין לך, ק"ו לאמרים: בהחר. דבר הכמוב אחיך. מלב: או בן אמך. מלס: חיקך. סטוכבת בתיקך ומתקס בך, לפקיים"ל בלע"ו זכן וּמָמִיק סָטָבֶן (יתוקלל מג, (y) בי יסיחך. אין השמה אלא גרוי, שנאמר אָם ה' בֶּמִימְןּ בִּי (שמואל-א בו, יש), אמיער"א בלע"ו שמשיאו לעשות כן:

במולם ועד קופו: רמוקיס, כשם שאין ממש בקרובים כך אין ממש ברמוקים: מקצה הארץ. זו ממס ולבנה ולבא השמים, שהן מהלכין ממוף (8) הקרבים אליך או הרחקים. למספרע קרוניס ורמוקיס, אלא כך אמר סכמונ, מעינן של קרוניס אמס למד עינן של לך מבומיך:

עליו. אם אמה יודע לו מובה, אינך רשאי לשמוק: עליו. לפי שנאמר לא פּעַמֹּד עַל דַּס בִּעֶדְּ (ויקרא ימ, מו), על זה לא מחומ: - ולא חחמול. לא מהפך צוכומו: - ולא חבסה השמע אליו. בהתמננו על נפשו לממול לו, לפי שנאמר עוֹב קַעַוֹב עִמוֹ (שמות כג, ה), לוה לא מעווב: ולא תחום עינך (9) לא חאבה לו. למ מסמ ממז לו, למ ממסבנו, לפי שנממר ן מְסַבְּמָ לְבֵעַּךְ בְּמִוֹךְ (ויקר מי מי, ימ), ממ זס למ ממסב: ולא

בו בראשונה. מנוס ניד סניקם לסמיםו, לא מם נידו, ימום ניד אמריס, שנאמר ויד כל סעס וגוי: (10) בי הרג תהרגנו. (סס ילא מצ"ר וכאי סמוירשו למוצש) ילא מצ"ר מייצ, אל ממוירשו לוכומ (ספרי פע): ידך תהיה

79

: 🗖 ٽَامُ لَالُهُ +1 44141 Äţ₩.□

בשומבר הואת בקרבף: וְהַנָּה אֱמֶתׁ נְכַּוֹן הַדְּבָר נָעָשְׁתָּה וֹבְרַהִּטֹּ וֹשִׁלַבְטֹּ וֹהָאַלְטֹּ בִימֹּב

בְּהָלְמָה לְפִּי־חֲבֶב: בוּאֶוֹ_ " תַהָּיא לְפִּי־חֲבֶב תַחֲבֶם אַתְּה תַהִיא לְפְּהָנִם דְּחָבְב נַּפַּר יָתַה עַבֶּר עַבֶּר אָת־יִּשְׁבֵּי עַעָּיר מִמְּחָא תַּמָּחַי יָה יָהְבָּי קַרְהָּא

מולם לא טבנה מוד: حَرْبَيْنِ الْأَكْرِيْدِ إِبَرْبِينِ يَجَرِ בֹמֹּג וֹאָנוַ בֹּבְ הָבֹבְעִ בֹּבְגַ קוֹך רְחֹבְתֹּ וְשְׂרַפְּתִׁ בְצֵּשׁ צֶּתַ־ نڠٮڂڔۺڂڮٮ ڬڟڿؠؗڰڔۦڰڔ

النالجُك حَمَّهُد نَهُكُم كِمَّتِكُنك: هجر لأتالكك تشفيص لتنشك لَّذِي يَلَقَط خُنْلَكَ مُعْنَمُك مَالًا

בְּעֵינֵי יְהֹוְה אֶלֹהֶיף: (ס) אָנְבָׁי מְצַּוְּרָ תַּיִּוֹם לַצְּשׁוֹתְ תַּיִּשְׁר ק לְהִּמְרַ אֵּנוַבּלַרַמֹּגִּוּטְ*ּי*וּ אַהָּהָר בַּי תִשְׁמַע בְּקוֹל' יְהוְוָה אֱלֹהֶיף

> תַּמְתַּיָּא דְּלָא יִדַעִּהוּ: למומר לבו ונפלח למענת וֹאַסֹּמֹגאַנּ וֹטְ וֹטִבֶּׁגְ עַבְּטַּׁצְעוֹ בׁנֹג בֹלְנָתֹּלְ נְפֹּלֵנְ יַנְבֹבׁנִג בֹּנִג בַהְתָּא מִבּּנוֹנַ

וֹבְא קוּשִׁטָּא בֵּיוָן וֹטֹטַבֿה וֹטַבַּבוָל וֹטַהָּאַלְ גֹאִנִּם

ונת כָּל דְבַה וְנָת בְּעִירַה

: خَايَٰتَ

לְמְּלַם לָא טִטְבָּנִי מוָע: בּבְּבִב וּנִיבִי שַּׁבְ בַּבְּב וּנִיבוּ שַׁבְ בַּבְרָב לבשא ווט פל הבאש למור פּֿטַאַע וָטוקיד בְּנוּרָא יָה ונת כַל עַדְצַה הַכְנוֹשׁ לְגוֹ

בלוים לאָבְהָהָיה: וובשום הלב ווסיולב במא בעלונט לנטנו לב בשמנו מבמא לבוכ בוטוד ול משמום וֹלָא וֹבַפֹּל בּוֹבַב מִבַּהִם מִן

ĿĊāL בּאָנָא מִפּפּיר לָךְּ יוֹמָאַ בֵין אֶלְהָךְ לְמִשֵּׁר יָת בָּלְ פִּפּוֹדוֹהִיֹ אָבוּ טַׁפֿבּיל לְמִימָּבָא בַּיִּי

> known; other gods, which ye have not city, saying: Let us go and serve drawn away the inhabitants of their from the midst of thee, and have Certain base fellows are gone out

wrought in the midst of thee; certain, that such abomination is behold, if it be truth, and the thing search, and ask diligently; and, then shalt thou inquire, and make

the sword. the cattle thereof, with the edge of utterly, and all that is therein and edge of the sword, destroying it inhabitants of that city with the thou shalt surely smite the

ever; it shall not be built again. thy God; and it shall be a heap for thereof every whit, unto the LORD fire the city, and all the spoil place thereof, and shall burn with of it into the midst of the broad And thou shalt gather all the spoil

hath sworn unto thy fathers; upon thee, and multiply thee, as He thee mercy, and have compassion fierceness of His anger, and show the Lord may turn from the the devoted thing to thy hand, that And there shall cleave nought of

81

91

St

Говр тру God. which is right in the eyes of the command thee this day, to do that all His commandments which I voice of the Lord thy God, to keep when thou shalt hearken to the

(14) בני בליעל. צליעול, שפרקועולו של מקוס (ספרילג): אנשים. ולא נשיס ישבי עירם. ולא יושגיעיר אמרת, (51) לשבח שם. פרע לירועליס עלא נמנס לדירס (קפרי לצ): בי חשמע הר לאמר. אומריס כן ילאו וגוי?

- במקום אחר סוא אומר וְדְּנַשְׁמָּ בִּימֵב (שם יו, ד), ולמדו סימב סימב לגוירם שום, לימן סאמור של וה בוה: וסיטב, ושאלה אינו מן המנין וממנו למדו בדיקום, ובמקום אחר הוא אומר וְדֶרֶשׁוּ הַשַּׂפְטָיִם הֵיטֵב (דברים יט, יח), ועוד (פו) ודרשה וחקרה ושאלה הישב. מכפן למדו (שם מ.) שבע מקירום, מריבוי המקרם, כפן יש ג', דרישה ומקירה מכאן אמכו, אין נעשים עיר הנדחם עד שידחוה אנשים, ועד שיהיו מדיחיה מחוכה (הנהדרין קיא:):
- (עו) לה׳ אלהיך. לשמו ובשבילו: (16) הכה חבה. אם מינך יכול למתיחם בתיחם הכחובה בהם, המיחם באחרת (בבא מליעה לה:):
- (13) למען ישוב ה' מחרון אפו. שכל ומן שעבודת הלילים בעולם, הרון הף בעולם:

ַלְּגִישִּי בְּנָנִים אַמָּם לַיִרוֹנָה אֶלְהַנִינָה בְּנִין אַמּוּן בֵּדָם יִיְ אֶלְהַבוּוֹ לָא

هُمُل مَر فَرْ لَهُلَمُّانَ (٥) לוֹ לְעָם סְנָלְּה מִכֹּלִ הָעַּמִּים عَ جُرَارَا بَا بَا خُرَادٍ بَالِنَا كُلَّانِينَ جُرْبَالًا خُرْبَالًا خُرْبَالًا خُرْبَالًا خُرَادًا خُرَادًا בַּי עַם קַדוֹשׁ אַמְּה לַיהוָה אַרֵי עַם קַדִּישׁ אַהְ קֵּדָם יִיָּ

ז לא תאקל קל־תועבה:

וְיִבְאָׁן וֹזְמֶב: י אַנְלְ וּהְבֹּי וֹנִשְׁמִיּר וֹאַפֿוּ וֹבִימִּן אַנֹלְאִ וֹמּבֹּנֹא וֹנִשְׁמִיּבֹא וֹמִלְאִ

מְעַּלֵת גַּרֶה בַּבְּהַמְּה ، וִמִסְׁמִּנו מִּסְׁמִּ מִּשׁׁוֹּ פַּבְׁסִוָּנו וּמִמְּלִפֹּוֹ لْحُرِ خُتَمُّت مَعْدُمُنَ هَلُمُنِ لَأَمْ خُمْرِتُم يَمْدُرُمُ هَلُمُنَاكِ

בְאַבְנְבָּט נְאָט_הַמָּבּוֹ בָּיִבְתַהְבַיִּ ע בֿיצּבֿע TĒĻĢL ומִמַּבַוּוּסָי אַף אָת־זֶּה לְאַ תְאַבְלוּ מִמְּעַבְיֹנִ בְּבָם יָת בֵּין לָא תִיכְלוּן كېڭل:

מְמָאָים הָם לָבֶם: גַרָה הַפְּה יפּרְסָה לֵא הִפְּרִיסוּ אָנּוּן וּפַרְסַהְהוֹן לָא סָדִיקָא

כא, ס), לעשות כל הראש כצין העינים:

המהורה, שבכל מקום פורמ את המועמ (שם קג:):

(ב) כי עם קדוש אחה. קדושת עלמך מלבותיך, ועוד ובך במר סי:

שֶּׁר כְשְּׁבֻים וְשָּׁר עִזְּים: וֹאָט הַבְּהֵלֵּה אַהֶּלֵר הֹאָכֵלוּ מֻּוֹר בֵּיוֹ בְּעִירָא דְּהֵיכְלוּן הּוֹרִין לֵא מִיכוֹל בָּלְ דִּמְרַחַלּ:

ונומא וטובלא ונוגא:

99

(7) השסועה. בריס סיא שיש לס שני גבין ושני שדראות (נדס כד.), אמכו רבותינו, למס ושנו בבסמות מפני סשמועם, בלפרנים, וסיא עמאס: – בבהמה. משמע מה שנמלא בבהמה אכול, מכאן אמרו (חולין שע.) שהשליל ניתר בשמיעת אמו: (6) מפרסח. סדוקס כמרגומו: פרסח. פלמנמ"ס: ושסעח. מלוקס צשמי לפרניס, שיש סדוקס ומינס מלוקס (E) ואקר. ממורגס יַשְׁלָּה, יַשְׁלֵי מְלַע (היוד למ, ה), הוה השמובו"ק: והאר. מורבל"ה, מור היער, בהל"ה יער בלשון הרמי:

(+) זאח חבחמה גיר איל וצבי ויחמור. למדמ שסמים בכלל בסמס (שם על.), ולמדנו שסבסמס ומיס ממלס מכובס מן ולמד כאן שלא ישמט ויאכל על אומו המוס, בשל בשר במלב הרי דבר שמעבתי לך, הזהיר כאן על אכילמו (מולין קיד:): (3) כל חושבה. כל שמעבמי לך, כגון לְרֵס אוון בכור כדי לשוחמו במדינס, סרי דבר שמעבמי לך כל מוס לא יסיס בו, ובא

לסיום נאים, ולא גדודים ומקורמים: 🛘 בין עיניכם. אלל הפדמת, ובמקום אמר הוא אומר, לא יַקְרְמוּ קַרְמָה בְּרֹאֹשָׁם (ויקרא (1) לא חתגדדו. לא ממני גדידה ושרש בבשרכס על ממ, כדרך שהאמוריים עושין, לפי שאמס בניו של מקוס, ואמס ראויין

מּבוֹא אוו מּסַבוּ פֹמּבא

וֹט וּמֹלַא ווֹט אַבוֹלֹא ווֹט

מְסְאֵבוּן אִנוּן לְכוּן:

בּבְעִירָא יָתַה הַיִּכְלוּן:

خفدرا كتفخرا يثدرا كمدرا:

בְעַלְ אַפָּי אַרְעָא:

eat: the ox, the sheep, and the goat,

These are the beasts which ye may

thing.

they are unclean unto you; chew the cud but part not the hoof,

and the rock-badger, because they

of them that only chew the cud, or

Nevertheless these ye shall not eat

among the beasts, that ye may eat. cloven in two, and cheweth the cud,

hoof, and hath the hoof wholly

And every beast that parteth the

pygarg, and the antelope, and the

roebuck, and the wild goat, and the the hart, and the gazelle, and the

mountain-sheep.

cloven: the camel, and the hare, of them that only have the hoof

Thou shalt not eat any abominable

face of the earth. out of all peoples that are upon the chosen thee to be His own treasure Lокр thy God, and the Lokp hath

For thou art a holy people unto the between your eyes for the dead.

yourselves, nor make any baldness your God: ye shall not cut

Ye are the children of the LORD

ΛIX

בון עונים למה: ב לַאַ מִתְּגְּדְדִּוּ וְלְאֵ־תְשָׁיִמוּ קְרְחָה תִהְתָּמִינוּ וְלָא הִשִּׁיוֹ מִרַט בֵּין

מיניכון על מית:

ליה לעם חביב מכל עמניא

Zτ	ַרַפְּּלֶב: בְּפִּלְב:	וֹשְׁטֹא וִינִשְׁנִינִאׁ:	and the pelican, and the carrion-vulture, and the cormorant,	Źτ
91	װְטִּיִּנְיִם נְאָּטַרַיַּנִּיִּשְׁיִּ אָתְרַבִּיִּנְשׁׁיִרִּ אָמְרָבִיּנִישְׁ	וֹבְּוֹנִא וֹבִפּוּפָא וּבְוֹנִא:	the little owl, and the great owl, and the horned owl;	91
ſι	וֹאָת בָּת חַיִּעִּנְה וֹאָת־הַמַּחָטָּס וֹאָת־הַשְּׁחַף וְאָת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ:	ְהַּטִּפֹּא וֹנֹגֵּא לְנִוּנִיהֵי: וֹנִי כִּי וֹמִּטִּינִא וֹגִינָּא וֹגִפָּר	and the ostrich, and the sea-mew, and night-hawk, and the sea-mew, and	Śτ
† ī	נאָט בֿלְ מָנגר לְמִּגּנִי:	וְיָתְ בְּלְ עַּוֹרְבְאֵ לְּוְנֵיה:	and every raven after its kinds;	† 1
ξī	לְמִינְה: נְהָרְאָרִ וְאָתִרהָאַנְּה וְתַּדֵּיֶּה	לְוֹנְה: נְבָׁנִ כַּנִּפְׂא וֹמָבִפִּינִא וֹבִּיִּנִא	and the glede, and the falcon, and the kite after its kinds;	ετ
71	iần gực tà nàct cục Tựy trạco trựit.	لمُد لمُنْه: لدرا لَـٰذِא تندُخرِنا طَفْدِيا فَمُدُّع	But these are they of which ye shall not eat: the great vulture, and the bearded vulture, and the ospray,	71
π	בְּלְ־צִפְּוֹר טְּחֹרֶה תֹאִכֶלוּ:	בְּלְ צָפָּר דְּבֵי מֵיכְלְוּן:	Of all clean birds ye may eat.	π
οī	לְבֶם: (ס) בְּקְבֶם: (ס)	לָא שַיכְלוּן מְסָאַב הוּא לְכוֹן: בְא חֵיכְלוּן מְסָאַב הוּא לְכוֹן:	and whatsoever hath not fins and scales ye shall not eat; it is unclean unto you.	OI
6	אָת־זָה מְאָבְלוּ מִפָּל אֲשָׁר בַּמָּיִם כַּל אֲשֶׁר־לָוֹ סְנַפָּיר וְקַשְׂהָשֶׁת האָבֶלוּ:	נה בין מיקלון מכל הקמיָא כל הליה ציציו ומּלְפִין מיקלון:	These ye may eat of all that are in the waters: whatsoever hath fins and scales may ye eat;	6
8	וְאָת־זְּהַחַוֹּיִר בִּי־מַפְּלִיס פַּרְסָּה הוּאׁ וְלַאׁ גֵּלְה שָׁמֵא הִוּא לָבֶם מִבְשְׂרָם לַאׁ תֹאֹלֵלוּ וּבְנִבְלְהָם לְאִ תְּגְּעוּ: (ס)	וּבֹנְבִּגְלְטִׁבְוּן לְאִ טִּלֵּבְׁבֵּנּן: לְכִּנִּן מִּבְּמְּבְׁבִּנְן לְאִ טִּגְּכִנְוּ נְנִא נְלָא פַּׁמָּב מִסָּאַב בִּנָּא נְיָּטְ עַּוֹנִיִּא אָבֵּוּ סָבִּוּל פַּבְסְׁטָא	and the swine, because he parteth the hoof but cheweth not the cud, he is unclean unto you; of their flesh ye shall not eat, and their carcasses ye shall not touch.	8

ובעופות מפני הראה (חולין פג:), שלא נאמרו בת"כ:

(8) ובגבלחם לא הגעו. רבוחינו פירשו (חו"כ שמיני) ברגל, שאדה חייב לעהר את עלמו ברגל, יכול יהיו מוזהרים בכל השנה, תלמוד לומר שֻמֹר אֶל הַפְּבֵּנִים וגוי (ויקרא כא, ה), ומה עומאת המת חמורה כהנים מוזהרים ואין ישראל מוזהרים, עומאת גבלה קלה לא כל שבן (ר"ה ְמוּ:):

(11) כל צפור טהורה האכלו. לסמיר משולמת שבמלורע (קידושין נו.):

(12) וזה אשר לא האכלו מהם. למקור מת סשמועס:

(1) והראה ואת האיה וגוי. סיא כאס, סיא איס, סיא דיס, ולמס נקכא שמס כאס, שכואס ביימכ, ולמס סוסירך בכל שמומיס, שלא לימן פתמון פס לבעל דין למלוק, שלא יסא סאומכס קוכא אומס כאס, וסבא לסמיכ אומכ, זו דיס שמס או איס שמס, וזו לא אמר סכמוב. ובעופות פרע לך סממאיס, ללמד שסעופות מסוריס מרוביס על סממאיס, לפיכך פרע את סמועע

(1) התנשמת. קלנ"מ שורי"ן:

(arty ar:):

וְהַבּוּכִיפָּת וְהָצְּשַׁבִּוּ: لككرقك

יּ ְ וְכִלְ שֶׁבֶּץ הַעִּוּף טְמֵא הָוּא לֶבֶה וְכֹל רִחִישָׁא דְּעּוֹפָא מְסְצַב הוּא

סב בְּלַ־עִּוֹף שַׂהַוֹר הֹאבֵלוּ:

८४ १४८८€

נָרֵי בַּחֲלֵב אָמְּוֹ: (פּ) אַמְּׁה לַיהוְה אֱלֹהֵיף לְאַ־הְבַשֵּׁל עַם קּרִישׁ אַהָ בֵּהַלִּב: בְּאַ הַיְּכְלוּן בְּשֶׂר בַּהַלַב: אַן מִכְרַ לְלֹבֹיְ, בַּ, מַּם פֿרוּשִׁ אַן הַזַּבְּנָנָהַ לְבַר מַמְמֵין אָּבַי לְאֵ עַאָּבֹלְוּ בֹּלְ יֶנְבֹלְנִי לְיָנִי לְאִ עִּיִבֹלְוּוֹ פּֿלְ וֹבִילָאִ לְעוִעִּד

זַרְעָּהְ הַיּצָא הַשְּׁרֶה שְׁנֶה שְׁנֶה: זַרְעָּךְ דִּיפָּיִל חַקְלָא שְׁנָא שְׁנָא: ממיםי עַשָּׂר הְעַשָּׁר אָת כְּלְ־הְּבוּאָת עַשְּׂרָא הְעַשִּר יָת כָּל עַלְלַת

أنغثثك بخجزي خظلك لعهثك אָמָן אָם מֹהֹאָר בַּלִּינָ טַּירִאָּהַ ق خَفَكَابِتَ كُمُدَانُكُ لَا يُعَالِي كُمُحَالًا

למַען הַלְמַד לִיִרְאָָה אָת־יְּהֹוָה

<u> څرائنه</u> ځر_تڼټره:

מולא וֹהֹמֹבִיפֹא: לְמִׁנְלְצִׁ וְטִוֹנְגִיטָא וֹאָבּוְ לְזִוֹנִי וֹנִינָּגַ

خربا ځم نځټځدنا:

לק מוף גבי שיקלון:

שַּׁמֹּלֵ מַהְשָּׁר מְבִּירֶבְ חַמְּרָב LiùLa, ŚāḍĹāu ạċtū.u لَهُمَرْنُ رَفِيْنَ يَعِيْنِ لِمُرْتِيكِ لِمُتَاتِمِ كَيْتِ لَهُ مُنْكِهِ لَهُ يَنْكِ لِمُعَالِكِهِ

אֶלְבַוּ בָּלְ יוֹמַנָא: خدرم لاتدرك خملاتم كله الأ بظمُنك بحُديد، يعبدُك لَمُثَكَ

> its kinds, and the hoopoe, and the and the stork, and the heron after

be eaten. are unclean unto you; they shall not And all winged swarming things

Of all clean winged things ye may

brought forth in the field year by increase of thy seed, that which is Thou shalt surely tithe all the seethe a kid in its mother's milk. LORD thy God. Thou shalt not thou art a holy people unto the mayest sell it unto a foreigner; for gates, that he may eat it; or thou unto the stranger that is within thy dieth of itself; thou mayest give it Ye shall not eat of any thing that

the Lord thy God always. flock; that thou mayest learn to fear firstlings of thy herd and of thy thy wine, and of thine oil, and the dwell there, the tithe of thy corn, of shall choose to cause His name to thy God, in the place which He And thou shalt eat before the Lord

٤٢

- (71) wd Γ , darke trid aford (20):
- (18) דוכיפת. סוא מרנגול סנר, ונלע"ו סרופ"א, וכרנלמו כפולס:
- (19) שרץ העוף. סס הנתוכים הרוחשים על הארץ, כגון זבובים ולרעים וחגבים מתאים, הס קרויים שרץ:
- (02) כל עוף שהור האכלו. ולה הם הממה, בה לימן עשה על לה העשה, וכן בבהמה הוחה ההכלו ולה בהמה ממהה, להו
- אם עלמך במומר לך (ספרי קד), דברים המומרים ואמרים נוהגים בהם איפור, אל ממירם בפניהם: לא חבשל גדי. צלצ (IS) לגר אשר בשעריך. גר מושב שקבל עליו שלא לעבוד עבודת אלילים ואוכל נבלות: כי עם קדוש אחה לה׳. קדש הבא מכלל עשה עשה, לעבור עליהם בעשה ולא **ה**עשה:
- שנח שנה. מכאן שאין מעשרין מן החדש על הישן (ספרי עד שקן במעי אמומיקן, שאס אין אמס מעשריס מעשרום כראוי, כשהוא סמוך להחבשל אני מוליא רוח קדיס והיא משדפחן, (בב) לא חבשל גדי וגרי עשר חעשר. מס ענין זס אלל זס, אמר לסס סקב"ס לישראל, אל מגרמו לי לבשל גדיים של מבואס פעמיס, פרט לחיה ולעופות ולבהמה טמאה (חולין קיג.):
- כו), ונמן לסס רשומ לאכלו בכל מקוס, שנאמר וַמַּבַלְמֶּס אֹמוּ בְּבֶל מֶקוֹס (שס לא), על כרמך זה מעשר אמר הוא: (33) ואכלה וגרי. זס מעשר שני, שכבר למדנו לימן מעשר ראשון ללויס, שנאמר פי מָקְמוּ מֵמָׁם בְּנֵי יִשְׁרֶמֵל וגוי (במדבר ימ, روع):

בגורן וכו', ואמס מוליך לירושלים מעשר של שנס ראשונס ושנייס שֶׁהַשְׁהַיִּם, ומִמְנַדֶּס בִּעַרְמִּי סַּלְהָשׁ מִן בַּבַּיִמ (דברים כו, יג), בירושלים כדרך שנוקקם לאכול מעשר שני של שחי שנים: ואכלו ושבעו. מן להם כדי שבען, מכאן אמרו אין פוחחין לעני

- (92) ובא הלוי. וימול מעשר כאשון: והגר והיחום. וימלו מעשר שני שסוא של עני של שנס זו, ולא מאכלנו אמס
- (25) מקצה שלש שנים. באולמד, שאס השהה מעשרותיו של שנה ראשונה ושניה לשמטה, שיבערם מן הבית בשלישית: שאף סוא יש לו מלק עמך בסן כמוך, ואינן מייבין במעשר:
- (TS) והלוי וגר לא חעובנו. מלימן לו מעשר כלשון: בי אין לו הלק ונהלה עמך. ילמו לקע שכמס ופלס וספקר,
- מס ספרט מפורש ולד, ולדום סמרן, ורמוי לממכל מדס וכו' (עירובין כו:): (62) בכל אשר האוה נפשך. כלל: בבקר ובצאן וביין ובשכר. פרמ: ובכל אשר השאלך נפשך. מזר וכלל,
- (24) בי יברכך. שמסא המבואה מרובה לשאת:

الأحياب خدر مقمر بالك تجمد الكرادات

ألأهَمُمُثَابِ هُمُّد حَمَمُثِيك نَهُدُمُ، نَيْنَمُم فَهُدُمَذِنُم يَخَطَدُنُكُ יבא הַכּוֹי בֵּי אֵין לוֹ הֹכָק וִייִםי לֵינְאָה אֲבִי לֵית לִיה

تتناه ننتناث خمُمُثابك: אָטַ כַּלְ מַמְּמָּרְ טְּבִיאָנוֹיְ בַּמָּנִי מַמְּסָר עַלְלְמָוֹיִ בְּמִּמָא תַרִיא

שׁהּוֹבֵינוֹ בַּׁוֹ אָוֹן בָוְ שֹבִם וֹנִשְׁבָי שַׁבַּשַּׁבַינוּ ÄÄL_ĖÀĠĈ.Ŀ

: ﴿ ثَالِيهِ مُثَلِّمُ لِمُثَلِّمُ الْأَنْفُ لِمُنْ الْخُرْبُ الْخُرْبُ لِهُ الْخُرْبُ لِمُنْ الْخُرْبُ ل بوهر بهرزم قو حودر بازار بحَمْدِد بحَدْد جَمْد سُمُعْدِكَ % נְפְּשֶׁבְ בַּבְּקָר וּבַצֵּאָן וּבְיֵוּן וְנְתַמְּה הַכֶּמֶף בְּכֹל צַּשֶׁר־הְצַּנֶּה

יִבְתַר יְהוְוֹה אֱלֹהֶיף בְּוֹּי خَرْبُكِ لِتَارَحُنَ هُم يَنْفُونِهِ هُمُّد حَرِيْكُ رِيْفِكَ خِمِفْتِهِ لِمَنْكَمَ أثنتيا حَرِّمُك إلاّلِمُ يَرَمُك إِنْ مِنْ الْحَرَاةِ مِنْ مِنْ لِللَّهِ الْمُلْكِ لِللَّهِ الْمُلْكِ

بْحُدُخِكَ بْدِيْدِ ݣَاحِيْدِ: الأكبينك خُرضُنا بَمُكِا بَمُن قد جُهَمُدُهُا مُحَاثِنَا لَا فَا لِجَانَا ממְּךְ הַמְּלִוֹם אֲשֶׁר יְבְחַר יְהוְרָ מִנְּךְ אַהְרָא דְּיִהְרָעִי יִי אֶלְהָרְ ÷ לֹאָ עוּכֿל*ֶ מִּאָּעוֵ* כֹּג וֹבׁעֹל טֹפוּל לַמִּמֹלְיִע אָבוּ וֹעַבֿעוֹל וְבֶּי־יִרְבָּה מִמְּלִּ הַבֻּבֶרָ

ַ נְׁבַיָּנַבַ בוּלָל נֹאַטַּסָּנָא הֹמָּנַ נִיּיּנָבָא

תוציא מסוף הַלָּת שָׁנִין תַפַּיק יָת כָּל

חולַם וֹאַהְסָּנָא מִמֶּב:

\$َكُمُكُ لِللَّهُ اللَّهُ فَيَكُدُ لَا يُعْلَمُ خَنْكُ لَا يُعْلَمُ خَنْكُ لَا يُعْلَمُ خَنْكُ لَا يُعْلَمُ خَنْكُ ل שובע וֹמּטִיק וּבָבְלְ צִּטִהְאָּבְלָּוֹצִ וּפֹמֵּשׁ פֿעוָב, וּבֹמֹּנֹא וּבֹשַׁמִּנ ונימון כַּספַא בַכָּל דָּתָתָרָעֵי

ئا 🕱 څيك خريد:

جْر يَجُدُر بَوْدَ مَوْكَ عَبِدُلُمْ خُدَر جُع be satisfied; that the LORD thy God gates, shall come, and shall eat and and the widow, that are within thy and the stranger, and the fatherless, portion nor inheritance with thee, And the Levite, because he hath no

may bless thee in all the work of thy

hand which thou doest.

and shall lay it up within thy gates. forth all the tithe of thine increase, in the same year, thou shalt bring At the end of every three years, even

82

Lτ

77

inheritance with thee. for he hath no portion nor gates, thou shalt not forsake him;

And the Levite that is within thy

and thy household. God, and thou shalt rejoice, thou shalt eat there before the Lord thy thy soul asketh of thee; and thou for strong drink, or for whatsoever oxen, or for sheep, or for wine, or for whatsoever thy soul desireth, for And thou shalt bestow the money

the LORD thy God shall choose. and shalt go unto the place which and bind up the money in thy hand, then shalt thou turn it into money,

when the Lord thy God shall bless shall choose to set His name there, thee, which the Lord thy God because the place is too far from so that thou art not able to carry it, And if the way be too long for thee,

تيية

shalt make a release. At the end of every seven years thou

שבי מַקַּץ שֶׁבַע־שְׁנָים חַעֲשֶׂר שְׁמִּשֶׂר: מִסּוֹך שְׁבַע

٢٠٢١; ٢٠ 4×-140 בּ כָּלְבַּמַלְ מַמָּמַר יַבוֹי אָמֶב יַמָּה כָּלְ וָּבַר מָבִי רַמִּי דְּיִרְשָּׁי

אָט บฺธิ่ะับ שִׁנְאָ נִאָֹּאָ נִאַיֹּאַ בִּוֹנֵע לַנַבּ מוֹ פּר מַמְמִנוֹ שִׁשְׁפַּת נֹבִינִי לַנַבּ

ئېزى خانېېد: ١٣٠٤ بَارِد ١٣٠٤ بُمَا حُكِ ڠڠ٥ څر ﴿ ﴿ مِنْ نَالِكِ خُلُ مُكْرَالًا خِلَالًا مُعَالًا خُمُ نِتَا لَٰكُ مُوحَٰلًا ﴾

אַנְבֶׁי מְצֵּוֹבְ הַיְּוֹם: אָנוַ_כַּלְ_וַמִּאָנוֹ ווּאָצו אָמָוֹר ً بَيْنِي هِكَٰتِيبِ جَافِقِت كِيْفِينَارِ عَالَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ בל אם המנה שהמה דלוב

בּלִּים יִבְּיךְ לָאִ יִמְּמְלִי: (a) נאַסְּה לָא תַעַּבֶּט וּמֶשֶׁלְתַּ בִּגוֹנִם אַ בַּבֶּרְ לְּבְּיִ נְעַהְּבַּמְּטְׁ צְּנְנְם בַּבְּיִם בַּבְּיִם בַּבְּיִם בַּבְּיִבְ לְבִּ נְעִנְּנִּבּ לְהַמְּמִנְּוּ جديتي هِرَبَهِ جِدِجَة جِهِهِد كِدَرَ يَزُمَة جَدِجَة جَمَع

> ימן אַבוירי אַבי קרא שָׁמִשְׁמָא אָת־רֵעֵהוּ בְּחַבְּרֵיה לְא יִחָבַּע מִן חַבְּרֵיה ಗ್ರಹಿಸ್ಥರ್ ಭರ್ಗದ ಗ್ರಗ್ಗ ತರ್ಗದ ಭರ್ಥಭನ್ನ ಸ್ಥಾಭೀಯ

בּוֹ אֶּלְטַבּ וְבִיב לַבַּ אַּטַסְנָא

פון אַרוּדְ הַשְׁמֵים יָדָר:

לְמְמֹּבֹע וֹנו כֹּלְ טַכֹּּלוּגַעׁמִּ למומבא בון אַלבּב למסר אָם לַבּּלְאִ שַׁלַבּוּגִ

וְמָּבְמוּן: בעקקיקין סוָיאָין וּבָּדְּ לַאַ סַּנִּיאָון וֹאַטַּ לָא טִוּוּר וִטִּאָבוָה

> been proclaimed. because the Lord's release hath his neighbour and his brother; neighbour; he shall not exact it of that which he hath lent unto his release: every creditor shall release And this is the manner of the

brother thy hand shall release. but whatsoever of thine is with thy Of a foreigner thou mayest exact it;

an inheritance to possess it the Lord thy God giveth thee for surely bless thee in the land which among you—for the Lord will Howbeit there shall be no needy

thee this day. commandment which I command God, to observe to do all this unto the voice of the Lord thy if only thou diligently hearken

they shall not rule over thee. shalt rule over many nations, but thou shalt not borrow; and thou shalt lend unto many nations, but thee, as He promised thee; and thou For the Lord thy God will bless

(1) מקץ שבע שנים. יכול שנע שנים לכל מלוה ומלוה, מלמוד לומר קרנה שנת השנע (לקמן פסוק ע), ואם אחה אומר ז' כמו שמפורש בכי מכלה לעשר (שם יב):

שנים לכל מלום ומלום, לסלואם כל אחד ואחד, סיאך סיא קרצה, סא למדת ז' שנים למנין סשמיעות:

(2) שמוש כל בעל משה ידו. שמוע התידו של כל בעל משה:

(3) את הנכרי הגש. זו מלות עשה (פפרי קיג):)

באחרים ולא בכס, וכשאין אחם עושים רלונו של מקום אביונים בכס: אביון. דל מעני, ולשון אביון שסוא חאב לכל דבר: (4) אפס בי לא יהיה בך אביון. ולסלן סוא אומר כי לא ימדל אביון, אלא בומן שאמס עושים רלונו של מקוס אביוניס

(a) רק אם שמוע חשמע. אולא יסיס גך אניון: שמוע חשמע. ממע קמעל, משמיעין אומו סרבה:

ובל לא ימשולו: לוס מוס ומלוס לוס, מלמוד לומר ואמס לא מעצוע: - ומשלח בגוים רבים. יכול גויים אמריס מושליס עליך, מלמוד לומר בלשון מפעיל, כגון והלוימ, והעבעמ, ואס היה אומר ועבעמ, היה נופל על הלוה, כמו ולוימ: □ והעבשה גוים. יכול שמהא (a) כאשר דבר לך. וסיכן דבר, בְּרוּךְ מַמָּס בְּעִיר (לקמן כמ, ג): והעבמה. כל לצון סלואם כצמפל על סמלום נופל

אָנַרְיֵלְיִף מִאָּהָיִרְ הָאָבְיִרוֹ: שׁאַמָּא אָטַבְלְבָּבְּוּ וְלָאָ טִלְפָּאֹ هَمْد البَرْد هُرِيْنِ بِيَا ذِيْدُ ذِيْهِ k ŘÚLE ČŘÚL MŘĽLE ČŘLÁL בְּיִיוָהָנְתְ בָּוֹּךְ אֶבְיֹּוֹן מֵאַתַּר

אַמֶּר יָשׁׁסָר לְיִּי וֹעַהַבָּסְ שַּׁהַבֹּימָהּ זַבּי מַעַּסְבְוָ خرفتِن نفتِن هُنائِكَ كِر

אָבַוֹּעוֹע וֹבְיָנִע בַּבְּ בַשְׁאָּ: וֹלָא טֹטֹוּ לַוָּ וֹלַבֹּא הֹלֶוֹשַ וֹבֹאֹנִי מֹנִוֹב בֹּאִנִינִבַ בַּאַבְיָנוֹ מַנע ۿؚڗٙڟۦڷۿۣڂٙۄ לַלְלַבְּׁ לַלְנְּמֵּלְ כַאֵּמֶר לֵוֹבְדֵּׁרַ ـ הَשְּׁמֶר לְךֹּ פַּן־יִהְיֶה דְבָר עִם־

מַמְּמֶּבׁ יִבְּלָל מִשְׁלָּח יָבֶר: וֹבֹבבבׁ וֹבוֹנָנו אֶבְנִינִבּ בַבַב ं क्रिक्ट दें। दें। क्रिंद्र। प्रकेट प्रकेट לנון טטן כו ולא־ובה לבבה

±×L±: (a) ਟ੍ਰੇਕਰਾ ਫ਼੍ਰੇਜ਼ ਕਰਾਜ਼ עַלאַבֿוּ מַּלְבַבֶּּוּ אַנְכֹּנ מִבּנוּבְּ אַבֹּמֹא מַלְ כַּוּ אַנֹא מַפַבּנג در جهرتانح هخربا

חוסרניה דחסיר ליה: ליה ןאוֹנְפָא חוֹנְפָּנִיה כִּמִסָּת אַבו מפֿטט טפֿטט זע גער

בְּרְ חוֹבָא: קיה ויקרי עלף קרם ין ויהי בּאַטוּף מִסְבֵּינָא וּלָא תָמֵין הַּטֹא בּהָמֹסֹטֹא וֹטִלְאָה הֹנוֹשַ מם לבו בושע למימר אַסְהְעָבוּ לְדְּ דְּלְמָא יָהֵי פַּהְנָם

خفك خففنك حبد تختد خدرد משלו ששון ליה וָלָא יִבָּאַשׁ

ئىك رَجُنانك خَمَّزَتُك بَخْمُوْدَتُك לְבְּ לְמִימָר מִפְּמָח מִפְּמַח יָת ַ מַבַּבַב אַבוּ לָא וֹפַּסוּל מַסְבַּוֹלָא מִוּוָ

> thy hand from thy needy brother; shalt not harden thy heart, nor shut LORD thy God giveth thee, thou thy gates, in thy land which the one of thy brethren, within any of If there be among you a needy man,

which he wanteth. him sufficient for his need in that unto him, and shalt surely lend but thou shalt surely open thy hand

in thee. the Lord against thee, and it be sin give him nought; and he cry unto against thy needy brother, and thou at hand; and thine eye be evil seventh year, the year of release, is thought in thy heart, saying: 'The Beware that there be not a base

in all that thou puttest thy hand will bless thee in all thy work, and for this thing the Lord thy God thou givest unto him; because that heart shall not be grieved when Thou shalt surely give him, and thy

needy brother, in thy land.' open thy hand unto thy poor and thee, saying: 'Thou shalt surely the land; therefore I command For the poor shall never cease out of

- ידו וקופלס, לכך נאמר ולא מקפון: מאחיך האביין. אס לא ממן לו, מופך לסיים אמיי של אביין: קידמין לעניי עיר אחרם: רא האמין. יש לך אדס שמלעער אס ימן אס לא ימן, לכך נאמר לא מאמן, יש לך אדס שפושע אמ (ד) בי יהיה בך אביון. סמלפ מלפ קודס: מאחד אחיך. למיך מלפיך קודס ללמיך מלמך: שעריך. עניי עירך
- ועבד לכון לפניו (שס): לו. זו משה, וכן סומ מומר מְשֶׁשֶׁס לוּ עַנֶר פְּנֶגְ דִּוֹ (ברמשימ בּ, ימ) שס) בממנס מן לו בסלואס: - די מחסודו. ואי אמס מלווס לסעשירו (כמובות מו:): - אשר יחסר לו. אפילו מום לרכוב עליו (8) פחח חפחח. מפילו כמס פעמיס: כי פחח חפחח. סרי כי מאמא גלצון מלמ: והעבש חעבישנו. מס למ למ רנס
- יקרם, מ"כ למס נממר וקרם עליך, ממסר מני ליפרע על ידי סקורם יומר ממי שמינו קורם: (9) וקרא עליך. יכול מלוס, מלמוד לומר נְלֹה יִקְרֶה (לקמן כד, מו ספרי קיו): והיה בך חשא. מכל מקוס, הפילו לה
- סלמירה עם שכר המעשה: (10) נחון חחן לו. לפילו מלה פעמים: לו. בינו ובינן: כי בגלל הדבר. לפילו למרת לימן, למה נועל שכר
- לעניך. ביו"ד אחד לשון עני אחד סוא, אבל ענייך בשני יודי"ן שני ענייס: (11) על כן. מפני כן: לאמר. (ספרי) עלה למוצחך אני מַשִּׁימָּן (ספרי קים): לאחיך לעניך. לאיוה אח, לעני:

: <u>ئائة ئ</u>ىڭ: بخهُرُب بَهُدُ، فِن فَهَذِ ثِنْ فَهُدُ اللَّهُ فَي أَنْ فِي أَنْ فِي أَنْ فِي أَنْ فِي أَنْ فِي أَنْ كم لأمخدئد تمككك بقم مئده בְּיִינְמְבֶׁר לְךְּ צְּתַּיִרְ הָעְּבְרִי

שַׁהַבְּעוֹנוּ בַיַּקְים: ⁶ וְבֶּיִרְ הְשַׁלְּחֲנִיּ חְפְּשָׁיִ מֵעְמָּוְךְ לְאִ נַאָּרֵי

نْدَانِد گُذِيْنَا نَاشَا ذِنِهِ يظرفك يضبكك لخمم حتكك بصغيات بصمتحك بخدكك

מּלְבֵּוֹ אֹנְכֿוּ מִׁהּוֹנֵ אָטִבּנֹבֹּר مَجْرَبَه رَبُولُكُ بِمَيْلًا يُحْرَيُرُكُ נוֹכֹנִשָּׁ כַּנּ מֹבַּע בַּיְנִיםָ בַּאָּבָּא

בי־טָוֹב לוֹ עַמֶּוּ: מֹמֹמֵׁ בֹּ, אַבֹּלֹבְ וֹאָטַ בַּיִּטְבַ מִמְמַּב אָבִי, בִיִּבְּלַבְ וֹאָטַ בַּיִּטְב מִמְמַּב אָבִי, בִיִּבַעָּ וְנְיִנְיִנְ בֶּירִיאַמָּר אַלֶּיף לְאַ אָצָא וִיהִי צָּבִי יִימָר לָדְּ לָא אָפּוּק

הַנֻּה הַנְּים:

مرذِّت نَجْكَ حَجْمُنُكُ فَمُمِّتِ حَلَا: לאוֹנן וּבֹנְגַט וֹטֹוֹט לַבַּ מֹכֹּגַ ^ע וֹלְפֿט[ְ]עָׁ אָטִ עַמּּרְצָּׁעַּ וֹנְטַמָּר

> سردرا ظظظك: וְיִפְּלְטִנְּךְ שֵׁית שְׁנִין יִבְשָׁתַא XL אָבוּ וֹנַבַּלוּ לְנַבְּ אָּטִוּנִי בַּנַ

> מגמנ לא הפְטָרנִיה ביקו: עפַּמָרנֵיה בַּר חוֹרִין

it %देवें विषय देवाः مَيْدِرَ كُلُ مُوِّكُمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّه

נו פּטַוֹּמֹא טַבַּגו נומָא בַגו: אֶלְבִיּהְ עַלְ בֵּן אֲנָא מִפְּפֵּיר לְּהְ באַבֹּא בַמִּגִנִם יפּבַקר וטובר אבי עביא הויקא

בּיקּף צַבי טָב לַיה עַמָּף:

مثثد فرب ذمرت نهك ذهرفك לאולונע ולנמא וונו לַנַּ מֹבְאֵהֹא וֹטִיטַוּן

> go free from thee. the seventh year thou shalt let him he shall serve thee six years; and in Hebrew woman, be sold unto thee, If thy brother, a Hebrew man, or a

go empty; from thee, thou shalt not let him And when thou lettest him go free

thou shalt give unto him. LORD thy God hath blessed thee winepress; of that wherewith the threshing-floor, and out of thy of thy flock, and out of thy thou shalt furnish him liberally out

71

٤ī

command thee this thing to-day. redeemed thee; therefore I Egypt, and the Lord thy God thou wast a bondman in the land of And thou shalt remember that

house, because he fareth well with because he loveth thee and thy 'səəht mort tuo og ton lliw I' And it shall be, if he say unto thee:

likewise. thy bondwoman thou shalt do bondman for ever. And also unto the door, and he shall be thy thrust it through his ear and into then thou shalt take an awl, and

. אביה, ולמד כאן שאם ילאו שש שנים קודם שחביא סימנין, חלא, ועוד חידש כאן העניק חעניק: מגא בשש, ולא שמכרוה בים דין שאין הֶאָמֶה נמכרה בגובהה, שנאמר בגובהו ולא בגובהה (סומה כג:), אלא בקטנה שמכרה שְבְּרִי (שמוח כֹח, ב) ובמכרוהו בים דין הכחוב מדבר. חֿלח מפני שני דברים שנחחדשו כאן, אחד שכחוב או העבריה אף היא (בו) כי ימכר לך. על ידי אמרים, במכרוסו בים דין בגנבמו סכמוב מדבר (קידושין יד:), וסרי כבר נאמר פִי מַקְנֶס עָבֶד

משל לו מכל מין ומין: . אלו מיוחדים שהם בכלל ברכה, אף כל שהוא בכלל ברכה, ילאו פרדות. ולמדו רבוחינו במסכת קידושין (יו) בגוירה שוה, כמה מצארך מגרינך ומיקבך. יכול אין לי אלא אלו בלבד, מלמוד לומר אשר ברכך מכל מה שברכך בוראך. ולמה נאמרו אלו, מה (+1) העניק העניק. לשון עַדִי, בגובס ובמרחית סעין, דבר שיסח ניכר שסעיבות לו. ויש מפרשיס לשון סעעים על נוחרו:

(15) ווכרח בי עבד הייה. והענקמי וענימי לך מציות מלרים וציות היס, אף אתה הענק ושְנֶה לו:

מלמוד לומר וְמַׁם מְמִר יֹחַמֵּר בְּשָׁבֶּד (שמות כח, ה), עבד נרלע וחין מְמֶה נרלעת: יס אלא עולמו של יובל (מכילחא משפטים פב): - ואף לאמותך חעשה כן. הענק לה, יכול אף לכליעה השום הכחוד אוחה, (קב) עבד עולם. יכול כמשמעו, מלמוד לומר וְשַׂבְּמֶס מִּישׁ שֶׁל מַׁמְּמְהֹ וְמִילִם מָל מִשְׁפַּמְמוֹ מָשָׁבוּ (ויקר מֹ כה, י), המ למדה שמין

ង៉ីណី៤ ៤៤៥២៣ (៤) بَرَّنَا يُعَرِينَكُ خَرَام مِن مِن مِن الخِنْدَةِكِ لِمُنْ الْخِنْدَةِكِ لِنْ يُخْرَنِكِ מְּכֹּנ מְּכְּנִנ מְּבְּנֵנ מְּמִתְ מִּנֹנִם טַב טַּבוּן כּאָנַנ אָנִנֹא פּלְטַנַ אַטַּוֹ חַפַּמִּן מֵמִמְּלֵּוּ כִּּן מִמְּנֵדְ זְמֵיהְ בַּר חוֹרִין מֵעְמָּן צַּבִּי עַלְ

וְלָאִ שַׁנְוּ בַּבְוּר צֹאָנֶף: אָלְבַיִּינִיף לְאָ תַּהְּבִי בִּבְּבָר שִּוֹרֶוּ אַניעי וּבְצְאָנְךְּ תַּנְּבֶר תַּקְּדִישׁ לַיהֹנְוָה ظر_يتخربد هَمْدِ ننزد خخطُكُ

יקהיה אַמָּה יבּימָף: שְׁנְת בִשְׁנְת בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְתַּר לפּני יהוֹה אֶלהָיף תאַכְלָנּוּ

\$4.4: בְּלְ מָנִים רֻעַּ לְאַ הַזְּבְּהְנֵנִי לַיהְנָה עַיִּרְנְהָה עַיִּרִינְה עַיִּרִי בִּלְמִנִּם בִּישׁ לְאַ הִבְּסִנִּיה וְבֶּיִי יְהְיֶה בֹּוֹ מִוּם פַּסֵּחַ אַוֹ עִוּר וַצְּרֵי יְהֵי בִיה מוּמָא חַנִיר אוֹ

וְהַמְּבוְרְ יַבְּיָבְ כַּבְּבָר וְכְּאַנֶּלְ:

בְאָבֶלְ הַשְּׁפְבֵּנִי כַּמְּיִם: (פּ) ב רַק אָת־דָּמִוֹ לְאַ תֹאבֻל עַל־ לְחוֹר יָת דָּמֵיה לָא מַיכוֹל עַל

> בכל דַתַּעָבֵיר: ح خَمَرَتَكِ خُمْ نَكْمَ، حُمْرَكُ خَمْفَمُكُكُ

ון אָלְהָרְ לְאִ הִפְּלָה בְּבִיּכְרָא ילמלב בלנון שלבות לבם כֿל פּוּכֿבֹא בּוֹטֿוֹלִיג בֿעוָבַבַּ

نهُزُم حُنكك: בֹחֵלֵא בֹאַטֹבֹא בַוֹטַבֹּה, וֹוֹ אַטַּ שבים וו אַלִינוּ מִיכָלנִיה שָׁנָא

וֹאַגֹלְאִ: لألأذنه وتأله وتهر هزنه űlCKEL GÓÁÉX

אַבְעָא הַיִּשְׁבְּיִה בְּעַיָּא:

bless thee in all that thou doest. years; and the Lord thy God will of a hireling hath he served thee six thee; for to the double of the hire when thou lettest him go free from It shall not seem hard unto thee,

the firstling of thy flock. the firstling of thine ox, nor shear God; thou shalt do no work with shalt sanctify unto the Lord thy of thy herd and of thy flock thou All the firstling males that are born

and thy household. which the Lord shall choose, thou thy God year by year in the place Thou shalt eat it before the LORD

sacrifice it unto the LORD thy God. blemish whatsoever, thou shalt not lameness, or blindness, any ill And if there be any blemish therein,

17

07

it alike, as the gazelle, and as the the unclean and the clean may eat Thou shalt eat it within thy gates;

the ground as water. thereof; thou shalt pour it out upon Only thou shalt not eat the blood

- עבודמו בלילס, רבו מוקר לו שפחס כנענית וסולדות לחדון (קידושין מו.): (19) כי משנה שכר שכיר. מכאן אמכו, עבד עברי עובד בין ביים ובין בלילה, ווהו כפלים שבעבודה שכירי יום, ומהו
- סכמוב בסוום: שבו (ערכין כע.): - לא חעבוד בבכור שורך ולא חגוז וגוי. אף סמילוף למדו רבומינו שאפור (מולין קלו.), אלא שדבר לא יקדיש, וא"א לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר מקדיש, הא כילד, מקדישו אתה הקדש עלוי, ונותן להקדש כפי עובת הנאה סל כילד, לינו מקדישו לקרצן למר וכלן למד שמלוס לומר סרי למס קדוש לצכורס. דצר למר, ל"ל לומר מקדיש שכצר נלמר (19) כל הבכור וגרי חקריש. וצמקוס אחר סוא אומר לא יקריש, שנאמר אַן בְּכוֹר אֲשֶׁר יְצַפַּר לַם' וגו' (ויקרא כז, כו),
- שנמו, אוכלו אומו סיוס ויוס אמד משנה אמרת, למד שנאכל לשני ימיס ולילה אמד (שס כז: ספרי קכה): כג), מס מעשר שני אינו נפסל מִשְׁנֶס לחברחס, אף בכור אינו נפסל, אלא שמלוס מוך שנחו: שנה בשנה. אס שחמו במוף משעברס שנמו, כבר סוקש למעשר, שנאמר ואכלם לפני ס' אלסיך מעשר דגנך מירושך ויצסרך ובכורות בקרך וצאנך (לעיל יד, וּבְשְׁבֶס יִבְּיֶבְס יִבְיֶבְ בְּּרְ וּגו' (במדבר יח, יח בכורוח כח.): שנה בשנה. מכחן שחין משסין חומו יוחר על שנחו, יכול יסף פסול (OS) לפני ה׳ אלהיך האכלנו. לנק סוא אומר, שכנר מלינו שסוא מממנות כסונס אחד מס ואחד בעל מוס, שנאמר
- שברלוי ולינו מוזר: (IS) מום. כלל: פסח או עוד. פרע: כל מום דע. חור וכלל, מס ספרע מפורש מוס סגלוי ואינו חור, אף כל מוס
- ונאכל, יכול יסא אף הדס מומר, מלמוד לומר רק אם דמו לא מאכל: (33) רק אח דמו לא האכל. שלא מאמר סואיל וכולו סימר סבא מכלל איפור סוא, שסרי קדוש, וישמע במוץ בלא פדייון

ממאבום לולור: קאָבִיב הוֹצִיאַף יְהֹזָה אֶלֹהֶיף IVX פַסַת לַיהֹנֶה אֶלֹהֵיף כִּי בְּחַׂדִשׁ שְׁמוּר אָת־חָבשׁ הַאָּבִיב וְעְּשָׁים

יְהוֹה לְשַבֵּן שְׁמִוֹ שֶׁם: גאַן יבַּקר בַּמָּלִים אָמֶב_יבָּהַר الإثاث وما ذين هزينه

אַטַּבְּ מִאָּבוֹא מִאָּבוֹם כַּבְ וֹמֵנ מֹבְנִם לְמַמֹּן שׁוֹכָּר אָּעַיַנִים אָנִי כַּיִּ בְּחִפְּּזְּוֹן יִצְּאָרָוֹ מִאָּבַוֹּן ּ וֹמֶוֹם שֹׁאָכֹּלְ מֹּלְווֹ תֹּאִּוֹע בְּשִׁם לא היכול עליו חְמֵּץ שׁבְעַּאַ לַא מִיכוּל עַלְאָ חָיכוּ חֲמִיעַ שִׁבְּעָּאַ

בּוֹיִם הַרְאַמִּוֹן לַבְּבֶר: מּוֹעַבּמָּר אַמָּר מּוֹבָּת בָּעָנֶר ַ ְ לְבְלְבְּ מִּבְׁמֵּׁם נְמִנִם נִקְאַ ַנְלָנוֹ טַּטִוּמָּב מִּבְּמָנוֹ נִלְאַ נְבִּנִוֹ בַּאַ نَّذِيهِ رَبُكُ هُيْدِ خُخْدٍ نَمُّهِ نَفَنَة، كُنْ تَامُدِ خُخْدٍ

> אָּלְבַּׁבַ מִּמָּגַנִים וַגַּּבַּב tilúx rátitx xádl GÓDA ŽÍO II ŘÍDE ŘI. מֹב נְת נְבְׁשׁא בַּאֵּבִיבָא נְתַהַּבִּיִּ

לְאַמְבְאָר שְׁכִינְתֵיה תַּמָּן: מוֹ שונו באטרא בוטרה ווֹ מן בְּנֵי מְנָא וְנְכְסָׁטְ לֵּנְרְשְׁנֵא וְטְׁכֵּנְסְ בְּסְׁלֵא לֵנִם וֹן אֶלְטִּׁרְ

: ځان ټا מאַבהא במגבום כַּל יומי בויל התורבר ית יום מפקר נפּלשה מאֹבלא בַמֹּבֹנִם לְשִׁוֹם מַּנֹוֹ, אֶּבוֹ, פַבְעוּלָנִּ יומין מיכול עלוהי פַּטִּירָא

בְּיוֹמָא לַבְּמָאָר לְצַּפָּרָא: מו במבא ביבום בבממא

> forth out of Egypt by night. the Lord thy God brought thee thy God; for in the month of Abib keep the passover unto the Lord Observe the month of Abib, and

> choose to cause His name to dwell in the place which the Lord shall thy God, of the flock and the herd, passover-offering unto the LORD And thou shalt sacrifice the

Egypt all the days of thy life. camest forth out of the land of remember the day when thou land of Egypt; that thou mayest didst thou come forth out of the the bread of affliction; for in haste unleavened bread therewith, even with it; seven days shalt thou eat Thou shalt eat no leavened bread

.gainrom at even, remain all night until the which thou sacrificest the first day days; neither shall any of the flesh, with thee in all thy borders seven And there shall be no leaven seen

ַ שמצרים לילה. וסלא ביוס ילאו, שנאמר מִמְּמֵבַה סַפֶּשַׁח יָלָאי בְּגֵי יִשְׁבָבָּל וגוי (במדבר לג, ג), אלא לפי שבלילה נחן להס (I) שמור אח חדש האביב. מקודס בולו שמור שיסל רלוי (לפניב, לסקריב בו לת מנחת סעומר, ולס ללו עבר לת סשנס:

דברים הרבה מפסוק זה: קכט), שאס נמנו על הפסח חבורה מרובה, מביאים עמו חגיגה כדי שיהא נאכל על השובע (פסחים ע.). ועוד למדו רבוחינו (ב) וובחת פסח להי אלהיך צאן. שנלמה מן סכבשיס ומן סעויס מקמו (שמות יב, ס): ובקר. מובת למגיגס (מפרי פרעה רשוח ללאח, שנאמר ויקקלא למשה ולפַברן לילה וגוי (שמוח יב, לא):

ידי אכילם הפקח והמלה, אם יום לאחך: לוכרון, וחפוון לא שלך סיס, אלא של מלריס, שכן הוא אומר וַמֶּמֶוַק מִנְּרַיִּס עַל סְעָס וגוי (שמוח יב, לג): למען הזכר. על (3) לחם עני. למס שמוכיר את סעוני שנתענו במלריס: כי בחפוון יצאח. ולא סספיק גלק לסממין, ווס יסיס לך

edard (aa:): מגיגס אשר מובה בערב, לא ילין ביו"ט סראשון עד בקרו של שני, אבל נאכלה סיא בארבעס עשר ובע"ו, וכך סיא שנויס במסכה - סכמוב מדבר, ולמד עליס שנאכלה לשני ימיס, וסראשון סאמור כאן, ביו"ע סראשון סכמוב מדבר, וכן משמעות סמקרא, בשר הישחמים כל שבעה, כולן בבל מוחירו והיגן והכלין הלה ליום ולילה, לכך כחב בערב ביום הרהשון. דבר החר, בחגיגם י"ד בכל גבולך, סוצרך לפרש באיזו וביחם סוא מוסיר, שאם כמב ולא ילין מן סבשר אשר חובח בערב לבקר, סיימי אומר שלמים ולפי שנפחלק הכחוב מענינו של פסח והחחיל לדבר בחקוח שבעח ימים כגון שבעח ימים חאכל עליו מנוח ולא יראה לך שאור בפסח מגריס, ויוס ראשון האמור כאן הוא י"ד בניסן, כמה דאת אמר אַן צַּיוֹס קַרָאָשוֹן מַשְׁבִּימוּ שְׁאַר מִבְּמֵיכֶט (שמות יב, מו), (+) ולא ילין מן הבשר אשר חזבה בערב ביום הראשון לבקר. אוסרס למומיר בפסט זורום, לפי שלא נאמר אלא

 $I\Lambda X$

אָלְהָוּ בְּתֵּוֹ לֶבִּי: ﴿ إِنَّا لَا يُحَالَ الْمُنا لَيْظُولَ لَا يَا خُلُهُ لِينَا خُلِقَوْمَ يُنَا فَوْلَا

בּמֹמָת מומֹר צֵאטָרְ מִפֹּגַרוֹם: שׁוֹבַׁע אָעַעַבַּפַּסָע בַּהַגֶּר כַּבָּנא יתוַת אֵלֹהַיף לִשַּבֵּן שְׁמֹוּ שְֶּם בִּי אֶם־אֶלִבוּמְלֵיִם אֲשֶׁרַ־יִבְּחָר

בַּבֶּער וְעִבְלִעׁ לִאָּעַבָּיוּ: نجْتَاب بْعَيْن ݣْكِيَّنْك جْن نَجْلْنَ كَيْنَادُونْ بْرْيُولُونْ لْأَيْنَالُ فِيهَ لْمَنْظِيرُ بخهَرَٰفِ لَمُحَرَٰفٍ فَقَطِيهِ لِمُهُدِ يَنْفَهَرِ لَقَرَدِيمٍ فَهَنَائِهِ

לא תַעַּשָׂה מְלַאבֶּה: (ס) للهُدُرةِ، مُعَرُلًا كِرَبَالًا كُمْ بِأَنَا الْحُرْبُرَاءِ الدُرْبُولِي هُدَرَهُ كَالَمَ لِنَا الْمُ

לְסָבֶּר מֻבְּעָה מֶבְעָּיה نفقٰد_کَڬ

<u> څران</u>:

אָמֶּב יִׁנִינִי בּטֹבֹא מוּ עַנִּוֹּב בּיִי אֶלְטִבּ

בַּמִיעַל שַׁמְשְׁאַ זְמָן מִפְּקָּן שמו שכנס וש פּסִבא פֹבמָהָא אָלִבְיִּב לְאַמְּבְאָנ מְכִינִינִינִ אָלִבוּגו בֹאַטֹרָא בּוֹטַבֹּה, וֹנִ

אָלְבִוּב לְא נוֹהְבוּג הַּבוּגאי ַ מָּמָּט וֹמִים עַאָּכַל מַצִּּוֹנִי וּבַוֹּוָם מִּשִּׁא יוֹמִין שַּׁיכוּלְ פַּמִּירָא خمَقَلَم نَعْنَكَ ذَعْلَلْكَ:

מְבַמָּא מֶבוּמָוֹ: ڬۿڐ؞ מַרְמֵשׁ בַּקְּמְׁה מָתֵל מִשִּׁירִיוּת מַגְּלְא בַּחַצִּר עַּמְרָא מֹבֹמֹא מֻבוּמֹוֹ טֹמִנֹּוּ לַבַּ

ון אָלְהָר מִפָּת נְדְבָת יְדֶר מְבַׁמוּעִ לַיהוָה וְתַעַּבִיר הַנָּא דְשָׁבוּעַנָּא בַּוֹרָם

> giveth thee; gates, which the Lord thy God passover-offering within any of thy Thou mayest not sacrifice the

out of Egypt. at the season that thou camest forth even, at the going down of the sun, sacrifice the passover-offering at name to dwell in, there thou shalt thy God shall choose to cause His but at the place which the LORD

the morning, and go unto thy tents. shall choose; and thou shalt turn in the place which the Lord thy God And thou shalt roast and eat it in

therein. thy God; thou shalt do no work be a solemn assembly to the Lord bread; and on the seventh day shall Six days thou shalt eat unleavened

weeks. shalt thou begin to number seven arst put to the standing corn unto thee; from the time the sickle Seven weeks shalt thou number

plesseth thee. according as the Lord thy God of thy hand, which thou shalt give, the measure of the freewill-offering weeks unto the Lord thy God after And thou shalt keep the feast of

- (6) בערב כבוא השמש מועד צאחך ממצרים. סרי שלשם ומניס מלוקיס, גערג משש שעות ולמעלס ונהסו, וכגות
- (ע) ובשלח. זסו ללי אם, שאף סוא קרוי צישול: ופניח בבקר. לנקרו של שני, מלמד שמעון לינה ליל של מולאי יו"ע - השמש מאכלהו, ומועד לאמך אמה שורפהו, כלומר נעשה נומר וילא לבים השריפה (ספרי קלג):
- מן המלאכה. דבר אחר, פְנוּפְיָא של מאכל ומשחה, לשון גַשְּבְּרֶה בָּא אוֹמָךְ (שופעים יג, מו): מין מלילס סראשון שסכמוב קבעי מובס, שנאמר בְּעֶבֶב מַּאַבְלוּ עַצֹּת (שס יח פסחיס קב.): עצרת לֹד׳ אַלְהִיך. ענור ענת שחין חכילם מלה בו חובה חלה רשוח, ולח ללמד על עלמו ילה חלה ללמד על הכלל כולו ילה, מה שביעי רשוח חף כולם רשוח, אחר, למד על אכילת מנה בשביעי שאינה חובה, ומכאן אחה למד לששת ימים, שהרי שביעי בכלל היה, וינא מן הכלל ללמד (8) ששח ימים האבל מצוח. וזמקוס אחר סוא אומר שַבְּעַח יָמִיס (שמות יבּ, עו), שזעס מן סישן וששס מן סחדש. דזר (ספרי קלד מגיגה יו.):
- (9) מהחל חרמש בקמה. משנקלר סעומר, שסים רמשים סקליר (ספרי קלו:):
- (10) מסח נדבח ידך. די נדנת ידן, סכל לפי סברכס, סבה שלמי שמחס, וַקַדֵּשׁ קרוהיס להכול:

إِمَرُرَ هُِكَاثِرَةٍ كُשُوِّا שِٰמِا שُمَا: ללבבי למלום אַמָּר וּבְתַר ئتير بتببت بتعزمين يخور تَكُمُنُكُ يَلَكُذَا كُمُّلًا خَمُمُرُنك إَنَّ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ڲٛۮڷؚڔؖڂ

titi titide latie ladde מבם " אַלְבַּר אַנֹי

☆☆☆☆ (@) בושבע בושה בושבים וֹוֹכֹּוֹטָׁ כֹּוַ מֹבֹּג בֹוֹוֹטַ בֹּמֹגַנֹוֹם

كَالْمُنَّاكُ لَا يُخْذِلُ: אָבׁו מֹבֹבַא בַווּטֹא

نظره جَعْمُ فَلِهِ مُؤلِدُكُ نظرَكُكُ : מפטיר הַגַּ הַסְּבֶּה הַעַּעֲשָׁה לְךָּ שִׁבְעַנֵּה הַנְּשִׁ דַּהָשֶׁלִיָּא הַעָּשָׁבִיר לְךְּ

יִמְמַּהַּגַּבַעַבַ: מבלא וימין במכנשה מאדרה

tadi.L: וֹבַעָּר וְבַיִּטִוֹם וְבַאַלְמָוֹר אַהָּר

نقدمذفه يخظئك: וֹנִיטִׂנִא القرائك

نثيك نيريم علا يمين المرابعة بْسَيْبِ جِد بْجِيْجِكَ بْسَيْبِ ﴿كَثِيبَ

choose to cause His name to dwell Which the Lord thy God shall in the midst of thee, in the place fatherless, and the widow, that are gates, and the stranger, and the and the Levite that is within they man-servant, and thy maid-servant, and thy daughter, and thy LORD thy God, thou, and thy son, And thou shalt rejoice before the

shalt observe and do these statutes. wast a bondman in Egypt; and thou And thou shalt remember that thou

winepress. threshing-floor and from thy thou hast gathered in from thy tabernacles seven days, after that Thou shalt keep the feast of

٤ī

within thy gates. fatherless, and the widow, that are Levite, and the stranger, and the and thy maid-servant, and the daughter, and thy man-servant, thou, and thy son, and thy And thou shalt rejoice in thy feast,

thou shalt be altogether joyful. in all the work of thy hands, and bless thee in all thine increase, and because the Lord thy God shall place which the LORD shall choose; unto the Lord thy God in the Seven days shalt thou keep a feast

- מני משמח אם שלך: (11) והלוי והגר והיחום והאלמנה. מרצעה שלי כנגד מרצעה שלך, ביך וצמך ועבדך וממחך, מס ממה משמח מח שלי
- (12) ווכרח כי עבד הייח וגוי. על מנח כן פדימיך שחשמור וחעשה אח החקים האלה:
- בפסולת גורן ויקב (סוכה יב.): (EI) באספך. צומן האסיף שאחה מכנים לבים פירוח הקין. דבר אחר באספך מגרנך ומיקבך, למד שמסכנין אח הסוכה
- מוב סטטכון לשמסס: (פו) והייה אך שמח. לפי פשומו אין זה לשון לווי אלא לשון הבמחה, ולפי מלמודו (שם מח.) למדו מכאן, לרבוח לילי יום

פֿנּג וֹעוֹע בנטִם: יּבְתַּג תַּסְּבְּוֹת וְלָאֵ יֵרְאָָר אָת־ בְּחַלְּ הַפַּצְּוּתְ וּבְחַלִּ הַשָּׁבְּעִי אָלהוף בַּמְּקוֹם אַשָּׁר יִבְחָר מָבַנְתָ פֹּמֹּנִנִם ו כַּמִּנְיַע יִנְאָצִי

יבְחַנָּא דִּמְטַלַנָּא וּלָא יִתַּחַוּוֹן באוובא שׁלַנו וֹמִנֹוּן בַּהַּטַּא וַטַּטִוּן

говъ сшыку: they shall not appear before the and on the feast of tabernacles; and bread, and on the feast of weeks, choose; on the feast of unleavened God in the place which He shall males appear before the Lord thy Three times in a year shall all thy

الْمُحِينَاكِ لَمُ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِّ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِّ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعِلِّ קכ"ר אָישׁ בְּטַחְּנַת יְדְוֹ בְּבְרְבָּת יְחֹוֶה

<u> זין אֶלְהָרְ דִיהַב לְרָי</u> אַבר פְּמָטְנָת יְדִיה פְּבָרְפָּמָא

given thee. Lore thy God which He hath according to the blessing of the every man shall give as he is able,

read the Haftara for 'Rosh Hodesh when that occurs, but read this Haftara even on Erev 'Rosh Hodesh. The Haftara is Isaiah 54:11 - 55:5 on page 171. On Rosh Hodesh, read the Maftir on page 187. Most

ĺἀĠά: ἀυ_ἀἀο ἀἀΘα_ἄιὐ: بتا ځك خۀځۀ٪ك

هُمِيْدَكُ لِمِنْ جُكِّ (a) جُكِّ (d)

ੜੋਂ⊾.੫□:

לְמִּבְׁמֹּב וּיִדִינוּן יָת עַּמָּא דִין יְהְנְוֹע מַנְוֹנְע בּייִ אֶּלְהָהְ יָהִיב לְהְּ ٠٠٠١ خِلِ ٤٠٠٤ نقائدًا نقائدًا نُمَاتًا خُلِهُ خُرُح

יענר עיני הְבְּמִים וְיסַבֵּוְף דִּבְרֵי שׁוּחְדְּאׁ מְעַנַּר עֵינֵי הַבִּימִין י פְּנְיִם וְלֹא תְקַבּוֹל שׁתַד כֵּי תַשָּׁתַד אָפִּין וְלָא תְקַבֵּיל שׁוּחְדֵּא אֲרֵי לא הפטר משְּפְּט לא הפור לא הצלי דין לא השְּקִינִי

نفكخ قدم فكثفدا فكدغدا:

וְנְיִנְאָהֶ אֶּעִרְהְאָבֶיִּץ אֲשֶׁרִיוְהְוָהְ דְּיִהְיִּה וְתִּיבִה יָה אַרְשָּׁאִ בּיִי ور אָבֶל אָבֶל מִּרְדִּׁרְ לְטָעוֹ מְחִינֶת לִּישְׁטָא לִּישִׁטָא מִרְדִּירִ בְּדִילֹ

> people with righteous judgment. tribe; and they shall judge the LORD thy God giveth thee, tribe by thee in all thy gates, which the

> Judges and officers shalt thou make

righteous. and pervert the words of the gift doth blind the eyes of the wise, neither shalt thou take a gift; for a thou shalt not respect persons; Thou shalt not wrest judgment;

giveth thee. the land which the Lord thy God that thou mayest live, and inherit Justice, justice shalt thou follow,

(16) ולא יראה את פני ה׳ ריקם. אלא סבא עולות ראיים ושלמי תגיגם:

- (קו) איש כמחוח ידו. מי שיש לו אוכלין הרבה ווכסים מרובים, יביא עולות מרובות ושלמים מרובים (חגיגה ה:):
- (18) שופטים ושוטרים. שופטים, דיינין הפוסקים את הדין: ושוטרים. הרודין את העם אתר מנוחן, שמכין ורופחין
- ובכל עיר ועיר: ושפשו אח העם וגוי, מנה דיינין מוממים ולדיקים לשפוע לדק: לך, שופטיס ושוטריס ממן לך לשבטיך בכל שטריך אשר ס' אלסיך נמן לך: רשבטיך. מלמד, שמושיבין דיינין לכל שבט ושבט במקל וברלועה עד שיקבל עליו את דין השופע: בכל שעדיך. בכל עיר ועיר (מיהדרין מו:): לשבשיך. מותב על תתן
- (19) לא חטה משפט. כמשמעו: לא חביר פנים. אף נשעת סמענות, אוסרס לדיין שלא יסא רך לוס וקשס לוס, אחד
- צדיקים. דנריס המלודקים, משפטי המה: קמד): כי השחר יעור. משקבל שומד ממנו, מי מפשר שלם ימה מה לבבו מללו להפך בוכומו (כמובות קה:): דברי שומדואחד יושב, לפי שכשכואה שהדיין מכבד את הבירו, מתתהמין משנימיו: ולא הקה שהד. אפילו לשפוט לדק (ספרי
- סכשרים, לסמיום אם ישראל ולסושיבן על אדממן (שם): (02) צדק צדק חרדף. סלך אחר נים נין יפס (מפרי קמד מיסדרין לב:): למען חחיה וירשת. כדאי סוא מנוי סדיינין

: خائے بیشتین אַצֶּלְ מִוְבָּח יְהוָה אֱלֹהֶיף אֲשֶׁר בּסְשַר שַּׁרְבָּחָא בּייִ אֶלְהַף לא הפעע לְּךְּ אֲשֶׁרֶה בְּלְ־עֵּאִי לֵא הציב לֶּךְ אֲשֶׁירַה בָּלְ אִילָּוֹ

שְׁנֵא יְהוְוֹה אֱלֹהֶיף: (ס) יי נְלָאִ טַּׁמִּים לְּנֵּ מִבְּּבִיע אַמֶּר נְלָא טַפִּים לְנַ פֿמָא בְּנִינִיפִ וֹּנִ

ぷくじに じょる: (0) בְּבֶּר רָעַ בָּי ַתּוֹעַבָּת יְהֹוְה מִדִּעִּף בִּישׁ צָּבִי מְרַחַלְ בֵּנִם יייא נְשָׁר אֲשֶׁר יַהְנֶה בוֹ מוּם כָּל וָאִמַּר דִּיהֵי בִיה מוּמָא בֹּל

كَمَّالِد خُلِينَانِة אָנוַ עַבְעָ בְּעָנִי יִרְנְעַ־אָלְטֵיוִף לְבְּ אָנִשׁ אִנְאַמָּׁר אָמָּר נַעַּמָּר ء ظِهْرُبِكِ يُجْهُدِ نُعِيْنِ يُحْرِثُنِكِ بِيَرَا طَلَبُكُ فِينَا يُخْتِكُ بَتِيدَ خُكُ בונמגא בעובד

אָּנִ לְכֹּלְ_גֹּדָא עַמְּמֹנִם אֹמָּב לְכֹנִינִגְאָנְלְכֹּלְ עַנְלָ מָמָנֹאִ ُّ يَّنْضُوَارَ خِرْيُاتِ لِأَشْرُمُوا لِأَنْ خَيْرَاتِ بُوَيْنِ خِلْنَا لِيَالِ بَرْضِمْشِهِ هَنِ ַנַּבְּלַבּ וַנִּעֲבִר אֶבְיַנַיִם אַבוֹרִים נַאָּזַל וּפְּלַח לְטְעָּוֹנִי עַמְמָנִא

בומבאב: للثاشقة IIIII ALL בומר ובנר אמנו לכון בדבר

!! %\!\!!\! \!\!\! לא תּוְבַּחֹ לַיחֹנְה אֱלֹהֶיף שָׁוֹר לָא תִבּוֹס קֵדָם יִיְ אֱלְהָךְ תּוֹר

בּאַעַר אָר. יִשְׁטַּכִּט בּינָרְ בַּעָּרָא מָן

rçx egirin:

נאנט נובא לושמא כינן פּהנִמָא נְבַבְאָטָ וֹיטִׁעַנֹא לָב וֹטִאָּמָת וֹטִטַבֿת

> which thou shalt make thee. the altar of the Lord thy God, Asherah of any kind of tree beside Thou shalt not plant thee an

hateth. pillar, which the Lord thy God Neither shalt thou set thee up a

unto the Lord thy God. rhing; for that is an abomination wherein is a blemish, even any evil Lord thy God an ох, от а sheep, Thou shalt not sacrifice unto the

IΙΛΧ

covenant, LORD thy God, in transgressing His which is evil in the sight of the man or woman, that doeth that the Lord thy God giveth thee, thee, within any of thy gates which If there be found in the midst of

commanded not; host of heaven, which I have sun, or the moon, or any of the gods, and worshipped them, or the and hath gone and served other

abomination is wrought in Israel; thing certain, that such and, behold, if it be true, and the then shalt thou inquire diligently, and it be told thee, and thou hear it,

אשרה כל עץ אצל מזבח הי אלהיך. אוסרס לנומע אילן ולבונס בים בסר סבים: (IS) לא חשע לך אשרה. למיינו עליס משעת נמיעת קופילו להענדה, עובר בלה מעשס על נמיעתה: - לא חשע לך

לוס לעשות, ואת זו שנא, כי חק סימס לכנעניס, ואע"פ שסימס אסובס לו בימי סאבות, עכשיו שנאס, מאחר שעשאוס אלו חק (בב) ולא חקים לך מצבה. מלבת מבן מתת, לסקריב עליס מפילו לשמיס: אשר שנא. מובת מבנים ומובת מדמס

קדשים (זבתים לו.:): (I) לא חזבח וגר כל דבר רע. אוסרס למפגל נקדשים ע"י דניר רע (ספרי קמו). ועוד נדרשו בו שאר דרשות בשחיעת לעבודת הלילים:

(2) לעבר בריחו. משר כרמ ס' ממכס של מלעצוד מלילים:

(3) אשר לא צויחי. לענדס (מגילס מ:):

(4) נכון. מכוון סעדום:

- בְאָמֻב יִסְקְלְהָם בָּאָבָנִים נְמֶתוּ: 正常に ַ אָת־הָאִשְּׁה הַהָּוֹא אֲשֶׂרָ וְהְוֹבֵאהָ אָתַרְהָאָיִשׁ הַרָּוּא אַנ
- ë, äl Xül: מַרִים יוּמָת תַּמָּת לַאַ יוּמָת עַלַּר יִּקְרָ עַּלִיף סְּרָרִין יִהְקָּמִילִ דְּחַיִּיִּר על־פַּיו שְׁנַיִם עֵדִים אָוֹ שְלְשָׁה עַלְ מֵימִר הְּבֵין סְּהַרִּין אֹוֹ
- بَرُمُلُنُ بَالُمْ مَطَلُقُكِ: ﴿وَ) حَلَـٰتَمْ، لِبَ لَـٰذِكِ خُحِـ لِـٰثُمُٰتِ خُعَلَـٰلِئِكِ ינד קעדים מהנה בו בראשנה
- گرائل خر: * #.l_io | iio #.l_i.l ii.l לו ופּלאַ ממוּב בֿלָר למּמִּפָּׂמּ
- ಗ್ರಭಭಿತ್ಷದ : וֹבַבְאָטַ וֹבִינִּגִי לַבְּ אָט בַּבֹר بْكُهُنِّ هُمْ لِنَجْلُتْنُو لَاكْنَانُوا لُهُمْ _

- וֹשֹבׁנֹמִנּנוֹ בֹאַבֹנֹגֹא וּימוּתוּוֹ: בּוֹלָב וֹט מּוֹבֹנֹא אוָ וֹט אִטֹנֹא פֿטוֹמֹא בֿישָׁא הַדִּין לִטַרַע בַּית וֹט אַטַּטֹא בּוֹבוּא בּהַבּרוּ וֹט וְנִקְפָּיק יַתְ וּוּבָרָא הַדוּא אוֹ
- φή'r πr: לַמְלָא לָא וֹטַׁלַמִּוּלְ תַּלְ מִוּמָּר
- אַבות דְבִישׁ מִבּינָך: בכל עמא בבחריהא יחפלי לאַבְעְינִיאָ לְמִלַמָּלִיהְ וִירַאָּ יָרְא דְּסְהַרִּיָּא מְהֵי
- خمرفية جزيد فببي وحائية בון לבון וכון מכשה סנובו בולא כון בם לבם כו
- נטטפה נוסוון לב נט פטלמא בּבּׁנִלֹא בַּנְבֵוֹ בַּנְנְתַבָּא בַאַנוּנוֹ ומימי לוְת בְּתַנִיּא לִינָאָי יִלְנָת

- that they die. thou shalt stone them with stones, even the man or the woman; and done this evil thing, unto thy gates, man or that woman, who have then shalt thou bring forth that
- one witness he shall not be put to die be put to death; at the mouth of three witnesses, shall he that is to At the mouth of two witnesses, or
- evil from the midst of thee. people. So thou shalt put away the and afterward the hand of all the trst upon him to put him to death, The hand of the witnesses shall be
- the LORD thy God shall choose. get thee up unto the place which thy gates; then shalt thou arise, and even matters of controversy within and between stroke and stroke, and blood, between plea and plea, thee in judgment, between blood If there arise a matter too hard for
- of judgment. shall declare unto thee the sentence and thou shalt inquire; and they judge that shall be in those days; priests the Levites, and unto the And thou shall come unto the

- בו, אף שעריך האמור למעה שער שעבד בו, ותרגומו לַקַרָּנִיף: שער שעבד בו, או אינו אלא שער שנדון בו. נאמר שעריך למעס ונאמר שעריך למעלה, מה שעריך האמור למעלה שער שעבד (פ) והוצאח אח האיש ההוא וגר אל שעריך וגר. סממרגס אל שעריך, לְּמָרַע נים דיניך, מועס, שכן שניני אל שעריך וכר.
- (6) שנים עדים או שלשה. אם ממקיימת עדות בשנים למה פרע לך שלשה, להקיש שלשה לשנים, מה שנים עדות אחת אף
- שיסיו מכמי סעיר מולקים בדבר, וס מעמא ווס מעסר, וס מחייב ווס מוכס: 👚 וקטוח ועליוח. מלמד, שבים סמקדש גבוס ים ספרי קנב): בין דין לדין. בין דין וכלי לדין חייב: ובין גגע לגגע. בין נגע ממל לגגע מסור: דברי דיבות. (8) כי יפלא. כל ספל אם לעון סבדל סופרישם, שהדבר נבדל ומכושה ממן: בין דם לדם. בין דם ממא לדם עהור (נדם שלשם עדום אחם, ואין נעשין ווממין עד שיוומו כולס (מכוח ה:):
- שהיו לפניו, אחה לריך לשמוע לו (מפרי קנג), אין לך אלא שופע שבימיך (ר"ה כה.): (9) הבחנים הלוים, סכסנים שילמו משנע לוי: ואל השופט אשר יהיה בימים ההם. ומפילו מינו כשמר שופעים מכל המקומות (פנהדרין פו.):

לְהַמְּוִע כַּלָלְ אָהָה יוֹרוּוְדִּ: וֹמֹמָוּנִי מֹלְ פַּׁוּ נַיַבַּבַוֹּךְ אָבָּוֹבְ וֹנַמַּבַנִי מַלְ מִומָב פַּטִּוֹמָא

ומתוש בוטוה.

יַגַּירְוּ לְּלְּ מִן־הַמֶּקִוֹם הַהְוּא דִּיהַוּוֹן לֶךְ מִן צַּהְרֶא הַהוּא

לַב לַנֹמִינָא וֹלַמְּמָאלָא: وح فر ترمنزت يؤور انتداء وح ورود ماندريم ويؤدرو

غَمْد ـ تَوْدَكُ دِ خُكَ تُصْدَا دَهُمُعِج: תַּעְשְׁהָ לָאְ עַסְּוּר מִוּרְהַבְּבֶר לָאְ הָסְטֵּי מִוֹ פִּהְנְמָאְ דִּיֹחַוּוֹן بعدور أهَمْ ـ لَاهْمُ هُمُ لِـ بَهُ فُلُهُ لَهُمْ لِـ يَعْمُلُهُ لَهُمْ لِـ يَدَمُ لِـ يَدَمُلُوا ذَلِكَ فَهُدَيَا

עבוא ולפלי עביד דָּבִישׁ אַן מֹן בּוֹנֹא וֹנֹטַלַמִּגַ װּבָּבֹא كِمَقَمَة فَقُل كَلُه لَا يُخْتِكُ בְּזְבְיִן וְינִיבְרָא בִימְבִיִר בְּרָשִׁׁעַ בְּדִילִ

יִדְעַרְהָ הָיִשְׁבָּאָרָ: אָו אֶל־הַשׁבָּט וּמֵתֹ הָאֵישׁ הַהוּא جَשְׁנֶת שָׁם אָת־יָתְוָה אֶלֹהָיף לַבְלְשָׁי שְׁמָהַ אֵּלְ-חַבִּחַלְ חַמְמֶּר וְיָלָא לְמַבָּלְא מִו בְּחַנָּא וְקְאֵים

יוידון מוד: (ס) יוידון עוד: (ס) יַרְשְׁמוּן מוּד: (בּלִי וְכְלִאַ וְכְלִאַ וְכָלִ עַמָּא יִשְׁמִּעוּן וִיִדְחַלוּן וְלָאִי

מֹמֹמֹיִא צַבְּסַבְּרָנִ: וטימר אַמוּי הַלִי מִלְפֹא פֹכֹל ו לבוב לב ומובספ וטמוב פפ אַבי היעול לְאַרְעָא דִּייָ אֶלְהָרָ

פְבִיבְתָּי: הלכן מָבְּשׁ בַּבְּעַעַינִוּם אָהָהַע וֹנְהַּבְּטִּׁע בַּהְע וֹאָמָּבִּטִּ אָהָּנִמָּע ئىڭ ڭخىثرك بىتا چك تىنىڭىڭ בָּיַרְאָבַאָ \$4_4

<u>ቋ</u>ሧַר לא־ְאָהַיִּךְ הְוּא:

נוכֹנאו בַלא אַטוּד הוא: עוּכָּא לִעָּע הַּלְּגוּ אַנְהָ דְּבֹיִי לְנֵי נְהָוּ בְּתְּהָאִי הַּלְנִי נִּבִּר אַמְינְבּ עַּמְּיִם הַּלְּיִבּ מְּמְבִּ בְּאַ אָמַב שַּׁמִּנִּ הַּלְנִּ מִלְבֹּאַ כְּיִנִ א יבְתָר יְהֹוֶת אֶלֹהֶיף בְּיֹ מִמֶּהֶר דְיִהְרָעִי יִי אֶלְהָרְ בֵּיה מִגּוֹ وَالَّا مِنْ فِي مِرْدِ فِرِدُكُ يَجُوْلُ مِنْهُمَ مِنْهُمَ مِنْهِدَ يَرَادُ مَرَافِهِ

> According to the law which they teach thee. according to all that they shall and thou shalt observe to do place which the LORD shall choose; shall declare unto thee from that tenor of the sentence, which they And thou shalt do according to the

right hand, nor to the left. they shall declare unto thee, to the turn aside from the sentence which thee, thou shalt do; thou shalt not the judgment which they shall tell shall teach thee, and according to

exterminate the evil from Israel. man shall die; and thou shalt God, or unto the judge, even that minister there before the LORD thy unto the priest that standeth to presumptuously, in not hearkening And the man that doeth

71

OI

presumptuously. fear, and do no more And all the people shall hear, and

nations that are round about me'; set a king over me, like all the dwell therein; and shalt say: 'I will thee, and shalt possess it, and shalt which the Lord thy God giveth When thou art come unto the land

prother. foreigner over thee, who is not thy over thee; thou mayest not put a thy brethren shalt thou set king God shall choose; one from among over thee, whom the Lord thy thou shalt in any wise set him king

ימין, ועל שמחל שמחל: (11) ימין ושמאל. אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין (ספרי קנד), וכל שכן כשאומר לך על ימין

(13) וכל העם ישמעו. מכאן, שממחינין לו עד הרגל, וממימין אוחו ברגל (סנהדרין פע.):

לא תספון לְשֶׁוּב בַּגֵּבֶרְ הַנָּה לָא מִיסְפוּן לִמְּחָב בָּאוֹרְחָא מַּוֹד: הַרְבָּוֹת סָוּס וַיְהֹוָה אָמַר לְבֶּם לְאַסִּנְאָה סוּסָוֹן וּיִי אַמַר לְכֹּוֹן יִּ וְמֵּגִר אֵטַ עַבְּׁלְּבְּיִ מְאֵבְנִים בְּבִּינִם בְּבִילְ
 יַ וְמֵּגִר אֵטַ עַבְּׁלְבְּיִם בְּבִילְ

رَجُدُد اِرْهُ لِيَٰتِ لِهِ الْحُدِ إِلَا لِرَحْظِم الدَائِمِ فِي نَوْدَ י וֹלְאַ וֹנִבְּעִי לְהָוֹם וֹלְאִ וֹסִוּנִ וֹלְאִ וֹסִוּנִ לְאִוֹם וֹלְאִ וֹסִוּנִ וֹלְאִ וֹסִוּנִ

וַלְנִיֶּם: עוּאָע מַּגְ-סְפֹּר מִלְפַּׁנֹי עַכְּעַנִים פּּרִשְׁנַן אַיָרִיִּטָאַ עַּרָאָ עַּגִ ⁸¹ וְבְּׁתַב לֹוֹ אֶת־מִשְׁנֶֹת תַתּוֹרֶת עַלְכוּתִיה וְיִבְּתּוֹב לֵיה יָתְ ְוְהְיָהְ בְּשִׁבְּשְׁוִ מָּלְ כִּםָּאִ מַמְלַלְבְתְּוֹ וִיְהֵי בְמִתְּבִיה עַל בּוּרְסֵי

הקקים קאֶלֶה לְעֲשֶׁהֶם: בְּלְיִדְבְיֵי הַתּוֹרֶה הַנָּאָת וְאָתִ אָת־יְהוְיָה אֶלֹהָיו לִשְׁמֹר אֶת־ ه زير برزير خولا بخفه جزر لابه וֹבוֹניֹני מֹפָוּ וֹצֹבֹא בֹוְ כֹּלַ_

מַּלְ_מַמְלְכְיהָנְ הָוּאִ יִּבְּנְיוּ בְּמָרֶב ىشى بىلى ئىلىد ئىلىك ئىلىك ئىلىك L:0_\$\$\\ 兵炎行に

בל לא־יַרְבֶּּה־צָּוֹ סוּסִים וְלְא־ לְחוֹד לָא יַסְנֵּי לֵיה סוּסָוָן וְלָא

حُمْ ببق، لآءبن، خُندم نُدَرَاء וטבי גמיה ויהי קבי ביה ספּבא מו פבר פברנא בונאו:

خېڅخلىدا: בובא וונו פומוא באבון לממר זע כל פּטִינמי אִיבוֹיטֹא למובעל בורם ון אלבוה

MLX4: מַלְכוּמִיה הוא יבַנוֹהִי تخظيلنه ختفيته نخشتهجه מאַדוֹהִי וּבְדִיל דְּלָא יִסְמֵּי מִן £1.4 14× 1.10 4€14

> that way. shall henceforth return no more as the Lord hath said unto you: Ye should multiply horses; forasmuch return to Egypt, to the end that he to himself, nor cause the people to Only he shall not multiply horses

multiply to himself silver and gold. away; neither shall he greatly himself, that his heart turn not Neither shall he multiply wives to

Levites. which is before the priests the this law in a book, out of that that he shall write him a copy of upon the throne of his kingdom, And it shall be, when he sitteth

to do them; words of this law and these statutes, LORD his God, to keep all the life; that he may learn to fear the shall read therein all the days of his And it shall be with him, and he

in the midst of Israel. his kingdom, he and his children, end that he may prolong his days in the right hand, or to the left; to the aside from the commandment, to his brethren, and that he turn not ehat his heart be not lifted up above

يَوَهُرُم يَقَرُمُ مِرْدُوْدُم مِمْرُدَهُم فِقِط مِمْانِم وَهِل إمام فِهِمَانِ فَهُم (مردءم-مُ در حد مدم דרין حمُ:): (16) לא ירבה לו סוסים. אלא כדי מרכנמו, שלא ישיב את סעס מלרימה, שהסוסים באים משם, כמו שנאמר בשלמה,

(שמואל-ב יב, ח): ובסף וזהב לא ירבה לו מאד. אלא כדי לימן לאכסניא (פ"א לאפסניא) (סנסדרין שם:): (קו) ולא ירבה לו נשים. אלא שמונה עשרה, שמלינו שהיי לו לדוד שש ישים, ונאמר לו, וָאָס מָעְט וְאֹמָפָּה לָּךְ בָּהַנְּה וְכָהֵנָה

מונסס בבים גנויו, ואסס שוכנסס ויולאס עמו (סוסדרין שס), ואונקלוס סרגס פַּמָשָׁגָן, פָּמַר מִשְׁגֶס לָשׁוֹן שָׁנוּן וְדְבּוּר: (18) והיה בשבחו. אם עשה כן, כדלי הוא שממקיים מלכומו: אח משנה החורה. שמי שפרי מוכומ, אחם שהיא

(19) דברי התורה. למשמעו:

סום קודם לכל מדם (סוריום ים:): ועמס ממלכמך לא מקוס (שס יד), סא למדמ, שבשביל מנוס קלס של נביא, נענש: הוא ובניו. מגיד שאס בנו סגון למלכומ, יג, מ), ולה שמר הצעממו לשמור כל היום, ולה הספיק להעלות העולה, עד שצה שמוהל והמר לו נִמְּבֶּלְהָּ לֹה שָׁעַרְהָּ וגוי (שם יג) בשאול, שאמר לו שמואל שְבְשַמּ יָמִיס פּוֹהֵל עַד בּוֹאִי בֻּלֶייְךּ (שמואל"ה י, ה), לְקַעֲלוֹת עֹלוֹת וגוי, וכחיב וַיּוֹהֶל שָבְעַת יָמִיס (שֹס (0s) ולבלחי סור מן המצוח. אפילו מלוה קלה של נפיא: "למען יאריך ימים. מכלל הן אתה שומע לאו, וכן מלינו

٠٤٥٢: نَشِلَهُمْ هُشَّر نُلِيْكِ لَيْلِيْكِ فِي نَشِلُهُمْ فَيِلْفُونَهُ يَنِيْ אַניִם, שַּׁבְּטָּם כְּוֹנִי עַבְּלֵל וְנַעַבְּלְע מִם שִּׁבְּטָּא בְּלִנִיְ חוּלְט וֹאַטְסְּנָּא

كتد_خن: (٥) אָבוֹוּנִ וְבִּנְּבִי בַּנִּא נַבְּלְבָנִי כַּאַמֶּב אַבוְבִי מַהָּנָן בִּיבַב לֵיה יִיָּ אִנִּין

וְהַלְּחָיֵנִם וְהַפֵּבֶּה: הַּוּר אָם־שָּׁה וֹנְתַּן לַכְּנְיִן תַוְּרָעַ אָם אָפָּר וִימֵין לְכָּתָנִא וְּרָעָּא ּ הְעָּׁם מֵאֵה זְבְחֵי הַזָּבַח אָם. עַמָּא מִן נָכְסֵי נִכְסָׁהָא אָם חּזֹר ַנְיָבְי נְבִינִי ְעְאָפְּׁמְּ בַכְּבַׁנִיִּם מָאָנִי וְבֵּין יְבִי בְּבְבַנִיּא מִן

וְבַאָּמֶוֹת גַּוּ צֹאַנְךָ הָמָן־לְוּ: ד באָהִיני בִּלְלֹבְ טִירְהָבֹּב וֹנֹגְנִינְבְ בַנְהַ הַּכִּינִבְ וַמְבָּנְבַ יִנְהָבְּבֹב יַנְהָבֹב יִנְהָבְּבַב

﴿ جُمْ أَبَرَيْتَ رَحَٰتِهُم يَرَانُ لَا جُرَا فِحَ ۖ جُمْ بِينَ خُرِيَتِهِم خُرِيْهِ، فِحَ

אַחְסָנְתֵיה בְּמָא דִּמַלֵּיל לֵיה:

וֹלְוּמֹא וֹבֿוּבְׁטֹּא:

וביש גות ענף המון ביה:

הַנְּמֶים: (ס) בְּשֶׁם ְיְרְנָיָה הָנָא וּבְנָיֵר כְּלִ בְּשְׁמָא בּייִ הוּא וּבְנוֹהִי כְּלִ ر מפֿל הְּבְּמֶגוֹשׁ לַמְּמֶג לְמִּבִי מפֿל שִּבְּמָג לִמְלִם לְשִּׁמָּאִ בּי בֿוֹ פָּחַר יְהֹנֶה אֶלְהָוּ אֲבִי בִיה אָהָרְעִי יָן אֶלְהָוּ

> made by fire, and His inheritance. shall eat the offerings of the LORD nor inheritance with Israel; they tribe of Levi, shall have no portion The priests the Levites, even all the

ΠΙΛΧ

spoken unto them. their inheritance, as He hath among their brethren; the Lord is And they shall have no inheritance

cheeks, and the maw. priest the shoulder, and the two sheep, that they shall give unto the offer a sacrifice, whether it be ox or from the people, from them that And this shall be the priests' due

give him. of the fleece of thy sheep, shalt thou wine, and of thine oil, and the first The first-fruits of thy corn, of thy

him and his sons for ever. minister in the name of the LORD, him out of all thy tribes, to stand to For the Lord thy God hath chosen

מחרי מום יסושע, מחוך כך סוכיר חמשס לבד ושבעס לבד: משה הנחיל לראובן וגד וחלי שבט מנשה, ויהושע הנחיל ליהודה ואפרים ולחלי שבט מנשה, ושבעה האחריה נטלו מאליהן נחלת שבעה, נחלת חמשה שבעים ונחלת שבעה שבעים, ומחוך שמשה ויהושע לא חלקו נחלה אלא לחמשה שבעים בלבד, שכן קרם קיט). שוב נמלא בדברי רבי קלונימום, סרי גרסיון בספרי. ונחלה לא יהיה לו, אלו נחלה המשה. בקרב אחיו. אלו קיני וקנוי וקדמוני, וכן דוכש בפרשת מסנות שנאמרו לאסרן על כן לא סים ללוי וגו', לסוסיר על קיני וקנוי וקדמוני (ספרי שארך כנען שמעבר הירדן ואילך נקראם ארך המשה עממים, ושל סימון ועוג שני עממים, אמורי וכנעני, ונחלם שאר לרצום ונחלה לא יהיה לו. זו נמלם שלר. בקרב למיו, זו נמלם (גירפת סרמב"ן: שבעס) ממשס, וליני יודע מס סיל, ונרלס לי, - הקדשים): - וגדולחו. אלו קדשי הגבול, מרומומ ומעשרומ, אבל נמלה גמורה, לא יהיה לו בקרב אמיו. ובספרי דרשו (קסד), (I) כל שבט לוי. בין ממימין בין בעלי מומין: חלק. בביוס: ונחלה. בלרן: אשי ה׳. קדשי סמקדם (מ"ל קדשי

(S) כאשר דבר לו. בְּמַרְנְסְ נֹחׁ מִנְמָל גו' מֵּנִי מֶלְקָן (צמדנר יח, כ):

עקיבל לומר, כלשית גו שמיס, ללוך לרבע, ממן לו סרי ממש: נמנו בס שיעור א' מששים. וכמס לאן מייבום בראשים סגו, חמש רחלום, שנאמר וְמָמֵשׁ לֹאן שַשׁוּיוֹח (שמואל-א כס, יח), רבי שלין: וראשיה גו צאגך. כשלמס גווו לליך בכל שנס, מן ממנס כלשימ לכסן, ולל פירש בס שיעור, ורבומינו (מולין קלו:) קַמַּיְפֶס מֵמֹמֶר סַשְׁעַרִּיס (ימוקחֹל מס, יג). צצימ סחֹיפס מזי מחֹס, כצחֹחס נומן מזי מחֹס לכור סרי חֹי מצציס, צסכור צלציס מארבעים, עין רעה אחד מששים, בינונים אחד מחמשים, וסמכו על המקרא שלא לפחוח מאחד מששים, שואמר וְשָׁשִׁימֶם (+) ראשיח דגנך. זו מרומס, ולם פירש בה שיעור, לבל רבומינו נמנו בה שיעור (מרומום פ"ד מ"ג), עין יפה למד 1). למייס, מחם מפלה, שנאמר וַיִּעַמֹּד פִּינְמָם וַיְפַבֵּל (מהלים קו, ל). והקבה, מחם הָאָשָׁה אָל קבֵּמָהּ (במדבר כה, ח חולין קלד:): שקירין אשפלדו"ן: והלחיים. עס סלעון. דורשי רשומים סיו אומריס זרוע מחם יד, שנאמר וַיִּקַּח רֹעַם בְּיָדוֹ (במדבר כס, (3) מאח חעם. ולא מאח סכסניס: אם שור אם שה. פרע לחיס: הזרוע. מן ספרק של ארכובס עד כף של יד

ַבְּמְלְיִם אֲמֶבְ_יִבְּחַר יְהַוֶּה: הַמְּלְיִם אֲמֶבְ_יִבְּחַר יְהַוֶּה: מַט יבָא בְּכְלְאַנִינִ נַפְּשְׁוּ אֶלְ - בַּאַר שַפָּוּ וְיִינִי בָּבְלְ רְעִינִי ردرم، برخر نشِدَمْ عِنْ لِيهِ الله الله عند برخر نشِدُمْ لِيهِ لِيهِ

אָחִירוֹ הַלְוּלִּם הְעַּמְּדָרִם שָׁם לִפְּנֵרִ בְּכָלְ אֲחֹוֹהִי לֵינְאֵי דִּמְשַּמְּשִׁין יהוֹה: ל וְמֶבְעׁ בֹּמֵּם וֹעוֹנִע אֵּבְעַנֹוּ כַּכֹּבְ וּיִמְּפִּיִּמִ בַּמִּמֹא בּוּיִ אֵּבְנִיוּ

מְמְבְּבְיִאַבְיִנִי: (ס) « تَاكُمُ خُتَاكُمُ **، بِحَدَر**ِهِ خُلِّلَهِ بِدِرَمِ خِيدِرُمِ : رَخْرِهِا خِير

ַהְלְמֵּד לַעֲשׁוֹת כְּתוֹעֲבָת תַגּוֹיָם לְקִּעֶּבִּר ההם: הְאִנּוֹן: و بحثر هجرشه بحقا جيّه جهد هجرفه بمدح جه مدخه مدخه حُد هَمْ لِ اللَّهِ هُمِ لِيَجُدُمُ هُمُدٍ عَدَد هَمْ مُرْدِم ُ ذِهَا مُهُ لَذِي

: حَاشَے بُن

tėmu jadė kidėnii: וְבֶּי יַבֹּא תַבֵּוֹי מֵאַתַוֹר שְׁעָּבֶּיוֹ יַצְּבֵי יִיתִּי בֹּיוָאָר מַחַרָא

אַטַלונו אָבַבַעַלא: ממּמָבעֹא בּנִעִר מִּבָּעֹא בַּכוּן

בְּאָהְ מְסָׁם מְּסְׁנִים מְעִנְוֹן וּמְנִדוֹהְ וּבְּרַבֵּיִה בְּנִירָא קְסָּים מִסְּנִוֹן וּמְנִדוֹה וּבְּרַבִּיִה בְּנִירָא קְסָּים מִסְּנִין

וְדְבַיִשׁ אֶּלְ־תַמֶּמָים: ולוכונו ושבה מו מושוא: יי נעבר שבר נמאַג אַנַ נוֹבַּמָּנִ ינֹמוּ בֹמּוּ נֹמִאָּנִ בַבֹּבוּוּ

> which the Lord shall choose; desire of his soul unto the place sojourneth, and come with all the thy gates out of all Israel, where he And if a Levite come from any of

there before the Lord. brethren the Levites do, who stand of the Lord his God, as all his then he shall minister in the name

according to the fathers' houses. . beside that which is his due They shall have like portions to eat,

after the abominations of those thee, thou shalt not learn to do which the Lord thy God giveth When thou art come into the land

sorcerer, soothsayer, or an enchanter, or a fire, one that useth divination, a his daughter to pass through the you any one that maketh his son or There shall not be found among

spirit, or a necromancer. consulteth a ghost or a familiar or a charmer, or one that

- (5) לעמוד לשרת. מכאן, שאין שירום אלא מעומד:
- סמשמר שלסס: עוד למד על הכהנים הבאים לרגל, שמקריבין במשמר ועובדין בקרבנים הבאום מחמם הרגל, כגון מוספי הרגל, ואע"פ שאין בכל אות נפשר וגר ושרת. למד על סכסן, שבא ומקריב קרבנים נדבמו או מובמו ואפילו במשמר שאינו שלו. דבר אמר, (6) וכי יבא הלוי. יכול בגן לויוד לי סכמוב מדבר, מלמוד לומרושרם, יל לו לויס שלין רלוין לשירום (פפרי קפה): ובא
- שנקבעו המשמרות, ומכרו זה לוה עול המה שַבַּמָּךְ והני העול שבתי: כגון ממידיס ומוספי שבם ונדריס ונדבום, מלמוד לומר לבד ממכריו על סלבום, מוך ממס שמכרו סלבום בימי דוד ושמולל, (8) חלק בחלק יאבלו. מלמד, שמולקין בעורום ובבשר שעירי מעאום, יכול אף בדברים סבאים שלא מחמם סרגל,
- לבניך לא מעשה כך וכך שוה הוא מוק העובדי כוכבים: (9) א חלמד לעשוח, אבל אחם למד לסבין ולסורוח (סנסדרין סח.), כלומר לסבין מעשיסס כמס סס מקולקלין, ולסורוח
- יב): בעורן. רבי עקיבא אומר, אלו נותני עונות, שאומריס עונה פלונית יפה להתחיל, וחכמים אומרים אלו אוחזי העינים קסם קסמים. איז הי קוסס, האומו אם מקלו ואומר אם אלך אם לא אלך, וכן הוא אומר עמי בְּעֵלוֹ יִשְׁמֶל וּמַקְלוֹ יַגִּיִד לוֹ (הושע ד, (10) מעביר בנו ובחו באש. סיא ענודת המולך, עושה מדורות אם מכאן ומכאן, ומענירו ניץ שמיהם (פנהדריץ פד:):
- מכשפום: ודרש אל המחים. כגון סמעלס בוכרומו, וסנשלל בגלגולם: פימוס, ומדבר משֶׁקִיוֹ ומעלה הֿמ המת בבית השהי שלו: 🌱 וידעובי. מכנים עלה מיה ששמה ידוע למוך פיו, ומדבר העלה ע"י (11) וחבר חבר. שמלרף נחשים לו עקרנים לו שלר חיוח למקום לחד (ספרי קענ): ושואל אוב. זה מכשפוח ששמו (סנסדרין סס:): מנחש. פמו נפלס מפיו, לבי ספסיקו בדרך, מקלו נפל מידו (סנסדרין שס):

אַכֿון יבֿבוק שוָהּיבֿטֹא טֹאַכֿון

אָב, מְבַנַעַל בוֹנִם וֹוֹ כֹּלְ הַבָּנִגַ

\$4 ثِنَكَ مَاثِنَهُ هِنَوْهَ مُؤَثِّنَكِ: יבגלל המועבת האלה יהוָה קי־תוְעַבָת יְתוֶֹת כְּל־עַּשָּׁת אֻּלֶּת

ق مِوْدَ مِوَدِ مِوْدِ بِدِيْدِ هِمَ يُحَرِّدُ اللَّهِ حَرَّدِ اللَّهِ حَرَّدِ اللَّهِ عَرَادُ اللَّهِ حَرَّدُ اللَّهِ عَرَادُ اللَّهِ عَرَادُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَلِيهِ عَلَيْهِ عَلِي عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْ عِلْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلَيْهِ عَلِي عَلِي عَلَيْهِ

طِفْمُن الْمَقْمَ الْمَقِد كُم جَائِرًا مُؤْمَا الْمَقْ كُم دَا يُدَد كُلِهِ بَا וְנֵרֶהְ אִנְלְּם אֶּלְ_לֹּמְלְוֹנִים וֹאֶלְ - נֹטִינְן מִן מִמְּלְנִנֹא וְמָן לַלְּמִנֹא جِرَا תَيْزَلُ بَهُٰ كُلُ كُنُولً كُولًا كُولًا كِيْرًا بِكُونَ يُتِرَا لِهِ فِي يُتَارِبُهِ فِي يُتَالِ

نېڅدا: بَوْرَه جُلِهِ بَمَلِنَ هُجُنَّهِ هُجُهُمَ يَوْمَهُ جُلِهِ خُلِهِ فَوْمَهُ صَوْبَهُ לְבָּיא מִקּרְבְּּךְ מֵצַּחָירִ כְּמָנִי

וְלָאַ אֶּמִוּנִים: הַנְּרְלֶה הַנְאָה לְאַ־אֶרְאָה עָוֹד אִישִׁיִאָּ רַבְּּהָא הָדָא לְאַ אָהְוַיִּ לוְלְ יִׁבְּוִֹי אֶלְבִי וֹאָם בֹאָהְה זִם פֿרְ מִוּמִּבֹא בּוֹן אֶלְבִי וֹזִם לאַעָּר לַאַ אַסָּוֹב לִשְּׁעָתַּ אָתַר לְמִימִּרָ לָאַ אַנְסִירָ לְמִשְׁמַעַ אֵלְהָיִרְ בְּחֹנְבַר בְּיִים הַפְּהָלֵל אֵלְהַרְּ בְּחִינְבַב בְּיִּיְמָא דְּקְהַלְא ַבְּבֶלְ אַמֶּבְ הַמְּאָלְטַ מִמְם יְהַנְיִר בְּבִלְ דִּשְׁאֵגִלְטַא מוּן בַּרָם יִי

י וּלֹאָמֶר יְּהֹוָה אֶלֶי הֵימִיבוּ אָּמֶּר

אַלִּיהָם אָר בְּלְ־אַשָּׁר אָצַוָנוּ: למוְנַ וֹלִנִינֹי, גַלָּנַ, לַּפָּיִוּ וֹצַבָּר נְבִיא אָבָים לְהָם מִמֶּרֶב אַהִיהָם

וְהְיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לְאִ־יִשְׁמַעֹּ וִיהֵי

אַנכֿי אָרָרשׁ מִעִּמְיוֹ:

לבוֹא מכּולנ מֹאָטֹנ צַכֿוֹטִי,

מוד וְלָא אָמוּת:

וֹאַמֹּר וֹן לִי אַנְּקְינִי בַּמַּלְילִי:

FXGGFFFF: בְּפוּמֵיה וִימַלֵּיל עִמְּהוֹן יָת כְּל בְּנִיםְרְ נְאָמֵין פִּהְגָמֵי נְבִוּאָהָי נביא אַקים להון מגו אַהיהון

عُدِ لَٰ خُرَدِ كَمُسُدِ نُلَكُد خَمُسُرُ ذُوْلُوْرً نظخرح

> out from before thee. the Lord thy God is driving them and because of these abominations an abomination unto the LORD; For whosoever doeth these things is

the Lord thy God. Thou shalt be whole-hearted with

not suffered thee so to do. as for thee, the Lord thy God hath soothsayers, and unto diviners; but dispossess, hearken unto For these nations, that thou art to

me; unto him ye shall hearken; of thee, of thy brethren, like unto raise up unto thee, from the midst A prophet will the Lord thy God

that I die not.' let me see this great fire any more, voice of the Lord my God, neither saying: 'Let me not hear again the Horeb in the day of the assembly, desire of the Lord thy God in according to all that thou didst

have well said that which they have And the Lord said unto me: 'They

them all that I shall command him. mouth, and he shall speak unto thee; and I will put My words in his among their brethren, like unto I will raise them up a prophet from

My name, I will require it of him. My words which he shall speak in whosoever will not hearken unto And it shall come to pass, that

(בו) כל עושה אלה. עושה כל חלה לה נאמר, חלה כל עושה הלה, הפילו החת מהן (ספרי קעג):

- קבל בסמימוס, ואו ססיס עמו ולחלקו: (13) חמים חהיה עם ה׳ אלהיך. המהלך עמו נהמימות ותלפה לו, ולה תחקור התר העתידות, הלה כל מה שינוה עליך
- (15) מקרבך מאחיך במוני. כמו שלני מקרבן מלחיך, יקום לך חחחי, וכן מוביל לוביל: (14) לא בן נחן לך ה׳ אלהיך. לשמוע אל מעוננים ואל קוסמים, שסרי סשרם שכינם על סנציאים ואורים ומומים:

עַנְּבָיא עַרְוּא: خُمُمُ الْأَكْمُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّلَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّا אַנְינִינִן לְבַבְּּבְר וֹאַמֶּב יבְבָּבְר פּפּירָהִיה לְמַלְלָא וְדִימִּבִּילִ oz בְּלֶר בִּשְׁלֵי. אָר אָשֶׁר לְאַר פִּהְנָטְא אַף הַנְּבְיא אָמֶה וְיִוּדְ לְבַבְּר בָּרִם נְבִנָּא דְּיַרְשָׁע לְמַלְּלָא

ĖÀĊL

prophet shall die.' name of other gods, that same to speak, or that shall speak in the which I have not commanded him word presumptuously in My name, But the prophet, that shall speak a

: بالله: אָת עַבְּלֶר אָאָר לא דִּבְּרָוֹ יָת פּּהְנָמָא דְּלָא מַלְלֵיה יִי: וֹבׁ, עאַמָּר בֹּלְבַבְּינֵבְ אָנְבַעְ דָּנַה וֹאָנִי טִימָר בַּלְבַּנְ אָנְבַיוֹ וֹנָהַה

LORD hath not spoken? shall we know the word which the And if thou say in thy heart: 'How

When a prophet speaketh in the

ರಥೀ: (೦) בְּנְדוֹן דְּבְּרֵוֹ הַנְּבְיִא לְאִ תְּנִוּר עַבְּרְ אָּמֶבְר לֹאִ־דְּבְּרָוֹ יְתֹּנְתַ לאַ וֹבְאָ יַנְיִּהְ נַבְאָ יִבְאָ נַנְאַ יִנִי פֹּנִילְמָאִ וֹלְאַ יִנִּלְהַוֹּם נַנְאַ אַמֶּב וֹבַבֶּב עַנֹּלָגא בֹמֻעָּם וַעַנָּע בּוּמִלָּוּלְ נִבוּא בֹמִּמָא בּוּוֹ וֹלָא

מּלְקְישׁ וֹבֹוֹא לָא שֹבְעוֹבְעוּ פּטׁנֹמֹא בַּלְאַ מִּלְּלָיִשׁ וֹוֹ בֹּבַהָּמַתַ

shalt not be afraid of him. spoken it presumptuously, thou not spoken; the prophet hath the thing which the Lord hath follow not, nor come to pass, that is name of the Lord, if the thing

בְּעְּבֵינֶם יִבְבְּתֵּיהָם: xix הَגּוּלִם אֲשֶׁר יְהְנֶה אֱלֹהֶיף גֹחָן עַמְמִיֵּא דֵּיִי אֱלְהַף יָהֵיב בְּיִינְהְוֹיִת יְהְנְוֹת אֶלְהָוֹדְ אָתְ אֲבִי יְשֵׁיצֵי יְיֶ אֶלְהָדְּ יָת

למבוגעון וללטגעון: זט אָבֹגְעון וְטִירָטִיוּן וְטִיכִּי

in their cities, and in their houses; thou dost succeed them, and dwell Lord thy God giveth thee, and off the nations, whose land the When the Lord thy God shall cut

XIX

17

07

عَلَـٰجُلَّةِ عَضِرَ بَعَيْنَ هُرَبُنِكَ بَيَا عَلَـٰمُكَ قَدَرُ هُرُبَكَ بَيَرَتَ رَكِ הְּלְנְהָ הֹנִים שֹבֹינֵילְ בְּעַׁי בַּעַנְי שַׁלְטִ עַבְּוֹיוֹ שַפַּבוּהָ לְנִי בִּעִי

thee to possess it. which the Lord thy God giveth thee in the midst of thy land, thou shalt separate three cities for

「뽔頂: لمُحْرَثِيْكِ لِبَيْتِ كُرْبُو فِهُوْتِ خُحْرِ فحُرا خَلِي بَيْدُكِ لِمُحَمِّقُ هُنِ فَفُكًّا خَلْهُ مِبْلُفُهُ فَقُولًا فَقُرًّا

אֶּבְשַׁב וֹיהֵי לְמִעְּרַם לְתַּשָּׁוֹ כִּלְ נת החום צרעה דיהסננף

thither. that every manslayer may flee thee to inherit, into three parts, which the Lord thy God causeth and divide the borders of thy land, Thou shalt prepare thee the way,

עלמו, מיחמן בידי שמיס, שנאמר אנכי אדרוש מעמו (קנהדרין פע. קפרי קעג): שלא נאמר לו ונאמר לחבירו, והמתובא בשם עבודת אלילים.אבל הכובש את נבואתו, והעובר על דברי נביא, והעובר על דברי כוון אם ההלכה, לאפור את האפור ולהפיר את המופר: - ומוח. במוק, שלשה מימתן בידי אדם, המתובא מה שלא שמע, ומה (02) אשר לא צויחיו לדבר. אנל ניימי (מנירו (מנהדרין פמ.): ואשר ידבר בשם אלחים אחרים. אפילו

מס גלות לדקיהו: (ירמיה כז, מז), וירמיה עומד ולווח של קעשה ים ושל הַעַּמָר בַּנֶלָה יוּבָחוּ (שם כב) (IS) וכי האמר בלבבך. עמידין המס לומר, כשיבה מנייה צן עוור וממנבה, הַנֶּה כְלֵי בֵּיִת ה' מוּשְׁבָּיִם מִבְּבֶלֶה עַמָּה מְהַרֶה

חגור ממנו. לה המנע עלמך מללמד עליו הובה (קפרי שם), ולה הירה ליענש עליו: שסקריב בבמס בשעת איסור סבמות כדי לגדור את ישראל, סכל לפי צורך שעס וסייג ספרצס. לכך נאמר אליו תשמעון: רא בא לסדימך מאחם מכל סמנום לא חשמע לו (לעיל פרשס יג), אא"כ מומחס סוא לך שסוא נדיק גמור, כגון אליסו בסר סכרמל, ה׳. וסרוג מומו. ואס מאמר, זו בממנבא על סעמידום, סרי שבא ואמר עשו כך וכך ומפי סקב"ס אני אומר, כבר נגעוו, שאס (22) אשר ידבר הגביא. ויממר דבר וס עמיד לבא עליכס (מפרי קעמ), ומראו צלא יבא. הוא הדבר אשר לא דברו

משמל שלשם: בּבְלִי־דַׁעַת וְהָוּא לֹא־שֹׁנֵא לִוֹ חַבְּרֵיה בְּלָא עַּוְּשִׁיה וְהוּא לָא ביקטור נָחָי צַשֶּׁר יַבֶּר אָת־רֵעָהוּ לְתַּמָּן וָיִהְקַיִּם דְּיִקְטוּל יָה

יְנָנְיִס אֶלְ־אַחָת הָעְּרִים־הָאֵלֶּה הַלַּץ יִּטְצָּא אָת־רַצָּהוּ וָמָת הוּא خختب فقلا نفقح بعدائم هلا וֹאֵׁמֶּׁרְ יַּבְאַ אָּעַ־רֵמָּהַוּ בַּיַּמַּרְ וּדְּיִנִמוּלְ עָּם חַבְּרֵיהִ בְּחוּרְשָּׁאִ

נְוַבֶּי: י כְחְטָּב עַּצִּים וְנְדְּחָה יָדְוֹ בַּנּרְזֶן

בּבֶּר לְתָּת לַאֲבֹתֶירָ:

היא לו מהמול שלשום:

, וּבַּלְבְּ כַּאָּמָב וֹמָבֹּמ כַאָּבְטָגוֹב

וּאִם־יַרְהִיב יְהַנְּה אֱלֹהֶיף אָת־

וֹבן אָנוֹ מֹמִפַּמַ לָוֹנִי כַּי לַאָ מֵנֹא

ליין בַה יה בור וְהַבָּרוּ נָפָשׁ

בַּבְבָּנוֹ כֹּיִנְיִם לְבָּבֵוְ וְנִישִּׁינְיַּ

قارنكاء بيد

בְאַבֶּוֹ וֹנִשְׁבַוֹּים:

עוא וגרוק לחָדָא מון קרַניָּא limuzik etika al sas למפא אמו וטטמבו ובוש

שְּׁנֵי לֵיה מַאֶּהְטְלִי וּמִדְּקִמּוֹהִי: וְנֵתְ דְּבָר הָרֹצֵתַ אֲשֶׁרֹיְנָיִס וְדֵין פְּחָנָם קַטּוֹלָא דְיִעְּרוֹק

the head slippeth from the helve, the axe to cut down the tree, and and his hand fetcheth a stroke with with his neighbour to hew wood, as when a man goeth into the forest

> neighbour unawares, and hated and live: whoso killeth his

manslayer, that shall flee thither

And this is the case of the

him not in time past;

these cities and live; that he die; he shall flee unto one of and lighteth upon his neighbour,

not in time past. death, inasmuch as he hated him To gaivise he was not deserving of is long, and smite him mortally; and overtake him, because the way manslayer, while his heart is hot, lest the avenger of blood pursue the

Thou shalt separate three cities for Wherefore I command thee, saying:

And if the Lord thy God enlarge

unto thy fathers land which He promised to give thy fathers, and give thee all the thy border, as He hath sworn unto

סגבול סשני של ארן ישראל: סגבול, עד סעיר סראשונים של עיר מקלט, כשיעור מסלך שיש ממנס עד סשניים, וכן משניים לשלישים, וכן מן סשלישים עד (3) חבין לך הדרך. מקלט, מקלט, סיס כמוב על פרשמ דרכיס (מכום י:): ושלשה אה גבול ארצך. שיסא ממחלם

خَطْمَا حَيِّجُتُكُكُ :

בְּמָא בַבּוּים לַאֲּבָּהָהָה וְיִםּין

نهٰت تَضْمَد ذَرُ هُجُرُبُك بُن فَنِيرَهُك

הוא ליה מאָהְמָלִי וּמִדְּקַמּוֹהִי:

שובע בין בקטול צבי לא שני

lidaktır tam laır aır

וֹוֹשְׁלַלוּוִשׁ אָבוּ וֹסִׁנִּוּ אָוְבַשֹּׁאַ

בְּתַר קְטוֹלְא צֶבֵי יִיחַם לְבֵּיה

בּלְמָא וֹבַבוּב לָּאָנַק בַּמֹאַ

فَكُمْ كَلَّانِا فَقَدْتِهِ كُكَّا:

لثَمَا ذُلِهِ هُلَا خُرِ لِنَهُدُمْ كَيْسًا ذِلْكِ بَنْ خَرِ هَلَمْهِ لِمَدْرِدِ

ע מַּבְבֵּלוֹ אַנְכָּׁג מִׁבְּוֹנִיׁ בַאַמְוֹר מִּבְבָּת מַבְ כַּוֹ אֵנָא מִפּפּגר בָּוֹב בְמִנמַר

מקפו, ויש מסס אומריס שישל סברול לחמיכה מן העך המחבקע, והיא נחום והרגה (מכום ו:): שְׁמְעוּ הַבְּּמֶר (שמוחל־בוּ,וי) מכגם יונחן שֵׁבֵי מַרְגוֹהַי מּוֹרְנִה: - ונשל הברול מן העץ. יש מכנומינו הומריס נשמט הפרול (א) וגדחה ידו. כשבא לספיל הגרון על הען, ומרגומו וְמִמְמְבֵיג ידיה, לשון וישמעה ידו להפיל מכח הגרון על הען, פי

(6) פן ירדף גאל הדם. לכך מני מומר לסכין לך סדרך וערי מקלע רצים:

(8) ואם ירחיב. כמשר נשבע למת לך מרן קני וקנוי וקדמוני:

قِبْتِ قِحْ يَشِحْتُ بِهُجْتِ: עַנְמָיִם וְנְסְפְּמָיִ לְוַנִּ מִנְּגְ מִּלְתַ מִּנְג שִׁלְת מִנְּג שִׁלְת מִנְג שִׁלְת אָקְמָוֹנְ וֹלְלֶכְמׁי בֹּוֹנְכֹּוּ בֹּקַ מְצַּוְךְּ הַיּוֹם לְצַּהַבְּה אָת־יְהֹוָה C.LYWAL

נְתֵּן לְךְּ נָחֲלְיִר וְהְיָה עְלֶיךְ צִּחְסְנָא וִיהֵי עֲלֶוּ חוֹבַת דִּין ° عَرِجِهُ عِنْهِدَ بِمِزْنِ هِرَبْهِ عَرِبِهِ يَادِ هِرَابِهِ بِمِادِ حَرَاهِ بَمَادِ حَرَاهِ بَمَادِ حَرَاهِ וֹלָאְ וֹמְּפֹּׁנַ בְּם וֹלְוּ בְּצֵׁבֵר וֹלָא וֹמִטְפָּגָנ בַּם וַכַּאִּ בִּינִ

184: וֹפֹׁמֵּ וֹמֵע וֹלֶס אֶּלְ-אַטֹע שׁהֹבֹּוֹם וֹנִפֹּהֵלְנִּיִם ~~וֹפַ~~מָּ וִמִּנִע וֹנֹהָרִנִּלִ <u>" וְאָּרַב לְוַ וְקָם מְלְּיו וְהְבָּהוּ וִיְכְּמוֹן לֵיה וִיקוּם עַלְיוֹי</u> וְבֶּירִיהְהֶה אִישׁ שֹׁנַאַ לְרַעָּהוּ וַאָּרִי יָהוּ גְּבַר שָׁנֵי לְחַבְּרֵיה

نتالت: مَيْهُم لَرْبُولِه هَمَا جِرْبِ دِهِمْ يَهِم يَتِهُم يَتِيْهِ عَنْهُمْ بَرَيْمُ فِيهِا بَرْضُولِهِا بَصْنِهِ جَرَبِ الْمُذِّعَادِ عَكَانًا مَربِدِ الْأَكَّانِ بِهَادٍ النَّمْخِعَادًا مُحْدَ كَلَامَتِ اللَّهُدِياً

<u>ځ</u>ك: (۵) はにはしゃん ヹロ_ヹ゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚゚゚ヹ゚ヽ כאַ טַּטַנָּס הַּגַּנְבּ הַבְּגַנִי וּבָבְּנַבּ בֹאַ טַּטַנָּס הַגַּנָב הַּנָבַבּ

خَكَ خُدَمُنُكِ : (٥) בְּאָבֶץ אֲשֶׁר יְהְוָה אֱלהֶיף בֹתָן عمر لـ بجهزرت جُدَبَاذُ بِنَا اللَّهُ اللّ

> שְׁבְּמִיהִי בְּלְ יוֹמִּיָּא וְתִּיִםׁיף לְּדְּ هُجُنَك نَجَمُنَك خَعِيلَنَا لَـنَظَالًا לְנַ וְמֹא בוֹן לְמִנְעִם זֹע וֹזֹ אָנְבֶּיִי הָּדְאַ לְמָּלְבָּדְהִי דַאָּנְאַ מְפַּבּּיִר אָת־כָּלְ־תַמִּצְיָּהְ אָרֵי הַשָּׁר יָה כָּלְ הַפְּקִירְהָּא

ياهبر:

קטבא מו פרניא האפיו:

נְאָיל דְּטָא וִימוּת:

נוישב לף: נמור אָמִבּי בּם וּכּאִ מוּמִבֹאֵל

לِج بَوْدِر يَا لَمُ لِهِ كُيْمُ لِي فَحُدُرِ فِح فَهُودَ فَالاِمْعِ لِمُتَاحِبُكِ

these three; three cities more for thee, beside His ways—then shalt thou add LORD thy God, and to walk ever in command thee this day, to love the commandment to do it, which I if thou shalt keep all this

inheritance, and so blood be upon LORD thy God giveth thee for an the midst of thy land, which the that innocent blood be not shed in

into one of these cities; mortally that he die; and he flee against him, and smite him and lie in wait for him, and rise up But if any man hate his neighbour,

of blood, that he may die. him into the hand of the avenger and fetch him thence, and deliver then the elders of his city shall send

may go well with thee. the innocent from Israel, that it thou shalt put away the blood of Thine eye shall not pity him, but

٤t

71

ΟĪ

thy God giveth thee to possess it. inherit, in the land that the LORD inheritance which thou shalt of old time have set, in thine neighbour's landmark, which they Thou shalt not remove thy

- (9) ויספח לך עוד שלש. הרי משע, ג'שנענר הירדן, וג'שנחרן כנען, וג'לעמיד לנח:
- שסיס לו לכמוב וכי יקוס איש וארב לרעסו וסכסו נפש: מלוס ממורס, לפי שעבר על לה מְשְׁנְהׁ (ויקרהׁ ימ, ו), מופו לבה לידי שפיכות דמיס, לכך נהמר וכי יסיס היש שונה לרעסו וגו', (11) וכי יהיה איש שגא לרעהו. ע"י שנאמו סיא בא לידי וארב לו, מכאן אמרו, עבר אדם על מנוס קלס סופו לעבור על
- (14) לא חסיג גבול. לשון נְמֹגוּ מְמוֹר (ישעיס מב, יו), שממזיר מימן מלוקמ הקרקע לאמור, למוך שדה מבירו, למען הרמיב **dai)**: (EI) לא תחום עינך עליו. עלם מאמר, סראעון כבר נסרג, למס אנו סורגיס אם זס ונמלאי עני יעראלים סרוגים (ספרי
- לארץ, מלמוד לומר בנמלמך אשר מנמל וגוי, בארץ ישראל עובר בשני לאוין, במוץ לארץ אינו עובר אלא משום לא מגוול: . אם שלו, והלא כבר נאמר לא חגוול, מה חלמוד לומר לא חסיג, למד על העוקר חחום חבירו שעובר בשני לאיץ, יכול אף בחוך

אָן מַּלְבָּי שְׁלְשֵׁרִ מֵּדִים וָקִוּם אַשֶּׁר יָהְטְּאַ עַּלְ־פָּיו שְׁנֵי עַדִּים דְיִהְשִׁי עַלְ מֵישִׁר הְּרֵין סְתַּדִין יי עוֹן וּלְכַּלְ בַשַּׁאַנִי בַּבְּלִ בַשְׁמֹּאַ הַּנְיִן וּלְבָלְ עוִבִּון בָּבָלְ שַמָּאַ לא־נקום עַר אָחָׁר בְּאִישׁ לְכָל־ לַא יִקוּם סָהִיד חַד בִּגִבַר לִכָּל

יי בּׁגְּיִבְּעִּים מִּגְיַםׁלֵּסְ בְּאָגִהְ בְּמְּנִוּנִי אֶבֵּי, נְפִּוּם סְטִיִּגְ הָּפַּר בּנְּבָר

다끄ㅁ: التهَوْمُرِهِ لِمُهُدِ النَّادِ فَنْقِرَهِ ترراح לפְּנֵי יְהֹוְהַ לִפְּנֵי הַכְּהַנִים لْمُمُكُد مُثِدُ لِكُمُّرُمُ لَا كُمُّلِ خُلِيْكًا لَا مُثَلِّدُ لَا يُعْمُلُكُ لِمُثَلِّدُ لَكُمُ ل

וֹבְרְשִׁי הַשַּּבַּמִים הַימָב וֹהָנָּה

Ļģᡎ'ſ:

לְאָטְׁת וּבְעַרְהָּנְעָ בִינִתְ בִּעַרְבָּרָי ق تَمْشَلْتُ كِي حَكَيْشُكِ يُقَالِ كَمُّشِينًا

교육 충격투급 יִּסְפּוּ כַהְּמְוְעַ מָוְעַ כַּנִּבְּרֵע עִוֹנֵת וֹלָא הַיִּסְפּוּן לַמִּמְּבַעַ מִּוָע لْسَائِمُهُدُّرَت نِمُضَمَّد لَنَكُه لَكِهِ يَلْنَمُنَهُدا نَمُضَمَنا لَنَكْتَكِنا

> נטלונם פטלמא: או על מימר הְלָהָא סְהָדִין

> נְבַנְנְאָ בַּיהוֹן בְּיוֹמָנָא הַאָּנוּן: בולא בבם וו בבם כבולא نظرهدا فتاد لانكته كدكيال

לְאַסְהָרָא בֵיה סְטְיָא:

אַסְהֵיד בַאַחוּהִי: dull adix diix adix לוטבמון ביניא יאוח והא

דְבִישׁ מִבֵּינָה: לְמְמְּבָׁר לַאָּטוּה, וּהָפַּבָּי מְבֵּיר וֹעֹמְבָּבוּוּ לֵיה בְּמָא דְּחַשֶּׁיב

בפטלמא בומא ביבון בולב:

a matter be establishment the mouth of three witnesses, shall the mouth of two witnesses, or at sin, in any sin that he sinneth; at a man for any iniquity, or for any One witness shall not rise up against

witness against him; against any man to bear perverted If an unrighteous witness rise up

and the judges that shall be in those before the Lor, before the priests the controversy is, shall stand then both the men, between whom

testified falsely against his brother; witness be a false witness, and hath diligently; and, behold, if the And the judges shall inquire

evil from the midst of thee. brother; so shalt thou put away the had purposed to do unto his then shall ye do unto him, as he

the midst of thee. commit no more any such evil in and fear, and shall henceforth And those that remain shall hear,

לב"ד, ולה שיעמוד מורגמן בין העדים ובין הדיינים (שם): ה"ל הין לך בידי כלוס, ועד החד מעידו שיש לו, חייב להשבע לו: על פר שנר עדים. ולה שיכחבו עדוחס בהגרח וישלחו מבירו נענש על עדומו, לא עונש גוף ולא עונש ממון, אבל קס סוא לשבועס (ספרי קפח), אמר לחבירו מן לי מנס שסלוימיך, (15) עד אחד. והבנה אב, כל עד שבתורה שנים, אלה אם כן פרט לך בו החד (מומה ב:): לכל עון ולכל חשאח. להיות

במקום פלוני (מכום ה. ספרי קפט): (1) לענוח בו סרה. דבר שלינו, שסופר סעד סוס מכל סעדום סולם, כילד, שלמכו לסט וסלל עמנו סייפס בלומו סיוס

ל.): אשר לחם חריב. אלו בעלי סדין: לפני ח". יסיס דומס לסס כאלו עומדין לפני סמקוס, שנאמר בְּמֶבֶב אֱלַסִיס (קו) ועמהו שני האנשים. בעדים הכתוב מדבר, ולמד שלין עדות בנשים, ולמד שלריכין להעיד עדותן מעומד (שבועות

עד שקר. כל מקוס שנאמר עד, בשנים הכמוב מדבר: (19) ודרשו השופטים הישב. על פי סמוימין אומס, שנודקיס ומוקריס אם סבאיס לסוימס בדרישס ובמקירס: - והגה יַשְׁבְּעַ (מסליס פּב, סֿ): אשר יהיו בימים ההם. יפמח בדורו כשמואל בדורו (ראש השנה כה:), נריך אחה לנהוג בו כבוד:

מחמו מלה במקום שיש לקיים בהן הזמה כמיחם הבועל: לליע, רווממי אשס נסרגין כווממי איש, כגרן שסעידוס שסרגס אם סנפש, שחללס אם סשבם, נסרגין במיחחם, שלא מיעע כאן בועלה, לכך נאמר כאן לאמיו, כאשר ומס לעשומ לאמיו, ולא כאשר ומס לעשומ לאמומו, אבל בכל שאר מימומ השוה הכמוב אשה למד על ווממי בה כסן נשוחה שהינס בשריפה, הלה בְמִיהַה הבועל שהוה בהנק, שנהמר בָּבֵּשׁ מִשְׁבֵף (ויקרה כה, ע), היה ולה (19) כאשר זמם. ולא כאשר עשה, מכאן אמרו, סרגו אין נסרגיץ (מכות ס:): - לעשוח לאחיו. מס תלמוד לומר לאחיו,

(20) ישמעו ויראו. מכאן שלריכין הכרוה, איש פלוני ופלוני נהרגין על שהוומו בצ"ד:

לַבְינֶל: (ס) מוֹ בֹּתְּוֹן הֵוֹ בֹּהְוֹ זֹגַ בֹּנִגַ בַּנִגָּלְ נַפֹּהֵא הֵנֹא שַׁלְנַ הֵּנֹא הִנֹּא

מַבְּבֶוֹם: هُمْ تَرْبِ مَفِكَ لَاقَامَكُكَ مُعْدًا لَا هُدُالًا מִמְּדְּ לְאַ תִירֶא מֵהָם בְּי־יְּהֹנֶה xx וֹבֹאָיִנֹי סַנּס וֹבְבַבְ הַּם בַּב چי־מַצָּא לַמִּלְחָמָה עַּל־אֹּיֶבֶׁהְ

النتم بوتا الكثا فح بثماء

خطڙنيّات: שׁנְבְאַנְ וֹאָבְ עַּנִוֹפּנִוּ וֹאָבְ עַמַּבּרָגִּוּ אַנְבוּכִים אַּלְ-וֹנוֹי לְבַּבֹּכִים אַּלְ- טַנְבֹּא מַּלְ בּּמֹלְ, וַבְּבַּנִינוּ לְאַ נּ קְרַבָּיִם הַיָּוֹם לַמִּלְחְמָה עַּלִּ- מִהְקְּרָבִין יוֹמָא דִין לְאָנָחָא نَهُمُدُ كَبُرُكُ مِ شَمَّةُ مَ نَشِكُمُ حَبُّكُ اللَّهُ لَاللَّهُ لَا يَعْدُ خَبُّكُ اللَّهُ لَا يَ

אַנְבֶּיבֶם לְעוָהֶוּהַ אָּעַבֶּם: מַּמְכֵּם בְעַבַּעָם בַכֵּם מִם_

لتكك للأكلاء שׁלָב מִּנֹא גֹבא שׁלָב גֹבא בּיֹלָא וְלְאֵ הָחְוֹס עֵינֶדְ נָפָּשׁ בְּנָפָשׁ וְלְאַ הָחוּס עֵינֶךְ נַפְּשָׁא חֲלֶךְ

מֹאֹבֹתֹא בַמֹּלֵבוֹם: מומבוני לסמבל קדחל מנהון אַרֵי ייַ אַלהדּ יבושכון עם סגי מנה לא خمَّر، لَـٰخَدُك انتناء، عنفال אָב, טַפּוָל לַאָּנֹטִא לַבָּלָא הַּלַ

מַם מַּמָא: לבלא ווטלבר פֿבֿלא וומבוק **במלבברו**

كَلُمُريا: טטבאטון ולא טטברון מו נונה ללכון לא טבשקון ולא לוומב לביון שמע ישקראל אַמון

אם בֿהֹבׁ, בַבַּבנכוָן בַמִפַבַע שבתיכון לאוטא לכון שבר אַלִנוֹכוּן דִּמִדַּבר

> hand for hand, foot for foot. life, eye for eye, tooth for tooth, And thine eye shall not pity: life for

> up out of the land of Egypt. God is with thee, who brought thee afraid of them; for the LORD thy more than thou, thou shalt not be horses, and chariots, and a people against thine enemies, and seest When thou goest forth to battle

XX

17

approach and speak unto the people, unto the battle, that the priest shall And it shall be, when ye draw nigh

tuəq1 alarmed, neither be ye affrighted at your heart faint; fear not, nor be battle against your enemies; let not Israel, ye draw nigh this day unto and shall say unto them: 'Hear, O

against your enemies, to save you. goeth with you, to fight for you for the Lord your God is He that

(12) שין בשין. ממון, וכן שן בשן וגוי:

רב ממך. בעיניך סול רב, לבל בעיני לינו רב: במום אמד, וכן הוא אומר וְהַפִּיִּשְ אָמ מִדְּיַן פְּמִים אָמָד (שופטיס ו, מו), וכן הוא אומר פִּי בָּא מום פַּרָשֹה (שמות טו, יש): – שם (מסלים קיט, קבא): עד אויבך. יהיו בעיניך באויבים, אל חרחם עליהם כי לא ירחמו עליך: סוס ורכב. בעיני כולם . אם עשים משפע לדק, אתה מוצעת שאם חלא למלחמה אתה נולח, וכן דוד הוא אומר, עָשִׁיִּהִי מִשְׁפָּע וַבֶּבֶק צַּל פַּנִּימֵנִי לְעַשְׁקֵי (ו) כי חצא למלחמה. ממך הכמוב יניאם מלחמה לכאן, לומר לך, שאין מחופר אבר יולא למלחמה. דבר אחר, לומר לך,

מלחמס (קומס מג.): ודבר אל העם. צלשון סקודש (שס): (2) בקרבכם אל המלחמה. סמוך ללאמכס מן סספר מגצול ארלכס: ונגש הכהן. סמשומ לכך, וסוא סנקרא משומ

לבבכם. מלסלת סוסים: אל חיראו. מסגפת סמריסין: ואל חחפוו. קול סקרנים: ואל חערצו. מקול סלוותם: אל ירך (מומס שס): אל ירך (מומס שלים מומיסס, ולוומין בקולס ומוקעין בשופרום ומיני משמיעי קול (מומס שס): עושים, מגיפים בתרימיהם כדי להקישן זה לזה, כדי להשמיע קול שיחפזו אלו שכנגדם וינומו, ורוממים במומיהם ומלהילין למלממס: אל ירך לבבכם אל חיראו ואל חחפוו ואל חערצו. מרבע מוסרום, כנגד מרבעס דבריס שמלכי סמומום رِ بَعْدَ مُان بِرَمَا لِادْ مَوْلِ فِي مِن مُول فَوْد فِي مِن مُول مِن المُرك في علام من المراب وذم من من من من المراب في المراب المرا كيتان مياميني والمهرية والإدران والمراورة والمراورة والمراورة والمراورة والمراورة والمرازي والمرازي والمراورة وأجذا والمراورة אלו אחיכה, שאם הפלו בידה אינה מרחמים עליכה, אין זו כמלחמת יהודה עם ישראל, שנאמר וַיֶּקְמוּ הָאַבְּיִם אֲשֶׁר יִּקְבּוּ (5) שמע ישראל. (שס) אפילו אין בכס זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכס (שס): על אויביכם. אין

נאנת אַבור נַהְנְבֶּנוּ: ਛੁਕ਼ਟ੍ਰਾਹ੍ਰਾਂਧ בְּיִתְ חָרְבְּאְ חַנְבְיִ יִלְצִׁ וְיִהְבִּר בִּיִּתָא חַבְּהָא וְלָאְ חַנְּבִיתִּ יְחָרֶּ י לאמר מי האָישׁ אַשָּׁר בָּנָה לְמִימַר מַן װּבְרָא דִּבְנָא 口道は下口

نْلَاذْكُاتِهُ: ئمين قَمْدُلِنَمُ يَعْدِهِ عَلَاد يَدُمُعُ يَنْظُمُهِ خَطْدُهُ يَدُدُدُ ، ناذِي، تَكِلَّهُ لَيْشِرَ ذِكَرَيْهِ هُلَا هَلَا هَلَادِينَ نَاكَ لَيْنَادِ ذِكَرَتَنِكَ וּמִׁ. שַׁאָּיִהְ אַהְּבַרְלָּמָה פַּבְּם וְלַאִּ יּמוֹ זּוּבְרָא צַּוֹגִּד כַּבְמָא וֹלָא

نَاتُكُ: נמוע פֿמּלְטַמְּׁנִי נֹאָנְהָ אַנוֹר בַּלְמָא נִעַּפֿהָגְ פּאַנַבָּא וּנִּבָּר ע לפֿוּשׁ יבֹּוֹשׁ וֹיִהָּב לְבִּיעִׁוּ פּֿוֹ דַּסֹבּׁשׁ יִעִּהּ יִעִּהּ לְבִּיתִּיִּשׁ יַּטְיִי הַאָּיִטְ אָמָּר אַבַעַ אָמָּר וְלַאַ יַּטָּוֹ װּבְּרָא בַּאַבַעַ אָטַּטָא וֹלָא

لْلَّكُ لَاجْجُد نَجُكُ لَنَّهُد خُدْنَا لِيُنْسِحِ ۚ بِنَحْدِ خُجْهِ نَبْكَ בַּבְּבַא מִם מַּפָּא וֹנִגמָבוּן מַן שִּבְּבַא וֹנֹסָפּוּ עַמָּמְבוֹנִם לְעַבָּבו אָבְ וֹנִיסִפּוּוֹ

בַּרְאָמִ הַמְּם: (ס) אָּלְ בְּׁלֵּבְׁהְ מְּבֵׁי מְּבֵׁי אַבְאִיִע לְמַבְּּלְאִ מִם מֹמָאִ וּנִמָּנָוֹ בַּבָּנִי וֹנְיְנְיֵׁנִ כְּכְלְנֵע נַשִּּמְבְּרִם לְנַדֵּרֵ

مْحُرْبَ لِطَلَّهُمْ هَجُرْبَ خِهَٰخِيتِ

בּלַבְבֹא עִּבַר אַבַּבוֹ וֹעַבְּבוֹי ניתוב לבימיה דלמא יתקשיל אָל_טַמָּם וּימַלְּלְוּן סָבְׁכִּיָּא מִם מַּמָּא

אַבְוֹבְן יַהַלְבָּיה:

לְבָּא בַּאֲשוְעוֹי כָּלְבָּיה: אָבְוּנוּ וְיִמוּכִ לְבִּינִינִי וֹלְאִ יִּהְבָּר יָנִי QĽĆ!X

װַלָא בַּבוּתְ מַּמָּא: ישׁיצוֹן סָרַכַּיָּא

۲۵۲۵: לבלא הקר והקרי לה מלין בנים, בּירַהְקָּרָר אֶלְ-מְּיִר לְעִלְּעֵם אָבוּ, הִקְּרָר לְעַנְיִם אָנִים אָנִים לְעִּנְיִם אָ

> dedicate it. die in the battle, and another man go and return to his house, lest he and hath not dedicated it? let him there that hath built a new house, the people, saying: 'What man is And the officers shall speak unto

use the fruit thereof. die in the battle, and another man and return unto his house, lest he used the fruit thereof? let him go planted a vineyard, and hath not And what man is there that hath

battle, and another man take her.' unto his house, lest he die in the taken her? let him go and return betrothed a wife, and hath not And what man is there that hath

brethren's heart melt as his heart.' return unto his house, lest his and faint-hearted? let him go and What man is there that is fearful unto the people, and they shall say: And the officers shall speak further

the people. shall be appointed at the head of the people, that captains of hosts have made an end of speaking unto And it shall be, when the officers

proclaim peace unto it. city to fight against it, then When thou drawest nigh unto a

ההולך עמכם. זה ממנה הארון: ההולך עמכם. זה ממנה הארון: (+) כי הי אלהיכם וגוי. הם באים בנלחונו של בשר ודס ואחס באים בנלחונו של מקוס, פלשמים באו בנלחונו של גלים, מה

(a) ולא חובו. לה דר בו, מנוך לשון המחלה: ואיש אחר יחובנו. ודבר של עגמת נפש הוה זה:

(6) ולא חללו. לא פדאו בשנה הרביעית, שהפירות מעונין לאכלן בירושלים, או לחללן בדמים ולאכול הדמים בירושלים:

(ד) פן ימוח במלחמה. ישוב פן ימות, שלס לל ישמע לדברי סכסן, כדלי סול שימות:

וסרואסו מוזר אומר, שמא בנה בית או נעע כרס או ארק אשה (קועה מד.): שבידו, ולכך מלמס לו מורס למזור על בימ וכרס ואשה, לכמומ על סמוזריס בשביל עבירום שבידס, שלא יבינו שסס בעלי עבירס, רבי עקיבא אומר, כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראום חרב שלופה, רבי יוםי הגלילי אומר, הירא מעבירות . אמכס, ומי סאיש ושני ושלישי כסן מדבר ושומר משמיע, ווס שומר מדבר ושומר משמיע (קומס מג.): דירא ורך הלבב. (8) ויספו השוטרים. למס נאמר כאן ויספו, מוסיפין זה על דברי הכהן, שהכהן מדבר ומשמיע מן שמע ישראל עד להושיע

שמחלת נפילה ניקה (שם): לקפח אם שוקיו. וקפין, בני אדם עומדים בקלה המערכה לוקוף אח הנופלים ולחוקם בדברים, שובו אל המלחמה ולא מנומו, (9) שרי צבאות. שמעמידין וקפין מלפניסס ומאמריסס וכשיליס של ברול בידיסס, וכל מי שרולס למוור, סרשות בידו

06

نكذ خك خمو تمخليك: " לְּדֵי וְהַנְּה בְּלְ הַעְּם הַנִּמְצְאַ בְּה לְּדִּ וִיהֵי כְּלְ עַמָּא דִּיִשְׁהְכַּה لْكُنْدِ هُمـهُكِّبَه طَمَّنَكِ بَعْضَكُ لِي يُمْهُكُمْ مَمْثَرَثِكِ نَصْفَصَا

مَقَكَ مَكِنَامُكِ لَيْخَلَفُ مُكِّرِثُ: יי וֹאִם לַאִ עַהָּלִים מִפָּּוֹב וֹמֹהָטַׁנִי וֹאִם לָא עַהָּלִים מִפָּּוֹב וֹעַהְּבִיּג

בַּבְיבַ בַּ أناخري هُمَا جِمْ إِدَائِهَ جَزِيرَهِ الْمَهُمَادِ بِنَ هُمْ بَحَادِهِ مِعْدِيَهِ الْمِهُمِينَ الْمَهُمَا خِمْ أَحَادِهِ الْمُعَادِينَ الْمُعْمَادِةِ اللَّهُ عَالِمَا الْمُعَادِينَ الْمُعَادِةِ

מְּלֵלְ אֻנְּיִנְעַ אַמְּר לִעָּוֹ יִעוֹנִע צִיתַב :; אֶּלְטִוּ לְנֵּי: مُحْجُهُ فَجَرِ جُلِّهِ أَيُّحَجُمُ هُلِ فَقِيدِ خُلِّهُ لِقَرْدِيمِ ثِن قُلَدٍ فَلَهُكَ ÷י וְכִלְ אֻׁמֶּר יִהְנֶה בְּעָר בְּלֵר בְּלִר בק הַנְּשִׁים וְהַשַּׁף וְהַבְּהֵמָה

לאַ־מַעְּרֵי הַגְּוֹיִם הַאַּכֶּה הַנָּה:

بترير چ٦-نېښد: יהוָה אֵלֹהֶיף בֹתֵן לְףְ נַחֲלְה לְא בֵּיִי אֶלְחָף יָהִיב לֶּךְ אַהְסָנָא בַע מִמְבֵּי חֲעַמִּים הָאַבֶּר אֲשֶׁר לְחוֹד מִמָּרָוֹי עַמְמִיָּא הָאָבֶּין

څريان: י וְהַאֶּמְרִ, הַכַּּנְאָנָ, וְהַבּּּרְיָּ, は江戸・公口

> انظكى الثلاثات المراقة בה יהון לף מסבר מסין

> ממוד קרב והצור עלה:

ئىلىر:

וכל דיהי בקרקא כל עדאה לְעוִע נְהַּגֹּא וֹמּפֹלָא וּבֹמֹגוֹא

מֹצֹבׁנוֹ מֹמֹמֹגֹא בֹאצָנוֹ אֹנָוֹ: ַ מִמְּנֹב מִאָּב אַֹמָּב בַנַינִימִוּ מִנָּב כַטַבָּא בַלָא לְבְּלְ בַיֹּהְיִם כוֹ שַּהְבִיג לְבָלְ כוֹנִיּא

לא שׁלוּנם כֿל נְהַמֹּא:

נאטולאו פֿנהֿלאו יפֿעזאו טוֹאַן עַבַבַע אָבַר גַּמָּרָא הָנַּמָּרַנּוּן הַבַּאָּ

> shall serve thee. become tributary unto thee, and people that are found therein shall thee, then it shall be, that all the answer of peace, and open unto And it shall be, if it make thee

thee, then thou shalt besiege it. thee, but will make war against And if it will make no peace with

the edge of the sword; shalt smite every male thereof with delivereth it into thy hand, thou And when the Lord thy God

hath given thee. enemies, which the Lord thy God and thou shalt eat the spoil of thine thou take for a prey unto thyself; city, even all the spoil thereof, shalt and the cattle, and all that is in the but the women, and the little ones,

these nations. thee, which are not of the cities of cities which are very far off from Thus shalt thou do unto all the

preatheth, shalt save alive nothing that giveth thee for an inheritance, thou peoples, that the Lord thy God Howbeit of the cities of these

91

٤ī

:pay1 LORD thy God hath commanded Hivite, and the Jebusite; as the Canaanite, and the Perizzite, the the Hittite, and the Amorite, the but thou shalt utterly destroy them:

(10) כי חקרב אל עיר. זמלממס סרשום סכסוב מדבר, כמו שמפורש בענין, פַן פַעַשֶׁס לָכָל הַעְרִיס הַרְמֹּלִם וּגוֹי:

(11) כל העם הנמצא בה. אפילו אתה מולא בה משבעה אומות שנלטוית להחרימה, אתה רשאי לקיימה (ספרי ה):

למס ועבדוך. עד שיקבלו עליקס מסיס ושעבוד (שס):

ומלך: וצרח עליח. אף לסרעינס ולסלתיאס ולסמימס מיממ ממלואיס: (בו) ואם לא תשלים עמך ועשחה עמך מלחמה. הכמוז מזברך, שאם לא משלים עמך, פופה להלמס בך אם מנימנה

(13) ונחנה ה׳ אלהיך בידך. אם עשית כל סאמור בענין, מוף שה' נותנה בידן:

(14) והמף. אף מף של זכרים, ומה אני מקיים והכיח את כל זכורה, בגדולים:

(עו) כאשר צוך. לרבות את הגרגשי:

לַיהְוָה אֱלֹהֵיכֶם: (ס) ۲۶۲٬۳۲۵ ي كَيْرُهُولِ خُرِكِ كَانِلْاَتِكِٰكِ كَيْرُهُدِ كَانُوُلُوكِ لِيَالِهُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَالُمُ لِيَالُمُ

לַלַאָ מִפַּׁנִינַ בַּמָּגִינַ: הּבְרָת בֶּי הָאָדָם צֵיּן הַשְּׂדֶה עּבְיָּן בַּי מִמָּנוּ תַאָּכָּל וֹאָטַוָ לַאָּ תַשְּׁחֶית אָת־עַּצְה לִנְדְּחַ עַּלְיוֹ בּיַלְּגוּר אָלְ־עִּיר וֹמָים רַבָּים

┌<u>┌</u>다다: (절) הוא עשָה עמְהָ מִלְחָטָה עַר יבְנָיִהְ מְצְיִר מַלְ-הָמִיר צִּמֶּרַ-□ מַצַּבְלְ הוֹא אָרִוֹ תַּמְּחָוֹית וְכְּרָהַ בֿק עַץ אַשֶּר־הַדַע בָּי־לֹא־עֵץ

نَظِر مِنْ إِن رَبِّ تَلَامَ فِي بَاجِلِي: ئىزى گرېدك بتا كك كدهفك כּוּוִמְּצֵא שַׁלָּלְ בָּאָבְעָת אָמֶבְ

ثلاً ذُ لنجهد اكثنك لمؤمنك بملير

לאַ־מָשָׁכֶּה בַּעָּל: בַּקְר אֲשֶׁר לְאִ־עָבָּר בְּה אֲשֶׁר הּוֹרִין דְּלָא אָחָפְּלָח בַּה דְּלָא ְ וֹלְלַטְׁנִּ וּלִּדְּ, עַבְּּגִּר עַנְיִנִא מִּנְלַע וִיִּפְּדִּנִּן סְבִּיִּ עַבְּטִא עַנִיִּגא מִּנְלִע زْنَرُنُ بَرْمُرِدِ بَوْدِكُتِ هُمِ يَبْنَذُكُم *نَاتِدِ مَلْفَعِ لَـٰكُدِرَعُ خِفْمَرَعُ

בום וו אלובנו: رَتُامُعُثُم لَـٰمُخلِـرًا كُمُمُّرُنُكِيا بِخُكِدِياً خُمِّمًا كَيْمُد خِهِـنَحَقَٰدُهُ مُنْحُم خُدُرِم لُحُهُم يَجْهَا يُنْحِياً

בַּבְיוֹבְא: שַלא למיעל מו קדשף שׁמוּא אַבוּג לַא כֹאַנֹּאָא אִילָן אַבו מניה מיכול וָנְמִיה לָא אַגלנע לאַבמא הֿבוָני. פֿבוֹלאַ לַמְלַבְּׁמָּע לָאִ עַּעַבּּילִ יָּעַ סּנּיאָרן לְאָנֹחָא לַבְּבָּא הַּלַעַ אָבׁוּ שַׁבּוּר עַּלְ קַרְהָא יוֹמִין

הכן כֿוֹשׁא בַּעִיא הֹבָּבָא הֹמָּבַ שׁשַבּיל יהַלוּא וִהְבָּנִי בַּרְלוּמִין לא אולן במוכל הוא ימוה אַילַן דָּתְדָע אַבִּי

במו בשללא לא לבות מן בּגוֹ אֶּבְעַבׁ וֹבִית בָּבַ בַּמָּוֹנְעַפִּ וְאַטְׁכַּע לַמִּגלָא בַּאָּבְמָא

סְבִּיבְת לְקְרְנִיא דְּבְּסְחְרְנִית קְשִׁילֵא: tiedu ótk ísták tiámuu

לעדת בניר:

ye sin against the LORD your God. have done unto their gods, and so all their abominations, which they that they teach you not to do after

besieged of thee? field man, that it should be them down; for is the tree of the of them, but thou shalt not cut against them; for thou mayest eat the trees thereof by wielding an axe to take it, thou shalt not destroy long time, in making war against it When thou shalt besiege a city a

maketh war with thee, until it fall. build bulwarks against the city that and cut down, that thou mayest food, them thou mayest destroy knowest that they are not trees for Only the trees of which thou

smitten him; and it be not known who hath thee to possess it, lying in the field, which the Lord thy God giveth If one be found slain in the land

IXX

about him that is slain. unto the cities which are round come forth, and they shall measure then thy elders and thy judges shall

hath not drawn in the yoke. been wrought with, and which heifer of the herd, which hath not the elders of that city shall take a is nearest unto the slain man, even And it shall be, that the city which

(18) למען אשר לא ילמדו. סא אס עשו משובס וסמגיירו, אחס רשאי (קבלס:

לסמייקר ביקורי רעב ולמא כאנשי סעיר, למס משחימנו: מדבר (פפרי שם): - בי האדם עץ השדה. סרי כי משמש בלשון דלמה, שמה סהדם ען סשדם לסכנם בתוך סמלור מפניך ולמד, שפומח בשלום שנים אוג' ימיס, וכן הוא אומר, וַיִשֶׁב דְּוִד בְּלְקְלְג יַמִיס שְׁנִיִם (שמואל־ב א, א), ובמלחמות הרשות הכחוב (פו) ימים. שנים: דבים. שלשה, מכאן אמכו, אין לרין על עיירות של נכרים פחות משלשה ימים קודם לשבת (פפרי רג).

(02) עד רדתה. לשון רדוי, שמסל כפופה לך:

אשר סביבות החלל. לכל לד, לידע מיוו קרובה: (ב) ויצאו זקניך. מיוחדים שבוקניך (מומס מד:), אלו מנסדרי גדולם: ומדדו. ממקום שהחלל שוכב: אל הערים

שָׁם אֶת־הַעֶּגְלֻה בַּנָּחַל: ַלאָ וֹגְבֹר בּוֹ וְלַאָ וֹגָבֹה וֹמֹלִם וּ וְהוֹרָדוּ זְקְנֵי הָעִיר הַהָּוֹא צָּתַ־

וְנְיֵנְתְ בְּלְרֵנְתִּ וְבְּלְרָנְתִּי الأجتاء جيوا بمئيا بعد فاتوا ַ ~~בְּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיף לְּשֶׂרְהוֹי~~ ונגשו הפהנים בני לוי בי בָם

מַלְהַעָּלְה הַעָּרוּפָּה בַּנָּחַלִּי אָל הָחְלָלְ יִרְחֲצוֹ אָת יְדִיהָם וַכְּל זְּלֵנֵי עַמְּיר תַּהָוֹא תַקְּרֹבֶים

עּגָּע נְמִנגַננוּ לָאָ בְאָנּ: שפכה)[ק' שֶׁפְּכוּן אֶת־הַדְּם מפמיר וֹמֹנוּ וֹאַמֹּנוֹנוּ בֹאָ (כִּ,

حِٰثِتُ مِنْتُم: לצר ממנ נאבאל ונפפר \$ פּדִיהַ יְהַנְה וְאַלְ הַמַּהְ דָּם נְלִי יַשְּׁרְאֵל בַּפְּרַקְּתָּא יִנְ וַלְאַ הַמַּוֹן כּפּֿר לַמַּמֹּלְ וֹמִּבְאָל אַמָּב כּנִינוֹא יומָבוּן כּפַב לַמַּמִּב

בְּעֵינֵי יְהַוְּהַ: (ס)

וֹכֹא מֹכִשֹׁהָ סִגִּינוּ: בּגוֹ וֹמַּכְ מִגמּוֹבעוּוֹ גַּבוֹ כַּבְ בַּגוֹ לַהַּמֹּהִנינע וּלַבְּבַבֹּא בֹהָמָא אָבׁוּ בַּעוּן אִטְּבָׁהִ וֹן אֶכִּטִּבּ נוטלבנו לבניא לני בני

בְּנָשְׁלְאֵי יְדִיהוֹן עַל עָנְקְתָא הָנְקִיפָּא בְּקְרִיבְין לְקְמִילָא יַסְּחִין נָת ٩Ë، さしはお

マタ 戸☆下: אָהָבֹא נֹט בַּמֹא טִבוּן וֹהֹנִוֹּא וֹנְטִיבוּן וְנֵימָרוּן וְדַנָאַ לָאַ

וּמִּבֹאָכ וּוֹטַבּפַּר לַעוָן מַּכַ חובת דַם וַכַּאִי בָּגוֹ עַמָּדְ

מכּגלנ אָני עֹהַכִּיג צַּכֹהָע ַ עַּלְּטֵׁ, וֹאַטַּ עַפַּבָּי אָהָבִי בַּם וַכַּאָי

> the heifer's neck there in the valley. plowed nor sown, and shall break valley, which may neither be bring down the heifer unto a rough And the elders of that city shall

controversy and every stroke be. according to their word shall every the name of the Lord; and minister unto Him, and to bless in LORD thy God hath chosen to shall come near—for them the And the priests the sons of Levi

the valley. heifer whose neck was broken in shall wash their hands over the are nearest unto the slain man, And all the elders of that city, who

neither have our eyes seen it. hands have not shed this blood, And they shall speak and say: 'Our

forgiven them. Israel.' And the blood shall be remain in the midst of Thy people suffer not innocent blood to whom Thou hast redeemed, and Forgive, O Lord, Thy people Israel,

the eyes of the Lord. thou shalt do that which is right in blood from the midst of thee, when So shalt thou put away the innocent

The Haftara is Isaiah 51:12 – 52:12 on page 172.

י^{ימנט} בִּי־הַצֵּא לַמִּלְחַמָּה עַל־אִיָבֶיף אָבִי הִפּוֹק לְאִנָּחָא קַנְבָּא עַל

Rich till lygt, gtird: الأكبائلة الخنائلة المراجعة ال

грет амау саргіче, into thy hands, and thou carriest Lord thy God delivereth them against thine enemies, and the When thou goest forth to battle

ΟĪ

8

9

- ששמה פירומ, ומערף במקום שאינו עושה פירומ, לכפר על הריגמו של זה, שלא הנימוהו לעשות פירומ (שם מו.): (4) אל גחל איחן. קשס, שלא נעבד (מומס מס.): וערפו. קולן ערפס בקופין, אמר סקב"ס מבא עגלס בה שנחס שלא
- (ד) ידינו לא שפכו. וכי עלחה על לב שוקני בים דין שופכי דמים הם, אלא לא ראינודו ופערנוהו בלא מונות ובלא לויה
- (8) ונכפר להם הדם. הכתוב מבשרם, שמשעשו כן יכופר להם העון (שם מו.): (שם מה:). והכהנים אומרים כפר לעמך ישראל:
- (פ) ואחה חבער. מגיד, שלס נמלל ססורג למר שנמערפס סעגלס, סרי זס יסרג (כמוצום לו:), וסול סישר צעייי ס':

ໄດ້කුඵරි ද්ප ද්ද්වර්රි ද්≧ ද්‱්ප: וְרְאִיֹתְ בַשִּׁבְיְוֹה אֵשֶׁת יָפַּת־תְּאַר

בת ומטבת לב ומסבה לב נטטוו לַּמָּלוֹא אַטַּטֹא מָפּוּנִע

אָנו_גֹפּּٰוֹנִינִי: ※17~12次記に خاڭاء 84_44

וּמַמְעַב בוּשָּב וּתָרַבֵּי וָת מוּפַרַתָּא: ַ וְתַּמְּלְנָּשׁ לְנִוְ בַּיִּתְּלָבׁ וּהְנַלָּבוּ יָתַ

نْهَلَد جَا فَكُنِه هَجُنِلُ بَكُمَكُمْ فَيُ אָר־אָבָיהָ וְאָת־אִמֶּהַ יֶּנַרְ יָמִים בי מעליה וושבה בביהף ובכתה וְהַסְּירָה אָת־שִּׂמְלָת שָּׁבָיָה

ئنځڅځټد بځت، ځ۵ ځهمه: שיעול לותה אַבוּהָא וָיָת אָמַה יַרַח יומִין נטטגר לכוטك נטלכו וְנַעְעָרֵי יַתְ כָּסוּת שָׁבָוָה מָנָה

בְּה מִחָת אֲשֶׁר עִנִיתֶה: (ס) تُتَمُّ فَتُأْثُلُ فَحُثُولًا لِمِي تَتَكُمُ قَالًا تَتَكُرُونِهِ فَحَمُوهُمْ فَمِ يَتَقَالًا فَتَك $^{+1}$ $\dot{\psi}$ ְהַיְּה אָם לָא חָפַּצְהָ בְּה וִיהֵי אָם לָא הַהָּרְעֵי בַה

חַלְף דְעַנִיתַה:

كَشِرْنَكُك: בְנָים خْدِ بَانَارُرا ۚ خُهْرِهِ هُفَرِ رَهِٰلَ كَلَادَ نَانَا لَالْأَدَ فَلَقَا رَهَا

הְאֲהוּבֶה וַיִּלִידְן לֵיה בְּנִין רְחוּמֶהָא

וְהַשְּׁנּיּצְּה וְהְנֶה הַבָּּן הַבְּּלָר ליי הְאַחָת אֲהוּבְּהֹ וְהָאַתַת שְׁנוּאָה הַדָּא רְּהֹוּמָּסָא וַהַדָּא שְׂנּאָּסָא

הְשְׁנִיאָר הַבְּּכְר:

וּמִוּאֹטֹא וּנוּנוּ בּוֹבֹא בּוּכֹבא

אָנַ בּּן נֵיאָנִילְנִי הַּלְ-פַּוֹּ, בּן בְּבַבּנֹא נִנִי בּּר בְנִינִּנִיאִ הַּלְ ¾
אַשֶּׁרִיְהְיָהְ לְּאַ יְּהַלְּלְ לְּצִּ יְּהַלְ לְבַבֵּר יְנְת הִיהֵי לִיה לֵיה לִיה דְשׁיּ וְהַלְּה בְּיוֹם הַנְחִילֵוֹ אֶתּ בְּנָוֹו אֶת וִיהֵי בִּיוֹמָא דְּיַחָסֵין לְבְנוֹהִי

אַפּֿג בֿר שְׁנוּאַטֹא בּוּכֹבֿא:

take her to thee to wife; hast a desire unto her, and wouldest woman of goodly form, and thou and seest among the captives a

π

head, and pare her nails; thy house; and she shall shave her then thou shalt bring her home to

and she shall be thy wife. go in unto her, and be her husband, month; and after that thou mayest father and her mother a full remain in thy house, and bewail her captivity from off her, and shall and she shall put the raiment of her

slave, because thou hast humbled thou shalt not deal with her as a shalt not sell her at all for money, her go whither she will; but thou delight in her, then thou shalt let And it shall be, if thou have no

hated; the first-born son be hers that was the beloved and the hated; and if they have borne him children, both beloved, and the other hated, and If a man have two wives, the one

hated, who is the first-born; first-born before the son of the make the son of the beloved the which he hath, that he may not causeth his sons to inherit that then it shall be, in the day that he

לה קמיט כְּל נְשְׁמֶס (לעיל כ, מו): ושביה שביו. לרזוח כנעניס שזחוכה, וחע"פ שק משזעס הומוח: (10) כי חצא למלחמה. במלחמם הרשום הכחוב מדבר, שבמלחמם ארן ישראל אין לומר ושבים שביי, שהרי כבר נאמר

אשת. מפילו משת מיש (קידושין כמ:): נשאס, סופו לסיום שונאס, שנאמר אחריו כי מסיין לאיש וגוי, וסופו לסוליד ממנס צן סורר ומורס, לכך נסמכו פרשיות סללו: (II) ולקחת לך לאשה. לא דברה מורה אלא כנגד ילר הרע, שאם אין הקדוש ברוך הוא ממירה, ישאנה באימור, אבל אם

(12) ועשתה את צפרניה. מגדלס כדי שממנוול:

(14) והיה אם לא הפצה בה. סכמונ מָנַשַׂרָף שמופך לשנמומס: לא החשמר בה. למ משממש נס, נלשון פרמי קורין ובכחה את אביה. כל כך למס, כדי שמסא במ ישראל שממס ווו עלבה, במ ישראל ממקשמם ווו ממנוולם: וישבה בביתך. צצים שמשממש בו, נכום ונמקל בס, יולא ונמקל בס, כואס בבכיימס, כואס בנוולס, כדי שממגוס עליו: (13) והסירה את שמלת שביה. לפי שסס נמיס, שהנכריס בנומיסס ממקשמות במלחמס, נשביל לסונות מחריס עמסס:

לעבדום ושימוש, עימראס, מיקודו של רבי משס סדרשן למדמי כן:

76

אַנוּ לוּ מִשְׁפָּט תַבְּכֹרֶת: (ס) אַשְׁרַיִּנְשְׁ בַּיִּרְתוּאִ בַאַתְּיִת ַ יַּכִּיִר לְמָת לְוָ פָּׁוּ מִּלְּנִם בַּכִּלְ בִּי אָת־הַבָּכֶר בֵּן־הַשִּׁנוּאָב

المالية المالية אַמַּוּ וְיִסְרַוּ אָעָוּ וְלְאַ יִשְּׁמֵע יּלְמִיטִר אָמָּיה יִטִּלְפִּין יָתִיה ישראל איננו שליע בקול אביו ובקול בְּיִייִהְיָה לְאִׁישׁ בֻּן סוֹבֶר וּמוֹנֶה

מַלמָנ: אָטַוּ אָבְוַלְנוֹ הֹוֹבִוּ וֹאָבְ הָהֹהַר נקקשו קו אָבָיו וְאָמָּוֹ וְהוֹצֶּיִאוּ

TYCH TOEX: סובר ימבי אינני שמע בַּלִלָני أهُمُالِه هُمِ إِكُاثًا مُدلِهِ خُدُنُهُ أَلِي

וֹמִּבְאֹב וֹמִּמֹמֹנוֹ וֹנִבְאני: (ס) نقِن بِجُمَّكُ ثِنُم مُطَّلُقُكُ لِخُمِ

מי, וְבְירֹיִהְיָה בְאִּישׁ הָשְׁאַ מִשְׁפַּטַ

> חַוְיָא בְּבֶירוּהָא: אַרַי הוא רַישׁ הוקפַיה לַיה וְפְּבוּישׁ לְמִתַּן לֵיה הַבֵּין אָב, וֹט פּוּכֹבא פֿר שְׁנוּאָטֹא

> ולא משביל מנהון: לְּנְתְּנִי, מִׁלַבָּיִלְ לְמִימָּר אֶּבוּנִי, אַבׁוּ גַעוֹבוּ בַּנַב בַּב סָמֵּוּ וּמֶבוָגַ

ÄÜL,Ŀ: كالالتالك וֹלְטְׁנַתְּ בָּוִע בַּוּוֹ נופטנן ומיה לקדם סבי וניחַרון ביה צַבוּהִי וָאָמֵיה

מַלבוג למומבלא זבוג להַנ בין סְמֵי וּמֶרוֹד לִיִּתוֹהִי וויקרון לְסָבֵי קרְהַיה בָּרָנָא

نظمرا إنكتاكرا: يحربه معتبك أخح نهدهج בְּאַבְנָיָא וִימוּת וּהָפַבָּי עָבֵיד يدلائيد، خر هنه، مدل، ظهخندر ززلامه،د خر هنه، عديد

וְמֵושׁ מַלְ צָּלְוּבָא: בלסוק ווטלסוק וטגקוד וֹאָבׁוּ וֹבִי פֹּלַכֹּר עוַכֿע בּיוֹ

> of the first-born is his. first-fruits of his strength, the right that he hath; for he is the giving him a double portion of all first-born, the son of the hated, by but he shall acknowledge the

hearken unto them; though they chasten him, will not or the voice of his mother, and hearken to the voice of his father, rebellious son, that will not If a man have a stubborn and

the gate of his place; unto the elders of his city, and unto and bring him, and bring him out then shall his father and his mother

drunkard. to our voice; he is a glutton, and a and rebellious, he doth not hearken his city: 'This our son is stubborn and they shall say unto the elders of

07

61

shall hear, and fear. the midst of thee; and all Israel so shalt thou put away the evil from stone him with stones, that he die; And all the men of his city shall

death, and thou hang him on a worthy of death, and he be put to And if a man have committed a sin

לאמר מימם האב, כבמוחוק: (עו) פי שנים. כנגד שני ממיס (בבא במרא קרב:): בכל אשר ימצא לו. מכאן שאין הבכור נועל פי שנים, בראוי לבא

שוף שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מולא, ועומד בְּפְּרָשַׁמ דרכים ומלסעם את הבריות, אמרה חורה ימות וכאי ואל קָּהִי בְּמֹבְּהֵי יִיִּן בִּוֹלְגֵי בְּשֶׁר לְמִוֹ (משלי כג, כ), ובן סורר ומורה נהרג על שם סופו (סנהדרין עב.), הגיעה חורה לסוף דעחו, (סנסדרין שא.). בן סורר ומורס אינו חייב עד שיגנוב ויאכל מרטימר בשר וישמה חלי לוג יין, שנאמר זולל וסובא, ונאמר שַל (19) סורר. פרמן סדרך: ומורה. מפרב בדברי אביי, לשון ממרים: ויסרו אוחו. מפרץ בו בפני שלשס ומלקץ אומו

וישבור עבירוס ויססייב מיסס בביס דין: וחליח אוחו על עץ. רבוסינו סמרו (סנסדרין מס:) כל סנסקלין נסלין, שנסמר (בב) וכי יהיה באיש חשא משפט מות. קמיכוק הפרשיות מגיד, שאס תקיס עליו אביו ואמו, קוף שילא לתרבות רעה (וב) וכל ישראל ישמעו ויראו. מכאן שלריך הכרוה צב"ד, פלוני נפקל על שהיה בן פורר ומורה (עיין פנהדרין פע.):

כי קללם אלסים מלוי, וסמברך ס' במקילס:

ظخظ لأجيئات فكرد نكع فمقع ב לבור הקברו ביום ההוא בי־

ئىلا ئىلات كېلىك: אָּטַ מְּגִן נִבְּּעְוּם וֹעִיהְעַּלְמִים מִעִים אָנְ נִטְ אִפֶּבִינִם בַּמָּמֵן וֹטִיכִּבְנָמִ לא תְּבֶשׁׁ אָת שׁוֹר אָהִיף אָנ לָא תְחָיֵנִי יָת תּוֹרָא צַּאָרוּף

נְהַשְּׁבְּעִי לְוִּי וֹבְיְנֵי מִּמֵּׁשְׁ מֵּבְ בְּבְּמָּ אֵבְוּבְ אָבְוּ בַּנִיםׁבּ וּנִבִּוּ מִמֵּב מַב בְּנִיםְבַּמ ي نتمَن تَعْمَطُهِ عُرِينَك قَرْبُك لَأِمْ يَتَمُنُ ذِينَ لَنَا لِنَاحُرُمُوْتِكَ ذِرِياً لَهُم جِهِ كَالَيْدَ هُلَيْكَ هَجُركَ لَكِهِ لَهُم خُهِ كَالَيْدَ هُلِيكَ خُرْفُك

בּ לְמִּמִלְטִוּ וְבֵּוֹ שַּׁמֹּמָּט לְכָּלְ שַּׁמְּבִיג לָכְּטִוּיִי וְבֵּוֹ שַּׁמְּבִיג

מָהָם הָקָם מָקִים עִּמְיֹ: (ס) مبدر بغزت خيثك نكفمخفق לא תּרְאָר אָת חֲמֹר אַלִירף אָר לָא תִחְיֵנִי יָת הַמֶּרָא בַּאָרוּף אֵוֹ

¤ç⊓: (⊡) מוּעַבָּת יְהוָה אֶלהוּף בְּל־עִּשָּׁה ַ וֹלְאֵוֹלְבָּה וֹּבֹר הִמִּלְלָנִ אֹהֵּוֹר בֹּי אֹטֹא וֹלְא וֹטֹפֿו וֹּבֹר בֹּטֹפּוּנִי

ÄΠĢŢΧ: هَلُمُكَ يَدِرُ \$ُكُولُكُ بُتِرَ كُكُ וֹן אֹבְּמֹלִיב וֹלָא שַׁסַאָּיב וֹשַ ההוא צבי על דָּחָב בֶּדָם אָבו מִלַבּׁר שַׁלַבּוֹנִי בּוּמָא לא־תָלִין נְבְּלְתֹוֹ עַל־הָעֵׁץ בֶּי־ לָא חָבִית נְבִילְתִיה עַל צְּלִיבָא

מְנְּבְיוֹ אֶמְבָא מָמִיבְנִּנוֹ לַאֲבַוּוּך:

אַרוּף יָמִיה וְתָּמִיבְנֵּיה לֵיה:

לא שוכל מניה ומהלטנה כית לף רשו אַהְּבַעאָבָר לְכַּלְ אָבִּיגַעֹא בַּאָּטוּנְבַ בַּטִיבַר וֹכّוֹ שֹּׁהְמָּׁעַ כַּנַבְעָרַוְ וֹכّוֹ שַּׁהַמָּעַ וֹכוֹ שַּׁהַכִּיגַ בַּנַנַמִּבִינִי וֹכוֹ

מניהון אָקְמָא הָקִים עַּמִיה: עוָבוּע במו באוָבטא וטכבומ

אַטֹּא אָבוּ, מָבוַעַל בוֹבֶם לא יה הקרו בלי גַבֶּר עַל־אַשְּׁה לָא יָהִי הִפּוּן זִין דְּגְבָר עַל

אֶלְטַבְ בְּלְ עָבֵיד אָלֵין:

an inheritance. the Lord thy God giveth thee for that thou defile not thy land which is hanged is a reproach unto God; bury him the same day; for he that upon the tree, but thou shalt surely his body shall not remain all night

bring them back unto thy brother. thyself from them; thou shalt surely or his sheep driven away, and hide Thou shalt not see thy brother's ox

IIXX

thou shalt restore it to him. until thy brother require it, and thy house, and it shall be with thee then thou shalt bring it home to unto thee, and thou know him not, And if thy brother be not nigh

found; thou mayest not hide thyself. which he hath lost, and thou hast every lost thing of thy brother's, garment; and so shalt thou do with and so shalt thou do with his And so shalt thou do with his ass;

.nisgs qu shalt surely help him to lift them and hide thyself from them; thou or his ox fallen down by the way, Thou shalt not see thy brother's ass

Говр гру God. things is an abomination unto the garment; for whosoever doeth these shall a man put on a woman's pertaineth unto a man, neither A woman shall not wear that which

عراد וולוול, כמו וְסוּחׁ קְנְלַנִי קְנְלֶה נְתֶנֶבֶה (מלכים־חֹ בּ, מ): שהיו דומין זה לוה, אחד נעשה מלך ואחד נחפס ללסמיום ונחלה, כל הרואה אומר אומר המלך חלוי. כל קללה שבמקרא לשון (ES) כי קללח אלחים חלוי. ולוולו של מלך סום, שחדם עשוי בדמום דיוקנו, וישרחל סס בניו, משל לשני חמים תחומים,

ורבומינו אמרו, (בבא מליעא ל.) פעמים שאמה ממעלם וכוי: (1) והחעלמת. כוצש עין כמילו מינו רומסו: לא חראה והחעלמת. למ מרמס מומו שממעלס ממנו, זסו פשומו.

(2) עד דרש אחיך. וכי מעלה צלבצך שימנהו לו קודם שידרשהו, הלה דרשהו שלה יהה רמהי (שם כה.): והשבוחו

וטוכל ימכר (שס:): "לו. שמסא בו השבה, שלא יאכל בבימך כדי דמיו וממבעם ממנו, מכאן אמכו כל דבר שעושה ואוכל יעשה ויאכל, ושאינו עושה

(ε) לא חוכל להחעלם. לכנום עירך כמילו מירך רומס מומו:

לו הואיל ועליך מלוה, אם רלית למעון, מעון, פעור (בבא מליעה שם): (+) הקם הקים. זו מעייה (בבא מליעא לב.), להמעין משארי שנפל מעליו: עמו. עם בעליו, אבל אם הלך וישב לו, ואמר

מַּגַעַבַבּנוֹם: אָן הֹּלְ עַבְּהֹגֹּים לָאָ עַפַּעוֹ עַאָּם וְהְאָם רְבֶּעֶתׁ עַלְ־הֶאֶפְרֹהִים עַל בֵּיעִין לָא הִפַּב אָמָא עַל הגַ בַּיֹאָבוּ אַ אַפּּׁבְנִינִם אַן בֿיגָּיִם נֹאַפּּא בַבִּימָא הַלְ אָפֹּבוִנִין אַן رَطْيُنك حَيْدَك خُخْرِ مَلَا لَا مَرْ لِالْمُلا لِمُعْدَدُنَا لِمِا تَنْمَا בלו"ף גדולה)קן־צְפַּוֹר (בספרי תימן קן ë, idëx

שבמב באובטא בכל אולן או אָרַג טַמְרַת פַּנָא בַּגַּפּּרָא

not take the dam with the young; young, or upon the eggs, thou shalt eggs, and the dam sitting upon the the ground, with young ones or thee in the way, in any tree or on If a bird's nest chance to be before

לַב וְתַאָּבֹבְיםׁ וֹמִים: (ס) עַבְּנָיִם מְקָּחַ לְעַתְּלֶ וְיִמְּב בְּנִיּא מִפַּב לָנִ בְּּדִיל דְּיִישָׁב ַ עָּבְּׁטַ עַּאָּטַ אָּטַרְ עָּאָרַ בְּאָּטַ בַּאָּטַ בַּאָּטַ בּאָטַ בּאָטַ בּאָטַ בּאָטַ בּאָטַ בּאָטַ בּאָטַ

בּי הְבְּנָה בַּנִים חָדְשׁ וְעִּשְׁיִה

ځك نصبتيك بېښا:

אָבוּ וֹפוּלְ צִׁלְפָּילִ מִנִּיה: שמוג שובת קשול קבוקף וֹעֹהְבֵּיִג שׁוֹלֵא לִאִּנֹבֹּנִ וֹלָא בוקא הַדַקא

ביוֹנה ועללה פַרְמָא: הקבש הקקלאַה הגַּרע אַשֶּר דּלְמָא הִסְהָאַב דִּקִּעַה זַרְעָּא ريع بنائم خلفك خير الأنا فل إلم بنائم خلفك مديدا

from thence. upon thy house, if any man fall thy roof, that thou bring not blood then thou shalt make a parapet for

When thou buildest a new house,

with thee, and that thou mayest

unto thyself; that it may be well

go, but the young thou mayest take thou shalt in any wise let the dam

prolong thy days.

increase of the vineyard. sown be forfeited together with the fulness of the seed which thou hast with two kinds of seed; lest the Thou shalt not sow thy vineyard

◦ לאַ_עֿעַבָּ לַמָּוְרַוּלַטְׁמְרַ לֹא טֹוֹבֵּוּ לַטִוּנֹא וּלִטַמְנֹא

שׁוֹבׁת וּשִׁבוּאֵע עַכִּבוֹם: (ס)

جديثة جد بغر منهد:

אַליטי עַעַקָּה לְגַנָּדְּ וְלְאִ־הָעֶּיִם דָּמִים

نْبَيِّر: (۵) " كَي بَاذِهِم مَمْمُرَا الْأَمُادِ الْعَمْلَادِ عَلَيْ يَاذِهُم مَمْمُادًا لِمُ مُلَا الْحَفَا

מְעוּבָר כַּהְדְּא:

an ass together.

Thou shalt not plow with an ox and

wool and linen together. . Thou shalt not wear a mingled stuff,

π

לא אפרה מורה אלא לבוש המביא לידי מועבה: ולא ילבש גבר שמלת אשה. לילך לישנ בין סנשיס. דנר אחר, שלא יקיר שער סערוס ושער של בית סשחי: - בי חועבת. (a) לא יהיה כלי גבר על אשה. שמסא דומס לאים כדי שמלך בין סאנשים (מפרי רכו נויר נע.), שאין וו אלא לשס ניאוף:

(6) בי יקרא. פרט למוומן: לא חקח האם. בעודס על בניס (חולין קמ:):

- שכרן של מלום חמורום (חולין קמב.): (ד) למען יישב לך וגוי. אם מנים קלם שאין בה מסרון כים, אמרם מורם למען יישב לך והארכם ימים, קל וחומר לממן
- ומובה ע"י הייב: שמשמר מס שבסוכו: - כי יפול הגופל. - ראוי זס ליפול, ואף עפ"כ לא ססגלגל מיסמו על ידך, שמגלגלין זכות ע"י זכאי ומגיע לכרס ושדה ולבגדים נאים, לכך ושמכו פרשיות הללו: מעקה. גדר שביב לגג, ואונקלוש מרגה פְּיָקֶה, כגון מיק (8) כי חבנה ביה חדש. אם קיימה מלוה שלוח הקן, סופך לגנוה ביה הדש והקיים מלוה מעקה, שמלוה גוררה מלוה,
- זה מילוי ומוספת שהזרע מוסיף: סמדס, בין לשבח כגון מקדש בין לגנמי כגון מימור, נופל בו לשון קדש, כמו שַל מַבַּשׁ בִּי כִּי קַדַשְׁמִיךּ (ישעים מס, ס): המלאה. (9) כלאים. ממה ושעורה ומרלן במפולמ יד (קידושין למ. מולין פב:): פן חקדש. כמרגומו מפחחב, כל דבר הנחעב על
- זוגים בסולכת שום משל: (10) לא החרוש בשור ובחמור. סוא סדין לכל שני מיניס שצעולס, (צגא קמא נד:) וסוא סדין לסנסיגס ימד קשוריס

⊈⊓: (a) כּלְּבָּׁנִע בַּׁסִנְעַב אֲמֶב שַׁכַסִּב אַבַבָּה כּלָבָּה בַּסִנְעַב בַּעַבָּ לּגַבְיִם שַּׁהַּמְּטַבְּיַבְ הַּבְאַבַּהַ בַּנַנִסְפָּבוּנוֹ שַּהַבוּג בְנַב הַּבְ

thyself. covering, wherewith thou coverest upon the four corners of thy Thou shalt make thee twisted cords

וּשְׁבַּאֶה: פּ בּּוֹנְשַׁע אָנְתָּ אַמְּשְׁע וּבָּא אַבְּנִע אַנוּ נִסַּב וּבָּע אַטַּעֹא וֹנִנְּנְ

וֹלאַ מְאָׁאַנוּ לָצִי בַּעוּלָים: עּוֹאָעִ לְלְּטְׁשׁׁנֹּ נֹאֵלֵבֹר אַבְּיִּעׁ טִבֹּאַ לִּסִּיבִּיִּעׁ נֹאַלְבֹר אַבְּיִּעׁ טִבֹּאַ לִסִּיבִּיִּעׁ נִמְעַּ 👫 עַלֶּיהָ שָׁם הָע וְאָמַר אָת־הָאשָּׁה עַלִּה שׁוֹם בִּישׁ וְיִימַר יְָה אִהְּהָא וֹמֶּׁם כִּעִ הַּבְּיבַע בַּבַּנִים וַעוָבָּא וּיִמִּוּ כַע עַסְׁעוּפּוּ מִלְּין וַוֹפּּיק

אָּבְוּלֵלָוֹ, עַמְּיִר תַּמְּמֶר תַּמְּמֶרְתַי: ĽĸĊ אָנו_בֿנונגֿי ĽĒĀĖ ÄΪ̈́́

جُمُهُد يَنْهُرُمُنَا: לְאֵישׁ הַזֶּהְ לְסְבַּיָּא אָט_בֿטֹ, וֹטַטֹּ, נאמר אלו בוואל אל_ביושות

1,4, . . . וְהַבֶּּה הַנְאַ שְּׁם עַּלִילֹת דְּבְּרִים וִהָא הוּא שַׁוִּי הַסְּקוּפֵּי מִלְין

באָגה וֹנפֹבוּ אָנוֹני ⁸¹ ได้สับแล้สัง นัสงาน บับเหลือน และ เล่น และ เล่น บับเหลือน บับเหล้าน לְנְתַּע וְיִשְׁנָינַת:

אַהְבּטִית לַשׁ בָּעוּלָת!

ַ לַלַבְם סָבֵּי עַבְשָׁא וֹלַטְבַת בַּית וופטון זט פֿטול, מולומטא لْمُقُلِّكِ الْمُحَامِّةِ يُعْدَيْكِم لَا مُنْكِّرِ بُلْكُمْ لَمُقَلِّكِ

לַנּנְבְּרָא הָבֵוּן לְאָשׁנִ נּשָּׁנְּבִי: אַבוּבוֹא בַּמוּלֵינִלְאַ

מושפא בורם סבי בשי בשילון וֹאַבוּן בּשִיבָי בַבַשִּי خُرُفُكُ خُرُّنَادِ خُمْ مُهُوَّنِينَ خُرُّنَاكُ

נוברא וֹנלְמוּן זִבּוּשׁ:

unto her, and hate her, If any man take a wife, and go in

not in her the tokens of virginity; when I came nigh to her, I found and say: 'I took this woman, and and bring up an evil name upon her, and lay wanton charges against her,

in the gate. virginity unto the elders of the city forth the tokens of the damsel's and her mother, take and bring then shall the father of the damsel,

hateth her; unto this man to wife, and he unto the elders: 'I gave my daughter And the damsel's father shall say

91

٤ī

71

elders of the city. shall spread the garment before the daughter's virginity.' And they and yet these are the tokens of my daughter the tokens of virginity; charges, saying: I found not in thy and, lo, he hath laid wanton

take the man and chastise him. And the elders of that city shall

- (II) שעשנו. לשון עירוב, ורבומינו פירשו שוע מווי ונוז:
- (בו) גדילים חעשה לך. אף מן סכלאים, לכך ממכן סכמוב (יבמוח ד. ספרי רלג.:
- (13) ובא אליה ושנאה. קופו:
- האשה הזאח. מכאן שאין אומר דבר אלא בפני בעל דין (ספרי רלו): (14) ושם לה עלילה דברים. ענירה גוררה ענירה, ענר על לה הְשָׁנֶח (ויקרה ימ, יו) קופו לנה לידי לשון הרע: אח
- (פו) אבי הנערה ואמה. מי שגדלו גָּדּוּלָיס סרעיס, ימנוו עליס (שס רלס):
- (16) ואמר אבי הנערה. מלמד שלין רשומ למשה לדבר בפני המיש (שם):
- (עו) ופרשו השמלה. סרי זס משל, מחוורין סדברים כשמלם (שם רלו):
- (18) ויסרו אותו. מלקומ:

יַמֶיו: (ס) ⟨אִשְׂה לא⁻ייכַל לְשַׁלְחָה בְּלֹ⁻ מק בתוקת ישֶּבְאָל וְלְוַשְׁיבִינִית פּי לְאֶבֶּי הְנַנְּעֶהְ בָּי הוֹצִיא שֵׁם הְעַ וֹיִתְּנִוּ לְאָבוּהָא דְּעִילִיאִ

נמֹאֹאוּ בַעוּכְים כַנּעַּבָּ: os וָאִם־אֵמֶת הַיְּה הַדְּבֶּר הַנָּה לֹאֹ־

بخمَلَكْ بَالُم مَطَلَقُك: (٥) خنهٔدهٔد خنین قرب هٔجنین בְּאֲבְנִים נְמֶטְה בִּי־עִּשְׁהָה נְבְלְהֹ בית־אָבִיהַ וּסְקַלוּהְ אַנְשָׁי עִירֶה إتانفاها هِمَا يَافِعِنُ هُمَا هُمَا وَيَا

מְנְּמֵּבְׁאָבְ: (סִ) הַאָּמֶּׁׁׁׁׁעַ וְּבְּעָּׁעַׁ יִבְעָּבְּעָׁ בְּנָבְעָּ אָטִּהָא וְאָהָּהָא וְהָפָּגָּ, מְבֵּיִר מָנוֹעָם בַּאָנָת בַמָּכֶב אַשְּׁה בְעֶּלַת־בַּעַל וּמֶתוּ נַם־ אִמְּהָא אַתַּה נְּבַר וְיִהְקַטִּלּוּן אַר

نظك: לאָנְהַ וּמִׁגְּאָׁעַ אָנְהַ בַּמֹּנֶר וְהַבְּרַ בַּמִּאָרַסָּאַ לַנְּבַר וְנָהַבְּטִוּנִע בּ בְּיִי יְהְנִיהְ נַעְּבְרָ בְּתִּילְיה מְאַרְשָּׁה אֲבִי הְהִי עִיבִּי עִּיבִיקְהָא

다신L뿐L: (a) אָע_אָהָע בֹהֹעוּ וּבֹּגַּעׁנִ עַבָּ וֹאָּטַ בַּאָּיִשׁ מַלְ בַּבַּר אָשֶׁרַ מִּנָּי בַּבַ אַמֻּב לאַ־צִּעָּקה בָּעִיר בְּאַבְנִים וְמֶינוּ אָנוַ עַנַּעָּלָ עַּלְ בַּ _{+s} הְעֵיר הַהָּוֹא וּסְקַלְמָּם אַתָם إِلَّا يُعَمِّنُ لِمَ هُلَا بَهُلَا لِيُولِ هُلِ الْهُلِمِ الْهُلِمُ الْهُلِمُ الْمُلْقِلُ الْمُلْقِ

> לְמִפַּמְרַבִּ כָּל יוֹמוֹהִי: שבי לאשו לית ביה רשו בְּתִּלְטְאַ בַּת יִמְּבִאָּלְ וֹלְיִה אָבו אַפּול שוֹם בִּישׁ עַל لمُثهد بجريد يَهُد جُعُك لَثَلَادِ لَيَدُدِيا مَدْبِ مُغْدِ مَخْمَدا يَجُمَكُ

לְמִוּלְיִתְׁיִםׁאִ: בבון לא אַהִּשְּׁכַּבוּ בָּבוּלִוּן לוּמְמֹא בֿוֹנִר פּּטַׁנֹמֹא

ŁĊĸŖ ĊŒĸĊĿ: בוט אָבוּנוֹא וּנִיפֿבָ, הַבּיִג מַבַּבַע פַלְנָא בּוֹמִבָּאַכ לְזַנָּאַע לבשׁב בֹאַבֹנֹא יִנִמוּנו אָבוּ בון אַבוּהָא וִירְנְּמִוּנָה אָנָשִׁי וֹנפּׁלוּוּ זֹני מוּלְוּמִּטֹא לְטֹבַמ

דַּבְישׁ מִיִשְׂרַאָּל: שֹבוּגבוּל מּבְּרָא בְּשָּׁכֵּנִד מִם מַם אָבׁו וֹמִשְׁכַּט עָּבָר מָבֵיב מִם

יולבא לפבשא נואסור אַפּוי:

ַּבְיִה מִבּׁינָר: יָר אָתַת חַבְּרֵיה וּהָפַּלֵּי עָבֵיד ווט מיבוא מכן מוסט במני הכ הנסט בבא הנטט לפבשא באבולא וימוחון נח עולימהא לבשא בביא וטבומון לטבון ומפלון ומ מבויהון למבע

> her away all his days. she shall be his wife; he may not put name upon a virgin of Israel; and because he hath brought up an evil unto the father of the damsel, shekels of silver, and give them And they shall fine him a hundred

in the damsel; tokens of virginity were not found But if this thing be true, that the

away the evil from the midst of her father's house; so shalt thou put deed in Israel, to play the harlot in because she hath wrought a wanton stone her with stones that she die; house, and the men of her city shall damsel to the door of her father's then they shall bring out the

the evil from Israel. the woman; so shalt thou put away man that lay with the woman, and they shall both of them die, the woman married to a husband, then If a man be found lying with a

find her in the city, and lie with betrothed unto a man, and a man If there be a damsel that is a virgin

away the evil from the midst of neighbour's wife; so thou shalt put man, because he hath humbled his cried not, being in the city; and the they die: the damsel, because she shall stone them with stones that unto the gate of that city, and ye then ye shall bring them both our

77

- (02) ואם אמת היה הדבר. נעדיס וסמרלס, שונמס ללמר לירוקין (כמונות מד:):
- לזנות בית אביה. כמו בנים אניס: (וב) אל פחח ביח אביה. למוגיזולים שגולמס (שס מס.): וסקלוה אנשי עירה. נמעמד כל מנשיעירס (מפרירמ):
- מאחרישם). דבר אחר גם שנישם, לרבוח את סולד, שאם סיחה מעוברם אין ממחינין לה עד שחלד (ערכין 1.) (22) ומחו גם שניהם. לסוליה מעשה חדודים (ספרי רמה) שהין ההשה הכיית מהם: גם. לרצות הצהים החריהם (ס"ה
- (33) ומצאה איש בעיר. לפיכך שכנ עמס, פרלס קוראס לגונ, סא אלו ישנס ננימס לא אירע לס (קפרי רמנ):

אַשֶּׁר־שְׁכָב עַמָּה לְבַדְּוֹ: באָנשׁ וְשְׁכַב עִּמָּה וּמָה הָאָנשׁ برويان مرواية المراوات المراوا

EÇHİTİÇ.: ווטלסול גוברא דשבוב עפה אַבֹבֹא וֹנֹמִכּוּב הֹמַצַ מובומשא במאבסא וושבוש וְאָם־בַשְּׁנֵיה וְמְצָא הָאִישׁ אָתַ־ וְאָם בִּחַקְלָא וִשְׁכַּח מּבְרָא וָת

with her shall die. her; then the man only that lay man take hold of her, and lie with is betrothed in the field, and the But if the man find the damsel that

لأجم مَح ـ تمْدر بليدُنْ بُوْم كَا or לְנַּמְּרָ חֲמְא מְוֶנִי בְּיִ כַּאַמֶּר ְיִלְּוּם מִדְּעָּם לִיהְ לְּעִּרָּ'יִמְהָא חֹוֹבָת

נפשׁ כו פּהְנָמָא הָדֵין: ינוללא מגן עלביש נולמלניש בון בלמול צבי במא דיקום

and slayeth him, even so is this man riseth against his neighbour, sin worthy of death; for as when a nothing; there is in the damsel no But unto the damsel thou shalt do

لِّكِ: (a) עַנְעָּלְ עַמְאָבְשָּׁע נְאָרן מוֹשָׁיעַ עילִיקָיאַ דִּמְאָרְסָא וְלֵיתַ はれなげ

بتوريم كب בּהְבַּלִע אָבוּ, בַּעַלַלָא אַהָּבַּעַע הַּנָעַע virgin, that is not betrothed, and If a man find a damsel that is a was none to save her.

betrothed damsel cried, and there

For he found her in the field; the

lay hold on her, and lie with her,

מְמָשׁ וֹנִמָּאֵי: אַשָּׁר לא־אַרְשָּׁה וּהָפְּשָׂה וְשְׁכָּב

إنهموج سرا: וושכוב **ACILL** בְּרִינְטְצָּאַ אָרִשׁ נַעַּרֶ בְּתִוּלֶרְ אָרֵי נִשְׁכּּח וָּּבָר עוּלִיטְתָאַ fifty shekels of silver, and she shall shall give unto the damsel's father then the man that lay with her and they be found;

67

װכָל שַּׁלְּחָה בְּלְ_יָמֶוּוּ (a) קאשָׁר תַּחַת אֲשֶׁר עַנְּה לא־ وم توبين بيمنوره جها بحات بمبيرة וְנְתַּן הָאָישׁ הַשַּבֶּב עִּמָָה לַאֲבֶי

קמפְשְׁרַה כָּל יוֹמוֹהִי: חקף הענייה לית ליה רשו סלמו גלסו ולוצ שנו לאשו كَيْحَالِم لَامَارَاثِم لَامْمَا ווטון אולנא בַּמָכוּר הַמַּע

away all his days. humbled her; he may not put her be his wife, because he hath

וֹלְאִ גֹּנְבְּעׁ בַּנָּנָ אָבָּנוּ: (ס) אינע לא יַקּר אָישׁ אָת־אַשֶּׁת אָבִיִּוּ לְא יַפַּב וְּבָר יָת אָתַּת אֲבִּוּהִי

וֹלָא וֹנֹלָג כֹּוֹפֹא בַּאָּבוּנִיג:

father's skirt. wife, and shall not uncover his IIIXX A man shall not take his father's

جَرَٰرَح بِرَٰنِہ: (٥) ַ לְאֵ־יָבָאׁ פְּצְוּעַ דַּבֶּהְאׁ (ברוב לָאִ יִדְבֵּי דִּפְּסִיק וְדִּמְחַבָּלִ ספרי אשכנו דַבֶּה) וּכְרָוּת שְׁפְּבָּה לְמֵיעַל בָּקְהָלְאִ דַּייָ:

assembly of the LORD. privy parts shall not enter into the He that is crushed or maimed in his

- ורבומינו דרשו בו, (קנסדרין עג. פקחיס כה:) סרי זס בא ללמד ונמלא למד וכוי: (62) כי כאשר יקום וגוי. לפי פשומו זהו משמעו, כי הנוסה היא ובחוקה עמד עליה, כאדם העומד על חבירו להרגו.
- ממור, ללמד שמין ממור מלה מהייבי כרימוה, וַק"ו מהייבי מימוה ב"ד, שהין בעריוה מיחה ב"ד שהין בה כרה: שראויה לאביו, והרי כבר מוזהר עליה משום עֶרְוַם אֲמִי אָבִיף (ויקרא יח, יד), אלא לעבור על זו בשני לאיין, ולסמוך לה לא יבא (I) לא יקח. מין לו בס לקומין ומין קדושין מופמין בס (קידושין מו:): ולא יגלה כגף אביו. שומרם יבס של מביו
- אלא שופך ושוחת (שם:) ואינו מוליד: (2) פצוע דכה. שנפלעו או נדכאו בילים שלו (יבמות עס.): וכרות שפכה. שנכרת הגיד, ושוב אינו יוכה קילות זרע,

בור עשילי לא־יָבא לו בקהל ַ <ַאְ_יִבָּאָ מַמְזֵּרְ בִּקְתַּלְ יְחַוְּעִׁ זָּם

לְהָם בִּקְהַל יְהֹוֶה עַּד־עוֹלֶם: יְרְוָתְ עַם בַּוֹר עַשְׁיִרִי לַאִּ־יָבָא לאַ וֹבֹא מֹמוִנוֹ. וּמוָאָבוֹ. בֹלַעַעַ

מפּעוֹנות אָנוֹם וֹנְינוֹנוֹם לַעַלְבֶּנֵבוֹ: מֹבֶּוֹשׁ אַנוַ בֹּלַמֹּם בּוֹ בַּמַוָּנ בְּצָאַנְבֶּם מִמָּגִּבְוֹים וַאָּמֶבְ מָּכָּנ ¿ אָשׁכֹׁםְ פֿבּׂנִם וּבֹמָּוֹם פֿבּבוֹב 47 FT X

¥¤\$ إَلَيْكِ الْأَلِّالِ الْأَكْرَادِ الْكَارِّاتِ الْكَارِّةِ : خِلْتُ هُلا لِنَظْحُمْ لَا لِمِنْدُلُكُلا حَدْ خِرْتُمْما خِحْدُمُا هُدَا دَانَهُكَ الْمُ ﴿ هُمْ حَذَٰهُم رَبَلُوكِ نُعِيْدُ هُمْ يُثَانِكُ خَذُهُم رَبُوكَ نِهُ هُمْ عَلَى ذِكَ يُعَالِي هُمْ يَتُوكُ م نزي هُدُب نبيْن هُرِيْرك خِهْرَة انْجُه هُدُه نَا هُجُنك خَطَفَرُه مَا

נמוף לְעוֹלֶם: (o) ك كِين عَلَيْهِ هُمِ قُلُ لَمِحُنُاتَ خُمِ ـ حُينَ نَائِهِمْ هَٰذُمُنِيا لَهُحُنَانِياً

לאַ הְתְּעָבֶׁ מִצְּרִי בִּירֵבֶּר הְיִינִי אָחוּךְ הוּאַלְאִ הְרַבִּיִלְ מִצְּרִי בִּירֵבְּר הְיִינְיִ אָחִרְּ לאַ טְתַעַּבְּ אֲבְעָּרְ בָּרְ אָבְעָרִ בָּרְ אָבָוֹרָהְ בָּאָ הָרִינִיאַ לְאִ תְּבִּוֹיִלְ אֶבִּינִימָאָר אָבִי

נהנה: (ס)

לא וֹבׁה לִוּצ לִמִּוּמֹלְ בֹּלִנִלָּא בּלעַבְא בּיין אַף דָּרָא עַשִּׁירָאָה לא ג'בו ממוג'א למומכ

בְּלְמָא: למומק לפולא בול אַנ בורא לא ג'בען השולא, ושואלאו

44444 מפעור אַרַם דִּעַל פּרַת הְּלְנֵי זְיַנִי בֹּלְמִּם בַּר בִּמְוָר エロジン לא-קדעו על עיסק דלא עיבון

\$<u>4</u>11

בל יומף לעלם:

אַב, בּיִּיר הַנִיקא בְאַרְעִיה:

﴿ كُلُّو لَا خُطُّكُم فَحْرِينَهُم يَلَادُر خُمِيلًا خُمِّيهُم בונם אַמָּבוּנִלְבוּנ לַנִים בַּנְב בּנִגו בִּינִגלָבוּנו לַבַּנִו בַבַּיּג

> Гокр. enter into the assembly of the renth generation shall none of his assembly of the LORD; even to the A bastard shall not enter into the

assembly of the Lord for ever; shall none of them enter into the LORD; even to the tenth generation not enter into the assembly of the An Ammonite or a Moabite shall

of Aram-naharaim, to curse thee. Balaam the son of Beor from Pethor and because they hired against thee when ye came forth out of Egypt; bread and with water in the way, because they met you not with

because the Lord thy God loved curse into a blessing unto thee, but the Lord thy God turned the would not hearken unto Balaam; Nevertheless the Lord thy God

their prosperity all thy days for ever. Thou shalt not seek their peace nor

wast a stranger in his land. abhor an Egyptian, because thou for he is thy brother; thou shalt not Thou shalt not abhor an Edomite,

of the Lord. them may enter into the assembly generation that are born unto The children of the third

- (3) לא יבא ממזר בקהל ה׳. למ ישמ ישרמלית:
- (+) לא יבא עמוני. לה ישה ישרהלית:
- (a) על דבר. על העלה (מפרי רו) שיעלו החכם להחמיהכם: בדרך. כשהייחם צמירוף:
- (y) לא חדרש שלמם. מכלל שנחמר עמף ישב בְּקַרְבָּךְ (פסוק יו), יכול חף וה כן, מלמוד לומר לה חדרוש שלומס (שס רנה):
- זכוריכס ליאור, מה מעס, שהיו לכס אכסניא בשעת הדתק. לפיכך: (8) לא חחעב אדמי. לגמרי, לע"פ שרלוי לך למענו שילל במרב לקרלמך: לא חחעב מצדי. מכל וכל, לע"פ שורקו
- מלרים שמבעום, ואלו שהחמיאום נתעבו: שההרגו הורגו בעולם הזה, והמחמיאו מוליאו מן העולם הזה ומן העולם הבא, לפיכך אדום שקדמם בחרב לא נחעב, וכן (9) בגים אשר יולדו לחם דור שלישי וגרי. ושמר סמימום מומכין מיד, סמ למדם, שסממעים למדם קשה לו מן הסוכגו,

וֹנְאָמוֹשׁ מֹכִּלְ בַּדָּר בָמִי ים בֶּיִרהַצָּאָ מַהְּנָה עַל־אִינֶהָיף אַנִי הִפּוֹק עַשְּׁרִיהָא עַל בַּעָּלִי

एए प्यंप्रदेश المُحْرِينَ اللَّهُ اللَّالِيلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلَّالِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّالَّالِ اللَّالِمُلَّا اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللّل בּירוֹהָנָה בְּּהְ אָנְהָ אַהָּבֶר בְאַר אַבוּיוִבּי בְּּרְ הְּבָאוֹבִי בְּבָּ

ַבְּעַבַוֹנֶב: וּכְבָא עַשְּׁמָה יָבְא אָלְ-הְּוֹיִי וּכְּמִיעַל שִׁמְשָּׁא יִיעּוֹל לְגוֹ וְנְהְנְיִה לְפְּנְוְתַבְמְּנִבְ וְבְתַוֹּא בַּמְּנִם וִיהֵי לְמִפְּנִי בַמִּמָּא נַסְהַי בְּמִּנִּא

וְיָבְאָהַ שָּׁמָּה חָוּץ: יי וֹנֶרְ מִּבְּנֶרְ לְּוֹּ מִחָוּץ לַמַּחֲנֶּהְ נַאָּמַר מְתוּפוּ יָהֵי לֶנִּ מִבָּרָ×

أَنْتُكُ فَكُنُّكَ ذِكَ هَمْ لِكُنْتُكَ لَكُنُكِ لَمُخْتُمُ فَكَدْ ذِكَ هَمْ يَنْكُ نَبِيَا

نظثة نخفنت عُديةغثك:

בְשְבְהְוּךְ הוּץ וְחָפַרְתָּה בָּה

בְּבֶר וְשֶׁב מֵאַנַוֹנֶירָ: (o) לצוה ולא יוש לב מרוני ולא ישטו לב מדירה פּהָים xiar qarr ratir sī tat dite dikide idit בּי יהוָה אֵלהַיף מִתְהַבֶּףוּ

هُمُد ـ نَامُّد هُكُنك مُمْت هُدِئْنِ: ⁹¹ לא תּסְנִיר עָבְר אָל־אָדְנָיִו לְא תִּטְּסַר עָבָר עַנְיָּטִין לְיִד

הבבף והסקמר מכל מדשם ביש

كِٰمَ مُدَرَثُمُ لَٰنَ قِيمَ فَمُلَا كُٰرُكُمُ:

יהתיב יהכפי ית עפקקקד: למשלב ללבא נסטפר פה

ממבית ₩Ç'ÇÜ'R

زرلالا מומבוע מלאושבא ݣﻠﯜﻙ ﺑﯜﺕ، ﻫﺬﻝ.ﻧﯜﻙ ﻛﻼﻟﻪ ילממסר שָּנֹאַר

בבוניה דישמיוב לוקד מו

shalt keep thee from every evil against thine enemies, then thou When thou goest forth in camp

ΟĪ

he shall not come within the camp. shall he go abroad out of the camp, which chanceth him by night, then that is not clean by reason of that If there be among you any man,

he may come within the camp. in water; and when the sun is down, cometh on, he shall bathe himself But it shall be, when evening

forth abroad. the camp, whither thou shalt go Thou shalt have a place also without

cometh from thee. turn back and cover that which thou shalt dig therewith, and shalt when thou sittest down abroad, among thy weapons; and it shall be, And thou shalt have a paddle

away from thee. unseemly thing in thee, and turn camp be holy; that He see no before thee; therefore shall thy thee, and to give up thine enemies the midst of thy camp, to deliver For the Lord thy God walketh in

from his master unto thee; master a bondman that is escaped Thou shalt not deliver unto his

91

(10) כי הצא היר ונשמרה. שהשמן מקמרג נשמת הפכנה:

- מלום לא מעשה, ואפור להכנם למחנה לויה וכל שכן למחנה שכינה (פפחים פח.): (11) מקרה לילה. דינר סכמונ נסווס: ייצא אל מחוץ למחנה. זו מלומ עשס: לא יבא אל חוך המחנה. זו
- (בו) והיה לפנוח ערב. ממוך להערב שמשו ימבול, שהינו מהור בלה הערב השמש:
- (13) ויד חהיה לך. כמרגומו, כמו פֿישׁ עַל יָדוֹ (במדבר ב, יו): מחוץ למחנה. מון לעק:
- (פו) ולא יראה בך. מקנ"ס, ערומ דנר: (+1) על אונך. לבר משלר כלי משמישך: אונך. כמו כלי ויינך:
- (16) לא חסגיר עבד. כמרגומו. דבר אמר, אפילו עבד כנעני של ישראל שברם ממולה לארץ לארץ ישראל (גימין מה.):

בַּמָּוָב לַוָ לַאָ שַוָּנָינּוּ: (ס)

בְּדִיִשְׁבַ לֵיה לָאַ תְּוָנִינֵיה:

מבר נהבאל אַנא אַנא: ישְׁבַאָּלְ וֹלְאָבוּנְוֹנִי בַּבְעָה מִבְּנָוֹ, לַנְבַר מִבָּר וֹלָאִ יַפַּר וּנְבָרָאִ ַ מִּבְּׁלַנְעַ לָא טַבוּ אַטַּטָא מִבָּנָע וֹמָבָאָב

נִם־שְׁנֵיהֶם: (ס) <u>נְבֵּר בֵּי תוּשְּבָת יְהוְה אֵלְהֵיף אֵלְהַוּ לְבְּלְ נְּדֵר אֲבֵי מְנִהַם</u> לא הביא אַהַנוֹ זוֹנְה וּמָהִיר לָא הַמִּיל אָנַר זָנִיהָא וְחוּלְפּוֹ

₩₩4:

كُلُم نَا يُحَدِّنَكُ هَلَّهُ مَالِيرِيلِ:

<u>:åĿ</u>: ريح تيمَّدك خَمُنِيك ثَمُك حُمُك خِم نُتَدَّد خَمُنيك نَدَيْن خَمَك

بَغْدُا لِاَهُدُا لِمُعْدُلُا لِمُعْدُلًا لِمُعْدُلًا لِمُعْدُلًا لِمُعْدُلًا لِمُعْدُلًا لِمُعْدُلًا هُمْ يُنِيكِ فَحِمْ مَهُمْ لَا يَبُكِ هَمْ لِي يُعْمَلِكِ فَحِمْ هِيهُمِينَ يَبُكُ 17 UAL رَفَحُنَا. نَاشِيكَ بَرَجُنُيكَ كَيْجَ خُمُنَا فَنَقَدَ بَرَجُنِيكَ

خَيْرَالِيَكِ: הק אַנהא בּאַט הֹלָיל לִתַּמָּן ﴿ לְמָּמֹּן 'בְּבֶבְלְבְּ 'נְדְנְוֹנִי לְא טְנַבֵּי, בְּּדִילִ דִּיבְרָכְנָּוּ

ئىئى خلا تاھ»: نلَــُلــُهُور نَـــُالِ هُجِــِثِنَــُ مُنْهُلًا مَنْكُم نَنْكُمُونِ لَا يُخْتِلُكُ مَوْكَ ַ מְאֵ עַׁאַּעַוֹר לְמִּלְמִיִּ בִּירְדְרָמִ לְאִ עִאַּעַר לְמִּלְמִיּטִיִּר אָּנִי قرنياد ژيد كرديات الاكتابات الاد بيد بيد يد كيه الإكتاب

ほ母女:

יי וֹכֵּי מִּיִוֹבֵּלְ לִלְגַּוֹב לְאֵבִינִיֹנֵע לֵבּ וֹאָבִי טִּטְמָּנָת מִלְמָבַּב לָא יִבִי

not wrong him. where it liketh him best; thou shalt shall choose within one of thy gates, midst of thee, in the place which he he shall dwell with thee, in the

there be a sodomite of the sons of daughters of Israel, neither shall There shall be no harlot of the

abomination unto the Lord thy any vow; for even both these are an the house of the Lord thy God for harlot, or the price of a dog, into Thou shalt not bring the hire of a

thing that is lent upon interest. interest of victuals, interest of any to thy brother: interest of money, Thou shalt not lend upon interest

God. .

61

thou goest in to possess it. hand unto, in the land whither thee in all that thou puttest thy that the Lord thy God may bless thou shalt not lend upon interest; upon interest; but unto thy brother Unto a foreigner thou mayest lend

and it will be sin in thee. God will surely require it of thee; be slack to pay it; for the Lord thy the Lord thy God, thou shalt not When thou shalt vow a vow unto

shall be no sin in thee. But if thou shalt forbear to vow, it

٤z

77

מממא אמא, שאף הוא נעשה קרֵשׁ על ידה, שכל בעילומיו בעילום זנום, שאין קדושין מופסין לו בה: בס, שסרי סוקשו לחמור, שנאמר שְׁבוּ לְבֶּס פֹּס עַס סַמַמוֹר (בראשית כב, ס), עס סדומס לחמור. ולא יסב גברא מבני ישראל ואונקלום מרגם לא מהא אמחא מבנם ישראל לגבר עבדא, שאף זו מופקרם לבעילם זנום היא, מאחר שאין קדושין מופסין לו (13) לא חדיה קדשה. מופקרם, מקודשם ומוומנם לונום: ולא יהיה קדש. מוומן למשכצ וכור (מנסדרין נד:),

(בבא קמא סה:), כגון חמים ועשאן סלה: (פו) אחנן זונה. נמן לס עלס באמננס פעול לסקרבס: ומחיר כקב. סמליף עס בכלב: גם שניהם. לרבות עניייסס

(ויקרא כה, לו מפרי רמב): (20) א חשיך. אוסרס ללוס שלא ימן רבים למלוס (בבא מליעא עס:), ואמ"כ אוסרס למלוס, אָם פַמִּפְּךּ לֹא מִמֵּן לוּ בָּגֶשֶׁך

(IS) לנכרי חשיך. ולה להחיך (בבה מליעה ע:), להו הבה מכלל עשה, עשה, לעבור עליו בשני להיין ועשה:

(22) לא האחר לשלמו. שלשס רגליס, ולמדוסו רצומינו מן סמקרא (ראש סשנס ד:):

ئلَحُد يُهُد يَحُلُنُ خُطْبِ: (٥) כַּאַמֶּר נְּדְוֹשׁ לַיִּרוֹוָת אֵלְנִיוּ כִּמָא דִּנְדִוּמָא בָּוָם יִי אֵלְנִוּ מוּאָא מְּפַּטוּנְ שַׁמְּסָּׁנְר וֹמְמְּנִי אַפַּּלוּט מִפּּנִטוּ שִּׁמַר וֹטַהְּבִּיר

څځنك ځې نقا: (۵) يَّرُدُن خَرْفَهُك هُٰٓخُمُّك لَيُّرِ لِيَنْدِيرِ مُرْفِيا خِرْفَهُك هَٰخَمُك בּׁ, טִׁדַאָ בַּבְּבְׁם בַמְּבַ וֹאִכֹלְטַ אָב, טַטַּיָּר בָּבַבְמָא צַּטַבְּבָרַ

ילמנד לא המו:

עלקת בעף: (ס) מَكِرْكِنَ خُنْتُكَ لِثَالَتِهِ كَيْ تَوْبِلُوا يُنْظُمِنِكَ لِمَكْنِلَ خَنْتَكَ نَمَوْجُهِ בֿ. עַבאָ בַּלַמָּע בַמְּב וֹלַמִּפַעׁ אָרֵ, טַמַּר בַּלַּלֵטָא בַּטַבָּרָבַ

לא טַבום מַב לַמָּטָא בַּעַבַּבָּב:

וְאַלְטַב מִבּּיִתְיּ: לה ספר קריהת ונתן בידה מְּצְא בְּהֹ עֶּרְוֹתְ דְּבָּר וְלְתַב אַנגא אָם לָאָ עַמְּבָּא בַוֹן בְּמֵּינְיִוּ כִּיִּר וְיִהֵיִּ אָם לָאִ תַּשְּׁבָּּח רַחָּמִין خْدَرَوْنَا يُجْرَفُ هُفُلِ بَجُمُكُمْ لَيْنُ لَا يُتَارِ نُوحَ يُجَدِ هُفَتِهِ لَيْخُمُجُونَا

מְבַּיתֵיה: פהונו ווטו כידה וופטרנה עַבִּירַת פַּתָּנְם וַיִּכְתּוֹב לַה גַּט אָב'' אַשְׁכַּח בַּה

خلافد هاشدا:

☆☆☆は: تغرب بغتربا لأهد خفت كب וְשִׁלְחָה מְבֵּיתִוֹ צֵּוֹ כֵי יְמוּתְ בִּירַה וְיִפְּטְרְנָה מִבֵּיתִוֹה צֹּוֹ י לַש סַפּׁר פְּרִיטַתְ וֹלְתַּוֹ בְּיִלְשִ וִיכְּחִיִּר לַשִּ גָּס פֹּמּוּרִוֹ וִיִּמִוֹ ישְׁנֹאִבְ בַאָּנְתְּ בַאַבַרוּן וְלְנַב וְיִשְׁנִינַבּי

mouth. which thou hast promised with thy unto the Lord thy God, even that according as thou hast vowed freely thou shalt observe and do; That which is gone out of thy lips

thou shalt not put any in thy vessel. enough at thine own pleasure; but mayest eat grapes until thou have neighbour's vineyard, then thou When thou comest into thy

standing corn. sickle unto thy neighbour's hand; but thou shalt not move a thou mayest pluck ears with thy neighbour's standing corn, then When thou comest into thy

sendeth her out of his house, and giveth it in her hand, and writeth her a bill of divorcement, unseemly thing in her, that he eyes, because he hath found some pass, if she find no favour in his marrieth her, then it cometh to When a man taketh a wife, and

ΛIXX

77

man's wife, and goeth and becometh another and she departeth out of his house,

who took her to be his wife; house; or if the latter husband die, hand, and sendeth her out of his divorcement, and giveth it in her and writeth her a bill of and the latter husband hateth her,

(24) מוצא שפחיך חשמור. לימן עשה על לה מעשה (שם ו.):

(שס): יאל כליך לא חחן. מכאן שלא דברה מורה אלא בשעת הבליר, בומן שאתה נומן לכליו של בעל הבית (שס), אבל אם (35) כי חבא בכרם דעך. בפועל סכמוב מדבר (בבא מליעה פו:): כנפשך. כמה שמרלה: שבעך. ולה הכילה גםה

בא לעדור ולקשקש, אינו אוכל (שם פמ:):

(26) בי חבא בקמח רעך. אף זו נפועל הכמוב מדנר (נ"מ פו:):

(1) בי מצא בה ערות דבר. מלוס עליי לגרשס, שלה המלה הן בעיניו (ק"ה מלוס שלה המלה הן בעיניו):

(2) לאיש אחר. מין זה כן זוגו של כמשון, הוא הולים רשעה ממוך בימו, וזה הכניםה (גימין ל:):

(3) ושנאה האיש האחרון. סכמוג מגשכו שקופו לשנמומס, ומס למו, קוגרמו, שנממר מו כי ימומ:

هُمْ بَرَا جُكَ دِيَا خُكَ دِيَجُت: (٥) תַחַטִּיאַ אָת־הָאָבֶץ אֲשֶׁר יְהֹוָה בירתישבה הוא לפני יהוה ולא رِ رِ جُهُمُ لِهِ كَالَاءٍ كُمُّ لِللهُ خُلِيدِ الْمُفَرِّعُيدِ ড়ৼ৾ঢ়ঢ় दुড়ঢ় दुव्छल दंत्यंत दृष्ण לאַ־יוּכַל בַּעְּקְהַ הָוֹרָאַשָּׁוֹן אָשֶׁרַ לִיתּ לִיהּ רָשׁ

الْمُورِدُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ ﴿ خُرُحُهِ ـ ثُمُّ لَا يُعْلَمُ لَا يُحْدَلِهِ الْمُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَ ממי נצא בּאַלָּא וֹלאַנֹהֹלָע הֹלִנוּ בְּרִינְקְּח אִישׁ אָשֶׁה חֲדְשָׁה לָאׁ

קוא הבל: (ס) ° אַגַּינוֹלָגַ בווֹנִם וֹנִבְכֹּר כֹּגַ בּוֹפַׂמָּ

בְּרָרָ מִפְּרְבֶּף: (ס) יקכְרְוֹ ימֵתֹ הַנַּנְבַ הַהֹוּא יבִעַרְמֵּ نَّمُلُةِ لَيْنَامُقُل كَٰنِ כּוֹבִימָּגָא אָנְחִ יָּנְּד נֹפֹּחִ מֹאָטַוּנְ

בּוֹנִים שֹׁמִּמֹבׁנִ לַתַּמִּנִי: אُטֹקֶם עَפְעַוֹנִגם עַלְנִגֶּם פַּאֹּמֶג נִטַכְּנִן פַּעַנִּגא כְנִגָּג פַמָּא ש מאָד וַלַעַּשָׂוֹת בָּבֹל אַשֶּׁר־יוֹרוּ לַחָדָא וּלְמָעֶבַר בָּבֹל דְיַנְּפִּוּן ـ بَشَرُك حَرَّدُم لِيَجْكُمُ لِي كُشِرُك مُصَٰفَد حَمْدُكُم صُرْبِ خُمْمَك

> ÄÜÖÜX: אֹבֹמֹנ בּוֹנ אֹבֹעֹנ יִנִיב בָּנִ ענא בוב גו ולא טעונד לע בְּתַר דְּאָסְמְאַבָּת אֲבֵי מְבְהַבְּאַ לְמִפְּבִּע לְמִעִוֹ, כֻיִע לְאָּעוּ

> לְבָּימִיה שְׁמָּא חֲבָא וִיחַבִּי יָת מֹלְנְעִי, לְכָּלְ פִּעִּיִם פֹּנִי יְנִי, לא ופול בְּחִילָא וְלָא וֹמִבַּר אָבׁ, וֹסַּב עַּבֿר אָטִּקָא חַדַּקָא

מוון לכל נפש: וֹבַבְבַיה אָבוּ בְּבוּוֹ מִטְמְבַּיִּ לא שַּׁפַר מִמָּכּוָנָא בַּעַנָּא

ά₹ιἐĿ: עבוא והפלי עביד דביש פוה ויזקנניה ווקקטילטיל ננקלא מֹאַעוִני. מֹבּוֹנ וֹמִּבֹאָן וֹנִשֹּנַר אָבׁוּ וֹמִשְׁכַּטִ עָּבַר עָנִיב נַפַּמָא

בפּבּירְהִנוּן הַשְּׁרוּן לְמָצֶבָר:

God giveth thee for an inheritance. land to sin, which the Lord thy LORD; and thou shalt not cause the that is abomination before the his wife, after that she is defiled; for away, may not take her again to be her former husband, who sent her

wife whom he hath taken. house one year, and shall cheer his business; he shall be free for his shall he be charged with any shall not go out in the host, neither When a man taketh a new wife, he

taketh a man's life to pledge. upper millstone to pledge; for he No man shall take the mill or the

evil from the midst of thee. shall die; so shalt thou put away the slave, and sell him; then that thief Israel, and he deal with him as a his brethren of the children of To yns gnilsert banot ed nsm s II

observe to do. commanded them, so ye shall Levites shall teach you, as I according to all that the priests the that thou observe diligently, and do Take heed in the plague of leprosy,

- (+) אחרי אשר השמאה. לרנות קועה שנקתרה (ינתות ית:):
- יה מרגום של וְשָׁמַּח חֹלח של וְשָׁמַח: יהיה. לרצום אם כרמו: - ושמה. ישמת אם אשמו, ומרגומו וַיַּמְצֵי נְם אָּמָּפַ, וסממרג ס וַיַּמָצֵי עס אתמיס, עועס סוא, שאין בשביל בימו, אם בנה בים ומנכו, ואם נעע כרם ומללו, אינו זו מבימו בשביל לרכי המלחמה: – לביחו. זה בימו (ספרי שם): ולא מנכו, או אכם אשה ולא לקמה, מספיקין מים ומוון וממקנין את הדרכים (ספרי רעא סומה מד.): יהיה לביחו. אף לכל דבר. סוא נורך הלצא, לא לספק מים ומזון ולא למקן דרכים, אצל החוזרים מעורכי המלחמה ע"פ כהן, כגון בנה ביח (E) אשה חדשה. שסיא מדשה לו, ואפילו אלמנה, פרע למחזיר גרושמו (קועה מד.): ולא יעבור עליו. דנר הלגא:
- הים המממונה: ורכב. הים העליונה: (6) לא יחבול. אם בא למשכנו על מובו בב"ד, לא ימשכננו בדברים שעושים בק אוכל נפש (בבא מליעה קיג:): רחים.
- (ק) כי ימצא. בעדים (מפרי רעג) והחרחה, וכן כל ימלה שבתורה: והחעמר בו. הינו חייב עד שישחמש בו:
- להקגיר, אם להחליט, אם לטהר: (8) השמר בנגע הצרעה. שלא ממלוש מימני מומאס ולא מקון את סבסרת (מכות כב.): ככל אשר יורו אחכם. אס

בְּצֵאַנְכֶם מִמְּצֶּבֶׁוֹם: (ס) זְבְוִר אָנִת אֲשֶׁר־פְּשֶׂנה יְהְנָה הֵנִי דְּבִיר יָת דַּעַּבַר יִיְ אֶלְהָדְּ

מַבְּמֶנ: לא קביקו לעבים מדעם לא היעול לביתיה

تينجرت تبريخت: נשָׁר בׁוּ יוֹצָיא אֵלֶיף אָת־ רַשִּׁי בִיהִ וּפִּיק לָךְ יָת מִשְׁכּוֹנָא בּטוּץ פּעָבֶלְ וְהָאָיִשׁ אָשֶׁר אַמְּהֹ בְּבָרָא הִקוּם וְנִיבְּרָא דְּאַהָּ

בְעָּבְמֶנ: וֹאִם_אַנְהָ הֹלוֹ עַוֹּא לַאֵּ עַהְהֹפֹר וֹאַם וּבַר מִסְפֹּגוֹ עוּא לַאַ

 إَمَرُام الْمَارُام الْمَارُام الْمَارِينِ الْمَارُام الْمَارِينِ الْمَارِينِ الْمَارِينِ
 بجَّلُكُكُ بَكِٰكِ مَكَٰذُكَ خَدُمُكَ كَخُدُدُ خَجُورِيَهِ نِرَدُلُونُكَ نَكِكَ فَتِرَ בּ בְּבָוֹא הַשְּׁמָשׁ וְשְׁכָּב בְּשִּׁלְמָּהוֹ בְּמִיעַל ַבְשָׁבְ שַּׁמִּבְ לַנְ אֶשְׁבַבַּוֹק אַטִּבָּא שִׁטִיב לֵיה יָח מִשְּׁפוּנָא

خشھ اللہ: מַאַטֶּיף אַּי מִגַּרְדָּ אַשֶּׁר בְּאַרְצָּךְ יִמְסְבָּיִנְאַ מֵצָּחָרְ אַנְ מִנְּיּיִרְדְּ באַ עַהַהָּהֶע הַּכוּר הַנָּי וֹאַבְיוֹן באַ עַהַהָּוּע אַנִירָאַ הַנָּיִאַ

ְוְאֵלֶיוּ הָוּא נַשָּׂא אָת־נַפִּשְׁוּ וִלְאַ־ הוּא וְלֵיה הוּא מָסַר יָת נַפְשָׁיה ה הֹלֶנו עַהְּמֹטְהַ כֹּנ הֹלִנְ עָנְאַ עַנִּהִנְלְ הֹלְנְעִי הַּטְּהָא אֲבֵנ הֹלֵנֹאַ בּיוֹמוֹ חִהַן שְּׁכְרוֹ וֶלְאַ חַבְּוֹא בִּיוֹמִיה הַחַּין אַנְרֵיה וְלָא

ロロロン は (0)

كثكك كمتلت خميلتم خموكريا

לְמָסַב מָמֶּכִונִיש: בּׁגַעַמּב בוֹהֹב מַמֹּאַט מֹאַנמִנ אָנג טַבמּ, בּטַבֹּנב במנט

זכן בום :; אֶלְבוֹנ:

يحقدمك خوانك:

نظَّتُم مُكِرْكِ هُم لِيلِا لَكُنْكِ خُكَ لَكُم لَكُنَّا مُحَلِّكُ كَلَّه لَا لَا يَتَالَ

ye came forth out of Egypt. God did unto Miriam, by the way as Вететьет what the Lord thy

fetch his pledge. or senon sin orni og ron slane nodr neighbour any manner of loan, When thou dost lend thy

Οī

unto thee. bring forth the pledge without man to whom thou dost lend shall Thou shalt stand without, and the

not sleep with his pledge; And if he be a poor man, thou shalt

LORD thy God. righteousness unto thee before the and bless thee; and it shall be that he may sleep in his garment, pledge when the sun goeth down, thou shalt surely restore to him the

within thy gates. thy strangers that are in thy land whether he be of thy brethren, or of servant that is poor and needy, Thou shalt not oppress a hired

be sin in thee. against thee unto the Lord and it setteth his heart upon it: lest he cry down upon it; for he is poor, and his hire, neither shall the sun go In the same day thou shalt give him

(9) זכור אח אשר עשה ה׳ אלהיך למרים. אם באם לסוסר שלא מלקס בלרעם, אל מספר לשון סרע, זכור סעשוי למריס

(10) כי חשה ברעך. ממונ נמנירך: משאח מאומה. מונ של כלוס: שדברה באחיה ולקמה בנגעים (ספרי רעה):

- (בו) לא תשכב בעבטו. לא משכנ וענומו אללך:
- לו (שמוח כב, כס), כל סיוס חשיבנו לו, וכבה סשמש חקחנו (בבה מלישה קיד:): וברכך. והם הינו מברכך, מכל מקום ולך (13) כבוא השמש. אס כמות לילה הוא, ואס כמות יוס החיירהו צבקר, וכצר כתוצ צואלה המשפעים עַד צֹּח הַשֶּׁמֶשׁ מָשִׁיבֶּנּוּ
- ששיר כבר סיוסר לה פַעַשְׁק הֶפ בַעַּךְ (ויקרה ימ, יג): אבירן. החהב לכל דבר (ויקרה רבה לד, ו): מגרך. זה גר לדק: (41) לא העשוק שביר. והלא כבר כמוב, אלא לעבור על האביון בשני לאיון, לא העשוק שכיר שהיה שני ואביון, ועל מסים לדקם:
- (15) ואליו הוא נושא אח נפשו. אל סשכר סוס סוא נושא אח נפשו (מוח, עלס בכבש ונחלס באילן (בבא מליעה קיב.): בשעריך. זה גר מושב האוכל נבילות: אשר בארצך. לרבות שכר בהמה וכלים:
- והיה בך חשא. מכל מקוס, אלא שממהרין ליפרע ע"י הקורא (ספרי רעע):

אַנש בְּחָשְׁאַנ יוּמְתוּ: (ס)

אָנְשׁ בְּחוּבֵיה יְמוּתוּן: מַּלְ אַבְוֹע יּבְנִין לָא יִמִיחוּן עַלְ פּוֹם אַבְּחָוֹ הג_בּּוָים לְא וֹמוּטוּו אַבּטוֹ הגן פּוִם בּנוֹו

עַהְבֶּלְ בָּגֶר אַלְמָּנֶר: י לַאָ עַמְּּע מִמְּפֹּס זָּר יָהָוֹם וֹלָאַ לָא עַגִּלִי דִּין וּיּוֹר יִיחַם וְלָאַ

שַּׁסַב מַאָּכוּנָא כַּסִיִּע אַּבְמֶלָא:

ַהַבְּר הַנָּה: (ס) בֶּן אָנְכָּי מְצְּנְּדְּי לְהְשְׁיִם אָתַ- מְתְּשָׁוֹ עַלְ בֵּן אָנָא מְפַּבּיִר לְּבִּ * ביפְרְהְ יהוָה אֱלֹהֶיף מִשְּׁם עַלִּ - ִּמְצְרִיִם, יפּרְקָּוּ יִנְ אֶלְהָוּ וֹוֹכֹבׁשׁ כַּג מַבְּב בַּיְנִיםׁ בַּמִּגְבָנִם וַטַּבַכַּב אָבַוָ, מַבָּבָג בַנִוּטַאַ

לממבר ית פּהנִמָא הַבּיוֹ:

لْجُمْخُمُّلُابِ بَكَيْبٌ خُمَّمًا لَحُدُحُكِ خِينَهُم يَخِمْكُمْمُ بَنِ خِدِيكُ

קֹנֶּנֶ קַּיְּעָוֹם לָא טִעוּכ לְמִפָּבוּע לְנִּיּוָנִא לא וטטנמו نظير ظيْرَكِ جَهْبُكِ يَحْدَ بَنَاءِيهِ يَتَمْتُكَ خَنَظَرُكُ

هَلَاثُنَكَ حَيْثَ حَيْثِيمَ لَحُهَجُمُرُكُ فَيُلِ בּׁג עַטִבְּתְ זְגַעַבְּ לָאָ עַבּאָב אָבָג עַטַבּוּת זָגַעַב לָאִ עַבּּגָּג

هَلَاثُنَكَ ذَرْثُ مِنْ فَهِ فَرَمُونُكُ فَهُمُ مُثَاثًا فَهُمُرِدُ فَفُدُكَ ذِيْنِهُ خِرْفُمُهُ בּ בּ י הְבְּצִירֶ בַּרְיָמְלְּאִ הְשִׁמְנִלְץ אָרֵי הַקְּשִׁיוּך בַּרְמָּךְ לְאִ הְשִׁנְלֵץ אָרֵי הִקְּשִׁיוּ

> Thou shalt not pervert the justice death for his own sin. fathers; every man shall be put to the children be put to death for the death for the children, neither shall The fathers shall not be put to

raiment to pledge. fatherless; nor take the widow's due to the stranger, or to the

to do this thing. thence; therefore I command thee LORD thy God redeemed thee wast a bondman in Egypt, and the But thou shalt remember that thou

bless thee in all the work of thy widow; that the Lord thy God may for the fatherless, and for the fetch it; it shall be for the stranger, the field, thou shalt not go back to thy field, and hast forgot a sheaf in When thou reapest thy harvest in

for the fatherless, and for the again; it shall be for the stranger, thou shalt not go over the boughs When thou beatest thine olive-tree,

the widow. stranger, for the fatherless, and for it after thee; it shall be for the thy vineyard, thou shalt not glean When thou gatherest the grapes of

- בעון אביו, וסקענים מתים בעון אבותם בידי שמים: (16) לא יומחו אבוח על בנים. עדום בניס, ואס מאמר בעון בניס, כבר נאמר אים במעאו יוממו, אבל מי שאינו אים, ממ
- לפי שנקל לסמות משפט עני יותר משל עשיר, לכך סוסיר ושנס עליו: רלא תחבול. שלה נשעת סלואס: (TI) לא חשה משפש גר יחום. ועל סעשיר כבר סווסר, לא ממס משפע (לעיל טו, יע), ושנס בעני לעבור עליו בשני לאיץ,
- (18) וזכרה. על מנח כן פדימיך, לשמור חוקוחי אפילו יש חסרון כים בדבר:
- שלינו בבל משוב: למען יברכך. ואע"פ שבאם לידו שלא במחכוין, ק"ו לעושה במחכוין, אמור מעחה, נפלה סלע מידו שכחם קמס, ששכח מקלחס מלקלור: לא חשוב לקחחו. מכאן אמכו, (שם פ"ו מ"ד) שלאחריו שכחס, שלפניו אינו שכחס, (19) ושכחת עומר. ולהגדיש, מכהן המכו (פהה פ"ו מ"ו), עומר שיש בו קהחים ושכחו, הינו שכחה. לרבות
- (100) לא חבאר. לא מעול מפארמו ממנו (מולין קלא:), מכאן שמנימין פאס לאילן: אחריך. זו שכמס (שס): ומלאה עני ונחפרום בה, הרי הוא מחברך עליה (ספרי רפג):
- סמלויות בשדרם ויורדות: היח לבעל הבים (פאה פ"ו מ"ד). וראיםי בגמרא ירושלמים (פאה פ"ו ה"ג), איזו היא כתף, פסיגין זה על גב זה, נמף, אלו (IS) א חעודל. אם מנאם בו עוללום לא מקחנה. ואיזו היא עוללום, כל שאין לה לא כמף ולא נעף, יש לה אחד מהם, הרי

לְעְשׁוֹתְ אֶתְ־תַּבְּבֶר תַּנֶּת: (ס) מֹבְבְיוֹם מַּלְבֶּוּ אִנְכָּוּ מִבּוּוּ וּוֹכּוֹטִ כּוַ מֹבֹע בַוֹוּטַ בַּאָבוֹא

מפפיר לף למעבר ית פתנמא א בׁמֹגֹבׁוֹם הֹכַ כֹּוֹ אֹנֹא. אָבוּ הֹבֹבַא בַנוּנוֹא

to do this thing. Egypt; therefore I command thee thou wast a bondman in the land of

And thou shalt remember that

If there be a controversy between

אָנוַ_בַוֹבְהָאָמ: וֹטִגֹּבִּיִלוּ אָטַ־עַבּּבִּיִל וֹטִבְאָּוֹתוּ ונגשו אַל־הַמִּשְׁפַט ושְׁפַּטִוּם בְּי־יִהְנֶה רִיבֹ בֵּין

ויזכון נת זַכְּאָה וִיחַיִּיבוּן נָת יהי דין בין גובריא then it shall be, if the wicked man and condemning the wicked, them, by justifying the righteous,

judgment, and the judges judge

men, and they come unto

 ΛXX

בוו במהלטו במספו: ننخرن تهقم ننځيد خفئد וְבִוֹנִי אָם בּוֹן הַכִּוּת הַבְשָׁמִּ

חובתיה במנין: ĊĊŌĽ ויהי אם בר חייב לאלקאה to the measure of his wickedness, by be beaten before his face, according shall cause him to lie down, and to deserve to be beaten, that the judge

ننظرت لجنابك جيدياك: ⟨לַהַבֹּתָוֹ עַל־אֵּלֶהוֹ מַבֶּה רַבְּהַ

خرۃ دؤك: אַבָּוּן מִּטַא בּלַא וֹנִיפַּל אָטוּוּ בּלְמָא יוֹפֵיף לְאַלְקָוּוּתִיה עַל אַרְבְּעִים יַבֶּמִי לֵא יִסִיף פָּן־יֹלִיף צַרְבְּעִין יַלְמֵינִיה לָא יוֹסִיף should be dishonoured before thine with many stripes, then thy brother exceed, and beat him above these shall not exceed; lest, if he should Forty stripes he may give him, he

לא־תַחִסְם שִׁיִר בִּדִישִׁי: (ס)

לא היחוד

he treadeth out the corn. Thou shalt not muzzle the ox when

יְבְמָה יְבָא עְלֶיה וּלְקְחָה לָוֹ אָמֶּעַבַעַּעָּע עַטוּגִּעַ לְאָנִתְּ זָּרָ י מַנַם יבֵּן אֵין לֹוֹ קאַ הָהָנָהָ בְּי־נִשְׁבֹוּ צַּחְׁים יַחְדְּׁוּ וּמֶת צַחָד

أنفكك كنك كفلا أتخفؤك: خند خثادا نخمت تتمبح مُحَت לא טבי אַפֿע מוָטֹלא לַבָּבָא אַבּן יִמְבוּן אַחִין כַּחָדָא וִימוּת

husband's brother unto her. wife, and perform the duty of a in unto her, and take her to him to kin; her husband's brother shall go married abroad unto one not of his wife of the dead shall not be of them die, and have no child, the If brethren dwell together, and one

((((((,(:): - סכות סרשע, פעמיס לוקס פעמיס אינו לוקס, ומי סוא סלוקס, למוד מן סענין, לא תחמוס צור בדישו, לאו צלא נתק לעשס סלדיק, סוי אומר זו מריבס (ספרי רפו): והרשיעו אח הרשע. יכול כל סמסחייבין גדין לוקין, מלמוד לומר וסיס אס בן (ו) בי יהיה ריב. סופס לסיום נגשיס אל המשפט, אמור מעמה, אין שלוס יולא ממוך מריצה, מי גרס ללוט לפרוש מן

(3) לא יוסיף. מכאן אוסרס למכס את מבירו (סנסדרין פס.): ונקלה אחיך. כל סיוס קוראו רשע, ומשלקס קראו דבוק לומר במספר ארבעים, ולא ארבעים שלמים (שם), אלא מנין שהוא סוכם ומשלים לארבעים, והן ארבעים חסר אחם: כדי שמיס, מכאן אמכו, מלקין אומו שמי ידום מלאמריו ושליש מלפניו (שס): במספר. ואינו נקוד צַמִּשְּפֶר, למד שהוא (2) והפילו השופש. מלמד, שאין מלקין אומו לא עומד ולא יושב, אלא מועה (מכוח כב:): - לפניו כדי רשעהו. ולאחריו

בממרים ובגרוגרומ, שנגמרה מלהכמן למעשר (שם פע.): שף כל כיוצא בו, יצא החולב והמגבן והמחבץ, שאין גדולו מן הארץ, יצא הלש והמקטף, שנגמרה מלאכחו לחלה, יצא הבודל מקוס (עיין שם ל:), ולמס נאמר דיש, לומר לך, מס דיש מיוחד דבר שלא נגמרה מלאכחו (למעשר ולחלה), וגדולו מן הארך, (בבא מליעא פע.), א"כ למס נאמר שור, לסוליא את סאדס: בדישו. יכול ימסמנו מבחוץ, חלמוד לומר לא מחסוס שור מכל (+) לא חחסום שור בדישו. דבר סכמוב נסווס, וסוא סדין לכל נסמס מיס ועוף סעועים במלאכס עסיא בדבר מאכל ממיך:

- הְּמִוֹ מִוֹהְבֹּאֵבִ: על־שָׁם אָהִיוּ הַמֵּת וְלְאִינְמְהָה עַלְ שְׁמָא צַאָּהוּהִי מוֹהָנָא וְלָא
- בְּיִשְׁבְאָלְ אָאַ אַבְּרִי יַבְּמָיִי: מאָן וֹבֹמָו לִבַלְום לִאָּנוו מִם تهَمْدُك عُرِياً كَانِي الْمُثَلِيةِ لَيْ الْمُثَالِيةِ ע אָּטַ ַנְבְּטְטַּנְ נְמְּלַטַּנְ נְבָּטְטָּנְ יִבְּטְטָּנְ
- देवंपंद्रैप: אָלְוּנוּ נְמְּמָבוּ נְאָ טִפֹּּגְטִּנִי נִמְּלַכְנִן מִמֶּנִיִּנִי נִנְלַנִּם נְיִתְּנִּ וֹעֵּבׁאַבַבְוָ וֹעַׂדָּבַהָּוֹבְוֹ וֹבִבְּבוֹ וֹבִבְּבוֹ וֹמַבוּוֹ בִיִּבִי סָבָּוֹ עַבְּעִיבִי
- עאַַנֹבׁנֹע אָטַבַנוּע אָטִוּי: ַן אָמְרַה בָּכְה יִעְּשָׁה לָאִישׁ אֲשֶׁר בלבו ולבטר בפניו ושניהו ه تانظنات التاجهد ويوكا يعور
- יי (נאַבא הָּמִוּ בּׁנְהִּבְאַבְ בּּנִע שַׁלְנָּא לְּנִנִי בּּנְאַ בְּנָע שַׁלְנָּא לְנָנִי בְּנָתְּיִי בְּנָעְיִי בְּנָעָּ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ בְּנָעַ
- ئلب ئيۋائظب جفجهٰر: אָנראִישָּׁה מִיַּר מַבָּהוּ וְשֶׁלְחָה װ װְקְרְבָּה אַשָּׁת הָאָּחָר לְהַצָּיִל בְּיִרְיִנְּצִיּ אֲנְשָׁיִם יַהְדְּיִ אָּיִשׁ וְאָהִיוּ

۲: (a)

יִהְמָהֵי שָׁמֵיה מִיִשְׂרָאֵל: וְהְיָה הַבְּּכִוּר אֲמֶוֹר מַלֶּד יָלְוּם וּיהִי בּוּכְרָא דִּהְלִיד יָלוּם

אַבא לַנַבּמוּטִי: לאַדוּה שְׁמָא בְּיִשְּׁרָאֵל לָא וֹטׁנִמָּר לָא אַבוּ וַבְּמִוּ לְאַפֿמָא לְטְׁבַת בַּית דִּינָא לְלָּדָם סְבַּיָּא נת יבממיה ומפק יבממיה נאם לא נהפין האיש לקחה נאם לא יצבי היברא למפר

לא במינא למסבה:

正器口t广(: לַנוּבֹבֹא בַּלָא וֹבֹנוּ וֹנוּ בּוֹנוֹא ומטוב וטופר לבון וטהבור מגל דוליה ותרוק באופוהי ללבם סביא ושהבי סיניה וֹנֹלֹמֵּע וֹבֹמִעוֹן אֶלִוּן לְמִּנוֹּ וֹטִשְׁלַבִּר וֹבַמִּעוֹנִי לְנִינִינִ

: تاناتانات נעומים ידה ותקקוף בבית לשיוְבָא יָת בַּעְּלַה מִיַּד מָחוֹהִי וּאַשוּבי. וְמִשְׁלֵבר אִפֹּע עַר אָבׁ, וֹנֹתוֹן נּוּבֹבוֹן כַּטִבַּא נִּבַב

> that his name be not blotted out of name of his brother that is dead, that she beareth shall succeed in the And it shall be, that the first-born

brother unto me.' not perform the duty of a husband's brother a name in Israel; he will brother refuseth to raise up unto his elders, and say: 'My husband's wife shall go up to the gate unto the brother's wife, then his brother's And if the man like not to take his

yer; stand, and say: 'I like not to take him, and speak unto him; and if he Then the elders of his city shall call

not build up his brother's house." be done unto the man that doth she shall answer and say: 'So shall it off his foot, and spit in his face; and the elders, and loose his shoe from To sonsest of an in the presence of then shall his brother's wife draw

spoe loosed. Israel The house of him that had his And his name shall be called in

the secrets; forth her hand, and taketh him by that smiteth him, and putteth mid do band out of the hand of him draweth near to deliver her another, and the wife of the one When men strive together one with

thine eye shall have no pity. then thou shalt cut off her hand,

- (dr zf oza), dr za oza: סמיוחדים בנחלה, פרט לאחיו מן האם (שם): ובן אין לו. עיין עליו (בבא מליעא כב:), בן או בח, או בן הבן, או בח הבן (3) בי ישבו אחים יחדו. שהימה להם ישיבה אחת בעולם, פרע לאשת אחי שלא היה בעולמו (יבמות יו:): יחדו.
- על שם אחיו. זס שיינס את אשמי, ימיל ומלת סמת בוכקי אביו: ולא ימחה שמו. פרע לאשת קרים, ששמו מחיי (שס): (6) והיה הבכור. גדול הלמים הוא מיינם אומה: אשר חלד. פרע לאילוגית שאינה יולדת (צבא מליעה לד.): יקום
- (٦) השערה. כמרגומו לְמְּרַע בִּימ דִינְמֹ:
- (8) ועמד. בעמידס: ואמד. בלשון סקודש, ואף סיא דברים בלשון סקודש (שם קל:):
- משר למ יבנס, כיון שלמ בנס שוב למ יבנס (שס י:): (9) וירקה בפניו. על גבי קרקע (שס): אשר לא יבנה. מכאן למי שמלן שלא ימור וייצס, דלא כמיב אשר לא ננה אלא
- (10) ונקרא שמו וגוי. מלוס על כל העומדים שם לומר חלוך הנעל (שם קו:):

المحريات المحرورة المحرور

(11) כי יגצו אנשים. פופן לבא לידי מכוח, כמו שנאמר מיד מכהו, אין שלום יולא מתוך ידי מלוח (פפרי רלפ):

גְּדוֹלֶה וּקִשַּנְה: י לאַ וֹנְהָנָ לְנֵּ בְּבְּיִסְנֵּ אֲבָוֹ וֹאֲבָוֹ לֵאִ יְהַיִּי לְנִּ בְּבִּיסָרְ שַּׁהְקַלְ

ן אַיפָּה גְּרוֹלָה וּקִטְנָה: לא נֹבְינִלְנֵי בְּנֵבְ פַבְּינִלְנֵבְ אִנְפַּבִוּ בְאֵ נְבִינִלְנֵבְ פַבְּינִלְנֵבְ מִבְינִלְאֵ

אַּמֶּר יִרוֹּנִת אָכְטֵּיף נְעָּוֹ לֶּף: " איפַה שֶׁלַמֶה נְצֶּבֶּק יְהְנֶה לְּךְּ מְרִילִן שַּלְמָן דִּקְשׁוֹם יְהוֹן
לַמַעַן יַאַרַיכוּ יָמֶיף עַל הַאְּדְמָה לְךְּ מְּרִילִן שַּׁלְמָן דִּקְשׁוֹם יְהוֹן

" אַרַיר שְׁלַמָּן יַאַרַיכוּ יָמֶיף עַל הְאָבְיִה לְךְּ מְרִילִן שַּׁלְמָן דִּקְשׁוֹם יְהוֹן

" אַרַיר שְׁלַמָּן יַאַרַיכוּ יַמֶּיף עַלְּיִּר בְּרִיל בְּרִיל בְּרִיל בְּיִירְ יִימֶּר עַלְּרְי

" הַבְּיר שְׁלַבְּיוֹם יְהַלְּיִם בְּרִיל בְּרְיל בְּרִיל בְּרִיל בְּרְיל בְּרִיל בְּרִיל בְּרְיל בְּרִיל בְּרִיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרִיל בְּרְיל בְּרִיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּרְיל בְּיל בְּיִיל בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹיְיל בְּיִיל בְּיוֹים בְּיל בְּיוֹבְיל בְּיוֹים בְּיל בְּיִבְּיל בְּיְבְּיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיל בְּיבְיל בְּיִיל בְּיבְיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִיל בְּיִילְ בְּיִיל בְּיִיל בְּיבְיל בְּיבְיים בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּילְבְיבְיל בְּיבְיל בְּיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְיבְיל בְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיבְיל בְּיבְיל בְּיבְיל בְיבְיבְיל בְּבְיבְיל בְי ﴿ يُحُدُ مُحْرَقُهِ نَجْبُو نَكُنُكِ ذِكَ صَنَعُمْ لِلهَ مَكِمُا يَكْمِيمَ نَكِيا

لَامُ لَا يُخِدُ لِهُ لِمُ لِمُ اللَّهُ لِمُ اللَّهُ لِمُ اللَّهُ لِمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ๑ בֵּי תּוֹמְבָת יְהֹנֶת אֱלֹהֶיף בְּלֹ צֵּבִי מְרַחַל בֵּדֶם יִיְ אֵלְהַף בְּלֹ

בּבַבר בָּגאַטַכָּם מִמָּגַבנום:

מוש לונימ ולא גרא אל<u>ו</u>נים: בּלְ בַנְּנֵים אַבְּיִרְ וֹאַטִּי בּלְ בַבִּוּוֹ מִטְאָבַוֹנִוֹ בַּטִּנִוּ

ਯੁਪ੍ਰਹੂਜ: (**ਦ**) זְבֶר עַמְלֶל מִמְּחַת חַשְּׁמְנִם לְא יָת דּוּבְרָנֵיה דַּעַמְלֵל מִתְּחוֹת נַחַלָּה לָרִשְׁמָה הַמָּחָה צָּתַ־ هِهُرَ يُعَانِّ يُحَيِّنَك بَرَا خُكَ وَعَادِ جَهَدَهُم يَدَرُ هُجُمَكَ يَعَادِ ط.، كِلَّهُ مَرْجَرٍ بِجَرْدُنَكَ مَوْجُرِي خَيْرُيلًا مَرْجًا خَيْرًا. لَاحْدُكُ مَوْنَالِكُ إَمَرُه خِمَرُنُ يُعِرِينُ لِي الْأَمْنِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

ימְנִיבֹל בַר יוֹמִיב:

ומֹכֹּגלֵא בַבְּּטֹא וּוֹמֹגבֹעֹא:

אֹבֹמֹא בּוֹנ אֶּלְבִּעַב וֹבִית לָב:

ה הבוג אבול כל עבור שקר:

לאוְבְםֹא לֹמפּלֹכוּן ממֹגֹבוֹם: מפמיר זְכְוִר אָת אָשֶׁר עַּשְׁר לְךָ עֲמָלֵל בַוֹוּ דְּכִיר יָת דַּצְּבָר לְךַ עַּמָלָל

מן בורם ונ: نَعَنَ مُمَّزَتِ نَزَعَ نَزُع يُتِرَح هُمُّد كَالَابُ فَيُثِكَ الْأَلَوْدَ فَلَا لَامُلَامًا فَعَيْلَامُعَ لَوَصَارِ فَكَ

מְּמִּגֹא לְא טִטִוֹנְהָוּ: בְּבַ אַבַּסְבָּא בְמֵּגְבַעַב שַּׁמָבַי ויהי פר ינים יי אָלִהָר לָרְ

> diverse weights, a great and a small. Thou shalt not have in thy bag

٤t

small. diverse measures, a great and a Thou shalt not have in thy house

Lord thy God giveth thee. be long upon the land which the spalt thou have; that thy days may have; a perfect and just measure A perfect and just weight shalt thou

abomination unto the LORD thy that do unrighteously, are an 91 For all that do such things, even all

thee by the way as ye came forth out Remember what Amalek did unto

and he feared not God. when thou wast faint and weary; that were enfeebled in thy rear, smote the hindmost of thee, all how he met thee by the way, and

shalt not forget. Amalek from under heaven; thou shalt blot out the remembrance of inheritance to possess it, that thou thy God giveth thee for an about, in the land which the LORD from all thine enemies round LORD thy God hath given thee rest Therefore it shall be, when the

לסלן בעדים ווממין לא מחום (לעיל ימ, יג), מה להלן ממון אף כאן ממון: (12) וקצחה אח כפה. ממון דמי בשמו, הכל לפי המבייש והמחביים, חו חינו חלה ידה ממש, יהמר כאן לה חחום ויהמר

L(L): (13) אבן ואבן. משקלום: גדולה וקשנה. גדולה כשמכחשת את הקטנה, שלא יהא נועל בגדולה ומחזיר נקטנה (ספרי

(+1) לא יהיה לך. מס עשימ כן, למ יסיס לך כלוס:

(פו) אבן שלמה וצדק יהיה לך. מס עזימ כן, יסיס לך סרנס:

(משלי יא, א), וכחיב בחריה בָּא זְדוֹן וַיָּבֹא קֵלוֹן (שם ב): (TI) זכור את אשר עשה לך. אם שקרם במדום ובמשקלום, סוי דואג מגרוי סאויב, שנאמר מאוני מרְשֶׁב היִשְׁבַם ס'

ירא. עמלק אלסיס, מלסרע לך: שיף ויגע. עיף בלמח, דכחיב וַיִּלְמֶחׁ שֶׁם בְּשָׁם לַמֵּיִם (שמוח יו, ג), וכחיב חחריו, וַיָּבֹח עֲמֶלַק (שם ח): ויגע. בדרך: ולא מכם זוב, חומך מילום וזורק כלפי מעלם: - כל הנחשלים אחריך. חסרי כח מחמם חטאס, שסיס סעון פולמן: - ואחה כל בריס יכולס לירד במוכס, בא בן בליעל אמד קפץ וירד למוכס, אף על פי שוכוס, סקרס אומס בפני אמריס: ויזוב בך. לנניך וספשירך מרמיממך, שסיו סמומות ירמיס לסלמס בכס, ובא זס וסמסיל וסראס מקוס לאמריס, משל לאמבעי רוממת שאין (18) אשר קרך בדרך. לשון מקרס. דבר ממר, לשון קרי ומוממס, שסיס מטממן במשכב זכור. דבר ממר, לשון קור ומוס,

on Rosh Hodesh, combine it with this Haftara. The Hastara is Isaiah 54:10 on page 174. If the Hastara from Reeh was not read decause it fell

נובהטע נוהלט לע: ומירקה וקמיב בַה: כא יְהְנְה אֱלֹהֶיף נֹתֵן לְףְ נַחֲלְה בִּייִ אֱלְהַּיְּ יָהִיב לֶּף צִּחְסְנָּא כיפנים נְבִינִעְ בַּיִּי מַבַּנִא אָבְ בַּאָבוֹא אָמָב נִיבִי אָבִי בַיִּמּנִלְ לְאַבֹּאֹ

ڲ۬ڔڽ۫ڹڂ ڂۿڿٳڟ۪ڹڟ۪ڡ؞ עַמְלְוָם אָבֶּוֹר יְבְּחַר יְהְוָה לְאַמֶּרְאָה שָּׁכִינְתִיה תַּמָּן: لْمَمْنَ حَمْرُهُ لَكَرَدُنَ هُدٍ ذِهَنَاهُ لَانَالُمُ اللَّهُ خَرَالًا אַשֶּׁר יִהְנָה אֵלְנֵיוִף נֹתַוֹ לֵוֹדְ יְבִיב לְדְּ יִהְשִׁיִּי בְּסַלָּא יִהְרָדְּ ءَ بَهَٰلَٰ فِي هُوْدٍ فَجُرِهِ مُهَٰلِجُكَ لِمُعْلَمُكُ مُعْلَمُكُ فَيَ هُٰذُنِكُ ځے_ځ۲,

נטפֿב מבוה פֿל אַבָּא בַּאַבַּלָּא

נשְׁבַּע יְהְנָה לַאָּבהִינוּ לְחָת לְנִי: לְמִתַּוֹ לַנָּא: הגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהְנָה אֱלֹהֶיף בִין קֵּנְם יִיְ אֶלְהָף צָּרִי עַּלִית בּוֹמִנֹם בַבְּיִם נֹאַמֹּבְטַׂ אֵלֵנִו בַאִּנּוּ וְטִימַב לַנִּי בַּנִּים וֹאַמֹּבְטַׂ اجَعَرَ خِرْ حَدَيْرًا خِنْوَيْهِ . يَبَرْبَ إِيْرَيْدَ ذِرْبَ فِيَتِعَ جَاتِهِ فِانْوَيْعَ

عُرِـلَغِدُا لَمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ ا

\$4.2°. וֹלַלַע עַכִּנוֹן

\$\d_: - מוְבָּח יְהְוָה וִיהָהִנּיה אָבָם עִרְבְּחָא בֿיֹרָ עַּהָּבָּא מָנִבְיַבׁ ווּסַּד כַּנִדָּא סַבָּא מוּ וֹבַבַּ

זַיְרָי שָּׁם לְגָּוִי נָּדָוֹל עַּצְּיָם וָרֶב: מאָרַוֹמִׁנִי וֹנֹלָר מֻם בּמִּנֵי. מֹאַמ , אֶלְנִינִּיבּ אָבְנִּמִּיְ אָבָּרִ אַבְּיִ נִינֵבְרַ לְבִּוֹ אַבְמָּאֵנִי בַּמֹּא לְאַבָּנִא נִנִי لَمْزُرُنُ لِمُمْلِينُ كَظِيرًا يُكِيِّلُ لِمُصْرِد لِمَنْمِد كَلْتِهِ يُرْفِكِ

يجرب بود: בְּעַם זְעֵיר וֹהָנְה מַמָּן לְעַם רַב אַבָּא וּנְחַת לְמִגְּרִים וְדֶר הַמָּן

> inheritance, and dost possess it, and thy God giveth thee for an in unto the land which the LORD And it shall be, when thou art come

dwell therein;

 $I\Lambda XX$

His name to dwell there. LORD thy God shall choose to cause shalt go unto the place which the and thou shalt put it in a basket and that the Lord thy God giveth thee; thou shalt bring in from thy land all the fruit of the ground, which that thou shalt take of the first of

swore unto our fathers to give us. unto the land which the LORD the Lord thy God, that I am come unto him: 'I profess this day unto that shall be in those days, and say And thou shalt come unto the priest

before the altar of the Lord thy out of thy hand, and set it down And the priest shall take the basket

great, mighty, and populous. and he became there a nation, sojourned there, few in number; went down into Egypt, and Aramean was my father, and he the Lord thy God: 'A wandering And thou shalt speak and say before

- אפילו על הצהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היחה: (פו) חמחה אח זכר עמלק. מַמִּישׁ עַד מִשְׁכ מַעוֹלֵל וְעַד יוֹנַק מִשׁוֹר וְעַד שֶׁכ (שמואל-ה עו, ג) שלה יסה שם עמלק נוכר
- (1) והיה כי חבוא. וירשתה וישבת בה. מגיד שלא נממיינו בניכוריס, עד שנבשו אם הארן ומלקוס (קידושין לו:):
- (מנסום פר:): זיה שמן. זים מגורי, ששמו מגור בסוכו (ברכום למ.): ודבש. סול דבש ממריס: מראשיה. אדס ַ מְּשֶׁם יִשְׁעַבֶּם וּגו' (לעיל ח, ח), מס לסלן משבעם המיניין שנשמבחס בהס ארך ישראל, אף כאן שבח ארך ישראל, שהן שבעם מיניין (2) מראשיה. ולא כל האשים, שאין כל הפירות חייבין בביכורים אלא שבעת המינין בלבד, נאמר כאן ארך ונאמר להלן אֶרֶן
- הגדתי היום. פעס אמת בשנה ולא שתי פעתים (שם): (3) אשר יהיה בימים ההם. אין לך אלם כהן שנימיך כמו שהול: ואמרה אליו. שלינך כפוי מונה (ספרי רלמ): יורד למוך שדסו וכואס מאנס שבכרס, כורך עליס גמי למימן, ואומר סרי אלו ביכוריס (בכוריס פ"ג מ"א):
- (+) ולקח הבהן המנא מידך. לסניף מומו (מפרי ש), כסן מנים ידו מחם יד סבעלים ומניף (מוכס מו:):
- (פ) וערח. לעון סרמת קול: ארמי ארבר אבי. מוכיר תפרי סמקוס, לרמי אוצד לצי, לצן בקע לעקור לת סכל

ניקני עליני עברה קברה קשה: וֹנִבֹר אָטָׁנוּ עַמָּגֹע.ם וֹנֹתּנִינוּ וֹאַבֹאָנְחִוּ לָנֹא מִגֹּבֹאָ. וֹתַּנָּוּנִיּא

וועבו הַלְגֹא פּוּלְטִוֹא לַהָּגֹא:

מֹמֹלֵגֹא וֹבְיִאוּטֹלָא וֹבוּוֹשׁלֹּגֹּא: וֹאָטַ הַמֹּטְלֵוּנִ וֹאָטַ הַלְוָטַוֹּאַ \[
\text{\tert{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\texictex{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{\text{ וּנֹגֹּהֶל אָלְ יִנִינְע אֶּלְעַוֹּ, אֶׁבְעַׂנִנּ וֹגַּלְנִגֹּא בַּנִבַר

נַּגַל ירָאַנות ירָמַפַּהָים: חַנְקָה וֹבְּוְרָעַ נְטוּנְה וּבְּמֹרֶא וֹבְחָוָנְגִּא ניוֹצְאֵנוּ יְהֹוֹהְ מִמְצְרָיִם בְּיָרַ

كِلْتُمَّالِدُ:

יִבְמִופָּהָין: ĽĖΧ וֹבְאָנִיוֹ άĽα¤ נאפֿלגא גו ממגענם בנע

עַלְב יַּדְבֶּמ: לְנִתְ אֵטַ בִּיֹאָנֵ אַ בַּוֹּאָטַ אָנְהָא זְבָּנִע כְּנָא נִט 'אַבְּהָא בַּנִה אָנַה ווֹבאָנוּ אָבְעַנּהְלַוָּם עַנִּיִּע ווּטַּוֹ וֹאִנִיהָא בְאַטַרָא עַדֵּגוֹ ווּעַב

מְבְּרָא חֲלֶב וּדִבְּהֵ:

بخریانه: ݣْݣْرْيْلْ نْتْهْمْتْلْزْيْنْ كْخْدْرْ نْتِزْت اْنْمُوبِد كْنُو أَرْ يُخْرَبُك الْمُ جُرُّ بَمَيْنَ بَمَوْمِكُ خُودٌ بَمَيْنَ بِ إِمِهِمُومِ جِرَامِهِ جِرَامِهِ مِي بِ هِرَامِهِ ס פַּרָי הְאָרְטֶּׁר וְעַמְּה הַנָּה הַבָּאָהִי אָת־רֵאשִׁיתֹ

ולהן בא אוטוטו לט בוה

ځځلین (و) ڶڷٙڗڮؙٛڶ ガロコ דֿעּן לְנֵי יְעִינְיִי אֶּלְנִינְ יִלְבִינִינִ יִּי אֶלְעִוּ וֹלְאָּנָה בּיִעָּר אַטַּ בְבְלַל־הַשׁוֹב

אַמֻּב וֹבְינִאִּר וֹנִיּוָבִא גַּבֹּינָב: וְטִטְבֵּי בְּכִלְ מְבְתָא בִּיתַב לָבַ

لَمُحُذِر تِشَمُّدُكُ لَهُ لَمُحَدِّد المُحَدِّد المُحْدِين المُحَدِّد المُحَدِّد المُحَدِّد المُحَدِّد المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ المُحْدِينِ ا حَجَانِه حَوْدِ حَدْثَاِت لَحُهُجُمُرُهُإِن בּשְּׁלִישָּׁר שְׁנָתְ בַּשְׁבָּשְׁר וְנָתַהָּר ಷ್ಯ ದನ್ನಡ್ಡೆ ≟كن\$ن⊐ك בְּי תְכַבֶּה לַמְשֵּׁר אָת־בָּל־

بزهَدَمْزنَه نترخيا خذانك كلاديك שׁלִיבוּיקא שְׁנָת מַּמְשָׁרָא וִהְתָּי כֿב תֹהֹתַּר הַבַּבְטַּב בַּתַּטַא

> hard bondage. and afflicted us, and laid upon us And the Egyptians dealt ill with us,

oppression. affliction, and our toil, and our heard our voice, and saw our God of our fathers, and the LORD And we cried unto the LORD, the

and with wonders. great terribleness, and with signs, with an outstretched arm, and with of Egypt with a mighty hand, and And the Lord brought us forth out

land flowing with milk and honey. place, and hath given us this land, a And He hath brought us into this

worship before the Lora thy God. before the Lord thy God, and me.' And thou shalt set it down which Thou, O Lord, hast given the first of the fruit of the land, And now, behold, I have brought

the stranger that is in the midst of house, thou, and the Levite, and hath given unto thee, and unto thy good which the Lord thy God And thou shalt rejoice in all the

π

6

9

and be satisfied, that they may eat within thy gates, to the fatherless, and to the widow, it unto the Levite, to the stranger, the year of tithing, and hast given increase in the third year, which is tithing all the tithe of thine When thou hast made an end of

כמעשס: וירד מצרימה. ועוד אמריס באו עלינו לכלומנו, שאמרי ואם ירד יעקב למלריס: במחי מעט. שבעיס נפש: כשרדף אחר יעקב, ובשביל שחשב לעשות, חשב לו המקוס כאילו עשה, שאומות העולס עובדי אליליס חושב להס הקב"ה מחשבה

- (9) אל המקום הזה. וס בית סמקדם: ויחן לנו אח הארץ. כמשמעו:
- (10) והגחמו. מגיד שנועלו סמר סנפת (מ"ס סנתת) סכסן, וסומזו בידו כשסום קורס, ותוזר ומניף (ספרי שם):
- נמעו במוך עריסס: והגר אשר בקרבך. מביל ולינו קורל, שלינו יכול לומר ללבומינו (שם מ"ד): ופיכומיו ויינו ושמנו, אבל מסמג ואילך, מביא ואינו קורא (בכוכיס פ"א מ"ו): - אחה והלוי. אף הלוי חייב בביכוכיס אס (11) ושמחח בכל חשוב. מכאן אמכו, אין קורין מקרא בכורים אלא בומן שמחה, מעלרה ועד החג, שאדם מלקט הבואח

וֹלְאָ מֻּבְּׁעַׁעַיִּ:

ילניילא לוטמא ילאַרמלשא

יְהְנְהְ אֵּלְהְיִ מְּמְּיִתִי בְּכִלְ אֲמֶּר לְמִינְּיִבְּיִ אֵּלְהִי עַּבְּרִית בְּמָהִי מְמֶּנִהּ לְמֶּוֹר שֻׁלַּעְּמִירִ בַּקוֹלִי יִתְבִית מִנֵּיה לְמִית קבִּילִית דַּמַבְשִׁי מִמֶּנִי בַּמַמְא וֹלְאַ חַכִּיפִּיַּה מִנְּיה בַמְסְאַב וֹלְאַ ַ בַאָב אַבְּבֹשׁוּ בֹאָלָוּ טִמְּנוּ וֹבַאָב בָא אַבֹבִינוּ בַּאָבֹלְוּ טִנְּוּנוּ וֹבַאָב

forgotten them. commandments, neither have I transgressed any of Thy commanded me; I have not commandment which Thou hast according to all Thy the fatherless, and to the widow, Levite, and unto the stranger, to and also have given them unto the hallowed things out of my house, LORD thy God: 'I have put away the then thou shalt say before the

all that Thou hast commanded me. my God, I have done according to hearkened to the voice of the Lord thereof for the dead; I have thereof, being unclean, nor given mourning, neither have I put away I have not eaten thereof in my

לין פוחמין לעני בגורן פחוח מחלי קב חמים ורו' (פאה פ"ח מ"ה ספרי שג): אשר לו סרי מעשר ראשון. לגר לימוס ולאלמנס. זס מעשר עני: ואבלו בשעריך ושבעו. מן לסס כדי שבען, מכאן אמרו נוסג מאומן שמי מעשרות אלא האחד, ואיוה, זה מעשר ראשון, ומחם מעשר שני ימן מעשר עני, שנאמר כאן. ונחחה ללוי. אח ַ וְסְׁכֹּלְפֹּ לְפֹֹנִי ם, שְׁׁלְבֵּיוּ מֹתְשָׁב בְּנְּלְבַּ פִירִשְׁבַּ וְיִלְּבְּבָרָ (לְעִיל יִדְה, כב), סרי שחי מעשרוח, ובה ולמדך כהן נשנה השלישית, שחיין של שמטה נוהג בהן מטשר ראשון, כמו שנאמר פִי מִקְחוּ מֵמָת בְּנֵי יִשְׁרָמֵל מָת הַשַּעֲשֶׁר (במדבר יח, כו), ומטשר שני, שנאמר המעשר. שנס שלין נוסג בס מלק מעשר מחד (רמש סשנס יב:) משני מעשרות שנסגו בשמי שניס שלפניס, ששנס רמשונס ושניס - סמוכות, נמלאו מעשרות של שלישית כלין בפסח של רביעית, וכל מי ששסס מעשרותיו, סלריכו סכחוב לבערו מן סבית: - שנת מלמוד לומר כי מכלס לעשר, מעשרות של שנס סשלישית רגל שסמעשרות כלין בו, רוסו פסח, שסרבס אילנות יש שנלקמין אחר ו יוסמר לסלן מפון שָבַע שָׁנִיס (שס לחֹ, י) לענין הַקְבֵל, מה לסלן רגל אף כאן רגל, חי מה להלן חג הסורות אף כאן חג הסורות, ַ מְּבַּע זמן הביעור והוידוי בערב הפסח של שנה הרביעים, שנחמר מִקְנֵה שָׁלִשׁ שָׁנִים מּוֹלִיחׁ וגוי (לעיל יד, כח), נחמר כחן מקך, (21) כי חכלה לעשר את כל מעשר חבואתך בשנה השלישית. כשמגמול לספריש מעשרות של שנס סשלישית,

ממין על שלינו מינו, ומן המדש על הישן (ולה מן המלוש על המחובר ולה מן המחובר על המלוש): - ולא שבחחי. מלברכך משנעשה דגן, וכמיצ מְגַבְּׁמְּףְ וְדְמְעַבְּ לֹחְ מְטַבֵּר (שמות כב, כח), לה משנה הת הסדר: רא עברחי ממצוחיך. לה הפרשמי נממיס כסדרן, לא הקדממי מרומה לבכורים, ולא מעשר למרומה ולא שני לראשון, שהמרומה קרויה ראשימ, שהיא ראשונה ראשון. וגס, לרצוח מרומה (מעשר שני פ"ה מ"י) וציכורים: ולגר ליחום ולאלמנה. זה מעשר עני: ככל מצוחך. שג),ולמידן,שאס שקק מעשכותיו של שתי שניס ולא קעלס לירושליס, שלריך לקעלותס עכשיו: - וגם נחחיו ללוי. זק מעשר (13) ואמרח לפני ה' אלהיך. הְמְנַדֶּס שׁנמֹמ מעשׁרומין: בערחי הקדש מן הביח. זס מעשר שני ונמע רנעי (פפרי

לבית הבתירה (שם): עשיחי ככל אשר צויחני. שָׁמַּקְּמִּי וְשָׁמַּקְמִּי בּוּ (שם): ימ:): ולא נחחי ממנו למח. לעשות לו לרון ותכריכין (מעשר שני פ"ס מי"ב): שמעחי בקול ה' אלחי. הבילותיו . פֹסִבְּלֶפּה סַפְּמֵשׁ וְסַפְּּמִיִר וגוי (שם עו, כב), אבל זה לא חוכל לאכול דרך אכילת שעריך האמור במקום אחר (יבמות עג: מכות וסוא ממא, וסיכן הוזהר על כך, לא מוּכַל לֶהֱכֹל בְּשְׁעֶרֶיךְ (דבריס יב, יו) זו אכילת מומאה, כמ"ש בפסולי המוקדשים בִּשְׁעֶרֶיךְ (14) לא אכלחי באני ממנו. מכלן שלפור ללונן: ולא בערחי ממנו בטמא. בין שלני ממלוסול מסור, בין שלני מסור על הפרשת מעשרות:

113

r广口(0) نَهُلَهُم لَهُلِ لَكُلَامُكَ كُيُّلًا ע"כ במול תַשְּׁמִים וּבְרֵךְ אָת־עַמֶּוּ אָת־ مَنَا اللَّهُ اللّ

אָבׁת מֹבֹבֹא שַׁלִב וּבַבַּמִּ: حَمَّهُد الْمُحَرِّمُ فَلَمْ يُحَرِّدُهُ خَمْمُ يُحَرِّدُنُهُمْ جَمَّحُكُ لَاللَّهُ והבאב וני אַבהא בובלט מְּמִּוֹא וּבַוֹנוּ וִנוּ תַּמָּוּ וָנוּ מַמָּוּ אַסְתַּכִי מִמָּדוֹר קוּדִשְׁרָּ מֵוֹ

flowing with milk and honey. didst swear unto our fathers, a land which Thou hast given us, as Thou Thy people Israel, and the land habitation, from heaven, and bless Look forth from Thy holy

(GWF: אִנְיִם לֹכֹּל_לִלֹבֹּׁ لِكُيْنِ يَنْ يُفَالِّمُ لَا يُفْرِينُ لَا يُفْرِينُ لِمُنْ يُفْرِينُ لِمُنْ يُفْرِينُ لِمُنْ يُفْرِينُ لِمُنْ %⊓゚□□□□□□ מלימי קעַשָּׂוֹת مرانط مؤد إمزام هِجَافِرَة مِعِرَاةٍ

خُحُمْ كِجُكُ يَخُحُمْ رَفِهُكَ: ביניא ומשר ומעביר יקהון بَيْرُونِ كِيْمُولِ بُن كَيْمُنْهِ لِهُذِنا لَيْن יומא הבין ין אָלְהָר מִפּּקָרָר

all thy heart, and with all thy soul. therefore observe and do them with statutes and ordinances; thou shalt commandeth thee to do these This day the Lord thy God

أخشطة خطخب וֹלַמֶּׁמֶר טַׁפֿוּ וּמִגֹּוָנָיוּ וּמִמָּפֹּמוּוּ ﴿ لَمْ جُهُمْ إِذِهِ لَمْ كُلُّ فَلَا لَا لَا يُعْمُنِ لَمْ فَاللَّهُ الْمُعْلِدُ لَا يُعْمُلُوا الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلِي الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعِلَّ عِلْمُ الْمُعِلِي عِلْمُ الْمُعْلِقِي אָת־יְהְוָה הָאֵמֶרְהְּ הַיִּוֹם לְהְיוֹת יָהְ יִיָּ הֲשִׁבְּהִ יוֹמָא בּיוֹ לְשִׁהְוֹי

بخے کھڑھ حقیمتیں: نكيتين

ordinances, and hearken unto His commandments, and His His statutes, and His wouldest walk in His ways, and keep day to be thy God, and that thou Thou hast avouched the Lord this

וֹלְמִּמְׁנִ כַּלְ_מִּגִּוִטְּנוּ: ر إِ خُمْلً فَرُجُٰكِ فَكُمُلًا يَحُدُ خُلًا حُرِيدٌ خُمْلًا لَقِرْدَ خَمْمٌ يُمَجَّرُ مِ ַנִיהנְה הָאָמִירְךְ הַיּוֹם לְהָנִית נִייָ חַמְּבָּף יוֹמָא דֵין לְמִהְנִי

לְבַ יִלְמָתַּר כָּלְ פַּלּוִדוְנִי:

and to make thee high above all commandments; thou shouldest keep all His He hath promised thee, and that this day to be His own treasure, as

And the Lord hath avouched thee

FET: (E) לבְהַ כִּירוֹנִי אֶבְנֵינִי בַּאֹהָב בֹּלִם וֹן אֶבְנִינִי בַּמֹא בַּמִבִּיכִי וּלִטִטִּבּ מָּלְיָוּן מַּלְ בָּלְ_תַּנִּוֹם

בּמּבַר לְתוּשִׁבָּחָא וּלְשִּוּם ילמשלב מלאי על בל עממיא

He hath spoken. people unto the Lord thy God, as and that thou mayest be a holy praise, and in name, and in glory; nations that He hath made, in

- וגויןנְמַמִּיגִּשְׁמֵינֶס בְּּעְמָּס (ויקרא כו, גדד): אשר נחחה לנו כאשר נשבעה לאבוחינו. לממלנו,וקייממאלדן זבמ מלצ (ai) השקיפה ממעון קדשך. עשינו מס שגורם עלינו, שַשָׁס חמס מס שעליך לעשום (שס מי"ג), שחמרם חס בְּמָקֹםי הַלֵּרוּ
- בת קול מברכתו, סבאת בכורים סיום מִשְׁנֶס לשנה סבאה: (16) היום הזה הי אלהיך מצוך. בכל יוס יסיו בעיניך מדשים, כמילו בו ביוס גלמוימ עליסס: ושמרה ועשיה אוחם.
- देंद बृंतेंद्रं, वृंद्री (ययदःव ६८ '८): לסיום לך לאלסים, וסוא ספרישך אליו מעמי סארך לסיום לו לעם סגולה, ומלאמי להם עד, והוא לשון מפארם, כמו יִמְשַׁמְרוּ (עב) האמירה האמירך. אין לסס עד מוכים במקרא, ולי נראס שסוא לשון ספרשס וסבדלם, סבדלמיו לך מאלסי סנכר
- (81) באשר דבר לך. וְהְיִימָס לִי מְגָּלְה (שמות ימ, ה):
- (פוּ) ולהיותך עם קדוש כאשר דבר. וְמִייִמֶּס לִי קַדְשָׁיס (ויקרמֹ כּ, כוּ):

עמְצְיָה אָמֶּר אָנְבֶּי מְצַּיָּה אָנְבֶּם רכישי הְעָם לֵאֹמָר שְׁמִר אָת־כְּל עַמָּא לְמֵימַר שַרוּ יָת כְּל رَبْعِر مَاضِ رَبْطِير بَضْدِيْكُمْ يُجَالَ بَوَجِيةً مَضِة رَمِيةً بِمِورِيهُمْ يِمَ

הפְּקֵיךְ הָא דַּצְּנְא מִפְּקֵּידִ יָהְכֹּוֹן יוֹמָא דֵין:

I command you this day. Keep all the commandment which commanded the people, saying: And Moses and the elders of Israel

ΙΙΛΧΧ

ĒML: فبجيد نهكث \$4,0,4 לְבַׁ נִנַבַמִּנָב לְבַּ הַנְרְבֵּן אֶלְ הַאֶּבֶץ אֲשֶׁרְיְהְנְה וְנִינִי בּיּוֹם אֲמֶוֹר תַּמִּבְרוּ אָתַ

בלבל יהסיד יהדון בסידא: זביב לְבְּינִיקִים לְבַּ אַּבֹּנִוֹ יורףנא לארעא בין אַלהף וובי בוומא בטהברון וט art passed over; that thou mayest go the words of this law, when thou And thou shalt write upon them all with plaster. up great stones, and plaster them giveth thee, that thou shalt set thee

חַלְּבְ וּדְבְּהֵ כַּאֲהֶׁר דַּבֶּר יְהְוָה بِمَثِم هُكِيْرِيهِ ادْيُوا جُلِّهِ هُرَامٌ بُحِم \$\$\$\ \u00e4\\0004\0004\0004\\0004\0004\\0004 ¿ הַשִּוּבֶה הַוּאָת בְּעְּבָרֶף לְמַעַן أختخظ مُحربيًا ڰٰ۪ں خَر يَـٰذَتُ،

מפפגע זטכון יומא ביו במורא הְאָבֶּׁע הַקּימוּן יָת אַבְּנַיָּא הָאַבֶּין הַאַּנָא וֹטֹוֹטַ בֹּהֹבֹוֹבֹם אָטַיַנַיּנִבוּן וּיִנִי בֹּמִהְבַּוֹכִוּן וֹטַ וֹוֹבִּוֹאִ rætigr çr:

יובה במא במבון וו אבוא

זְבֵוֹר לְנֵּ אֲבָת הֹּבְּרָא שַׁלְב

בינישול לאַרְשָׁאַ דַּיִּיָּ אֶלְהָהָ

אִגְנִינִא בֹּנִא בֹּמִהְבָּבָנִ בַּנִינִ

לטלטוב גַּלִידון יָת כָּל פּטִּנְמִי

shalt plaster them with plaster. this day, in mount Ebal, and thou these stones, which I command you over the Jordan, that ye shall set up And it shall be when ye are passed

promised thee.

the God of thy fathers, hath

with milk and honey, as the LORD,

thy God giveth thee, a land flowing

in unto the land which the LORD

land which the Lord thy God

shall pass over the Jordan unto the

And it shall be on the day when ye

خُلَاد مُنكُمْ لُمُلُكُ مُبْلُو خَمُّنِهِ: אַמֶּר אָנֹכִי מִצְנָּה אָנְבָּה אַנְבָּה הַיּוֹם ן טֿלַגמנ אָנו_הְאָבְנָיִם

בּמִּיבְלְ וּהְסוּד יְהְהֹהוֹ בְּסִידָא:

tool upon them. stones; thou shalt lift up no iron unto the Lord thy God, an altar of And there shalt thou build an altar

ĒĹ\$4: מְּוְבָּחִ אֲבְּנִים לֹאִ חְנִיוֹךְ עֵּלֵיהָם אֶלְהָוֹ עַּרְבָּחְ אַבְּנִין לָא חְרִים نجربم שָׁם מּוְבֶּחַ לַיהֹוֶה אֱלֹהֵיף

עַליהון בָּרוִלָא: נטלו, שמו מולטא שבם נו

אַבוון הַּלְמוֹן שַבוּוּ וֹשַ מַבַּבַּשׁאַ

thereon unto the Lord thy God. and thou shalt offer burnt-offerings LORD thy God of unhewn stones; Thou shalt build the altar of the

منظت كيديات بهكتيب: المثلا هُجِينَاكَ السَمَّحُانَ مُجْرِر فَاذُ هُجُنَكَ الْمَقَاطِ مُجَانِد אַבְנָים שְׁלַמוֹת הִבְּנֶה אָת־מִוְבָּח

الْهِٰمَانُ حَفَيْرَ الرَّبِ جُحِيْرَكِ:

مَهٰا لَيْنَكِ، كَلُم لَرُ هُٰذَٰكِكِ: لْ لَأَحَلُكُ مُكِدُّنَ لَهُ خَكِنَ هُمُ لَنحِيمِ يَخْمَل طِيلَمِنَا لَتَنْجِيمِ

هَٰלְנֵנו كَلُهُ لَذَ يُخْذِلُكُ:

Говр гру God. and thou shalt rejoice before the peace-offerings, and shalt eat there; And thou shalt sacrifice

- (ו) שמור את כל המצוח. לשון סווס, גרדנ"מ צלע"ו:
- סיו, שנים עשר בירדן, וכנגדן בגלגל, וכנגדן בסר עיבל, כדאימא במסכת סומה (דף לה:): (2) והקמות לך. בירדן, ואמר כך מוציאו משס אמרום ומבנו מסן מובה בסר עיבל, נמלאה אתה שלשה מיני אבניס

元・役 □・ (0) בּבְבַבָּי בַּעַּינְבַי בַנַּאָט בַּאָב פּטַנָּמָ, אָנְבָנִטָא בַּבָּא פּבַנָּמָ أَرْضَتُ فَمْ لِيُعْدُرُنِكِ كُلِي قُطٍ لِيَادُظِيدَ مَمْ عَدْرُهُ بُن قَرْ

'ylaisiq stones all the words of this law very And thou shalt write upon the

جَٰظُٰ◘ حَٰ‹דَٰנֶה ﷺجَٰتِرَبَ: بْهُمْمَ زُهُدُمْ بَأَبُاهَ بَيْدٍ بَيْدٍ بَيْدٍ الْمُعْ بَيْدًا אָלְ כַּלְ וּמִּבְאֹלְ לָאמְׁר עַסְבֵּע וּ מִם כַּלְ וּמִּבֹאָלְ לָמִוּמָר אַבּוּנִי וּנְרַבֶּּר מִמֶּרְ וְתַכְּנִינִם תַלְוּיָם וּמִלָּיִל מִמָּר וֹכְתַנִּא לִינָאִי

בווטא למם פורם וו אַלִּבוּב:

unto the Lord thy God. this day thou art become a people 'Keep silence, and hear, O Israel; Levites spoke unto all Israel, saying: And Moses and the priests the

אַמֶּר אַנְכָּי מְצִּוֹנִ בּיִוֹם: (ס) וֹמְמֻּיִם אָת־מִצְיֹםוֹ וֹאָת־חַפְּיוֹ إَنْ مَا مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ا

לומוְנוֹי בּאָנֹא מִפּפֿיד לָבְּ יוֹמָא וֹעֹהְבֹּיִג וֹנִי פֹּלַיָּגַוְנִי, וֹנִינ יטַלבֿיל למימָרָא בּיוֹ אָלַבַּיּ

this day. statutes, which I command thee His commandments and His voice of the Lord thy God, and do Thou shalt therefore hearken to the

And Moses charged the people the

٢٨١٦: ממים, וַיְצֵי מֹשֶׁהֹ אָת־הַעְּׁם בַּיְּוֹם הַהָּוֹא וּפַפַּיד מֹשֶׁה יָת עַמָּא בְּיוֹמָא

בענא למומר:

Gerizim to bless the people, when These shall stand upon mount

same day, saying:

71

π

الشمكد النقل بخذئا: עַיּרְיַּגְן שְׁמְּשִׁיּן וְלְנֵי וְיִרוּיִדְר יָת יִרְיִּנְא שִׁמְשִׁוּן וְלֵוֹי וִירוּדָר ַ הֹלְבַנוֹּע עִּּבְוֹּנִם בֹּהֹבֹּבׁבֹם אִנוּב הֹלְ הִנִּגֹא צַּנִּבְנִוּנוּ בַּמִהְבַּבֹּבִינִוּ אַבּט זֹהֹמֶעָנ לַבְּנֵנְ אָט טַהָּם אִבָּון וֹלוּמוּן לַבְּנָכָא זָט הַּמָּא

נומָמבׁב נווִפֹב וּבֹנֹנֹמוֹ:

Issachar, and Joseph, and Benjamin; Simeon, and Levi, and Judah, and ye are passed over the Jordan:

لَهُوْبِ رَمَعُكِ فِي يَظُورُ كُن جُنِي لِهُوْدِا يَطِيمِيا فَمَ كِرْمَهُ *

لَّهُمُّد بأحدِيا يَا لَرْفُفُكِر: מּגבֿע באַנבֿן זָּב וֹאַמְּב נוֹבוּצְוֹ בֹמוּבֹא בֹמִגבֿע באַנבוֹ זָּב

Naphtali. and Asher, and Zebulun, Dan, and Ebal for the curse: Reuben, Gad, and these shall stand upon mount

וֹהְבֹּאֵב לוִב בֿם: (a) וֹמֹנוּ עַלְוֹנְּם וֹאֵמֹנֵנ אָלְבַלְ בַּבְאַנְהֵ וֹנִטִּרֵנוֹ כְּנִאָּ וֹנִמֹנֵנוֹ לְבֹלְ ير إنوم المرادة

אָלָהְ וֹהְבֹאָץ לַלְ בַם:

loud voice: unto all the men of Israel with a And the Levites shall speak, and say

נֹאַמֹנ: (ס) للله لَيْلِ حَفَلَاك لَمْنُه خُدِينَةً ◘ י ישַפְּלְה מּוֹעֲבָת יְהֹוֹה מִעֲשֵׂה יְדֵי וַשְּהְּלְא מֶרָחַק קֶּרֶם יִיְ עּוֹבְרָ אָרַוּר הָאָישׁ אָשֶׁר יַנְּשֶׁה פָּסֶל לִים מּוּבְרָא דְּיַנְעָבִיד צֵילִם

ווטובוו פֿג מּמֹא וווטִבוּו אַמוּ:

Amen. the people shall answer and say: and setteth it up in secret. And all work of the hands of the craftsman, abomination unto the LORD, the graven or molten image, an Cursed be the man that maketh a

- (8) באר הישב. נשנעיס לשון (שס לנ.):
- (9) הסכח. כמרגומו: היום הזה נהייה לעם. בכל יוס יסיו בעיניך כמילו סיוס במת עמו בברים:
- מכור משר למ יקים: ו הלו ו הלו עונין המן, חורו ו הפכו פניהם כלפי הר עיבל ופחחו בקללה, והומרים הרור ההיש השר יעשה פסל וגו', וכן כולם עד וסלוים וסמרון למעה באמלע, הפכו לוים פניהם כלפי הר גרזים ופתחו בברכה, ברוך האיש אשר לא יעשה פעל ומעכה וגו', (בו) לברך אח העם. כילימה במסכה סומה (דף לב.), ששה שבמים עלו לרהש הר גרזים וששה לרהש הר עיבל, והכהנים

\$7	אָבוּרִ לֹקֵחַ שֵׁחַד לְחַכָּוֹת נָפָשׁ דָּם נָקֵי וְאָמָר כְּלִ־חָעֶם אָמֵן: (ס)	אָמֵן: לִפְּשׁ בִּם וַכַּאִי וְנִימָּר כָּלְ תַּמָּא לִישׁ בִּילִפָּילִ שִּׁוּחָבָּא לְמִלְּמָּלִ	Cursed be he that taketh a bribe to slay an innocent person. Amen. the people shall say: Amen.	SZ
† 7	אָרוּר מַבָּה רֵעָהוּ בַּסָּחָר וָאַמָר בְּל [ְ] הַעֶם אָמֵן: (ס)	ונומר בְּלְ מַּמֵּא אָמֵן: לִים בּוֹמְטֵּוֹ טַבְּבֵּוּה בְּסִהָּבָא	Cursed be he that smiteth his neighbour in secret. And all the people shall say: Amen.	† 7
£z	אָרֿוּר שׁבֵּב עִם־חָתַנְתָּוֹ וָאָמָר כְּל־הַעָּם אָמֵן: (ס)	ן מר קל עמָא אָמַן: קיט דישְׁכּוֹב עָם חֲמָחֵיה	Cursed be he that lieth with his mother-in-law. And all the people shall say: Amen.	£7
77	אַרוּר שׁבֵבׁ עִם־אַַחֹתוֹ בַּת־אָבֶיוּ אַנֹּ בַת־אִמֵּנִ וְאָמָר כְּלִ־הָעֶם אַמֵּן: (ס)	ליט דִּיִשְׁכּוֹב עִם אֲחָחֵיה בָּת אֲבוּהִי אוֹ בַת אִמִּיה וְיִימַר כָּל עַמָּא אָמֵן:	Cursed be he that lieth with his sister, the daughter of his father, or the daughter of his mother. And all the people shall say: Amen.	77
17	אָרוּר שׁבֵב עִם־כְּל־בְּהֵמָה וְאָמָר כְּל־הָעָם אָמֵן: (ס)	ונותר בלל עמא אמן: ליט דישְׁכּוֹב מִם כָּל בְּשִׁירָא	Cursed be he that lieth with any mannet of beast. And all the people shall say: Amen.	17
07	אַרוּר שׁכֵבׁ מִם־אַשָּׁת אָבִיו כָּי גִּלְּה כְּנֵף אָבִיו וְאָמָר כְּלִ־הָעָם אַמֶּן: (ס)	בְּלְ הַּמֵּא אֵמֵן: אֲבִוּ נְּלְוּ בִּוֹבָּא בַּאֲבִוּטִוּ וְנִוּמָר לְוִתְ בִּוֹחֶבִּיִר הִם אָטַּט אָבוּטִוּ	Cursed be he that lieth with his father's wife; because he hath uncovered his father's skirt. And all the people shall say: Amen.	07
61	אָרוּר מַמָּה מִשְׁפָּט גַּר־יָחָוֹם (פֿק פּרשה סחומה בכחר אָרם צובה)	וֹאַבְמִלְא וֹנִומָּב כִּׁלְ הַּמִּׁא אָמָּו: לְוֹת בְּנֹאֵלְוּ בִּוֹן יַּנִּיְב וִנִיִּם	Cursed be he that perverteth the justice due to the stranger, fatherless, and widow. And all the people shall say: Amen.	61
81	בְּלְ_הָטְּמֶם אָמֶן: (ס) אָרְוּר מַמְּגָּה עָנְהָ עָּהָר	ווומר בְּלְ הַמָּא אָמוּ: לְוִתְּ בְּוֹתְׁהָּוֹ הַּוֹוִרָא בַּאִוְרָחָא	Cursed be he that maketh the blind to go astray in the way. And all the people shall say: Amen.	81
Ζτ	בְּלְ_הָעֶה אָמֶן: (ס) אָרְוּר עַסָּיג גְּבָוּל רֵעֵהוּ וְאָמָר	ונומר כָּל עַמָּא אָמן: ליט דישׁנֵי הְחִימָא דְחַבְּרֵיה	Cursed be he that removeth his neighbour's landmark. And all the people shall say: Amen.	Źτ
91	בְּלְ-הָעָם אָמֶן: (ס) בְּלְ-הָעָם אָמֶן: (ס)	וְיִימָר כְּלְ עַּמָּא אָמָן: לִישׁ דְּיִקְלֵי אֲבִּיהִי וְאָמֵיה	Cursed be he that dishonoureth his father or his mother. And all the people shall say: Amen.	91

(24) מבה רעהו בסחר. עללשון סרע סום פונים וויים וויים לרצי משם סדרשן, י"ה פרורים יש כפן כנגד י"ה שבמים,

וכנגד שמעון לא כחב אכור, לפי שלא סיה בלבו לברכו לפני מוחו כשברך שאר השבעים, לכך לא רלה לקללו:

(∇I) מסיג גבול. מחיירו לאחריי וגונג את הקרקע, לשון וְשָּשֵׁג אָחוֹר (ישעיה נע, יד):

(18) משגה עור. הקומה בְּדָבְּר, ומשיהו עלה רעה:

(16) מקלה אביו. מולול, לשון ונקלה פֿמיך (לעיל כה, ג):

וֹאַמֹּר כַּלְ_הַמָּם אִמוֹן: (פּ) הַמּוּבֶּר הַנּאָת לַמַּשָּׁוֹת אִוֹמָם אוֹבְיָהָא הָדָא לְמָשֶּׁבַר יָהְהוֹן

ווומר כָּל עַמָּא אָמוֹ: אַבוּר אַשֶּׁר לאֹינְקִים אָת־דִּבְרָרִי לִיטּ דְּלָא יָקִיים יָת פּּתְּנָמִי

And all the people shall say: Amen.' the words of this law to do them. Cursed be he that confirmeth not

立常[礼: אָנוַ_כַּגַעָּהְנְיָנִוּ אָהָוֹר حد بمزر بخرثبه رَشِرَت رَفِينَا رَفِينَا خِينَا يَخِيبَ خِنْ فِي خِنْ الْأَرْبَة خُنِونَا וֹבְיָב אִם_הָּמִוָּה שֹהָתֹּתְ לּלוָלְ וֹיבֵי אִם

נישנפר ין אַלְהָר עלאי על פָל יְהְוָה צַאָנְא מְפַבּוּר לְךְּ יוֹמָא בִין אָנְלֵּג לְמִמְּבַּג

the nations of the earth. God will set thee on high above all thee this day, that the LORD thy commandments which I command observe to do all His voice of the LORD thy God, to shalt hearken diligently unto the

And it shall come to pass, if thou

ΙΙΙΛΧΧ

9

- بابن هجرينه: بَيْجُ لِا لِبَشِرُكَ فِي بَيْضُمْ فِظِيرٍ بِيُجْدِرِ إِنْ فِطِيرًا يُنْ فِطِيرًا
  - למומבא בון אלטב: <u>בְּלְ עַבְּבְרַבְּוֹע וֹהִעוּן הַּלְבַ בַּלְ בַּרְכִּטִא</u>

ĖŪĊĊ%: ַ בְּרֵיּךְ צַּמָּה בְּעָיִר וּבְרָוּךְ צַּמָּה בְּרִיךְ צַּמְּ בְּעַרְיִם צַּהְיַ

Blessed shall be the fruit of thy and blessed shalt thou be in the

Blessed shalt thou be in the city,

thou shalt hearken unto the voice upon thee, and overtake thee, if

And all these blessings shall come

of the Lord thy God.

نظيمة تا يعير المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة المرابعة

בּלִב, עובב וֹמֹבו, מֹלָב: مُثَرِّد يُخَوَّدُكَ لِمَلَمُكَ لَرَحُنِّهُ لِيَحْمَرُكُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ حُدُيك خَدْر حَمَٰدُكَ بِخَرْدٍ هَلَـمُنْكِ خَدْبِكِ بَرْمُكِ يَمْمُكِ يَعْجُعُ

of thy kine, and the young of thy the fruit of thy cattle, the increase body, and the fruit of thy land, and

٠ ﺧﻠﯩﻚ ﻣﺎﻟﮕﻪ ﻧﻤﯩﻤﮕﺎﺷﻚ:

בְּרִיךְ סַבְּרְ וְאָצִיהָרָ:

kneading-trough. Blessed shall be thy basket and thy

° בּבוּנְבּ אַטְּבַי בּבַאֶּבַ נִבְבוּבַ אַטִּב בּבוּגַב אַטַ בּבוּגַב אַטַּ בּבוּגַב אַטַּ

when thou goest out. comest in, and blessed shalt thou be Blessed shalt thou be when thou

ئزبود خظرك: יּגֹאַנּ אַכְּגוֹבּ וּלְמִּלֹמִנִי גַוֹבֹכוֹם عمر مُجْرِك نَدْهُم عَرْضُدُكُ خَلَالًا كَاللَّهِ عَلَالًا يَخَلَقُهُمْ عَمْدُ الْخَلَالُ كَلُّمْكُ ימָן יְהְנָה אָת־אִיֶּבֶיִרְ הַקְּמָים ימִין יִיָּ

: الأناك וֹט פֿהֿבוּ בַּלַבַּעַ

shall flee before thee seven ways. come out against thee one way, and smitten before thee; they shall that rise up against thee to be The LORD will cause thine enemies

(62) אשר לא יקים. אן כלל את כל התורה כולה, וקבלוה עליהם באלה ובשבועה:

- למס נקרא שמס עשמרות, שמעשירות את בעליסן ומחויקות אוחס, כעשמרות סללו שסן קלעיס חוקיס: (+) שגר אלפיך. ולדום בקרך, שסבסמס מעגרם ממעיס: ועשחרות צאנך. כמרגומו, ולבומית ממרו (מולין פד:)
- (a) ברוך שנאך. פירומיך. דבר אמר מואך, דבר למ שאמה ממון בפלים: ומשארחך. דבר יבש, שושאר בכלי ואינו וב:
- (6) ברוך אחה בבואך וברוך אחה בצאחך. שמסל ילילמך מן סעולם בלל מעל כבילמך לעולם (בבל מליעל קו.):
- (ק) ובשבעה דרכים ינוסו לפניך. כן זכך מנפסלים לפרות, לסיום מתפורין לכל לד:

« בַּאֶּסְמֶּוֹבׁ וּבְּכִלְ מִהְּלְנוֹ יִגֵוֹבְ בָּאִיִּצְּרֶרְ וּבְּכָלְ אִיִּשְׁמוּנוּ יָדְרָּ יְצַּוּ יְהֹוְה אִמְּףׁ אָת הַבְּּרֶכְּה יְפַקּיד

هُل طَجُرِير يُعِلِّكِ هُمِ ثِيلَا لِمُعْرَفِيكَ يُل هَوْبِدَيْمِ فَيْنَ هُمِّنَاكِ يَنْفَكِ و حَجْهُ لَا يَضِوْد خِلْكَ فِي يَضِوِد خَمْع لِمَادِت خِلْكَ يُعَدِّد يَصَدَ

ئىين نظتى مَكْنك ئتلهٰ مقك: י וֹבֹאוּ כָּלְבַתְּמֵּוֹ בִּאָבְוֹּ כָּּי מָהַם

נְאַבַּה וְעוֹיָע כַאָּבְטִינִ בַלְטִׁט בַּבִּי הַאָּדַלָּה אַשָּׁר " בשוף יבפרי בהשהף יבפרי וְהוֹתְרְדָּ יְהוֹה לְשׁוֹבֶה בִפָּרֶי

וֹאַטַּע לְאָ עַלְוֹע: מַמְּמִּע יָבֶרְ וְהַלְוְיִתְ גּוִיָם בַּבְּים אַרְצְּףְ בְּעִּהְוֹ וּלְבָּבֶּף אָת כָּלִ ਧਾਰੇਵ ਕੁਸਾਜ਼ਘ੍ਰੇਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਜ਼ਾਸ ਪ੍ਰਧਾਜ਼ יְפְתַח יְהוְהַ וּ לְףְׁ אֶת־אִיצְרוֹי

בּיִּוֹם לְמִּׁמָר וְלַתַּמִּינִי: ئىزن چۈپنە ھەر ھەرد ئىدنىڭ ֻּלְמְׁמַׁע בֶּּיִרְתִּשְׁמַע אֶלַרַמִּצְּוָתוּ וֹבְיִּיִםְ בַּמַ לְמָּהְלִב וֹלְאֵ טִבְיֵנִב וּנְמָּנְףְ יְהֹנָה לְרֹאִמִּ וְלָאַ לְזָּנְת

אַבורים לְעָבְרָה: (פּ) ישְׁמֹאָגַל לַלֶּכִּט אַּנִוֹנִי אָּלְנִים אַנְלָּי מְצַנְיִר אֶתְבֶּם תַּיִּוֹם יָמָין וֹלַאָ טַׁסְוּר מִכַּלְ_עַבַּבְּבַרִים אָאָתר

אַמֶּב יְבְיוֹנִי וּיבְּרְכִּוָּךְ בָּאַרְעָּא בַּיִי אֶכְּיָרָ

خيرنا يمرين المراب المر نظرظاني باثرت حزر جُون عنائي بعرضه بيعيد بالمناب جُون عهدته

ننكتاكيا ظؤك: אָבוּ הַמֹּא בּוּוֹ אִטַּלַבוּ הַּלָּבַּ כֿל עַמְמָמֵי

ťĊĬĊĹX וויקרנף ין לְשָּׁבָא בְּוּלְבָּא

סַּנִיאָרן וְאַהָּ לָא הָזִיף: מולבו גבל ועוזוני למממון בְּעָבְרֵיה וּלְבְרָבְא יָתְ בָּלִ יות שְׁמִיָּא לְמִמַן מִמָּר אַרְעָּרָ ופּׁטַּע וֹוֹ לַשְׁ וֹע אַוָּאָבוּוִעַ מִּבְאַ

יומא דין למפר ילמעבי: īt ŠķļūL īšta dēdīt ķL ﴿ كِنَانُكُمْ كُلَّا، لَأَكَاتُهُ ﴿ خُطُلِكَ أَمُ וּטַבוּ בַּבַם לַמִּגלָא וֹלָא טַבוּ וושׁנלּב וֹל שַפֿוּב וֹלְאִ עַלְּהָ

בּער שְׁנְּוֹע עַּמְטִּיּא にからないべん ולא טסתו מפל פטומוא

> giveth thee. land which the LORD thy God unto; and He will bless thee in the in all that thou puttest thy hand blessing with thee in thy barns, and The Lord will command the

LORD thy God, and walk in His keep the commandments of the hath sworn unto thee; if thou shalt holy people unto Himself, as He The LORD will establish thee for a

be afraid of thee. is called upon thee; and they shall shall see that the name of the LORD And all the peoples of the earth

swore unto thy fathers to give thee. land, in the land which the LORD thy cattle, and in the fruit of thy fruit of thy body, and in the fruit of over-abundant for good, in the And the Lord will make thee

п

but thou shalt not borrow. thou shalt lend unto many nations, bless all the work of thy hand; and rain of thy land in its season, and to good treasure the heaven to give the The Lord will open unto thee His

sud to do them; command thee this day, to observe of the Lord thy God, which I hearken unto the commandments not be beneath; if thou shalt shalt be above only, and thou shalt head, and not the tail; and thou And the Lord will make thee the

serve them.. the left, to go after other gods to this day, to the right hand, or to the words which I command you and shalt not turn aside from any of

تَظَرُّزُنِ لَيُحَدِّنَا لِنَهُنُّكِ: מֹתְּנְבֵּי בַּעִּים וּבְּאַנְ מִלְנְבּ בִּלְ- בַּאָנָא מִפְּפָּנִר לְבַּ וִמֹאִ בֹּוֹ בַּלְ מִגִּוְעָיוּו וְעַפַעָיוּו אָהָבוּ אִנְבִיוּ هُرَابِ رَشِمْت رَفِيسَنَر هِمَا يَانِ هُرُابَة رَفِق رَفِيْدِة

ע אָרוּר שַנְאָר וּמִשְׁאַרְמָּף:

אָלָב אַלְפָּגִּיף וְעַשְׁתְּיִהַ עַּאָנֶף: غُديد فُدُر حَمُنُكَ بِفِدْر هَلَمُثَكَ عِنْمَ تَخِدُهُ لِعُمْمُكَ

نظالله خظائد: אַבוּנַ אַטַּטַ בּּבְאָנַ וֹאָבוּנַ אַטַּטַ לִּיִּם אַטַּ בּּמִינַלְנַ וֹלְיִם אַטַּ

: ئاڭڭلىڭ מבָר מִפּׁנֹי לַהַ מִהַּלַבְינִ אָּהֶה בְּבְלְרְמִשְׁלָח יְדְרְ אֲשֶׁר תַּעְשֶׁה וֹאָט_וַמֹּלִמְבָּנ الْשُولَا إِمَالِمَا لَهِ إِنَّا هِمَا مَقِظٌ هِنَا مِنْ هُولًا اللَّهِ إِلَّا اللَّهِ إِلَّا اللَّهِ الْمُعَلِّمَا اللَّهِ الْمُعَالِمَا اللَّهِ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا لَاللَّا لَاللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّاللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّهُ

هُمْد هَنْد جُه مُقْد ذِدهُنْد: מַ בּלְהַוֹּ אָטַוּ מִמַלְ הָאָבְלָּה דּישִׁיצִי הָישִׁיצִי הָהָי יַרְבָּק יְהְנָה בְּךְ אָת־הַדְּבֶּר

\$~~=~~25: יבשּבְפוּן יבּיֵרְקוּן ירָדָפּוּף עַר ŀŢÜĽŒ יּבְבְּר יְהוֹה בַשְּהָפָת וּבַקּדַתַת

::L~~:~~d::::: ווושון הֿלָשׁ פֿכ לַנֹּמּנֹא שֹאַבָּוּן נו כל פפודוהי יקימוהי וְהְיְהְאִם־לְאִ הִשְּׁמֵעַ בְּקוּלִ'יְהוְוָה וִיהֵי אָם לָא הִקּבִּיל לְמֵימָרָא

בְּחַלְלָא: בּמְּבֵּע: בּמְּנֵע בַּמְּנֵע נְאַנְנֶע אַטַּע לְּנֶח אַטַּ בַּקּרָהָא וֹלְנֶח אַטַּ בְּחַכֵּלָא:

ליש סַלְּךְּ וְאָצִיּהָהָ:

kālāk ~~e~~dr. urtk lākr.

±0621±:

מולבב בַּמְבַלִּטֹּא בַּטַבְטָּנִי: בטמטגג נגב בטנבב בּבלג אַנְאָּמוּט וֹבִּב בַּעֹהַבּיִר מיום:א ווֹט מוּובּים וְהַבְּעוֹ ווֹ בַּבּ וֹנו מִאָּוֹנִעֹא

הְּבֶּיִלְ לְעַמֶּוֹ לְמֶּיִרְעַבִּי: ובול וו בני מוקא עו

עד דָהוניבַר: talets tales in the state of th tŢŢŢŢŢŸ لاأكتاباتٰه けるゴロロジン

> upon thee, and overtake thee. day; that all these curses shall come statutes which I command thee this all His commandments and His the Lord thy God, to observe to do wilt not hearken unto the voice of But it shall come to pass, if thou

> and cursed shalt thou be in the field. Cursed shalt thou be in the city,

kneading-trough. Cursed shall be thy basket and thy

of thy flock. increase of thy kine, and the young body, and the fruit of thy land, the Cursed shall be the fruit of thy

when thou goest out. comest in, and cursed shalt thou be Cursed shalt thou be when thou

бі

81

91

whereby thou hast forsaken Me. because of the evil of thy doings, and until thou perish quickly; unto to do, until thou be destroyed, in all that thou puttest thy hand cursing, discomfiture, and rebuke, The Lord will send upon thee

whither thou goest in to possess it. consumed thee from off the land, cleave unto thee, until He have The LORD will make the pestilence

shall pursue thee until thou perish. blasting, and with mildew; and they heat, and with drought, and with with inflammation, and with fiery consumption, and with fever, and The Lord will smite thee with

(02) המארה. מקרון, כמו לרעת מממרת (ויקרל יג, נל): המהומה. שָׁגּוּשׁ, קול בּסלות:

גייסומ: ובשרפון ובירקון. מכוס מצואה שצשדות. שדפון. כוס קדים אשילד"ה צלע"ו. ירקון. יוצא, ופני המצואה למיס, ובלש"ו אשרינמנ"מ, לשון וְעַּבְּמִי מְרֶיה מָנְי הֹנֶי (הֿייב ל, ל), נְמַר מַפָּת מָהַׁשׁ (ירמיה ו, כע): ובחרב. יציה עליך שסיא ממס מאוד: ובדלקח. אמס יואר מקדאא, ומיני אלאים סס: ובחרחר. אולי סמאממו אוך הגוף ולמא אמיד (22) בשחפת. שנשרו נשמף ונפומ: ובקדחת. לשון פִי מֵשׁ מֶדְמֶס בְּמַפִּי (דבריס לב, כב), וסוח מע של מולי מלוו"י בלע"ו

ئنن څڅنك څڅد مح دېجك

G.L.L: تظرفه ختلائك مخششت ויהון שְׁמַיָּא דְּעָלְנֵי בֵישָׁרְ

that is under thee shall be iron. head shall be brass, and the earth And thy heaven that is over thy

וֹמֹפֹּׁר מִוֹרְיַמִּמְוֹם יִנֵּר מֹלֶוּל וֹמֹפֹּרָא מִו אָמִוֹא יוּטְוָט מֹלָנִ יַבּן יְהְוָה אָת־מְעַר אַרְצְּךְּ אָבָה יִפִּין יִיִּ יְתִּ מִשִּׁר אַרְעָּה אַבְקָא

יאטמילו ביאט

thou be destroyed. shall it come down upon thee, until land powder and dust; from heaven The Lord will make the rain of thy

77

٤٢

□\$₽\: וְהְיֵנִים לְנַלְּלְ מַמְּלְכָּנְעוֹ יבְשְׁבְעָּר דְרָבָים מָנָיס לְפָּנָיִי نَصُرُكِ نُكِزُكِ الرَّفِّعِ خُطُرُنَّ هِنْݣِيكِ نَصْرَفُكَ نَذْ ضَحْدَ كَالْتُ شَرِّهُكَ

מַלְכַּוֹשׁ אַבְּמָא: לאוְבְׁטֹא שַׁבֹּא טִפּוָל לָנִינִינִי

unto all the kingdoms of the earth. them; and thou shalt be a horror and shalt flee seven ways before shalt go out one way against them, smitten before thine enemies; thou The Lord will cause thee to be

נאגן מִנוֹב'יר: אָנֶל הַשְּׁמִּיִם וּלְבָּהָהָתִּי הָאָבֶּץ ⁹² נְבִינְעָׁבְ לְכִּלְעָבִּ לְכִּלְעַבִּ לְכִּלְ

באַבהא ובית דַעניד: לְכַּלְ תִוּפֹּא בַּמִּתְוֹא וֹלְבַׁמִּוֹבָא بنت، ئخ،ځنك فيهبېئ× ځېږحج

be none to frighten them away. beasts of the earth, and there shall all fowls of the air, and unto the And thy carcasses shall be food unto

לי (כי ובעפלים)[קי ובַמְּחֹדְים] יַּכְּלָּה יְהְנֶה בִּשְּׁהָין מִצְּרַיִם

וביש דְלֵא תִבוֹל לְאִתַּסְאָר: יבמטונין יבנרבא יבטנס ימטינף ין בשקנא דמצנים

にはほれればにに

けいはいいが

not be healed. with the itch, whereof thou canst emerods, and with the scab, and boil of Egypt, and with the The Lord will smite thee with the

수끄亡법():

יבֹּנֹנֵב יבֹנַנַנָם אָּמֶב לָאַ־תּיכַל

with astonishment of heart. madness, and with blindness, and The Lord will smite thee with

ילטמטין אַלב: ₈₂ יַּבְּבָר יְהֹנֶה בְּשִׁנְּעִיוֹ וּבְעִנְּרֵיוֹ

לא יסיס חורב של אבדון בעולס, וסארץ לא חסיס מזיעס כדרך שאין סברול מזיע, ואין ספירות מרקיבין, ומכל מקוס קללס מזיע וסים מרקבם פירומיס, וכפן סום מומר שמיך נמשם ומרלך ברול, שיסיו שמיס מזיעין, מע"פ שלם יריקו ממר, מכל מקוס (שם יע), שלא יסיו השמים מויעין כדרך שאין הברול מויע, ומחוך כך יהא חורב בעולם, והארך חהא מויעה כדרך שהנחשת סי. הקל משה בקללומיו לממרן בלשון ימיד, וגם כן בקללה זו הקל, שברמשונים הוא אומר אָם שָׁמִיכֶם פַּבַּרְזֶל וָאָם אַרְצָבֶם פַּנְּחָשָׁה יכן נאמר וַאָּס לָאַ מִשְׁמְשׁרּ לִי (ויקראַ בוי, יד), וְאָס מֵּלְבוּ שָמִי קָרִי (שס כא), וכאן סוא אומר לקול ס' אלסיך, ידבק ס' צד, יככה (33) והיו שמיך אשר על ראשך נחשה. קללות הללו משה מפי עלמו המהן, ושבהר ביני מפי הקב"ה המהן כמשמעו, מכסיפין ונספכין לירקון, קמ"ה צלע"ו: עד אבדר. מרגוס עד דְּמֵיבֶד, כלומר עד הבוד הומך, שמכלה מהליך:

וסרום באס ומעלס את סאבק, ומכסס את עשב סורעים שסן למיס מן סמיס, ונדבק בסס ונעשס עימ, וממייבש ומרקיבין: (24) מטר ארצך אבק ועפר. זיקף דבתר מערה (תענים ג:), מער יורד ולה כל לרכו והין בו כדי להרביץ הה העפר, סים, בין שסים כנמושם בין שסים כברול לם מולים פירום, וכן סשמים לם יריקו ממר:

(32) לישוח. לאימה ולויע, שיוועו כל שומעי מכומיך ממך, ויאמרו אוי לנו שלא יבא עלינו כדרך שבא על אלו:

(TS) בשחין מצרים. רע סיס מלד, לה מנפנים ויבש מנחון, כדלימל נבכורות (מל.): גרב. שהין לה: חרס. שהין

(82) ובחמהון לבב. מומס סלב, משמורדישו"ן בלע"ו:

מושֶׁיעַ: ההוע וֹלוּגַע בַּבְעַנַנְמָנִם וֹאָנוֹ ישהלים אמידיבליף והיים ער וְחָיִיהְ מִמְמָּהָה בַּאַבְּיוֹם בַּאַמֶּר יִהְבִי מִמַמָּיִה בַּמִיהָרָא כַּמָא

וֹלְאָ שִׁעַלְּלֶּוּי فخثك لْكِيدِيهُ حَدْدِ حُدُلُ صَافِقَةً ۗ ڗڛٚڿڿڎ٦ٳ ° ישגלנה)[קי לוע וַמְּבֹּבוֹנִע בּוֹטָא טַבְּוֹנִ וֹלָא אֹמֵּב עֹאֹבְתְּ וֹאֹנְתְ אַבֹּב (כִּ, אִטִּיםׁאַ בִּיבוּנָס וּנִּבַב אַבַּבוֹ

نغرا خك ميضرة: לאַנְרָ בְּעָרָ בְּאַלְרָ לְטִבָּוִע לְאָנְבְּוּרָ ي مڤِورُ بَيَطِهُ لِهِ بِي مِرْجُورُهُ لِهِ الْمِهِ الْمِهِ الْمِهِ الْمُعَالِمِ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُ

> הֹמִת וֹאֹנִים כֹּלְ יִוְמִּנֹא וֹלְיִנִי تَجْذِب نُن يُنِكِنُكُ نِنْتِ، خُذُه עמור באפלר ולא דימשיש עוירא בקבלא ולא

ځك ځدرك: doitl deka, betb idiu מו שבמב ולא נשוב לב גלב שוכול מניה חַמְרֶךְ יְהֵי אָנִים מּוְרַבְּ מְּבַּנִּעַ לְמִּינְּיִבּ נְלָאִ עִאָּכֹלְ שִוְבָבּ וֹבִי לִכִּים לְמִּינָּבּ נֹלָאִ

טשור בוע כּבמא טהור וֹלָא

خُرُبك بخرَثِيك نُكُرُب خُمُّ مَيْ فَرُلِيَا خُرُلًا ילוטב מסיריו קעם

אַמָּוּכִי וְנְבֹּגוּא בָּלְ תַּוֹּמֶנִם: מֹם אֹמֶהׁ בְאָבִיֹנְבְיֹמִיםׁ וֹבִיְנִיםׁ בֹלִשׁ הַבִּיבְ מִם בַּלְאִ הַבְּמֹשׁא וּטִׁבִי שבר אַבַמְטַב וֹבַיב וַיָּוֹהוֹב וְאָבַב אַבֹּא בַאַבֹּבוֹ וֹבִיב בָיִאוּטַב

خُم_تَيْبِهِ لَهْمَا خُهُم نَتُكَ:

וֹמֹינוֹשׁ בֹּאָוִט וֹכֹלוָט אָלִינִים

غِيرٌ مِنْ لِمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ ** װְּהָרִים מְשְׁבְּשׁׁה מִפּּרְאָה עַיְּהָרִי מִשְּׁהַ יִּהְיִרִי מִשְּׁהַ

نظير كالمكاثلات לאַ־תּיכֻל לְהָרָפָא מִבָּף רַיְּלְף ي يَخَلُجُزُم لَمْحِ يَهْجُنُم يُهُلُد لُحِيضًا لَمْحِ مُقَا لَحُهُ بَحِيدٍ تَجْجُب يُسَرِّب حَضِيْدًا بُهُ مَحٍ يَضْتَدُكُ يَدُ خُضِيْتُهُ حَيْمُهُ مَحْرُ

בּנִלַבְעוּן כָּל יומָא וִלִית חַילָא

מוווו מגלש בְּרַם מַּמִּיק יּרְעִינִ בָּי יִעִּיָּא:

לאַשַּסְאָר מִפּּרַסַת רַנְּלָדְ וְעַר

there shall be none to save thee. oppressed and robbed alway, and prosperous; and thou shalt be only and thou shalt not make thy ways as the blind gropeth in darkness, And thou shalt grope at noonday,

the fruit thereof. plant a vineyard, and shalt not use shalt not dwell therein; thou shalt thou shalt build a house, and thou another man shall lie with her; Thou shalt betroth a wife, and

to save thee. enemies; and thou shalt have none sheep shall be given unto thine shall not be restored to thee; thy away from before thy face, and thine ass shall be violently taken eyes, and thou shalt not eat thereof; Thine ox shall be slain before thine

of thy hand. there shall be nought in the power longing for them all the day; and thine eyes shall look, and fail with given unto another people, and Thy sons and thy daughters shall be

be only oppressed and crushed away: knowest not eat up; and thou shalt labours, shall a nation which thou The fruit of thy land, and all thy

sight of thine eyes which thou shalt so that thou shalt be mad for the

ŧ٤

33

78

67

unto the crown of thy head. healed, from the sole of thy foot boil, whereof thou canst not be knees, and in the legs, with a sore The Lord will smite thee in the

(92) עשוק. בכל מעשיך יהיה ערעור:

ברבימים לאכול פריו: (30) ישגלנה. לשון שגל, פילגש, וסכמוב כיימי לשבת ישכבים, (מגילס כס:) ומקון מופריס סוא זס: - החללנו. בשים

(22) וכלות אליחם. מלפות מליסס שישובו ומינס שביס, כל מומלת שמינס במס קרויס כליון עיניס:

لَمْخَلَفُ هُمْ يُكِينُونَ كَتَكُنُو مِنْ فَقُلَا كُمْمُمُنَاءٌ فَكُنِّ مُمْنَفَةً אַמָּב כְאַבִּוֹבְאַם אַטַּב וֹאַבְעָיוֹב וֹבַהָּטַא אָטַ וֹאַבָּטַנוֹב וָטַבָּבַם שׁבּוֹם הֹבֶּוֹשׁ אָבְיַנָוּ צַּטְׁבוֹם 9٤ **٪ الله الم** الألا إلايال هابَة إهم فرج إلا يبري إبراء

אָעָא וְאַבְּנָא:

wood and stone. there shalt thou serve other gods, known, thou nor thy fathers; and unto a nation that thou hast not king whom thou shalt set over thee, The Lord will bring thee, and thy

בְּכֵל הַעַּמְּים אֲשֶׁר־יְנַהָּוְףְ יְהְוָה בְּכִל עַמְעֵיָּא הִידַבְּרִנְּף יִיָּ د لناتات خمون خمون اخمنان الناتا خماد خمن اخمان

देव्हाः

whither the Lord shall lead thee byword, among all the peoples astonishment, a proverb, and a And thou shalt become an

שַׁאֶּסֶל בָּי יַחְסְבְּיִנִי הַאָּבְבָּר: ג זָרַע רָב תּוֹצְיא הַשְּׂדֶה וּמְעָם בּר זָרַע סִּוּי תַּפִּיק לְחַקְלָא

וּוֹמֹנג שֹלנוָמָ אָבׁוּ וּטִׁסְלְנִּיִשׁ

for the worm shall eat them. of the wine, nor gather the grapes; them, but thou shalt neither drink Thou shalt plant vineyards and dress

for the locust shall consume it.

the field, and shalt gather little in;

Thou shalt carry much seed out into

تانځ څنان: ַ עַמְּשְׁעְ וֹלְאַ עַאְגְרַ בָּׁי עַאִּכְלְוּוּ לָא עַמְשִׁיִּ וֹלְאַ עַכְּוּנִהָּ אָבִי

שׁיבְלְנֵיה הּוֹלְעָהָי

the oil; for thine olives shall drop thou shalt not anoint thyself with throughout all thy borders, but Thou shalt have olive-trees

וְאָמָן לַאָּ שֹׁסְוּבׁ בֹּו וָאַּלְ זִימָבֹּי: °* זּינוֹים יְבְיִינִ לְּבְּ בְּבֹרְ יִּבְינִבְינִבְינִבְינִרְ זִינִין לְבַ בַּבֹרְ שִׁבִוּמִּבִּ

ומהמיא לא טיסוב אוו וטיבן

captivity. thine; for they shall go into daughters, but they shall not be Thou shalt beget sons and

קַבְּ כּג ילְכוּ בּמָבְי: אָבֵי יִנְלְאַ יִּבְּוֹלְאַ אָבְיּ בְּאָבְיֹאִ: אָבִּי יִנְלְאַ יִּבְּוֹלְאַ יִּבְּוֹלְאַיּ

land shall the locust possess. All thy trees and the fruit of thy

 הותר אַשֶּׁר בְּקרְבְּלְּ יַשְּׁלֶח שְּׁלֶיף
 הותר צַרַלְ דְּבָינְהְ יְהֵי סְלֵיק
 <u> บิส์</u>देत्तेंद्रः ^{z*} چې څې ^{z*} نېږ ^{z*} نېږې ^{z*} نېږې ^{z*} نېږې ^{z*}

שַּׁבִּי נְבִינִי לְעַּבְּשָׁאַ לְעַבְּבָּיִ

come down lower and lower. higher and higher; and thou shalt thee shall mount up above thee The stranger that is in the midst of

وَيْ فِرْ لَا فِي مِرْ لِهِ فِي لِي مِنْ لِي فِي الْفِي الْفِي فِي الْفِي ּיֹבְיֶבֶר לְבְאָהֻ וֹאַשְׁׁר שַּׁבְיֶבׁי לְזְנֶב: בוּא יָבִי שַּׁפָּוּ וֹאַטִּ שִׁבִי עַלָּה: ** הַוּא יַלְוְדְּ וְשַׁמָּה לַא תַלְוֶנָנּ הַוּא הוּא יוּוִפְּנָּר וְשַׁהַ לָא תוּוְפָּנִיה

the head, and thou shalt be the tail. shalt not lend to him; he shall be He shall lend to thee, and thou

††

77

68

38

98

- פלוני: ולשנינה. לשון וְשַׁנַּקְּסׁ (דבריס ו, ו), ידברו בך, וכן מרגומו וּלְשׁוֹשֵי, לשון מפור, וחשמעי: (פ) לשמה. אם"ו אם מורדיםו"ן כל הרואה אומך ישום עליך: למשל. כשמנא מכה רעה על אדם, יאמרו זו דומה למכת
- (85) יחסלנו. יכלנו,ועל שס כך נקרא חסיל, שמכלה את הכל (ירושלמי חענית פ"ג ה"ו):
- (0+) כי ישל. ישיר פירומיו, לשון וְנְשַׁל מַבּּרָטֶל (שם ימ, ה):
- יכושה, שמ"כ סיס לו לכמוצ יירַשׁ, ולמ לשון סוֹרֶשָׁס וגרושין, שמ"כ סיס לו לכמוצ יוריש: (ב+) יירש הצלצל. יַשַׂשֶׁנּוּ סְמֹרנּס רֹשׁ מן ספרי: יירש. יעני: הצלצל. מין מוננס. ומי מפשר לפרש יירש לשון

וְחַפִּהָיוּ אֲמֶה בִּוֹנְה: יְהְוָה אֶלהָיף לשְׁמָר מִצְיֹתָיוּ باهم المناف المنافعة * rægn fræff frække gr

خَرِـ ـنَوْحُرْدِين أَنْ سِيا مُرَكَ خُرِ خُرْمَتْ لَا يُعَرِّياً

עַר־עוֹקְם: ער עלְטָא: ٥٠ וֹנִינִּ בֹּנְ לַאִּנְע נַלְמִנְפֻׂע וּבֹנוֹנְהֹנֹ וֹנִינִן בַּּנֵּ לַאָּע נַלְמִנְפַּע וּבֹבֹּנֹנֵ

מגב לב: אֶלְהָיף בְּשִּׁמְחֲה יבְּעַיּב לֵבֶב אֶלְהָף בְּחָדִיִּא مَوَلَا هُوْلًا لَا يُعْرَلُونُ هُلا زَلَزُلُ لَوَلًا يُرَمُ فَكَامِهُ كَلِهُ لَا يُرْ

בלא מפני כולא:

بهضريد بحظك: וֹלֹטַוֹ הָלַ בַּבוֹגַלַ הַלַ בַּּנֹאַנְשׁ הַּע 8+ نِیَکْکُالَاد %Ľ_%;Ľ.Ŀ

בברול על צורף עד הישיצי יבְחַסִּירוּת כּוֹלָא וִיְתֵּין נִיר וּבְעַרְשָׁקְרָשְׁלָיוּהָא נו בֿגַּבַי

יַשָּׁא יַהוָה עָלֶיף גָּוּי מִרְחֹל

עַן. אַאָּבוֹבְאַבוֹאָמִת הַמַּאַ בַּלָאַ נַאָּמָת לַ.אָנִיבּי ווט, וו גלב גם מבטול מסופו

خېزي:

خَاطِا لَأَهُد خِي نَبَا: י , אָנִי עַנִּי פְּנָנִים אַשֶּׁר לאִ־יִשְׁא פְּנִים עַם הַפִּין אַפִּין דְּלָא נָסִיב אַפִּי

نتردبح تخفع يخمنكك نغفع סְבָא וֹמַלְ זְנְלֵא לָא מְנִנִינִם:

מָר הַאָּבִירָו אָהָר: מולר אַלפּיף ועישורת צאָנֶף تِشْخِيد كَكِ يُعْلِ فِيدَيِم يُنْجُبُد يد هَلَمُنَاكِ مِنْ لَيْهُمُلِكِ يُجَهُدُ مِنْ لَا يُعَلِّمُكُ مِنْ لِمُنْفِيدًا لِأَنْهُ عَلَيْكُ مِنْ لَا يُعْلَمُكُ مِنْ iķās ēļ, ختضنك

ומֹאֹםֹא בֹּלֹבֵׁי עובֹבׁ וֹמֹבְבוֹי וַהָּאַר לַבְּ מַבּוּרָא עַמָרָא

> which He commanded thee. commandments and His statutes LORD thy God, to keep His hearken unto the voice of the destroyed; because thou didst not and overtake thee, till thou be upon thee, and shall pursue thee, And all these curses shall come

thy seed for ever; sign and for a wonder, and upon And they shall be upon thee for a

the abundance of all things; with gladness of heart, by reason of LORD thy God with joyfulness, and because thou didst not serve the

he have destroyed thee. a yoke of iron upon thy neck, until want of all things; and he shall put thirst, and in nakedness, and in against thee, in hunger, and in enemy whom the Lord shall send therefore shalt thou serve thine

tongue thou shalt not understand; swoopeth down; a nation whose of the earth, as the vulture against thee from far, from the end The Lore will bring a nation

old, nor show favour to the young. shall not regard the person of the a nation of serce countenance, that

caused thee to perish. young of thy flock, until he have oil, the increase of thy kine, or the shall not leave thee corn, wine, or until thou be destroyed; that also cattle, and the fruit of thy ground, And he shall eat the fruit of thy

τς

os

84

(דף) מרוב כל. זעוד שהיה לך כל מוז:

לְבְּׁמְר מְמִוּ (בְרַטְבִיִּמְ מִטְי מִוֹ), וכן כִּי <u>בְּמֵע</u> יוֹבָף (שַם מב, כג), מֹינמינדר"י בלע"ו: (פ4) כאשר ידאה הנשר. פתפוס, ודרך מללמת ויקלו מומיו: לא חשמע לשונו. לה מכיר לשונו, וכן הְשָׁמַע הֲלוֹס

څريږل ځك:
 בְּלֶבְאַבְאַבְׁ אֲמֻבֵּ נְתָּוֹ יְהְוְֹנֵב
 אַבְצֶּיְ וְיבֵּלֶבְ לְּבְׁ בְּבֹבְ מְתֹּהְיִנְיִ בְּבֹבְ אַבְּבֶּנִ וֹיִהִים לְנִי בִּבְּבְ אַמֶּר אַנָּה בּמָה בָּהָן בְּכָּלְ בּ בֶבֶת חֹמֹמֶיךְ תַּגְּבֹתְת וְתַבְּצִרוֹת דִיכַבֵּישׁ שׁוּרֶךְ רָעַּיָּא וּכְרִיכַיָּא نتجَد خَانِ خَحْرِ شِمْثِ بِكَ مَنْ ل

לבול לכל אַבְּלָב בּינִים וֹל בְאַהְ רְחִיץ לְאָשֶׁהֵינְבָא בְּחֹוֹן וומוט לַב בכל טבוב מד

ڰٛۮؚڷڒڬڂڞٙٙٚٙٙٙؗڎڔڔڹڂڞٙٙۼڔڟڰٙۿٮۦڰٛۮ۫ڽڬڂڂڋڎ؉ڹڂۿٷڽ؉ۼڔۿڔڟ ַ װּ װּבְּנִימָּרְ אֲשֶׁר נְתַּן־לְךָּ יְהְנָה בְּנָךְ װּבְנָהָר פִּיהַב לֶךְ יִי لْهُمَرُنُ قُلْرِ حَمْلًا خُمُلِ قَرْلًا لَسْرِيمِ لَأِنَّهُ لَيُمْلًا خُمُل

וּבוֹטַב בּּוֹנו אַמֶּב ווטַנב: שַּׁרָת מִינָוֹ בְאָחִיוֹ וּבְאַשָּׁת חֵילוֹי הְאִישׁ הְרֵךְ בְּּלְּ וְהָעָּגִי מְאָר

نخرط خلا بجنگك:

下でなる! ילאַטֿע לוֹמֶיה יִלְמָאָר בַּנְיִרִי לְעַבַּא עַבַּאָת מִינֵיה בַּאָּרוּהָי KICL EL LLAGES

خْر خْمُجبر بْخُمُجبر كَمْهِد نَجْده حِنكِ حِبْجُه خَجْنَتُه بْخَمْطْتُه ַ אָאָה יאַכְּל מִבְּלִי עִאָּאִר לִוּ בִּנִעִי בַּנִינִי בַּנִיכִילִ מִבְּלָא אָהֶשׁאַר ـ מִמַּתוּ לְצַּתַּר מֵהָם מִבְּשָּׂר בָּנָיוֹ מִלְמִתוּ לְתַּר מִנְּהוֹן מִבְּשַּׁר

يدبورم كإلا شنهك خجر ظلانك:

نظختين: מַרַע עינה בְּאַישׁ חֵיקְה וּבְבְנָה מִבְאַשׁ עִינַה בָּנָבִר קִיָּעִה 点人 上 様に を تلالأهتلا حَلَّه _ لَـ لَاكُنا 95 **८%**-tạṇ⊓ خل ليليزير

ומגוב הכ אולא ממפונטו ומוכנכו עַבָּיַנְ וַסִּיאַט פַּרְסָט בַּיְלְאַ לְאָטִוֹשָא אָמֶּר דְרַכִּיכָא בָּדְּ וְדָמְפָּנְּקָא דְּלָא

> given thee. which the Lord thy God hath gates throughout all thy land, and he shall besiege thee in all thy didst trust, throughout all thy land; walls come down, wherein thou gates, until thy high and fortified And he shall besiege thee in all thy

straiten thee. wherewith thine enemies shall siege and in the straitness, thy God hath given thee; in the of thy daughters whom the LORD own body, the flesh of thy sons and And thou shalt eat the fruit of thine

he hath remaining; the remnant of his children whom the wife of his bosom, and against evil against his brother, and against and very delicate, his eye shall be The man that is tender among you,

enemy shall straiten thee in all thy in the straitness, wherewith thine nothing left him; in the siege and whom he shall eat, because he hath them of the flesh of his children so that he will not give to any of

daughter; and against her son, and against her against the husband of her bosom, and tenderness, her eye shall be evil upon the ground for delicateness adventure to set the sole of her foot among you, who would not The tender and delicate woman

- (32) עד רדת חמתיך. למון רדוי וכנום:
- (33) ואכלה פרי בטנך בשר בניך וגרי במצור. מהמה שיהיו לריס על העיר, ויהיה שם הלוק עַּקַה רעזון:
- סמענים: . המיסס לשר ילכל. דבר למר סרך בך, סרממני ורך סלבב, מרוב רעבמנות ימלכורו, ולל ימנו מבשר בניסס סשמומיס לבניסס ודעמו קלס בדבר מאום, יממק לו לרעבונו בשר בניו ובנומיו, עד כי מרע עינו בבניו הנומריס מממ לאחד מהם מבשר בניו, (42) הרך בך והעווג. סול סרך סול סענוג, לפון פינוק, ומסמענג ומרך מוכים עליסס ששניסס למד, לע"פ שסול מפונק
- (95) תרע עינה באיש חיקה ובבנה ובבתה. סגדוליס:

بخطهرط هُهُد تُعْرَط خُكْ هِرَجُكَ EQUL عة بْخُخْرْبْكِ كَيْشُد فَاذِيد خْدِيكِكُمْ وَخُوْرَتُم يُنْخِيد كَيْدَ فَرْخُوْرِا لْجُهُجُرُبُكِ بَادِيْقُنَا مُقِرًا نَائِجُيْنُ بَجَاهُرِ خَرْبُهِ يُنْفَطِيا مُوْتِ

בֹּגֹוֹבְא וּבֹמַלִוֹא בַּוֹמִנַ לַבַּ בְּמָצוֹר ְ בְּחַפִּירוּת

אָת־הַשֶּׁם הַנִּכְבֶּר וְהַנּוֹרֶאֹ הַנָּה הקקבים בפַפָּר הַזָּה לְירְאָה 85 44-14 ヹヹゖ゙ヹヹ אָם־לֹא תִשְׁמֹר לַעַשׁוֹת אָת־

:: %<!!!: אָמֹא זַלַּיִבָּא יִבְּטִילָא טִבְּין זִים בְּסִפְּרָא הָבֵין לְמִּדְחַלְ יָת בּנִילָת פּטִילָת, אִנְנִינִא בַנִיאַ בּלָטוּכְן, אָם לַא טַמָּר לָמָמֶּבָּר יָת כַּל

> straiten thee in thy gates. wherewith thine enemy shall esege and in the straitness, want of all things secretly; in the shall bear; for she shall eat them for and against her children whom she cometh out from between her feet, and against her afterbirth that

אָנו וְנוֹנְנו אֶלְנֵיוּף:

بمَخْتُمُنَا خَنِمُنَا يَظْتَانُونَا: خئك مَنَا نَخُلُخًا نَمُتَامِّزًا اْنَاغَكُمُ الْنَالِ هُلَا مَوْنَاكِ الْهُلَا الْتَغْدَيْمُ الْأَنْ مَنْنَاكً النَّالِ مَنْنَا

of thy seed, even great plagues, and plagues wonderful, and the plagues then the Lord will make thy

Intwa bna suoitolg sint rest resyam

written in this book, that thou

the words of this law that are If thou wilt not observe to do all

Name, the Lord thy God;

CALID XAL ווֹאָמֹנוט וֹשַבֹוֹם בֹהֹנם וֹנֹאָמִוֹנם:

פוביון וודקקון בר: וֹנְרַטֹּ מֹפֹּנִינֵים מִגַּרִים كأكابكاظلا בּוּ אָת בֶּלְמַּוְיֵנִה וְיִמִיב בָּוּ יִת בָּלְ מַבְּמָשָׁ

לא בְּתִּיב בְּסֵפֶּר תַתִּירֶת תַזְּאָת בְתִּיבִין בִּסְפָּר אִוֹרִיְתָּא תְּדְאַ עַם בְּלְםְםְּלִי וְבְּלְתְבְּּע אָמֶרְ אַנּ בִּלְ מִנִא נִּלְאָ

וְנִינְתוּ וֹנִ הְּלְשׁ הַּבְ שִׁנְאָשׁנָהֵנ:

the Lord thy God. didst not hearken unto the voice of heaven for multitude; because thou whereas ye were as the stars of And ye shall be left few in number,

Lord bring upon thee, until thou

book of this law, them will the plague, which is not written in the

Also every sickness, and every

thou wast in dread of; and they

all the diseases of Egypt, which

of long continuance, and sore

And He will bring back upon thee

sicknesses, and of long continuance.

shall cleave unto thee.

be destroyed.

19

09

نَجْرَه نِدَبُدُ فِيْ لِهُ فِي الشَّوْلِيِّةِ:

گارڭ،ك לְרֶׁב כִּי־לָא שְׁמְּמִׁשׁ בְּקוֹל יְהוְוֹח צָּבִי לָא מַבֵּילְהָא לְמִימָרָא דִּייָ ₂₉ אָמֶּׁר בַּוֹנִימָּם כַּבוְבַּבָּוֹ, תַּמָּמֹנִם דַּבַּוֹנִינוּן כַּבוּבָבִּוּ מִמּנִא לִסִּנִּי וֹנְאָאַבְׁטֵּׁםְ כֹּמִטָּגִׁ. מִמָּמָת טַּטַע וֹטַאָּטַאָּבוּנוּ כַּמָּם וֹמָגָב טַבְלָּב

(93) והפלא ה' אח מכחך. מופלמומ ומוצדלומ משמר מכומ: ונאמנוח. לימרך לקיים שלימומן: (עב) ובשליחה. בניס סקטניס, בכולן מסל עינס לרס כשמלכל למ סלמד, מלימן ללשר לולס מן סבשר:

יצואר גס עליסס, מדע, שכן כמיצ וְקִיֶּה אָס שֶׁמוֹעַ מִּשְׁמַע וגו' כָּל סַמַּמַלָּה אֲשֶׁר שַׁמְמִּי בְּתָלְרֵיִס לֹה אֲשׁיִס עָלֶיף (שמות מו, כו), (00) אשר יגרת מפניהם. מפני המכום, כשהיו ישראל רואים מכום משונום הבאום על מלרים, היו יראים מהם שלא

אין מְיְרְאָין אָם האדם אלא בדבר שהוא יגור ממנו:

(19) יעלם. למון עלייס:

(29) ונשארחם במחי מעט חחח וגו׳. מועמין מלוף מרונין:

ַ ×਼ੋਕ੍ਰੈਂc_×਼ੋਹੁੰc ਵੇ×਼ਕ੍ਰੇਗੇ ਨੂੰ ਨੂੰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹੈ ਦ אָשׁבֹים וֹנְפַּשִׁטִם מָהָּלְ עַאָּבַמָּע بْجُلَامُظْنِہ جُمْبَحُتُمْ אָטַכָּם בַּן יִשְׂישׁ יָהוֹה צַּלִיכָּם וְחָזְה כַּאֲשֶׁר־שָּׁשׁ יִהֹנְה עַּלֵיכֶָם

אָהָּר לאְ־נָרָטְיִף אָהָיִר נְאָבַטָּיִף إَمْرَانَ فِي الْأَرْدِةِ الْأَيْدِينِ الْمَوْرِةِ مَوْا رَفِرَةِ فَرْتِي ינהלה בְּכְל הַעַּמִּים וִיבַדִּרְנָּךְ יִיָּ

:וֹבּאָל וֹאָב
 +9
 tdär där där där

מנום וֹבֹאֹבוֹן וֹפֹמִי: יְהְנָה לְהָ שְׁם כֵב בַּנָּוּ וְכִלְיִוֹן وم نازن مرابن خراء ـ تازيا الأنار יבַּגוֹם הָהָם לָאַ תַּרְגִּיעַ וֹלַאָּ

بطْتَلُكُ مِّرَدُمُ لِنَبْقِطَ لَأِمْ لَمُعْمَالًا بِنُصَارِ فَرَبِ خَرْدُمْ بَحْدَمُمْهِ ئفير فيؤد مكر المعالم المراب

ימפּוֹאָר עּינוּדְיּ אַשֶּׁר יִּנְיִאָר: <u>itt</u> XWL RETT בּבַבר האמר מִי־וֹמֵן

> בּאַשׁ מַּלִיל לְתַּמָּן לְמֵירְתַה: זְטְׁכֵּוֹ וְטִׁמְּלֵמְׁלֵוֹ מִתְּלְ אָבֹתָא זשכנו בו ישבי از بردرا **小袋に負付め** 501 וובו כמא בטבו זו מלוכון

> نَكَٰ حُلُالًا كُمُم لَا كُذُه : מֹהְוֹנִא בַלָּא וַבַּהִּטֹּא אַטַּ מפופו אַבְּאַץ וֹמַד פָוָפּוּ אַבְאַ

> הּגְּנְגְן נְמָפְּטֵן נְפַהֵּ: גִיְ לְנִי שַׁמֵּן לְכִי בִּעִילְ נְטַהְּכִּנִּעִ יבי מְנָח לְפַּרְסָת בַּנְלָב וִימֵין וּבְעַּעַיִּה הַאָּנוּן לָא טַנוּתַ וֹלָא

וֹלֵא טִבוּמָוֹן בַּעַוּוֹנִי:

מבר בֹּגַבּבֹא שומר מן וִמוּן רַמִּמֹא

יסנה ומחיזו עינף דקהי קזי:

to possess it. off the land whither thou goest in you; and ye shall be plucked from cause you to perish, and to destroy the LORD will rejoice over you to you good, and to multiply you; so the LORD rejoiced over you to do And it shall come to pass, that as

fathers, even wood and stone. thou hast not known, thou nor thy thou shalt serve other gods, which other end of the earth; and there end of the earth even unto the among all peoples, from the one And the Lord shall scatter thee

†9

.Inos do gaidsingnal baa trembling heart, and failing of eyes, but the Lord shall give thee there a be no rest for the sole of thy foot; thou have no repose, and there shall And among these nations shalt

assurance of thy life. night and day, and shalt have no before thee; and thou shalt fear And thy life shall hang in doubt

sight of thine eyes which thou shalt which thou shalt fear, and for the morning! ' for the fear of thy heart thou shalt say: 'Would it were Would it were even! and at even In the morning thou shalt say:

(33) כן ישיש הי. את אויביכס (מגילס י:) עליכס לסאביד וגוי: - ונסחחם. לשון עקיכס, וכן בֵּית בֵּאָיס יָשַׁם ס' (משלי עו,

(44) ועבדת שם אלהים אחרים. כמרגומו, לא עצודת אלסום ממש, אלא מעליס מק וגולגליום לכומרי עצודת אליליס:

בְבְּוֹם לְבְּ (שׁם יד, ש), שְׁמְשִׁי שַמִּים יִרְבְּוּון (שמות מו, יד), מוֹמְדוֹת בַשְׁמֵיִם יִרְבָּוּו (שמוחלר־ב כב, ת): וכליון עינים. מלפה (50) לא הרגיע. לַמְ מְעַמַ, כמו וְזֹמֹם סַמַּרְגֵּעָה (ישעיה כח, יב): לב רגז. לב מרד, כמרגומו דְּמֵיל, כמו שְׁמֹוֹל מִמַּמַם

לישועה ולה מבה:

וס סלוקח חבוחס מן סשוק: ולא האמין בחייך. וס ססומך על ספלער (שם): (66) הייך הלואים לך. על ספפק. כל פפק קרוי מלוי, שמא אמות סיום צמרב סבאס עלינו. ורבומינו דרשו, (מנחות קג:)

שהלכום מתחוקום המיד, וכל שעה מכוצה קללתה משלפניה (שם):

L71

ਟ(ਹੈ) ਟ(ਹੈ) نظهفكيلا الله برقراء الأبا كراهية منوراء لابد إلاباية إلياية فرا ⁸⁹ בֹּאֵלוּונוַ בּּבּבוֹב אַמֵּב

וֹאָגוֹ ילִאַמִּבוֹו וֹלָנִי בַּלַנָּנִי: خجزشك قفا خحقج، يحدربا خمخدرا באורוא דאַמרית לף לא liuctl it daktio totil

bondwoman, and no man shall buy your enemies for bondmen and for there ye shall sell yourselves unto shalt see it no more again; and whereof I said unto thee: Thou back into Egypt in ships, by the way And the Log Dall bring thee

בְּחַבֵּי (פּ) מִלְבָּר תַבְּרִית צַּשֶׁר־בְּרָת אָמָם אָנַרְבְּנֵנִי יִשְּׂרָאֵלְ בְּאָבֶּין מוֹאָב אָלַת דְבָרָי הַבְּרִית אַשֶּרַ־

מפולמא געור עמהון בחובב: וֹמִּבְאָב בֹאַבֹּמֹא בַּמוָאָב בַּב ון יות משה קמנור עם בני אַבָּון פּטַיּנְמִי צַוֹמָאַ צַפּפּוּנַ

them in Horeb. the covenant which He made with Israel in the land of Moab, beside Moses to make with the children of which the Lord commanded These are the words of the covenant

בְּאָבֶעְ מִבְּּנְנִם לְפַּבְעָּיִ נְלְכְּלִי בְּאָרְעָאַ דִּמִבְנִים , לְפַּרְעָּי בְּלִ אְּמִּרְ מְּמִָּׁר יְּהְנְּר לְמֵּינִיכָּם יָת בָּלְ בַּעָּבִר יְיָ לְמִּינִיכִוּן שביעי וַיַּאַמֶּר אֲבַתְהָם אַמֶּם רְאִיהָם אָת וַאֲמַר לְהוֹן אַחוּן הַוַיִּחוֹן

ילכֿל מַבְדוֹרִי ילְכָל אַרְמֵיה: ניקנא משָה אָלְבַלְיוֹשְׁרָאָלְ יּקּרָא משָה לְכָּלְ יִשְּׁרָאֵלְ

all his land; and unto all his servants, and unto in the land of Egypt unto Pharaoh, that the LORD did before your eyes and said unto them: Ye have seen all And Moses called unto all Israel,

XIXX

<u>הְבְּרֵית וּלְכְלֵץ־אַרְצִּיוּ</u>

ディスタン הַמַּסוּת הַגְּדְלְה אֲשֶׁר רָאָי נִסִין רַבְּרְבָן דַחַנַאָה עִינָּךּ

the signs and those great wonders; the great trials which thine eyes saw,

لَّذِهِ ثَمَا يُعَرِّب كُوْتِ كُبِرَ كُبِيَّهِ لَكِم يُعَدِّ نَدْ خُرِياً خَفِه كَمْيَةِهِ הַגְּרַלֶּים הַהָּם:

ער יוֹמָא הָדֵין: لمُتَرَّنَا كِلَّهُبِنَ لَهُأَثَّنَا كِمُثِمَّ لَمَنْنَا كِمُنْتَدَ لَهُنِلَتِنَا كِمُمُمَّمَ

ears to hear, unto this day. heart to know, and eyes to see, and but the Lord hath not given you a

עלד הוום הנה:

تبقح تبنقك: מְעְּבֶלְיִנְיִם ׁ וְנַתְּּלְוּבִּ לְאִבְּלְנִיִּם מִנְּכִיְוּן יִמְּסְנָּוּבְ לְאִ צְּבִּוְ מִתְּלִ בַּמִּגְבַּרְ לְאַבַלֹנְ מִּלְמִנִיכֶם בַּמּגַבֹּגְאַ בַּלְאַנ בַּסוּטַכוּן לאולף אָטְבֶּטְ אַרְבָּעִים שָׁנָה וָדַבּרִיה יָהָכוֹן אַרְבָּעִין שָּׁרָבָּעִין

not waxen old upon thy foot. waxen old upon you, and thy shoe is wilderness; your clothes are not And I have led you forty years in the

- וומכרמס ע"י מוכריס אמריס, מפני שנאמר אמריו ואין קונה: ואין קנה. כי יגורו עליך סרג וכליון: והחמברחם. בלע"ו מיפורוונדרי"ן ווי"ש. ולמ ימכן לפרש וסממכרמס בלשון (89) באניות. במפינות בשביס: והחמכרחם שם לאויביך. חמס מבקשיט לסיות נמכריס לסס (עבדיס ולשפתה:
- שנשענו בפיני: (60) לכרות את בני ישראל. שיקנלו עליסס את התורה נאלה ובשנועה: מלבד הבריח. קללות שנתורת נהנים
- ומפלים במקום: לנו נְמנס, ושמח משה על הדבר, ועל ואח אמר להם, פַיּוֹם פַאָה נְהְיֵיםְ לְעָם וגו' (לעיל כו, ע), היום הוה הבנתי שאחם דבקים אף אנו עמדנו בסיני וקבלנו אם סמורס ונמנס לנו, ומס אמס משליע את בני שבעך עליס, ויאמרו לנו יוס ממר, לא לכס נמנס, משס ספר סמורס לבני לוי, כמ"ש וַיִּפְּנָס טֶל סַבֹּבַנִיס בְּנֵי לֵוִי (לקמן לח, ט), בחו כל ישרחל לפני משס וחמרו לו, משס רבינו, (3) ולא נחן הי לכם לב לדעת. לסכיר את מסדי סקנ"ס ולסדנק בו: עד היום הזה. שמעתי שאותו סיוס שנתן

יְחוָה אֱלהיבֶם: رَجْ هُنَانُتُ خُرَمًا لِقَلْمِ: قُدْ كُلُا. تَلَا لَمُنْكِ خُهُ هُنَابِياً خُلَاحً בְּמִם לַאָּ אֶּכֹלַטְּם וֹנֹוֹ וֹהָבֵּר לְטַמָּא לָא אָכֹלְטֵּוּו וַשְׁמָּר

בעבתון אָבו אָלָא וֹן אֶלְעַכוּן:

LORD your God. that ye might know that I am the have ye drunk wine or strong drink; Ye have not eaten bread, neither

נַנַבַם: 正序微 מפמיר סיחון מֶלֶךְ־חֶשְׁבֵּוֹן וְעִּוֹגְ מֶלֶבְּ סִיחִוֹן מַלְכָּא דְּחָשְׁבּוֹן וְעֹוֹג

לְאֹנֹטְא לַבְבֹא יִמְטִוּלָנוּן: كِفِرَالِهُكِ مِرْجُعِم يُصَوْدًا خِطَيُصِونَةِم וּשַׂבְאוּ אֶּבְעַבַּמֶּלַנְם עַנִּיִּע וּגָּגָא וּאָטִיטִוּן לָאַטַּבֹא עַבוּוֹ וּנָפַּל

smote them. against us unto battle, and we the king of Bashan, came out Sihon the king of Heshbon, and Og And when ye came unto this place,

ĽĊĹŴ: במנמני. לבאנכלי וללגי ולהגי מכמ לאטלא למגכם באנכן י נְנְּקְּח אָרְאַרְצְּׁם נַנְּהְּנְהְ לְנָחֲלֶּה יוֹיְסִיבְנָא יָת אֲרַשְּׁהוֹן וִיתַבְנָה

٣ بالشاء

to the half-tribe of the Manassites. Reubenites, and to the Gadites, and

And we took their land, and gave it

for an inheritance unto the

١٥٥٠٢ לכ"כ הַּאָּת נַשְּׁשְׁתְּיָם אַתָּם לְטָעַעַ הָדֵין וְתִּיִּבָּרוּן יָּהָהַהָּ וְהְמִנְנִיםְ אָּנִי גַּלְבִי, נַלְּנֵינִ וְנִישִּׁבֵוּוּ יָנִי פּּנִינְמֵי

בּלַן אָהָר בַּטַּבְּלְטַנוּ וֹטַ כַּלְ בַּטַבְּבָּנוּ:

make all that ye do to prosper. covenant, and do them, that ye may Observe therefore the words of this

The Haftara is Isaiah 60:1 – 60:22 on page 175.

ېرن رښلېر: מְבְּמֵינִים וְקְּנִינְם וְשְׁמְבִינִם בְאִמְיכֵם בְּלְם יְּיִ אֶלְהַבִּיוֹ וְמָרְבִּינִוֹ וְמָרְבִּינִוֹ וְמָרְבִינוֹ מְבְּמֵינִם וְקְּנִינִם רְאִמִיכֵם בְּלְ מְּבְּמִיכִוֹן מְבִּיכִוֹן וְמָרְבִינִוֹ וְמָרְבִינִוֹ וְמָרְבִינִוֹ

C< %ta ial%</p> עיים בּלְבֶם אַשוּו קוְמִין יוֹמָא בֵין בּוּלְכִין

your officers, even all the men of heads, your tribes, your elders, and before the Lord your God: your Ye are standing this day all of you

מאָב מִימֶּיף: خُرُكُتُ لا مَالِثَنَاكُ مَالِمَاتِ مَجْنَكَ مَن مُنْفُذِنَكَ مَذِكِنِم هُمُكَ مَد مُحْرَد مَقَوْل بُمْرُه لِبَرْكِ لِجَمْد مَقَرْدِيا بُمْردِيا لَبْيِنَكِ يَحْدِي

that thou shouldest enter into the unto the drawer of thy water; camp, from the hewer of thy wood stranger that is in the midst of thy

your little ones, your wives, and thy

כבת עמה היום: اجِعْرُ رَبَا عِنْ الْمَالِيَا عِيْرَالِهِ الْجِعَانِينِينَ وَبِرَ خِرَالِهِ فِيَالَ خُمُّدُكِ خَدُرُى نُبِرُنِ هُرِيُنِكَ خُمَّمُرِينَكَ خَدُنُمُهُ يَنَا هُرُبُكُ

thee this day; the Lord thy God maketh with God-and into His oath-which covenant of the Lord thy

π

8

- הברית הזאת וגר: (עצודה זרה ה:), ולפיכך לא הקפיד עליכם המקום עד היום הזה, אצל מכאן ואילך יקפיד, ולפיכך: ושמרחם אח דברי דברי סברים סואם. דבר אחר ולא נתן ס'לכס לב לדעת, שאין אדס עומד על קוף דעתו של רבו וחכמת משנתו עד ארבעיס שנס (6) וחבאו אל המקום הזה. עמה אםם רואים עלמכס בגדולה וכבוד, אל מבעמו במקוס ואל יכוס לבבכס, ושמרמס את
- (10) בוחושב עציך. מלמד שבאו כנענים להחגייר בימי משה כדרך שבאו גבעונים בימי יהושע, וזהו האמור בגבעונים, לשבמיכס: זקניכם ושטריכם. החשוב חשוב קודס, ואחר כך כל אים ישראל: (9) אחם נצבים. מלמד, שכינסס משה לפני הקנ"ה ביום מותו להכניסם צגרית: ראשיכם שבטיכם. ראשיכם
- ַניַעַשוּ גַס הַמֶּס בְּעֶרְתֶּס (יסושע ע, ד), ונתנס משה חומבי עניס ושוחבי מיס (תנחומה ננביס פ"ב, יבמות עמ):

انظرية كاه: איי קְעָּׁם וְהָוּא יְהְנֶה־לְּךְּ לֵאלֹהִים בֵּרְמוֹהִי לִעָּם וְהוּא יִהְנִי לְרָּ לְמִעַן הַקִּים אַהְףְּ הַיּנִם ו לוֹר בְּדִיל לְקַיִּימָא יָהָף יוֹמָא דֵין

ליצחק ילישקב:

Isaac, and to Jacob. unto thy fathers, to Abraham, to spoke unto thee, and as He swore He may be unto thee a God, as He unto Himself for a people, and that that He may establish thee this day

مَغْجَبُ،كَ مُعَدُنُتُ مُنْفُكُمُ لِيُعَدِّنُ مِنْفُكُمُ لِيَالِمُ لِمُخْدُنُهِ لِمُخْدُنُهِ لِمُخْدُنُهِ حَمَّهُد لَـ فَدــ ذِلَّكَ لَحَمَّهُد نَهُدَم حُمَّذِك خَمْم لَـمَدِّر ذِك بَحْمُه

ازلم אַטַּכֶּם לְבַּגַּכֵּם אַנְכָּו פִבִען וֹלָא מֹמֵּכִוּן בֹּלְטוִגַּוּכוּן אַנֹּא

口がに: אָּח־הַבְּרֵיח הַלְּאָח וְאֶח־הָאָלֶה בַּיַר יָה קִיָּטְאָ הָדֵיון וִיָה מוֹטְהָא

mot here with us this day our God, and also with him that is with us this day before the LORD but with him that standeth here

this covenant and this oath;

Neither with you only do I make

אַמֶּר אֵינָנוּ פַּר עַּמָנוּ הַיִּוֹם: بتأثاه جوير بمزئم بهكتيبيد إغم

בְּבָא מִמַּנָא יוֹמָא דֵין: אָלְעַלָּא וֹנִינ מַן בְּלָא אִיתוֹהִי המלא לאום וולא בון לבם לל אָבׁוּ וֹטַ מַּוֹ צַּאִּיתוּהִי הַכָּא

through which ye passed; through the midst of the nations land of Egypt; and how we came for ye know how we dwelt in the

ÄÄL ÄĒLÜO: ظثلت אַמֶּב_מַבַּבונוּ תַגוּנֻם □ כֿר אַמָּם יְדַעְּיִם אָת אָמֶר אָבִר אַמוּן יְדַעָּמוּן יָם בּימִיבְנָא

בונו הממוא בהדבעון: מֹבְבֹוֹם וֹאֵט בֹאַבֹהֹא בַמֹבֹנִם וֹנִט בַהַבֹּנֹא

with them stone, silver and gold, which were things, and their idols, wood and and ye have seen their detestable

אַשֶּׁר עִּמְהָה. نكنځ٪ لاهندرا: يَّذُرُرَيْكُ مِيْ يَهُدُا خُوْلًا لِيْكُ مُمَّالِهُمْ يَهْدُهُ خَوْفِهِ נַתְּרְאוֹ אָת־שִׁקַּוּצֵיהָם וּאָט וַבוּימון יָה שִּקּוּצֵיהון וִיָּה

בבריח. דרך סעזרס, כך סיו כורמי זרימום עושין, מחילה מכאן ומחילה מכאן ועוזרים זנחיים, כמו שנאמר פְעַגֶּל מַשָׁר (11) לעברך. להיות עובר בברית. ולה יתכן לפרשו כתו להעבירך, הלה כתו לעַשַׂמְבֶס הֹמָס (דבריס ד, יד): לעברך

וַ מְשַׁבְּּמְּטַ מְשִׁבֶּסַ (שמוחל־הֹ יב, וֹ), כשינתו מידו ונכנשו לידו של שחול: שהיו ישראל יולאין מפרנם לפרנם, ממשה ליהושע, לפיכך עשה אוחם מלבה כדי לורום. וכן עשה יהושע, וכן שמואל הָהַנַלְבּו מקיימין אמכס ומניבין אמכס לפניו, ואף ספרשה שלמעלה מוו פיומין הס, אמס ראימס אמ כל וגו'. דבר אמר אמס נלביס, לפי קיימין לפניו: היום. כיום סום שסום קיים וסום מספיל ומסיר, כך ספיר לכם וכך עמיד לספיר לכם, וסקללום וסיפורין ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, המחיל משה לפייקם, אחם נלבים היום, הרבה הכעפחם למקום ולא עשה אחכם כלייה, והרי אחם למס נסמכס פרשם אם ס נלבים לקללום, לפי ששמעו ישראל מאס קללום חסר שמים חוץ ממ"ע שבחורם כהנים, הוריקו פניהם, מקנימוסו, אמר שסוא אינו יכול לסבדל מכס, עד כאן פירשמי לפי פשומו של פרשס. ומדרש אגדס (מנמומא נלביס פ"א), "לאלהים. "לפי שדבר לך ונשבע למבומיך שלמ להמליף אם זרעם במומה אמרה, לכך הוא אוסר אמהם בשבועות הללו, שלא (21) למען הקים אותך היום לו לעם. כל כך סוא נכנס למכוח, למען קייס אותך לפניו לעס: והוא יהיה לך פֿבְׁמוּ לְאֵׂנִיִם זַיּּתַּבְּׁבוּ בֵּין בְּמַבְייוֹ (ירמיה לַדְ,ימֹ):

(el) כי אחם ידעחם וגר׳ וחראו אח שקוציחם. לפי שרלימס הלומות עובדי לליליס, ושמל השיל לב למד מכס לומו (14) ואת אשר איננו פה. ואף עם דורות העתידים להיות:

של עליס ושל אבניס ראימס בגלוי, לפי שאין סעובדי אליליס יראיס שמא יגובו, אבל של כסף וזסב עמסס במדרי משכימס סס, (16) וחראו את שקוציהם. על שם שהם מאופים כשקלים: "גלוליהם. שמופרחים ומאופין כגלל: "צין ואבן. אומן ללכת אתריהם:

לפי שהם יראים שמא יגנצו:

באָה וֹבֹהֹּלִנִי: بَيْم قِلَـيْك جِذُه كِيْدِك قِرْد לַלְבֶּת לַעַּבֶּר אָת־אָלִהַי הַוּוֹיִם פֿגָה הַיּוֹם מֵעָם יְהֹזֶה אֱלֹהַנוּ ת משְּׁפְּחָר אּוֹ־שַׁבֶּט אֲשֶׁר ֹלְבָבֹוֹ פַּן־יַנִשׁ בְּכֶּם אֵישׁ אוֹ־אָשֶּׁה אָוֹ דִּלְמָא אִיח בְּכוֹן נְּבָר אוֹ אָחָא

خدُر هُجُكُ خُوْمًا فُوْبِهِ تُدْثُلُهِ הְּבֹנִם יֹבׁינִב בָּג בָּה בֹהָבֹנִנִים 34 הַיָּאָת וְהִהְבְּרֶהְ בִּלְבָרָוֹ לֵאָמִרֹ וְתְיְה בִּשְׁמִעוֹ אָת־דִּבְרֵי הַאָּלֶה

ុកក្រៃ នូក ឃុំជំរំ ជុំភ្នំកុក ក្ម៉េដូរុក: הקתיבה בּפַפָּר הַאָּה ימִהָה תַּיְנָא וְרֶבְצָּר בּוֹ כָּלְ־הָאָלֶר or נְעְשָׁלִי עַלְיִאָּעוּ בְּצִּישׁ לא־יאבֶת יְהוָה סְלָהַ לוֹ בֵּי אָז

ज्यादीय जुद्धीयः נְהְבְּיִרְיִלְיִ יְהְנְתְ לְבְמְּת מִכְּלְ וְיִפְּרְשִׁנִיה יִיְ לְבִישָׁא מִכּל

> אית בְּכוֹן גְּבַר מְתַרְתֵיר חֲמִין סמנת עמניא האוו דלמא אָּלְעַלָּא לְמִּבְּר יַמִּ פְּנִי יוֹמָא דֵין מִידַחִלְתָּא דַייַ או זַרְעִי אוֹ שָׁבָטָא דַּלְבֵּיה

> מַל זֵידְנוּהָא: לָאוִסְפָא לַיה חַמָּאֵי שָׁלוּהָא בֿבּבׁבעוּב לְבֹּי אֲנֹא אָזִילְ בַּבִּילִ לְמִוֹמָר מִּלְמֹא וֹבִוּ לָוּ אָבוּ מוְמִּטֹא בֹוֹבְא וִיחַמָּיב בְּלְבָּיה ונבו בממממור ות פתומו

> מִטְדות שָׁמַיָּא: יָת שָּמֵיה כֿג גוֹמוֹא גַכֹעוֹבוּן בַּסַבּּבֹא ליולנא נוצא לוגלטון כוש לכן יהקף בין והקפיה לא זוכו וו לממלט בוש אוני

نشكةن خجن لأذبن شخمنه لانشلهم خجد ذئم،

that beareth gall and wormwood; there should be among you a root serve the gods of those nations; lest from the Lord our God, to go to whose heart turneth away this day man, or woman, or family, or tribe, lest there should be among you

the watered be swept away with the the stubbornness of my heart—that I shall have peace, though I walk in he bless himself in his heart, saying: heareth the words of this curse, that and it come to pass, when he

under heaven; LORD shall blot out his name from book shall lie upon him, and the the curse that is written in this kindled against that man, and all the LORD and His jealousy shall be Pardon him, but then the anger of the Lord will not be willing to

book of the law. the covenant that is written in this Israel, according to all the curses of unto evil out of all the tribes of and the LORD shall separate him

(TI) פן יש בכם וגוי. לפיכך אני לריך לסשביעכס: פן יש בכם. שמא יש בכם, אשר לבנו פנה היום מלקבל עליו הברימ:

שסום עושם מדעם ובמפום: שַל וְדֶנּיּמָסֹׁ, שֹמוּסִיף לו מֹנִי השבגוּת של הודונית: - הרוה. שוגג, שהוא נושה כאדם שַפּוֹר, שעושה שלא מדשת: - הצמאה. וסיימי מעציר עליסס, וגורס עמס שאלרפס עס סמויד ואפרע ממנו סכל, וכן מרגס אונקלום בְּדִיל לְאוֹםְפָאׁ גֵיש הֶשְׁהַיֹּ שֶׁלּוּהָא (במדבר כד, יו), כלומר מס שלבי רוחס לעשום: רמשן ספות הרוה. לפי שחוםיף לו פורענום על מס שעשס עד סנס בשוגג, והחברך. בנדיר"א שוי"א בלע"ו כמו וְסִמְנַבְּמֹ, וְסִמְפַּבְּלֵּ: בשרירות לבי אלך. במראות לבי, כמו אַשׁיבָפּי וְלֹא קָרוֹצ (18) והחברך בלבבו. לשון ברכה, יחשוב בלבו ברכח שלום לעלמו לאמר, לא יבואוני קללוח הלנו, אך שלום יהיה לי: שרש פרה ראש ולענה. שרש מְגַבֵּל עשנ מר כגידין שסס מָרִיס, כלומר מפרס ומרנס רשע נקרנכס:

ממיום לבישם נקמס, ומינו מעביר על המדה: לפני המקום, הכמוד משמיע את האוץ כדרך שהיא רגילה ויכולה לשמוע כפי דרך הארץ: - וקגאחו. לשוץ מַעָה אנפרטמג"ע (פו) יעשן אף הי. ע"י כעם הגוף מההמה, והעשן יולה מן האף, וכן עָלָה עָשֶׁן בְּבַפּוֹ (שמוחל-ב כב, מ), והע"פ שהין זו

סמורם דבוקים זה לוה, לפיכך לשון זכר נופל אחריו, שהלשון נופל על הספר: שמפחל נחונה חחם בספר, והחורה הולח דבוקים זה לוה, לכך למור הולח, וכלן העפחל נחונה חחת החורה, נמלל ספר לשון נקבה מוסב על החורה, הזה לשון זכר מוסב על הספר, וע"י פיסוק העעמים הן נחלקין לשחי לשונוח, בפרשח הקללוח (10) הכחובה בספר החירה הזה. ולמעלה הוא לומר בקפר המורה הואם, בַּס בָּל מֵּלְי וְכָל מַבָּּה וּגוי (לעיל כמ, פַא), הואם

131

مِورَحُهُمْ مِهِ هِنَالًا مِجْلًا بِمَانُلًا جِهَا: אָת־מַכּוֹת הָאָּהֶץ הַהִּוֹא וְאָת־ אַמֶּר וֹבֹאִ מִאָּבֹּא בׁשִׁבַּיּ יי אָמֶת וֹלוִמוּ מִאָּטַבׁוּכָּם וֹעַוֹּלִבִי, וְאָמֶּר תַדַּוֹר הָאַחֲרֹוֹן בְּנֵיכָם וְיֵימָר דָּרָא בְּחָרָאָה בְּנֵיכוֹן

יבְחַבְּיִלִיהָי: יּצְבֹיִים אֲשֶׁרֹ הָפַּרְ יְהֹנֶה בְּאַפִּיֹּ קַמַרְפַּכַּת סָדָם נַצְמֹרֶה צַּדְמָה בֿק_מֻמֶּב אַבְעָּהְהַ לְאָ טוּנְבַתְּ וֹלְאָ טַבְּּמְנִוֹ כֹּלְ אַבְעָּהַ לְאִ טוּנְבַת וֹלְא بْجَرَى رَمَّرَىل שُرَجِّل حُرً

עווא ווט מובמוא באמובה וו

ĿĽĠĿ כּוַבּיכְתָא דִּסְדוֹם וַעַּמוֹרָה ַ הְצַמָּח וְלָא יַפַּל בַּה כָּל עַשֶּׁב אופֿבולא ומלָבא שַבוּ וֹלַבא

بهد، بها بهابر بهاب المهاد الم יְהְנָה בֶּבְה לְאָבֵיץ הַנָּאַת מָה עַבַר יִיְ בְּבִין לְאַרְעָא הָדָא מָא הרי האם הנדול הזה. מְּקוֹף רוּנְּזָא רַבָּא הָדִין: ן אֶּטְרוּ בְּלְ הַנּוֹיְם עַּלְ־טָּנוֹ עָ עָשׁׁ עָנִי נְיִימְרוּן בָּלְ עַמְטָנִיּא עַלְ מָא

نجٰ الله עַּמְּם בְּרוֹצִיאָוֹ אָהָם מַצֶּהֶץ יה יְהֹנֶה אֶלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר ְ פְּרָת דִּייָ אֱלִהָא דַּאֲבְהָהְהוֹן דַּנְיִר נְאֶלֵּטְרָנּ הַּלְ אָאָוֹר הַּנִּיְנְיִם בְּבַרִנִי וְנִימָרַנּנִּ הַלְ בַּאָבַלנִי נִי לַנְמָא

מֹאַבֹּהֹא בַּמֹהֹבְנִם: בְאַפַּלוּהַיה

לאַ 'יִבְּלְים וֹלָאַ שַׁלָּע לִשָּׁם: رَّزِّ فِي لِي الْهُ مِن لِي الْهُ مِن لِي الْهُ الْهُ لِي الْهُ لِي الْهُ الْهُ الْهُ الْهُ الْهُ الْهُ الْهُ ريركا رايوجه بهكارات بهمارات يهيك بوكه كوبوره بيدويه

נְבַמִּנְיוֹ נְלֵא אָנְמִּיּבָא לְבִיוֹן:

הקתובה בפפר הזיה: לְנִבְיא שְּלֶיהְ אָת־בְּלִ־הַפְּלְבִי ניתר עַּף יְתוֹה בְּעָּבֶין תַהָוֹא

נאּגלננון לאַבֿת אוטבו כווָמֹא נסלמילפון ון מעל אַרַעהון ئايرا:

הַהִיא לְאֵיהָאָה עֲלַהּ יָת כָּל

עוגוא דיי באַרעא

LORD hath made it sick; and the sicknesses wherewith the they see the plagues of that land, from a far land, shall say, when and the foreigner that shall come children that shall rise up after you, And the generation to come, your

anger, and in His wrath; which the Lord overthrew in His Gomorrah, Admah and Zeboiim, overthrow of Sodom and any grass groweth therein, like the that it is not sown, nor beareth, nor brimstone, and salt, and a burning, and that the whole land thereof is

the heat of this great anger? thus unto this land? what meaneth Wherefore hath the Lord done even all the nations shall say

Egypt; them forth out of the land of made with them when He brought the God of their fathers, which He forsook the covenant of the LORD, then men shall say: 'Because they

allotted unto them; they knew not, and that He had not and worshipped them, gods that and went and served other gods,

written in this book; bring upon it all the curse that is was kindled against this land, to therefore the anger of the LORD

them into another land, as it is this and in great indignation, and cast their land in anger, and in wrath, and the Lord rooted them out of

אָל־אָבֶץ צַּהֶרָת כַּיָּוֹם תַזֶּה: بجميض بجهد ببند يبهججو ניקשט יהוה מעל אדמהם באף

לא המיבו להם שום מובה, ולשון לא חלק, אומו אלוה שבחרו להם, לא חלק להם שום נחלה ושום חלק: (2S) א ידעום. לא ידעו בסס גבורת אלסות: ולא חלק לחם. לא נמנס למלקס. ואונקלום מרגס ולא אומיבא לסון,

(עב) ויחשם ה. כמרגומוועלעלינון,וכן הְנְיִי נִמְשָׁם מֵעַל מַּדְעֶמָם (ירמיה יב, יד):

לְהְׁמֵּוְעַ אֶּעַבַבֹּבְ בַּבֹבוֹ, עַשַּוְלֵעַ לְמֵּמֵּב יִעַ בַּבְ בּּטִוּמָ, אִנְוֹיִטִּאַ مرد دمرر لناتر في المراج براج بالمراج المراج المراج المراج المراج المراج المراج المراجع المراج

هَرِينَرِ لِيَوْمَمُنُا كَانُهِ لَا هُرُينُهُ

do all the words of this law. our children for ever, that we may are revealed belong unto us and to LORD our God; but the things that The secret things belong unto the

(J(4)

设算压: تَتَشِرَنُ هُمْ حُرَّدُكَ فَجُمْ لَابِنِهِ ۖ فَحُمْ مَثَرَنُهُ لِـهَٰذُخُنُكُ لَا يُرَّكُ اْلَاقَادُرُكِ لِيُهُلِدُ الْأَنْ لِلْأَوْلَالِكُ لِمُنْاتِدِينَا كَالْمُلَا الْنُعْبِدَ ذِرْقُكُ ځے_ וֹבְינִי בַירִיבַאוּ עַלֵּיף

يَوْدُدُنِ فَنَاثِمَتُهُ يَعْذِنا فَلَحًا يَكُنُمُنا וובו אדו השון הלב פל

children, with all thy heart, and thee this day, thou and thy according to all that I command God, and hearken to His voice and shalt return unto the Lord thy

بخځے۔تغشك: בּיִּנְם אַשָּׁר יּבֹרְּנְב בֹּבֹלְ לְבְבֹבׁ מִפּפּׁנִג לְנַ נִמָּא ֹבוּן אַשְּׁ יּבֹּוֹנַ ي خُطِيرٍ، خُجْرٍ كَيْمُكِ كَبْرَدُ، طُمِّنُكُ النُطَقَيْمِ كُمَّنَظُدَيْكَ خُجِمِ لَـٰكَأَنَّهُ

خخر خظك نخخم تظهك: الْهَجُنُ مَد الْدِرُكِ كُمْ فِي لِلْهُمُمُثُنُ النَّالِاتِ خُلَالُاخُنُهُ قَالًا كُمْ خُلِكًا

hath scattered thee. peoples, whither the Lord thy God return and gather thee from all the compassion upon thee, and will turn thy captivity, and have that then the Lord thy God will

هِكَايَاتٍ هُونَا: بروفات אַשָּׁר הפִיצְה יְהֹנָה מִפָּלִל עַמְּטָנִא דְּבּדְּרֶרְ ، וֹבִשְׁמֵשׁ וֹמִבּ וֹפֹבֹּגֹבִ מִבֹּבְ וּנִבַשִּׁם הֹבָּב וּנִעוּכ וֹנִבֹּוֹמִוֹּם نَهُد نَابُكَ هُرِيْنَكَ هُلَا هُلَا هُدَائِكُ لَنُعَادَ مَنْ هُرُنَكَ ثَنَ فَرَانَكَ

श्रदेयंध देवले ।

God gather thee, and from thence from thence will the Lord thy in the uttermost parts of heaven, If any of thine that are dispersed be

ැදැකූ⊡ දේධූ៤: tián iðést

אִם ַנְיִנְיִנְ לְּנִינִוּ בְּלֵּהֵנִ יַ הַּהְּלֵּוֹנִם אִם יִינְיִנוֹ לְּלָנִינִּ בְּלָיִבֶּ בְּלָהָנִ

multiply thee above thy fathers. . and He will do thee good, and possessed, and thou shalt possess it; thee into the land which thy fathers And the Lord thy God will bring

will He fetch thee.

with all thy soul;

God hath driven thee, nations, whither the LORD thy

XXX

bethink thyself among all the

have set defore thee, and thou shalt

the blessing and the curse, which I

And it shall come to pass, when all

these things are come upon thee,

ää⊏ü.Ŀ: <u> װְיַנְבֶּנֵי וֹיִנְמִּיב לְּדְּ וִיִּסְנֵּרָ מִאֶּבְהַהָּ</u> itacit it äärt äälax

משקבלו עליסס את סשבועה בהר גרזים ובהר עיבל, ונעשו ערבים זה לוה: יעודש את סרבים. נקוד על לנו ולבנינו, לדרוש שאף על סנגלות לא עוש את סרבים עד שעברו את סירדן (סנסדרין מג:), של הנסמרות, שהן לה' אלהינו והוא יפרע מאומו ימיד, אבל הנגלות לנו ולבנינו, לבער הרע מקרבנו, ואם לא נעשה דין בהם, כא) פן יש בכס איש וגו' ואמ"כ וכאו את מכות הארך ההיא, והלא אין אדס יודע מעמונותיו של תביכו, אין אני מעניש אתכס (82) הנסחרות לה׳ אלחינו. ואס מאמרו מס בירינו לעשומ, אמס מעניש אם סרביס על סרסורי סימיד, שנאמר (לעיל

יב), ואף בגליום שאר האומום מלינו כן, ושַבְּמִי אָם שְׁבִּים מָלְרַיִם (ימוקאל כע, יד): בלילו סוא עלמו לריך לסיום אוחו בידיו ממש היש היש ממקומו, כענין שנאמר וְשַׁמֶּס מְּלָּקְמוּ לְשַׁעַד שֶׁמֶד בְּגֵי יִשְׁרֶבֵּל (ישעיה כו, שכריה עם ישראל בלכם גלוחם, וכשנגאלין הְכָּמִיבּ גאולה לעלמו שהוא ישוב עמהם. ועוד י"ל שגדול יום קבוץ גליוח, ובקושי, (3) ושב הי אלהיך אח שבוחך. סיס לו לכמוב וסטיב את שבומך, רבומינו למדו מכאן (מגילס כמ.), כביכול שהשכינה

بخخر تغمك خمما سيبك: אָּטַ יִּנְיוֹנִי אֶּכְנִינִי בֹּכֹבְ לְבֹּבֹנִי לִמְנִים זִּטִ זִּי אָּכְנִינִ בַּבֹּבְ , ن*ڠ*ٽ_ڂؚڂٙڎ <u> ئالى ئا</u>ن برفرم يُسِيِّب هُمِيِّيْنِكَ هُم ذِحْدُكَ لِيَمْدِ، يَرْ هُمْنِكَ بِنُ مَعْمِين

خظك بخخح تغمك خديح يتذبك: לַאַנְבֶּע לַבָּרְ וְיָת מַפְּשׁוּת לַבָּא דִּבְנָרָ

thy soul, that thou mayest live. God with all thy heart, and with all of thy seed, to love the LORD thy circumcise thy heart, and the heart And the Lord thy God will

atäl ääl Liel: עַּאָלְוִע עַאַלְבְע מַּלְ-אִנְבֶּיה וֹמַלְ- עַאָּבְּוֹ מַלְ בַּמָּלְ, וַבְּבָּר וֹמַלְ (12,14)

שְּׁנְאָרְ דְרַדְפּוּרָ: ַמְּנִישִּׁ וְנְּתַּןְ וְתְּוָרֵה אֶּכְיְהָוּה אֵת פְּלִ וְיִמֵּין יִי אֶלְחָדְּ יָת פָּל לְוָשֵּיָא

persecuted thee. and on them that hate thee, that these curses upon thine enemies, And the Lord thy God will put all

אַנכֹּו מִׁגַּוֹנִי עַיִּוֹם: لْمُهُمْ ثُمُ كُلِ خُدٍ فَعُبِينَ، كُمُّلُ يَدِرُ لُنَمُّدَ، يَنْ خُدٍ فَعَلِينِنَ، الْمُقْدِ تَهِيدَ لَهُمَمُنَا خَكَابِحِ نُدِيْنِ الْمُفَ فَصِيدَ يَنْظَدُرِ خُمْرَمُنَاهِ

בּאָנָא מִפּפּיר לָךְּ יוֹמָא דֵין:

command thee this day. His commandments which I to the voice of the LORD, and do all And thou shalt return and hearken

خُمِيد حَكَّمُد مُم مَح لِجَدَنُك : בְהָמְהָרָ וּבְפָּרֵי צַּרְטְהָרָ לְמִבָּרִ و מעשַר יָדֶר בִפְּרָי בִשְּנְלְּ וּבִפְּרֵי لْلالِمُدْلَّةِ فَلالِّلا يُكْمِيْنِكَ خُجْمِ الْبَيْنَادُكَ لَٰذُ يُخْمِنُكُ خُجِمِ مَنْكُتَهُ

לַמַּב כַּמָּא בַּטִבּי מַּב גב בנלבא בממד יבנלבא

rejoiced over thy fathers; rejoice over thee for good, as He good; for the Lord will again and in the fruit of thy land, for body, and in the fruit of thy cattle, of thy hand, in the fruit of thy thee over-abundant in all the work And the Lord thy God will make

(a): (a) ŢĢŖŗŢŖ ĖÖĞL ٥١ ٢٧٠٠ מֹאַנְעַיּג ننظئي چ، תשְׁמַּמ בָּקוּל יָהוָָה אֶלהָּיף

خظك بخدر تظهك: עלפגל למימרא ביי

with all thy soul. thy God with all thy heart, and the law; if thou turn unto the LORD which are written in this book of commandments and His statutes the Lord thy God, to keep His if thou shalt hearken to the voice of

מִמְּלְּיִ רְלִאֵּ רְחִבֶּח הָוּא: כד מְצַּוְּדָּ הַיְּוֹם לֹאַ־נִפְּלֵאָת הָוֹאֹ _{ממי} כַּי הַמִּצְנָה הַזּּאָת אֲשֶׁר אָנֹכָי

מְפָּׁבְׁאָא בִיא מִנְּּבְ וֹלָא בִבִילִא מַפַּפֿיד לְךְּ יוֹמָא דֵין לָא אָב, טַפֿט, בּטֹא בֹבא בּאָלא too hard for thee, neither is it far command thee this day, it is not

For this commandment which I

ונשמענו אקה ונעשני بَيْرُك جُرُدُ يَاضُمُرُمُكُ إِنْظُلُكُ خُرِدُ يَوْمَ كَنِهُ خُضُمَنِهُ إِنْوَجَهَ كَنِهُ לא בַּמְּמִנִם עַנֹיאַ בַאַמֶּב מָּנ לָאַ בֹמִּמִנֹאַ עִנאַ לְמִנִמֹּב מַנֹּ

וֹהֹשֹׁמֹמֹלָא וֹטַע וֹנֹהֹבֹּענּע:

qo Iti, and make us to hear it, that we may us to heaven, and bring it unto us, shouldest say: 'Who shall go up for It is not in heaven, that thou

מ), ומכד במטמוניום, מכוסה, חבושה בטמון: (11) לא נפלאח היא ממך. לא מכופה סיא ממך, כמו שנאמר פִי יִפְּלֵא (דבריס יו, ח), אַבִי יִמְפַמֵי, וַמַּבֶר פְּלָאִים (אֿיכה אֿ,

(12) לא בשמים היא. שללו סימס נשמיס סיימ לריך לעלות התריס וללמדס (עירונין נה.):

خِرَد لِرَهُٰظِيْرُد كِنُكِ لِرَمُّظُونِ: تَقَدُّد خُد مُحَدِّقُد تَنْطِ لَنْظُلْكُ וֹלאַ־מִמְּבֶר לַיָּם הָוֹא לַאַמָר מָי

خَفْرَكُ بَكُمْ خُلُكُ لَا يُمْمِينُهِ: (م) ⁺ לּגַלוֹנְד אָלָגֹּב עַבַּבָּר מָאָב

וֹאָנוַ_בַבְבַּ (כנימי) הַחַיִּים וְאָת־הַשָּׂוֹב וְאָת־הַשָּׂוֶנוּ שנימי בְאָּע וֹעַמִּי לְפַּנְּוֹבְ עַיּוֹם אָתַר עַוֹּי דִּינַבִּית מָדָעָּך יוֹמָא דִין

بجرجة بمؤر هجفرة جقوا ದಳ್ಳುಗ್ಗ ڵڬۿڟ۪ۮ ĊĊĊĽ אַשֶּׁר אָנְבֶי מִצְּוָּדְ תַּיִּוֹם לְאַנַבְּרוּ

אַבורים נעברקם: لْنَدَيْاتُ لَيْضُوَيْنَ كَهِجِيْنِ لَيْضُمُّرُ لَيْضُوْبِ خِصْمُّنَ مَثْمَةُهِ נאָם וֹפֹּנִע לַבַּבְרָ וַלָּאָ עַהָּמָנֹת

<u>ชูพูต ชูตุก 4x พูตุก 4 เพตุกะ</u>

تَرَبُّهُ لَا كُثِنَّهُ هُوْتَ كُلُّونُهُ فَيَا يُرْفُقُكُ اللَّهُ لَا يُعْلَقُكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ הַאָּדְמָה אַשֶּׁר אַמָּה עֹבֶר אָתּ־ אַ עאָבּגוּן לאַ־תַאֲרִיכָּן יָמִיםׁ עַלַּ־ הַנְּדְתִּי לְכֶּם הַיִּיֹם בֵּי אֲבָד

غيت بياية: יבְּחַרְמִּ בַּחַיִּים לְמָעַן מִּחְיָה ئىن، خۇزىك يەخنگى ئىظخىڭى 61 1841131 הַמִּגְיָהִ בְבֶּם הַיּוֹם אָתְ־הַשְּׁמָיִם

> וּמֹא וֹוֹסַבַע בַנֹא וֹוְחָמֹמֹמֹנוֹא למומר מן והבר כלא למובר וֹלֵא מֹמֹבֹרֵא לְזַמָּא בִיא

> خوبظك بخذخك خظفكتين: אָב, פֿב,ר לָב פּטוֹמָא לַטַבָּא

> ונט בֹמְטַא: נט סנו ונט מֹבָטַאָ ונט מִנִטָּאָ

خَلَقُلًا خُمَّالُـ لَكِنا خُلِياً וֹ אֶלְטִוּ בֹאַנֹהֹא בֹאַטֹ הֹלָ,כִ أغظفا كَلُـٰولين، למבעם זה זן אָלטָב למָטַב באָלא מפֿפֿיר לָךְּ יוֹמָא דֵין

لنخكندرا: نغم ننفت خفك نخم نعدد

וומון מכן אַבְעָא בְּאַשׁ מַבַּר מולג שולגון לא שולכון שוועו לכון וומא בון אבי

אַסְבֵירִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יָת וֹבְבַּנֹא לְמִוּמִּלְ לְעַמָּוֹ

אַטַ וּבְנְדָ: יהבית קדשף ברכו ילנטיו מְּמִנֹא וֹנִע אַבְעָא עַנִּי וּמִוְעָא

> that we may do it? unto us, and make us to hear it, over the sea for us, and bring it thou shouldest say: 'Who shall go Neither is it beyond the sea, that

that thou mayest do it. in thy mouth, and in thy heart, But the word is very nigh unto thee,

life and good, and death and evil, See, I have set before thee this day

in that I command thee this day to

91

whither thou goest in to possess it. thy God shall bless thee in the land live and multiply, and the LORD and His ordinances; then thou shalt commandments and His statutes His ways, and to keep His love the Lord thy God, to walk in

serve them; away, and worship other gods, and wilt not hear, but shalt be drawn But if thy heart turn away, and thou

Jordan to go in to possess it. whither thou passest over the prolong your days upon the land, shall surely perish; ye shall not I declare unto you this day, that ye

I call heaven and earth to witness

thou and thy seed; choose life, that thou mayest live, blessing and the curse; therefore before thee life and death, the against you this day, that I have set

(+I) בי קרוב אליך. המורה ומנה לכם בכתב ובעל פה:

- ع،ول: (EI) אח החיים ואח המוב. זה מלוי בוה, אם מעשה מוב הרילך מיים ואם מעשה רע הרילך המות, והכמוב מפרש והולך
- (16) אשר אנכי מצוך היום לאהבה. סרי סמונונו מלוי: וחיית ורבית. סרי סמיים:
- (13) כי אבד האבדון. סרי סמות: (קו) ואם יפוה לבבך. הרי הרי
- (19) העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ. שלם קיימים לעולם, וכמשל מקרס מתכם הרעם, יסיו עדים שמני

וֹלַנְגַּלְּבַ לִנֵּעַ לַנֵּעַ לַנִּעַם: (פּ) על־הְאָרְמָה אֲשֶׁר נִשְּׁבַּע יָהֹוָהַ

לאַבְרָהָם לִיצָּהָל יִלִיצֶּלִב אַבְעָה הַקְּיִים יוֹ לַאָּבָהַעַרָּ יומף למחַב ער にくめじさして לְמָנִנִם זְנֵי וֹן אֶלְנִוֹנִ לְעַבּּלָא

give them. Abraham, to Isaac, and to Jacob, to LORD swore unto thy fathers, to mayest dwell in the land which the the length of thy days; that thou unto Him; for that is thy life, and hearken to His voice, and to cleave to love the Lord thy God, to

Hashana. The Haftara is Isaiah 61:10 - 63:9 on page 177. This Haftara is read on the Shabbat before 'Rosh

رَيْعَمُكُ فِي فِي الْمُغِلِ لِمُشْرِيهِ وَلَا يَعْمُلِ لِمُشْرِيهِ وَلَا يَعْمُلُ لِمُشْرِيهِ وَا **i**@L%4:

ּילַאַּבֹאָם אָּמֶּב טַמָּמִיג אָטָם:

וְנְמְשֶׁר יְהוְהֹ לְהָם כַּאֲשֶׁר נִישְׂר

مِحْد خُطْرُبُ حَيِّمُد يَحْد بْدَيْد:

מִלְפָּנִיף וִירִשְׁמָם יְתוֹשָׁעַ הָוּאַ

י הוא־נִשְמֶיר אָת־הַגּוֹנָם הָאֵכֶּה

לא סְּבֶּר אָטַ הַיָּרְבֵּוֹ הַיִּנִי:

ַ שְׁנְה אָנֹכִי הַיּוֹם לא־אּיכֵל עִוֹד

לַהָּאַנוּ וֹלַבְוֹאַ וֹיִנוֹנִוְ אָמָּוֹר אֶּלָּי

הְאָנוֹ אָנֹא ווָמֹא בון כִוּנוּ אָנֹא וֹאַמִּר לְעוּן בַּר מִאָּע וֹמֹמָּבון

עָאָבֶּוּן מִם כָּלְ וֹמִּבָּאֵלְ:

נאַנל משה ימַלִּיל וָת פְּהָנְמַיָּא

אַמָּר לִי לָא טֹמְבָּר יָט וֹבְבְּיִּא לכיל מוד למפל ולמיפל ניו

מבר בדמר במא דמפיל ין: וְהָהג וֹנו הֹמִמּוֹא נוֹאִבְּוּן מִוֹ נְיָ אֶלְנִוּרְ הוּא עָבָר בֶּוְרָשֶׁרָ הוּא رْبَازُبَ هُرَبُرَهِ بِرَيْهِ لِحَرْبُ لِ خُوْرُكِ

ילאָנֹהְיוֹן בַּהָּיצִי נְהָּיוֹן: خُصْبِهُا يَخْشُدُ مَخْتُ، يَكُمْنُ، خُصِيبًا يَخْمِيدُ مَخْتَ، كَمِيدُهُا ווהבור ון קהון פְּמָא דַשְּׁבַר

> in; and the Lord hath said unto day; I can no more go out and come hundred and twenty years old this And he said unto them: 'I am a

And Moses went and spoke these

words unto all Israel.

IXXX

me: Thou shalt not go over this

he shall go over before thee, as the shalt dispossess them; and Joshua, nations from before thee, and thou before thee; He will destroy these The Lord thy God, He will go over Jordan.

their land; whom He destroyed. kings of the Amorites, and unto He did to Sihon and to Og, the And the Lord will do unto them as

LORD hath spoken.

בְּבְּקְמָּם עֵינוֹ וְלֹמֹ נְם לֵמֹה (דבריס לד, 1), אלא מהו לא אוכל, איני רשאי, שנעלה ממני הרשוח ונחנה ליהושע. דבר אחר, ללאת וסו פירוש לא אוכל עוד לצאח ולבוא לפי שה' אתר אלי: - לא אוכל עוד לצאח ולבוא. יכול שמשש כחו, מלמוד לומר לה (2) וילך משה וגרי אנכי היום. סיוס מלאו ימי ושנושל, ביוס זס נולדמי וביוס זס אמות (קומס יג:): - ודי אמר אלי. ו ועל וה נאמר ה' מנה הלקין ביומי שפה פומיך גובלי (ההלים מז, ה), הנחם ידי על גורל העוב לומר את זה קם לך: לכס שמבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו בחר לך חלק יפה בנחלמי, ומעמידו על חלק היפה, ואומר לו את זה ברור לך, מת מדמס, אמס, צאס וכימס מקצלו שכר ואס מעאמס מקצלו פורענות, על אמת כמס וכמס: - ובחרה בחיים. אני מורס והעלמה שעורים, ומה אלו שנעשו לא לשכר ולא להפסד, אם זוכין אין מקבלין שכר ואם מועאין אין מקבלין פורענות, לא שנו (קסלת א, ה), הסמכלו בארץ שבראמי לשמש אמכה, שמא שנמה מדמה, שמא זרעמה אומה ולא לממה, או שמא זרעמה מעים ַ לשמש המכס, שמה שנו הת מדמס, שמה לה עלה גלגל המה מן המזרח וההיר לכל העולס, כענין שנהמר וְזָרֶה הַשָּׁמֶשׁ וּבָה הַשָּׁמֶשׁ המרימי בכם בכל ואמ. דבר אמר העידומי בכס היום אם השמים וגוי, אמר להם הקב"ה לישראל, השמכלו בשמים שבראמי

130

ולבוא בדברי מורה, מלמד שנקממו ממנו מקורות ומעינות החכמה (שם):

: ۩ػڶڰ לְנְיִם כַּלְּגְ_עַמָּגֹּוְעַ אָּמֶּב גּוּנִינִי بثنثت نبأب خفتكت تقهبتت ننفونيا لنكثمربا نتغفيا

commanded you. commandment which I have them according unto all the before you, and ye shall do unto And the Lord will deliver them up

تَلْقَكُ لَا لَا يُعْ تَمَاثُكُ: (٥) אֶלְהָוּ הְוּא הַחַלְבְּ מִמֶּוֹ לָא אֶלְהָוּ מִימָרִיה מְדַבָּר בֵּדְמָוּ שׁוֹשׁוּ וֹאִמֹהָוּ אַּכְשׁינֹבּאַ וֹאַכַ שַׁפֿפּוּוֹהִבְּמוּלָאִ שֹׁבְשׁׁבִיּוֹלִאִ

ל× نֻמְּבֹׁלֵנֵנְ וֹלְא וֹנִוֹעַלֵּנֵנ:

thee, nor forsake thee.' doth go with thee; He will not fail the LORD thy God, He it is that not, nor be affrighted at them; for Be strong and of good courage, fear

עּלְּטִילֶלָּה אָנְקָם: יְהְוָה לַאֲבֹקָם לְתַּת לָהָה וְאַקָּה עַנְּיִר אֶּלְ־הָאָּבֶעְ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעַ נְאֶמְץ בֵּי אַמְּה מְבוֹא אֶת־הָעָם (ははいび) عربع، هَجُر، خُمْرَدُ، حُج_نَشِلُهُجي لُلَالًا حُربِ خُمْرَدُ، حُج نَشِلُهُج فَعَلَا וַיִּקְרָאַ מִשָּׁר לִיהוֹשָׁעַ וַיּאַמֶּר

قبوبية جدنا: كَيْجَبَبَهَا أَمْمَا كَالِالْهَفَ מַּמָא בִּבוּן לְאַנְמָא בַּלוּנִם נִיֹּ וֹמֹנֻם אֲבוֹ אַשׁׁ שֹּנִמְנְלַ מֹם יקרא משֶה ליהושיע וַאָּמַר

cause them to inherit it. fathers to give them; and thou shalt LORD hath sworn unto their people into the land which the courage; for thou shalt go with this Israel: 'Be strong and of good said unto him in the sight of all And Moses called unto Joshua, and

זּהוֹבּוֹבׁ לַאָ טִינֹא וֹלַאָ טִנוֹט: וְנְיִנְיִנִי מִמָּנִי לַאָּ וַרְפָּנִּ וְלַאָּ ربمزئم وبعا متذيء جُهِزُبه عِنه

نياتات ולא וֹבשׁפֹּב לא טֹבעה ולא ئت، خَمَمَّتُك كُم نِمُخَطَفُك וון הוא מְרַבַּר בֻּרְבָּרְ בַּרְבְּרָב

And Moses wrote this law, and dismayed.' forsake thee; fear not, neither be He will not fail thee, neither go before thee; He will be with thee,

And the Logp, He it is that doth

لَّهُم خُم الْحَالَةُ لَهُلَّةً : תַּנְּשְׁאָרִם אָתְרְאַבְּרֶוֹן בְּרֵית יְהְוָּהְ דִּנְּשְׁלְיוֹ יָה אָרוֹן קִנְשָׁאַ דֵינִ م أَنْ نَابُكُ اللَّهُ عَلَيْ لِي الرَّالِيِّ اللَّهُ اللّ ניְכְהַּב מֹשֶׁהֹ אֶת־הַמּוֹרֶה הַוּאִתֹ

ולְכֹּלְ סִבֶּי, וֹמִּבְאָנְ: liùtu ¿ċūtix ti, zi, וכְתַב מֹשֶׁה יָת אוֹרָיָתָא הָדָא

the elders of Israel. covenant of the Lord, and unto all of Levi, that bore the ark of the delivered it unto the priests the sons

בְּתַוֹּ תַסְּבְּוֹת: شِّكِع שُذِرَت جِطَيْرٍ שُرِبَ بَهُرَة بَاضِمُون ا רניטי וַיְצָי מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמָר מִקַּץוּ

בְּאָמִמְּטִיאַ בְּחַנָּא בַּתְּמַבְּנָּא: מפוף שבע שנין בומן שהא ופַקיד משָה יָתְהוֹן לְמֵימַר

release, in the feast of tabernacles, years, in the set time of the year of saying: 'At the end of every seven And Moses commanded them,

- (a) לא ירפך. לא ימן לך רפייון לסיות נעוד ממנו:
- כרמס, סכל מלוי בך, עול מקל וסך על קדקדן, דַּבָּר אֿמד לדור ולא שני דַּבָּרִיס לדור (מנסדרין ח.): דעמן וענמן, אבל הקב"ה אמר ליהושע פי פֿפָה פָבִיחׁ אָמ בְּנֵי יִשְׁרָבֹׁל אֶל בְּבֶּבֶר שָׁבֶּר יִשְׁבַּעָמִי לָהֶם (לקמן פסוק כג), מביא על (ע) בי אחה חבוא אח העם הזה. מַבִּי מַמְ מִעוּל עַס עַמֶּל סְבֵּין, מעס מתר ליסועע, זקניס ענדור יסיו עמך, סכל לפי
- (9) ויכחוב משה וגר ויחנה. כשנגמרס כולס נמנס לצני שצמו:
- בס, בקליר של שביעית סיולא למולאי שביעית (ראש השנה יב:): (10) מקץ שבע שנים. נטנה כאטונה של שמעה שהיא שנה שמינים, ולמה קורא אותה שנת השמעה, שעדיין שביעית נוהגת

ثثد خٰے۔نہٰ۔ٰکٰح خٰھٰئۃ،׆ُם: יִבְּחָר מִקְּרָא אָת־הַמּוּרֶה הַוָּּאַת جَيْرْ بِمَزِّمَ هُرَّنْ إِهِ جَوْجَانُ هُوْلًا وَ

נְתַמְּמִמְנוּנוֹ: الله الله בְּבָוּא בְלְיִישְׁבְּלְ לְבְאִוּעְ אָבִי בְּמִימִי כְּלְ יִשְּׁרָאֵלְ לְאִמַּוֹוֹזְאִר

in their hearing. shalt read this law before all Israel place which He shall choose, thou before the Lord thy God in the when all Israel is come to appear

אָנוַ כַּלְ יִּדְבָרִי תַּנִוּנְתְ תַּוּאָנוּ: יְהְוָה אֶלהֵיכֶם וְשֶׁמְרָוּ לַעֲשׁוֹת נייבאי אָער tááľ.Ŀ خرتيرا ישָׁמִמְנִיּ لمن الألك ڲٙۿ LLEWIA

כֿע פֿעֿלמָן אַנבֿוַעָאַ עַבֿאַ: בוֹאַנֹאָנם בּנוָה וֹט מֹפֹא עּוּבֹבוֹא וּנֹהָנֹא

words of this law; God, and observe to do all the may learn, and fear the Lord your that they may hear, and that they thy stranger that is within thy gates, the women and the little ones, and Assemble the people, the men and

ರ್ಗಳಿಗಳ (ಡ) אַטֶּם מָלֵבַים אָטַבַיּוֹנְבֵּיֵן מֻּמֹּבִי אַמָּם חַיִּים עַל־חָאָרְמָּה אֲשֶׁר בַּל_הַיָּמִים ŸÃL מ"כ במול וְקְבֶּילִי ムニスピ אָת־יִהנֶה יבניהֶם אַמֶּר לא־יָדְעֿי יִשְׁמָעִיּ

ダレダメ יוֹמוַא הַאַחוּוּ

over the Jordan to possess it. ye live in the land whither ye go fear the LORD your God, as long as not known, may hear, and learn to and that their children, who have

דְאָבֶל מוִמֶּר: ניקר משה ויהושע נוקיצרו וֹטְטַוֹאַבָּוּ בֹּאָטַע מוָמֹע וֹאָּגּוֹנִיוּ $\subset L'$ יַמֶּידְ לְמוּתֹ קְרָא אָת־יָהוֹשְׁעַ (コロペ) ממישי يثخيت بمثم هِكُ مُغَمِّه فيا جِرِدِه

ואטמער במשכן ומנא: נאָפַקְרְנֵיה נאַזַל מֹשֶׁה וִיהוֹשׁוּעַ יומב לממט לבי זט ונומיה נְאָמֶר זְיָ לְמָמֶּר הָא קָרִיבוּ

the tent of meeting. went, and presented themselves in charge.' And Moses and Joshua meeting, that I may give him a present yourselves in the tent of thou must die; call Joshua, and Behold, thy days approach that

And the Lord said unto Moses:

וֹנֹהְלֵּנְעַ הַּמִּנְּעַ עַבְּלֵּלֵן הַכְבַּשְׁעַעַ בַּהַּלֵלָא לַכַּם הַמִּנָּבָא בַהַּלֵלָא הַכַ ניבא יהוָה בָּאָהֶל בְּעַּמָּוּר עָנְוָ

שַׁבַת תַּמִּבַלֹּא: נאטולגי וו במהפולא בממולא

cloud stood over the door of the in a pillar of cloud; and the pillar of And the Lord appeared in the Tent

י מכֶּר גִּם_אָּרטָיוֹ. וֹלִם עַהָּם ניָאַמֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶּׁה لَٰאٰٰتُے:

אָם אֶּבֹבוֹטֹב וּנכוּם אַפֿאַ בַּבוּוֹ וַאַמַר יִיַ לִמְשָׁר הַאַ אַהַ שָּׁכֵּיב

which I have made with them. forsake Me, and break My covenant they go to be among them, and will foreign gods of the land, whither will rise up, and go astray after the with thy fathers; and this people Behold, thou art about to sleep And the LORD said unto Moses:

91

Þτ

בוני אַמו בוט אטו: ZU_ תַזְּׁע וְזָּנְתוּ אַנְתֵיוּ אֵּלְתֵי נִכָּר־

מן שסיו עושין בעורס: (11) חקרא את החורה הזאה. סמלך סיס קורא מחמלת אלס סדבריס, כדאימא במשכם שועס (דף מא.), על בימס של

(בו) האנשים. ללמוד: והנשים. לשמוע: והשף. למס באו, למח שכר למביאיסס (חגיגה ג.):

(14) ואצונו. ולזכונו:

מְצְאָנִוּ הַבְּעִים הַאָּבֶּב: עלא על פי־אָין אָלעַני בָּקרָבָּי בּבּוִע וֹגַּבוִע וֹאָמִב בּוֹוָם בַּנִיּא וְהְיָהְ לְאֶּכֶלְ וּמְצְאָהוּ רָעִוֹי ¼ נְמִנֹלְטֵּיִם נְהַסְמַרְמִּי פְּנֵי מֵהָם

בַּי פְּנְה אֶל־אֶלהִים אֲחַרִים: يتنيع يرح چك تېدېد يېزود بېزود إَكْرَدُ لَاكِفُلُا كُوْمِرًا فِإِذْ ثِرِانُكُ

: 🚓 🗆 🛱 🖔 לי השיבה הואת לער בבני שׁימָה בְּפִיהָם לְמַעַּן תִּהְיָּה־ or עַּיָּאָט וֹכְמִּבְיִב אָט בּׁנָג וֹאָבָאַכ וְעַמְּה כִּהְבְוּ לְכֶם אָת־הַשִּׁירֶה

וֹנֹאָקַנּוּג וֹבַפֹּב אָטַבַּבוֹנִינִי: אָל־אֶלְהָים אָחָרִים נַעֲּבְרִים بلجم لغذد لمُحَم للمّا بغيْد (שנימי) נְשְׁבַּעְּהִי לַאֲבֹּלִיוּ זָבֶת חָלְבֹ

نمٰظَمٰن: خَمْرُكُ مِي خُرِينِهُ لِللَّهُ مِن يُحَالِمُ لَا يُمْرِكُ וֹגַּרו אַמֶּר הוֹא עשָה הַיוֹם עּוֹאָט לְפַּׁנִיוּ לְמָּב בָּי לָאָ טִמָּכַע בבוט וֹבוֹנוֹ וֹמֹּוֹטִׁי וֹמֹּוֹבִי וְׁבִיְב בֵּי־חִמְצָאן אַתוֹ רָעַוֹת

i 点 L 以 < : בּנִים תַהָּנְא וַיִּלְמְּדֶה אָת־בָּנֵי הָדָא בִּיוֹמָא תַהנּא וָאַלְפָּה ווּכְּהְב משֶּה אָת־תַשִּירֶה תַוּאָת וּכְתַב משָה יָת הוּשְׁבַּחְהָאַ

> בונו מובתנו בושתא האבון: עַלָא מִגַלִינו מָּכֹינִנו אֶלְנִי מָבַנִנוּ فاكانانا

בֿער טְצְוֹת עַנְעָנִיא: בּהֹטֹא בּהֹבוּנ אָנוּנ אָנוֹפּוֹנאָנּ מניבון במניא מכן פכן נאָלא סַלְלֵא אָסַלָּגל חָבֹּנֹנִינ

לְסְבוֹנג בֹבֹנג נֹמְבֹאָנ: בַּטְבֵי בַּלְבָּתְי מִיּמְבַּטְמָא בַּרָא ושָׁבַאָּג שָוֹנִה בָפּוּמָהוֹן בָּדִיל תישְבַחִתָּא הַרָא וָאַלְפַה לְבָנֵי

נושנון נת קנמו: أنفكيدا كيبا أتكفينا ككمر ווטפוו בער טעות עלמיא נהכבון נוסבמון נוטפומון كَيْخَتَانُتِيا مُحُلِّم تَاكِّد بِلَحْم אָב. אַהגלפון לָאַבְּעָא בַּלּוּיִמִית

לאַבְעָא דַקַיִּימִית: ווְמֹא בוּוֹ מֹר לָא אַמֹּוּלְנּוּוֹ שבת יארהו דאנון עלביון טטנא, מפָם לניבון אָבי נַבי בְּבָא בְּבְמִנְיִנְי לְסִׁנִינִ אָּבִי לָאִ סּגּיאָן וֹמְבוֹן וֹטִטִיב שַיּמִּבּטִטֹאַ וובו אבו והוהן זטעון לוהן

because our God is not among us? not these evils come upon us that they will say in that day: Are troubles shall come upon them; so devoured, and many evils and face from them, and they shall be forsake them, and I will hide My against them in that day, and I will Then My anger shall be kindled

turned unto other gods. shall have wrought, in that they are that day for all the evil which they And I will surely hide My face in

Me against the children of Israel. that this song may be a witness for of Israel; put it in their mouths, you, and teach thou it the children Now therefore write ye this song for

broken My covenant; served them, and despised Me, and and turned unto other gods, and have eaten their fill, and waxen fat; milk and honey; and they shall unto their fathers, flowing with them into the land which I swore For when I shall have brought

them into the land which I swore.' even now, before I have brought their imagination how they do mouths of their seed; for I know it shall not be forgotten out of the testify before them as a witness; for upon them, that this song shall many evils and troubles are come then it shall come to pass, when

Israel. day, and taught it the children of So Moses wrote this song the same

- (16) נכר הארץ. גויי הארץ:
- (ען) והסתרתי פני. למו שליני רולה גלרמס:
- (19) את השירה הואת. קַמַּוִינוּ קַשְׁמַיִס (לקמן לב, מ), עד וְכִפֶּר מַדְמָמוֹ עַמוֹ (שֹס מג):
- (02) ונאצוני. וסכעימוני, וכן כל נאון לשון כעם:
- זו סבמחס לישראל שאין מורס משמכחת מורעס לגמרי (שבת קלה:): (IS) וענקה השירה הזאה לפניו לעד. שקמרימי צו צמוכס על כל סמולאומ אומו: כי לא השכח מפי זרעו. סרי

: الله نْمُوْمُن، كِثُلُم لَجُرْدُ، جُنْزُن كِبِرانِوْرَوْنِ نُتِر خُوهُنِكِ: בּלוֹ. וֹמְבַאָּכְ אָבְבַבְאַבוֹאַבוֹא אַמָּבַב בּלוּ. וֹמְבַאָּב לָאַבֹּלָא בַּלוּוֹמִינִי ה חַזַּק נָאֶמֶלְ בָּי אַהְּה הְּבִיא אָת הְקַר הְעָר אָר יִי אָת הָקַר וְעָר אַנִי אַהָ הַעִּיל יָה אַנדי אַהָ הַעִּיל יָר

עַר הַּמָּם: בּבְרֵי. עַשִּיְבֶּיִבְיבַיִּאָע מַּלְ־סֵפָּר יִה פּּהְנְהָיִ אִיָרִיָּהָא הַרָּ יַּגַ וַיְהַיוּ פְּכַלְּוֹת מֹשָׁה לְכְחָּב אָח־ וַהַוָּה פַּר שִׁיצִי מֹשֶׁה לְמִכְתַב

אַרוֹן בְּרִית־יְהוָה לֵאמִר: שניתי ניְצָין מֹשֶׁהֹ אֶתְדְהַלְיִּלְים נְשְׁאֵי וּפַקּיד מֹשֶׁה יָת לֵינְאֵי נְמְלֵי

Ç#L: إمزام אֱלהוכֶם וְחָיָה שָׁם בְּהָ יי ושׁמְתָּבָם אַנְוּ מִצֶּּרְ אֲרָוֹן בְּרִיתַ. אַ יַנְוֹ מְצָּרִין בְּרִיתַ. לַלְטַׁם אָנִם סַפֶּּר הַשִּוֹבֶה הַנְּיָה סַבּוּיְהַ סִפּּרָא דָּאוֹבְיִהָא הָבִין

יְהְיָה וְאָף בִּי־צִּחֲרֵי מוֹהָי: ַ אַפְּׁכְם עַיּוֹם מַמְּרָיִם עֲוֹמָם עַם_ رم עְרְפְּׁךְ תַּמְּשֶׁת תֵּוֹ בְּעוֹגֶדׁנִּי תַּי בֿי אַנְבַי יָבַהְטִי אָטַמַבֶּוֹבוֹלָבְ וֹאָטַבַ

立常亡才: וְאָמָיִדְה בָּׁם אָת־הַשָּׁטָיִם וְאָת־ בְּאָוְנֵיהֶם אֲת תַדְּבְרֵים הָאֵכֶּה מפמיר שְבְּשָׁיבֶם וְשִּמְרֵיבֶהָם וַאֲּדַבְּבָרָה שִּבְשָּׁיבִין וֹסָרְבֵיכוֹן וַאֲּמַבָּיִל עַלְעָיִר אָלָי אָעַ בּּלְ וַלֵּדָרָ בּׁנִיְּמִוּ לְוֹעִי, זֹע בּלְ סִבֹּי

נִיצְּׁנ אָת־יְהוֹשְׁעַעַ בּן־נֹוּן נַיֹּאמֶר הפַקּיד יָת יְהוֹשׁיעַ בָּר נוּן נַאֲמָר

ספָרָא עַר דִשְׁלִימוּ:

אַרוֹן קְיָמָא דַייִ לְמֵימַר:

چې ځوټرب: לַנְמָא בּנִי אֶלְנִבׁנִן נִינִי עַמָּן וטהון ימוה מפשר אַרוֹן

דַּאָמוּה: בונינון בום !! ואַר בְּתַר בוו ממכנו וומא בנו מסבבנו וֹנִי פֹבֹלְבַ פֿמִּגֹא בִיא מִּב בַּאֹנֹא אָבׁוּ אָלָא וֹבּאֹלָא זִׁטַ סַבְּבְּנוּטַבַּ

נאַסְבוּג בְּהוֹן יָת שְׁמַּיָּא וְיָת קַבְמֵיהוֹן וָת פְּתִּנְמִיָּא הָאָבֶין

> be with thee.' which I swore unto them; and I will the children of Israel into the land good courage; for thou shalt bring a charge, and said: 'Be strong and of And he gave Joshua the son of Mun

they were finished, words of this law in a book, until had made an end of writing the And it came to pass, when Moses

77

the Lord, saying: that bore the ark of the covenant of that Moses commanded the Levites,

against thee. that it may be there for a witness covenant of the Lord your God, it by the side of the ark of the Take this book of the law, and put

how much more after my death? redellious against the LORD; and alive with you this day, ye have been stiff neck; behold, while I am yet For I know thy redellion, and thy

against them. and call heaven and earth to witness may speak these words in their ears, your tribes, and your officers, that I Assemble unto me all the elders of

- (33) ויצו אה יהושע בן נון. מוקג למעלה כלפי שכינה, כמו שמפורש אל הארן אשר נשגעהי להם:
- דף סים בולע מן סאכון מבחוך ושם סים מונח, ויש אומרים מלד סלוחום סים מונח בחוך סאכון: (62) לקוח. כמו זכור, שמור, סלוך: מצד ארון בריח ה'. נחלקו צו חכמי ישראל צצצא צחרא (יד:), יש מסס אומריס
- . אמר, אבל לשמיס ולארך לא אמר, ועכשיו בא לומר האזינו השמיס וגוי: ואשידה בם את השמים ואת הארץ. ואס מאמר סרי כגר סעיד למעלס פעילקי גָבֶס פַיּוֹס וגו' (לעיל ל, ימ), סמס לישראל יסושע עליסס, ואף בחייו נגנוו קודס יוס מוחו (ס"א ביוס מוחו), לקייס מה שנאמר, וְאֵין שָׁלְעוֹן בְּיוֹס הַשָּׁנָח (קהלח ח, ח): (82) הקהילו אלי. ולה מקעו הומו סיום במלולרות להקהיל הם הקהל, לפי שנהמר עַשָּה לָךְּ (במדבר י, ב), ולה השליע

קי"ב ווְדְבֶּר, מֹשֶׁה בְּאָוְנֵי בְּלְ־קְתַלְ ימִלֵּיל מֹשֶׁה קָדָם כְּלְ קְתַלְא :۩ػ؞ؖڐ בְּמִּינָר יְחַנְּׁיִר לְחַבְּמִּיסִוּ בְּמִּנְּמָתְ בְּמִּיבָרֵי יְבִיכִּוּן: אָנוַ_נוֹג וֹלֵלְאִט אָטַבֶּם בִּוֹבְאָנוַ בְּאָנִוֹנִינִי בַּהְבַּעׁ עַהְּטִעָּנּוּ וֹסַבְעָּם מִנְ אָבִי עַבַּלָא טַעַבָּנוּ וַטַּסְתָּוֹ כּֿג גֹבַהֹשׁנ אַנוֹנג מוָנוֹ, כֹּג אָנג גֹבהֹלֹא בֿנוּג

פֿבר ון לאַרְנָוֹא פַרַמוֹהִי צויתי אַתְכֶם מוֹ אוֹרְחָא דְפַּמִּידִית יָהְכוֹן

your hands. provoke Him through the work of in the sight of the Lora, to because ye will do that which is evil befall you in the end of days; have commanded you; and evil will turn aside from the way which I will in any wise deal corruptly, and For I know that after my death ye

this song, until they were finished: the assembly of Israel the words of And Moses spoke in the ears of all

parsha is combined with Witzavim, read the Haftara for Nitzavim on page 177. The Haftara is Isaiah 55:6 - 56:8 on page 179. This Haftara is read on Shabbat Shuva. When this

בְּבָא עַר דִּשְׁלִימוּ:

עַשִּׁירֶה דִּיִשְׂרָאֵל יָה פּהְנְמֵי הּיִשְׁבַּחְהָא

passage, see page 161. For drevity, the layout of the Song of Moses is not noted here. For the proper formatting for this

انمٰۃٰۃ בٰگڎۂ אלֶבִּ, ڂֵ: odiku TZZTEF 正常はにロ

ַבוּאָע גַּר הָּמָם: (פּ)

אַבְעָאַ מִימָבִי פּוּמִי: אַהּירוּ שְׁמִּיִּא וֹאָמִלִּיל וְחָשְׁמַנִּע

words of my mouth. speak; And let the earth hear the Give ear, ye heavens, and I will

IIXXX

מַלְלוּשָׁא בַּעַל מִשְּׁבָּא: בּוֹמְבֹוֹ מֹלְ בִּשְׁאַנִ וֹכֹּבַסִיםׁי בְּמַלָּא מִימִבוּ כְּבוּנִבוּ מִמָּבָא نَمْلُكَ وَهُمُدِ ذِكَانِدَ فَيَرْمُ وَهَاجَ نَجُونَ خَمْمُدُم مِنْذُخُودَ نَبْكَوَدُ

And as the showers upon the herb. the small rain upon the tender grass, My speech shall distil as the dew; As My doctrine shall drop as the rain,

וכבלים הַבִּיבהּהָב:

۲۸۲٬۵۴۰ בולא בבולא בבולא: י כָּי שָׁם יְּהְוָּה אֶלֵּוֹא הְבִיּ גָּבִר אָבִר בִּשְׁמָא בַּיִּי אָנָא מִצִּלִי הַבּוּ

LORD; Ascribe ye greatness unto For I will proclaim the name of the

- (יסושע כד, לא), מכאן שמלמידו של אדס חביב עליו כגופו, כל ומן שיסושע חי, סיס נראס למשס כאילו סוא חי: (92) אחרי מוחי כי השחח חשחיחון. וסרי כל ימוח יסושע לה סשחיחו, שנהמר <u>ויש</u>ַבֹּד יִשְׁרָבֵׁל הֶה ס׳ כֹּל יָמֵי יְסוֹשָׁעַ
- ְן נُمُ יִבְיָב מָעֶר וְבְּבַבְּקַבְעֶה נُمُ מִפֵּן อู้ด יְבּוּלָה (דבריס ית, יו), ותח"כ וַבַּבַּדְפָס מָבִרָה (שס) על ידי המומות: שׁבְיָם בְּשׁׁבְּים בְּשִׁלְבָּוֹ שׁשׁלְבִים בִּבְּבָּת בַבְּשׁׁבִים בִּשׁׁת בִּבְים (וכריס ת, יכ), ואס ימחייבו, תסיס בסס יד סעדים מחלם, ושָּנַר אָת בַשְׁתַיִם ומכחישם, לפיכך העיד בהם שמים וארן, עדים שהם קיימים לעולם, ועוד שאם יוכו יבואו העדים ויחנו שכרם, פגגפן הפו - הארץ. ולמס העיד בהם שמים וארץ, אמר משה, אני בשר ודם למחר אני מח, אם יאמרו ישראל לא קבלנו עלינו הבריח מי בא (1) האזינו השמים. שלני ממרה בהם בישראל, ומהיו אמם עדים בדבר שרך אמרחי להם שאמם מהיו עדים, וכן ומשמע
- לכוי משבי וכל מין ומין לשלמו קרוי ששב: נקרה רביב, כמה דהה המר לבה קשה (ברהשיה כה, כ): דשא. הרברי"ן. עמיפה ההרך מכופה בירק: עשב. קלה ההד אם סעשבים ומגדלין אוחם, אף דברי מורה מגדלין אם לומדיהן: - וכרביבים. - עיפי מער, ונראה לי על שם שיורה כחך דרכיס ומי שסים בורו מלא יין (ספרי שו): − בשעירם. לשון רוח סערה, כחרגומו פָרוּמִי מִמְרֶא, מה הרוחוח הללו מחזיקין יַעַרְפּוּ מֶל (לקמן לג, כח): - הזל כשל. שהכל שמחים בו, לפי שהמטר יש בו עלבים לבריוח (מ"ה יש עלבים בו), כגון הולכי הוה שהוא חיים לעולם (ספרי שו) כאשר יערפו השמים על ומער: יערוף. לשון יעיף, וכן ירְשָׁפוּן דָּשֶׁן (מהלים סה, יצ), (2) יערוף כמטר לקחי. זו היא העדות, שתעידו שאני אומר נפניכס מורה שנתתי לישראל שהיא תיים לעולם, כמטר

הָנֹג הֹנֵג וֹנְהֵּג עׁנִא: בובו מהפס אל אמונה ואון הצור המנים פַּעָלוֹ כָּי

עקש יפָּתַלְהָלָ: י שׁחָת לֶוּ לְאִ בְּנָיִוּ מוּמָם דְּוֹר חַבִּילִוּ לְחִוֹן לָאַ לֵיה בְּנִיָּא

عَبْكَ بَرَيْهِ مُمُكَ يَزُحِبُنُكِ: לבל וְלָא שַׁכְּשׁ שַׁלְוּאַ בַּוּאָ אָבֶיוּ שַׁכִּיִמִּי שַׁלָאַ בַּוּאַ אַבִּוּךְ אַתְּ ַ בעובע אַעַע) שַׁלְמָלוּ־וֹאָע עַם עַּמָּא דְּקַבָּילוּ אוֹרְיָהָא וָלָא

וֹנְאָמֶׁבוּ בַּשְׁבּיּ וֹגַר שְׁאַלְ אָבְּיִבְּ וְיִינְּגַבׁ וְבַּוֹנִינִּ איי זְכִרְ יְמָוֹת עוֹלֶם בִּינוּ שְׁנָוֹת דִּר־

בְּנֵנִ אָבְיָם יַצֵּבֹ וּבִלְיָה עַמְּים לעלעל מליון גוים קתפרידו

> נְלַמֶּים הוּא: לא נפיק מן קרם דינפאי מִבׁימִלֹא בַּמוֹ בוֹבַמוְנִי. הּוֹבְא לַל אַוְרַטְתִיה דִּינָא אֶלְהָא בַּלְ- תַּפְּיִפְא דְּשֶׁלְמִין עּוֹבְדוֹהִי צֵּבִי

מוּבְדוֹה וְאָשְׁתַּנַיוּ: בפלחו לממולא ברא באאוני

يدرد بربع مُخلُك لِمَنْظُرُك: ה לְיְחְנְׁתְ (בספרי מימן הַלְיהֹנְת הָא בֻּרָם יִי אַמּוּן נְמְלִין דָּא

אַבוּב וֹיִםוּי לְבַ סִבְּב וֹתִמְרוּן אַסְעַבּע בֹּהָנָ, בַּר וֹבָר הָאָצַע ומון דָמון עַּלְמָא

שׁבוּמִּג מֹמֹמִנֹא בַמִּנֹוֹן כֹּנֹג בּשׁבּבׁתוּשׁנִע בּנוֹ אַנֹמָא בּווִם **ENLOIN** なんダニ

> Just and right is He. . faithfulness and without iniquity, all His ways are justice; A God of The Rock, His work is perfect; For

generation crooked and perverse. children's is the blemish; A Is corruption His? No; His

established thee? thee? Hath He not made thee, and He thy father that hath gotten foolish people and unwise? Is not Do ye thus requite the LORD, O

and they will tell thee. will declare unto thee, Thine elders, generations; Ask thy father, and he Consider the years of many Remember the days of old,

children of Israel. according to the number of the set the borders of the peoples separated the children of men, He nations their inheritance, when He When the Most High gave to the

- גודל לאלסינו וברכו שמו (יומא לו.), מכאן אמרו, שעונין ברוך שם כבוד מלכומו אחר ברכה שבמקדש (מענים מו:): (E) כי שם ה׳ אקרא. סריכי משמש צלשון כמשר, כמו פִי מַבֹּמוּ בֻּלְבֶּן (ויקרם בג, י), כשמקרם ומוכיר שם ס', ממס סצו
- מפי סבריום, וישר סוא וראוי לסלדיקו: אף לרשעים משלם שכר לדקמם בעולם סוס: – צדיק וישר הוא. סכל מלדיקים עליסם אם דינו, וכך ראוי וישר לסס, לדיק פעלו: אל אמונה. לשלם ללדיקים לדקחם לעולם הבא, ואע"פ שמאחר אם הגמולם, סופו לאמן אם דבריו: ואין עול. (+) הצור חמים פעלו. מע"פ שהוא מוק, כשמניא פורענות על עוברי רלונו, לא בשעף הוא מניא, כי אם בדין, כי המיס
- סמיבום סכפולום, כמו ירקרק, אדמדס, פחרחר, פגלגל: ששינים עקומות ועקושות: ופחלחל. לומורמי"לייש כפתיל הוה שגודלין לותו ומקיפין לותו סביבות הגדיל. פתלתל, מן מומס של בניו היה, ולה מומו: דוד עקש. עקוס ומעוקל, כמו וָהָה פָל הַיְשָׁבֶה יְעַהָּשׁוּ (מיכה ג, מ), וצלשון משנה, הולדה (a) שחח לו וגוי. כמרגומו מַבִּילוּ לְמֹוֹן לָמְ לֵיפּ: בניו מומם. בנייו סיו, וסשממס שסשמימו סיא מומס: בניו מומם.
- ופַן. מכס כהניס, מכס נציאיס, ומכס מלכיס, כרך שהכל מלוי צו: שקינך בקן ספלעים ובתרך חוקה, שחקיך בכל מיני חקים: הוא עשך. חומ בלומום: ויכננד. חוקרי כן בכל מיני בסים נבל. ששכמו אם סעשוי לסס: ולא חכם. לסבין אם סנולדות שיש בידולסימיב ולסרע: הלא הוא אביך קנך. שקנאך, (6) ה להי הגמלו זאה. לשון מימס, וכי לפניו אמס מעליבין, שיש בידו לספרע מכס ושסימיב לכס בכל סמובות: עם
- רכב ישראל (מלכיס־ב ב, יב): זקניך. אלו סמכמיס: ויאמרו לך. סראשונות: לכס ולסנחיל לכס ימום סמשים וסעולס סבא: שאל אביך. אלו סנביאים שנקראים אבום, כמו שנאמר באליסו אבי אבי אוקינום, ודור המבול ששמפס. דבר אחר, לא נחחס לבבכס על שעבר, בינו שנוח דור ודור, להכיר להבא, שיש בידו להימיב (ד) זכור ימוח עולם. מה עשה בראשונים שהכעימו לפניו: בינו שנוח דור ודור. דור אוד אמש שהליף עליהם מי

בֶּי חֵלֶל יְחֹנְח עַמְּוֹי יַעְּלְב חֶבֶל אֲבֵי חוּלְקָא דַּיִי עַמֵּיה יַעַּלְב

עַדַב אַחָסָנְתֵיה:

inheritance. people, Jacob the lot of His For the portion of the LORD is His

6

יַּבְּרֶוּ בְּאִישִׁוּן עֵינְוּ: بكر بשفا بفجيندا بجنبئده نظمُجُيلِ خُجُنُا مَلَجُد بِخُرَيِدٍ مَنَحُدُم بِجَبِي مَنِثَلُم جُنَدِ

בְּבְרָת עֵּינְהְהוֹ: メドレ・バルド נשַרנון 八谷へにはいに דלית מיא אשרינון סחור ورقرط えしごいじい 口袋口は

of His eye. for him, He kept him as the apple He compassed him about, He cared in the waste, a howling wilderness; He found him in a desert land, and

ושְאָרוּ עַל־אָבְרָהְוּ:

מַלבּילְהוֹן מִנַּמִּילְהוֹן جنت مبتواه هدره بواهني ַ מַּלְ-עָּוְגַּלְיוּ בְּנִמְבֵא בַּמְּטִוּמִ לְּלַנִּיה עַּ

-snoiniq them, Beareth them on her Spreadeth abroad her wings, taketh

As an eagle that stirreth up her nest,

Hovereth over her young,

م"כ במול יְדֹנְהַ בְּבֶר יַנְהֻנֵּה וְצֵּין עִּמָּוֹ צֵּל

שבתוני פולעו הגוו: מַנוּב לְטַבַּנֹא וֹלָא וֹטַבוּום לאַשָּׁרַייִּהְוֹן בְּעָּלְמָא דְּהִוּא لاناته

there was no strange god with Him. The LORD alone did lead him, And

שבעים לשון: בשביל מספר בני ישראל שעתידין ללאת מבני שס, ולמספר שבעים נפש של בני ישראל שירדו למלרים, הליב גבולות עמים. דור ספלגס סיס בידו לסעבירס מן סעולס, ולא עשס כן, אלא ילב גבולות עמיס, קיימס ולא אבדס: דבור ישראל. (8) בחנחל עליון גוים. כשהנחיל הקנ"ה למכעיקיו אח חלק נחלחם, הליפס ושמפס: בהפרידו בני אדם. כשהפיץ

בגי גדיליס, וסוא ובניו היו לו לנחלה, ולא ישמעאל בן אברהם ולא עשו בנו של ילחק: חבל נחלחו. וסום סשלישי בְּפֹבוֹת, סִמשׁולשׁ בּשַלִשׁ וכיות, וכוָת פֿבי פֿביו ווכות, פרי ג', כתבל סוס שסום עשוי (9) בי חלק ה׳ עמו. למס כל ואם, לפי שסיס חלקו כצוש ביניסס, ועמיד לצאם, ומי סוא חלקו, עמו, ומי סוא עמו.

יכנם צבני, אף הקב"ה, נֶמֶׁשֶׁׁה מֶּמְבֶּט עַל פַּנְפֵי נְשְׁרִיס (שמות יע, ד), כשנמעו מגריס אתריהס והשיגוס (חוניס) על היס, היו לפיכך נושאן ברגליו מפני הנשר, אבל הנשר אינו ירא אלא מן החך, לפיכך נושאן על כנפיו, אומר, מועב שיכנם החך בי ולא ליטלן ממקום למקום, אינו נוטלן ברגליו כשאר עופוח, לפי ששאר עופוח יראים מן הנשר, שהוא מגביה לעוף ופורח עליהם, פְּסְבְן וְסְׁמַס מֵרְבְּבִּם לְבֶשׁ (לְקְמוּ לְגַרְ בֹּ), מֵלֵיֹם מִמֵּימָן יְבֹּוֹס (מבקוק ג, ג) זו רוח רביעיה: יפרוש כנפיו יקחהו. כשבה בג), כשבא לימן מורה לא נגלה עליהם מרוח אחת אלא מארבע רוחוח, שנאמר הי מפיני בָּאבוּוָרָח מַשָּׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ של גרוליר ירחף. אינו מכביד עלמו עליסס, אלא מחופף, נוגע ואינו נוגע, אף סקב"ס שַׁדַּי לֹא מְצָאֹנֶסוּ שַׁגִּיא לַתַ (איוב לו, ומטרף על בניו בכנפיו בין אילן לאילן, בין שוכה לחברחה, כדי שָּיִשוֹרוּ בניו ויהא בהם כח לקבלו: ישיר קנו. ישורר בניו: (II) כנשר יעיר קנו. נסגס ברחמיס ובחמלס, כושר סוס, רחמני על בניו וחינו נכנס לקנו פחחוס, עד שסוח מקשקש بر بري كراد چور (י סרשע יו, מו). י סבבנהו. فَعِردُوا ۾ ماذ چواد ڳيوڊيه هر ماد در مدعد د مدك د مدلاء حادد خواد در داماه: ששמור שבעין שהמארר יולא הימנו, ואונקלוס מרגס ימלאהו, יספיקהו כל לרכו במדבר, כמו ומֶלָא לֶהֶס (במדבר יא, כב), לא שכפסו עליסס כגיגים: יבונגהו. שס במולס ובייס: יצרגהו. מנחש שלף ועקלב ומן סלומום: כאישון עינו. סול . אַסְבַרִי בַּמִּדְבָּר (ירמיס בּ, בּ): יסבבנהו. שס פננס וסקיפס בענגיס, ופננס נדגליס לארבע רוחות, ופננס נחחחית ססר . מגיניס ובנות יענה, אף שס נמשכו אחר האמונה, ולא אמרו למשה היאך נלא למדברות מקוס ליה ושממון, כענין שנאמר לֶבְמַּךְּ ישמעאל ועשו, שנאמר וְזְרַח מָשֵּׁמִיר לְמוֹ הוֹפִּיַע מֵסַר פָּאַרֶן (לקמן לג, צ): ובחהו ילל ישמן. ארך ניה ושממס, מקום יללם (10) ימצאהו בארץ מדבר. אוחס מלא לו נאמנים בארץ המדבר, שקבלו עליסס חורמו ומלכוחו ועולו, מה שלא עשו

(בו) הי בדד. ס' צירן גַעַמ נסגם במרבר: ואין עמו אל נכר. לא סיס כח באחד מכל אלסי סגויים לסראות כתו ולסלתם זורקים בהם חלים וחבני בליסערחות, מיד וַיִּפַע מַלְמַךְ הָהֱלֹהִים וגו' וַיָּבֹח בֵּין מַתַּנֶה מִלְרַיִם וגו' (שם יד, יע־כ):

מְעַלְמָנְהָ גִּינִר: שְּׁבְׁי נִבְּנְעַ בְּבְּתְ מִפְּבְתְ וֹמְמֵלֵן בְּנִינִוֹ בִּנִּי הַבְּּיִמִּ שְּׁבִוֹנוֹ וֹנְכָם. בּנְיִבּי, בַּנְמְטֵׁין אְבֵּוֹן וּיִאַכֹּלְ שִׁנִיבָּע אִיכִילְפּוּן בּוּע הַּנְאִיבוּן יִנִּב נַרְפָבֶּרָהְיִּ עַּלְ־(כִי במותי)[ק' אַשָּׁרִינוּן עַלְ הוּקְפֵּי אַרְעָּא

なロ_ロムロ たれたげいロ بَرْمُ حَنِيهِ لَهُنْمُيهِ فَتَنْ خُمُالِ קְמְאָׁת בָּלֶּר וַחֲלֶב צֹאַן עִם־

تنتظح لمند نهمناب

ĖİĽ.□

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

 ١٥

וֹבִם יַּבַּבוּנְנוֹ אַנִאָּמַב בַּמוֹא: אָם בּזִּע בוּכִירוֹן וּמִאָּרוֹטִרוֹן בּלֵנְע מַּמָּא בַאָּבֹמִעוּן אַּטַסְׁנָּטִעוּן نتظرةيدرا **こさしさい** $\alpha\Box$ ainr להון בות מלכיהון

וֹטַבׁו כַּבַבוּו עַפֿופָון:

עקיפא פָּרְקוּה. אָבְעָא בַּמְּבַבוּע אַבַנּנוּ בַּבַבַּ מְבָּיִהְ בְּשִׁיִּהְ הַיִּלְיִהְ מִּשְּׁרִוּ הְּקִינִ קְּיִּהְ הְּבָּיִלְ הַבְּלִינִ מְשְׁרִי הְקִינִ קְּיִּהְ הְבִּלִין נּוֹמְׁמֹן וֹמְבוּוֹן נּוֹבֹמְּס מִּמֹלִיםׁ הַּעַר וֹמִבְאֵץ וּבֹמַס אַבִּלְע

לעומילקא אַרְגִיוּ קָּדְמוֹרִי: לענגלע אַלנגאי פֿבמוִני. לפּילְנוֹן הֹגֹּוֹן

> crag, And oil out of the flinty rock; made him to suck honey out of the the fruitage of the field; And He places of the earth, And he did eat He made him ride on the high

> drankest foaming wine. of the blood of the grape thou With the kidney-fat of wheat; And breed of Bashan, and he-goats, With fat of lambs, And rams of the Curd of kine, and milk of sheep,

strange gods, With abominations They roused Him to jealousy with salvation. contemned the Rock of his God who made him, And become gross—And he forsook didst grow thick, thou didst kicked— Thou didst wax fat, thou But Jeshurun waxed fat, and

did they provoke Him.

91

٤t

שמהם. ורבוחינו דרשוהו על העחיד (ספרי שמ"ו), וכן חרגם אונקלוס. ואני אומר דברי חוכחה הם, להעיד השמים והארך,

לסם לזכור: ליישב הדבר לכאן ולכאן, וכל הענין מוסב על זכור ימוס עולה בינו שנום דור ודור, כן עשה להם וכן עמיד לעשום, כל זה היה ומסא השירה להם לעד, שמופן לבגוד ולא יזכרו הראשונות שעשה להם ולא הנולדות שהוא עתיד לעשות להם. לפירך לריך

אלו זימים של גוש מלב: צור. מקפו ומוקו של מלע. כשלינו דבוק למיבה שללמהיו נקוד מַלְמִישׁ, וכשהול דבוק נקוד מַלְמִישׁ: ושמן מחלמיש צור. סשקע ידך למוכס ואמס מעלס קליעות ממוכס (מפרי שמו): במוחי ארץ. לשון גובס: שדי. לשון שדס: הלמיש מעשה באחד שאמר לבנו בסיכני, הבא לי קליעוח מן החבים, הלך ומלא הדבש לף על פיה, אמר לו זו של דבש הוא, אמר לו שמ"ו): ויאכל חנובח שדי. אלו פירום ארן ישראל, שַׁקּנִיס לְנוּבּ ולסמבשל מכל פירום סארלום: וינקהו דבש מסלע. (13) ירכבהו על במוחי ארץ. כל המקרא כתרגומו: ירכבהו וגרי. על שם שארץ ישראל גצוה מכל הארלות (ספרי

(EI) עביה. לשון עוני: בשיה. כמו פָמִימָ, לשון פִי כִמְה פְנֵיו בְּמֶלְבּוֹ (חֹיוּב מו, כו), כחדס ששמן מנפניס וכמליו נכפליס ַ משוצה צמעס, וויג"ש צלע"ו, ועוד יש לפרש שני מקראוה הללו אחר הרגוס של אונקלום, אַשָּׁרָנּוּן עַל מָּקְפֵּי אַרְעָא וגו': וגפין ככולים: ודם ענב. סיס שומס יין מוב, ומעס יין השוב: חמר. יין בלשון ארמי: חמר. אין זס שם דבר, אלא לשון בַּמַלֶּב מְּמוֹ: כרים. כבשיס: ואַילים. כמשמעו: בני בשן. שמניס היו: כליות חשה. מעיס שמניס כמלב כליות יין (שמוסו, ו): - חמאה בקר. סוא שומן סנקלע מעל גבי סַמָלָב: - וחלב צאן. מָלָב של לאן, וכשסוא דבוק נקוד מַלֶב, כמו בימי שלמה, שנהמר וַיְהַי לֶּמֶס שֶׁלמֹס וּגוי (מלכיס־הֹ הַ, וּ: דרם עוב תשחה חמר. בימי עשרה השבתיס הַשַׂמִיס בַּמִּיְרָמֵי שם חלב כרים. זה היה צימי עשרה השצמים, שואמר וְמֹכְנִים בְּרִים מִצְּחֹן (עמום ו, ד): חלב כליות חשה. זה היה (+1) חמאה בקר וחלב צאן. זה סיה נימי שלמה, שוחמר שַשְׁבְה בְּהָהֹים וְשָבְּרִים בְּהַרְרְשִׁיוּתִמְּם נֹחֹן (מלכים-חֹה, ג):

שנאמר שַׁמֹבֵישָׁם שָׁלְ בֵּיצַלְ בִּיוֹגוי (ימוקאל מ, מו), אין נצול גדול מוה: ואס כמב פָשְׁימָ דגוש סיס ושמע פָמִימָ אֹת אמריס, כמו פִּי כָמֶה פְנָיִי (אירב מו, כו): רונבל צור ישועחו. גנסו ובוסו, כמו מבמרן, וכן סוא אומר ויַעַשׁ פִּימֶס עַנֵּי בְּמֶל (שס): בשיה. יש לשון קל בלשון כסוי, כמו וְכֹמֶס קֵלוֹן עָרוּס (משלי יב, מו),

(1) יקגאהו. הבעירו מממו וקנאמו: 🛘 בחועבוח. במעשים מעובים, כגון משכב זכור וכשפים שנאמר בהם מועבה:

לא שְׁמְּרְנִים אֲבִינִיכֶּים:

द्यान्द्रीः »، ער יְלְדְּךְ הָשָׁשִׁי וַהְשְׁבָּח אֵל יַרְחְלֵה תַּקִּיפָּא דִּי בְּרָאָרְ

ינישי וַיָּרֶא וְהַוְּעׁ וַנִּלְאֵאׁ מִכָּשָׁס בַּנְיוֹ וּנְלֶי בַּבְּם וֹ, וּנְבַוּלָ בוּנְזִיה

: 🖺 הַהְפָּבְתִ הַמְּּה בְּנִים לֹא־אֵמֶן צָּרֵי דְּרָא דְּצִּשְׁנִי אַנּוֹ בְּנָיִא oz אֶרְאֶה מֶּה צַּחַרִיתָם בֵּי דְוֹר גְּלֵי קֵּדְטִי מָא יָחֵי בְּסוֹפְּהוֹן

אָם בֹּנִוּג נַבְּלְ אַבְּמִגַּם: בְּתַבְּלֵיתֶם וַאָּנִי אַקְנִיאָם בְּלֹא־ אַרְנִיזִי קַדָּמִי בְּטְעַנְּוֹחָהוֹן וַאַּנְאַ كُتُ كَاثُمُونَا لَّذِيمٌ عِيْمٌ خَمَّامُونَا هُوَا هَكُانِهِ كَلْمُرَافِحُمُ يَانَارُمُ

אָבֶּץ ְ וְיבַלְה וַהְּלְהֵט מוֹסְבֵי אַרְעָיִהְאַ אָסִיף אַרְעָּא נַעְּלְקָהַה הרים: כּגַאָּתְ בַּבְּעַנִי בַאָּפָּג וַטִּגַלַע אָבַג בַענִם טַפָּגל כַּאָנָתָא וֹפַבַ

בוון אָבְהָהָהַכון:

אָלִבֹא בּמֹבֹבוֹב: אַטוֹלְמִגְעֹאַ מִּבְלַעַּאַ פּוּלְעַן

מֹבַאַבוּנְיוּי בְּבְיוֹ בְבְבַוֹי בְּבָּוֹן יִבְבָּוֹן:

גַית בְּהוֹן הַימָנוּ: - אַסְמֵירֶה פָּנֵיֹ מֵהֶם וַאֲמַר אַסַלֵּיק שָׁכִינָהִי מִנְּהוֹן

אַרְגֵּיזְנֵּין: אַלונוון בַּלָא הַם בַּהַמָּא הַפַּהָא

נְעַאָּכֹּלְ מִן בְּוֹנִמִּי בִּרְנִי מִּיצִי עִּר שְׁאִילִ

Which your fathers dreaded not. New gods that came up of late, no-gods, Gods that they knew not, They sacrificed unto demons,

God that bore thee. . wast unmindful, And didst forget Of the Rock that begot thee thou

sons and His daughters. Because of the provoking of His And the LORD saw, and spurned,

whom is no faithfulness. froward generation, Children in end shall be; For they are a very from them, I will see what their And He said: 'I will hide My face

07

61

81

۷ī

with a vile nation. no-people; I will provoke them rouse them to jealousy with a Me with their vanities; And I will with a no-god; They have provoked They have roused Me to jealousy

mountains. ablaze the foundations of the earth with her produce, And setteth nether-world, And devoureth the And burneth unto the depths of the For a fire is kindled in My nostril,

שערוס, לשון ושְׁעִירִיס יְרַקְּדוּ שְׁס (ישעיה יג, כה). שעיריס הס שדיס, לה עשו הבוחיכס שעיריס הללו: לה ירהו מהס, לה עמדה שַעַבְקַס מפניהם, דרך שערות ההדה לעמוד מחמת ירהה, כך נדרש בספרי (שם). ויש לפרש עוד, . אפילו האומות לא היו רגילים צהם (קפרי שיח), נכרי שהיה רואה אותם היה אומר, זה גלם יהודי: – לא שערום אבחירם: (17) לא אלה. כמרגומו דלים בסון לְכוֹדְּ, מֿילו סיס בסס לְכוֹדְ לא סימס קנאס כפולס כמו עכשיו: הדשים מקרוב באו.

אל מחוללך. מוליפֿן מרמס, לשון יְמוֹגֵּל פַּיָּלוֹמ (מסליס כט, ט), מִיל פַּיּוֹגַדֶּס (שס מח, ז): (18) חשי. משכת. ורבומינו דרשו, כשבא להימיב לכה, אתם מכעימין לפניו ומתישים כתו מלהימיב לכה (פפרי שי"מ):

אמון, לשון אמונה כמרגומו, אמרו בקיני נעשה ונשמע, ובשעה קלה בעלו הבעחחם ועשו העגל: גדולי נפרים בהם, כי הורימים דרך עובה ושרו ממנה: - אמוך. לשון ויָהִי חֹמוּן (חُשמר ב, ז), נודריעור"ה בלע"ז. דבר חֿמר (02) מה אחריחם. מס מעלס בסס בסופס: כי דור ההפוכות המה. מספרץ כלוני לכעם: לא אמון בם. אין

קום פותר פְעַר נְבָל בְּלְבּוֹ פֵין פֶלְכִיס (תהליס יד, מ): זֶס סְעָם לֹחׁ סְנָס (ישעיס כג, יג), וצעשו הוא אומר בַּווי שַׁמַּס מָאֹד (עוצדייס א, צ): בגור גבל אכעיסם. אלו הכופרים, וכן (21) קנאוני. סבעירו מממי: בלא אל. בדבר שלינו ללוס: בלא עם. בלומס שלין לס של, שנלמר הַן שֶׁרֶן פַּשְׂדִיּט

על ההרים, שנאמר יְרוּשְׁלַם הָרִים מָבִיב לָה (שם קבה, צ): (בב) קדחה. בערס: וחיקד. בנסעד סימוד: והאבל ארץ ויבולה. ארלנכס יצולס: והלהש. ירושליס סמיומדת

ÄĊĊĽ_Ē□: ¾ אַסְפָּׁר עַלְיִמוֹ דְעַוֹּת חַצֵּי אַסִיף עַלִּיהוֹן בִישְׁן עַכְּחְשִׁי

מם_חַמַּע וְחַבֻּ, מִּפֶּר: מְרֵירֵי וְשֶׁן בְּחֵמִתְ אֲשֵׁלֵח בְּם אֲנֶרֵי בְּחִוֹן עִם חֲמָת תַּנִּינָיִּא מוֹג בֹמֹּב וּלְטַמִּג בָמָּב וֹמַמֹב

יונק עם־אָישׁ שִׁיבֶּה: אַיטָר גַם־בָּחוּר גַם־בָּתוּלָה

מְאָנְוָהָ זִכְּרֶם:

וְלָא יְתוֹוֶת פְּעָל כָּל־וְאָת: עַרְימוֹ פַּוֹרְאַמְרוּ יָדֵנוּ רָטָר בובו פֿגּס אווכ אַנִיר פֿו וֹנַפֹּרוּ

אַשִּׁיצֵי בְּחִוֹן:

لَـٰ إِنَّاكِٰ إِلَّا لَٰ لَمْ فَلَـٰ ١٤٠٤ ו לפונו לפו נאלילי עוף ולהישי

סְבֵּיהוֹן: אַף עולימְהָהוֹן נְיָבֵיהוֹן עִם עובער מוקא אף עולימיהון מענא שַׁמַּבֶּלְ שְׁבֶּר נִמְעַבְיִנִים מִבּנֹאַ שַּׁנַבֶּּלְ עַנְבָּאַ נִמְעַנְנִיּאַ

אַלמֹא בּוּכְבְּנְבִינוֹ: וֹאָהָוּגווו אַבַּהוֹע מוֹ דַּנוֹי אַהְבָּיקה אַמַריה יְחוּל רוּגָזִי צַּלֵיהוֹן

בְּלָנוֹ בָּלְ דָּא: שׁפֿופֿט לָנֹא וֹלָא מוֹ פֿבֿם וֹנֹ בְּבַבָּא בַּלְמָא המָבוּן וֹבַנָּא בות בלמא יטבור במיל אַלוּ לָא פֿוֹן רוּגָּוָא דְּשְׂנָאָר

> spend Mine arrows upon them; I will heap evils upon them; I will

٤٢

the venom of crawling things of beasts will I send upon them, With bitter destruction; And the teeth of devouring of the fiery bolt, And The wasting of hunger, and the

of gray hairs. virgin, The suckling with the man Slaying both young man and And in the chambers terror; Without shall the sword bereave,

cease from among men; them, I would make their memory I thought I would make an end of

".sidt all this." exalted, And not the Lord hath they should say: Our hand is adversaries should misdeem, Lest enemy's provocation, Lest their Were it not that I dreaded the

מלי אשלים בהם, וקללה זו לפי הפורענות לברכה היא, חלי פָּלִים והם אינה פָּלִים: עלוֹמֵיכֶס מְפּוּ עַל וִבְּמִיכֶס (ירמיס ו, כא). דבר אמר, אספּס, אכלס, כמו פֶּן מִּמְפֶּס (בראשים יע, מו): דצי אכלה בם. כל (33) אספה עלימו רעות. אמציר רעה על רעה, לשון קפו שֶׁנֶה עַל שֶׁנֶה (ישעיה כע, ה), קפוֹת הְנְנְה (לעיל כע, יח),

לשון מרולם סמיס על סעפר, וכן כל מרולם דבר סמשפשף על סעפר וסולך: וממימין (ספרי שכא): - חמת זוחלי עפר. ארס נמשים, המהלכים על גמונס על העפר כמים הזומלים על הארץ. זמילה, (פסמיס קיא:): קשב. כרימס, כמו פֶּסִי קַמְבָּןּ שְׁמֹוֹל (סושע יג, יד): ושן בחמות. מעשס סיס, וסיו סרמליס נושכין סשדים גלחמו בהם, שנחמר וּבְּגֵי בֶשֶׁף יַנְבִּיִםוּ מוּף (חֹיוב ה, ו), והם שדים: וקשב מדירי. וכריחוח שד ששמו מרירי רעב, אדס כחוש מגדל שער על בשרו: מזי. לשון ארמי שער פוְנָא, דסוס מספך בְּפַוְנָא (מגילס יח.): ולחומי רשף. (24) מזר רעב. אונקלום מרגס נְפִימֵי כְפָּן, ואין לי עד מוכיח עליו, ומשמו של רצי משה הדרשן מעולושא שמעמי, שעירי

עֹשִׁים צַּמשֶׁן ְ מִישׁ בְּמַרְרֵי מַשְׁכִּימוּ (ימוקמל מ, יצ): שַׁמְמֶּס מִוְּבְּמֹוֹת לַבּשָׁת (שֹס יחֹ, יג ספרי שֹס): ומודדרים אִימוד. על מס שעשו בחדרי חדריס, שנחמר שַׁשָׁר וְקְנֵי בִּים יִשְׁרָמֵׁל בְּמַלּוֹגֵינוּ (ירמיה ט, כ), וכן מכגם אונקלום. דבר אמר ממוץ משכל מרב, על מה שעשו במולום, שנאמר ומִשְפַּר אַלוֹח יְרוּשָׁלַם נוקפים עליו מחמח אימה, והוא מח והולך בה. דבר אחר, ומחדרים אימה, שבביח חהיה אימח דֶּבֶּר, כמו שנאמר כִּי שָלֶה מָנֶח (es) מחוץ תשכל חוב. ממון לעיר משכלם מרב גיימומ: ומחדרים אימה. כשבורמ ונתלע מן המרב, מדרי לבו

מיבה זו לשלשה מיבות, אמרמי אף אי הם, אמרמי באפי אָפְנָם כאילו אינם, שיאמרו רואיהם עליהם איה הם: פִי (חֿיִרִּב מו, ה), והחל"ף החיכונה חֿינה רחֿייה בו כלל, וחֿונקלום חרגם חחר לשון הברייחה השנויה בספרי (שכב), החולקת ַ רוּגְזִי שַׁלֵּיסִוֹן, ולִ מְּמַרוֹ, שַמְסַ כוְ סִיס לו לכמוב מֿמֿפַמִּיסס, מֿמַת לשמוש ומֿמַת לימוד, כמו שַֿשַׁנֶּרֶ (ישעיס מס, ס), שַׁשַׁמָּלֶכֶס דְּמוֹ בעורה, וַמִּמֵן לְבֶּס עַמְלְכוֹת וַעֲמְמִיס וַמַּמְלְבֵּס לְפֵּמְּס (נחמיס ע, כצ), לספקר, וכן חברו מנחס. ויש פוחריס חומו כחרגומו, יֵחוֹל (62) אנורחי אפאיהם. אמרמי בלבי אפאה אומס, ויש לפרש אפאיהס אשימס פאה, להשליכס מעלי הפקר, ודוגממו מלינו

(22) לולי בעם אויב אגור. אם לא שכעם אויצ כנוס עליסם להשחית, ואם יוכל להם וישחיחם, יחלה הַגְּיַלָם צו וצאלהיו

† €	בְּאִגְּרִתְּי: בְּאִגְּרִתְי:	נְּנְיִנִין לְּיִם גִּינָא בָּאוָבֶּרֶי: הַלְאַ כִּלְ מִוּבָּדִיהוּוִן נְּלָן בַּרָתִּי	'Is not this laid up in store with Me, Sealed up in My treasuries?	~~1~~ ⁄8
£ £	אַכְּוֶּר: חַמָּת תַּנִּינָם וֵינָה וְרָאָשׁ פְּתָנִים	הַאְ כְּמִנְיִם תַּנְינֵיִא כָּס פּוּרְעָנִיּמְהֹוֹ וּרְבֵּרִישׁ פִּתְנֵי תִוּין אַבְּוְרְאָין:	Their wine is the venom of serpents, And the cruel poison of asps.	££
78	جــــــــــــــــــــــــــــــــــــ	אַרִי קפּוּרְעָנוּת עַמָּא דִּסְדוֹם כְּס פּוּרְעָנוּתְהוֹן וְלֶקוּתְהוֹן כְּעַם עַמּוֹרֶה מַחָתְהוֹן בִּישָׁן כְּנִישִׁי חִוּין וְתוּשֶׁלְמֵת מּוֹבְדֵיהוֹן כְּמְרֶרוּתְהוֹן:	For their vine is of the vine of Sodom, And of the fields of Gomorrah; Their grapes are grapes of gall, Their clusters are bitter;	7 \$
τ٤	פֿלְ,לְ,ם: כָּג לְאָ כֹׁתּונֵונ תּונִנֹם וֹאָנֹבֵּונוּ	וּבֹהְּלָגְ בַּבְּבַלְא נֵונְ בַּנְּתָּא: אָבִּגְ לָא בְּטִוּלֵפָּלָא טִוּלֵפָּטְוּן	For their rock is not as our Rock, Even our enemies themselves being Judges.	īξ
30	אַיכְּה יִרְדִּוּף אָחָדִ אָׁלָף יִשָׁנָיִם יְנֵיסִי רְבְבָה אִם־לֹאׁ כִּי־צִיּרֶם מְכָרְׁם וֵיהֹוָה הִסְּנִּירֶם:	אַמְלְינוּנוּ: אַלְינוּן הַפִּוּפְּחוֹן מָסָרְנּוּן וַיִּי נְהְבֵּין הַפִּיפְּחוֹן מָסָרְנִּין הַיִּ אַלְבֵין יִרְהִיף חַדִּר לְאַלְפָא	How should one chase a thousand, And two put ten thousand to flight, Except their Rock had given them over And the Log D had delivered	30
ממישי	לְאַּטִוֹרִיטֶּם: לְנְּ טִּבְּטֵנִּ וֹמֶּבָּנִלְנְּ זִאָּעַ זֹבְינִנִּ	אַלּוּ חֲבִּימוּ אָסְחַבַּלוּ בְּדָא סַבַּרוּ מָא יְהֵי בְּסוֹבְּהוֹן:	If they were wise, they would understand this, They would discern their latter end.	67
82	בְּרֵגִיר אַבָר עַצִּיוֹת הַמָּה וְאֵין בְּהֶם מְּבנְנְה:	וְלֵית בְּחוֹן סוּכְלְתָנוּ: אַרִי עַם מָאַבְּרֵי עַיצָּה אָנּוּן	For they are a nation void of counsel, And there is no understanding in them.	82

ינכרו סדבר למלומ גבורמס בנכרי שאין סגדולס שלו. ולא ימלס קגָדֻלָּס בי, ווסו שנאמר פן ינכרו צרימו. ינכרו סדבר למלות גבורמס בנכרי שאין סגדולס שלו. פן ינכרו צרימו.

(82) פן יאמרו ידנו רמה וגוי. כי אומו גוי אוז סינס מניס. ואין בסס מנונס. שאלו סיו מכמיס, ישכילו זאח אינס

- ילוף וגוי:
- (92) יבינו לאחריחם. ימנו לג לסמבונן לפוף פורענומס של ישראל:
- (30) איבה ירדוף אחד. ממנו אלף מישראל: אם לא כי צורם מברם וה׳ הסגירם. מכרס ומקרס בידנו דילבר"ר
- לא יכלו כלוס אלהיהם כנגד צורנו, כי לא פְּמַלְמֵנוּ מְלְשֶׁם, כל צור שבמקרא לשון סלע: ואויבינו פּלילים. ועכשיו אויצינו (וצ) כי לא כצורנו צורם. כל זה היה להם לחינים להנין, שהשם התגירם ולה להם ולהלהיהם הנומון, שהרי עד הנה eca"1:
- שדמות. שדה מבוחה, כמו ישְׁבְמוֹת לֹחׁ עָשְׁה מֹבֶל (מבקוק ג, יו), בְּשַׁרְמוֹת קַדְרוֹן (מלכיס־ב כג, ד): ענבי רוש. עשב מר: (25) כי נגופן סדום גפום. מוקג למעלה, אמרתי גלגי אפאיסה ואשגיה וכרס, לפי שמעשיסה מעשה קדום ועמורה: שופטיס אומנו, שהרי נורנו מכרנו להס. (ק"א הרי שנורנו מכרנו להס):
- (33) חמה חניום יינם. כמכגומו סק בְמֶרֶמ פַּנִינַיָל כם פורענומסון, סנס כמכירומ נמשיס כום משמס פורענומס: וראש

אשכלוח מרורוח למו. משקס מר לאוי להם, לפי מעשיהם פולענוסה, וכן מרגם אונקלוס וַמָּשָׁלְמַמ עוֹבָּבִיסֹוֹ בְּמֶּבֶרוֹקִסוֹן:

גפנס ומבואת שדמותם כמוק עמדי: (48) הלא הוא כמוס עמדי. כמרגומו, כקנוריס סס ששכחתי מעשיסס, כולס גנוזיס ושמוריס לפני: הלא הוא. פרי פחנים. כוקס, שקוא אכור לנשוך, אויצ אכורי יצא ויפרע מקס:

בּוֹלִם כֹּּ לַבוִּכְ וִם אֵּגִּם וְעַהְהַ בְּהֹבוֹ בּוֹנִּכְוִו מִאָּבֹהֹעוִן אָבוּ לְּגִּ לַבְּׁם נְהַבְּם לְהֵעׁם טַּמִׁנִּם צַּבְּהַ פּּוּבְּהַנִּיִּטֹא נִאָּנֹא אָהַבְּנִם

דַּעָּהָר לְהוֹץ: הוצלה קמו:

נאפס געור ועווב: יְהְנְהָהָ בֵּי יְרְאָרְ בְּירְאָנְלָת יָּדְ יִהְפְּרַע צָּרֵי چריקרן יהוְהֹ עַמּוּ וְעַל־עֲבָרֶיוּ הֹפּוּרְעָנּיה עַּבְּדּוֹהִי צַּדִּיקנִיּ

ע וֹאֵמֹר אֵוֹ אֵלְנַנְיֹמוּ אֵנר חַסְנוּ וְיִנִמֹר אֵן צַּחְלְטְּחוּן מַפִּיפְּא

אַליקם סִהְרֶה: יוו לסיבם יקומו וישורבם יהי אַאָּה בַּלְכִּ וּבְּבַנְנִימָנְ יַאִּכְּלְוּ יִאִּשׁׁוּ בַּטִּבַר וּבִּסְטִּבוּוְ בַּנִוּ אָבֹלְוּ

4.4: מַנַאָּטׁ, נַאָּלָ, אָבְפָּא נַאָּגן מִנָּב, מִנַיִּלֹא נִאָר מִפֹּנֹאִנֹכְיִם מִן נִבּי אַלְהִים עַמְּהַי אֲנַיְ אָמַיר נַאַתַּיֹּה אֵלְה בָּר מִנִּי אַנְאַ מְמִית וּמִתַי באַנוּ מַשְּׁנִי בָּנְ אָנִי, אָנִי, עְנָא נְאָנִן עַנִּין בְּמִּן בַאַנְא אָנָא ענָא נְלָנִים

نھُ±۔ظیا: מַחַת שְּׂנְאָה יְהוֹן מִטּילִטְלִין

דַּהַוּי רְחִיצִין בֵּיה:

خرتاذرا: להן ויסעדווכון והון עליכון שמן חַמר נסביהון יקומון

קשֶׁיזֵיב:

things that are to come upon them their calamity is at hand, And the their foot shall slip; For the day of recompense, Against the time when Vengeance is Mine, and

shall make haste.

remaining, shut up or left at large. stay is gone, And there is none servants; When He seeth that their And repent Himself for His For the Lor D will judge His people,

The rock in whom they trusted; And it is said: Where are their gods,

protection. up and help you, Let him be your their drink-offering? Let him rise sacrifices, and drank the wine of Who did eat the fat of their

deliver out of My hand. heal; And there is none that can I make alive; I have wounded, and I there is no god with Me; I kill, and See now that I, even I, am He, And

عُقَوْمُ عَدْدُدُه لَمَظَرْمُ بدر، (ره، (ر ﴿ عِ) لَهُد مِ، قَرْعُ، لِا فِع هٰدِنطُ لدر، (هم ه): ואילך העיד עליהם דברי מנחומין שיבאו עליהם ככלות הפורענות, ככל אשר אמר למעלה, וְהָיֶה בִי יָבֹאוּ שָלֶיךְ פֶּל הַדְּבֶּרִים כאן סעיד עליסס משה דברי מוכחה, להיות השירה הואת לעד, כשתבא עליסה הפורענות ידעו שאני הודעתים מראש, מכאן על ידי שלוחים הרבה: וחש עחדות למו. ומהר יבאו העתידות להם: וחש. כמו ימהר ימישה (ישעיה ה, יע). עד פְּשֶׁמִּמֹס זכות אבותם שהם סמוכין עליו: − בי קרוב יום אידם. כשאכלה להביא עליהם יום אידם, קרוב ומזומן לפני להביא שם דבר, כמו וְשָׁלֹּים, וסוֹם מגורם וְסַדְּבֵּר מֵין בְּסֶם (ירמיס ס, יג), כמו וְסַדְּבּוּר. ומֿיממי משלם לסס: רעה חמוש רגלם. (פצ) לי נקם ושלם. עמי נכון ומזומן פורענום נקס, וישלם לסס כמעשיסס, סנקס ישלס לסס גמולס. ויש מפרשיס ושלס,

מיינמינדו"ר. ענור, סוא סנושע במענור סמושל. עווב, מָחוּזָק, כמו וַיַּעַזְבוּ יְרוּשֶׁלָס עַד סַחוֹמֶס (נחמיס ג, ח), פֿין־ לֹא עַזְבָּס שיעלור בהם: עזוב. ע"י עוזב. עולר, הוא המושל העולר בעם שלא ילכו מפוזרים בלאמם ללבא על האויב, בלשון לע"ז בי אזלח יד. כשיראס כי יד סאויב סולכת ותווקת מאד עליסס, ואפת בהם עלור ועווב: - עצוד. נושע ע"י עולר ומושל משפטיס הללו, וימנחם הקב"ה על עבדיו לשוב ולרחם עליהם: יחבחם. לשון הפך מחשבה, להיטיב או להרט: כר יראה .משמש בלשון דסא, למס טעס לדבריס של מעלה, אלא לשון מחלם דבור, כמו פִי מָבֹאוּ אֶל סְמָבֶן (ויקרא כס, בא. כשיבאו עליסס (35) כי ידין ה' עמו. כשישפוע אוחס ביסורין הללו האמורים עליהם, כמו כִּי בְּם יֶדִין עַמִּים (אֹיזּב לו, לא), כי זה אינו

(פ) ואמר. סקנ"ס עליסס: אי אלהימו. עבודת אלילים שעבדו: צור חסיו בו. סקלע שסיו מתכסין בו מפני סתמס עִיר מְּהַבְּׁה (ירמיה מט, כה). ענור, מייטונדי"ר. עווב, הֿינפורני"ד:

(85) אשר חלב זבחימו. היו מומן מלהות מוכלים, שהיו מקריבין לפניהם ושומין יין נסיכם: ייחי עליכם החדה. וסלנס, כלומר שסיו במוחין בו לסגן עליסס מן סרעס:

(98) ראר עחה. הבינו מן הפורענום שהבחתי עליכה וחין לכה מושיע, ומן המשועה שחושיעכה וחין מוחה בידי: אני אומו הלור יהיה לכם מחקה ומקמור:

ְּ אַשְׁבָּיר חִצֵּי מִדְּם וְחַרְבָּ האָבַל בְּשָׂר מִדַּם חָלָל וְשִׁבְּיָׁר מֵרְאַשׁ פַּרְשָׂר מִדָּם חָלָל וְשִׁבְּיָֹר

⁶⁴ הַרְּנִינִי גֹּיִם עַמִּוֹ בָּי דַם־עֲבְרָיִי יִּמְּוֹם וְנָקִם יִשְׁיִב לְצִּרְיִּי וְכִפָּר אַרְמָתִּי עַמְּיִּ: (פּ)

> לְמְּלְמִּנוּ: מְּכֹּנִינִי נִאְמִנִנִי לַנִּם אָּנָא אָבִּי אַטַׁלַנִנִי בֹּמִמָּנִא בִּיִּנִי

אָם מֹלְ טַד הְּרֵין בְּחֵיוּ בָּרְקָא אָם עַלְ חַרְבִּי מָדִּמְץ אָם עַלְ הַרְבִּי נְתְּשָׁלֵּים: אָם עַלְינְי הַרְבִּי נְתְּשָׁלֵּים אָרִי גַּרְרִי מָדָמָץ

מְּנְאֵׁה וּבְעֵּילְ דְּבְּבְא: יְשְׁבֵּוֹ לְאֵמְּדְאָה בְּתְּרֵוֹ מָדֵּילִ הְשְׁבֵּוֹ לְאִמְּדְאָה בְּתָרֵוֹ אֲבֵוֹנִ יְּבְרֵוֹ מִדְּמָא וְחַרְבִּי אָבִוֹּי יִּבְרֵוֹ מִדְּמָא וְחַרְבִּי

ְנְּמְלְ מְּמֵּנְהְיִּ לְמְּנְאִנְהִי וִיכְפָּר עַלְ אַרְעֵיהִ הוְקְבְּרֵת הַפְּרְעָרִי צַּרִּלֵּיָא הוְקְבָּרֵת עַבְּרְוֹהִי צַרִּי הוְקְבָּרָת עַבְּרָהִי הַבְּרָהְ עַבְּרָהְ הַבְּרָהְ עַבְּרָהְ הַבְּרָהְ
> For I lift up My hand to heaven, And say: As I live for ever,

01

If I whet My glittering sword, And My hand take hold on judgment, I will render vengeance to Mine adversaries, And will recompense them that hate Me.

slain and the captives, From the long-haired heads of the enemy.'
Sing aloud, O ye nations, of His people, For He doth avenge the blood of His servants, And doth render vengeance to His adversaries,

devour flesh; With the blood of the

with blood, And My sword shall

I will make Mine arrows drunk

And doth make expiation for the

land of His people.

אני הוא. אני לסשפיל ואני לסריס: ואין אלהים עמדי. עומד כנגדי למחום: עמדי. דוגמחי וכמוני: ואין מידי

מציל. הפושעים בי: (0+) כי אשא אל שמים ידי. כי בחרון אפי אשא ירי אל עלמי בשבועה: ואמרחי חי אנכי. לשון שבועה הוא, (כמו הַיִּ אנייאם היאם לא האשר הבחתם האני (המשבת הבת) אם האלו לננישבת מילינו.

אליליס: ומשדמת עמורה וגוי. ולא ישימו לבס למלוח הגדולה בי: עגבמו עגבי רוש. הוא שאמר לולי כעם אויב

ממא בוא נבומה לב נון:

بَيْنَ بَانِي يُسِيقُمْ خَالِنَا: עַמָּגְבֶּׁע בַּאָנְגָּג פַּטִּנְמָ, טַנְמָפָּטַטְאַ עַבָּאָ צַבְּם וַיְבָא מֹשֶׁר וַיְדַבֶּר אָת־כָּל־ וַאַמָא מִשָּׁה וַמַלֵּיל יָה כָּל

₩ ロジベニ الخَارِ - قَامَ فَلَأَلَمَهُ لَا يُعَزِّدُ لَا هُلَا قَامَ וַנְבַל מֹשֶׁה לְדַבֶּר אָת־בָּל וִשִׁיצֵי מִשָּה לִמַלְלְא יָת

אָּמַ בְּּלְ דִּבְּרֵי הַמַּוֹרֶה הַוֹּאָמ: אָנוַ בְּנִוֹכֶּם לָהֵּלָּוַ לעשות מגיר בַכֶּם הַיִּים צַּשָּׁר הַצַּוֹם 9+ 444_1144,0 XÃL נֹאָמֶר אֶּלֶבֶם הָּנִמִּנּ לָבַבַּכֶּם

אַמָּר אַטָּׁם מָבֹבוֹנם אָנוַבוּוֹבִינִ

פֿעוֹמוּ אובוּוֹשֹא בַבא: בניכון למטר למעבר ית כל וקא דין דּהָפַקּדונונון פּטׁנֹמוֹא בּאָנֹא מֹסִבֵּיִר בַּכִּוְ וֹאָמֹר לְבוּוֹן מִּוּוָ לַבַּכוּוֹ לַכַּל

שَאُّلُـٰכִנ ۚ זֹמִיםְ מַּלְ בַּנֹאֲבַׁמְּׁנִי מַבֵּו שִּנְבַכּנּוּ וְמָנוֹ מַּלְ אַּבְּמָּאִ ל ּ בִּרְ הַנְּאַ חַנֵּיבֶם וּבְּבָּבֶּר תַנְּיִּר צָּבֵּר הוּאַ חַנֵּיכֵוּן וּבְּפִּהְנְּמָא בּׁי לְאַבְּרַ בַל הוּאַ מִבָּּם אֲבִי לָאִפַּהָנָם בִיקַן הוּאַ מִנָּכוּן

באַטוּן עַבְרָין יָת יַרְדָּנָא לִתַמָּן

people, he, and Hoshea the son of words of this song in the ears of the And Moses came and spoke all the

speaking all these words to all Israel, And when Moses made an end of

St

words of this law. therewith to observe to do all the may charge your children testify against you this day; that ye unto all the words wherewith I he said unto them: 'Set your heart

over the Jordan to possess it.? days upon the land, whither ye go this thing ye shall prolong your because it is your life, and through For it is no vain thing for you;

שוא או אויבו, וימלא שלא ראה נקמפו ממנו, אבל אני הי לעולה, ואם ימופו הם ואיני נפרע בחייהם, אפרע במופה: 🔻 🗷 מסס, וסיכולת בידי לספרע מן סממיס ומן סמייס, מלך בשר ודס שסוא סולך למות ממסר נקמתו לספרע בחייו, כי שמא ימות מכס, אבל אמרמי שמי אנכי לעולס, איני ממהר לפרוע לפי שיש לי שהות בדבר, כי אני חי לעולס, ובדורות אמרונים אני נפרע של המסמון, וכל שכן שגבור מלמעלה וחלש מלמעה: ידי. מקום שכינמי, כמו הָישׁ עַל נַדְּוֹ (במדבר בֹ, יו), והיה בידי להפרע שמים ידי. כמו כי נשאמי, ממיד אני משרה מקום שכינמי בשמים, כמכגומו, אפילו חלש למעלה וגבור למטה, אימת העליון עליסס סרעס, ומחחי חבא עליסס סטובס: ואין מידי מציל. מי שיניל אחכס מן סרעס אשר אביא עליכס: כי אשא אל שַּׁיּוֹ סִי מֻבְּיַבְיּן (מיכס ז, י): דאַר עחה כר אַני וגרי. מזיגלס סקב"ס ישועמו ויממר, רמו עמס כי מני מני סומ, מממי בממ של ישראל, כמו שאמר מימום הרשע כשגידר את הפרוכת (גימין נו:), כענין שנאמר וְמַבֶּא הֹיַבְּאָי וְמָבַאֶּ בּוּשָׁה הָאֹמֶרֶה הֵלַיִּ יסורין, אלא כמו כי יריב אם ריבס מיד עושקיסס, כי יראס כי אולם יד וגוי: - ואמר אי אלהימו. - סאויב יאמר אי אלהימו רגלם. כענין שנהמר הְּרְמְשָׁנֶּסְ בְּגֶּל (ישעיס כו, ו): - בי ידין ה׳ עמו. צלשון זס משמש כי ידין צלשון דסה, והין ידין לשון מוכן לסשקומס על מס שעושין לסס: - במוס עמדי. אומו סכום שנאתר פי כוֹם בְּיַד ס' וגו' (מסליס עס, ע): - לעה חמוש אגור על ישראל, להרעילם ולהמרירה, לפירך אשכלות מרורות למו, להלעיע אותם על מה שעשו לְבָּנַי: חמה חנינים יינם.

שיסה דורש בחייו, כדי שלה יהמכו ישרהל בחיי רבך לה סיה לך להרים רהש, ולמה קורהו כהן הושע, לומר שלה זחה דעתו עליו, (++) הוא והושע בן נון. שנם של קייוְגִי סימס, נעלס רשום מוס ונמנס לוס (סומס יג:), סעמיד לו משס מסורגמן ליסושע שנותי ברק חרבי. סרבס אם יש שאינם מלויין, כשאשנן ברק מרבי ומאחו במשפט ידי וכו', כמו שפירשמי למעלס:

עיניו ואוניו ולבו מכוונים לסבין, דברי מורס שסן כסררין סמלוין בשערם על אחח כמס וכמס: שְׁמֶש וְשִׁיס לְבָּּבְּוּגוי (ימוקחל מ, ד), סרי דבריס קל ומומר, ומס מבנימ סבימ שסוח נרחס לעיניס ונמדד בקנס, נריך חדס שיסיו (64) שימו לבבכם. לריך אדם שיסיו עיניו ואוניו ולבו מכוונים לדברי מורס, וכן סוא אומר בֶּן אָדָם רָאָם בְּעַינֶיף וּבְּאָוֹנֶיף שחע"פ שנימנה לו גְדַלֶּה, השפיל עלמו כחשר מחחלחו (ספרי שלד):

כיקן במוכה שמם מדרשנו שמין בו ממן שכר, מדע לך שכן ממכו וַמַּמוֹמ לוֹשֶׁן מִמְנִע (ברמשים לו, כצ), וָמִמְנַע הֶיִמֶּה פִילֶגָשׁ וגו' (ק4) כי לא דבר רק הוא מכם. לא למנס אמס יגעיס בה, כי הרבה שכר מלוי בה, כי היא חייכם. דבר אמר, אין לך דבר

הַנְּיִם הַנֻּה לַאִּמְר: מפמיר ניְדַבֶּר יְהֹנְהֹ אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם וּמַלֵּיל יִיְ עָם מֹשֶה בִּכְרַן יוֹמָא

了沒戶背口: בּיְהוֹ אֹהֶר אַנֹּי יְעֵיׁן לְבֹינֹי יִהְוֹבְאֵלְ יִנִי אַבְהֹא בַּבְּיֹהוֹ בַּאַנֹּא יִבְיִב הַּלְבַּּבוֹּג יִבְעַוֹּ וּבְאַבְ אָנִב אֶבוֹ אַ בַּמוּאָב בַּהַלְ אַפּּג יִבוּיחוֹ וַחָוּיִ or ערינבו אַשִּר בְּאָנֵץ מוֹאָב אַשָּר לְטוּרָא דִּנְבוֹ אַלְ תַר אָל תַר הְצְּבְרִים תַּנְּה סַק לְשִּוּרָא דְּעִּבְרָאֵי הְדֵין

\$4_44: אַבְרָן אָבִיּרְ בְּנַרְ הַבְּרֵר הַבְּרֵר נֵיאָסֶף צַּבֵּרוֹן צִּחְוּךְ בְּרֹּוֹר טֹנְרִא י וְהַאָּסֶף אָל־עַּמֶּיִף בְּאֲשֶׁר־מֶת וַאַהְבָּנִישׁ לְעַמֶּּךְ בְּמָא דְּמִית

פֿבה מוֹפּר צֵּוֹ מַלְ אָמֶה מוֹבּרָא דְּצִּין מַלְ עַל" אַשֶּׁר מְעַלְמָם בִּי בְּתוּדְ עַל דְשַׁקַרְתוּן בְּמֵימָרִי בְּגוֹ

₩

בַבוּן לְמֵימָר:

לְבֹנֵג וֹמִּבְאֵב לָאַנִוֹסְנֹא:

נאַטַכּנוּהַ לַתַּמִיה: انفِير چَبَر ٰ غِيْرٌ لَا هُوْلَا الْفَوْلِ الْمَادِي عِنْ وَجُرَمَ ذِينَوْلًا الْمَادِي الْمَادِي فَيْلًا الْمَادِينَ فَيْ الْمَادِينَ الْمُعَالِّ الْمَادِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِّ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ لَيْعِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِقِينَ الْمُعَلِّقِينَ الْمُعَلِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعَالِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعَلِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعَلِقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعَلِقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعِلِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعِلِقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلِينَا عِلْمُعِلِينَا الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلِّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلِينَ الْمُعِلَّقِينَ عَلَيْهِ مِنْ الْمُعِلَّقِينَا عِلْمُعِلِينَا عِلْمُعِلَّقِينَ الْمُعِلَّقِينَ عِلْمُعِلِينِ الْمُعِلَّ

לא שَدَهُمُونَ אِبِنِدَ خُتَيَاكَ خُدُرً عَدَيهُمِيا نُنِدَ خُدِرَ نَهُلَّهُمْ: וֹמְבַאָּבְ בַּמָּוֹ מְבוֹנִבְי בַּנִי וֹמְבַאָּבְ בַּמָּוּ מַאָּנִי בַלִּם

> that selfsame day, saying: And the Lord spoke unto Moses

possession; the children of Israel for a land of Canaan, which I give unto against Jericho; and behold the is in the land of Moab, that is over Abarim, unto mount Nebo, which Io nis1nuom sid1 01ni qu 55d1 15D'

64

84

his people. mount Hor, and was gathered unto people; as Aaron thy brother died in goest up, and de gathered unto thy and die in the mount whither thou

the children of Israel. sanctified Me not in the midst of in the wilderness of Zin; because ye at the waters of Meribath-kadesh, the midst of the children of Israel Because ye trespassed against Me in

(שם יב), לפי שאמרה איני כדאי להיוח לו לאשה, הלואי ואהיה פילגשו, וכל כך למה, להודיע שבחו של אברהם שהיו שלמונים

וסגיו לנו אם השליו, והעלה לנו את הבאר, ונתן לנו את המורה, אין אנו מניתין אותו, אמר הקב"ה, הריני מכניתו בחלי היום . אומרים, בכך וכך אם אנו מרגישין בו אין אנו מנימין אומו, אדם שהוציאנו ממצרים, וקרע לנו את הים, והוריד לנו את המן מוליאן בחלי היום, וכל מי שיש בו כח למחוח יבא וימחה, אף כאן במיחח של משה נאמר בעלם היום הזה, לפי שהיו ישראל אנו מכגישין בסס אין אנו מנימין אומן לצאמ, ולא עוד, אלא אנו נומלין סייפוח וכלי זיין וסוכגין בסס, אמר סקב"ס, סריני בידו כח למחוח יבא וימחה, במלרים נאמר בְּעֶבֶׁם הַיּוֹם הַאָב הוֹלִיאׁ ה' (שמוח יב, נא), לפי שהיו מלרים אומריס, בכך ורך אם במיבה, ולא עוד, אלא אנו נוטלין כשילין וקרדומוס ומבקעין את המיבה, אמר הקב"ה, הריני מכניסו בחלי היום וכל מי שיש לַּמ וגו' (שם ז, יג), במכאים אוכו של יוס, לפי שהיו בני דוכו אומכיס, בכך וכך אם אנו מכגישין בו אין אנו מנימין אומו ליכנס (8+) וידבר ה׳ אל משה בעצם היום הזה. נשלושה מקומות נאמר נעלם היום הום, נאמר בנת בְּעֶבֶׁם הַיִּוֹם הַנָּה בָּאֹ ומלכים מספוים לידבק בורעו:

וכן שניוכן שלישי, וכאס בנו בכבודו, א"ל משס, אסרן אחי, שַלֶּס לממס, ועלס, פשומ ידיך, ופשמ, פשומ רגליך, ופשמ, עלוס (02) כאשר מה אהרן אחיך. במומס מימס שכמים וממדם מומס, שספשים משס מת מסרן בגד כמשון וסלבישו למלעור

כך מקיים מנים בוראו, אנו לא כל שכן: שם שמים, שסיו ישראל אומרים, ומס ספלע הוה שאינו לשכר ולא לפורענום, אם וכה אין לו ממן שכר, ואם ממא אינו לוקה, ְּדְצַּבְּקֶם סֶׁלְ קַּמֶּלָע (במדבר כ, ה), וסס סכוסו, וסולרכו לסכותו פעמיס, וחלו דברו עמו ונתן מימיו בלה סכחס, סיס מתקדש (IE) על אשר מעלחם בי. גרממס למעול ני: על אשר לא קדשחם אוחי. גרממס לי שלה המקדש, המרמי לכס מיניך, ועלם, קמון פיך, וקמן והלך לו, אמר משה אשרי מי שמח במימה זו:

בּאָלֹא וֹבִיב לְבָׁנִי וֹמִבְאָלְ: ילחמן לא חיעול לארעא אָבוּ מִפַּבוּגְ טִטִוּ, וֹע אַבֹּהֹא

of Israel. the land which I give the children but thou shalt not go thither into For thou shalt see the land afar off;

the Haftara on page 179. Kippur and Sukkot, if there is one. If it is the Shabbat between "Rosh HaShana and Yom Kippur, read The Haftara is II Samuel 22:1 - 22:51 on page 181. This Haftara is read on the Shabbat between Yom

خفتد مبني: אָהְהַ עַבְאָבְעַנִים אָעַבַבּוֹנִי וֹמְבַאָּבְ וֹבִּנֹאָ בַּנִוֹ זִעַ בַּנִּוֹ וֹמְבַאָּבְ צַבָּם

הפס וָוֹאָת הַבְּרֶלְת אֲשֶׁר בַּרָךְ מֹשֶׁת וָדָא בִרְכְּהָא דְּבְרֵיךְ מֹשֶׁת

children of Israel before his death. Moses the man of God blessed the And this is the blessing wherewith

IIIXXX

אשרת)[ק׳ אָשׁ דָתּן לְמוֹ: וֹאַטַּע מִוַבְבַבַע לַבְמָ מִימִינוִ (כּי ַ משָמִיר לְמוּ הוּפִּיעַ מֵהַר פָּארֶן ניאַמָּר יְהוָה מִסִּינִי בָּאַ וְזָרָה

خَنْيُكَ لِيَامِ فَحَدَ خُلَائِكَكَ نَهُمُ

אוֹרוֹתָא וַתַּב לַנָּא: בְּתְב יַמִינֵיה מִגּוֹ אִישְׁתָא בפאבן ועמיה רבות קדישיו אַטוּלִי בוּבוּבנים מַלְ מוּבֹא יַקְרֵיה מִשֶּׁעִיר אָתַּחָזִי לַנַּא נאַמר יִן מִסִינֵי אָהְגָּלִי וְזֵיהוֹר

فُلابِ مُثَرِّكُ تُمْخِياً مَح مُنفُدُكِ: אַפּגע ממֹאַבוֹם נאַנּוּן מִבַּבֹּנוּן לבישוני בית ישְּׁבֶאל בִּנְבוּנָא אַף הבב עַמָּים בְּלְ־קָדשָׁיוּ אַף הַבּיִבְנּוּן לְשֶׁבְטָּיָא בָּלֹ

> was a fiery law unto them. myriads holy, At His right hand Paran, And He came from the them; He shined forth from mount Sinai, And rose from Seir unto

And he said: The LORD came from

Receiving of Thy words. And they sit down at Thy feet, holy ones—they are in Thy hand; Yea, He loveth the peoples, All His

- מביבס סים לך, על כן פני פומר לך עלס ורפס: (22) כי מנגד. מלחוק: - חראה וגוי. כי אם לא מראום עכשיו לא מלאה עוד בחייך: - ושמה לא חבוא. וידעמיכי
- (ו) וואח הברכה. לפני מוחו. ממוך למיחחו (מפרי שמצ), שאם לא עכשיו אימחי:
- על גבי אש לבנס, נמן לסס בלומות כמב יד ימינו. דבר אתר, אש דת, כמרגומו, שנתנס לסס ממוך סאש: רובס, ולה כדכך בשר ודס שמרהס כל כבוד עשרו ומפהרמו ביוס מופמו: אש דת. שסימס כמובס מהו לפניו בהש שמורס לבני ישמעאל שיקבלוה ולא רלו (שם): ואחה. לישראל: מרבבוח קדש. ועמו מקלת רבבות מלארי קדש, ולא כולם ולא משעיר למו. שפתח לבני עשר שיקבלו אם החורה ולא רלו (ספרי שמג): הופיע. להס: מהר פארן. שהלך שם ופתח לסמילב במחמים ההר, כחמן היולא להקביל פני כלה, שנאמר לְקְרַאָם הָשֶׁלְהִים (שמוח יע, יו) למדנו שילא כנגדם: וורח בו סוכרם וכום לישראל, וכל וס דרך רלוי סוא, כלומר, כדאי שם אלו שמחול עלישם ברכם: מסיני בא. ילא לקראמם כשבאו (2) ויאמר ה' מסיני בא. פְּמַמ ממלס בעבמו על מקוס וממר כך פתח בלרכיסס על יערמל (מפרי עמג) ובעבח עפתח בו יע
- ואריקלום מרגס שהיו נוסעים על פי דבריך, והמ"ס בו שמוש משמשת לשון מן. דבר אחר, אף מבב עמיס, אף בשעת מבתן של שַׁלְּי (ימוקאל ב, ב), כמו ממדבר אלי, אף וה מדברומיך, מה שהיים מדבר להשמיעני לאמר להם מישפורפלידור"ש בלע"ו, עליסס עול מורמך: מדברתיך. סמ"ס בו קרוב לימוד, כמו וַיִּשְׁמַע מֶׁמ סַקּוֹל מִדַּבֵּר מֵלְיו (במדבר ז, פע), וַמֶּשְׁמַע מֵׁמ מִדַּבֵּר לכך, שסרי מכו עלמן למוך מחמים ססר לרגלך במיני, מכו לשון פועלו, סומנופו למוך מרגלומיך: ישא מדברחיך. ישלו בענין שנאמר, וְבְיִמְּה נֶפֶּשׁ מֲדֹנִי נְרִיּרֶה בְּנְרוֹר בַּמַיִּים הָמ ה' בֻּלְנַיִּךְ (שמואל-ה בה, כמ): - והם חבר לרגלך. והם ראוים כשאמר הקב"ה ליעקב גוי וקבל גוים יהים ממון (בראשים לה, יא): בל קדשיו בידך. נפשום הלדיקים גנווום אחו, (3) אף חובב עמים. גס מנה ימירה מנג את השבעים, כל אחד ואחד קרוי עם, שהרי ננימין לבדו היה עמיד להוולד

ځيځه ټځاد: י, תּוֹרֶה צְנָּה־לֶנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשֶׁה אּוֹרְיָהָא יָהַב לַנָּא מֹשֶׁה מַסְרַהּ

בָּאָמֶּוּ מְּּׁם זַעַר שִּׁבְּמֵּוּ וִשְּׁבָּאָלִ: י ווֹנו. בוּאַנוּן מִגְנִי בּנוֹנִאַפּנּן וַנַּוֹנָנוּ

° וֹבוֹי רְאִיבֵּוֹ וֹאַלְ יִמְׁנִי וֹיִבוֹי מִׁנִּוֹי יִ

ਯੁਜ਼੍ਹਾਜ: (ਵ) שׁבֹיאָנּוּ גַּבְׁוֹן בֶּבְ בְוָ נִׁמֹּנִב מִבּּבְוּוֹ ווֹאָנו לִיהוּדָה וַיּאָמָר שָׁמָעַ

שניברי על מי מריבה: חַסִידֶדְ אַשֶּׁר נִסִיתוֹ בְּעַסָּה איני וּלְקוֹנִ אֹמְר שׁמִּוֹב וֹאִנְרֵוּב לְאָּנָת

נְרוּהָא לְכִנְשָׁׁ*הַ יַעֲּלְב*ּ:

מְבְׁמִנְא דְּוִשְּׁרָאֵל: באָטַבּנְמִנִע בַנְמָג מַמָּא בַּטַבָּא ここのしゃく

אַטְסָנְהָהוֹן בְּמִנְיָנְהוֹן: שׁלוֹלֹא לָא וֹמוּט וּנִשַּבַּקנוּ בּׁנִינִינּ ניםי באיבן בְּחַנִּי עַלְמָא וּמוִחָא

מבמיל דְבְבָא הָוֹי לִיהַי: פּוּבְעָּנוֹעָא מִשְּׁנְאִנְעִי נְסְעָּיִ בּאָלִם יוֹבוְנִינִ וֹאַבּּבוֹן כִינִי לַכַּבְרָא וּלַמַּמִיִּה מַּטִּיבִנּיה עלותיה דיהודה בְּמִפְּקִיה וֹבֹא לִיהוּבְה וֹאֵמָר שַבּּילְ וֹנִ

جُلتَٰدِمُلِ: מַל מֵי מַצּיּהָא וֹאָמֶשֹׁכַּע לנסיקא והנה שלים בחנמהי XKELWAY KEL FXWACT ילַכִוּג אַמֹּב שוּמֹּגֹא וֹאִנַבֹּגֹא

> Jacob. To noitegergnoo edt to eonstiredni Moses commanded us a law, An

together. gathered, All the tribes of Israel When the heads of the people were And there was a king in Jeshurun,

his men become few. Let Reuben live, and not die In that

his adversaries. And Thou shalt be a help against His hands shall contend for him, And bring him in unto his people; Hear, Lord, the voice of Judah, And this for Judah, and he said:

strive at the waters of Meribah; Massah, With whom Thou didst one, Whom Thou didst prove at and Thy Urim be with Thy holy And of Levi he said: Thy Thummim

גורומיך ודמומיך בשממס. ואלס דבריסס: ולא משו מאחריך, ואחה שומרס: והם חבו לרגלך. והם מחמלעים ומחכנסים לחחח ללך: ישא מדברוחיך. מקצלין אומות סעולם, שסראית לסס פנים שותקות ומסרת את ישראל בידם: – כל קדושיו בידך. כל לדיקיסס ועוביסס דבקו בך

(+) חורה. אשר נים לני משס, מורשס סיא לקסלמ ישקב, אחזנים ולא נעובנס:

כמו פִי מִשְׁחׁ מֶׁם רֹחִׁשׁ (שמום ל, יב), רחׁיין חׁלו שחברכס. דבר חׁחר, בהחחשף. בהחחשפם יחד בחודה חחח ושלום ביניהם, (a) ויהי. סקב"ס: בישרון מלך. ממידעולמלכומועליסס: בההאסף. בכלסמאסף כאשימשבון אסיפמס: ראשי.

(6) יחי ראובן. בעולס סוס: ואל ימוח. לעולס סבא. שלא יזכר לו מעשס בלסס: ויחי מחיו מספר. נמנין במנין סוא מלכס, ולא כשיש מחלוקת ביניסס:

עלמו, שהיה בלבו עליו על מה שעשה בשמיה, כ"כ באגדה ההליה (מדרש ההליה ל, ג)): נמל שמעון ממוך גורלו של יסודס, שנאמר מַמֶּבֶל בְּגֵי יְסוּדֶס נַמֲלַמ בְּגֵי שְׁמְעוֹן (יסושע ימ, ע) (ומפני מס לא ייחד לו ברכס בפני לא). דבר אחר, שמע ס' קול יסודה, כאן רמז ברכה לשמעון מחוך ברכוחיו של יסודה (ספרי שמח), ואף כשחלקו ארך ישראל נקממו: ועזר מצריו חדיה. על יסושפע סמפלל, על מלחמח רמוח גלעד וַיִּוְעַק יָסוֹשֶׁפָט וַס' עַּוְרוֹ (דברי סימיס־ב יח, ומוקים מפני פנפריב: ואל עטו חביאנו. לשלוס מפני המלחמה (פ"א מן המלחמה): ידיו רב לו. יריבו ריבאו ינקמו גרס לראוצן שיודה, יסודה וכרי: שמע ה׳ קול יהודה. מפלם דוד ושלמה ואפא מפני הכושים, ויהושפע מפני העמונים סיו עלמום יסודס מפגלגלין בארון, מפני נדוי שקבל עליו, שנאמר וְסְעָאֹמִי לָמָבִּי בָּלְ סַיְּמִיס (בראשיה מד, לב), אמר משה, מי בְּבֶּס לְבַבְּס וגוי וְלַכֹּח שָׁבַר זֶר בְּמוּבֶס (שס ימ) ועוד פירשו רבוחיגו, (מכוח יה: בבה קמה לבי) שכל מ' שנה שהיו ישרהל במדבר, (ד) וואח ליהודה. ממך יסודס לרמונן, מפני ששניסס סודו על קלקול שנידס שנממר שַשֶּׁל מַבְמִיס יַנִּידוּגוי (מיונ מו, ימ) שחר חמיו, דוגמח היא זו, כענין שנאמר וַיִּשְׁפַב אָח בַּלְּסְה, וַיִּסְיוּ בְּנִי יַעַּקֹב שָׁר (בראשים לה, כב), שלה ילא מן המנין:

(8) וללוי אמר. ועל לוי אמר: הומיך ואוריך. כלפי שכיים הוא מדגר: אשר נסיחו במסה. שלא נתלוניו עס

אַמְרַטְּבּ יִּבְרִיהָף יִנְּבְּרִייִּ וֹאָטַ בֹּלוֹ לַאָּ גֹֹנֵה כּֿג הָהֹטֶׁנוּן באיליו וָאָת־אָּחָיוֹ לָאָ הַלָּיר

לִישְׂרָאֵלְ זְשְׁימוּ קִמוֹרֶהֹ בְּאַפֶּׁרִ بنر، משפמיד ליעלב ותורחה

נְיִהְתַּוֹּאָנוּ מִוֹ_וֹבוּמִוּוֹ: (סַ) שבול מוון מונדים שמוו בְּרֵךְ יְהֹנְתְ הֵילֵוּ וּפִּעָּל יָדֶיוּ

עַנָּים יבָּין כְּתַבּּיוֹ שְּבָּוֹי (ס) לבטח עליו הפף עליו קל"

ימשטר בבצת מוסת: **CHARL** יליוםף אַמַר מְבַבֶּבָת

> לא אַמִּלנאנ: למבו ממבע מומבב וטומב אַבוְנִי יִבְנוֹהִי לָא נָסִיב אַבִּי בבים כַּד קבוּ מָן דִּינָא וַאַפּי ַ לְאַבְּׁנִג נּלְאָמֵנְ לְאָ צַׁהַּנְ אֶּבְּנִינִג וֹהָלְ אִמֶּנִ**י**ַ לְאָ

ולמור לְנֹמֹנֹא מֹל מַבְבְּטַב: וֹמּוּנוֹ לַמּבִנוּ בּוּסְמָנוֹ לַבַבְּעַבַּ ختقط نعبثنك خنهثهم خشدنا بخذنا لحتظهنا لانثك

דַלָא יִקוּמוּן: בּמְּנֹאִנְעִי יִבְבַמְּלֵי בַּבַבוְעִי לבוק בותוא שבר שוגא בְּבֵיךְ יְיָ נְבְסִוְהִי וְמִירָבַּן יְדְוֹהִי

שַׁמְבוֹ מִבְינִעָא: מַלוֹהִי כָּל יוֹמָא וּבָאַרְעִיה וֹאָבׁוּ בְּׁבוּשִׁבֹּּלֹ הַּבְוָבִי, וֹבִי מִנִּין كْخَدُدُوْا هُوْد نُدْيَد يُعَلِّد يَهُجُا كَحَدُدُونَا هُود يُعَالِمُ يَنْ

ರಥೆದೆರಲ್ಲ ダレダメ ひらんさ 下込むにと ひんばんく בום וו אַנהוש הֹבֹנא מֹלְנִנוֹן יליוסף אַמַר מבָרַכָא מן

> Thy word, And keep Thy covenant. children; For they have observed brethren, Nor knew he his own Neither did he acknowledge his mother: 'I have not seen him'; Who said of his father, and of his

Thine altar. . And whole burnt-offering upon They shall put incense before Thee, ordinances, And Israel Thy law; They shall teach Jacob Thine

hate him, that they rise not again. up against him, And of them that through the loins of them that rise accept the work of his hands; Smite Bless, LORD, his substance, And

spoulders. And He dwelleth between his Him; He covereth him all the day, of the Lore shall dwell in safety by Of Benjamin he said: The beloved

concuert benearth, dew, And for the deep that precious things of heaven, for the the Lord be his land; For the And of Joseph he said: Blessed of

נָח ׁ הַמּרִיס (במדבר כ, י) הֿסרן ומריס מה עשו: שחר המלינים: - חדרבהו וגר. כמרגומו. דבר חמר מריבהו על מי מריבה, נְםְפַּקַפְּּ לוּ לבוח בעלילה, חס משה חמר שָׁמֶעוּ

ובריחך יגצורו. ברים מילה, שאוחם שנולדו במדבר, של ישראל לא מלו אם בניהם, והם היו מולין ומלין את בניהם, (ש"א שקרי לוייס סס, ומשבע לוי לא מעא אחד מסס, שנאמר בֶּל בְּנֵי לֵוִי (שס): בי שמרו אמרחך. לא יסיס לך אלסיס אחריס: לסרוג אם אבי אמו וסוא מישראל, או את אמ אמיו מאמו או בן במו וכן עשו, ואי אפשר לפרש אביי ממש ואמיו מאביו וכן בניו ממש, (פ) האומר לאביו ולאמו לא ראיחיו. כשממאו בעגל ואמרפי מִי לַסִ' פַּלָּי (שמום לב, כו), נאספו אלי כל בני לוי, ולוימים

אומס שנולדו במדבר, שישראל לא מלו את בניסס וסס היו מולין):

(10) יורו משפטיך. ראיץ אלו לכך: וכליל. עולה (יומא כו.):

משמולי ואלעור כנגד כמס רצצות, לכך נאמר צרך ס' מילו ופועל ידיו מרלס: - ומשנאיו מן יקומון. ממן קמיו ומשליו על סכסונס אמר כן. דבר אחר, ראס שעתידין חשמונאי ובניו לסלחס עם סיונים, וסחפלל עליסם לפי שסיו מועעים, י"ב בני (II) מחץ מחנים קמיו. מחן קמיו מכח מחנים, כענין שנחמר וּמֶמְנִיבֶם מְמִיד סַמְעַד (חֹסלים סְמַ, כד), ועל המעוררין

כמפיו שכן, מין לך נמה בשור יומר מכמפיו: (יומל לה.), ושם סיס דעמו של דוד לבנומו, כדלימל בשמימת קדשים (זבמים נד:), למכי נחמי ביס פורמל משוס דכמיב ובין שכינה במקום אחר: ובין בחפיו שכן. בגובה אללו היה ביח המקדש בנוי, אלא שנמוך עשרים ושלש אמה מעין עימם לכך סקדים בנימין ליוסף: חופף עליו. מכסה אומו ומגין עליו: כל היום. לעולם, משנבחרה ירושלים לא שרחה . אחריו, שאף הוא משכן שילה היה בנוי בחלקו, שנאמר וַיִּמְטַׁם בְּאֹבֶל יוֹמֵף וגו' (שם עח, מז), ולפי שביח עולמים חביב משילה (בו) לבנימן אמר. לפי שברכם לוי בעבודם הקרבנום, ושל בנימין בבנין בים המקדש בחלקו, סמכן זה לוה, וסמך יוסף מסיום לסס מקומס:

יי וּמִפְּׁוֹלֵּע שַּׁבְּוּאָנִי הַּמְמָה וּמִפְּּלֵּע הַּבְּרָא מִלְּגַּנִוּ וֹהַלְלָן מִיּבִוּלְ

יַרַת בִּירַת: מממא מבוא מיניון מבות

ימֹרְאָהִ עַּבֹרִי בַּצְבִּם

נְבְעָוֹת עוֹקְם:

ילְבַּוֹעִר בָּוֹוִר אָבוֹוּוּ: שׁבְּנִי סָנָה מְבוֹאַמָה לְרְאִשׁ יוֹמָף بظڤِرُك ڲۣڎ؇ ڹڟڴۼڎ ڹڄٷڹٳ

לכְוִב מִּוְבְוִ בֹיבַב בְוִ וֹשֹבׁנֹג בֹאִם

إِيَّاتِ يَمْرُقِر ثِرَيُّهُكِ: (مَ) אַפַּטִּראָגֶי וְהַם רַבְּבָּוֹת אָפַּרַיִם ע"כ במול קך בְּיוֹר בְּהֶם עַּמֶּים יְנַגַּח יַהְדֶּוֹ

خة×ثك المُمكد خغنكان: רבימי וְלִוְבוּלֵן אֶלַּור

> بر با بر با جون ال וּמָמֶּלֶב וּמֶבוּמָ סוּבוֹא פֿכּובוֹא וּמִסוּב

ختره لاين المال المالة אַטוּלִי בֿאַסוֹא וועוֹן כֿל אַלָּון בְּשְּׁכִינְתַיה בִּשְּׁמִיָּא וְעַלַ מֹשֶּׁה וממוב אַרְעָא וּמָלְאַה רַעֵּי לַיה

בּאָבונהי:

בלוטא בבית אפרים ואוון כַּוֹבַא מַד סָיָפֵּי אַרָעָא וֹאָנוּן בּנְבוּנִנִינִי מַמְמָהָא נַלַּמֶּנִץ שבים בשולפא ובומא ביליה וניבובו אַניַהַבּיבָא בַיה מו בְבָּא דְבְנוֹהִי

במְהַבְּי לְמָמֶבְר וַמָּנִי מוְעָּרִיָּא מכן במבן, בבבב וושמפר ڂڰڒ۩؉ ולובילון אַמַר חַדִּי וַבוּלוּן אַלְפּיָא דְּבֵית מְנַשֶּׁה:

> precious things of the yield of the fruits of the sun, And for the And for the precious things of the

And for the tops of the ancient

things of the everlasting hills, mountains, And for the precious

91

Þτ

is prince among his brethren. the crown of the head of him that upon the head of Joseph, And upon the bush; Let the blessing come the good will of Him that dwelt in earth and the fulness thereof, And And for the precious things of the

they are the thousands of Manasseh. ten thousands of Ephraim, And ends of the earth; And they are the the peoples all of them, even the wild-ox; With them he shall gore And his horns are the horns of the His firstling bullock, majesty is his;

Issachar, in thy tents. Zebulun, in thy going out, And, And of Zebulun he said: Rejoice,

(13) מברכח הי ארצו. עלה סיתה בנתלת העבעים הרך מלהה כל מוב כהרלו על יותף: ממגד. לעון עדנים ומֶמֶה:

בירושלם:

- (14) וממגד חבואות שמש. שסימס מרלו פמומס לממס ומממקם ספיכומ: גרש ירחים. יש פיכומ שסלבנס מבשלמן, ומחחום. שהמהום עולה ומלחלת אותה מלממה. אתה מולא בכל השבמים ברכתו של משה מעין ברכתו של יעקב:
- (EI) ומראש הררי קדם. ומנורכה מכלשיה נישול הפירות, שהרריה מקדימין לנכר נישול פירותיהם. דנר ההר, מגיד ואלו הן קשואין ודלועין. דבר אחר, גרש ירחים, שהארן מגרשם ומוליאה מחודש לחודש:
- שקדמה בריאמן לשאר הרים: גבעוח עולם. גבעום העושות פירות לעולם ואינן פוסקות מעולר הגשמים:
- נמת כות ופיות, וכן כל הלון שבמקרה: ⊦חבואחה. ברכס זו לראש יותף: −נזיר אחיו. שסופרש מאמיו במכירתו: (16) ורצון שוכני סגה. כמושוכן מנס, ומסל ארלו מצורכת מרלונו ונחת רומו של סקצ"ס, סנגלס עלי חמלס בענס: רצון.
- סס סטלפיס שהרג גדעון במדין, שנחמר ווָבַמ וַצְּלָמָנְע בּקַרְקֹר וגו' (שופעים ה, י): (יכמיסג,יע): והם רבבות אפרים. מומס סמנוגמיס סס סכננות שסכג יסושע שנא מאפריס: והם אלפי מנשה. בייו, אלא אין לך כל מלך ושלמון שלא קנה לו פלמרין ואמוזה בארך ישראל, שמשובה לכולם היא, שנאמר גַמַלַמ וְבִּי לְבְאֹוֹת גּוֹיָס ומין כמו קשה, נמן ליסושע כמו של שור ויופי קרני ראס: אפסר ארץ. שלשים ואחד מלכים, אפשר שכולם מארץ ישראל שנאמר וְנָשַּׁמָּה מֵּהֹיְדְףְ שְּלֶּנִי (במדבר כו, כ): וקרני ראם קרניו. שור כחו קשה ואין קרניו נאוח, אבל ראס קרניו נאוח (שמות ד, כב): בכוד, מלך סיולה ממנו, וסוה יסושנ: שורו. שכתו קשה כשור לכבוש כמה מלכים: - הדר לו. ומון לו, (TI) בכור שורו. יש בכור שהוא לשון גדולה ומלכום, שנאמר אף אָנִי בְּכוֹר אָפְנָבּוּ (מהלים פע, כה), וכן בְּנִי בְּלַרִי יִשְׁרָבּוֹר
- שהיו הלשים שבכל השבמים, הם הם שהוליך יומף לפני פרעה, שנהמר ומקצה הֶּקְיוֹ לְקַח חֵמִשֶּׁה הֻּנְשִׁים (ברהשית מו, צ), לפי (19) ולזבולן אמר. אלו ממשה שבעים שברך באחרונה, ובולון גד דן נפחלי ואשר, כפל שמוחיסה לחוקם ולהגבירה, לפי

بْفَقْدُ، مُثِيدٌ، لِأَبْرُ: (٥) וּלִינוֹ בְּגֹיבׁׁ לֵּנְ מְשְׁפַּׁת וֹמִּנִיםְ וֹנְלְטוּ וֹלְסִׁנִי טִּיּבְּהָּגוֹ לְנִהְּנֹא אָנִי.

ئالىڭاك: בּלְבָּׁנִא הַּכְּן וֹמִנֹם זֹבׁנִה אַם בּלְנִיֹא הָבֵי נופֿמּיִלְ הַלְמִוּנִוּ بَرْزُلُا هُمِّد خَدُيك مَكَانَات لَاكَ بَرْئُك هُمَد خَدَيك لَيْعُطْسَ زُبْك

ά□_iἀŤς: (0) צְרְקָת יְהְוְהֹ עַשְּׁה וּמִשְׁפְּמֶיוּ הְוּא נְפַק וְעָאֵל בְּרֵישׁ עַמֶּאַ יי מְחַקָּק סְפְּוּן וַיִּהֵאׁ הָאשִׁי עָם וּוֹבֹא באָמִית לוֹ בִּי־שָׁם חָלְלַת

نا_آچښا: ממישי ולְבְן אֲבַּוֹר דָּן גַּוּר אַרְיַה יוַבָּק וּלְבָן אַבַּר דָן תַּקּיף בְּגִּוּר

בְּעַלְאַ מִעִּינּלְגוֹן לכם. הממוֹא הכבון וסומו עַמִּים הַר־יִקְרְאִי שָם יִוְבְּחִי מַלְּרְשָׁא יִחָבַּנְשׁיוּן הַמָּן יִכְּסוּן שְׁבְּטַנְאַ דְּיִשְׁרָאָל לְטוּר בֵּית

מִם מַלְכִין:

<u>i</u>@L%4: זכנן בדם ינ עבר ודינוהי עם סְפְּרָא בַבְּא דְיִשְׁרָאֵל מָבִיר אַרִי תַּמֶּן בְּאַחְסָנְתֵיה מֹשֶׁה נאטלפֿג ללבניטא ציליה

אַבוֹנוֹן אַבוּמִיה שָּׁהְיָנִא מוֹן נַהְלַנִא

> And the hidden treasures of the shall suck the abundance of the seas, sacrifices of righteousness; For they mountain; There shall they offer They shall call peoples unto the

the crown of the head. a lioness, And teareth the arm, yea, that enlargeth Gad; He dwelleth as And of Gad he said: Blessed be He

His ordinances with Israel. . righteousness of the LORD, And of the people, He executed the reserved; And there came the heads For there a portion of a ruler was And he chose a first part for himself,

whelp, That leapeth forth from And of Dan he said: Dan is a lion's

(דברי הימים-א יב, לג), ראשי מנהדראות היו עומקים בכך. ועל פי קביעות עתיהם ועבוריהם: הללח בישיבת אהליך למורה לישב ולעבר שנים ולקבוע חדשים כמו שנאמר ומִבְּנֵי יִשְׁשַבְּר יוֹדְעֵי בִּינֶה לְעִמִּים בָחֹשֵׁיהָם מָחֹתַיִם סקדים ובולן ליששכר, שמורמו של יששכר על ידי ובולן סימה: שמה זבולן בצאחך. סללמ בלאמן לסמורה: ויששכר. וצולן למוף ימיס ישכון ויולה לפרקמטיה במפינות, ומשמכר ונומן למוך פיו של יששכר, והס יושבים ועומקים במורה, לפיכך שנה זיבולן בצאחך ויששכר באהליך. זינולן וימשכר באהליך. זינולן וימשכר באהליך.

בשפת: אומס כשרס כזו ומחגיירין שס, שנאמר שס יובחו זבחי לדק: – כי שפע ימים יינקו. ובולן ויששכר, סיס נוחן לסס ממון של המר המרכלים מאכל אחד, לפי שהעבר"ס אלרסית של זה לא כאלרסית של זה, רמאכלו של זה לא כמאכלו של זה, רהם אומרים, אין הואיל ונלמערנו עד כאן, נלך עד ירושלים ונראה מה יראשה של אומה זו ומה מעשיה, והם רואים כל ישראל עובדים לאלוה דבר אחר, עמיס הר יקראי, ע"י פרקמטיא של זבולון, חגרי אומוח העולם באים אל ארלו, והוא עומד על הַשְּׁבֶּר, והם אומרים, לשון כסוי, כמו שנאמר וַיִּמְפֹּן אָת הַצַּיִת (מלכיס־אֹ ו, ש), וְמְפַּן בְּאָבֶו (שס ז, ג), ומרגומו ומטלל בכיורי (מ"א בכסוי) ארוא. (שופטיס ה, יח), משוס דנַפְּשֶּׁלִּי שַל מְרוֹמֵי שֻׁדֶּס (שֹׁם), שהיס ממרעס ובולן על מלקו, לחמי נמת שדות וכרמיס וכוי: – ושפני. חברכים לבנה היולאים מן הים ומן החול, ובחלקו של יששכר וזבולן היה, כמ"ש במסכח מגילה (ו), זְבֻלוּן עַם מֵבֵף נַפְשׁוֹ לֶמוּח כר שפע ימים יינקו. יששכר ווצולן, ויסא לסס פואי לעסוק במורס: - ושפני שמוני חול. כסויי ממוני מול, עֶרִימ ומלוון (19) עמים. של שבטי ישראל: הר יקראו. להר המוריה יאספו, כל אסיפה ע"י קריאה היא, ושם יובחו בְּרְנָלִים ובחי לדק:

הראש עם הזרוע במכה אחת: לפיכך נמשל כאריות, שכל הסמוכים לַמֶּפֶר לריכים להיות גצורים: ושרף זרוע אף קדקד. הרוגיהם היו ניכרין, חותכים (OS) ברוך מרחיב גד. מלמד, שסיס ממומו של גד מרחיצ וסולך כלפי מורח: בלביא שכן. לפי שסיס ממוך לִמְּפֶר,

לעבור את סירדן עד שכבשו וחלקו. דבר אחר, וימא משה, ראשי עם. לדקת ס' עשה. על משה אמור: וכן סוא אומר וְשַׁמֶּט מַעַּבְרוּ מֵלוּצִיס לְפְּנֵי מֲמֵינֶס וגוי (לעיל ג, ימ): צדקת ה׳ עשה. שהאמינו דבריסה, ושמרו הצמחחס יְדַע מִּישׁ מֶשׁ קְבָּבְמוֹ (לקמן לד, ו): ויהא. גד: ראשי עם. סס סיי סולכים לפני סמלון בכבוש סמרן לפי שסיי גבורים, ידע אשר שם צנמלמו מלקמ שדה קצורת מחוקק, והוא משה: - ספון. אומה מלקה, ספונה וטמונה מכל צריה, שואמר וֶלא (וב) וירא ראשיה לו. כלס לימול לו מלק בלרן מימון ועוג, שסיל כלשימ כבוש סלרן: כי שם הלקה מהקק. כי

لْلُدُرُاتِ لِيُشْدِ: (مَ) בְצִּוּן וּמְכֹא בְּרָבָּת יְהוֹיָה יָם يْخْرَتْطْفَكْرْ، هُرَّبِد تَطْفَكْرْ، هُرَّتِم يْخْرَتْطْفْكِ، هُرَبِد تَطْفَكْر، هُرَّم

نت، كمبر مخبَّد تُمِحْر حَشَمًا خَنَه هُمَد نَت، دَمَنه جُهَاين،

בּבְרַוֹלְא וֹבְיִנְשְׁאֵ מִּנְמֹלְצְׁ וּבְּיִנְשְׁיִהְ שִׁפֵּוּרְ בְּבַּרְוֹלְא וֹבְנְּחַשְׁא בִּירַ

בְּעֶּיִלְיִי וְבְיִאָּוֹטִי שְׁטִבְים: ⁶ אָין בָּאָל יְשֶׁרָוּן רֹבֶב שְׁעַיִם לֵיח אֶלָה אַלְא אֵלְהָא

ון מערב ים גניסר ודרומוהי רעוא ימלי ברכן מו קדם

ווטבפא פֿטפֿווט. מּלְכֹּו! ⁺² נְלְאָהָהַר אַּמְּר בְּּרִנְּרְ מִבְּּרָנִים אָהָהִר נִלְאָהָר אַמִּר בְּרִיךְ מִבְּרָכִּת

ناظفك: מושבר וביומי מובימושר

שָׁמַנְּא: toal-للانظةيك בושָׁרָאָל דַשְׁכִינִהָיה בַשְׁמַיָּאָ

> Possess thou the sea and the south. full with the blessing of the LORD: Naphtali, satisfied with favour, And O :biss of Naphtali he said: O

Lio ni 100î sid qib mid favoured of his brethren, And let Asher above sons; Let him be the And of Asher he said: Blessed be

heaven as thy help, And in His Jeshurun, Who rideth upon the There is none like unto God, O

And as thy days, so shall thy

Iron and brass shall be thy bars;

excellency on the skies.

strength be.

גבולם מכל אומו סרוח שהמחילו לנחול בו: של ארץ ישראל, כמו שמפורש בספר יהושע, והוא שנאמר וַבַּגָּא בָּבוּל בְּנַי בַן מָהֶס וַיַּעַלוּ בְּנַי דָן וַיַּלְמַמוּ עַס לָשָׁס וּגוּ' (שס), ינא ממערם פמייםם, וסום במורחה של מרך ישרמל, ובה מהלפון לדרום וְפָּלֶה בקלה ים המלח, שהוה במורח יהודה שנעל בדרומה מערבים עקרון וסביבוסיה, ולא ספקו להם, ובאו ונלחמו עם לשם שהיא פמייאם, והיא בלפונים מזרחים, שהרי הירדן יולא דבר אחר, מה זינוק זה יוצא ממקום אחד ונחלק לשני מקומוח, כך שבטו של דן נטלו חלק בשני מקומוח, חחלה נטלו בצפונים ממלקו ממערם פמייאם וסיא לֶשֶׁס, שסיא במלקו של דן, שנאמר וַיִּקְרָאוּ לֶלֶשֶׁס דָּן (יסושע יע, מו), ווינוקו וקילומו מן סצשן. (22) דן גוד אדיה. אף סוא סים סמוך לַפְּבָר, לפיכך מושלו כאריום: יונק מן הבשן. כתרגומו, שסים סירדן יולא

לווי, ובמסורם הגדולה מלינו באלפא ביסא לשון לווי דמעמיהון מלעיל: מוכיה, כמו יַבַּשׁ, יַבַּשָּׁ, לְּקַה, שְׁמַשַּׁ, כשמומיף צו ה"ה יסיה המעם למעלה, שְׁמָשָה, יָדָשָׁה, לְּקָהֶה, הֹף כהו ירשה לשון בדרומה (ב"ק פה:) לפרוש חרמים ומכמורות: ירשה. לשון לווי, כמו עלה רש (לעיל ה, כה), והמעם שלמעלה ברי"ש (23) שבע רצון. שסימס ארלו שבעס כל רלון יושביס: ים ודרום ירשה. יס כנרת נפלס בתלקו, ונעל מלא מבל <u>ק</u>רס

בשמן רגלו. שסיחה הכלו מושכח שמן כמעין, ומעשה שולערכו הושי לודקיה לשמן, מנו להם פולמוקמום החד וכו' (ספרי וסוא שנאמר בדברי הימים (מ"א ז, לא) הוא אַבִּי בְּרְוָיִמ, שהיו בנוחיו נשואות לכהנים גדולים הנמשחים בשמן זית: 🗆 ושובר אחיו. שסיס ממרלס לאמיו בשמן שַׁנְפִּיקִינוּן וּבְּקַפְּלְאוֹמ, וֹסֹם מרלין לו במבואס. דבר אמר, יסי רלוי אמיו, שסיו בנומיו נאומ, (24) בדוך מבנים אשר. כלימי נספרי (שנה) לין לך בכל השבמים שנמברך בבנים כלשר, וליני יודע כילד: יהי דצוי

שמסא מצורכת צפירות וכל סארלות מתפרנתות סימנס וממשיכות לס כמפס ווסצס, אשקולנ"ע, סכמף וסוסצ פַּלָּס מסס שסס מובים לך כמנין ימיך, כל סימים אשר אמס עושים רצונו של מקוס יסיו דבאך, שכל הארצות דובאות כפף ווסב לארך ישראל, לך, שהן ימי החלתך ימי נעוריך, כך יהיו ימי וקנתך, שהם דואבים ובים ומחמוטטים. דבר אחר, וכימיך דבאך, וכימיך שהם בסרים שמולבין מסם ברול ונמשמ, וארלו של אשר סימס מנעולס של ארך ישראל: - ובימיך דבאך. - וכימיך שסם מובים יוכלו סאויבים ליכום בס כאלו סיא סגורס במנעוליס וברימיס של ברול ונחשת. דבר אחר, ברול ונחשת מנעליך, ארלכס נעולס (25) ברול ונחשת מנעליך. עכשיו הוא מדבר נגד כל ישראל, שהיו גבוריהם יושבים בערי הקפר, ונועלים אותה שלא שנה), כדמימה במנחות (פה:):

שבמוכל, ובגמומו סוח כוכב שמקים: (62) אין כאל ישורון. דע לך ישורון, שלין כאל בכל אלסי סעמיס, ולא כצורך צורס: רוכב שמים. הוא אומו אלוס מזיבות אותם לארלכם:

ניאמר השמר: לַבְקָּע מִנְלִם וֹנִלְיבָה מִפַּלָּנִב אָנִוֹב בְּבֶב וּמִטַּעוּ

نتاتين וֹטֹבוּ מוֹ צֹבֹמֹב הָּנֹאִנִי וֹאַמֹּב דבמימהיה אחשביד עלמא אָלְנִא בַּמִלְלַבוּמִוּן

'Destroy.' from before thee, And said: arms; And He thrust out the enemy And underneath are the everlasting The eternal God is a dwelling-place,

אַּבַ-שְׁמֶת יַעַּרָפוּ מֶל: זֹהַּלֶּב אָּלְאָבוֹּא בַּלוֹ וֹטִיגַוָה נוּהָכּן וֹהְבֹּצְּכְ בּּמִט בֹּבַבְ מֹּוֹ

בְּטַלְא: שְׁמִּנְא דְּעְלְוֵיהוֹן וְשִׁמְשׁוּנוּנוּן בּאָנה הֹבֹנֹא הֹבוּנ וַנְיֹמָנ אַנַּ ككتاختدا ぶんし בלחודיהון בעין ιάΓΧ i ÀLXL

drop down dew. of corn and wine; Yea, his heavens fountain of Jacob alone, In a land And Israel dwelleth in safety, The

הַּבְ_~~בֹּמ~~וִנוֹגמוִ נִיבִּבְנ: (a) انچتش איچنے چے نھقت ŢŖŸĢĻŢŖŢ קמוף עַם נושָע בַיהוָה מָגַן oz באל״ף גדולה) ישֶׁרֶאֵל מֵי אַשְׁרֶיף (בספרי תימן אַשְּׁרֶיף

מַלבּיהוֹן הַדִּרוֹד: לְבְּ נְאָטֹּ מֹכְ פַּבְׁלֵטִ בִּוֹבִי, שבונ בּסֹהֹגוֹנ יוֹמִן צוֹבְמִנני, ממא בפובלונה מן קדם יי מובד ישֹראַל בית דִּכִוּתַדּ

tread upon their high places. away before thee; And thou shalt And thine enemies shall dwindle that is the sword of thy excellency! LORD, The shield of thy help, And unto thee? A people saved by the Happy art thou, O Israel, who is like

בְּאָבֶא אָנַרַ הַנִּלְעָּר עַרַ דְּוֹי פְּבֵּלֵ, יְבְעַנְיְ נְיַבְּעִינְי יְבְנְיִנִי אָנִי כְּלְ _ אָפָּר יָבִיחוֹ וְאָחָזְיֵנִיה יְיָ יָתְ כְּלְ ַבַּר נְבוֹ רַאָּמִ בַפַּסְנְּב אַמֶּר עַלְה לְמוּרָא דִּנְבוֹ בֵישׁ בְּמִּהָא דִּעַלִ ניַעַל משָׁה מִעַּרְבָה מוֹאָב אֶל־

אַרְעָא יָה גִּלְעָד עַד דָּוֹ: וּסָלֵיק מֹשֶׁה מִמֵּישְׁרַיָּאַ דְּמוֹאָב him all the land, even Gilead as far Jericho. And the Lord showed top of Pisgah, that is over against of Moab unto mount Nebo, to the

And Moses went up from the plains

 $\Lambda IXXX$

נאַע פֿלְ וּפֿטֹלְ, נֹאָט אָבֹת נֹנִי פֿלְ וּפֿטֹלְ, וֹנִי אָבֹת

יְרוּבְה עַ יַּמָא מַעְּרְבָּאָה:

land of Judah as far as the hinder Ephraim and Manasseh, and all the and all Naphtali, and the land of

יְהוּדְה עַלִּר הַיָּבְ הַאָּהַרְוֹן: אُפֹבוֹם וּמִנְאָּבוֹ נֹאֵנוְ כֹּלְאַבֹּא אָפַבוֹם וּמִנָּאָבוּ וֹט כֹּלְ אָבַתּ

לך סשמד אומס: מענה. כל מיצס שלריכס למ"ד במחלמס סמיל לס ס"א בקופס (יצמוח יג:): ויזועו וכחס חלש מפניי, לעולם אימת הגבוה על הנמוך, והוא שהכח והגבורה שלו בעורך: - ויגרש מפניך אויב. ויאמר מעונמו כל בעלי זכוע שוכניס: - זורעה עולם. מימון ועוג ומלכי כנען שהיו מקפו וגבוכמו של עולם, לפיכך על כרמס ימרדו (קב) מעונה אלהי קדם. למעון סס סשמקיס לאלסי קדס, שקדס לכל אלסיס, וציכר לו שמקיס לשצמו ומעונמו, וממחת

ְרְמוֹקֶסְ מְמֹדְ בְּּמֹוּ עַבְּבֶּייְּ וגוי (יסושע מ, מ): - ואחה על במוחימו חדרוך. כענין שנאמר שִֿימוּ אָמ רַגְלֵיכֶס עַל נַוְּאָרֵי מי כמיך. משועמך בסי אשר סיא מגן עורך (ואשר סיא) חרב גאומך: יויכחשו איביך לך. כגון סגבעונים שאמרו משט (92) אשריך ישראל. לחתר שפרע להם הברכות, חתר להם מה לי לפרוע לכם, בְּלַל דבר הכל שלכם: אשריך ישראל אף שמיו יערפו של. אף ברכמו של ילמק נוספם על ברכמו של יעקב, וְיָמֶן לְךְּ סָמֶלֹסִיס מִעַּל סַשְׁמֵיָס וגוי (שס כו, כמ): . אלא כעין הבעחה שהבעיחה יעקב, וְהְיָה מֵלֹהִים עַמְבֶּם וְהַשָּׁיב מֻׁמָבֶם מָל מֻרֶך מַבַּמִּבֶם (ברחשית מח, כא): דערפּו. יעיפּו: רעקב. כמון עינו פְעַין קַבְּדֹלַת (במדבר ית, ו), כעין הברכה שברכם יעקב, לה כבדד שהמר ירמיה בְּדָד יַשַׁבְּהִי (ירמיה מו, יו), (82) בטח בדד. כל ימיד וימיד, מיש מממ גפנו ומממ ממנמו מפוזרין, ומין לריכין להממשף ולישב ימד מפני המויב: עין

לסס בני דן את ספקל (שופטיס ית, ל), והראהו שמשון שעמיד לגאת ממנו למושיע: כל ארץ ישראל בְּשַׁלְנְמָּה, והמליקין העמידים להיוח מליקין לה: עד דן. הראהו בני דן עובדים עבודה זרה שנאמר ויקימו (ו) מערבות מואב אל הר גבו. כמס מעלות סיו, ופסען משס נפסיעס חחח (סומס יג:): אח כל הארץ. סרחסו חח שַׁמֶּלְבִים שַׁמֶּלֶם (בִם יִ ברִ):

128

:בְבַוּ מֵּגַב בַּטַמַבְּיהם מַּב<u>ַ הַמַּ</u>ב: ^{*} נְאָטַבַנְּנֶּרְ נָאָטַבַנַּכָּבְרַ בַּלַמָּטַ

לבונו בלבוא הב וֹנִט בַּרומָא וֹנִט מֵישָּׁרָא בַּקעַנּ

palm-trees, as far as Zoar. the valley of Jericho the city of and the South, and the Plain, even

וְאֶשְׁבִי לָאִ עַהַּבְרִי: خنفثط نختقطح ظهربد ختنقك נשבעהי וַיּאַמֶּר יָהוָה אַלְיוּ זָאָה הָאָרֶץ

אַטוּיִקּף בְּעִינֵהְ לַאַ ילוגקלב למימר לבנף אַטִּננַה לְאַבְּבְׁבְיִם בַּלֵּיִנְמִינִי לְאַבְּבָבִים לְוֹבִּמַלִי ליה דַא אַרִעָּא

go over thither. with thine eyes, but thou shalt not seed; I have caused thee to see it Jacob, saying: I will give it unto thy Abraham, unto Isaac, and unto is the land which I swore unto And the LORD said unto him: 'This

בְּאֶבֶּץ מוֹאֶב עַל־פָּי יָהוָה: , וּיְמְת שְׁם מֹשֶׁה עֶבֶּר־יְהְוָָה

בְאַבְעָאַב עַל מֵימָרָאַ ומית תַּמֶּן מֹשֶׁה עַבְּדָא דַייַ

according to the word of the LORD. died there in the land of Moab, So Moses the servant of the Lord

אָתַ קַבְּרָתִוּ עָר הַיִּוֹם הַזָּה: מונק בנים פעור ולא־ירע איש דמואָר לְשָבִיל ביה פעור ולא וּיִלַבֶּר אָעַוֹּ בַּנֹּי, בַּאָּבֹוֹ מוָאָב

יוקא קדין: יְרַע אָנְשׁ יָת קְבוּרְתֵיה עַר ולבר ומוה בחלקא בארעא

eye was not dim, nor his natural twenty years old when he died: his And Moses was a hundred and

Beth-peor; and no man knoweth of the land of Moab over against

And he was buried in the valley in

his sepulchre unto this day.

force abated.

: اللِنْ בְּמֹתְוֹ לֹא־בְּהַתְּהַ עֵינִוֹ וְלֹא־נָס כִּד מִית לָא כְּחָת עַינִיה וְלָא ימשֶׁר בֶּן־מֵאָר וְעָשְׁרָים שְׁנָר

מְנָא זְיוֹ יְקְרָא דְּאַפּוּהִי: וּמָמֵּע פֿר מָאָע וֹמֹמָנוֹן מֻּנָוֹן

בְּמֵישְׁבַיָּא דְמוֹאָב הָלְחָין יוֹמִין

וּבְכוֹ בְנֵי וִשְּׁרְאֵל יָת מֹשֶׁה

mourning for Moses were ended. days; so the days of weeping in the Moses in the plains of Moab thirty And the children of Israel wept for

זַוּקְּמוּ וָמֵוּ בָבֶּוּ אֲבֶּל מֹשֶׁה: בְּעְרָה מוֹאָב שִׁלְשֵׁים וֹיִם ניְבְכּוֹ בְנֵי וִשְׁרָאָל אָת־מֹשֵׁה

(a) ואח כל נפחלי. סראסו ארלו געלומס ומורבנס, וסראסו דבורס וברק מִקֶּדָעׁ נפּמלי, נלממיס עס מִימָראַ ומיילומיו: וּמָלִימוּ וּוֹמֵוּ בַּבְיוֹשׁאַ אֶבְלָאָ

שעתידין ליארע לישראל עד שיחיו המתיס: האחרון. ארן סמערב בעלומה ובמורבנה. דבר אחר אל מקרי הים האחרון אלא היום האחרון הראחורון הקב"ה כל המאורעות ממנשם גלמס עם מדין ועמלק: ואח כל ארץ יהודה. בעלומס ובמורבנס, וסרמסו מלכומ בים דוד וגלמונס: עד הים ואה ארץ אפרים ומנשה. סרלסו לרלס בעלומס ובמורבנס, וסרלסו יסושע נלמס עס מלכי כנען שבל מלפריס, וגדעון שבל

הכבר. הראה שלמה יולק כלי בים המקדש, שנאמר בְּכַפַר הַיַּרְ דֵּן יְנְקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעַבָּה הָבַבְרָ. הרלהן (ε) ואח הנגב. מרן סדרום. דבר ממר, מערמ סמכפלס, שנממר וַיַּעַלוּ צַנֶּבֶּ וַיְּבֹמֹ עַד מֶבְּרֹוֹן (צמדבר יג, כס): ואח

ולבועים בה, ומלך ומגיד להם: רוסו לאמר, לכך סראימים לך, אבל גורס סיא מלפני ששמס לא מעבור, שאלולי כך, סיימי מקיימך עד שמראס אומס נמועיס (+) לאמר לזרעך אחננה הראיחיך. כדי שמלך ומאמר לאברסס לינמק וליעקב, שבועס שנשבע לכס סקב"ס קיימס,

. אפשר ספר החורה חסר כלום, והוא אומר לקוח את ספר החורה הזה (לעיל לא, כו), אלא הקב"ה אומר, ומשה כוחב בְּדֶתַעַ (פ) וימה שם משה. מפשר משק ממ וכמב ויממ שס משק, מלק עד כמן כמב משק מכקן ומילך כמב יקושע. רבי ממיר מומר

(ע) לא כהחה עינו. אף משממ: ולא נס לחה. למלומים שנו, לא שלע בו רקבון ולא נספך מואר פניו: מששם ימי בראשים לכפר על מעשה פעור (שס), וזה אחד מן הדברים שנבראו בערב שבה בין השמשוח (אבוח פ"ה מ"ו): ְעַוֹן פַֿאָמֶס (ויקרה כב, מו), וכי המריס משיהים הוחס, הלה הם משיהים הת עלמס: - מול ביה פעור. קברו היה מורן שם רבי ישמעאל דורש כן, וכיולא בו בְּיוֹס מְלֹאֹם יְמֵי גְוְרוֹ נְבִיאׁ אֹמוֹ (במדבר ו, יג), סוא מביא אם עלמו, כיולא בו וְהִשִּׁיאוּ אוֹקָס (6) ויקבור אוחו. הקצ"ה בכבודו (סומה יד.). רבי ישמעאל אומר הוא קבר את עלמו, ווה הוא אחד משלשה אמין שהיה (לבל במרל מו.): על פי ה׳. בנשיקה (שם יו.):

כַּאֲשֶׁר צְנְה יְהֹנְה אָה־מֹשֶׁהֹ: ڗڹۿؙڟۄڹۼڮ۫ڹڔڂڗ؞ڹۿ۪ڶۼڮڔڗڹٙۿٙڡ۪؞ פּ בְּיַסְמַךְּ מֹשֶׁה אָתְיַדְיִוּ שְׁלְיֵוּ חְּכְמָה אֲבִי סְמַךְּ מֹשֶׁה יָת

וֹמְבַאָּגְ וֹמְּבַרוּ כַּמָא בַּפַעוֹר וֹנִ ידוהי עלוהי וקבילו מניה בני ויהוֹשֶׁעַ בּן־נֹוּן מְלֵאַ רַוּיַחַ חְּכְּמְּה וּיהוֹשָׁעַ בּר נוּן אִהְמָלִי רוּחַ

commanded Moses. unto him, and did as the LORD the children of Israel hearkened had laid his hands upon him; and of the spirit of wisdom; for Moses And Joshua the son of Nun was full

\$4_**Ġ**t.**0**: בְּמִמְׁעִ אֲשֶׁר יְדְעַנֹי וְתְנָה פְּנִים בְּמֵשֶׁה דְאִּחְּגְלִי לֵיה יִיְ אַפִּין וֹלְאֵ לְּם וֹבָּׁיִא הַּוָּע בַּׁוֹמְּבַׁאֵלְ וֹלָא טֹם וֹבִּיֹא הַוָּע בַּׁוֹמְּבַאֵלְ

whom the Lord knew face to face; since in Israel like unto Moses, And there hath not arisen a prophet

ڹڂؙڂؙۮۦڰڶؗٙڴڹ מצְרָיִם לְפַּרְעָּה וּלְּכְלִ-עַּבְּדָיוּ לְפַּרִעָּה וּלְכָל עַּבְּרּוֹהִי וּלְכָל צִּרְעַיה: " שְּׁלְחִוֹ יְחְנְׁח לַמְּשְׁוֹת בְּאֲנֵה הְּאָנֵה הְיִּבְּיִּ הְּאָרִיִּא דְּמִצְּרָיִים " לְבְּלְ־לְאַתְיה וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר לְכָל אָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא דְּשַּׁלְּחֵיה

wrought in the sight of all Israel. all the great terror, which Moses and in all the mighty hand, and in

to all his servants, and to all his

in all the signs and the wonders,

the land of Egypt, to Pharach, and which the LORD sent him to do in

fand;

 جُمْدَادُ خُح_نَشِلُهُ

 וּלְכִּלְ עַיֶּהַ עַעַּוֹלְשְׁע וּלְכָּלְ וּלְכִּלְ וֹבֶא עַפּוּפְּטָא וּלְכִּלְ

בָּלְ וִשְּׁבַאֶּלְ: המורָא הַנְּדְוֹל אֲשֶׁר עְשֶׂה מֹשֶׁה הַיִּוְנְיִא רַבָּא ִ דַּעַבִּר מֹשֶׁה לְעֵינִי

The Hastara is Joshua 1:1 – 1:18 on page 184. Sepharadim read Joshua 1:1 – 1:9.

- (8) בני ישראל. סוכריס, אבל באסרן, ממוך שסיס רודף שלוס ונומן שלוס בין איש לרעסו ובין אשס לבעלה, נאמר פל בֵּימ
- (בי (ן) מֹמְבוּ וֹטֶּבְׁמֹמֹם מֹם נְלָנִם ם, לְכָם (במגבר מ' ע): (10) אשר ידעו ה' פנים אל פנים. שקיק לנו גם נו ומדבר אליו בכל עם שרולק, כענין שנאמר וְעַמֶּה אָשֶׁלֶה אָל ס' (שמות יִשְׁרֶמֵל (במדבר כ, כמ), זכריס ונקבומ:
- דעם הקנ"ה לדעמו, שנממר מַשֶׁר שִׁבַּרְמָּ (שמום לד, מֹ), יישר כמך ששנרם (שנה פו): וסנורא: לעיני כל ישראל. שושאו לצו לשצור הלוחות לעיניהם, שואמר וְחַשַׁבְּבָה לְעַינֵינֶם (דצרים ע, יו), והקרימה (21) ולכל היד החוקה. שקבל אם המורה בלוחות בידיו: ולכל המורא הגדול. נסים וגבורות שבמדבר הגדול

תּאָלִינוּ תַשְּׁמָיִם נִאָּרַבֵּּרָה יעֵּרִף פַּמְּטִר לִקְהִי בִּי שָׁם יְהְנָה אָקְרָא הַצִּיר ִסְמֵים בְּעָלִי הַצִּיר ִסְמֵים בְּעָלִי

גּגוּע וֹנְאָנ טִוּא: בּׁנ כִּלְ-בְּבַבְּנוּ מִאָּפְּׂמָ בַּבְּנוֹנְנִי וְבַבְּנִבְנִינִי בַּבְּנִבְנִינִי בַּבְּלְבָּנִנִי בַּבְּלְבָּנִנִי בַּבְּלְבָּנִי בַּבְּלָבְנִי בַּבְּלָבְנִי בַבְּלַבְנִי בַבְּלַבְנִי בּבְּלַבְנִי
Ha'azinu is printed here in the 70-line layout found in Ashkenazic and Sephardic Sifrei Torah. Temenite Sifrei Torah and the Aleppo Codex have a 67-line layout.

LIXITEL

אָנֹרִי יִהֹוָה אֵלֹהִיף אֵשֶׁר הוֹצֵאתִיף מֵאֵנִין מִצְּרִיִם מִבֵּיִם מִבָּיִם כָּאׁ יִהְיָה אֵלֶהִי הִצָּבְיִים מִצָּרִים מִבָּיִם נִאָּשֶׁר בִּצְּבִין מִמְּחִים מֵלִיפִּיִּי כָּאִ יִהְיָה אֵלְהִים אַמְרִים עַלְ־פִּיִּי כָּאִ הַעַּשֶּׁר לְךֵּ בֵּסְלוּכְּלִ-הִמּוּנְה אַשֶּׁר בִּשְּׁמָיִם נִאָּשֶׁר בְּצִּבְיִּם לִאְהַנִּי מִחְמִּר עָרִי אַלְהִים מִשְּׁבִּי בְּאָבִי עִנְּשִׁר עִּלְאִים נִאָּשְׁר בְּצִּבְיוֹ נְעָל אַמִּיְרִ נְעָל אַמִּיְרִ בְּעָר בְּעָבְּיִם לְאִהַר נְעִּלְבִּים לְאִהְרִי נִעְּיִם הַשְּׁבְּיִר לְמָעוֹן נִאָּר אָמִיר שְׁמִּר בְּעִּיְם נִשְּׁבִי נִעְיִם הִשְּׁבְיוֹן נְעָר הִנְּלְאִים נִעְּשְׁר בְּעָבְּיִם לִּאְהַרְ יְמִילְ הִים הַשְּׁבְּיִם לִשְׁרְ יְמִילִּים נִיּשְׁר עִּלְיִים הַשְּׁבְּיִם לְאִהְנִי עִים הַשְּׁבְּיִם לִּאְהַרְ לְמִילִּים נִּעְּבְיוֹם הִשְּׁבְּיוֹם הִשְּׁבְּיוֹם הְשְּׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הִשְּׁבְּיוֹם לִּאְהַרְ לְמִּעְ מִּלְהִים נִּשְּׁבְּיוֹם הִשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם לִשְּׁבְּיוֹם הִשְּׁבְּיוֹם הְשְּבְיוֹ לְבְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם לְאִהְיִּי לְּבְּיִם הְשְׁבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְעִּבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹ מִּשְׁתְּיוֹ שִּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְעִּבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְשְׁבְּיוֹם הְעִבְּיוֹם הְעִבְּיוֹם הְעִּבְּיוֹם הְעִבְּיוֹם הְעִינְם הְעִּבְּיוֹם הִילְאִבּיוֹם הְעִּבְּיוֹם הִילְיוֹם בִּינִים בְּעִים בְּעְבְּיוֹם הְעִינִים בְּעִים הְעִיבְּיוֹם הְינִים הִילְשְׁבּי בִּינִים הִילְשְׁבְּיוֹם הְעִיבְיים בְּיבְּיים הְעִּיבְיים הְעִּיבְּיים הְילִּים הְעִיבְּיים הְעִיבְּיים הְישְׁבְּיבְּיוֹם הְעִּבְּיים הְעִּבְּיבְּיים הְישְׁבְיים הְישְׁבְּיבְּיוֹם הְעִבְּיבְּיוֹם הְעִבְּיוֹם הְעִּיבְּיים הְשְׁבְּיבְּיוֹם הְעִבְּיים בְּיבְּיבְּיים הְעִיבְּיים בְּעִּיבְּיים בְּעִבְּיוּ הְבְּיבְּיים הְעִבְּיבְיים בְּעְבְּיבְּיוֹם הְעִבְּיבְּיבְּיים בְּעְבְּיבְּיים בְּבְּיבְּבְּיבְּיים בְּיבְּשְּבְּי

משרת הדברות במעם עליון

משרת הדברות והאזינו

וֹלַמֶּב מָבוּנגׁי שׁבּׁג אַכֹבֶעַבַּם: נשלבש מוסבי הרים: נהיקד עד שְׁצַּוֹל מַחְתָּיִית דְּלָנִוּ נְבֶּרְ אַבְעָּיִמְיִם: כֹּהֹסׁנִי, בַּעַבַּעְיָנִים בּנוֹם באַ אַמוֹן בּם: אָרְאָר מָר אַהָריִנְיִם מכנעס בנו ובנקוו: رَمَهُ كِل يُحِ مُلِكِكُكُ إِنَّا يُعْمُ لِمُلْكِكُ إِنَّا الْمُؤْلِثِ إِنَّا الْمُؤْلِثِ إِنَّا الْمُؤْلِثِ ا לא שְׁמְרַוּם אֶבְעוּכֶם: אָלְהָים לָאָ וְדְעָּים בְּתְנְעֵבְתְ יַבְעִנְיִבְ נוֹנפֿע גור וֹמִגִּינוּ: מְּמִנְיִם בְּמִּנִים בְּמִּנִים <u>וֹבֶם_הֹלֶב טֹהִטַּבַ בַּוֹמָב</u>: نَّذَذُنَهُ خُدُّا خُمُّا لَمُعَانِينَهُ שמאָנו בֿבָּור וַחַבֶּב צאַן נינקקר דבש מפלע גנבבעי הג_(כ, במוטג)[ל, ~~ב~~מטג] אָבּגוֹ נהנה בְּבְרַ יַנְהָהָנוּ بجإن جبجانا بجثاله خثمد نترد كور לסלמלבי יבייננהי ומאאַנוּ בְּאָנֵץ מִרְבָּר בָּי חֵלֶק יְהֹוָה עַּמִּוֹ וֹאֶבְ לְּבְׁלַעַ הַּמָּוִם בְתַנְתַל מֶלְיוֹלְ גּוֹיִם هُمْح هُجُركِ لُرَبِّكُكُ זְכִרְ יְמָוֹת עוֹלֶם הַלוֹא־הוֹאׁ צְּבֶּיף קְּנֶף ת לְיְרוֹנְת שׁלְּמֶלְנִיוֹאָת מִבְיִב לְוִ לְאִ בֹּלָוֹו מִוּמִׂם

וְאָן בְּהַמְעַ אָּאָבַע בָּם מון במר ולשמו בשר אַסְפָּה עָבֻיִימו רָעָות וּשֹׁאַכֹּל אָבֶׁאַ וֹנִבְּלָע כּגַאָּמָ לַבְּעָר בְאָפָּג וֹאָנֹן אַלַנֹגאָם בַּלְאַ_הָּם בׁם עֹלָאָנֹו בֹאַאַאָּג בֵּי דְוֹר מַהְפָּׁכִת הַמָּה ניאמר אַסְתְּירָה פְּנִי מִהֶם ניַרְא יְהוָה נִיּנְאָא لمر نظلك شمر שַׁבְאָנ بإجأب كשارة كلا بإكآر וּבְּוֹנְאֵבוּ בְּזְבְיִם يرفق هِرِنَهِ بِهِنَا اللهِ ניִּשְׁכֵּוֹ יִשְׁרוּוֹ נִיּבְעָּׁם עם הקלב כלינת השָה מם_טבר לבים וֹמְמֵׁן מִחַלְמָיִם צִּיר: ניאכל הְנִיבָּת שְּׁבְיִי נאון ממן אל נקר: וּמְאָרוּ עַל־אָבְרָהָוּ: مر باغزاد التالع וֹאָבְרָרוּ בְּאִנְשָּׁוֹ מִּנְנִי: יִבְּיהָהוּ יְבֶלֵ יְשִׁמָּוֹ זְהַּלְּב שַׁבֶּל נָשַׁלְּטִיִּי: خُمْوُهُد خُرْر نَهُدُمُدٍ: לעלביילו לני אָלֶם זְבוֹנִינַ וֹנְאָמָרוּ בְּרָ: בינו שְנות דר־נְדָר בוא המה זוכנגר: מַם לִבֶּע וְלָאַ שַׁכִּים בור עקש יפְתַלְהָל:

וֹלִבֹם וֹהָגִר לַגַּּרָנוּ עַרְנְינוּ גויִם עַמוּ מבֹם שׁלַכְ וְאָבֹוִע אַמֻּבְיר חִצַּי מִדְּם אֹמֻּוֹב לֹלִם לַגַּּלָוּ אָם הַּנִינוֹ, בַּנַל עַנַבָּי בֿוַאָּמָא אָגַהַמָּנִם זֹֹצִי מְתַּגִּעֹי וֹאָנָי אָבְפָּא لَّهُذَا كُلْمِينَاتِ مَقْلًا، יְהָי מְּבֻיבֶם סִהְרֶה: <u>ושה בין נסיבה</u> אַור חָסֶיוּ בְּוּ: נאפס האור ושור: וֹמַל_מַבֹּבַרוּ וֹטִנְחַים נוש עלת למו: למנת שלנים ביללם בולום באוגרטו: וֹבְאָמְ פַּּטְנִים אַכִּזָּב: אַהְבֹלִנו מִרְרָנו לִמוִ: ימשַרקת עַמרָה נאַנבונו פֿלולום: זיְהוָה הִסְּגִּירֶם: ישְׁנִים יְנָיִסִי בְבְבְּרֵ וֹב'ונוּ לַאַּנִוֹנוֹם: נאגן בָּהָם הְבּנְּדָר: וְלָאִ יְהְוָה פְּעָלְ כְּלְ־וְאָת: פוֹן וֹנֹכֹנו גֹנוֹמוּ אַהְבָּיִקְהַ מִאָּנִישִ יַבְּבָּוֹם: יונק עם־אָישׁ שִּׁיבֶּה: ימהדרים אימה ַ מִם_חַמִּע וְחַבֻּ'ג מַּפֶּר:

וֹכפֹּב אַבְעָנוֹי הַמָּוֹי בָּר <u>דַם מְּלְבְּרוּ וּשְׁוּם</u> מובאה פּוֹבוני אווֹב: וֹעַבׁבֹּי, עַאָכֿיַלָ בַּהַּוֹב וֹלְמִׁמְּנֹאֵׁ אָמִּבֹם: נואבו במשפט ידי וֹאֹמֻבׁטֹּו טֹו אֹנִכ׳ו לַמְלֶם: נאגן מובי מאנב: אָנָי אָמָיה נְאָחַיֶּה רַצִּוּו עַמְּה בָּי צָּנָי צָּנִי הוֹא לשנמו לנגלבבם אַמָּר חַקב וְבְחַימוֹ יאַכֶּלוּ נאַמור אַנ אָלוהוניםוּ בְּי יִרְאֶׁתְ בְּי־אָּוְלַתּ יְד בי־יָדַין יִהֹדִי עַּמֹּוֹ בָּי קְרוֹב וֵים אֵידָם ے، زکات اہدے עוא פֿעָס מִמָּצִיי שַׁלָנו שַּׁנְנוֹם בּנוֹם מַּלִבֶּטוּ עִּנְבָּיוֹ עִנְבַּיוֹ جر-بيزوا محاط يوزه בּג לְאָ בֹּתוּבׁנוּ תּוֹבַם אָם_עאָ כֹּגַ_הִגְּנָהַם מִּכֹּבָם هَرچُن زليُاء هُنير هُجُاء לו חַבְּטוּ יַשְּׁבָּילוּ זָאָת בּי־גָּוי אַבָּר עַצְיוּה הַאָּות הַשָּׁה פּוֹרְאִמְרוּ יְבַנוּ דְמָר לולו כֿעַס אווב אָנור אַמֹבׁעוֹ אַפֹּאָנוֹם נִם_בַּחוּר נַם־בָּחוּלָה מְחִיץ מְשַׁכֶּל חָבֶב

REGILL FELID

.72:1-1:1 Asiash is Isaiah 1:1-1:27.

ı:Ι

- The Vision of Isaiah the son of Amoz, which he saw concerning Judah and Jerusalem, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah.
- Hear, O heavens, and give ear, O earth, For the Lord harh spoken: Children I have reared, and brought up, And they have rebelled against Me.
- The ox knoweth his owner, And the ass his master's crib; But Israel doth not know, My people doth not consider.
- Ah sinful nation, A people laden with iniquity, A seed of evil-doers, Children that deal contuptly; They have forsaken the LORD, They have contemned the Holy One of Israel, They are turned away backward.
- On what part will ye yet be stricken, Seeing ye stray away more and more? The whole head is sick, And the whole heart faint;
- From the sole of the foot even unto the head There is no soundness in it; But wounds, and bruises, and festering sores: They have not been pressed, neither bound up, Weither mollified with oil.
- Your country is desolate; Your cities are burned with fire; Your land, strangers devour it in your presence, And it is desolate, as overthrown by floods.
- And the daughter of Zion is left As a booth in a vineyard, As a lodge in a garden of cucumbers, As a besieged city.
- Except the Lord of hosts Had left unto us a very small remnant, We should have been as Sodom, We should have been as Sodom, We
- Hear the word of the Lo_{RD} , Ye rulers of Sodom; Give ear unto the law of our God, Ye people of Gomorrah.

- הַזּוֹן יִשְׁעְּיָהוּ בֶּן־אָמֹוֹץ אֵשֶׁר חִזָּה עַלֹּ יְהוּדֶה וִירְוּשְׁלְבֻׁ בִּימֵׁי עֻּוִּיָּהוּ יוֹהָם אָחָז יְחִזְקַיָהוּ עַלְבֵּי יְהוּדֶה:
- د نائب بَقِر النَّالِينِ بُتِا فِن النَابِ بَقِر څبرط دِیرَامِن اِلنَهٔالِرِد هُپُا جِد اِلنَاب بَقِر
- ְיִשְׁרֵאֶלְ לְאִ יִּדְתּ תַּשְּׁי לְאָ טִיְהְבּוֹלֵן: יְבְיִתְ מִוְיִרְ לִנְּיִרוּ וַטִּמִוֹר אָבָּוּס בִּמְלְיִוּ
- הָוִיו גַּוֹי חֹטֵא עַם בֶּבֶּר עָוֹן זָרַע מָרֵעִים בְּנִים מַשְׁחִיתִּים עַּוְבָּוּ אָת־יְחֹנָׁה נְאֲצֵּוּ אָת־ קְרְוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נְזְרוּ אְחְוֹר:
- י מַלְ מֶּע עַבּׁנְ מִּגִע שַּנְסָּיִפּוּ סְרָגַע בְּלִרְרַאָמִ מְלַ מֶּע עַבָּנִי מִּגִע שַּנְסָּיִפּוּ סְרָגַע בְּלִרְרַאָמִ
- מפּף־הָגֶל וִעַּד־ראָשׁ אֵין־בַּוֹ מְתֹח פָּצַע וְחַבּוּהָה וּמִבָּה מְרִיָּה לֹא־זֹרוּ וְלָא חֻבְּשׁוּ וְלְא הַבְּבֶה בַּשְּמֶן:
- אַרְצְּבָם שְׁמָּמְה עַּרֵיבֶם שָׁרֻפָּוֹת אֵשׁ אַרְעַהְבָׁם לְנֵּגְרְבֶם זָרִים אֹלָרָם אֹלָה ישְׁמְנְהָה בְּעַהְפְּבָת זָרִים:
- י למְלַמְּׁע כַּמִּגר נְצִּירֶה: מְלֵנְהָבָתְ בַּמִּצִּילָן כְּסָבָּת בָבָרֶם כִּמְלִינָּת:
- לוכִי יְחְנָה צְבְאִוֹת חוֹתִיר לֶנֵּוּ שָׁרָיד בְּמְעָשׁ בְּסְרַׁם חָיִּינוּ לַעֲמֹרֶה דָּמֶינוּ: (פ)
- שׁמְעִּנִּ דְּבַר־יְהְנֻה קִצִּינֵי סְדָם הַאַּזֶנִנּּ מּוֹרָת אֱלֹהֵינִי עַם עַמֹרֶה:

lambs, or of he-goats. And I delight not in the blood Of bullocks, or of burnt-offerings of rams, And the fat of fed beasts; unto Me? Saith the LORD; I am full of the To what purpose is the multitude of your sacrifices

required this at your hand, To trample My courts? When ye come to appear before Me, Who hath

along with the solemn assembly. holding of convocations — I cannot endure iniquity abomination unto Me; New moon and sabbath, the Bring no more vain oblations; It is an offering of

bear them. hateth; They are a burden unto Me; I am weary to Your new moons and your appointed seasons My soul

I will not hear; Your hands are full of blood. Mine eyes from you; Yea, when ye make many prayers, And when ye spread forth your hands, I will hide

doings From before Mine eyes, Cease to do evil; Wash you, make you clean, Put away the evil of your

Learn to do well; Seek justice, relieve the oppressed,

Judge the fatherless, plead for the widow.

shall be as wool. white as snow; Though they be red like crimson, They LORD; Though your sins be as scarlet, They shall be as Come now, and let us reason together, Saith the

the land; If ye be willing and obedient, Ye shall eat the good of

the sword; For the mouth of the Lord hath spoken. But if ye refuse and rebel, Ye shall be devoured with

murderers. full of justice, Righteousness lodged in her, But now How is the faithful city Become a harlot! She that was

Thy silver is become dross, Thy wine mixed with

the cause of the widow come unto them. rewards; They judge not the fatherless, Neither doth thieves; Every one loveth bribes, And followeth after Thy princes are rebellious, And companions of

> פֿבֿים יכְבְשָּׁים וְעַּתִידִים לָאַ שַׁפָּבְּתִי: מִּבֹּגֹשׁי מִלְוִע אִילִים וִׁעַוֹלֶב מִבוּאִים וֹבָם ַלְמָּת־לָּי רֹב־זִבְחִיכֶם יֹאִמָּר יָהוֹּה

מגּבׁב במָם שַׁגַּבַינ: בּׁוּ טִבְאוּ בְ'בֹאִוּט פֹּּלוֹ מִוּ_בֹשַׂמִּ וֹאָט

שוּהֹבָּה הָיא לִי חָבָשׁ וְשַּבָּת לַבָּא מִלַבְא לא עוֹסָיפוּ הָבִיאַ מִנְחַת־שָּׁנְאַ קְּטָּבֶת

לַמְבַע נֹלְאָנִינִי נֹמְאָי ַבוֹלַ הַּנְלָּבוּ וּבְינִהְבַוּבִיםְ מֻּנִּאָּבוּ נַפַּמָּ, בַוֹנִ הַבְּנִ לאַ־אַנכֿל אַ*װ*ן וֹהַּגַּבְיי:

לי־תַּרְבָּוּ הָפְּלָה אֵינֶנִי שׁמֵעָעַ יְדִיכֶם דָּמָים יִּבְפְּׁרִשְׁבֶּם כַּפִּיכָם אַגִּלְים מִינִי מִבָּם זָם

מּגלנ שובלו שובמי ַבְחַבּי הַנָּה הָטָירוּ רָעַ מִעַּלְלֵיכֶם מִנָּנָגר מָלאנ:

שְׁפְּטָנּ יָּתְנִם גַיבוּ אַּלְמָנֶה: (ס) خظلا تدهد يلهد طهؤم ههك بظيلا

לכוינא ונוְכְחָה יאַמַר יְהֹוָה אָם־יִהְיֹּוּ

בתולע בצמר יהוי: ْ لَامْאَرْكُو خَمْدُرُو خَمْلُادُ لَا كَاٰخِرُوا هُو لَهُ لَا يَكِيْدُوا

אם שאלו והמהמס הוד באבא שאכלו:

יְהוְה דִּבֶּר: (פּ) لْمُصِينَٰمُكُذُ بَمُكِنَا عُلَاتِ كُمُخُذِدٍ قَدْ فَيَ

מְהַפַּׁם אָבַע נְלָנוֹ פַּע וֹמַטַּע מָבַאַּטַנִם: אַכְּה הְיְהְנָה קְיִוּנְה קרָיָה נָאָמָנָה מְלְאָהַי

حَمُظِكَ بَيْرِي خُمِيرِت مُجَهُكَ مُنِيْحٍ خَفَرَت:

וֹנׁוב אַּלְמָׁנֹנִי לַאַָּנְבֹנִא אַבִּנְהָים: (ס) שֿחַד וְרֹבֵף שַׁלְמֹנָיִם יָתִּים לָא יִשְׂפַמּוּ אָבוֹב סִוּבַיִּים וְחַבְּבִי וּנִּבְיִם כֹּצְוָ אִבַּב

- Therefore saith the Lord, the Lord of hosts, The Mighty One of Israel: Ah, I will ease Me of Mine adversaries, And avenge Me of Mine enemies,
- And I will turn My hand upon thee, And purge away thy dross as with lye, And will take away all thine alloy,
- And I will restore thy judges as at the first, And thy counsellors as at the beginning; Afterward thou shalt be called The city of righteousness, The faithful city.
- Sion shall be redeemed with justice, And they that return of her with righteousness.

- יְּשֶׁבְׁלְּצְׁבְ עֲיָנְ אֵבְּׁעֵּׁם מִאָּבְוּ נְאִנְּלֹמִּׁעַ מֵּאִנְּוֹבֵּׁנִי בְּבֵּן נְאֵשׁם טַאָּבוּן נְטִנָּי אַבָּאָנָט אָבִּיִּרִ מִּאָנִי אָבִּיִּרִ
- لْمُصْرَبُ لَا خُرِ خُلِيزُنَكِ: ﴿* لَمُمْرَجُهِ ثَلَا مُرْزَلًا لَمُعُلِّلًا خَجُد صَنْزَكً
- ېښېچה שפְּשִּׂיִדְּ בְּבָרָאשׁנְּה וִיִּשְצִיִּדִּ בְּבַּהְּחִּלְּה אַחֲבִי־בֵּו יָקְרֵא לָּדִּ עַיִּר חַצֶּּדֶק קְרְיָה נָאֵטְנְה:
- لازار جنائوو موجيد إنهجان جلاتهد:

הפטרת ואתחנן

7he Haftarah is Isaiah 40:1 – 40:26.

г:ЛХ

Comfort ye, comfort ye My people, saith your God.

- Bid Jerusalem take heart, and proclaim unto her, that her time of service is accomplished, that her guilt is paid off, that she hath received of the LORD'S hand double for all her sins.
- Hark! one calleth: 'Clear ye in the wilderness the way of the Lord, make plain in the desert a highway for our God.
- Every valley shall be lifted up, and every mountain and hill shall be made low; and the rugged shall be made level, and the rough places a plain;
- And the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of the Lord hath spoken it.
- Hark! one saith: 'Proclaim!' And he saith: 'What shall I proclaim!' 'All flesh is grass, And all the goodliness thereof is as the flower of the field;
- The grass withereth, the flower fadeth; Because the breath of the Lord bloweth upon it— Surely the people is grass.
- The grass withereth, the flower fadeth; But the word of our God shall stand for ever.

ַהַבְּרֵה עַל־לֶב יְרוּשְׁלִםׁ וְקִרְאָּוּ אֵלֶיהַ כָּי מֵלְאָה צְבְאָה בִּי נִרְצָה עַּנְנָה בָּי לֶקְחָה מִיּרַ יְהְנְה בִּפְּלִיִם בְּכָלְ־חַמּאָמֶיהָ: (ס)

ַ וַּעַׁמִּי וַעַּמִי מַמִּי יִאָּמָר אֶּלְעַיכֶּם:

- קול קובא בַמּיִדְבֶּר פַּנִּי אָבֶרָך יְתִּוָּה יַשִּׁרוּ בְּעַּרְבְיה מְסָלֶה לֵאלֹהֵינוּ:
- ָּבֶּׁרְ בְּבְּוֹגִי בְּבֶּרִי (פּ) װְנְּגְלֵי בְּבָּוֹגִי יְתְנְיִי וְבָּאִי כְּלִ_בָּמֶּׁרְ יַחִּדְּׁיִ
- , אָמָר קְלָא וְאָמָר מָר אָקְרָא בְּלִ הַבְּשָּׁר חָצִיר וְכְלְ-חַסְדִּוֹ בְּצִיץ תַשְּׁבֶר:
- בָּוְ אָבָּוֹ טַבְּגנְ טַבְּנג בָּנגוּ בָּי רָנִּטַ נְטַנְיִׁט נְאָבָּנִ בְּבָּא טַבְּגנִרְ נְבָּלְ בְּנִגוּ בָּי רָנִּטַ נְטַנְיִי נְאָבָּנִי
- לְמִּנִלְם: (ס) זְבָּׁהְ טַׁבְּּגִר זְבָּרְ בִּגִּיץ וּדְבַרִ צֵּלְנֵינוּ וָלַוּם

- O thou that tellest good tidings to Zion, Get thee up into the high mountain, O thou that tellest good tidings to Jerusalem, Lift up thy voice with strength; Lift it up, be not afraid, Say unto the cities of Judah: 'Behold your God!'
- Behold, the Lord Gop will come as a Mighty One, And His arm will rule for Him; Behold, His reward is with Him, And His recompense before Him.
- Even as a shepherd that feedeth his flock, That gathereth the lambs in his arm, And carrieth them in his bosom, And gently leadeth those that give suck.
- Who hath measured the waters in the hollow of his hand, And meted out heaven with the span, And comprehended the dust of the earth in a measure, And weighed the mountains in scales, And the hills in a balance?
- Who hath meted out the spirit of the Lord? Or who was His counsellor that he might instruct Him?
- With whom took He counsel, and who instructed Him, And taught Him in the path of right, And taught Him knowledge, And made Him to know the way of discernment?
- Behold, the nations are as a drop of a bucker, And are counted as the small dust of the balance; Behold the isles are as a more in weight.
- And Lebanon is not sufficient fuel, Nor the beasts thereof sufficient for burnt-offerings.
- All the nations are as nothing before Him; They are accounted by Him as things of nought, and vanity.
- To whom then will ye liken God? Or what likeness will ye compare unto Him?
- The image perchance, which the craftsman hath melted, And the goldsmith spread over with gold, The silversmith casting silver chains?
- A holm-oak is set apart, He chooseth a tree that will not rot, He seeketh unto him a cunning craftsman To set up an image, that shall not be moved.

- עַל הַר־נָּבָה עַלִּי־לְףִ מְבַשָּׁהָת צִּיּוֹן הָרִימִי בַבּתַׁ קוֹלֵף מְבַשָּׁהָת יְרוּשֶׁלֶם הְנֵּה אֵלְהַיבֶם:
- ە. הַּנְה אֲדֹנֶי יֶהוֹה בְּחִזָּק יָבֹוֹא וּזְרִעִּוֹ מַשְׁכְּה לְוֹ הִנֵּה שְּׁכְרוֹ אִתְּוֹ וּפְּעָלְהוֹ לְפְּנֶיו:
- ئانات بېچىنى چىنى ئېرى بېدا بېچىنى ئېور تېپولا ئېمرى چوڭ تارات بېچىنى چىنى ئېمرىت چىرى
- יוִדִּישָׁנוּ: הידישָנוּ: מִי־הָבּוִ אָר־הָוּה יְהִלָּה וְאָישׁ שָּׁצְּחָרׁ.
- אָת־מָי נוִשְּץְ וַיְבִינְהוּ וַיְלִמְּדֵהוּ בְּצִּרִה משְׁבְּט וַיְלְמָּדֵהוּ דַעַת וְדֶרֶה הְבוּנִוֹת יוֹדִימֶנוּ:
- בן גוים בְּמַר מִדְּלִי יִּבְשָׁחַק מֹאִזְנִיִם נְחְשֶׁבוּ הַן אִיִּים בַּדָּק יִמְּוֹל:
- מּנְלְּנֵי (בּ) װּלְבְּׁנֵנְן אָנן בֵּי בִּמִּר וֹנְזִּיִּנְיִּנְ אָנן בֵּי
- ر. چَל־תַגּוֹיָם جَצِיוֹ נָגְדֵּוֹ מֵצֶפֶס וָתָּהוּ נֶהְשְׁבוּ־ לְוֹ:
- לְנִ: נְאֵלְ_מֵּי הְּדַּמְּיֵהְ אֵלְ וּמָּדִ-דְּמִיּה הַעַּּרְכִּוּ
- بكثلابا ۋۇك عنتك: تۇۋىر ئۆك ئائى ئىتك خئتت ئىظىنى
- הַמְּסְבֵּן מְּרוּמְה עֵּץ לֹאֵ־יִרָּקִב יִבְתָּר הְהָשׁ הְכָם יְבַקֵּשׁ־לֹי לְהָבֵין פֶּסֶל לֹא יִמְּוֹם: (ס)

бі

- Know ye not? hear ye not? Hath it not been told you from the beginning? Have ye not understood the foundations of the earth?
- It is He that sitteth above the circle of the earth, And the inhabitants thereof are as grasshoppers; That stretcheth out the heavens as a curtain, And spreadeth them out as a tent to dwell in;
- That bringeth princes to nothing; He maketh the judges of the earth as a thing of nought.
- Scarce are they planted, Scarce are they sown, Scarce hath their stock taken root in the earth; When He bloweth upon them, they wither, And the whirlwind taketh them away as stubble.
- To whom then will ye liken Me, that I should be equal? Saith the Holy One.
- Lift up your eyes on high, And see: who hath created these? He that bringeth out their host by number, He calleth them all by name; By the greatness of His might, and for that He is strong in power, Not one faileth.

- הַלִּוֹא מִדְעוֹ הַלִּוֹא תִשִּׁמִּנִי הַלָּוֹא הָנָּד מֵרְאִשׁ לְבֶּם הַלֹּוֹא הַבְּינוֹהָם מוֹסְדְוֹת הְאֶּרֶץ:
- הישב על־חָוּג הַאָּבֶץ וִישְׁבֶּיהָ פַחַגָּבָים הַנּוּשָה כַדּל שְׁעַּוֹם וַיִּמְתָּחֵם כָּאָהֶל בייים.
- د تشرا רוונים לאֵין שִׁפְּטֵי אָרֶץ כּתִּּהוּ עַשֶּׁה:
- אַף בַּל־נִשִּׁעוּ אַף בַּל־זֹּלְעוּ אָף בַּל־שׁׁרֵשׁ בְּאָרֶץ גּוְעָם וָנִם־נְשָׁף בָּהָם נִיּבְשׁוּ וּסְעָּרֶה בַּקּשׁ תִּשְׂאָם: (ס)
- ده لغر څر ځ فراند لغ څان بېود ځ لېږه:
- שָׁאִרֹקְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאִוֹ מִי־בָּרֶא אֵלֶה יקּרְא מֵרְב אֹנִים וְאַמִּיץ בֿת אָישׁ לְא נְעְּדֶר: (ס)

בפטרה עקב

The Haftarah is Isaiah 49:14 -51:3.

But Zion said: 'The Lord hath forsaken me, And the Lord hath forgotten me.'

Can a woman forget her sucking child, That she should not have compassion on the son of her womb? Yea, these may forget, Yet will not I forget thee.

- Behold, I have graven thee upon the palms of My hands; Thy walls are continually before Me.
- Thy children make haste; Thy destroyers and they
- Lift up thine eyes round about, and behold: All these gather themselves together, and come to thee. As I live, saith the Lord, Thou shalt surely clothe thee with them all as with an ornament, And gird thyself with them, like a bride.

- *באוזא נּטָאָמֶׁר צִּיּוֹן מַּוֹבָּנִי יָּהְנְיִּהְ וֹאַבְנָּי שִׁכְּחֵוֹנִי:
- ى הַתִּשְׁבָּח אִשְׁר עּוּלְה מֵרַחֵם בָּן־בִּשְׂנָה נַם־ אֵלֶה תִשְׁבַּחְנָה וְאָנֹכֶי לְא אָשִׁבְּחֵף:
- יקאנ: מהרי בְּנְרָרְ מְהָרֶלִרָּ מְהָרֶלֵיִרְ יִּמְהָרִיבָּיִרְ מִמֶּרִ
- ײַלְּבְּׁמִּ, וְּהְקְמְּהֵי, בְּבְּׁם נְּלְבָּׁהֵּ, וְּהְלֵמְהֵּי, וְהְצְּהֵ בְּבְּּבְּ אָלְיִבְּ הַוּ בְּצְּׁרֵ הֵּנְוֹנְ וְּהְאָרֵ בְּבְּלְם נִלְּבָּהְ בְּצִּּרֵ הַלְבְּׁמִּ, וְּהְקְמָּהְיִּ וְּהְאָרֵ בְּבַּבְּּׁם נִלְבָּהָּ בְּאָרֵ

- For thy waste and thy desolate places And thy land that hath been destroyed— Surely now shalt thou be too strait for the inhabitants, And they that swallowed thee up shall be far away.
- The children of thy bereavement Shall yet say in thine ears: 'The place is too strait for me, Give place to me that I may dwell.'
- Then shalt thou say in thy heart: 'Who hath begotten me these, Seeing I have been bereaved of my children, and am solitary, An exile, and wandering to and fro? And who hath brought up these? Behold, I was left alone; These, where were they?
- Thus saith the Lord God: Behold, I will lift up My hand to the nations, And set up Mine ensign to the peoples, And they shall bring thy sons in their bosom, And thy daughters shall be carried upon their shoulders.
- And kings shall be thy foster-fathers, And their queens thy nursing mothers; They shall bow down to thee with their face to the earth, And lick the dust of thy feet, And thou shalt know that I am the LORD, For they shall not be ashamed that wait for Me.
- Shall the prey be taken from the mighty, Or the captives of the victorious be delivered?
- But thus saith the LORD: Even the captives of the mighty shall be taken away, And the prey of the terrible shall be delivered, And I will contend with him that contendeth with thee, And I will save thy children.
- And I will feed them that oppress thee with their own flesh; And they shall be drunken with their own blood, as with sweet wine; And all flesh shall know that I the LORD am thy Saviour, And thy Redeemer, the Mighty One of Jacob.
- Thus saith the LORD: Where is the bill of your mother's divorcement, Wherewith I have put her away? Or which of My creditors is it To whom I have sold you? Behold, for your iniquities were ye sold, And for your transgressions was your mother put away.

- מַטַּׁרְ מַבְּלֶּגְיוֹ וְמָּמְמִינְיוֹ וְאָבֵּא חֲבַסְמֵּוֹב בֶּּי בּ, חַבְּתִּוֹבְ וְמִּמְמִנְיִוֹב וְאָבֵא חֲבַסְמֵּוֹב בִּי
- ײַ מִּנְר יאִמְרַוּ בְּאָּוֹּנְיִךְ בָּגֵּי שִׁכָּלְיִרְ צִּר־לֵּי מי אָנִר יאִמְרַוּ בְּאָוֹנְיִךְ בָּגֵּי שִׁכָּלְיִרְ צִּר־לֵי
- װְאָמָרְהְ בִּלְבָּבָׁךְ מָי יֶלַד־לִי אָת־אֵּלָּה מֵי גִּדְּל תֵן אֲנִי נִשְׁאַרְהִי לְבַּדִּי אֵלֶה אֵיפָׂה תְם: (פ)
- ְבְּתִּשְׁאֵמֶר אֲדֹנֵי יֵחוֹת חִנֵּת אָשָׂא אָל־גּוֹים יְדִּי וְאָלִ־עַמִּים אָרֵים נִסָּי וְחַבֶּיאִי בְּנִיִּדִּ בְּחְצֶן וּבְנֹתַיִּךְ עַלְ־בָּתֵף תִּנְשֵׂאנָה:
- וְחָיֹוּ מְלָבִׁים אִמְנַיִּף וְשֶׁרִוֹמִיחָם מֵינֵילִתִּיף אַפִּיִם אֶבֶץ יִשְׁתַּחָוּוּ לֶּךְ וַעֲפָר רַגְּלָיִף יְלַחֵכּוּ יְיִדְעַמְּ כִּי־אֲנֵי יְחֹנֶה אֲשֶׁר לֹא־יֵבְשׁוּ לְנֵי: (ס)
- َ מَלְמ: (a) - בَוֹפֹׁט מִּנּפֹנִר מַלְמַנְטַ נִּאָם_מָּבָׁר בַּגִּרִּ
- בּי־בָּחו אָמָר יְחִוֹּח נִּם־שָׁבֶּי גִבּוֹר יָּקִּח ימַלְקִּוֹחַ עָּרִיץ יִמֶּלֻמַ וְאָת־יְרִיבֵרְ אָנָבֵי אָרִיב וְאָת־בְּנֵיְךְ אָנְבֶי אוֹשֶׁיעַ:
- מְנְמִּגְקְׁבׁ נִּגְאַבְ'בּ אִבֹּיִר נִהֵּלְב: (ס) בְּמֶּם נִמְפַּבְנוּו נִיְבְּהָּנ כִּלְ_פַּמָּר כֵּּנ אֵדֵּי יִּחִוְּתְ נְתַאָּכִלְמֵּי אָתַ-מִוּנְנִּבְ אִמִּ-בִּמְּרָם וֹכִּמְסִיסִּ
- خِدَا אُמָּר אַלְנִי אִּמֶּכֵׁם: מִלְנִינִי אִּנְכֵּם אָנִי בְּנִינִי אֵנְ מִנְּמָּרְ אָמֶּר אַמֶּכִם אָמֶּר אַלְנִינִי אָנִ מֵּנִ מִנִּאָּנ אַמֶּר בְּנִוּ אָמָּר יִבְּנָר אָנִי בָּנִי מָפָּר בְּרִיתָּנִי

Wherefore, when I came, was there no man? When I called, was there none to answer? Is My hand shortened at all, that it cannot redeem? Or have I no power to deliver? Behold, at My rebuke I dry up the sea, I make the rivers a wilderness, Their fish become foul, because there is no water, And die for thirst.

sackcloth their covering.

The Lord God hath given me The tongue of them that are taught, That I should know how to sustain with words him that is weary; He wakeneth morning by morning, He wakeneth mine ear To hear as they that are taught.

The Lord God hath opened mine ear, And I was not rebellious, Neither turned away backward.

I gave my back to the smiters, And my checks to them that plucked off the hair; I hid not my face from shame and spitting.

For the Lord God will help me; Therefore have I not been confounded, Therefore have I set my face like a flint, And I know that I shall not be ashamed.

He is near that justifieth me; Who will contend with me? let us stand up together; Who is mine adversary? let him come near to me.

Behold, the Lord Gop will help me; Who is he that shall condemn me? Behold, they all shall wax old as a garment, The moth shall eat them up.

Who is among you that feareth the Lord, That obeyeth the voice of His servant? Though he walketh in darkness, And hath no light, Let him trust in the name of the Lord, And stay upon his God.

Behold, all ye that kindle a fire, That gird yourselves with firebrands, Begone in the flame of your fire, And among the brands that ye have kindled. This shall ye have of My hand, Ye shall lie down in sorrow.

Hearken to Me, ye that follow after righteousness, Ye were hewn, And to the hole of the pit whence ye were hewn, And to the hole of the pit whence ye were also we were hewn, and to the hole of the pit whence ye were the me.

ְנְתְּנְתְּ בְּאָטִי וְאֵין אִישׁ קִרְּאָתִ וְאָם אֵין עִּנְּת בְחַ לְחַצִּיל תֵּן בְּנִעֲרְהִי אָחֲרָיב יָם אָשָׁים הַחַ לְחַצִּיל תֵן בְּנִעֲרְהִי אָחֲרָיב יָם אָשָׁים מַּלִּים בְּצְּהָהִי וְאָרִ יָּדִי מִפְּרְוּת וְאָם־צִּין־בָּי מַלְּיִם בְּאָמִי וְאָרִן אִישׁ קַרְּאָתִי וְאָרִוּ

בְּסִנִּטִׁם: (פּ) * אַלְבָּנִתְ הַּמִּנִם לַּגַגִנִי נְהַּלִ אִהָּנִם

אָרְנָר יִהְוִֹר נָתַן לִי לְשָּׁוֹן לְמִּיּדִִּים לְדָתָת לְמִּיּת אָת־יָמֵן דְּבָּר יָמֵירו בַּבַּמֶּר בַּבַּמֶר אַרְנָר יִהוֹיִר נָתַן לִי לְשָּׁוֹן לְמִּיּדִִים:

אַהֹנִי יֵהוֹה פְּמָח־לֵי אָזִן וְאָנָכִי לֵא מָרֵימִי אָחִוֹר לְא נְסִינְמִי:

ێؗڞؙڣ۪ٙڶ؈ٚڟڿڔٛۿڹٮڒڶڔ؇ ؙ؊ؿڹڔڒؙؿ؈۬ڂڴڿڹڡۥڋؿؽڔڂڟ۪ڶۿڹڡڟٙڗڔڂؚ؉

נאדני הַחוֹת יְעֵיוַר־לִי עַל־בֵּן לֵא נִכְלְמָּיִּ עַל־בֵּן שָׂמָהִי פְּנִי כַּחַלְּמִישׁ נְאֵרָע כִּי־לָא אבושׁ:

ە كادىر ھىجىدىد ئىرى ھىڭد: « كادىر ھىجىدىدى ئىرىدى ھىكىدى ئىدى ئىد

ײַן פַּלְּםְ פַּבּּנְגִּי וּבְלְנִי מָּה יִאִּבְלְם: (ס) ייי אַבְּנָר יֵבִינִיתְ וֹמִּזִּר לְּ, מִּר בִּינִא וֹבְהָּוֹמִנִּי

מִי בְבָם יְהֵא יְהִוֶֹה שׁמֵעַ בְּקִוֹל עַבְדִּוֹ אַשֶּׁרוּ הָלַךְ הַשִּׁכִּים וְאֵין נֹגִּהּ לֹוֹ יִבְשָּׁה בְשֵּׁם יְהְנְׁה וְיִשְׁמֵן בַּאלֹהֵיוּ (ס)

ַּהַן בְּלְבֶם לִוְדֵה אָשׁ מְאַוְּהֵי וִיקִוֹת לְבָּוּ בְּאָוּר אָשִׁבֶׁם וּבְּוִיקוֹת בְּעַּרְשָׁם מִיּדִי הְיִחְה־וְּאָת לְבֶּם לְעַעֲצֵבֶּה הִשְּׁבְּרְוּן: (ס)

ئۆلىڭە: ئۆرەر «كے قىد ئىقخۇت ئەكے مۆگۈد خىد ئۆلىكە:

ПII

Look unto Abraham your father, And unto Sarah that bore you; For when he was but one I called him, and I blessed him, and made him many.

For the LORD hath comforted Zion; He hath comforted all her waste places, And hath made her wilderness like Eden, And her desert like the garden of the LORD; Joy and gladness shall be found therein, Thanksgiving, and the voice of melody.

הַבִּיטוּ אֵל־אַבְרָהָם אַבִּיבֶּם וְאֵל־שִׂרָה הְחוֹלֶלְבֶם בִּי־אָחָד קְרָאִהִּיוּ וַאֲבְרָבֶהוּ הַבְּיִלְבֶּהוּ:

ְבִּי־נִחַׁם יְהִנְׁה צִיּנִוֹ נִחַם כְּלִּחְרְבֹמָיה נֵיֶשֶׂם מִּדְבְּרָהׁ כְּעֵּדֵוֹ וְעֵרְבָתָה כְּנִוּ־יְהֹנָה שְׁשְׁוֹן וְשִׁמְחָהׁ יִמְּצֵא בְּה תּנֹדֶה וְקִּוֹל זְמְרֶה: (ס)

הפטרת ראה

The Hastarah is Isaiah 54:11 -55:5. On Rosh Hodesh, read the Mastir on page 187. Most read the Hastarah for Rosh Hodesh when that occurs, but read this Hastarah even on Erev Rosh Hodesh.

O thou afflicted, tossed with tempest, and not comforted, behold, I will set thy stones in fair colours, And lay thy foundations with sapphires.

And I will make thy pinnacles of rubies, and thy gates of carbuncles, and all thy border of precious stones.

And all thy children shall be taught of the LORD; and great shall be the peace of thy children.

In righteousness shalt thou be established; be thou far from oppression, for thou shalt not fear, And from ruin, for it shall not come near thee.

Behold, they may gather together, but not by Me, Whosoever shall gather together against thee shall fall because of thee.

Behold, I have created the smith That bloweth the fire of coals, And bringeth forth a weapon for his work, And I have created the waster to destroy.

Mo weapon that is formed against thee shall prosper; And every tongue that shall rise against thee in judgment thou shalt condemn. This is the heritage of the servants of the Lord, And their due reward from Me, saith the Lord.

Ho, every one that thirsteth, come ye for water, And he that hath no money, Come ye, buy, and eat, Yea, come, buy wine and milk Without money and without price.

בּפּוּדִּ אֲבָנְוֹדְ וְיִסְרְמָּיִרְ בַּסָפִּירֵים: בּפּוּדִ אֲבָנְיִרְ וְיִסְרְמָיִרְ בַּסָפִּירֵים:

אּלַנִגַע וֹלַכְ יַּנִדנְגְנֵב לְאַלִּנִ. עַפּּא: נְׁמִּמְעֵּׁנִ, כַּּנִבְרָ מִמְמִנְנִנֵּ נְמִּתְּנִנִּ לִאָּלִדָּנ

م لَحْمِ حُرْنَكَ خِهِينَا، نَائِنَا لَلَا هَٰذِيهِ خُرْنَا خُرْنَا:

مُحَرِّنَك نَظْيَدٍ: يَتَا قَبِد يُقْبِد جُفُو يَجْبِنِنَ مَنِـتِّد جَفَكَك

כּ, הן)[קי הַנָּה] אָנִכִּי בְּרָאָהִי חָּדְׁשׁ נִפָּתַ בְּאָשׁ פַּחְׁם ימוֹצִיא כְּלִי לְמַצִּשְׂהוּ וְאָנָכֵי בְּאָשׁ פַּחְׁם ימוֹצִיא בְּלִי לְמַצִּשְׁהוּ וְאָנָכֵי

בְּלְ-בְּלֵי יוּצָּר עָלִיִּךְ לָא יִצְּלָח וְבָּלִ-לַשָּׁוֹן מְקוּם־אָתָּךְ לַמִּשְׁפָּט תַּרְשָׁיִעִּי זֹאָת יְהְנְה: (ס)

בּמָּׁב יִּבְלְנָא מָטִוּר יֵוֹן וְחַלְּב: בְּמָב לְכִּי מִּבְרִי נִאֶּכְלִי יִלְבִּי מִּבְרִי בָּלְנָא הַנִי בְּלִב צְמָּא לְבָנִי לַמָּנִם וַאָּמָּר אָנִן-לִיִ

ι:ΛΊ

Wherefore do ye spend money for that which is not bread? And your gain for that which satisfieth not? Hearken diligently unto Me, and eat ye that which is good, And let your soul delight itself in fatness.

Incline your ear, and come unto Me; Hear, and your soul shall live; And I will make an everlasting covenant with you, Even the sure mercies of David.

Behold, I have given him for a witness to the peoples, A prince and commander to the peoples.

Behold, thou shalt call a nation that thou knowest not, And a nation that knew not thee shall run unto thee; Because of the Lord thy God, And for the Holy One of Israel, for He hath glorified thee.

קוּכ וֹטִיטְׁמִּנֵּי בַּנֵּמֶּוֹ נַּפְּמֶּכֶם: בְּלְוָא לְמְּׁבְמְּׁנִי מִּטְׁמִּי מִּטְׁוָמַ אֵּלָ, וֹאַבְׁלְיַ לְמִּׁנִי טִמְּטִׁלְיִי מִּטְׁתִּי מִּטְׁוֹם

עַּמְּנִי אָנְנְכֶם נְלְכָנִי אָלָ. מִּמְמִּנִּים עַסְבֵּי. דָּנִיר הַשְּׁנִי אָנְנְכֶם נְלְכָנִי אָלָ. מִּמְמִּנִּ נִּחְחָבְיִּ הַמְּּנְיִם:

בן עַר לְאוּמִים וָתַתָּיוּ נְגִיד וּמְצַוָּה 'לְאָמִּים:

نْ بَنْد جُمُ صَدَمْ بَجَانِه يُجَنَّبُ الْجُرَادِ يَجْعُدُنِهِ عَرَّبُ بَيْدَ جُمُّ صَدَمْ بَجَانِه يُجْنَبُك يَجْعُدُنِه سَلَا فِنْد جُمُّ صَدَمْ بَجَانِه يَجْمُنِكَ يَجْمُ

הבטרת שובטים

The Haftarah is Isaiah 51:12 – 52:12.

LI:12

I, even I, am He that comforteth you: Who art thou, that thou art afraid of man that shall die, And of the son of man that shall be made as grass;

And hast forgotten the LORD thy Maker, That stretched forth the heavens, And laid the foundations of the earth; And featest continually all the day Because of the fury of the oppressor, As he maketh ready to destroy? And where is the fury of the oppressor?

He that is bent down shall speedily be loosed; And he shall not go down dying into the pit, Neither shall his bread fail.

For I am the Lord thy God, Who stirreth up the sea, that the waves thereof roat; The Lord of hosts is His

And I have put My words in thy mouth, And have covered thee in the shadow of My hand, That I may plant the heavens, And lay the foundations of the earth, And say unto Zion: 'Thou art My people.'

Awake, awake, Stand up, O Jerusalem, That hast drunk at the hand of the Lord The cup of His fury; Thou hast drunken the beaker, even the cup of staggering, And drained it.

מאָנְהָה וֹמְנִים וּמִבּׁן אַבְׁם טַבָּגִר וֹנִּשׁוּ: אַנְבָּׁו אַנְבָּׁו טַּוּא מִנְטַמְבָּיִם מִּוּאָטִׁ וֹטִּׁוּרָאִי

וַמִּשְׁכֵּח יְתְוָה עֹשֶׁף נוֹמָה שְׁעָּיִם וִיסָר אָּבֶץ וַהְפַּהֵׁד מָמִיד בְּלִהַיִּהׁ מִפְּנֵי חֲמָת הַמֵּצִּיק כַּאֲשֶׁר כּוֹנֵן לְחַשְׁחָית וְאַיֵּה חֲמָת הַמֵּצִיק:

ֶּיִחְסָר צַׂמְהְלִּהְפְּתֵּחַ וְלֹאִ-יָּמָוּת לַשְּׁחַת וְלָא מְחָר לַחְמְוּ:

יְאַנֹכִי יִהֹנָה אֶלֹהֶיף רֹגַע הַבְּּם נַפֶּהֵטָוּ גַּפְּיֵרוּ יְהְנָה צְבְאָוֹה שְׁמְוֹ:

מַמִּגְאַטִּׁנִי: (ס) לְנְּמָּמַ מִּמָנִם וְלְנִסָּׁר אְּבֵּא וְלֵאמָר לְבִּּיּוָן נְאִמֵּם בְּבַרִּי בְּפִּיִר וּבָצֵל זָרִי בִּסִּינִינִ

התמורבי התמוררי קומי ירושלם אשר שְתָית מִיַּד יְהֹוָה אָת־בָּוֹס חַמָּתִוֹ אָת־ קַבַּעַת בַּוֹס הַתַּרְעֵלֶה שְׁתָית מָצְית:

There is none to guide her Among all the sons whom she hath brought forth; Weither is there any that taketh her by the hand Of all the sons that she hath brought up.

These two things are befallen thee; Who shall bemoan thee? Desolation and destruction, And the famine and the sword; How shall I comfort thee?

Thy sons have fainted, they lie at the head of all the streets, As an antelope in a net; They are full of the fury of the Lord, The rebuke of thy God.

Therefore hear now this, thou afflicted, And drunken, but not with wine;

Thus saith thy Lord the Lord, And thy God that pleadeth the cause of His people: Behold, I have taken out of thy hand The cup of Staggering; The beaker, even the cup of My fury, Thou shalt no more drink it again;

And I will put it into the hand of them that afflict thee; That have said to thy soul: 'Bow down, that we may go over'; And thou hast laid thy back as the ground, And as the street, to them that go over.

Awake, awake, Put on thy strength, O Zion, Put on thy beautiful garments, O Jerusalem, the holy city, For henceforth there shall no more come into thee The uncircumcised and the unclean.

Shake thyself from the dust, Arise, and sit down, O Jetusalem, Loose thyself from the bands of thy neck, O captive daughter of Zion.

For thus saith the LORD: Ye were sold for nought; And ye shall be redeemed without money.

For thus saith the Lord God: My people went down aforetime into Egypt to sojourn there; And the Assyrian oppressed them without cause.

Mow therefore, what do I here, saith the LORD, Seeing that My people is taken away for nought? They that rule over them do howl, saith the LORD, And My name continually all the day is blasphemed.

Therefore My people shall know My name; Therefore spoke, behold, here I am.

מּטֹוּגלְ בְּגֹּבְשׁ מִכִּׁלְ_בֹּנִגם נִצְּלְנִי אֵגוַ מִׁנִּעֹלְ לְשׁ מִכִּּלְ_בֹּנִגם נִבְּגָבׁע נִאָּגוֹ

ر نَهْدِد اِبَدِيْد اِبَدَيْد اِبَدَيْد اِبَدَادِ اِللَّهُ اِنَهُد اِدَهُدُد اِبَدُرُدُ اِدَيْدَ اِنَدَادُ مِنْ اِبْدَادُ اِللَّهُ اِنَهُد

בְּלִיִּךְ עִּלְּפִׁוּ שִּׁכְבָוּ בְּרָאִשׁ בְּלִ־חוּצִוֹתִ בְּתַּוֹא מִכְּמָר חַמְלֵאִים חַמַּת־יְּחְנָּה וּצִּיֵרָת אֵלְהַיִּךְיּ

מְנֵין: (פ)

בה־אָמַר אַדֹנִיף יִהוָֹה וֵאלֹהִיף יָהֵיב עַמֹּוֹ הְנָה לָקַחְמִי מִיָּדֵף אָת־בָּוֹס הַמַּרְעֵלֻה אָת־קְבַּעַתֹ בַּוֹס הַמָּהִי לֹאַ־תּוֹסָיפִּי לִשְׁתּוֹהָה עְוֹד:

לַמָּבְׁנִים: (פּ) מְּנֵי, וֹנִמְּבְׁנִי וַשִּׁמְּיִמִּי כִּאְנֵילְ צִּיְנִּי וֹכִּטִיּל וֹמְּמִשִּׁי,תִׁ בִּיִּגַרִי מִנְּיְנִּנִּ אָּמָּרִ אָמִנִי לְנִּפֹּמָּרִ

יוְסֵׁיף יְבֹאַ־בֶּךְ עִּיֹדִ עְבָעָׁי וְמָבָא הַפְּאַרְמַּךְ יְרְיִשְׁלֵםְ עַּיִר הַפְּבָשׁ בַּיּ לְאָ ענרי עוּהָי לְבְשָׁי עַּוּהָ צִּיִּרְ לְבְשָׁיוּ בִּנְּדֵי

הקנער מעפר קומי שָּבִי יִרוּשְׁלָם (כּי התפתחו)[קי הְהָפַּהְחִין] מוֹסָבֵי צַנְּאֵבֶׁך שְׁבִיָּה בַּת־צִיְּוֹן: (ס)

ַ בִּי־כֹּה אָמָר יְהִוֹּה חִנָּם נִמְפַּרְמָם וְלִא בְבֶּסֶף חִנְּאֵלוּ: (ס)

בָּרְ אִשְׁנָה אָמִר אֲדִּנָר וֶהִוְּה מִצְּהָיִם יֶנִרִ־עַּמָּי בְּרָאשׁנָה לְנָּיר שָׁם וְאַשִּׁיר בְּאֵפֶס עַשְׁקְוֹּי

ְּנְשְׁהֵ מָּחִ־לִּי־פֹּתֹ נְאָם־יִּחֹנְׁח בְּי־לֻמָּח עַמָּי חַנְּם מֹשְׁלֶנ יְהֵילִילִּי נְאָם־יְחֹנְׁח וְתָּמָיד בְּל־הַיִּוֹם שְׁמָי מִנֹּאֵץ:

אָנִי־הָוּא הַמְּרַבֶּר הְגַּנִי: (ס) לְבֵּן גַרָע עַמְּרַבֶּר הְגַּנִי: (ס)

LII:1

- How beautiful upon the mountains Are the feet of the messenger of good tidings, That announceth the harbinger of good tidings, That announceth salvation; That saith unto Zion: 'Thy God reigneth!'
- Hark, thy watchmen! they lift up the voice, Together do they sing; For they shall see, eye to eye, The Lord returning to Zion.
- Break forth into joy, sing together, Ye waste places of Jerusalem; For the LORD hath comforted His people, He hath redeemed Jerusalem.
- The Lord hath made bare His holy arm In the eyes of all the nations; And all the ends of the earth shall see The salvation of our God.
- Depart ye, depart ye, go ye out from thence, Touch no unclean thing; Go ye out of the midst of her, be ye clean, Ye that beat the vessels of the Lord.
- For ye shall not go out in haste, Neither shall ye go by flight; For the Lord will go before you, And the God of Istael will be your rearward.

- מִּחַ־נְּאִנִּי מַלְבַּ אֵּלְבִּינִבּ בַּלְבַּ מִּשְׁמָּיעַ שְּׁלְוָם מִבַּשָּׁר שִּׁרַ מַשְׁמֵּיעַ יְשִּינָּת אִמֶּר לְצִּיְנִוֹ מִלְוָם מִבְּשָּׁר
- قَرْزِا نِلَهِ، فَشِدَ نُلِيَّا مُنْا: عُنْمُ مِقْنَكَ تُشِعِهِ كَابِمِ يَلْكُرُ نُلِيَّا ذَلَيْنَ قَرْ مَنَا
- פּצְקוּ רַנְּנִילְיַחְלְּיִר חְרְבְוֹתְ יְרוּשְׁלְחֲׁ פִּירֹנְחַם
   יָהוֹה עַמֹּוּ גָּצִלְ יְרוּשְׁלְחַ:
- " חַשָּׂף יְהֹנָה אָת־יְּרִיעַ קִּדִּשׁׁי רְעִינֵי כְּלִ הַגּוֹגָם וְרָאִי כְּל־אַפְּסִי־אָּבֶץ אָת יְשׁוּעָת אֶלֹהֵינוּ: (ס)
- סָּוּרוּ סֹּוּרוּ צְצְּוּ מִשְּׁם מָמֵא צַּל־חַנְּעֵוּ צְצִּוּ מִשְּׁם מָמֵא צַל־חַנְּעֵוּ צְצִּוּ מִתְּיֹם מִמֵא צַל־חַנְּעֵוּ צְצִּוּ מִתְּיֹם מִתְּאַ צַלְי יְהַנְּה:
- ي جِد לِه جِחَפِئارَ مَيْعَة بَجَمِدَهِم كِهُ مِكْجِدًا جِد-مَكِه خُودِنچِط بِمَزْم بَمِهِمَوَجِهِ هِكَيَرَة بِשِٰدِهِجُ: (0)

הפטרה כי הצא

The Haftarah is Isaiah 54:1 - 54:10. If the Haftarah from Ré'eh was not read decause it fell on Rosh Hodesh, combine it was not read decause it fell on Rosh Hodesh, combine it was not read decause it fell on Rosh Hodesh, combine it

- Sing, O barren, thou that didst not beat, Break forth into singing, and cry aloud, thou that didst not travail; For more are the children of the desolate Than the children of the married wife, saith the LORD.
- Enlarge the place of thy tent, And let them stretch forth the curtains of thy habitations, spare not; Lengthen thy stakes.
- For thou shalt spread abroad on the right hand and on the left; And thy seed shall possess the nations, And make the desolate cities to be inhabited.
- Fear not, for thou shalt not be ashamed. Weither be thou confounded, for thou shalt not be put to shame; For thou shalt forget the shame of thy youth, And the reproach of thy widowhood shalt thou remember no more.

- בייום קני שַקרָה לָא יָלְדָה פִּצְּהָי רָנָּה וָצָהַרָּ לֹא הְלָה בִּי־רַבָּיִם בְּנִי־שׁוֹמֵמָה מִבְּנֵי בְעִילְה אָמָר יְהוְה:
- מִנִיבְּוֹב וּנִמִּבְנִינֵּוֹב מַזְּפֵּנ: מִּמְּפִּׁתְנַנִּוֹב וֹמִּנ אַבְשַּׁנַמְמָּכִּי תַּאָבׁנְנִכִּי תַּבְׁתַּנִינִי מְפַּנִם אִתֵּבִי
- ַנִּיְהְ וֹמְנִים וֹהַפּׁנִים יִהָּבִּי: בּיַנְיָם וֹמִּלִאָנִלְ טִפְּנִיבִּי:
- ڶڟڶڟٙٮۿٙڔ۠ڟڎٮٮٛڹڬڔڮؠٮڹٲڂۮ؞ڟڹٮ ڎ؞ۮٟ؉ٮڡۧڬڟٚ؞ۮ؞ڎ؞ڂۺٮۿڔؠۺؚڔڮڔۼۿڿؙڬ؞ ۿڔۦڟ؞ڶ؉ڔڎ؞ۦۮٟ؉ۦڡڗؠۿ؞ڶۿڔۦۼڴڔ۠ڟ؞

For thy Maker is thy husband, The Lord of hosts is His name; And the Holy One of Israel is thy Redeemer, The God of the whole earth shall He be called.

For the Lord hath called thee As a wife forsaken and grieved in spirit, And a wife of youth, can she be rejected? Saith thy God.

For a small moment have I forsaken thee; But with great compassion will I gather thee.

In a little wrath I hid My face from thee for a moment; But with everlasting kindness will I have compassion on thee, Saith the LORD thy Redeemer.

For this is as the waters of Noah unto Me; for as I have sworn that the waters of Noah should no more go over the earth, so have I sworn that I would not be wroth with thee, nor rebuke thee.

For the mountains may depart, and the hills be removed; but My kindness shall not depart from thee, neither shall My covenant of peace be removed, saith the LORD that hath compassion on thee.

چر בעליף فضّه بمزّم צָבְאָוֹת שְׁמָוֹ וְגְאַבֶּף קרַוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אָלֹתֵוּ בְּלִ־הָאָרֶץ יְפְּרֵא:

, נְרַנְּיֵר נְאַמֶּר נְעִּיּרָים בָּי תִּמָּאָס אָמָר בְּיַרְבְּאִמֵּר נְעִיּרָים בָּי תִּמָּאָס אָמָר אֶלְתְיֵּרָי

אַַלבּגֵּנ: ב בְּבֵנָת לַמָּן הַּוּבְנִינָ וּבְרַנִּנִתִים נִּיבְלָים

چ چښوا څوا הסְמַּרָמִי פָּנַי ﭘַנַעַ מִמֵּן بېټپوت עילָם רִחַמְּתִּיךּ אָמָר גֹּאַלֶּך יְהְזֶה: (ס)

מְּבְנְינֵ נְמִינְּמֶּרֵ בֵּּלֵב: מֵרְנָתַ מִּיִר עַלְ הַאָּבֶּעְ בֵּן נִשְּׁבָּעְהִי מִפְּּלָּב בּרְבֵּי נִתְ וַאָּט לְ, אַּאָּה נִשְׁבָּעִהִי מִפְּלִבּי

בָּי הַהָרִיםׁ יַמֹּישׁוּ וְהַגְּבָעִּוֹת הְּמִּימֵינָה וְחַסְדִּׁי מֵאִתֵּךְ לֹא־יָמִישׁ יִבְרָית שְׁלִימִי לֵא הַמֹּיש אָמָר מְרַחֲמֵךְ יְהֹוְה: (ס)

הפטרת כי תבוא

The Haftarah is Isaiah 60:1 – 60:22.

Arise, shine, for thy light is come, And the glory of the LORD is risen upon thee.

For, behold, darkness shall cover the earth, And gross darkness the peoples; But upon thee the Lord will arise, And His glory shall be seen upon thee.

And nations shall walk at thy light, And kings at the brightness of thy rising.

Lift Up thine eyes round about, and see: They all are gathered together, and come to thee; Thy sons come from far, And thy daughters are borne on the side.

מְּלְוּשׁ זְּנִינִי בֵּּוּ בָּא אִנִּגִדְ וּכְּבָּוֹדִ יְהַנָוֹה מְלִינִי זְּנְרִי בֵּי בָּא אִנִּגִדְ וּכְבָּוֹדִי

چירתנה הולשף יכסה אָביץ ועִּרָפֵּר לְאַמִּים וְעָלֵיף יִזְרֵח יְהֹנְה יּכְבוּדִוֹ עָלִיף יֵרְאֶה:

لظخ د بناه خيج تك بظخت خزنه تكتك:

מִאְמֵלְנִׁי: מְאֵׁי סְבֶּיִר מִינְוֹדִּי יָבְאִי יִּבְנִוּתִּיִּדִּ עַּלְ־צָּרִ מִאְמֵלְיִי:

- Then thou shalt see and be radiant, And thy heart shall throb and be enlarged; Because the abundance of the sea shall be turned unto thee, The wealth of the nations shall come unto thee.
- The caravan of camels shall cover thee, And of the young camels of Midian and Ephah, All coming from Sheba; They shall bring gold and incense, And shall proclaim the praises of the Lord.
- All the flocks of Kedar shall be gathered together unto thee, The rams of Nebaioth shall minister unto thee; They shall come up with acceptance on Mine altar, And I will glorify My glorious house.
- Who are these that fly as a cloud, And as the doves to their cotes?
- Surely the isles shall wait for Me, And the ships of Tarshish first, To bring thy sons from far, Their silver and their gold with them, For the name of the LORD thy God, And for the Holy One of Israel, because He harh glorified thee.
- And aliens shall build up thy walls, And their kings shall minister unto thee, For in My wrath I smote thee, But in My favour have I had compassion on thee.
- Thy gates also shall be open continually, Day and night, they shall not be shut; That men may bring unto thee the wealth of the nations, And their kings in procession.
- For that nation and kingdom that will not serve thee shall perish; Yea, those nations shall be utterly wasted.
- The glory of Lebanon shall come unto thee, The cypress, the plane-tree and the larch together; To beautify the place of My sanctuary, And I will make the place of My sanctuary, and I will make
- And the sons of them that afflicted thee Shall come bending unto thee, And all they that despised thee shall bow down At the soles of thy feet; And they shall thee The city of the LORD, The Zion of the Holy One of Israel.
- Whereas thou hast been forsaken and hated, So that no man passed through thee, I will make thee an

- יהפר עליוד המיד ורחב לקבר קר: אי הראי ונהרף הפתד ורחב לקבר קר:
- ، שֶׁפְעָּת גִּמִלִּים הָכַפַּׁף בִּכְּרֵי מִדְיָן וְעֵיפָּׁה בֻּלָם מִשְׁבָא יָבָאוּ זָהָב וּלְבוֹנָת יִשְׁאוּ וּתְהַלְּת יְתֹּהְר יְבַשֶּׁרוּ:
- טַפֿאַבטּ, אַפֿאַב: הְּבְׁעַנְּלֵּנְ הַּלְנִ הַּלְנִהְנְן מִּוֹּבְּטְּ, נִדֵּנִע בַּלְ גַּאָן טַבָּר, יַטַּבָּגוּ לְּבַ אָנִלָּ, וֹבִּנִיע
- אָרְבֹּהֵינֶה: מְרַאֵּלֶּה בְּעָּבְ הְּעִּבְּנִיה וְכִּיּנִנִים אָלְ
- جْدَجْرَا אِيْرَם نُطَائِد يُهْدَئِن مَالِهُنْ فَلِهُهَأِن كُلْمُدِنهُ حُرَّبَةٍ يُجْلِنِكَ خَطْفُ نَهْدُبُنَ هُنُو كُهُم نُدَيِّد هُجُنِنَا لَأَظْلَنِهُ نَهْدُبُنَا هَنْ مَالِهُ هُ
- יִבְנִיּ בְּנִי־נִכְרֹ חִמִּגַיִּיף וּמַלְבִיהָם יִשְׁרְתָּנְּוּ בָּי בְקִצְּפִּי חִכִּיהִיף וּבִרְצֹּוֹי הְבְנָיִי
- נְםְּנְעִנְיִם: יְפְּגָרִוּ לְטִבֶּיא אֵלְיִךְּ חֲיֵלְ נִּיִּיִם יַּמְלְכִּיחָם נְתְּנְיָם יָמְלְכִּיחָם
- אָבְּרוּ וְתַּנְּנְתֵם חַבְּרֵ יִּמֵבְרוּ: בּירַתַּנְיִּי וְתַּפְּלְלֵבְ אָמֵבִר לַאִּרַנִּבְּרָוּרָ
- ترزحٌ، אַכּבֶּר: װְשְׁאָּמִּוּר יַחְדְּוִּ לְפָּאֵר מְקַוֹּם מִקְדָּשָׁי וּמְקָוֹם בְּבְוֹּא הַלְּבְנוֹן אֵלֵוֹף יִלְקָּוֹם מִקְדָּשָׁי וּמְקָוֹם
- מֿנר יְּעִנְּי אֵיּוְוֹ לֵּצִינְה יִּהְּבֹּאֵלְ: מַּלְ-כַּפּׂנִי נַדְּלְוֹּב כַּלְ-מִלְאָּאֵּיוֹב וֹלֵבְאוּ לְּבָּ וְטַלְכִי אֵלִוֹב הִשְׁיִנִי לִּדָּוֹ מִׁמְּנִּוֹב וְעַהְטִּטִׁנִיּ
- ئەְמִטֵּגוּ ְ לְנְּצֵּגִוּ מִנְלֶם מִמּוָגִּמְ בַּנֶר וֹבַנֶר: מַזַּזִי נִינִינַנִּינִ מִּנִּלֵּר וּמִּנִּצִּר וֹצִּגוֹ מִנְבַיר

Thou shalt also suck the milk of the nations, And shalt suck the breast of kings, And thou shalt know that I the Lord am thy Saviour, And I, the Mighty One of Jacob, thy Redeemer.

For brass I will bring gold, And for iron I will bring silver, And for wood brass, And for stones iron; I will also make thy officers peace, And righteousness thy

Violence shall no more be heard in thy land,

Desolation nor destruction within thy borders; But
thou shalt call thy walls Salvation, And thy gates
Praise.

The sun shall be no more thy light by day, Neither for brightness shall the moon give light unto thee; But the LORD shall be unto thee an everlasting light, And thy God thy glory.

Thy sun shall no more go down, Neither shall thy moon withdraw itself; For the Lord shall be thine everlasting light, And the days of thy mourning shall be ended.

Thy people also shall be all righteous, They shall inherit the land for ever; The branch of My planting, the work of My pands, Wherein I glory.

The smallest shall become a thousand, And the least a mighty nation; I the Lord will hasten it in its time.

نَمْظِت: ئَيْتَمَنْ خَد هَدُر نُدِبُنِ مُنِمُرمَك لَاجْكَرُك هَجُدِد نُتُرَطُّنْ تَكَرِّك بِإِنْ لَمْنِمُرمَك لَاجْكَرُك هَجُدِد

תַּחַת חַנְּחֹשֶׁת אָבָיא זָהָב וָתַחַת חַבַּרִיָל' אָבִיא בֶּסֶף וְתַּחַת הָעֵצִים נָחָת וָתָחַת הְאַבְנִים בּרָזֵל וְשִׁמְתַּי פְּקְדָּחֵהְ שָׁלֹים וְנִּנְשָּׂיִף צְּדְקֵה:

לא־יִשְׁמַע עַּוֹד חָמָסׁ בְּאַרְצֵּׁךְ שָׁד וָשֶׁבֶר בּגְבוּלֻיֵּךְ וְקַרֶאת יְשׁוּעָּהֹ חוֹמֹתַׁיִךְ וּשְׁעָּרָיִךְ מְּהַלְּה:

לאַיִר עּילְם נאַלְתַּיְךְּ עָּיִר תַּשֶּׁמָשׁ לְאַיִר יוֹמָם ילְתַּה תַּיְּהֶת לֹא יָאֵיר לְּדְּ יְתִּיָּה בְאַיִר עִילְם נאַלְתַיְךְּ

לא־יָבָוֹא עוֹד שְׁמִשְׁף וִיבִחָף לֵאׁ יֵאָסֵף בֵּי יְחְנְׁח יֵהְיֶח־לֶּףׁ לְצִּוֹר עוֹלֶם וְשֶׁלְמִוּ יָמֵי אָבְלֵף:

לְטִעְּפְּאֶׁר: נְצֶּר (כִּ, מִסִּמִּו)[קִּ, מַמָּעָּיָן מַנְּצֵּׁה יָדֵי הְעָּמֵּר בְּלָם צַּיִּילִים לְמִוּלָם יֵירִשׁוּ אָבֶיץ

הקטן יהנה לאֶלֶר וְהַצָּמִיר לְגָּוֹי עָצִים אַנִי יְהְנָה בְּעְהָה אֲהִישֶׁנְה: (ס)

הפטרת נצבים

The Hastarah is Isaiah 61:10 – 63:9. This Hastarah is read on the Shabbat despre Rosh Hashana.

опХХ

I will greatly rejoice in the LORD, My soul shall be joyful in my God; For He hath clothed me with the garments of salvation, He hath covered me with the robe of victory, As a bridegroom putteth on a priestly diadem, And as a bride adorneth herself with her iewels.

For as the earth bringeth forth her growth, And as the garden causeth the things that are sown in it to spring forth; So the Lord God will cause victory and glory To spring forth before all the nations.

שַּׂנִשׁ אַשִּׁנִשׁ בִּיחֹנָה הָגֵל נִפְשִׁי בָּאלֹהַי כָּי הִלְבִּישִׁנִי בִּגְדִי־יִּשְׁשׁ מִעִּיל צִּדְקָה יִשְׁטָּנִי בֶּחְתָּן יְכַתֵּן פְּאֵר וְכַכַּלְּה תַּעְּדֶה בַלֶּיהָ:

כֵּי כְּאָׂנֵץׁ מּוֹצֵיאַ צִּמְחָֹה וּכְנָנָּה זֵרוּעֵּיהָ תַּצְּמֵיתַ כֵּןוּ אֲדֹנֵי נֵהוֹה יַצְּמֵיתַ צְּדְקָה וּתְהַלְּה נֵגֶּד כְּלְ־תַּגּוֹיֶם:

For Zion's sake will I not hold My peace, And for Jerusalem's sake I will not rest, Until her triumph go forth as brightness, And her salvation as a torch that burneth.

And the nations shall see thy triumph, And all kings thy glory; And thou shalt be called by a new name, Which the mouth of the LORD shall mark out.

Thou shalt also be a crown of beauty in the hand of the Lord, And a royal diadem in the open hand of thy God.

Thou shalt no more be termed Forsaken, Neither shall thy land any more be termed Desolate, But thou shalt be called, My delight is in her, And thy land, Espoused; For the Lord delighteth in thee, And thy land shall be espoused.

For as a young man espouseth a virgin, So shall thy sons espouse thee; And as the bridegroom rejoiceth over the bride, So shall thy God rejoice over thee.

I have set watchmen Upon thy walls, O Jetusalem, They shall never hold their peace Day nor night: 'Ye that are the Lord's remembrancers, Take ye no rest,

And give Him no rest, Till He establish, And till He make Jerusalem A praise in the earth.'

The Lord hath sworn by His right hand, And by the arm of His strength: Surely I will no more give thy corn To be food for thine enemies; And strangers shall not drink thy wine, For which thou hast laboured;

But they that have garnered it shall eat it, And praise the Lord, And they that have gathered it shall drink it In the courts of My sanctuary.

Go through, go through the gates, Clear ye the way of the people; Cast up, cast up the highway, Gather out the stones; Lift up an ensign over the peoples.

Behold, the LORD hath proclaimed Unto the end of the earth: Say ye to the daughter of Zion: 'Behold, thy salvation cometh; Behold, His reward is with Him, And His recompense before Him.'

אָמְמַלוּט עַּר־יִצֵּא בָּנַּוּה יִלְמַעַן יִריּשִׁלָם לְאַ אָשְׁקוֹט עַּר־יִצֵּא כַּנַּנִּה צִּדְּלָּה וִישׁיִּעְם קְמַעַן צִיּוּן לָאַ אָחֵשָׁה יִלְמַעַן יִריּשִׁלָם

י נְלְבְא לְּבְ שֵׁם חַבְּׁשׁ אֲשֶׁר פָּי יְהֹנֶה יִפְבָּנִי נְלְרָא לְבְּ שֵׁם חַבְּׁשׁ אֲשֶׁר פָּי יְהְנָה יִפְבָּנִי

, וְהָיֵית עֲמֶהָת הִפְאָהָת בְּיַד־יִּחְוֹּה (כִּי וצנוף)[ק' יִּצְנִיף] מְלִּיבֶּה בְּכַף־אֶלֹהֵיָה: ב'צַ-ינימב' ב'ב ליד מוניד ב'צרינה' ב'צ

לא־גאָמֵר לָּךְ עִּוֹד צַּוּיבָּׁה וּלְאַרְצֵרְ לָאִר * גאָמָר עוֹד שְׁמְמָה בָּי לָּךְ יִקָּרֵא חָפְצִי־ בְּה וּלְאַרְצֵךְ בְּעוּלְוֹה בִּי־חָפֵּץ יְהֹנְתֹ בָּרְ יְאַרְצֵךְ הִבְּעֵל:

ڿڔۦڹڂۄۧڂ ۼٮ؈ڔ ڿٮڋۼٮ ڹۻ۫ۺ ۼؚڂڔٛڹ ۥۻۿڹۺ ڽڹڶؚ ڡۣڂۦڿڋٮ ڹۻٚۺ ۼڂڔٛڹ ۿڂڽڹڹ

، על־הוֹמֹתַיִּךְ יְרִּישְׁלֵם הִפְּקַרָּתִּי שִׁמְרִּים בְּלְ־הַיֵּנִם וְכְּלִ־הַלַּיֶלִה הָמָיִר לָא יָהֵשָׁיּ הַמַּּיְכְּרִים אָת־יְהֹנְה אַל־הֲמֶי לְבֶם:

אָּטַ וְהִאָּלְם הְּהִלְּם הְּהִלְּהִ בְּאֶבֶּץ: בּ הְאָלְהִיהָּלָם הְהִלְּהִ בְּאֶבֶץ:

ָלְנֵי־נְּכְרִ מְּיִרוּשְׁרְּ אֵשֶׁר יָגַעַּהְ בְּוֹיִ אָם־יִשְׁתִּי אָת־דְּגָּנְרְ עִּיֹר מָאָבְלְ לְאָּיִבְּיִרְ וְאָם־יִשְׁתִּי בְנֵי־נְבְּרְ מִירוּשְׁרְ אֵשֶׁר יָגַעָּי בְּיִּרְ וְאָם־יִשְׁתַּיּ

נְמְעַבְּאָנִי יִאָּטְׁעִי בְּעַאָרִי עַ עַּרְשָׁי: (ס) בּי מִאַסְפָּיוֹ יִאָּכְלֻעִּי וְתָּלְלִי אָתַ-יְתִּוֹיִ

עבְרָוּ עִבְרוּ בַּשְּׁעַרִוּם פַּנִּי צֵבֶרָדִּ הַעָּם סָּלִּיּ סָלּוּ הַמְסִלְּהֹ סַקְּלַוּ מֵאֶבֶן הַרֵּימוּ גֵס עַל־ הַעַמְים:

הנַה יְהֹנָה הִשְׁמִיעַ אָל־קַצֵּה הָאָׁרֶץ אִמְרוּ לְבַת־צִּיּוֹן הַנַּה יִשְׁעֵךְ בָּא הַנַּה שְּׁכָרוֹ אִמִּוֹ וּפְעָּלְהָוֹ לְפְּנֵיוּ:

And they shall call them The holy people, The redeemed of the Lord; And thou shalt be called Sought out, A city not forsaken.

'Who is this that cometh from Edom, with crimsoned garments from Bozrah? This that is glorious in his apparel, stately in the greatness of his strength?'—'I that speak in victory, mighty to save.'—

Wherefore is Thine apparel red, and Thy garments like his that treadeth in the winevat?—

I have trodden the winepress alone, and of the peoples there was no man with Me; yea, I trod them in My fury; and their lifeblood is dashed against My garments, and I have stained all My taiment.

For the day of vengeance that was in My heart, and My year of redemption are come.

And I looked, and there was none to help, and I beheld in astonishment, and there was none to uphold; therefore Mine own arm brought salvation unto Me, And My fury, it upheld Me.

And I trod down the peoples in Mine anger, and made them drunk with My fury, and I poured out the earth.

I will make mention of the mercies of the Lord, and the praises of the Lord, according to all that the Lord part is and the great goodness toward the house of Israel, which He hath bestowed on them according to His compassions, and according to the multitude of His mercies.

For He said: 'Surely, they are My people, children that will not deal falsely'; so He was their Saviour.

In all their affliction He was afflicted, and the angel of His presence saved them; in His love and in His pity He redeemed them, And He bore them, and carried them all the days of old.

ظְבֵא בְבוּמְּע מִּגב לְאִ זְּמִּוֹלֵבִי: (ס) בּי נְפִׂבְאִּגִּלְנִים מִּם_עַפִּׁבְּמִ יֵּאִנִּלְגִּ נִׁתְּנִׁע נְלְבָּ

מי־זָרוּ בָּא מִאֵּדִיׁוֹם חַמָּיִּץ בְּגָּדִיםׁ מִבְּצִּרָֹרִ זָּה הַרַּיּר בִּלְבִיּשִׁי צִּמֶּה בְּרָב כֹּחֻוֹּ אֲנֵי מְדַבֶּר בִּצְּדָקָה רַב לְהוֹשֶׁיעַ:

ַ מַצִּינִי: בְּלֵרִימָּ אָצִים לְלְרֵיּמָּוֹבִי וּבְגָּגָרִיף בְּּדֹרָךִי

נְצְּׁטְׁנְ מֵּלְבַּנְּגְּׁי וְכְּלְבַּנְּמֵּׁי אֵנְאֵלְטִּי: אִטְּי וְאָרְרְבֵּם בְּאַבְּי וְאָרְטָטֵם בַּחֲמָתִי וְיִ בּנְרָחוּ בְּרַבְּמִי לְבַּדִּי וּמִעַּמִּים אֵין־אָיִמּ

בּֿי װִם נֹטִם בֹּלְבַּׁי יִמִּנִׁט יֹּאִנּלְי בֹּאַבי:

וּשִּׁנְהֵּה כְּ, וְבְהָּג וֹשְׁמִּטֹּג שַׂנִא סְמָבֶּשׁנִי אַ נְאָבָּגִּהְ נְאָגוֹ הַזְּב נִאָּהִשׁנִמִּם נִאָּגוֹ סִנִמַנִ

וֹאִיְנִיגַ לְאֵּבֵׁא נֹגִּטִׁם: (ס) " וֹאָבַנִּס הַּמִּנִם בַּאַבָּּג וַאָּהַבַּנִם בַּטִבְּנִינִ

ַחַסְבֵּיִי יְהֹוָָה ו אַזְּפִּיִר הָּהַלָּת יְהִנָּה קבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־נְּמָלְנִי יִהְנָה וְרַב־מּיִּר חַסְבֵיי:

נְיָבֶׁי לְנֵיִם לְמִנְמֶּימִּ: ' נִיאָמֶרְ אַּבְּעַּמָּי הָמָּר בָּנִים לָאִ יָּמִּעֵּרִיּ

ئَمْخُلُم تَلْنَصْخُم تَلْنَشَهُم خُمِـنُصْ، مَبِخُم: قَثْنَرَ لِيَشَمْمُ فَعَلَتُكُنْ لِحُثَمُمُنَ لَانِهِ قَدْنَرٍ لِيَشَمْمُ فَعَلَتُكُنْ لِحَثَمُمُ فَيَا قَدْنَرٍ لِيَشَمْمُ الْأَرْمُ فَيَا فَيْكُمْ الْأَنْفِي الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمْ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمْ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمْ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ الْمُنْفِقِةِ فَيْكُمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ للَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّالِي اللَّالِي اللَّالِي اللَّالِي الللَّا الللَّا اللَّهُ الللَّاللَّا اللَّالِي الل

הפטרת וילך

The Haftarah is Isaiah 55:6 – 56:8. This Haftarah is read on Shabbat Shuva.

Seek ye the Lord while He may be found, Call ye upon Him while He is near;

בְּרִב: בּבְינִב:

Let the wicked forsake his way, And the man of iniquity his thoughts, And let him return unto the Lord, and He will have compassion upon him, And to out God, for He will abundantly pardon

For My thoughts are not your thoughts, Neither are your ways My ways, saith the LORD.

For as the heavens are higher than the earth, So are My ways, And My thoughts than your ways, And My thoughts.

For as the rain cometh down and the snow from heaven, And returneth not thither, Except it water the earth, And make it bring forth and bud, And give seed to the sower and bread to the eater;

So shall My word be that goeth forth out of My mouth: It shall not return unto Me void, Except it accomplish that which I please, And make the thing whereto I sent it prosper.

For ye shall go out with joy, And be led forth with peace; The mountains and the hills shall break forth before you into singing, And all the trees of the field shall clap their hands.

Instead of the thorn shall come up the cypress, And in instead of the brier shall come up the myrtle; And it shall be to the Lord for a memorial, For an everlasting sign that shall not be cut off.

Thus saith the LORD: Keep ye justice, and do righteousness; For My salvation is near to come, And My favour to be revealed.

Happy is the man that doeth this, And the son of man that holdeth fast by it: That keepeth the sabbath from profaning it, And keepeth his hand from doing any evil.

Meither let the alien, That hath joined himself to the LORD, speak, saying: 'The LORD will surely separate me from His people'; Meither let the eunuch say: 'Behold, I am a dry tree.'

For thus saith the LORD Concerning the eunuchs that keep My sabbaths, And choose the things that please Me, And hold fast by My covenant:

יעַּלִּר בְשָׁעַ בַּרְבִּר וְאָרִשׁ אָּגָן מַּחִשְׁבִּתָּיר וְיִשְּׁב אָלְ-יְחֹנָת וְיַרַחֲמָּחוּ וְאָלְ-אֶלְתֵּינּ בְּי-יַרְבֶּּח לְסְלְוְחַ:

בּוֹבְיכֵם גַּבְבְּי, נְאֵם וִבְּוָנִי: בּּ, לְאָ מִּטִׁמֶּבִוִּטֹּ, מִּטִּמֶּבִּוִטִּילֶם וֹלְאָ

קררבילם ומחשבתי ממחשלתיקם:

جُّد جِهِنِّ يَدِّ مَهْنِهِ إِمَنَهُٰرُد مِا مَنِهُنِ ' إَنَّافِمَ أَمَّهُ بِفَّهُ جِدَّ هِمَ مَہِيْرٍ هِمَ مِهُنِّ إِمَارَاٰ بِهِ إِنَّهُ لِيَمِ إِنِّمَا يُرَمُ لِأَبْلُو إِيْ مِا خَهُدِكَ.

וְהַבְּלְיִהַ אַּהֶּׁר הָּלְהְהְיֵּה: אַלְי בִּילִם כִּּי אִם הַמָּתְ אָנר אַהָּר חַפְּּגִּהִי בּן יִהְיָּה דְּבָּרִי אָהָּר יִצָּא מִפְּי לְאָ־יָּהִוּר

בֵּי־בְשִׁמְחֲה תַּצֵּאִי וּבְשָׁלִים תּּבְּלִיּוֹ הַהְרֵים וְהַגְּבְעֹּוֹת יִפְצְּחָוּ לִפְּנִיכֶם ׁ רַנְּׁה יְכְל־עֵצֵי הַשְּׁהֵה יִמְהַאִּי־בֶּף:

קַחַת קַנַּעָּצִיּלִ עִילָם לָאִ יִּבְּרֵת: (פּ) קַחַתן הַפָּרְפָּר יַעָּלֶה בָּרִישׁ (כּי תחת)[קי קשׁם לְאִית עיֹלֶם לָאִ יִּבְּרֵת: (פּ)

ְבִּה אָמָר יְהִוֹּה שִׁמְרִוּ מִשְׁפֵּט וַעֲשָׂוּ צְּדְקֵה בְּי־קְרוֹבֶה יְשׁוּעָּחִי לְבֹוֹא וְצִּדְקָהִי לְהְנְּלְוֹת:

אַאָּבֵי אָנִישׁ יַנְעַשְׁר יִּאָת יבֶּן־אָבָם יַחַזֵּיִק בְּּה שׁבֶּר שַבְּתְ מֵחַלְּלֵי וְשׁמֵר יָדְוֹ מֵעֲשִׂית בְּלִ-דֶת: (ס)

ְּיִאַקְר הַבְּּדְּיִלְ יַבְּיִּילְנְי הַבְּּלְוְח אָלִ-יִאִמָּר הַבְּּדְּילְ יַבְּיִּלְנְי יִהְלְּוָח אֵעָר עַבְּיִּ יְאַמְר הַבְּדֵּלְ יַבְּיִּילְנָי יְחִלְּה מִעַּלִּ יְאַלְ-יֹאִמָּר הַפְּרִיס הֵן אֲנִי עֵּלְיִה אָלִר עַנְּ

בִּי־כָּחוּ אָמַר יְחִנְּה לַפֶּרִיסִיםׁ אֲשֶׁר יִשְׁמְרוֹאָת־שַׁבְּתוֹתַי וּבְחֲרִי בַּאֲשֶׁר חָפָּצִּתִּי וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי:

LVI:1

Even unto them will I give in My house And within My walls a monument and a memorial Better than sons and daughters; I will give them an everlasting memorial, That shall not be cut off.

Also the aliens, that join themselves to the LORD, to minister unto Him, And to love the name of the LORD, To be His servants, Every one that keepeth the sabbath from profaning it, And holdeth fast by My covenant:

Even them will I bring to My holy mountain, And barke them joyful in My house of prayer; Their asceptable upon Mine altar; For My house shall be called A house of prayer; Their be called A house of prayer for all peoples.

Saith the Lord GoD who gathereth the dispersed of Israel: Yet I will gather others to him, beside those of him that are gathered.

> וְנְתַּמִּי לְהֶם בְּבֵיתִי וּבְחִוֹמִתִּי יָר נִשֵּׁם מִוֹב מְבְּנִים וּמִבְּנִוֹת שֵׁם עּוֹלְם אֶמֵּן־לֹוֹ אֲשֶׁר לֹא יְבְּרֵת: (ס)

וּבְגֵי חַנֵּכְׁר חַנִּלְיֵים עַל־יִחֹנָת לְשֶׁרְּמִׁי וְלְאַחַבָּתׁ אָת־שֵׁם יְחִנְּה לֶהְיָוֹת לֵוֹ לַעֲבָּדִים בְּל־שׁמֵר שַבְּתֹ מֵחַלְּלֹוֹ וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתֵי:

לְכְּלְ_הַמְּמִּוּם: מְּלְ_מִּוְּבְּתִּי בִּּי בִּיּהִי בִּּיתַ-הָפִּבְּתִי יִּמְּרֵא הַבְּיִת הְפִּבְּהִי מִּוּלְהֵיהָם וְּוְבְחֵיהָם לְרָצִיוּ

הפטרת האזינו

The Haftarah is II Samuel 22:1 – 22:51. This Haftarah is read on the Shabbat between Tom Kippur and Sukkot, if there

t:IIXX

And David spoke unto the LORD the words of this song in the day that the LORD delivered him out of the hand of all his enemies, and out of the hand of Saul;

and he said: The Lord is my rock, and my fortress, and my deliverer;

The God who is my rock, in Him I take refuge; My shield, and my horn of salvation, my high tower, and my refuge; My saviout, Thou savest me from violence.

Praised, I cry, is the Lord, and I am saved from mine enemies.

For the waves of Death compassed me. The floods of Belial assailed me.

The cords of Sheol surrounded me; the snares of Death confronted me.

וּיָדַבֶּר דְּוִר לִיהְוָה אָתִּדִּבְרֵי הַשִּׁירֶה הַגָּאָת (ס) בְּיוֹם הִצִּיל יְהְוָה אֹתָוֹ מִכָּף בְּלֹ־אִיְבֶיו וּמִבָּף שָׁאָּוּל: (ס)

· וּיאַמִּר יִהְוָּה סַלְמֵּי וּמִצְּדָהִי וּמְפַּלְמִי־לֵי:

אָלְהֵי צּוּהִי אָחֲסָה-בָּוֹ (ס) מִאָּמָּי מִחְטָּס יִשְּׁמִּי מִשְׁנָּבִּי וּמְנוּסְׁי (ס) מִאָּמְי מִחְטָּס שִּׁמְּיִי:

מִעְקָלְ אָפְׁנֵא יִתְנָע (ס) יִמֵּאִיָּבָן אָנְשֶׁעַּ:

בְּלְנְתְּלְ נְבְתְּעֵׁנֵנְ: בְּנְ אָפְפְׁנִנְ מָמֵּבִּנְנִי_מְנִינִ (סִ) נִשְׁלֵנְ

- In my distress I called upon the LORD, yea, I called unto my God; and out of His temple He heard my voice, and my cry did enter into His ears.
- Then the earth did shake and quake, the foundations of heaven did tremble; they were shaken, because He
- Smoke arose up in His nostrils, and fire out of His mouth did devour; coals flamed forth from Him.
- He bowed the heavens also, and came down; and thick darkness was under His feet.
- And He rode upon a cherub, and did fly; Yea, He was seen upon the wings of the wind.
- And He made darkness pavilions round about Him, gathering of waters, thick clouds of the skies.
- At the brightness before Him coals of fire flamed forth.
- The Lord thundered from heaven, and the Most High gave forth His voice.
- And He sent out arrows, and scattered them; lightning, and discomfited them.
- And the channels of the sea appeared, the foundations of the world were laid bare by the rebuke of the LORD, at the blast of the breath of His nostrils.
- He sent from on high, He took me; He drew me out
- He delivered me from mine enemy most strong, from them that hated me, for they were too mighty for me.
- They confronted me in the day of my calamity; but the Lord was a stay unto me.
- He brought me forth also into a large place; He delivered me, because He delighted in me.
- The Lord rewarded me according to my righteousness, According to the cleanness of my hands hath He recompensed me.

- בְּאִּנְנְינִי: אַפְּבְיא (ס) נִיּמְמָּת מִדֵּיִּכְּלְנְ פִּנְלְיִ נְּאָּלְ אֵלְנִי בַּצִּּרַלְיִ אָפְׁנָרָא יִּדְנְיִ נִאָּלְ אֵלְנִי
- رد، ותגעש)[م، וַיִּהְגָּעַשׁ] וַתִּרְעַשׂ הְאָּבֶץ (ס) מוֹסְרָוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזִּי יַיְהְנְּעַשִׁי כִּי־חֲרֶה לְוֹּ:
- מָלַיִר מְמֶּוֹ בְאַפְּוּ וְאָמֵ מִפְּיוּ תּאַכֵּלְ (ס)
- בּנְלְּינ: מּ װֵמֵ שְּׁמָנִם וּנִבְיַר (ס) וַעֲּבָּבָּלְ מַּחַת י
- בּלְפָּגַ בְּנְהַיּ " נּגְּבָבַ מַּלְ_בָּרָגִּב נִגָּמָד (ס) נַגָּרָא מַלְ_
- מִים מְבֵּי שְׁחַקְים:מִים מְבֵּי שְׁחַקִּים:
- ה מֹנְנִע נֹנְגַיִ בַּמְּבִנִ נִּטְבִי אָמִי (ס)
- לוְלְוּ: (ס) בּוְלְוּ: (ס)
- ַנְּיִּטְׁלְט טִאֵּים נִיְפִּיצֵּס פָּרֶק (כִּי וִיהמם)[ק'
- פֿלמֿנֿט וֹטוְט מּנֹמִמֹט בּוּט אַפּׂוּ: " נּנֹבאוּ אַפּֿבוּ וָם נּלִגוּ מִסִבׁוִט טִדָּגַ (ס)
- ַרְבָּים: הְשְׁלָט מִמְּרִים וְפְּׁעֲדָרִ (סִ) לֵמְשָׁנִּרִ מִמָּוֹם
- ظۋۇز: تىزىڭ ھېئىڭ ھۆر (ع) خۇھۇنى خى غىڭىڭد
- ְּלֵי: (ס)
- בּׁג: (ס) נּגָּא לְמָּבְטֵּב אָטַג נִטַלְּגָּנִג בּגַטַבּּּ
- לְנ: (a) װְלְּמְלֵנְיִ וְּעַוְְּעִ בְּׁבְּגַּבְׁלַעִיִּ, בְּבָרַ יְגַרִּי יְמָהִרֵּ

77

- For I have kept the ways of the LORD, And have not wickedly departed from my God.
- For all His ordinances were before me; And as for His statutes, I did not depart from them.
- And I was single-hearted toward Him, And I kept myself from mine iniquity.
- Therefore hath the Lord recompensed me according to my righteousness, According to my cleanness in
- With the merciful Thou dost show Thyself merciful, With the upright man Thou dost show Thyself upright,
- With the pure Thou dost show Thyself pure; And with the crooked Thou dost show Thyself subtle.
- And the afflicted people Thou dost save; But Thine eyes are upon the haughty, that Thou mayest humble them
- For Thou art my lamp, O Lord; And the Lord doth lighten my darkness.
- For by Thee I run upon a troop; By my God do I scale a wall.
- As for God, His way is perfect; The word of the LORD is tried; He is a shield unto all them that take refuge in Him.
- For who is God, save the LORD? And who is a Rock, save our God?
- The God who is my strong fortress, And who letteth my way go forth straight;
- Who maketh my feet like hinds', And setteth me upon my high places;
- Who traineth my hands for war, So that mine arms do bend a bow of brass.
- Thou hast also given me Thy shield of salvation; And Thy condescension hath made me great.
- Thou hast enlarged my steps under me, And my feet have not slipped.

- מֹאֶׁבְעֵּנֵי: (ס) בּׁ, מִּמְנִבׁי, גַּבְבֵּי, וֹבִינָי וֹלַאִ בְמִּמִּטִּי
- ھ چر چڑ-משְׁפְּשֵׁוּ לְנִּגְּיֵּי וְחָפִּתָּיוּ לֹאֵ־אָסִיּרּ בי چֵי בְּלְ־מִשְׁפְּשֵׁוּ לְנָגְיִּיִּי וְחָפִּתָּיוּ
- מּנְנֵּנְ: װְנְאָב וְעַנְּע צְׁ, בֹּאַבְלַעָּר (ס) בִּבְרָר לְזָנֶר
- ַ עַם־חָסֶיד הָהְחַסֶּד (ס) עָם־גִּבָּוֹר הָּמֶים הַתַּמֶּם:
- رة مُورِثِدُ بِي الْمُورِةِ مِن الْمُورِةِ مُورِدِةِ مِن الْمُورِةِ مِن الْمُورِةِ مِن الْمُورِةِ مِن الْمُورِةِ
- ـُ בُנֶת שַּׁהֶּפֶּׁת: 'אָם בֹּה מֹנִת שַּׁנָהֵת (ס) וֹמִנֵּנִב מַּב.
- ְבֶּי־צַּמָּה נֵירֶי יְהֹנְּה (ס) נֵיהנָה יַגִּיהַ הְשְׁבֶּי:
- בֵּי בְבֶה אַרַוּץ נְּדִוּד (ס) בֵּאלֹהַוּ אֲדַלֶּג־ שְׁוּר:
- קאָל מָמָים דַּרְבָּוֹ אִמְּרָת יְהוֹּהֹ צְרוּפְּה (ס) מָגֵּוֹ הוֹא לְכָל הַחֹסָים בְּוֹ:
- מְבַּלְהֵּדֵׁ, אֶּלְנֵינוּ: בָּי מִי־אָלְ מִבַּלְהֵּדֵּ, יְחַוָּהַ (ס) וּמָּ, צִּיִּר
- בבכו)[טֹ, גַּבְבֶּבׁי]: בּאָבְ מֶׁמּנּנִּי טַׂנִבְ (ס) נַיַּעָב שַׂמִּים (כּ,
- וֹמֹלְ בֹּׁמְטֹּוּ וֹהֵמִבְׁנִי: מִׁמִּנִּׁי (כִּ, בִּילְנִי)[לִ, בַּיִּלְּגִּן בֹּאִּנִּלְנִִינִ (סִ)
- מְלַמֵּר יָדֵי לַמִּלְחָמָָר (ס) וְנִחָת קַשָּׁת־ נְחִישָּׁר יְְרִעְּהֵי:
- נִשִּׁמִּלְ בְּיִ מִּדְּוֹ וְאֵמֵּבׁ נַתְּּנָטַבַ עַּבְבֵּנִי: (a)
- مَلُنْدَ جَمَّدُ، مَنْتَنْدُ لَاهِ مُمَّدُهُ كَلْمُكْرِ:

Ζ٤

₽ξ

33

- I have pursued mine enemies, and destroyed them; Neither did I turn back till they were consumed.
- And I have consumed them, and smitten them through, that they cannot arise; Yea, they are fallen under my feet.
- For Thou hast girded me with strength unto the battle; Thou hast subdued under me those that rose up against me.
- Thou hast also made mine enemies turn their backs unto me, Yea, them that hate me, that I might cut
- They looked, but there was none to save; Even unto

the LORD, but He answered them not.

- Then did I beat them small as the dust of the earth, I did stamp them as the mire of the streets, and did
- tread them down.

  Thou also hast delivered me from the contentions of my people; Thou hast kept me to be the head of the nations; A people whom I have not known serve me.
- The sons of the stranger dwindle away before me; As soon as they hear of me, they obey me.
- The sons of the stranger fade away, And come halting out of their close places.
- The LORD liveth, and blessed be my Rock; And exalted be the God, my Rock of salvation; .
- Even the God that executeth vengeance for me, And bringeth down peoples under me,
- And that bringeth me forth from mine enemies; Yea, Thou liftest me up above them that rise up against me; Thou deliverest me from the violent man.
- Therefore I will give thanks unto Thee, O Lord, among the nations, And will sing praises unto Thy
- A tower of salvation is He to His king; And showeth mercy to His anointed, To David and to his seed, for evermore.

- עַר־כַּלְיֹהֶם:עָר־כַּלְיִהֶם:
- שַּׁטִּע בּיִּלְּי: מַּ נִאָּבַלְּם נִאָּמִיבְׁהִי נִּלְאִ יִּקִיּמִין (ס) נִיִּפּּלְיִּ
- ٠٠ נַמַּזְרָנִי חַיִל לַמָּלְחָמָה (ס) מַבְּרָיעַ קַמָּי מַחְתְּּנִי:
- נְאַגְּמְנְעֵׁם: (ס) אַ נְאָנְבְּּג טַּטַּׁר כָּג מָבֶּר מָהָּגָּאַנּ מִּבָּר מִּהָּגָּאָנּ
- · نَشَمُهُ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ لَكُمْ ل
- אָבְעַם אָבְלַמֶּם: אַבְעָם אָבְלַמֶּם: אָבֶּאָ (סִ) בְּטִּיִם־הוּצְיִה
- װְנְם (ס) מֹם לְאָבֹוֹבְמֹנִי נֹמִבְבְצִׁי: ** נֹטִׂפּלְמָנִי מִבִּיבֵּי מַמִּי טַמִּמִּנִינִי לְבַאָמִ
- לְנ: (פ) ** בוֹנ וֹלֵב וֹלֵבּשׁׁחִנְּלָ, לְחֵּמִׁנִה אָּזִוֹ וְהָּמִּׁמִׁהִּ
- ٥٠ ﴿ فَرْرُ رَجُلِ لِيَكُولُوا لِمُطْمُؤُكُ لِيَالًا عَالَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَى الْمُعْلَمُ الْمُعْلَى الْ
- * עַּגַּיִנְעַ וּבְּרַוּדְּ צּוּגִַי (ס) וְיָהֶׁם אֵּלְתַּיּ
- ַ הַאָּל הַנָּתָן נְקַמָּת לָי (ס) יִמֹרָיד עַמָּים הַחְהֵּלְי הַנְּתָן נְקַמָּת לָי (ס)
- מֹאָנְהָ שׁמֹסְׁנִם שַּׁבִּּנְלְנִי: נמוָבִּגּאַׁנְ מֵאָנְבָּנִי נִמִפַּׁמִּנְ שַּׁרַוְמִׁמְנִוּ (ס)
- על־בָּן אִירְדְרָ יְהַנְּה בַּגּּנִיָם (ס) וּלְשִׁמָּךִּ אַנַמֶּר:
- (כי מגדיל)[קי מגָדִּיל] יִשׁיעַוֹת מַלְכֵּוֹ יְשְׂשְׁרֹחֲטָּד לִמְשִׁיחָוֹ (ס) לְדָוָד וּלְזַרְשִׂי עַד־עּוֹלְם: (פּ)

הפטרת תאת הברכה

- Now it came to pass after the death of Moses the servant of the Lord, that the Lord spoke unto Joshua the son of Nun, Moses' minister, saying:
- Moses My servant is dead, now therefore arise, go over this Jordan, thou, and all this people, unto the land which I do give to them, even to the children of Israel.
- Every place that the sole of your foot shall tread upon, to you have I given it, as I spoke unto Moses.
- From the wilderness, and this Lebanon, even unto the great river, the river Euphrates, all the land of the Hittites, and unto the Great Sea toward the going down of the sun, shall be your border.
- There shall not any man be able to stand before thee all the days of thy life; as I was with Moses, so I will be with thee; I will not fail thee, nor forsake thee.
- Be strong and of good courage, for thou shalt cause this people to inherit the land which I swore unto their fathers to give them.
- Only be strong and very courageous, to observe to do according to all the law, which Moses My servant commanded thee; turn not from it to the right hand or to the left, that thou mayest have good success whithersoever thou goest.
- This book of the law shall not depart out of thy mouth, but thou shalt meditate therein day and night, that thou mayest observe to do according to all that is written therein; for then thou shalt make thy ways prosperous, and then thou shalt have good success.
- Have not I commanded thee? Be strong and of good courage; be not affrighted, neither be thou dismayed: for the Lord thy God is with thee whithersoever thou goest.
- saying:

- מּשָׁה עַבְּדִּי מֵת וְעַמָּה לִּוֹם עַבִּר אָת־ הַיַּרְדֵּן הַזָּה אַמָּה וְבְלִּהִם לִבָּנֵי יִשְׂרָאֵל: הְאְּהֶץ אַשֶּׁר אָנֹבֵי נֹתֵן לָהָם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּלְ־מְלִּוֹם אֲשֶׁר הִדְּרָךְ בַּף־רַגְּלְבֶם בִּוֹ

خُرُقُ ثَلَقَادٌ خَيْقُكُ يَكُلُفُهُ هُجِ مِقَلِينَا خُرِيقُكِ:

- مِ מִהַמִּדְבָּר ׁ וְהַלְּבְנֹוֹן הַנָּה וֵעַּד־הַנְּהָר הַגְּרַוֹל נְהַר־פְּבָׁת כֵּל אֲהֶץ הַחִהִּים וְעַד־ הַנֶּם הַנְּּרְוֹל מְבָוֹא הַשְּׁמָשׁ יְהְנֶה גְּבְוּלְבֶם:
- אַרְפְּּהְ וְלְאָ אָמֶּוְבֶּהְ: כַּאָּשֶׁר הַנְיִהִי עִם־מִשֶּׁר אָהְנֶה עִפֶּּה לָא אַרִּיְהְיִיִּבְּיִּ אִישׁ לְפְּנָּיִף כָּלְ יְמֵנִי חַנֵּיִף
- , מִיק נְאֶנִיץ בֵּי אַמָּר מַּנְחִיל אָת־הָעָם הַזָּר אָת־הָאְּבֶץ אַשֶּר־נִשְׁבָּנְתִּי לֹאֲבוֹהֶם לָתָת לְהֶם:
- ַרַל חֲזַׁק נָאָמֿץ מְאָד לִשְׁמָּר לֵנְעַשׁוֹת פְּבְלִ הַתּּוּנּי יָמֵין יִשְׁמָאִיל לְמַעַּן תַּשְׁבִּיל בְּלָ אַשֶּׁר תַלֵּף:
- לא־יָמֿוּשׁ סַפָּרֹ הַחּוֹרָה הַזָּה מִפִּיף וְהָגֵּיהָ • בּנֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַּן הִשִּׁמָּר לַעֵּשׁׁוֹת פְּבְל־הַבְּתִּּר בְּוֹ כִּי־צָּזִ תַּצְלִיחַ אָת־ יְּרְבֶּף וְאֵז תַּשְּׂבְיל:
- و הַלְוֹא צִּוּיִתִּיף הַוֹּק נִאֵּמִׁץ צִּל־תַּעֵּרִץ וָאַל־ הַקְת כֵּי עִּמְף יְהֹנְה אֵלֹהֶיף בָּלִל אֲשֶׁר הַלְף: (פ)
- · וֹלֹגֵּוֹ נְׁעְנָמֻהַ אָּעַ_מָּסֶבׁוֹ עַׁמִּם כָאַלָּנִי:

Pass through the midst of the camp, and command the people, saying: Prepare you victuals; for within three days ye are to pass over this Jordan, to go in to possess the land, which the LORD your God giveth you to possess it.

And to the Reubenites, and to the Gadites, and to the half-tribe of Manasseh, spoke Joshua, saying:

Remember the word which Moses the servant of the Lord commanded, you, saying: The Lord your God giveth you rest, and will give you this land.

Your wives, your little ones, and your cattle, shall abide in the land which Moses gave your brethren Jordan, but ye shall pass over before your brethren armed, all the mighty men of valour, and shall help them;

until the Lord have given your brethren rest, as unto you, and they also have possessed the land which the Lord your God giveth them; then ye shall return unto the land of your possession, and possess it, which Moses the servant of the Lord gave you beyond the Jordan toward the sunrising.

And they answered Joshua, saying: 'All that thou hast commanded us we will do, and whithersoever thou sendest us we will go.

According as we hearkened unto Moses in all things, so will we hearken unto thee; only the Lord thy God be with thee, as He was with Moses.

Whosoever he be that shall rebel against thy commandment, and shall not heatken unto thy words in all that thou commandest him, he shall be words in all that thou commandest him, he shall be words in all that thou commandest him, he shall be words in all that thou commandest him.

עבְרָוּוּ בְּקָנֵב חַמִּחַנָּה וָצִּנִּי אָת־הִַּטְם לֵאמֹר הָבִינִּי לְבֶם צֵּידָה בִּּי בְּעָּוֹדוּ שְׁלְשֵׁת יָמִים אַמָּם עְבְרִים אָת־תַּיִּרְצֵּן תַּנָּה לְבִוֹא לְנֵשְׁת אָת־הַאְבֶץ אֲשֶׁר יְהְנָה אֵלְתִיכֶּם נֹתַן לְבֶם לְרִשְׁמֵּה: (ב)

אָלֶּוֹר יְהוֹאֶתַעַ לֵאִלְוּר: אַלְרְאִיבֵּוֹיִ וְלִנִּיְרִ וְלִנִּאָּר:

ַּזְכִּוֹר אָתִּ־הַדְּבְּר אֲשֶׁר צִּזָּה אָהָבֶם מִשָּׁר מְבֶּד־יְחְנָה לֵאמָר יְהְזָה אֶלְהַיכָם מִעָּיה לֶבֶם וְנְתַּן לְבֶּם אָת־הָאֶהֶץ הַזְּאִתּ:

בַּעְּבֶׁלְ נְהֵּזְנְשֵׁם אִנְטֵׁם: אַּמְּב נְּטָן לְכָּם מְמֵּט בִּהָּבֶּר הַוּבְּצֵן נְאַטֵּם הַנְמִּגְלָם מִפֵּט בִּבְּנָּ אֲשִׁנְכָם כִּלְ יָּבּוְבֵּי הַנְמִּגְלָם מִּבְּכֵם יִמִּלִּוּנִים

ער אַשָּר־יָלִיחַ יְחִוָּה ו לִאִַחִיכֶם פָּכָם יִיְרְשָׁי גִם־הַמָּה אָת־הָאָהֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֵלֹהִיכֶם נֹתַן לְהָם וִשִׁבְּהָם לְאֵהֶץ יִרְשַׁהְכֶם יִהִּיְהְשָׁם אוֹתָה אַשֶּׁרוּ נְתַּן לְכָם מִשֶּׁה עֲבֶּר יְהוְה בְּעֵבֶר תַיַּרְהֵן מִזְּרָה תַשֶּׁמֶשׁ:

נְצְּמֶׁׁהְ נְאֵלְבְלֶּלְאָמֶּׁרְ מִּאֶלְנִוּנִ נָלְבְּי נְיַּמְּׁהְ נְאֵלְבִלְּלְאָמֶּׁרְ מִּאֶלְנִוּנִ נָלְבִּי

ְבְּכִלְ אֲשֶׁר שְׁמַעִּעִּנִּ אֶלִיהִיִּה שָּׁלִי בֵּן נִשְׁמַעַ אֵלְיִף רַּק יִהְיֶה יְהְנָה אֵלִהִיף עִּפְּׁף כַּאֲשֶׂר הְיָה שְם־מֹשֶׁה:

בְּלְ־אֶׁיִטְ אֲשֶׁר ַנִּמְרָ אֲשֶׁר הִצְּנִה יוּמֶת רַק אָת דְּבְרֶוּךְ לְכָלְ אֲשֶׁר הְצָּנֵה יוּמֶת רַק הַנְקְיִים נְאָיִים אָשֶׁר הְצָּנְה יוּמֶת רַק

מפטיר לשבת ראש חודש

. Raftir for Shabbat Rosh Hodesh is Numbers 28:9 – 15.

And on the sabbath day two he-lambs of the first year without blemish, and two tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, and the drink-offering thereof.

This is the burnt-offering of every sabbath, beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

And in your new moons ye shall present a burnt-offering unto the Lord: two young bullocks, and one ram, seven he-lambs of the first year without blemish;

and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for each bullock; and two tenth parts of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for the one ram;

and a several tenth part of fine flour mingled with oil for a meal-offering unto every lamb; for a burnt-offering of a sweet savour, an offering made by fire unto the Lord.

And their drink-offerings shall be half a hin of wine for a bullock, and the third part of a hin for the is the burnt-offering of every new moon throughout the months of the year.

And one he-goat for a sin-offering unto the Lord; it shall be offered beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

و:HIVXX اجراط הَשِدُم שָׁנֵי־כְבָשָׂים בְּנֵי־שָׁנָה קְמִימָם יִשְׁנֵי שָּשִׁרֹנִים סָׁלֶת מִנְחָה בְּלִּילָה בַשְּׁמֶן וָנִסְבְּוֹּ:

י עלַר שַבָּר בְשִׁבַּהִוֹ עַל־עֹלָר הַהְּמָרִי נְנְסְבֶּה: (פ)

ְּבְּנִי שְׁנָה שְׁבְּעָה שְׁלֵים הַקְּרִי עִלְּה כְּבְשָׂיִם פְּרִים בְּנֵי־בְקָר שְׁנִים וְצָּיִל אָהָד כְּבְשָׁים הְבְּרָאִשְׁי חְדְשְׁיִה הְבְעָּיִם

نَّهِ حَيْدٍ مِهْرَبُ مَجْرَة مِنِمِة خِدَرِّهِ جَهُٰمِا خَهِد مِهِرَبِ نَهِدٍ مِهْدَبُ مَ خَرَّه مِنِمِۃ جَدْرِّه جَهُٰمِا خِهِٰرَ مِهِمِهِ:

ڔؚڡٚڛؙڗٵ؆ڛٚڎٵڔۻڮؠۦۻڎؠڹؠڂڿۮڹڮۣ٦ۦڿڛ۠ڽٳ ڔڿڿڛؘؠڽؠڔ؞؇ڂٟڂۦڔۣ؞ڽڔڹڟڽ؉ڛ٦ ڂؚ؞ٮڹۣ٦:

וְנִסְבֵּיהָם חֲצֵי תַהִין ִיחָלָה לַפָּׁר וּשְׁלִישָׁת תַתֵּין לְאַיִל וּרְבִיעָת תַתֵּין לַבֶּבֶשׁ יְיֵוְ וַאָת עלת הֹדֶשׁ בְּחְדְשׁׁוּ לְחְדְשֵׁי תַשְּׁנֶה:

על־עֹלָה הַמְּמֶיר יִנְשָׁה וְנָסְבְּוֹ: (ס) ישְׁעִיר עוְיִם אָתָד לְחַשָּׁאַת לַיִהוָּה

הבטרת שבת ראש הודש

The Mastir for Shabbat Rosh Hodesh is Numbers 28:9 – 15. The Hastarah is Isaiah 66:1 – 24.

Thus saith the LORD: The heaven is My throne, and the earth is My footstool; where is the house that ye may build unto Me? And where is the place that may be My resting-place?

For all these things hath My hand made, and so all these things came to be, saith the Lord; but on this man will I look, even on him that is poor and of a contrite spirit, and trembleth at My word.

בועגו בְּר אָמָר יְחִוֹּה הַשָּׁמָיִם כִּסְאָּי וְהָאָהֵץ הַרְם רַוְּלְי אֵי־זֶה בַּיִּתֹ אֲשֶׁר הִּבְּנִי־לִי יְאֵי־זֶה מְקְוֹם מְנִיהְתִי:

נְנְבֶּרְ־אָבֶּרְ יְהָרֵי עַּלְ־זְּרִי הְאָם־יְרְנְיִה וְאֵלִ־זֶּרִ אַבְּיִם אָלִ־עָּנִי הְאָם־בְּרְיִּהְ וְהָבֵּרִ יַּצְלֵּרִי

He that killeth an ox is as if he slew a man; he that sacrificeth a lamb, as if he broke a dog's neck; He that offereth a meal-offering, as if he offered swine's blood; he that maketh a memorial-offering of frankincense, as if he blessed an idol; according as thay have chosen their own ways, and their soul delighteth in their abominations;

Even so I will choose their mockings, And will bring their fears upon them; Because when I called, none did answer; When I spoke, they did not hear, But they did that which was evil in Mine eyes, And chose that in which I delighted not.

Hear the word of the LORD, Ye that tremble at His word: Your brethren that hate you, that cast you out for My name's sake, have said: 'Let the LORD be glorified, That we may gaze upon your joy', But they shall be ashamed.

Hark! an uproat from the city, Hark! it cometh from the temple, Hark! the LORD rendereth recompense to His enemies.

Before she travailed, she brought forth; Before her pain came, She was delivered of a man-child.

Who hath heard such a thing? Who hath seen such things? Is a nation brought forth at once? For as soon as Zion travailed, She brought forth her children.

Shall I bring to the birth, and not cause to bring forth? Saith the Lord; Shall I that cause to bring forth shut the womb? Saith thy God.

Rejoice ye with Jerusalem, And be glad with her, all ye that love her; Rejoice for joy with her, All ye that mourn for her;

That ye may suck, and be satisfied With the breast of her consolations; That ye may drink deeply with delight Of the abundance of her glory.

For thus saith the LORD: Behold, I will extend peace to her like a river. And the wealth of the nations like an overflowing stream, and ye shall suck thereof: Ye shall be borne upon the side, and shall be dandled upon the knees.

As one whom his mother comforteth, So will I comfort you; and ye shall be comforted in Jerusalem.

שׁוֹהֵט תַשּׁוֹר מַבֶּת־אָישׁ זוֹבֶּחַ תַשָּׁתֹ עַּבֵרְ בְּלֶב מַעֲּלֶה מִנְחָתֹ דַם־חֲזִּיר מַזְבָּיר לְבֹנֶת מְבָרֵךְ אָגֵן נַם־הַמָּה בֶּחֲרוּ בְּדַרְבִיהָם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפֵּצְת:

נִם אָנִי אָבִתַר בִּתַעַלְלֵיהָם וּמְגִּוּרִתָם אָבָיא לִהָם יַעַן קָרָאִתִּי וָאֵין עֹנְה דִּבָּרָתִּי לֹא חְפַּצְתִּי בַּחְרוּ: (ס)

שׁמִעּנִי דְּבָרִיִּהְוָה הַחָבֵרִים אָלִ־דְּבָרִי אָמִרוּ אֲחֵיכֶּם שׁנְאֵיכֶׁם מְנַדִּיכָּם לְמָעַן שִׁמִּי יְבְבַּדִּיְהְנְׁה נְנְרְאֵה בְשִׁמְחַהְבֶם וְתֵם יֵבְשׁוּ: קּוֹל שָׁאוֹן מֵעִּיר קוֹל מָחֵיכָּלְ קוֹל יִהוְּה

וְהִמְּלֵישָׁה זָבֶר: מִי־שִׁמַַע כִּזֹאִת מֵי רָאָת כָּאֵבֶּה הַוַּיִּחַל אֶרֶץ בְּנִים אֶחְׁרְ אִם־יִנְלֵר גּוֹי פַּעַם אֶחָת

בִּי חֲבָה נַם־יָלְרֶה צִּיּוֹן אָת־בָּנֵיהָ: הַאֲנֵי אַשְׁבֵּיר וְלְא אוּלִיד יאַמָּר יְהֹוְה אָם ְאֵנִי הַמּוּלֵיד וְעְּצִּ אִנְלִיד יאָמָר יְהֹוְהַ

شِرْسَة هِمَـــــُدَّةِكِمُ لِيَّامِةِ كُنِ خَرِــِهِيَكُنْ فَ شِرْسَة هِمَـــُدُدِشِكِ لِيُرْدِدِ كِنَا خِرِــِهِيَكُنْ فَ

לְמָׁמַּן מִּינְּלֵנְ וּשִּׁבַּמִּטְּם מִאִָּר מִּנְחָמֵּיִה לְמָּעַן מְּלָּצֵּי וְהַהְעַּנְנָּהָם מִיִּּיו פְּבוֹרֶה: (ס)

מּלְ-צֵּּגְ שׁנְּמֶּאֵנּ וְעַלְ-בִּרְכֵּוִם שִּׁמְּמֵּמֶנּ: מְּלְוִם וּלִנְחַלְ מִוְמֵּלֵּ כִּלִּוָּג זּוָנִם וְּוֹלַמֵּׁם מַּלְוִם וּלְנִחַלְ מִוְמֵּלֵּ כִּלִּוָּג זּוְנִם וֹוּנִלִּמֵּׁם

אַנְטַמְּכְּם נְבְּיְרְנְאָבְם טְּנְטַמְנִיּ בְּאָנְהַ אַמְּרְ אַמְּנִ טְנָטַמְנִיּ בֵּּן אָנְכִּיִ

And when ye see this, your heart shall rejoice, and your bones shall flourish like young grass, and the hand of the Lord shall have indignation against His errants, and He will have indignation against His enemies.

For, behold, the LORD will come in fire, And His chariots shall be like the whirlwind; to render His anger with fury, And His rebuke with flames of fire.

For by fire will the Lord contend, And by His sword with all flesh; And the slain of the Lord shall be many.

They that sanctify themselves and purify themselves to go unto the gardens, behind one in the midst, Eating swine's flesh, and the detestable thing, and the mouse, Shall be consumed together, saith the LORD.

For I [know] their works and their thoughts; [the time] cometh, that I will gather all nations and tongues; and they shall come, and shall see My glory.

And I will work a sign among them, and I will send such as escape of them unto the nations, to Tarshish, Pul and Lud, that draw the bow, to Tubal and Javan, to the isles afar off, that have not heard My fame, neither have seen My glory; and they shall declare My glory among the nations.

And they shall bring all your brethren out of all the nations for an offering unto the Lord, upon horses, and in chariots, and in fitters, and upon mules, and upon swift beasts, to My holy mountain Jerusalem, saith the Lord, as the children of Israel bring their offering in a clean vessel into the house of the Lord.

And of them also will I take for the priests and for the Levites, saith the Lord.

For as the new heavens and the new earth, which I will make, shall remain before Me, saith the LORD, so shall your seed and your name remain.

וּרְאִימָם וְשָׂשׁ לִבְּבֶּם וְעַצִּמוֹתִיכֶם כַּתֵּשָׁא תִפְּתַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָהֹ אֶת־עַבְּדִיוּ וְזָעָם אֶת־אֹיְבֶיוּ: (ס)

בּי־הַנָּה יְהִנְׁה בְּאֵשׁ יָבֹוֹא וְכַסּיפָּה מַרְפְּבֹתְּיִוּ לְהַשְׁיֵב בְּחַמָּה אַפּֿוֹ וְנִעֲּרָתִּי בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ:

אָנַרְ בְּּאָתְ יְהְוָהְ נִשְּׁמְּ יִּבְחַרְבָּוּ בְּיִ בְאָתְ יְהְוָהְ נִשְׁפְּׁמִ יּבְחַרְבָּוּ

המקקדְשׁׁים וְהַמְּשַהֵרִים אָל־הַנּנֹּוֹת אַחָר (כ' אחד)[ק' אַחַת] בַּמְּנֶד אָבְלֵי בְשַׂר הַחַזִּיר וְתַשֶּׁקֵץ וְהָעַּבְבָּר יַחְדֶּר יָסֵפּר נְאָם־יְהְנְה:

אָטַ-פְבוּגֵי: לְאַבָּא אָטַ-פְּלְ-חַנּנִיִם וְחַלְּמָנִיִט וּבָּאוּ וְרָאִנּ אָטַ-פְּבוּגִי:

וְשִׁלִיתִּי בְּחָׁם אִוֹת וְשִׁלִּחְתֵּי מִחָם וּפְּלִיטִים אֵל־תַּגּוֹיִם תַּךְשִׁישׁ פִּיּל וְלָּיִּד מִשְׁבִי קָשִׁת אָת־שְׁמְעִי וְלֹא־דֶצִּי אָת־בְּבֹוֹדִּי וְחִגִּידִי אֶת־פְבוֹדֶרִי בַּגּוֹיְם:

וְהַבֵּיאּ אָת־בְּלֹאֵחִיבֶם מִבְּלֹחַגּיֹנִם מִנְחָחׁ לִיהֹזְׁה בַּסּיסִׁים יֶבְּיֶבׁ יִבַצִּבָּים יִבְפְּרָדִׁים יִבִּבְּרְבָּרִוֹת עַּלְ חָר קְּדְשָׁי יִרִּשְׁלָם אָמָר יְהְוָה בַּאֲשֶׁר יָבִּיאּי בְנֵי יִשְׂרָאֵלְ אָת־חַמִּנְחָה בִּרְלִי שָׁהְוֹר בֵּית יְתְּוְה:

ְּנִם־מֵהֵם צָּמָּח לַכֹּהַנִים לַלְוּיָם צִּמָר יְהְנְה:

جِر حَهِٰשֵׁר תَשְׁמָוִם ثَمِيَדִשִּׁים וָתִאָּהִץ תַחֲדַשְּׁה אֲשֶׁר אֲנֵי עֹשֶׂה עֹמָדִים לְפָּנֵי נְאָם־יְהֹוְה בֵּן יַעְּמָד זַרְעֲבֶם וְשִׁמְבֶם:

- And it shall come to pass, that from one new moon to another, and from one sabbath to another, shall all flesh come to worship before Me, Saith the ${\tt LORD}$.
- And they shall go forth, and look Upon the carcasses of the men that have rebelled against Me; For their worm shall not die, Neither shall their fire be quenched; And they shall be an abhorting unto all flesh.
- וְהִיִּה מְצִי־חֹגֵשׁ בְּחָרְשׁׁוֹ וּמִצֵּי שַּבָּתּ בְּשַבַּתִּוֹ יְבַוֹּא כְלְ־בָּשָּׁר לְהִשְׁתַּחָוֹת לְפָּנֵי אָמָר יְהְוְה:
- וְיִצְאָׁוּ וְרָאֵׁוּ בְּפִּגְּרֵי הְאָנְשִׁים הַפּּשִׁעָים בָּי בֵּי תּוֹלַעְמְּם לָאׁ חָמׁוּת וְאִשָּׁם לָאׁ חָכְבֶּׁר וְהָיִּוּ דֵּרְאָוֹן לְכְלְ־בָּשֶׂר: וֹהִיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה

הפטרת שבת מחר חודש

The Haftarah for Shabbat Mahar Hodesh is I Samuel 20:18 – 42.

- And Jonathan said unto him: 'To-morrow is the new moon; and thou wilt be missed, thy seat will be empty.
- And in the third day thou shalt hide thyself well, and come to the place where thou didst hide thyself in the day of work, and shalt remain by the stone Ezel.
- And I will shoot three arrows to the side-ward, as though I shot at a mark.
- And, behold, I will send the lad: Go, find the atrows. If I say unto the lad: Behold, the arrows are on this side of thee, take them, and come; for there is peace to thee, and no hurt, as the Lord liveth.
- But if I say thus unto the boy: Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for the Lord hath sent thee away.
- And as touching the matter which I and thou have spoken of, behold, the Lord is between me and thee for ever.
- So David hid himself in the field, and when the meal moon was come, the king sat him down to the meal to eat.
- And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall; and Jonathan stood up, and Ahner sat by Saul's side; but David's place was empty.

- ««×× נ־אֹמֶר־לֹי יְהוֹנְמֻן מְחֲר חֹֻדֶשׁ וְנִפְּלֵּדְיִםְ בָּי יְפְּקֵר מוֹשְׁבֶּף:
- ر إسْرَسْمَ مَيْد طِعْد نَجِعْمُ عِرَاتِهِمْات غَيْد بَوْمِرامَ شِهُ جَرَات يَوْلِاشِ اِزْسُدِمُ عَجْدُ بَيْجُا بَعْيَدُ:
- ؞ נאָנִי שְׁלִשָּׁת הַחִּצִּים צִּבְּה אֹנֶה. לְשַׁלְּח־לֶי לְמַשְּרֶה:
- וְתְּבֵּּׁתֹ אֵשְׁלֵח אָת־תַּנְּעַר לֵוָך מִצָּא אָת־תַחָצִים אִם־אָמֹר אַמָּר לַנָּעַר תַנָָּּׁר תַחָצִיםו מִמְךְ וָתַּנְּה קָתְָנִּיוִנְבָּאָה כִּי־שָׁלִוֹם לְךְּ וְאֵין דְּבֶּר תַי־יְתְנְה:
- ַ נְאָם־פָּׁה אִמֵּר ֹלְמֶּׁלֶם הִנָּה הַהִּצִּים מִפְּּרָּ נְהָלְאָה לֵדְּ פָּי שֶׁפְּהָהָ יְהְנָה:
- ְּוֹלַבְּלְר אֲשֶׁר דִּבְּרָנוּ אֲנֵי נְאֲמָה הַנָּה יְהֹנָה בְּינֵי וּבֵינְףְ עַּד־עּוֹלֶם: (ס)
- ፲਼ੁੰਕ੍ਰੀ (c, ਕੁਪ੍ਰ)[d, ਝੰਪ੍ਰ] ਪ੍ਰੈਝੰਖ੍ਰਪ੍ਰ: ਹਵੇਧੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ
- ریس ترشار برخار برنیاد، چوبوه، چفوه هراهانسد ترغاد رنجها زرنها ریس هجیر مور نهباد ربوها برجاه بازد:

- Nevertheless Saul spoke not any thing that day; for he thought: 'Something hath befallen him, he is not clean.'
- And it came to pass on the morrow after the new moon, which was the second day, that David's place was empty; and Saul said unto Jonathan his son: 'Wherefore cometh not the son of Jesse to the meal, neither yesterday, nor to-day?'
- And Jonathan answered Saul: 'David earnestly asked leave of me to go to Beth-lehem;
- and he said: Let me go, I pray thee, for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he hath commanded me; and now, if I have found favour in thine eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come unto the king's table.'
- Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him: 'Thou son of perverse rebellion, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?
- For as long as the son of Jesse liveth upon the earth, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he deserveth to die.
- And Jonathan answered Saul his father, and said unto him: 'Wherefore should he be put to death? what hath he done?'
- And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that it was determined of his father to put David to death.
- So Jonathan arose from the table in fierce anger, and did eat no food the second day of the month; for he was grieved for David, and because his father had put him to shame.
- And it came to pass in the morning, that Jonathan went out into the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

- וְלֹאֹ־דְבֶּר שְׁאָנִל מְאָנִמָּה בַּיַּוֹם תַהָּנִא כָּי אָמַר מְקְבֶּה הֹנּא בִּלְתָּי שָׁתָּוֹר הָנּא כִּי־לְאׁ שְׁהְוֹר: (ס)
- וְיָהִי מִמְּחֲרֵת הַחֹהֶשׁ הַשִּׁנִּי וַיִּפְּקָר מָקִוֹם דְּיְרְ (פ) וַיְּאִמֶּר שָׁאִּיל אָל־יְחִוֹנְתֵּן בְּנֹי מַרִּינַ לֹאׁ־בָּא בֶּן־יִשָּׁי גַּם־הָּמָיל גַם־הַיּוֹם אָל־הַלְּחֶם:
- מְּמְּמֶּרֵי עַּרְהָּאָל נִשְׁאָרִ נִשְׁאָל נִשְׁאָל דָּנֶר ניַען יְחוֹנְהָן אָת־שְׁאָרִל נִשְׁאָל נִשְׁאָל דָּנֶר
- ניאטר שַלְחָנִי נְאַ בֵּי נָבַחֹ מִשְׁפִּחָׁר לְנִי בְּעִּיר וְהָוּא צִנְּה־לִי אָהָי וְעַהָּה אָם־מִצְאָהִי חֵן בְּעֵינֶיף אָמֶלְטָה נָּא וְאָרְאָה אָת־אָהְי עַל־בֵּן לֹא־בָּא אֶל־שֶׁלְחַן הַמֶּלֶךְ: (ס)
- בֵּר בְל־חַיָּמִׁים אֲשֶׁר בָּן־יִשִּׁי חַיִּ עַל־חָאֲדְמֶׁח לָא תִּכִּיוֹ צַּמָָח יִמֵּלְכִּיתָוְדִּ הְיּא: (ס)
- ַנַּעַן יְהַוֹּנְמָן אָת־שָּאִּרִל אָבָיו וַיַּאִמֶּר אֵלֶיו לְמָּה יּיַטָּת מֶה עְּשֶׂה:
- וַיָּטֵל שְׁאַוּל אֵח־חַחֲנֵיח עָלָיו לְחַבֹּתֻוּ וַיֵּדַע יְתַוֹּנְלָן כִּי־בֶּלָח תָיא מִעָם אָבֶיוּ לְחָמָיח אָת־דְּוֶד: (ס)
- בְּנְרֵ נְלָמָּר קְמָּלְ עְּמֶּנְ: נְנְרֵּ בַּפֵּלֵר נִיִּצְא יְרִוּנְהָן תַּמָּבֶר לְמִנִמָּר

- And he said unto his lad: 'Run, find now the arrows which I shoot.' And as the lad ran, he shot an arrow beyond him.
- And when the lad was come to the place of the arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried after the lad, and said: 'Is not the arrow beyond thee?'
- And Jonathan cried after the lad: 'Make speed, hasten, stay not.' And Jonathan's lad gathered up the arrows, and came to his master.
- But the lad knew not any thing; only Jonathan and David knew the matter.
- And Jonathan gave his weapons unto his lad, and said unto him: 'Go, carry them to the city.'
- And as soon as the lad was gone, David arose out of a place toward the South, and fell on his face to the ground, and bowed down three times; and they kissed one another, and wept one with another, until David exceeded.
- And Jonathan said to David: 'Go in peace, forasmuch as we have sworn both of us in the name of the Lorp, saying: The Lorp shall be between me and thee, and Between my seed and thy seed, for ever.'

- וַיֵּאִמֶּר קְנְמֵּבֹרִי הַאְ מִצֵּא נָא אָת־תַּחִצִּים אַשָּר אָנֹכִי מוֹהֶה הַנַּעַר בְּץ וְהוּא־יָרֶה הַהַצִּי קְהַעְּבְרִי:
- ر؛ جَهُ הَوْمِרْ فِهَ صَافِعُ صَافِعٌ هِنِهِ رَبَاتِ بَانَدِيْرٌا رَّهُ جِهُ بِانَدِيْرًا هِيَارٌ، مَوْمِרْ رَهُهُوْا بَارِأَنُّهُ مَايَعٌ، طِهِارَ بِيَارُهُا هِيَارٌ، مَوْمِ بَيْهُ
- ְּנְׁבְּנְּׁמֵּ אֶנֵבְ בַּנְּבְּ מְאַנְּמָׁנִ אֲּנֵּ יְהְנְּנְבְּנְׁב הַנְּנְּמָּהְ אֶנִיבְיִבְּׁבְּי (O)
- נּיַאַמֶּר לְנִי בֻּנְב בַּבְּיֵּנ אָלְבַנַּנְּמָּר אָּמֶה לְנִ אי ניהַן יְּהְנִילַן אָנַרַבַּלְנִי אָלְבַנַּנָּמָר אָמֶה לָנִי
- תַנַּעַר בָּא' וְדָוֹר אָם מֵאַצָּל תַנָּבָר וַיִּפֹּל לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלָשׁ פִּעָּתִם וְיִשְׁקַוּו אַישׁ אָת־בַעָּהוּ וַיִּבְּכּוּ אַישׁ אָת־בַעָּהוּ עַּד־דְּוָד תְּנְדְּיל:
- ַנִּאִמֶּר יְהוֹנְתֵּן לְדָוָר לֵךְ לְשָׁלִוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבְּעְנִוּ שְׁנֵינִוּ אֲנַהְנִוּ בְּשֵׁם יְהוָֹה לֵאמֹר יְהוְה יִהְנֵהו בִּינֵי וּבִּינָף וּבָּין זַרְעֵּי וּבֵּין זַרְעֵּף עַּד־עּוֹלְם: (פ)